RIJKSARCHIEF IN UTRECHT
ARCHIEF
UNIE
BAPTISTENGEMEENTEN
Nr. 876 -1

UTRECHT
IE
EMEENTEN

No. 1. 15 JANUARI 1882. 1ste Jaargang.

DE CHRISTEN,

MAANDBLAD,

UITGEGEVEN DOOR DE

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV : 9.

DIT BLAD VERSCHIJNT EENS IN DE MAAND.

Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI : 16.

ABONNEMENTSPRIJS:

Per jaar, franco per post . . . . *f* 1.00.
Enkele nummers . . . . „ 0.10.

Bijdragen en Ingezonden Stukken
WORDEN FRANCO INGEWACHT BIJ DE REDACTIE,
Adres: H. Z. KLOEKERS, te Nieuwe Pekela.

ADVERTENTIËN AAN DEN DRUKKER.

ADVERTENTIEPRIJS:

Een tot vijf regels . . . . *f* 0.50.
Elke regel meer . . . . „ 0.05.
Groote letters naar plaatsruimte.

AAN DE LEZERS.

Het zij ons vergund om bij de verschijning van ons eerste blad in het kort mede te deelen, wat ons bewoog om tot de uitgave er van te besluiten.

Reeds lang hebben wij gezien, dat een christen te zijn iets anders is, dan waarvoor het over het algemeen wordt gehouden; reeds lang hebben wij opgemerkt, dat hetgeen de Kerk van Christus genoemd wordt dien naam eigenlijk niet mag dragen.

Men is geen christen door de geboorte uit ouders, die den naam dragen, dat zij christenen zijn; ja, men is zelfs geen christen door de geboorte uit ouders, die in waarheid in Christus gelooven; en evenmin kunnen kinderen of volwassenen tot christenen gemaakt worden door eene besprenging, die gezegd wordt in den naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes te geschieden: maar men wordt een christen door persoonlijk geloof in den Christus, en den daarop gevolgden doop, zooals de Christus dien ingesteld heeft. Hij is een christen, die zelf inwendig gezalfd is met den *Heiligen* Geest, zoodat dezelfde innerlijke gezindheid van Christus zich openbaart in de woorden en den wandel van hem, die van zich zelven zegt, dat hij een christen is, en die, geloovende zich zelven tot gemeenschap met — tot gehoorzaamheid aan — en tot leven en sterven voor Christus en zijne Gemeente heeft laten doopen.

Eveneens is de Christelijke Kerk geene vereeniging van personen, die uit naam- of ware christenen geboren en besprengd zijn geworden; maar zij is eene vereeniging van personen, die ieder voor zich den Geest en den zin van Christus bezitten en zich als zoodanig tot Hem en Zijne Gemeente hebben laten doopen. De schrift zegt uitdrukkelijk: „Zoo iemand den Geest van Christus niet heeft, die komt hem niet toe." Rom. 8: 9. Zij zegt: „Gij zijt allen kinderen Gods, door het geloof van Christus Jezus, want zoo velen als gij (geloovende) tot Christus Jezus gedoopt zijt, hebt gij Christus aangedaan." Gal. 3 : 26, 27. Zij zegt: „Wij zijn allen door éénen Geest tot één lichaam gedoopt, hetzij Joden, hetzij Grieken, hetzij dienstbaren, hetzij vrijen; en wij zijn allen tot éénen geest gedrenkt." 1 Cor. 13: 13. En zij vermaant ons: „Trekt niet een ander juk aan met de ongeloovigen: want wat mededeel heeft de gerechtigheid met de ongerechtigheid? en wat gemeenschap heeft het licht met de duisternis? en wat samenstemming heeft Christus met Belial? en wat deel heeft de geloovige met den ongeloovige? en wat samenstemming heeft de tempel Gods met de afgoden? want gij zijt de tempel des levenden Gods, gelijkerwijs God gezegd heeft: Ik zal in hen wonen, en Ik zal onder hen wandelen, en Ik zal hun God zijn, en zij zullen mij een volk zijn. Daarom gaat uit het midden van hen en scheidt u af, zegt de Heere, en raakt niet aan hetgeen onrein is, en Ik zal u lieden aannemen, en Ik zal u tot een' Vader zijn, en gij zult mij tot zonen en dochteren zijn, zegt de Heere, de Almachtige." 2 Cor 6: 14—18.

Zoo spraken en handelden de Apostelen. Zij waren gezonden om aan alle menschen het evangelie te verkondigen, om de geloovigen te doopen en om hen, die als geloovigen gedoopt waren, te leeren onderhouden alles wat Jezus hun geboden had. Hand 1 : 8; Mark. 16: 15, 16; Mt. 28: 18—20; opdat het zoude zijn ééne kudde onder den éénigen Herder; eene gemeente, die geen vlek of rimpel heeft of iets dergelijks, maar dat zij zou heilig zijn en onberispelijk; één lichaam, en één geest in dat éene lichaam. Eén Heer, één geloof, één doop, één God en Vader van allen die daar is boven allen, en door allen, en *in u allen*." Ef. 4: 4—6.

Langzamerhand is men echter van die reine beginselen afgeweken; heeft men degenen, die enkel uit het vleesch geboren waren in de gemeente opgenomen; is men tot uitwendige werken, waaraan de *Heilige* Geest ontbrak de toevlucht gaan nemen, en is men dan ook begonnen om van de Kerk *in* de kerk, en eindelijk om van de uitwendige kerk, die geene kerk meer kon genoemd worden, als van *de* Kerk van Christus te spreken.

Helaas! welk een verval.

Sedert den tijd der Hervorming is men echter weder van de Kerk *in* de Kerk beginnen te spreken, en dit is eene goede schrede op de rechte baan van wederkeering tot den toestand der Kerk in den tijd der Apostelen; maar daarmede zijn wij er nog niet ganschelijk. Er moet nog één stap gedaan worden om er te zijn; en geloofd zij de Heere, die door het losmaken van alle uitwendige kerkelijke banden, en door de verwarring van menschelijke begrippen, tot vereeniging van de geloovigen roept; die in veler harten de zucht naar de gemeenschap der heiligen heeft gewekt; en die ons in den bijbel den weg aanwijst om er toe te komen, en waartoe wij gewisselijk komen zullen, zoodra wij onze gedachten maar gevangen geven onder de gehoorzaamheid van Christus, en eigen willen en weten, eigen eer en voordeel aan Hem ten offer brengen.

Daarop te wijzen, zietdaar, wat wij ons voorgenomen hebben te doen door middel van dit blad, dat vooreerst maandelijks, en bij genoegzame belangstelling en aanmoediging vervolgens om de veertien dagen of wekelijks verschijnen zal.

Den Christen voor te stellen naar de Schriften des Nieuwen Verbonds in zijne wording, bestaan en wandel; in zijne huiselijke, gemeentelijke en maatschappelijke roeping; in zijn werken, strijden, lijden en heerschappij: zietdaar, wat gij in ons blad verwachten moogt. Misschien zullen er ook wel stukken in opgenomen worden, die over de natuur, de geschiedenis en het geweten, — over Heidendom, Jodendom en Mahomedanisme, alsmede over Romanisme en Protestantisme, over Orthodoxie en Modernisme handelen; zelfs zullen wij ons niet ontzien om uit andere bladen en talen het een en ander, dat stichtelijk of wetenschappelijk is, over te nemen; maar het zal toch ons hoofddoel zijn om den christen, en het ware christendom te doen uitkomen, zooals beiden ons in de Schriften des Nieuwen Verbonds voorgesteld worden, ten einde tot bekeering, en tot christelijk leven, en de gemeenschap der heiligen op te wekken en aan te sporen.

Dat hieraan groote moeielijkheden verbonden zijn, wordt door ons diep gevoeld. Liefde tot zulk eene taak is niet genoeg; maar in den strijd met vleesch en bloed, met macht en list, met de geestelijke boosheden in de lucht, wordt een geopend oog, en voorzichtigheid, maar ook oprechtheid vereischt. Gevatheid om de consequentiën van elk stuk, dat ter plaatsing ingezonden wordt; wetenschappelijke kennis om de noodig geachte aan- en opmerkingen daaraan toe te voegen zijn eveneens van geene geringe beteekenis.

Zijn die vereischten in voldoende mate aanwezig? Het troost ons eenigermate te hebben opgemerkt, dat niemand volmaakt is in wetenschap, en dat de logica van de meesten hare gebreken heeft, terwijl de grootste wijsheid menigmaal als dwaasheid ten toongesteld is geworden. Dit doet ons hopen, dat bij alle gebrek, hetwelk ons mocht aankleven, zelfs door wijzen en geleerden, een bescheiden oordeel over ons zal geveld worden. Bovendien vertrouwen wij, dat, gelijk een kind al waggelend het loopen leert, alzoo ook onze beenen langzamerhand gesterkt zullen worden, om al balancerende te blijven staan, en zelfs vooruit te komen. Eindelijk, dewijl den armen het evangelie verkondigd wordt, en de Heer beloofd heeft Zijne hand tot de kleinen te zullen wenden, zoo willen wij ook meer voor den ongeleerden dan voor den geleerden stand geacht worden de pen op te vatten, en vertrouwen voor hen wel het een en ander leesbaars en nuttigs te kunnen leveren.

Zal ons blad levensvatbaarheid hebben?

Dit zal voor een groot deel afhangen van den grond, waarin het gestrooide zaad zal vallen; maar vooral van den zegen des Heeren en de medewerking der broederen. Die zegen wordt door ons van den Heer vertrouwelijk afgebeden, en die medewerking wordt thans gevraagd van allen, die den Heere Jezus in onverderfelijkheid liefhebben. Schrijvers worden uitgenoodigd om stukken te leveren; anderen om ons blad door inteekening te ondersteunen, en allen om anderen tot dit een en ander op te wekken en aan te sporen. Zij, die hunne schriftelijke medewerking reeds beloofden, waren bereid die gratis te verleenen, en het getal inteekenaren is reeds tot 193 geklommen. Mocht dit getal tot 300 klimmen, en mochten nog een paar goede schrijvers hunne liefdediensten aanbieden, dan is het bestaan van ons blad verzekerd, en gaan wij met moed de toekomst tegen.

De prijs per jaargang is slechts een gulden, franco per post, en zouden er tegen dien prijs geene 107 personen zijn, die althans gedurende een jaar de proef wilden nemen van hetgeen in dit blad voorkomen zal? Bovendien, de Redactie beoogt geene geldelijke voordeelen voor zichzelven, maar de opbrengst, hoewel in de eerste plaats bestemd om de onkosten goed te maken, zal voor het overige worden besteed tot bevordering van het Evangelie, overeenkomstig de besluiten eener daartoe benoemde commissie; zou ook dit niet tot des te bereidvaardiger ondersteuning opwekken?

Gewis, waar zulk een liefdewerk wordt ondernomen, daar meenen wij op een aanvankelijken zegen des Heeren te mogen rekenen; alsmede dat onzen arbeid steeds vruchtbaarder zal worden, naarmate de schrijvers in getal toenemen, en er in slagen zullen om belangrijke en aantrekkelijke stukken te leveren.

Vrienden van het Godsrijk! helpt ons dan door met uwe inteekeningen en schriftelijke bijdragen ons blad te steunen, opdat het zich voorspoedig ontwikkele tot verheerlijking van onzen Verlosser; en gebiede Hij over u en ons eenen rijken zegen in dezen arbeid der liefde. Dat zij zoo!

DE REDACTIE.

EEN NIEUWJAARSWOORD.

„En Mozes nam den staf Gods in zijne hand." Ex. 4 : 20ᵇ.

Van „den zachtmoedigsten onder de menschenkinderen," van „den knecht Gods, die getrouw was in geheel zijn huis," van den „man Mozes," worden in de gewijde geschiedenis, zeer merkwaardige dingen gezegd; dingen, waarbij wij belang hebben, dingen, die te voren tot onze leering geschreven zijn. Even als op een ontvleeschde hand de tallooze aderen, vezelen en spieren in al hunne wonderbare werking *zichtbaar* worden, hoewel zij in elke hand aanwezig zijn, ook daar, waar zij door het vleesch zijn bedekt, zóó ligt daar de levens-geschiedenis van Mozes voor ons open, vanaf Egypte's rivier tot aan Nebo's hoogte, ons onafgebroken toonende dien gouden draad der Goddelijke voorzienigheid, die de aanvang van dat leven is, en het in duizend scheeringen heeft doorvlochten tot den einde toe. Zijn leven toont ons de leidingen Gods met een enkel Zijner menschen-kinderen, spreekt tot ons van het innig verband, dat tusschen God en den mensch bestaat, en bewijst de hand der voorzienigheid tot in de schijnbaar nietige nuances des menschelijken levens. Die gouden draad loopt ook door mijne, ook door uwe geschiedenis, mijn lezer. Gelukkig, wie ze merkt, zich aan die leidingen overgeeft, en Hem er voor prijst en verheerlijkt.

Kind der voorzienigheid was hij, maar gij ook. Zijn leven, door God hem gegeven, werd door God gespaard en geleid, maar ook het uwe, mijn lezer.

O! vergeet het niet; 't is niet het noodlot, het toeval, maar God, die u het leven gaf; en dat het u gespaard bleef, bij uw wandelen als tusschen en over de graven, 't is weder die zelfde God, die van u nog niet zeide: „Keer weder tot verbrijzeling." Elke ervaring in dat leven, ook in den afgeloopen tijdkring, 't was niet dan onder Zijn hoog bestuur en toelating.

In zooverre dus overeenstemming tusschen u en Mozes. Maar meer. In Mozes zien wij niet alleen het kind der voorzienigheid, maar ook *den man des geloofs*. Van hem staat ons eene *keuze*, eene *beslissing* geboekt, en de onvermijdelijke gevolgen daarvan. Hij *brak* met de wereld en *koos* God, en het volk van dien God. Hij verloochende 's werelds schatten, en verdroeg niet slechts, maar *verkoos* den smaad van Christus. Hij deed zulks *welberaden*, kiezende wat hem het *liefste* was, en wat hij van meerderen rijkdom achtte. Van toen af oefende hij *liefde* en *gerechtigheid*, 't zij aan Israëls verdrukten of Jethro's maagden, aan Israëls drijvers of Midian's herders.

Gaat de overeenstemming tusschen u en het kind der voorzienigheid ook door tusschen u en den man des geloofs? Heil u! zoo ook bij u die keuze plaats vond, ook door u dien smaad werd aanvaard, en in uwen handel en wandel gerechtigheid wordt geoefend; dan ook zijt gij als Mozes „uws zelfs niet meer," maar ziet gij u, gelijk hij, *als knecht des Heeren*, eenen loopbaan geopend, een werk aangewezen, eenen strijd te strijden u voorgesteld.

Aan den ingang van dat gewichtig tijdperk zijns levens, verplaatst ons het schriftwoord aan het hoofd van dit stuk.

Van uit de vlammen van den brandenden braambosch wordt hij tot dien loopbaan geroepen, wordt die taak hem aangewezen, en het strijdperk hem geopend. Maar in hem is geen kracht, en meer nog dan vroeger wordt bij het licht dezer heilige vuurvlammen zijne machteloosheid hem openbaar.

Zelfs *zijn staf* blijkt een slang, die hem vreezen doet; zelfs de krachtvolle en gezonde hand blijkt melaatsch; maar juist nu, en in dien toestand komt de roeping Gods tot hem. Maar wanneer anders, en in welke omstandigheden zou hij beter dan in deze tot dit groote werk Gods in staat zijn? Maar, en wanneer anders zou 's Heeren naam: „Ik zal zijn, die Ik zijn zal," hem ontdekt kunnen worden, dan juist nu?

Inderdaad, niemand heeft Mozes graf geweten, maar hier zien wij hem onder al zijne tegenbedenkingen, als onder zoovele stuiptrekkingen den geest geven. De oude Mozes, zoo krachtvol voor 40 jaren, sterft hier, en waar Mozes ondergaat, gaat Jehovah in hem op, en waar zijn *ik* in de tegenbedenkingen zijn' zwanenzang zingt, ontluikt dat leven, dat wortelt en kracht ontleent aan den: „Ik zal zijn, die Ik zijn zal."

Op het woord van dien machtigen wordt de melaatsche hand rein, en tot alle werk vaardig, en wordt die slang een staf, hoewel niet meer de staf van Mozes, maar *de staf Gods*.

Heerlijke ommekeer! Hier kan Gods *al*macht in menschelijke *on*macht zich verheerlijken. Nu kon Faraö vernederd, Israël verlost en Gods naam groot gemaakt worden.

„Neem dan dezen staf in uwe hand," zoo luidt het Goddelijk bevel, en de gereinigde hand neemt den vernieuwden staf, en nu zal hem, die gelooft, geen ding onmogelijk blijken, als hij heengaat „in deze zijne kracht."

Geloovige, in de nieuwe tijdkring is door God een nieuwe loopbaan u geopend, een nieuwe werkkring u aangewezen, een nieuw strijdperk u ontsloten. Aan den drempel roept God u, om met ontschoeide voeten voor Zijnen braambosch te staan. De onreinheid van uwe hand, de onbetrouwbaarheid van uwen staf, de zwaarheid van uwe spraak moet aan u ontdekt worden, en door algeheele overgave aan God moet *de staf Gods* aanvaard, en de naam Gods u ontdekt worden, en niets zal u onmogelijk zijn.

Niet de wetenschap alleen, dat er zulk een staf is; ook niet enkel de erkentenis zijner noodzakelijkheid, maar, gelijk Mozes den staf Gods *in zijne hand nam*, zoo moet ook gij dien *nemen* om daarop te *leunen*, en het zal wel zijn.

't Zal wel zijn, want met dezen staf in de hand, zullen ook in dit nieuwe jaar, bergen vlak en zeeën droog zijn.

Voor hem zal de hardnekkigste Faraö eindelijk zwichten, de wateren der roode zee zich klieven, het weerspannige Israël geleid kunnen worden, de steenrots water geven en Amalek bezwijken.

En staat gij een der dagen dezes jaars aan den voet van uw' Nebo, de Godsstaf zal u kracht geven hem te beklimmen, en leunende op het opperste van dien staf zult gij, als Jakob, stervende nog kunnen aanbidden, terwijl uwe dierbaren, die weenende om uwe sponde staan, de wegstervende klanken van het lied der onsterfelijkheid van uwe veege lippen zullen vernemen: *„Al ging ik ook in een dal der schaduwen des doods, ik zal geen kwaad vreezen; want Uw* STOK *en Uw* STAF *vertroosten mij."*

Onbekeerde! is de staf Gods onmisbaar voor de geloovige, hoe droevig is uw toestand geteekend in de woorden: „Zonder God in de wereld."

Hebt gij den moed zonder dien staf dit jaar in te treden?

O! bedenk, ook u wordt die Godsstaf aangeboden, maar...... daarmede kunt gij niet de paden der zonde bewandelen, daarom *bekeer u!*

Bekommerde! Och sta niet vreezende van verre. Redeneer niet langer over *uwe onmacht*, maar grijp de *almacht Gods* aan, en gij hebt niets te vreezen.

SNEEK. J. HORN.

DE ADEL DER BEREËRS.

Hij, die met eenige opmerkzaamheid het 17e Hoofdst. der Handelingen naleest, verkrijgt uit het 11e vers een eigenaardig begrip omtrent adeldom. Lukas, de Evangelist noemt daar de Joden te Beréa edelen; edeler dan die van Thessalonica, en dat om verschillende redenen.

Het had God in zijne groote liefde behaagd zijne dienstknechten Paulus en Silas van Azië uit, door bizondere aanwijzing en leiding naar Macedonië (Europa) over te brengen met het Evangelie des vredes op de lippen. Hun eerste aankomst was te Filippi, eene Romeinsche kolonie, en hun verblijf en hunne ervaringen aldaar kunnen dienen ten bewijze, dat noch vervolging, noch kerkerdeuren den stroom des levenden waters kunnen stremmen, noch de lippen van 's Heeren getrouwen sluiten.

Van Filippi ging de zendingstocht naar Thessalonica, alwaar Paulus als naar gewoonte, in de Synagoge ging om den Joden den Christus te prediken. Ook hier bleek het Evangelie dezen eene reuk des levens ten leven en gene eene reuk des doods ten doode te zijn. Sommigen, zoo lezen wij, geloofden, en werden Paulus en Silas toegevoegd. Tegenover dezen echter stonden de ongehoorzamen, die hun nijd willende koelen, tot de lafhartige daad kwamen om door middel van booze menschen, „marktboeven," een volksoploop te bewerken, waardoor de gansche stad in opschudding en het leven der Godsgezanten in gevaar gebracht werd. Hierom vertrokken zij des nachts, en reisden in zuidelijke richting, totdat zij, na een afstand van ruim 17 uren te hebben afgelegd, te Beréa, mede eene stad in Macedonië, binnen kwamen. Daar had God voor zijne dienstknechten, na mishandeling en zwaren strijd weer eenige lafenis bereid, al zou die ook slechts van korten duur zijn.

Volgen wij de kruisgezanten met onze gedachten in hun daar aan te vangen arbeid, dan worden wij door den H. Geest gewezen op een soort van adeldom, die voor alle menschen goed is, en den belijders van den Christus past, en waarop wij met een enkel woord wenschen te wijzen.

Zie wat de Bereërs deden.

Zij ontvingen het *woord*, en daarmede natuurlijk ook hen, die het brachten. Het woord staat bij hen bovenaan, de personen der predikers, hoe ook door hen geacht, treden er voor op den achtergrond. Zij vragen niet in de eerste plaats *wie* spreken het woord, maar *wat houdt het in*. En dit is reeds merkwaardig bij lieden, die tot het volk behooren, opgevoed om eerbiedig het hoofd te buigen voor Priester of Rabbi, ter wille van het ambt dat dezen bekleeden, om het even of zij waarheid of leugen brengen. En de predikers thans in hun midden opgetreden, bekleeden, wel is waar een gewichtig en heerlijk ambt, maar dat is noch door de wereld, noch door hun volk en leeraren gekend of erkend, terwijl Paulus en Silas het niet uit de handen van menschen hadden ontvangen.

De Bereërs ontvingen evenwel het woord met toegenegenheid, niet als een nieuw leerstuk, want daaraan hadden zij het allerminst behoefte, — maar als eene vermelding van *feiten*, die, zij konden het — eerlijk als zij waren — gevoelen, wortelden in hetgeen zij uit de schriften van Mozes en de Profeten hadden geleerd. Zij beginnen ook niet het gehoorde te beoordeelen naar den maatstaf van hun eigen begrip; om naar goed vinden er hier wat bij en daar iets af te doen, want zij weten het, het geldt hier zaken van het allerhoogste gewicht, terwijl zij eerlijk willen bekennen, dat Adam's zonen, hoe rechtzinnig of geleerd ook, zeer tot dwalen geneigd zijn.

Daarom dan ook niet in de eerste plaats den proefsteen van Rabbi Jozef of leeraar Gamaliël bij de hand genomen, om te beproeven of het woord dier vreemde predikers waarheid bevatte, maar met ernst en ijver dagelijks de H. Schrift onderzocht, opdat het hen blijke of het hun medegedeelde, werkelijkheid was.

Zie, dat is eene edele handelwijs in het oog van God, en daarom mag, ja moet ze als navolgenswaardig worden aangeprezen.

Intusschen merken wij op, dat de handelwijs der Bereërs hen niet tot edelen maakte, maar omdat zij edelen waren handelden zij zoo. Hun adeldom, was zielenadel; wij zouden hen ook eerlijkheid of oprechtheid kunnen noemen.

Maar er is meer.

De Bereërs bleven niet bij onderzoek staan, maar ook hier ging den oprechte het licht op. En waar zij in hunne heilige rollen den grond hebben gevonden voor hetgeen zij van de lippen dier vreemde, door hun volk versmaadde, en door hun kerk uitgeworpene predikers, hebben vernomen, omhelzen zij het en vinden er, geloovende, het leven hunner zielen in. Nu breidt de zegen zich uit, en eene menigte van Grieksche eerlijke vrouwen, en niet weinigen der mannen gelooven, en deelen in het zalige genot van het bewustzijn, het eeuwige leven deelachtig te zijn, door het Evangelie.

Zij verwierpen het nieuwe niet, omdat het nieuw was, en het oude niet omdat het oud was, en daarom vonden zij in het oude den grond voor het nieuwe, en in beiden te samen de waarheid, waarin al hun heil verborgen lag.

Zij hebben met beslistheid Gods woord tot richtsnoer voor hun denken, spreken en handelen gekozen.

Waarlijk eene wijze keuze! Hierdoor staat men vast als op eene rots, en hoe ook de zee en de watergolven om ons heen mogen bruisen, wij worden meer onbewegelijk naarmate het leven wortelt in den gewijden grond der Godsopenbaring, wier hoofdgedachte is de reddende liefde Gods, die in Christus Jezus is verpersoonlijkt geworden. Om Hem was het die edele Bereërs te doen. In Zijn licht, dat reeds onder den ouden dag schemerde, hadden zij zich verblijd, en nu voor het Evangelie de schaduwen vloden, was de zaligheid, die het Evangelie hun bracht, hun al den ernst hunner ziel, al de werkzaamheid van hun' geest, ja zelfs hun gansche leven waard. En hun arbeid was niet onvruchtbaar. Trouwens men kan ook geen vruchtbaarder bezigheid hebben dan een ernstig onderzoek der H. Schrift. In welke levenstoestanden men ook komen moge, er is in de Schrift altijd iets, dat tot bemoediging, raadgeving, versterking of vertroosting dienen kan. Niemand gaat onbevredigd weg, die met den bijbel raadpleegt als met het woord zijns Vaders.

Doch helaas, niet alle bijbellezers zullen op dien akker der H. Schrift zulke liefelijke vruchten plukken; want velen lezen den bijbel alsof het slechts een menschenwoord ware, waaromtrent men zeer onverschillig kan handelen met aannemen of verwerpen, gehoorzaam of ongehoorzaam zijn. O, dat ieder bijbellezer toch altijd bedacht, bij het lezen dat God persoonlijk tot hem spreekt, en dat Zijn woord beslist over dood en leven. Niemand behoeft in het

duister te blijven omtrent Gods wil aangaande den mensch, en ook niet omtrent zijn eigen toestand tegenover God. God heeft zich duidelijk uitgesproken; die Hem wil verstaan wandelt niet in het onzekere.

Alle onderzoek der Schrift echter kan niets baten, wanneer het niet geschiedt met een beslist voornemen in het hart, om, al is het ook ten koste van het dierbaarste van dit leven, God te gehoorzamen op Zijn woord. Waar God het laatste woord heeft in onze belijdenis en ons leven, daar blijft het geloof frisch en krachtig. Waar dat niet het geval is, wordt het geloof gelijk aan een boom aan wiens wortel een worm knaagt, en het geestelijk leven gaat op in doode vormen; ja, zelfs het lezen der Schrift wordt een droog vervelend werk, boeken of bladen nemen spoedig de plaats des bijbels in, de behoefte aan de voorlichting des H. Geestes gemist en het gebed versterft op de lippen.

Waarde lezers! Met het oog op den ernst des levens en op onzen tijd, nu zoovele nieuwigheden op christelijk gebied worden vernomen, en wij dus goed hebben te weten, wat wij aannemen of verwerpen — roepen wij U toe: doet als de edele Bereërs, onderzoekt met ernst, geloovig en in kinderlijke onderwerping Gods woord, en weest verzekerd, dat Gods Geest niemand laat dwalen, die het in waarheid om zijne voorlichting en leiding te doen is.

GRONINGEN. N. VAN BEEK.

GOD ZIET U.

God ziet u, dit wordt algemeen toegestemd, maar mijn inziens, niet algemeen geloofd. Hoe anders te verklaren, dat de overgroote meerderheid van Adams kinderen, als zonder God kan handelen, en niet alleen die, maar ook CHRISTENEN doen vaak alsof er geen hooger Wezen ware, dat hen gadeslaat.

In den regel stemt men geleidelijk eene waarheid toe, maar om die beslist te gelooven, en daarnaar te leven wordt, helaas! zeer schaars gevonden. Ware dat het geval de dief zou niet uitgaan om weg te nemen, wat het zijne niet is. Hij verkiest den nacht, uit vreeze dat hem menschen zullen bespieden, en schijnt *willen* te vergeten dat er EEN is die hem gadeslaat en toch, o dief! God ziet u.

Wilden wij voortgaan, op deze wijze aan te toonen, dat de mensch niet waarachtig gelooft, wat hij met zijnen mond ras toestemt — duizend voorbeelden zouden zich laten vinden, een lijvig boekdeel gevuld kunnen worden en daarmede nog niet alles gezegd zijn.

De bedoeling des schrijvers is eenvoudig deze, om door „DE CHRISTEN" de CHRISTENEN, de GELOOVIGEN aan eene waarheid te herinneren, die ze wel weten, maar niet altijd betrachten en toch noodig is om welgevallig te zijn Dien, die voor hen gestorven en opgewekt is.

GOD ZIET U!

mijn Broeder en Zuster, waar gij uwen voet ook zet, waarop uwe oogen ook staren, waarnaar uw oor ook geneigd zij, en uwe hand zich uitstrekt, of waarheen uwe gedachten zweven. Dit is misschien voor menigen belijder van den Heiland eene verschrikkende gedachte, omdat ze niet ten volle kunnen losleven van de wereld, met de booze te breken, en zich geheel den Christus Gods te wijden. Het schijnt voor velen hoogst moeielijk, den naam van Christus te noemen en daarbij afstand te doen van *alle* ongerechtigheid, anders zouden er niet zoovele verkeerdheden, inwendige gewetenswroegingen, en pijnlijke vreezen zijn; daar de liefde toch *alle* vrees buiten sluit. 1 Joh. 4: 18.

Het behoorde u niet te *verschrikken*, christen! dat God u ziet, veeleer een reden tot groote *blijdschap* te zijn. Maar nu gij pijnlijk bij deze gedachte wordt aangedaan, is het wel een bewijs, dat gij slordig zijt in het volbrengen uwer roeping, en dat gij daardoor niet instaat zijt welgemoed uwen Heer te ontmoeten; en dat toch moesten wij ten allen tijde zijn.

Aan grove overtredingen maakt gij u zeker niet schuldig, maar enkel aan kleine haast niet op te merken zonden, maar juist die zijn het, die zooveel kwaad stichten; het zijn de wormen, in het hart van den boom — waardoor het leven kwijnt. De Schrift noemt ze „de kleine vossen, die de wijngaarden verderven." Hoogl. 2: 15. Daartegen hebben wij te waken en niet enkel te strijden, maar ze te dooden en geheel te verdelgen.

God ziet het, of wij deze kleine zonden bekampen om uit te roeien, dan of wij ze nog liefkozen en troetelen in ons binnenste, en al is het, dat men zich voor den mensch, voor den medegeloovige kan verontschuldigen en schijnbaar rechtvaardigen, toch blijft er dit immer over: *God ziet u.*

God ziet u, wanneer gij kwaad denkt en boos zijt tegen uwen broeder en uwe zuster, wanneer gij om uzelven te redden de eer uws naasten er aan geeft; hem kwaad sprekend belastert en onder den schijn van waarheid uzelven zoekt te rechtvaardigen. Dat mag niet, zegt ge, lezer; dat is zonde! Gij hebt gelijk — maar toch, helaas! dat men onder CHRISTENEN nog zoo dikwijls getuige moet zijn van deze dingen; dat er nog zoo weinigen worden gevonden, die het *gemeente*-leven in zijne volkomenheid trachten te beoefenen; dat er nog zoo dikwijls rechtzaken zijn, die door een weinig toegeeflijkheid, zonder proces uit den weg konden worden geruimd. CHRISTUS zocht zichzelven niet. Ook Zijne getrouwe volgelingen, die de gemeenten beschouwen als hun eigen gezin, willen gaarne zich geven tot behoud van den broeder of de zuster.

God ziet u, in uw jagen en streven naar ijdele eer, wereldsche grootheid en aardschen rijkdom. Wel is het moeielijk om bepaalde grenzen aan te geven hoeverre de Christen kan gaan in het beoefenen van deze zaken; toch heeft ieder voor zich daartoe een maatstaf, en zijn consciëntie geeft hem dien aan, en ieder heeft voor zich wel te bedenken, dat hij of zij, wie het ook zijn moge, door het alziend oog van GOD wordt gadegeslagen.

Het is eene heerlijke roeping voor Gods kinderen, om ook in het tijdelijke de eere *Gods*, en niet die van zichzelven te *kunnen* en te *mogen* zoeken. Ware dat meer aller streven, dan zou daarvoor ieder krachtig medewerken tot de opbouwing van het huis Gods, en tot uitbreiding van het hemelsch koninkrijk. En de Heer zou met welgevallen nederzien op de Zijnen — en niet alleen de Heer, maar ook de menschen, want ook de ongeloovigen letten op de handelingen van den christen. Men verlangt, en terecht — een bijbels Christendom, en daartoe is noodig om den Heer te kennen in *al* onze wegen.

God ziet u, in benaarstigen van het hoogere leven. Het is niet moeielijk een vroom kleed aan te doen, en heel gemakkelijk kan men aan den mensch de indruk geven van een oprecht Christen te zijn — doch de Heer ziet dieper — Zijn oog stuit niet af op den dekmantel, maar dringt door tot in het binnenste der ziele. Ziet de mensch aan wat voor oogen is, God let op het hart. Te dien einde heeft elk toe te zien, dat hij zich niet te vreden stelle met schijn, maar dat hij het *wezen* bezitte, zonder dat, kan men niet bestaan voor God. Straks valt het masker en men staat gansch naakt voor den Heilige. Niet degenen, die „Heere, Heere!" roepen, maar die den wille Gods doen, gaan in het Vaderhuis daarboven.

God ziet u, want alle dingen zijn naakt en geopend voor de oogen dergenen met welke wij te doen hebben." Hij let op alle de uitgangen des levens, Hij merkt op, wat de belijders Zijns naams overhebben voor Zijne zaak, zoowel het penningske der weduwe, als het goudstuk van den Farizeër trekt zijne aandacht, en nog steeds let Hij op de offerende liefde der Christenen. Dit schijnt door velen te worden vergeten, anders zou het niet altijd de klachte zijn tot uitbreiding van het Evangelie: geld en nogmaals geld!

Er zijn velen, die in opene colecten, of wanneer hun namen vermeld worden in verslagen als anderzins grooter stukken offeren, maar als de liefdadigheid in 't verborgen roept om hulp, slechts koper geven. Anderen verbergen zich immer onder den schijn van onmacht, staan altoos op den achtergrond, als het op daadzaken van geven aankomt, en lezen zeer twijfelachtig de H. Schrift als Micha 3: 10, 2 Cor. 9: 6, Gal. 6: 7. enz.

Laat ons in dezen ook nooit vergeten, mijne broeders en zusters! dat God ons ziet. Dit een en ander — en waar zouden wij eindigen, wilden wij alles opsommen, dit een en ander zal zeker menigeen veroordeelen, of beter gezegd, — de waarheid zal openbaar worden in de gewetens, en de consciëntie's zullen getuigen, en daardoor veroordeelen. En wanneer uw hart, u veroordeelt, God is meerder dan uw hart.

God ziet u — ook wanneer gij u zelven beschuldigt en verontrust. Doch niet van allen behoeven wij zulks te verwachten, er zullen velen, door de gedachte — God ziet mij worden BEMOEDIGD.

God ziet u — geliefden! die in stilte gewoon zijt *Gods* zaak te bevorderen en liefdadigheid te beoefenen. Het komt er niet rechtstreeks op aan dat u de mensch ziet overal in uwe handelingen. Laat deze troost u steeds genoeg zijn God ziet mij, die God, die een beker koud water niet onvergolden laat, die de haren uws hoofds heeft geteld, en die de beweegredenen van uwe harten doorzoekt. Zijn loon is met Hem — en het zal u rijkelijk vergolden worden in Zijn eeuwig Koninkrijk.

De Farizeën deden veel, maar zij hadden hun loon weg, want zij zochten den dank der menschen, en zij hebben ze ontvangen, staande op de hoeken der straten in hun breed bezoomde mantel, waar ze door het volk werden vereerd en aangebeden.

God ziet u — en dat verschrikt u niet, lijder en lijderes, die om Jezus wil met leidzaamheid uw pad loopt. Ook uws Heeren voetstappen zijn daarop zichtbaar, en Hij heeft tegen al Zijne volgelingen gezegd: „Ik verordineer u het koninkrijk, gelijk ik het van mijnen Vader heb ontvangen — en Hij heeft het aanvaard op den lijdensweg. Zoodan al degenen, die het willen beërven, zullen door lijden worden geheiligd." Hij weet wat goed voor u is, en moedig moogt ge voortgaan, want straks zal de Heer uw kermen in lachen, uwe droefheid in blijdschap veranderen; dan geen stille traan, geen bittere smart meer. Dan ook zal God u zien — maar gij ook Hem. Heerlijke, onverderfelijke zaligheid is voor u weggelegd, getrouwen!

God ziet u — in den ijver tot heiligmaking. Al is het dat ge verschillend wordt beoordeeld. Sommigen zullen uw streven verkeerd uitleggen, en er een glimp van eigengerechtigheid in bevroeden — doch geen nood; Hij de kenner der harten zal ook in dezen rechtvaardig oordeelen, en zich niet onbetoond laten, maar u zeker geven de begeerte des harten. Openb. 19: 8.

God ziet u — en dat maakt u niet schuchter, als ge het heil der Gemeente zoekt tot hare volmaking; want ge werkt het werk Gods, en de Heer zal uw recht doen voortkomen als den middag." In vele gevallen zult ge een zwaren strijd hebben te kampen, en harde woorden moeten bezigen, opdat het recht Gods niet verbroken worde. Velen zullen aan uwe woorden eene valsche verklaring geven, een schijn van heerschzucht er in zoeken, en nog weer anderen er aanmatiging in vinden, omdat zij geen lust hebben met de zonde te breken, en dientengevolge uwe openbaring moeten verwerpen. Doch hoe het zij, GOD ZIET U; laat u dat steeds vertroosten. Gaat beslist door. „Tot den bloede toe tegenstaan, strijdende tegen de zonde", liever dan door gemakzucht en menschenvrees uwe handen slap te laten hangen, en den mond gesloten te houden. Christus heeft ook tot den laatsten oogenblik getuigd met *woord* en *daad*, totdat Hij zeggen kon: „het is volbracht, Vader in Uwe handen beveel ik mijnen geest", om daarna in te gaan in de rust Zijns Vaders — die al de geloovigen zullen beërven wanneer ze volharden tot het einde, „want er blijft een rust over voor het volk van God."

WEERDINGERMOND. B. ROELES.

I.

DE CHRISTEN NAAM.

„En dat de Discipelen eerst te Antiochië Christen genaamd werden." HAND. 11: 26.

De naam *Christen* is een naam, die 406.000.000 menschen dragen, en dat over het geheel met groote ingenomenheid. Zij zouden hem, voor nog zooveel, niet willen missen; want voor den naam: *Jood* en *Heiden* trekken zij de schouders op, en plooien hun gelaat tot een verachtenden glimlach.

Als zij dien naam, als den hunnen uitspreken, doen zij dat met een gevoel van waardigheid. In hunne beschouwing is geen andere naam aan dezen gelijk en mag hij zich wel gelukkig rekenen, die in het bezit van dien naam kwam, daar toch het grootste gedeelte der wereld van dat voorrecht verstoken is. Wij moeten hen in deze zaak volkomen gelijk geven, want werkelijk de naam *Christen* kan door geen beteren overtroffen worden, daar hij afgeleid is van den koninklijken naam, van onzen hooggeloofden Verlosser.

Het is evenwel te betreuren, dat de meesten, die dezen schoonen en verhevenen naam dragen, ook niets anders dan dien *naam* bezitten, en van het *wezen* niets openbaren, ja zelfs een grooten afkeer betoonen, om in waarheid een Christen te zijn. Ingenomen, tot trotschwordens toe met den naam, bestrijden zij met alle macht, waarover de zelfverblinde mensch beschikt, het *wezen* van het Christen zijn. Hoe treurig!

Veel is er evenwel tot hunne verontschuldiging aantevoeren. Men heeft van der jeugd af aan geleerd, dat allen, aan wie de kerkelijke handeling van Leeraar of Pastoor in de besprenging van zui-

gelingen is toegepast, tot de glorierijke naamdragers van Christus behooren.

Afgeweken van de leer der waarheid, dat de Heer, die den mensch formeert, ook den Christen maakt, gelooft men dat dit scheppingsvermogen in de handen van menschen berust. De geschiedenis leert dan ook, hoe vorsten zooals Constantijn en Karel de Groote, geleid door hunne Priesters, de volkeren door aanbieding van eere en door bedreiging met het zwaard tot de doopvont dwongen, zonder hunne inwendige overtuiging en begeerte. Is het dan wonder dat het leven van Christen-volkeren, die hun oorsprong aan staatkunde en bijgeloof te danken hebben, ook overeenkomstig hunne geboorte is!

De Christenen hebben over het geheel genomen, hun naam van menschen, want door menschelijke invloeden kwamen zij daartoe. Alléén de geloovige in den Heere Jezus Christus, die op Hem zijn vertrouwen leerde stellen, en door Zijnen Geest is wedergeboren, heeft in waarheid recht op dien naam. Aan de volgelingen van Hem, die gekomen is om de zondaren te redden, werd te Antiochië die naam voor het eerst gegeven. Denkelijk ging dit uit van de vijanden van Jezus, om hen van de Joden te onderscheiden — hoewel zij Jezus' Discipelen eerst voor eene Joodsche secte hielden — daar zij eene verbroedering van de geloovige Joden en Heidenen opmerkten, waardoor zij als een geheel afzonderlijk volk openbaar werden, dat in onderscheiding van Joden en Heidenen wel dien nieuwen naam mocht dragen. Die naam is vanaf dien tijd de werkelijke naam van Jezus' verlosten. Die naam geeft te kennen, dat zij in teedere aanraking kwamen met Hem, die de natuur des menschen aannam, om Zijne Goddelijke natuur in den diepgevallen zondaar door wedergeboorte, te planten.

De geloovige kan zeggen: „Ik ben een Christen!" En wanneer hij zich zoo noemt, ziet hij met een weemoedig, maar van dankbaarheid fonkelend oog naar den hemel, en de kenner der harten leest in hem het graveersel des H. Geestes: „Heere! vroeger was ik dood in zonden en misdaden; een kind van den gevallen Adam, levende in opstand tegen U naar de begeerte van mijn vleesch, mij zelven en anderen verdervende. Ik was onwaardig uw kind genaamd te worden, maar Gij wildet mij in Hem als uw kind aannemen. Uw Geest zalfde mij voor Uw dienst en werd tegelijk onderpand van mijne aanstaande erfenis (Efez. 1: 13, 14). Zoo bezweek in mij, o Heere! de zonde dienende Heiden en de eigengerechtige Jood, opdat Christus in mij zou leven. Wat ik ben, ben ik door U. Het oude ging voorbij, Gij maaktet alles nieuw. Daarin is mijne vreugde en hoop; en nu loof ik U, omdat eeuwig en volmaakt te doen, want over *Adam* breiddet Gij uwe vleugelen uit, opdat in mij de *Christen* zou geboren worden."

HENGELO J. DE HART.

GEDACHTEN.

Iedere daad in dit leven is de eerste schakel eener lange keten van onvermijdelijke gevolgen, eene keten zoo lang, dat geene menschelijke wijsheid er het einde van zien kan.

THOMAS VAN MALMESBURY.

Slechts wat gij *zijt*, o mensch,
Heeft wezenlijke waarde,
Want wat gij *hebt*, is niets,
Al waar 't ook heel deez' aarde.

Vrijheid *van* Christus wordt maar al te dikwijls verward met vrijheid *in* Christus.

VAN OOSTERZEE.

Wanneer ik in mijn hart iets de voorkeur geef boven God en Zijnen wil, dan is mijn geheele toestand en wezen, elke gedachte, woord en werk, zondig.

THOMAS ADAM.

Er geschieden meer dingen op het gebed, dan waarvan de wereld droomt.

TENNYSON.

GEMEENTE NIEUWS.

SNEEK. De gemeente verheugt zich, in de vervulling eener lang gekoesterde begeerte, n. l. 't bezit van eene nieuwe doelmatige doopvont, zoodat nu ook in het openbaar, en ten allen tijd gedoopt kan worden. Aangezien ons lokaal gehuurd is, is het zoo ingericht dat het weggenomen kan worden.

(*Aan voorgangers onzer gemeenten wordt deze rubriek, voor korte berichten aanbevolen.*)

STADSKANAAL, 26 December, 1881. Heden, de tweede kerstdag, was voor de Gem. van Ged. Chistenen alhier een ware feestdag.

Sedert tal van jaren zijn wij gewoon dezen dag met zuster-gemeenten een Liefde-maaltijd te houden, en was ook nu dezen dag daarvoor weder bestemd. Daartoe waren uitgenoodigd de Gem. te Nieuwe Pekela en Ter Apel, die, niettegenstaande de afstand groot en het weder ongunstig was, in grooten getale tot ons waren overgekomen, zoodat samen ongeveer honderd en tachtig br. en zs., zoo van hier als uit genoemde Gemeenten, aan dit feest deelnamen.

Nadat in den voormiddag door de Voorgangers der Gemeenten, bij beurte, een inleidend en opwekkend woord was gesproken tot de vergaderden, nam in den middag het Liefde-maal een aanvang, bestaande in het houden van een' eenvoudigen maaltijd, waarbij aan ieder vrijheid werd gegeven, een woord tot vertroosting, bemoediging of vermaning ten beste te geven, en waarvan door onderscheidene broeders werd gebruik gemaakt, terwijl deze toespraken weder door het zingen van liederen werden afgewisseld.

Hoewel verschillende onderwerpen den sprekers stof gaven, aan dit feest eene blijvende waarde te geven, werden we vooral gewezen op de beproevingen van het leven, die ieder in meerdere of mindere mate deelachtig is of wordt niet alleen, maar ook menigmaal zoo noodig blijken te zijn, om ons vertrouwen op Hem te leeren stellen, dien we van onszelven zoo weinig vertrouwen, en die het toch zoo waardig is; terwijl wij verder gewezen werden op de heerlijke uitkomsten, die wij menigmaal hier reeds mogen aanschouwen van die beproevingen.

Op eene plaats, waar wij ons tehuis, gelukkig gevoelen, is de tijd altijd voorbij eer wij het vermoeden; zoo was het ook ons, het uur van scheiden was aangebroken vóór wij er aan dachten, en nadat wij samen den dood van onzen Zaligmaker hadden verkondigd, keerde een ieder weder tot de zijnen.

Wij gelooven, de tolk te zijn van allen, wanneer wij betuigen: wij hebben dezen dag eene spijze genoten, die niet vergaat. Moge dat in ons leven gezien worden, doordien de liefde ons allen beheerscht en bezielt, en moge die liefde een band zijn, die door niets ter wereld verbroken kan worden.

VARIA.

„WAAR ZIJN DE NEGEN?"

„Zijn niet de tien gereinigd geworden? en waar zijn de negen?" Zoo vroeg de Heiland, toen door zijn machtwoord tien melaatschen genezen werden, als Hij tot hen gezegd had, „gaat heen toont uzelven den priesteren," en „er geene gevonden werden, die wederkeerden, om Gode eere te geven dan een, die een Samaritaan was.

Waar waren die negen lezer? — Wel! bij den priester; niet weêrkeerende om Gode eer te geven, hoewel gereinigd zijnde.

Ook nu nog worden er van de 10 die door Jezus gereinigd zijn wel 9 gevonden, die bij de priesters blijven.

Niet in Rome alleen heerscht het Pausdom en wordt de pantoffel gekust. Niet in Rome alleen, vindt gij de priester-aanbidding, en schepsel-vergoding. Hoe algemeen is het „Domine's geloof," en bij hoe weinigen van die heeren hangt „de rok" aan den kapstok.

Dat die negen het dan weten, dat Jezus naar hen vraagt, en God reeds door den mond van Zijnen Profeet Israël toeriep: „Zoo gij u bekeeren zult, Israël! bekeer u tot MIJ; en zoo gij uwe verfoeiselen van mijn aangezicht zult wegdoen, zoo zwerf niet om."

—

OMGEKEERD.

Toen gij ter wereld kwaamt schreidet gij en de omstanders lachten, zorg dat het, als gij de wereld verlaat, omgekeerd zij.

—

GEBEDSVERHOORING.

Twee knaapjes in Friesland moesten een voetpad passeeren dat door een weide liep, waarin koeien graasden. Gelijk meermalen, hadden die beesten zich allen bij het hek vereenigd, zoodat de kleinen er niet door konden. Eerst beproefden zij de koeien weg te jagen, doch toen dit niet ging zeide de oudste: „ik weet wat; wij moeten bidden." Hij onderrichtte den kleine hoe hij zijne oogen moest sluiten, de handen vouwen, en gaan knielen; deed toen hetzelfde, en bad: „Heere — zegen — deze — spijze — om — Christus — wille — Amen. Zij stonden op en konden hun weg gaan vervolgen want de koeien waren weg. „Voorwaar zeg ik u" sprak de Heer, „indien gij u niet verandert, en wordt als de kinderen, gij kunt het koningrijk Gods geenszins ingaan."

S. H.

ALMANAK.

De inteekenaars op onzen Almanak verzoeken wij de Statistiek van Nederland aldus te verbeteren:

AMSTERDAM: *gedoopt in* 1881 *twee; Zondagschoolkinderen* 55; en

GRONINGEN: *getal leden* 37.

BERICHT.

Zeer vriendelijk verzoeken wij niet-geabonneerden, zoo zij dit blad verder wenschen te ontvangen, zulks te kennen te geven door inliggende bestelkaart ingevuld en van een cents postzegel voorzien op te zenden.

Advertentiën.

*** Getrouwd:

Albertus Minke

EN

Johanna Kunst.

APPINGADAM, 31 December 1881.

*** Door de trouw en liefderijke zorg onzes Gods voorspoedig bevallen van een welgeschapen **Dochter** I. LAMMERS, geliefde Echtgenoote van

GRONINGEN, 6 Januari 1882. K. VAN DER BAAREN.

*** Door de trouw en liefderijke zorg van onzen God zeer voorspoedig bevallen van een welgeschapen **Zoon** J. MUSSE, geliefde Echtgenoote van

GRONINGEN, 6 Januari 1882. N. VAN BEEK.

De BB. en ZZ. gelieven deze als bizondere kennisgeving aan te nemen.

TE KOOP:

een geschikt **WOONSCHIP**, te bevragen bij

H. LIST, te GRONINGEN,
(*Papiermolen*).

De **Gemeente van Gedoopte Christenen** te GRONINGEN heeft groote behoefte aan een **ruimer lokaal.**

K. VAN DER BAAREN,
Polderstraat.

N. VAN BEEK,
Oliemuldersstraat.

GRONINGEN, Jan. 1882.

Tweede Duizend.

HET GENADEWERK GODS

in de bekeering van Zondaren,

te WEERDINGERMOND (Prov. GRONINGEN)

Prijs 10 *Cent*,

verkrijgbaar bij B. ROELES aldaar, J. HORN en den Uitgever van dit blad, te SNEEK.

In het Tijdschrift *Het eeuwige leven* zegt ds. HUET:

„Met groote blijdschap kondigen wij dit belangrijk geschriftje aan, dat in 24 bladzijden tal van treffende mededeelingen geeft van de krachtige opwekking in bovengenoemde streken onzes lands. Wie zal het zich niet gaarne aanschaffen om God met ons te danken voor den milden zegen aldaar uitgestort, en Hem te bidden om steeds verdere uitbreiding van Zijn genadewerk, waartoe de verspreiding van dit geschrift zoo zeer kan medewerken?"

Nog voorhanden eenige Exempl. van het

JAARBOEKJE VOOR 1882,

UITGEGEVEN DOOR DE UNIE VAN GEMEENTEN VAN GEDOOPTE CHRISTENEN IN NEDERLAND.

Prijs 25 *Cent.*

Behalve kalender met dagtekst, opgave van markten en wat meer in eenen Almanak behoort, bevat dit net uitgevoerde boeksken van meer dan 120 bladz. een belangrijk „Mengelwerk."

Verkrijgbaar bij J. HORN en den Uitgever van dit blad, te Sneek.

SNELPERSDRUK VAN J. J. WIARDA, TE SNEEK.

No. 2. 15 FEBRUARI 1882. 1ste Jaargang.

DE CHRISTEN,

MAANDBLAD,

UITGEGEVEN DOOR DE

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV : 9.

DIT BLAD VERSCHIJNT EENS IN DE MAAND.

Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI : 16.

ABONNEMENTSPRIJS:

Per jaar, franco per post . . . . *f* 1.00.
Enkele nummers . . . . „ 0.10.

Bijdragen en Ingezonden Stukken
WORDEN FRANCO INGEWACHT BIJ DE REDACTIE,
Adres: H. Z. KLOEKERS, te Nieuwe Pekela.

ADVERTENTIËN AAN DEN DRUKKER.

ADVERTENTIEPRIJS:

Een tot vijf regels . . . . *f* 0.50.
Elke regel meer . . . . „ 0.05.
Groote letters naar plaatsruimte.

BEMOEDIGING.

Het is ons aangenaam onzen vrienden te kunnen mededeelen, dat ons eerste blad gunstig werd ontvangen.

Van verscheiden personen ontvingen wij aanmoediging om voort te gaan, en het getal inteekenaren is reeds zoo hoog geklommen, dat wij meenen het bestaan van ons blad in zooverre verzekerd te mogen achten.

Zulk een gelukkigen aanvang hadden wij ons nauwelijks durven voorstellen. Er zijn reeds zoovele dag-, week- en maandbladen, dat de vrees ons wel eens bekroop: voor *onze* eenvoudige woorden zal misschien geene plaats te vinden wezen. Toch voelden wij ons gedrongen om het te beproeven, en baden den Heer reeds geruimen tijd, dat Hij ons den weg wilde banen. Eindelijk oordeelden wij, dat Hij onze gebeden had verhoord, gordden ons tot den arbeid aan, en ziet, wij meenen in het aantal inteekenaren de aanwijzing te hebben, dat wij ter goeder ure ons vaandel ontplooiden. Wij zijn althans goedsmoeds, en zingen onze psalmen, gezangen en geestelijke liederen, zingende en psalmende den Heere met aangenaamheid in het hart.

Voorzeker, het is een groot voorrecht voor den zondaar om, tot zichzelven gekomen zijnde, met boete en berouw tot God te zijn gegaan, en genade te hebben gevonden ten eeuwigen leven; een groot voorrecht om over die genade met den medemensch te spreken, teneinde ook hem te bewegen tot geloof en gehoorzaamheid aan dien, die gekomen is om te zoeken en zalig te maken, dat verloren is; een groot voorrecht om met de verlosten in liefde vereenigd de gemeenschap der heiligen te beoefenen en, alzoo vereenigd, samen te werken tot heil der wereld door de prediking des woords en de onderlinge bijeenkomsten en biduren; maar het is tevens een groot voorrecht, en eene heilige roeping voor de gemeente des Heeren om óók door middel van de pers zondaren tot bekeering te roepen, en de schapen, die op alle bergen vertrooid zijn, tot vereeniging op te wekken en aan te sporen: en wij loven den naam des Heeren, die ons niet alleen den lust en den moed gaf, maar ook reeds bij den aanvang Zijnen zegen verleende. Moge ons hart voortdurend voor Zijnen invloed openstaan, en moge de Geest des Heeren nimmer door ons bedroefd worden, opdat Hij ons verstand kunne verlichten, en wij in al onze woorden en werken Hem verheerlijken, die te prijzen is in der eeuwigheid, dan zullen wij heerlijke dingen zien gebeuren.

In Nederland is het getal van Gedoopte Christenen nog wel niet groot, maar gelijk onze broederen in Amerika in den tijd van ongeveer eene eeuw tot millioenen zijn geworden, zoo zijn zij in Engeland reeds tot honderd duizenden, in Duitschland en andere landen tot tienduizenden aangegroeid, en zoo staan wij ook reeds in Nederland met honderden van leden, die tot duizenden kunnen, en naar wij vertrouwen zullen worden.

Dat vertrouwen is niet ongegrond. De tijdsorde volgende zijn te Stadskanaal in 1845, te Amsterdam in 1848, te Haarlem in 1869, te Weerdingermond en Nieuwe Pekela in 1875, te Groningen en Foxhol in 1876, te Haulerwijk in 1878, en te Hengelo en Sneek in 1879, *Gemeenten van Gedoopte Christenen* gevestigd geworden, die allen op vrijen, evangelischen grondslag staan. Stadskanaal is in 1876, Nieuwe Pekela in 1881, door den Koning als rechtspersoon erkend, en thans vernemen wij, dat ook Groningen en Hengelo die erkenning hebben ontvangen. Foxhol, Haulerwijk, Sneek en Weerdingermond staan op het punt om aanvrage te doen, en van de andere genoemde Gemeenten verwachten wij, dat zij ter gelegener tijd, hetzelfde voorbeeld zullen volgen. In 1881 hebben de Gemeenten van Stadskanaal, Nieuwe Pekela, Groningen, Foxhol, Haulerwijk, Hengelo en Sneek zich tot eene „*Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland*" gevormd, waarbij Haarlem zich vervolgens aangesloten heeft, en waarbij naar wij verwachten, ook Weerdingermond en Amsterdam zich spoedig aansluiten zullen. Deze Unie heeft eveneens aanvrage om rechtspersoonlijkheid gedaan op grond van de Statuten, die in ons jaarboekje voorkomen, en hoopt, dat de erkenning als zoodanig in den loop van dit jaar zal kunnen verkregen worden. De Unie is met den aanvang van dit jaar begonnen een jaarboekje en een maandblad uit te geven, die beiden D. V. geregeld zullen verschijnen, en waarin voortdurend onze beginselen en ons doel ter sprake zullen komen, en wij meenen dus, de beloften des Heeren, en Zijnen zegen, vooral sedert 1875 aan ons verleend, en ons tegenwoordig vereenigd optreden in aanmerking genomen, nog heerlijke dingen in de toekomst te mogen verwachten.

Bovendien, onder hen, die in ons land Darbisten genaamd worden, zijn een aantal, die even als wij als geloovigen den doop hebben ontvangen, terwijl de meesten hunner, die nog niet als geloovigen gedoopt werden, toch reeds de kinderbesprenging verwerpen, en daardoor noodzakelijk, bij nadenken, moeten erkennen, dat zij zelven nog ongedoopt zijn. Voorts zijn er vele geloovige predikanten, en ook professoren, die in woord en geschrift aan onze zijde staan, en erkennen, dat, overeenkomstig de Heilige Schriften, de doop van geloovigen de alleen houdbare is. De anderen die, hoewel in den Heere geloovende, zich ten behoeve van de kinderbesprenging op het Verbond Gods met Abraham beroepen, geven daardoor genoegzaam bewijs, dat zij tegenover de Schriften des Nieuwen Verbonds geene kracht hebben om hun gevoelen staande te houden.

Dewijl wij het nu onder de Nieuwe bedeeling eigenlijk met de Schriften der Nieuwe Bedeeling te maken hebben, zoo doet dit ons hopen, dat de laatsten tot ernstig onderzoek van de woorden des Heeren en Zijner Apostelen mogen komen, hunne dwaling zullen beginnen in te zien, en in plaats van zich op dat Verbond en op de leer der zoogenaamde vaderen te beroepen, zullen leeren buigen voor Hem, die gezegd heeft: „Het woord, dat *Ik* gesproken heb, dat zal hen oordeelen ten laatsten dage." — Wij hopen tevens dat zij, die met ons beweren, dat de doop van geloovigen de alleen houdbare is, moed zullen grijpen om, niettegenstaande alle tegenbedenkingen des vleesches, aan hunne eigene overtuiging getrouw en aan den Heere gehoorzaam te worden, gedachtig aan het woord des Heeren: „Die den wil des Heeren geweten en niet gedaan zal hebben, die zal met dubbele slagen geslagen worden." En hopen voorts, dat zij, die Darbisten genaamd worden, en reeds als geloovigen gedoopt zijn, tot de erkenning zullen komen, dat volgens de Heilige Schriften niet alleen het geloof aan den doop, maar ook de doop aan het lidmaatschap in de Gemeente en aan het avondmaal vooraf behoort te gaan, en met ons zullen streven om de orde des heils te handhaven, en overeenkomstig de orde des heils met ons als ééne kudde onder den éénigen Herder te leven en te wandelen.

Wij vreezen derhalve niet dat onze moed te groot, en onze verwachting te hoog gespannen is. Het karakter van den geest, die tegenwoordig onder vele geloovigen heerscht in aanmerking nemende, denken wij er niet aan, dat allen als in één oogenblik den doop der geloovigen zullen omhelzen, maar toch meenen wij, dat reeds meerdere ernst aangaande deze waarheid zich onder velen begint te openbaren, en als dezen zich nu maar eens met al den ernst, dien de zaak waardig is, afvraagden: *Waarom* zijn wij toch eigenlijk ongezind om ons aan de orde des heils te onderwerpen? — genen: *Waarom* zijn wij toch niet naar eigene overtuiging den Heere gehoorzaam? — en anderen: *Waarom* beroepen wij ons toch tegenover eene instelling der Nieuwe Bedeeling op eene andere onder de Oude Bedeeling? — dan twijfelen wij niet of vele eerlijke gewetens zouden een minder geruststellend antwoord ontvangen, dan waarin zij nu berusten door redeneeringen, die zoo buiten het geweten omgaan, en de *Heilige* Geest zou velen hunner tot de door ons beoefende waarheid leiden, en, door éénen Geest tot één lichaam gedoopt, en strijdende onder het éénige Hoofd, Jezus Christus, zouden wij zelfs spoedig grootelijks verrast kunnen worden.

O! dat allen het inzagen, dat de geboorte uit het vleesch geen recht geeft op lidmaatschap in de Gemeente des Heeren. De Schrift zegt: „Niet de kinderen des vleesches, die zijn kinderen Gods, maar de kinderen der beloftenis worden voor het zaad gerekend;" en: „Zoo iemand den Geest van Christus niet heeft, die komt Hem niet toe." Dat er een einde kwame aan het ijveren voor vormen, waaraan het wezen ontbreekt. De Schrift zegt: „dat de doop is de vraag van een goed geweten tot God door de opstanding van Jezus Christus;" en: „Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden." Dat men ophield om langer te vereenigen, wat gescheiden behoort te wezen, en gescheiden te houden, wat tot eenheid geroepen wordt. De Schrift zegt: „Trekt niet een ander juk aan met de ongeloovigen," — „gaat uit het midden van hen — en Ik zal ulieden aannemen, en Ik zal u tot eenen Vader zijn, en gij zult mij tot zonen en dochteren zijn, zegt de Heere, de Almachtige."

Wij hebben echter goeden moed, en willen met de hulpe des Heeren en der broederen voortgaan het zaad te zaaien, dat, indien al niet terstond, toch ongetwijfeld vruchten dragen zal, want de Heer heeft gezegd, dat zijn woord niet ledig wederkeeren zal. Helpt ons trouwelijk, geliefden! naar de mate der gaven van Christus met wel doordachte en in duidelijken stijl en letter geschrevene stukken. Dat *de blijde boodschap* der verlossing *aan alle creatu-*

ren verkondigd, de geloovigen tot den doop geroepen, en de als geloovigen gedoopten tot de gemeenschap der heiligen opgewekt worden. Laat ons voorts streven om met malkanderen op te wassen in de genade en kennis van onzen Heer en Zaligmaker Jezus Christus, in vrijheid des *Heiligen* Geestes. Een pasgeboren kind kan niet als een volwassene denken en spreken, en niet alle volwassenen zijn mannen en vaders in Christus, en bovendien zegt de Heer: gij zult *niemand* uwen vader noemen op de aarde, want één is uw Vader, namelijk God; noch zult gij *meesters* genaamd worden, want één is uw meester, namelijk Christus.

Bidden wij veel in den *Heiligen* Geest. De Heer heeft beloofd: „Zoo wat gij begeeren zult in mijnen naam dat zal ik doen; opdat de Vader in den Zoon verheerlijkt worde." Welnu, wij weten, dat wij in zijnen naam bidden, wanneer wij bidden in zijnen Geest; en wij bidden in zijnen Geest, als wij bidden om de éénheid der kinderen Gods, en om de komst van Zijn gezegend koninkrijk.

„ZIET HOE GOED EN HOE LIEFLIJK IS HET, DAT BROEDERS OOK SAMENWONEN!"

(Ps. 133: 1.)

De waarheid van dit O. T. lied mochten wij, als bij vernieuwing, op Dinsdagavond, 3 Jan. j. l., door 's Heeren liefde ervaren, te *Amsterdam* ten huize van onzen geliefden broeder *Reeders*, waar de Gemeente gedurig vergadert. Ik moest in *A.* zijn, en mijn hart, verblijd over den bloei der Gemeente aldaar, had groote behoefte, om kennis te maken met de broeders en zusters, waarvan de meesten mij van aangezicht onbekendwaren. Mijn verlangen gaf ik, per briefkaart aan br. R. te kennen, en vond bij hem volkomen toestemming. Persoonlijk zocht hij de Gemeenteleden op, deelde hun mijn verlangen mede, en zij beloofden, wanneer het hun maar eenigszins mogelijk was, te zullen komen, waaraan dan ook de meesten konden voldoen.

Toen ik, den Maandagavond voorafgaande, ten zijnen huize aankwam, deelde hij mij mede, dat mijn verzoek met aangenaamheid was ontvangen, en zijne gastvrije vrouw had, zonder dat ik er op gerekend had, mijn logeerkamer al in orde gemaakt. Hoe goed was de Heere, en hoe bevond ik de waarheid weêr verwezenlijkt, dat er een gemeenschap der heiligen is. Den volgenden avond kwamen de verlangde broeders en zusters, en de Heere bereidde ons eene zeer verkwikkende te zamenkomst. Op verzoek van br. R. deelde ik mede, wat de Heere in Hengelo, in de maanden November en December had willen doen, en die mededeeling vervulde onze harten met blijdschap en dank jegens den Heere, die zoo den arbeid in het Evangelie had willen zegenen. Wij gingen de Statistiek onzer Gemeenten na, en somden op hoe kennelijk de Heere ook in de andere Gemeenten, getuigenis had gegeven aan de prediking der waarheid, en er alzoo eene vermeerdering van leden, bijna overal, was gekomen. De slotsom was: dat het jaar 1881, het belangrijkste jaar in de geschiedenis onzer Gemeenten was, en het stond bij allen vast: de Heere zou nog grootere dingen doen na dezen, wanneer de band van éénheid en broederlijke liefde niet alleen bleef, maar sterker werd, en ons leven een sieraad was van Jezus in de wereld.

Mijn voorstel, om nu met dankzegging en gebeden tot den Heere te gaan, werd aangenomen. Wij bogen onze knieën, en 7 Broeders stortten hunne harten uit tot dien God, die Zijnen naam zóó had groot gemaakt. Het was eene heilige en zalige ure. De Geest der gebeden sprak door de monden van 's Heeren kinderen. Hunne harten waren vol lof en aanbidding, en de genade des Heeren werd zoo groot en machtig, dat de vrijmoedigheid om maar meer, steeds meer van Hem te vragen, klimmende werd. Het was als verstonden allen: „werpt uwe vrijmoedigheid niet weg." Niet licht zal ik deze ure vergeten. Br. R. getuigde dan ook later, dat er aldaar onder de broeders nog nooit zulk eene groote vrijmoedigheid des gebeds geweest was. Hoe kwam dat? Wij waren te zamen, niet om te twisten, noch hielden ons bezig met haarkloverijen, ook beoordeelden wij niet dezen of genen broeder. Verder was ons oog ook niet op de verschrikkende reuzen in *Kanaän*, — maar onze oogen waren gericht op onzen verheerlijkten Heiland, op de zekerheid der waarheid, die wij voorstaan met de erkenning van de krachten, die de Heere in onze Gemeenten heeft gegeven. Zoo moest ons geloof wassen en de vrijmoedigheid aanwakkeren om ook voor 1882 het heil voor onze Gemeenten van den Heere te verwachten. Als broeders te zamen wonen moet het *goed* en *lieflijk* zijn, en dat zal het altijd wezen, als de broeders maar in den rechten geest te zamen komen. Onze Heiland wil dat! Zoeken wij bij Hem die genade, en leeren wij geheel af, wat nadeelig daarop mocht kunnen werken, en waarop een staat van geestelijke verlamming noodzakelijk volgt. Wanneer de Gemeente te *A.* in deze stemming blijft, en steeds meer komt, zal de Heere haar tot eenen grooten zegen stellen, en niet alleen haar, maar alle Gemeenten in *Nederland*, daar „de velden wit zijn om te oogsten."

de verkeerde geest wijke uit onze harten, en de Geest des Heeren voere steeds in ons de heerschappij, opdat ook deze Zijne vermaning door ons behartigd worde:

„Het woord van Christus wone rijkelijk in U, in alle wijsheid; leert en vermaant elkander met psalmen en lofzangen en geestelijke liederen, zingende den Heere met aangenaamheid in uw hart." Col. 3: 16.

H. d. H.

OPWEKKING TE GRONINGEN.

Ds. Bähler, Herv. pred. te Groningen schrijft in „het Eeuwige leven" het volgende:

„Verleden week hebben hier in het Concerthuis en logement „de Beurs" drie avonden achter elkaâr eenige Broeders Baptisten *) het woord des levens gebracht aan een zeer talrijke schare. Het waren de heeren J. Horn van Sneek, J. de Hart van Hengelo, B. Roeles van Weerdingermond, H. Z. Kloekers van Nieuwe Pekelà en N. van Beek van hier. Hun woord is zeer gezegend geweest. Men spreekt van meer dan 70 toegebrachten, behalve enkele kinderen. De wijze van Evangelieverkondiging en de behandeling der zielen in de navergaderingen voor bekommerden was uitnemend. Wat bijzonder moest treffen was de ernstige toon en het werken op schuldovertuiging, tegelijk met de volheid van Evangelie. Het deed denken aan Moody en Finney. Dat de kleine Baptisten gemeente alhier door deze opwekking meer leven en kracht en uitbreiding heeft gekregen spreekt van zelve, maar buitendien zijn zeer velen, buiten het Baptisme staande, gezegend geworden."

Groningen, 25 Jan. 1882.

Br. Roeles berichtte ons betreffende het bovenstaande het volgende:

EVANGELISCHE SAMENKOMSTEN

zijn gehouden te Groningen op de avonden van 18, 19 en 20 Januari dezes jaars. De eerste en laatste avond in een der zalen van het Concerthuis; de tweede in het Café „de Beurs," daarvoor afgehuurd door de Gemeente van Gedoopte Christenen te Groningen, omdat haar lokaal veel te klein was.

Tevens had zij tot medewerking met br. van Beek, Evangelist in haar midden, de broeders H. Z. Kloekers van N. Pekelà, J. de Hart van Hengelo, J. Horn van Sneek en B. Roeles van Ter Apel, uitgenoodigd deze MEETINGS te houden, waaraan allen hebben gevolg gegeven.

Vooraf waren deze bijeenkomsten door haar zoo duidelijk mogelijk gepubliceerd en tevens tot voorbereiding gemeentelijke bidstonden gehouden.

De toespraken werden gehouden van 7—9 ure en kwamen hoofdzakelijk hierop neêr: eene onvoorwaardelijke overgave des harten van een zondaar aan Jezus, die steeds bereid staat om RUST en VREDE te geven, allen, die met schuld beladen tot Hem komen. Ieder sprak naar de mate zijner gaven en wijsheid, doch allen door de liefde gedrongen, 2 Cor. 5: 14. Bij vernieuwing bleek, dat het woord Gods niet alleen krachtig, maar ook ten volle waar is. De ernst, waarin gesproken werd, verhoogde den indruk, en hoewel de sprekers enkel de bekeering van zondaren beoogden, toch genoten ook de geloovigen, volgens hun eenparig getuigenis.

Gelijk overal waar wij soortgelijke bijeenkomsten hebben bijgewoond, was het gehoor steeds klimmende, zoodat, mochten wij den eersten avond eene schare van circa 250 menschen bij elkander zien, er den laatsten avond zeker 400 bijeengekomen waren, en wij houden ons overtuigd, dat als de samenkomsten langer hadden geduurd, het gehoor steeds grooter zou geworden zijn.

De navergaderingen waren bizonder gezegend. Wel scheen het, alsof de eerste avond in twistgesprekken en discussiën over allerlei zoude worden doorgebracht, doch de Heer wendde genadiglijk deze ramp af — eene ramp, waardoor helaas, door alle tijden heen, zooveel goeds is verloren gegaan. Wij waren hier niet samen gekomen om theologische geschilpunten te behandelen, en te vereffenen evenmin, maar hoofdzakelijk om zondaren te dringen tot Christus te komen. Gelukkig, dat heel spoedig het satanische beginsel openbaar werd, waardoor men begreep, dat dit niet anders dan van het doel kon afleiden. Ieder, die het heil van zondaren beoogde, zocht zijne talenten nuttig te besteden. Bekommerden over de zonden waren er velen. De onruststokers verdwenen allengskens, ook de verspieders zochten een heenkomen, nu zij hunne kansen niet schoon meer zagen. Slechts een zacht gemurmel werd in de zaal gehoord, opdat de een den ander niet zoude hinderen. Velen waren tot zichzelven ingekeerd, terwijl er met anderen gesproken werd.

Als verschoven in eenen hoek van de zaal, zat eenzaam een meisje, diep bewogen over haren toestand, eenen geweldigen strijd in haar binnenste strijdende. Eensklaps springt zij op van haren stoel. Aller oog was naar haar gericht, toen ze daar aan kwam snellen onder den uitroep: „Ik heb Hem, ik heb Hem!" „Nu weet ik, dat Jezus mijn Verlosser is!" . . . .

„Ik ben gered!" De dam was gebroken, de stroom vlooide rijkelijk. Velen bogen voor Jezus, kleinen en grooten van allen stand en leeftijd. 't Was heerlijk te vernemen het ruischen des Geestes. Een oude vrouw boog hare knieën, zij kon de macht der genade niet weêrstaan, hoewel ze vastelijk had voorgenomen in zulk een groote vergadering hare knieën niet te buigen. Toen ze boog was ze gered; beleed hare dwaasheid en schuld, en nu viel het haar niet moeielijk hare zonden te belijden.

Zoo is het! de zondaar moet buigen voor God, eigen wil opgeven, en doen wat God verlangt, en dan zal Hij verhoogen, want Hij richt de nederigen op uit het stof.

Lezer! buk altoos gewillig voor God, en ge zult de liefelijke ervaring even vaak opdoen, dat Hij het is, die verhoogt.

De eerste avond was een avond van groote overwinning, en wij loofden den Heer voor Zijne onuitsprekelijke genade, en keerden zeer bemoedigd, met blijdschap huiswaarts.

Donderdag was niet minder rijk aan vruchten, vooral de avondbijeenkomst was indrukwekkend. Velen woonden de navergadering bij en niet weinigen werden den geloove toegedaan. O. a. een man en vrouw, die beleden, dat het woord Gods op hun geen kracht meer had, wijl ze bij allen ernst even koud bleven. Zij waren verhard en er was niets meer aan te herstellen. Spreken hielp niets, alles werd gaaf toegestemd, en er bleef niets meer over dan God te bidden om door den hamer Zijns woords deze rotsen te vermorselen. Wat verlangd werd gebeurde, een br. knielde met hen, en voor hij „AMEN" had gezegd, waren zij verteederd door den gloed des H. Geestes; de ijskorst begon te smelten en kort daarna juichten ze in den God huns heils. De schijnbaar verstoktste zondaren bogen voor Christus, ook een schipper, die nog een geliefkoosde zonde achter hield, maar eindelijk beleed, en plechtig beloofde volkomen afstand te doen van den drankduivel, kwam tot volle ruimte. Geen lid aan zijn lichaam dat niet beefde en, zooals men gewoonlijk zegt, aan elke haar hing een zweetdrop.

Hoevelen dien avond gered zijn is niet te bepalen. Onderwijl kwam een bericht van „brand in de stad" doch ieder bleef kalm, en toen men de richting had vernomen, vergat men geheel dit onheil.

Vrijdagmorgen, wij lagen nog te bed, toen een meisje ons liet zeggen, dat ze in Jezus haar Heiland, en daar vrede had gevonden. Wij moesten ons haastig aankleeden om met haar te danken. Van verschillende zijden hoorden wij de redding van zielen. Eene moeder deelde ons mede, dat haar ondeugende zoon was bekeerd; en een broeder kwam met blijdschap vertellen, dat eene buurvrouw van hem tot het geloof in den Heere Jezus was gekomen. Deze vrouw leefde steeds met haar man in onmin; zij waren dikwijls handgemeen, maar nu was het anders geworden. Van alle zijden mochten wij goed nieuws vernemen, zoodat de oude Christenen er geheel door herleefden.

Ook kunnen wij met dank aan God mededeelen, dat heilbegeerigen uit het naburige Foxhol niet zonder Heiland voor hun hart huiswaarts keerden, en dezen waren weder krachtige getuigen in hunne woonplaats. Moeders kwamen met hunne kinderen aandragen om door den Heer gezegend te worden. Broeders brachten Zusters en omgekeerd. Vrienden kwamen met kennissen aansnellen, zoodat ze ons noodzaakten om de woorden van Petrus te gebruiken: „Wat ziet gij op ons" (Hand. 3: 12). Toch wordt in dit alles de geest van Andreas openbaar (Joh. 1: 43). De avondbijeenkomst is onvergetelijk; alles teekende diepen ernst, zoowel de openbare- als de navergadering. Evenwel waagde Satan nog eene poging door zijne maar al te getrouwe dienaren. Zij dachten als trouwe discipelen van hun aanvoerder het Godswerk te verstoren, wat hun geenszins gelukte, want de Doorbreker was krachtig voor ons aangezicht heengegaan. Deze jongelui hadden op de bovenzaal comedie-uitvoering of repetitie, kwamen telkens eens kijken wat beneden gebeurde om dan met hunne makkers zich te verlustigen. Och, wierden zij bekeerd, opdat hunne harten leeren beseffen, waarheid voor schijn te beoefenen.

Aandoenlijk was het te zien en te hooren zoovele tranen en snikken, zulke hartverheffende liederen, als ook van blijdschap glinsterende aangezichten.

De Heer zelf beschaamde de tegenstanders op treffende wijze; terwijl een der broeders een overtuigde ziel trachtte te bewegen tot het geloof, mengde zich een man daarin, zeggende: „'t is beter dat hij naar zijn binnenkamer gaat, dan dat gij hem het geloof opdringt." Onze broeder had nog geen tijd dien tegenstander te antwoorden, toen een ander man, die daar eveneens bijstond, hem toevoegde: „neen! gij moogt niet tegenspreken; ik ben evengoed Afgescheiden als gij, maar ik wil de liefde Gods niet langer weêrstaan, ik geef mij aan Jezus." Toen sloot hij de oogen en vouwde de handen en stortte zijn hart voor den Heer uit in een eenvoudig gebed.

Merkwaardig was de ontmoeting met een ander man, die eveneens gebeden werd tot Christus te komen. Hoewel diep bewogen en zeer begeerig, zeide hij nu nog niet te kunnen besluiten, maar den volgenden dag wel een bezoek van een der broederen te willen ontvangen. Zulks geschiedde. Toen de broeder, die hem bezocht, vroeg hoe het hem ging, of het tusschen hem en den Heiland nog niet in orde was, zeide hij: „ach neen, ik heb niet zoo'n besten nacht gehad; ik kan niet tot

---

*) Lees: Gedoopte Christenen. Over den naam Baptisten in een volgend nommer. Red.

vrede komen. Eenige jaren geleden werd ik lidmaat, in vollen ernst heb ik God beloofd voor Hem te zullen leven, maar och, van al die beloften ben ik niet één nagekomen, wel ging ik later aan 't Heilige Avondmaal, en nam mij op nieuw voor, voor Christus te leven, maar het bleef alles hetzelfde."

Onze broeder maakte hem opmerkzaam, dat juist hierin zijne fout lag, dat hij God iets beloofde, en wilde toebrengen wat hij niet kon, maar er niet toekwam om in Christus te *ontvangen*, alles wat tot het leven en de godzaligheid noodig was, dat niet *hij* maar *Jezus* de zaligmaker was. Toen vielen hem de schellen van de oogen, als een verlorene boog hij voor Christus, en werd *om niet* gerechtvaardigd en vond vrede — toen boog ook zijne vrouw, en beiden verblijdden zich in den Heer.

Onder de vele hoorders was steeds Ds. Bähler, pred. in de Ned. Herv. Kerk op te merken, die zoowel de openbare- als de navergaderingen telkens bijwoonde. Den laatsten avond kwam ZEw. met zes zijner catechisanten, waarvan *drie* tot het volle bewustzijn van de overgave des harten kwamen.

De Zaterdagavond is gebruikt om met de pasbekeerden eene afzonderlijke meeting te hebben en dat wel in het lokaal der gemeente. Het was er eivol, want behalve eenige bejaarde Christenen, waren er ongeveer 70 personen tegenwoordig, die allen beleden in deze dagen tot den Heere Jezus te zijn gekomen.

De broeders waren vertrokken, behalve br. R., die den volgenden dag voor zou gaan in de klei e Gemeente te Foxhol, en dus nog tot 10 uur in den avond kon blijven.

Halfacht werd deze samenkomst geopend door gebed, waarna br. R. Joh. 15 voor. en vooral drukte op „blijf in Jezus;" vervolgens sprak b. v. B. over de noodzakelijkheid der gehoorzaamheid, en daarna Ds. B., die ook tegenwoordig was, over „het geloovig vertrouwen." Afwisselend werd er gezongen en de blijde menigte prees van harte den God aller genade. Velen hadden een woord, spreuk, psalm of dankzegging. Een jongeling gaf op te zingen Gez. 43 : 1 : „Hoog om hoog het hart naar boven;" op de vraag: „Waarom hoog om hoog," antwoordde hij zeer gepast, „Hier beneden is het niet." Een schipper vertelde ons het volgende: „Toen ik naar boord ging, durfde ik het mijne vrouw niet zeggen, doch het moest er uit, want zij zei: „kom, man, wij zullen eten." „Ik lust geen eten." „Ben je dan niet goed?" „Jawel." „Nou, toe dan." „Om je de waarheid te zeggen, vrouw, ik heb mijn hart aan Jezus gegeven, en nu ben ik zoo gelukkig, want Hij is mijn Verlosser!" Zij begon te schreien en zeide daarna: „Zullen wij naar de kooi gaan?" „Ik niet." „Waarom niet?" „Omdat ik bang ben, Hem dan te zullen verliezen als ik in den slaap kom." Ik bleef op de bank zitten, doch viel eindelijk in slaap en kwam op de laden terecht, en toen ik wakker werd had ik Hem nog. Mijn klanten en turf vergat ik heelemaal, want met de kar op straat zijnde, was ik soms al een halve straat door voor ik er aan dacht, zoo was ik verdiept in de liefde Gods over een verloren zondaar."

Allen kwamen wij hierin overeen, dat het alleen zalig was in de nabijheid Gods, en dat deze avond voor ons allen tot groote verkwikking en geloofsbemoediging was. Ds. B. merkte op, dat het een heerlijke voorbereiding was voor den Zondag. — Klokje 10 kwam wel wat gauw. Ik moest mij haasten den trein te krijgen en verliet vol innerlijke blijdschap Groningen.

De prediking in Foxhol was ook zeer gezegend, zoodat wij besloten ook 's Maandagsavonds bijeenkomst te houden. Velen kwamen ook daar tot overgave, zoodat wij dikwijls psalmende uitriepen: „Wat zal ik met Gods gunsten overlaân, dien trouwen Heer voor Zijn genâ vergelden?" Wie zou het kunnen? Och, dat de oogen van alle Brs. en Zrs. toch voor deze heerlijke wijze van werken opengingen, dat men eigen oordeel prijs gaf, om zich naar Gods wil te neigen en voorzeker, de stroom werd nog grooter, zou althans onbelemmerd vloeien. God zij geloofd, dat wij D. V. vanaf Zondag 29 Jan. tot 3 Febr. a. s. weer samenkomsten hebben op 't Zandt te Hoogeland en daarna te Sneek, en misschien ook te Ter Apel, waarvan een onzer zeker mededeeling zal doen in „De Christen." Dat ook door deze eenvoudige mededeeling nog vele Br. en Z. worden gewonnen voor de zaak, is de hartelijke bede van uw u liefhebbenden

Broeder in Christus,

WEERDINGERMOND, 28 Jan. '82. B. ROELES.

WEE DEN GERUSTEN TE ZION.

(AMOS. 6 : vs. 1*a*.)

Zij waren gerust, de edelen van Zion en Samaria, levende in weelde en overvloed, en stellende den boozen dag verre. De waarschuwende stem Gods was hun wel ter oore gekomen, maar niet ter harte gegaan, en eindelijk zweert Hij, die zoo gaarne de Vader van dit volk wilde zijn, maar door deszelfs eigen toedoen hun regter moet worden, eindelijk zweert God, dat Hij de stad met al wat daarin is, aan den vijand zal overgeven, en wie overblijft door Zijne plagen zal doen verdwijnen, zonder grooten of kleinen te verschoonen.

Ziedaar de straffende hand Gods, niet over Heidenen, die Hem niet kennen, maar over zijn eigen volk, dat reeds zoo menig blijk van Gods hulp en uitredding had ondervonden.

Een diepe leering ligt in dit hoofdstuk van Amos, zoowel voor den Jood van dien tijd, als voor den Christen, in sprekende harmonie met 's Heeren woord. Matth. 7 : vs. 21. „Niet een iegelijk, die tot mij zegt: Heere, Heere! zal ingaan in het Koningrijk der Hemelen, maar die daar doet den wil mijns Vaders, die in de hemelen is."

Als volgeling van den Christus is dit woord van groote beteekenis voor ons. Het leert ons verstaan, dat het er vooral op aan komt hoe we persoonlijk tegenover God staan, en tegenover Zijnen Zoon, en beseffen, dat noch eene opvoeding in Godsdienstigen kring, noch een leven te midden van liefhebbers Gods, noch zelfs het bezitten eener plaats in de Gemeente des Heeren genoegzaam is, maar dat alléén het *doen* van den wil onzes hemelschen Vaders ons gerust *mag* doen zijn.

Wee! den gerusten te Zion! wordt toegeroepen aan allen, die „Heere, Heere!" zeggen, die zich op hun gemak in de Gemeente van Jezus bewegen, en nochtans den wil Gods niet doen. Toch is de wil des Heeren niet zoo moeielijk te verstaan, en zijn Zijne geboden niet zoo zwaar om op te volgen voor dezulken, die zich uit dankbare liefde aan dien Vader aller barmhartigheid toewijden. Die zich *zondaar* weet, maar verlost door den Heiland der wereld, en God zijn Vader noemt in den lieflijksten zin des woords, hij *is* in staat den wil diens Vaders te *doen*.

Hij is het tegenbeeld van den geruste te Zion, die van zijn hoogen zetel niet nalaat, den naauwgezetten levenswandel van dien eenvoudigen zondaar, maar die verlost is door het bloed des Lams, met schouderophalen te bejegenen.

Nochtans kent de Christen, die den wil Gods doet, eene ruste; maar het is de rust, die er overblijft voor het volk van God, waarop hij het oog gevestigd houdt; het is de rust en gerustheid in zijns Vaders liefde en trouw, en dit bewustzijn is het wat zijn blik richt op de wenken zijns Heeren, en dat hem bezielt met de zorg om geen dier wenken voorbij te zien.

De „gerusten te Zion" daarentegen schamen zich *zondaar* te zijn; hunne positie in de maatschappij veroorlooft hun wèl te behooren tot de gemeente van Christus, zelfs is het hen eene eere daarin de vooraanzitting te mogen hebben, zonder nog te zeggen dat zulks wel eens gewin medebrengt, maar *zondaar* te zijn, behoefte aan verlossing te hebben door het verzoenende Leven en Sterven van den Zone Gods, daaraan gevoelen zij geene behoefte. Zij zijn het, die rijk en verrijkt zijn geworden, en geens dings gebrek hebben. Het „Heere, Heere!" past in hunnen toestand, en terwijl dit dan ook vaak over hunne lippen komt, stellen zij den dag des Heeren verre. — Dit is de droevige grond voor hunne rust. Ook maken zij zich diets, dat hunne offers (want die brengen zij) den Heere een' welriekenden reuk zullen zijn, maar vergeten dat hun offer alle kenteekenen van dat van Kaïn vertoont, en dat op hen van toepassing is, wat de Heere zegt in Amos 5 : vs. 22: „Want ofschoon gij Mij „brandoffers offert, mitsgaders uwe spijsofferen, Ik „heb er toch geen welgevallen aan; en het dank-„offer van uwe vette beesten mag ik niet aanzien." Deze gerusten in eigen heiligheid en gerechtigheid zien voorbij, dat, als de dag des Heeren genaakt, ze zullen hooren: „Gaat weg van Mij, gij die de ongerechtigheid werkt," ofschoon hun geroep zal zijn: „Heere! hebben wij niet in uwen naam geprofeteerd?" Te dien dage zal hunne stad aan den vijand overgegeven worden (Amos 6 : vs. 8), met andere woorden „hunne plaats zal zijn dáár, waar de woonstede der duivelen is." Alzoo is het einde van de gerusten in Zion, van de liefhebbers van zichzelven, die wèl geprofeteerd hebben, maar niet in den naam des Heeren; het geschiedde in hun eigen naam; die wèl geofferd hebben, maar niet den Heere; het was een offer tot eigen eere. Het gebouw hunner ruste en vrede was niet gegrondvest op de Rots der Eeuwen, maar op het nietige zand van eigen verdienste en deugd. Hunne rust verwerft de verachting Gods, en eigen geestelijken dood.

Moge het hoofdstuk (Amos 6), dat aanleiding tot dit schrijven gaf, dienen tot waarschuwing en raad voor allen, die den naam van Christus noemen. Moge het opwekken tot een krachtig, levend Christendom, niet bestaande in uiterlijke vormen, maar zich uitende door innerlijke degelijkheid; een Christendom, gebouwd op de groote liefde Gods, geopenbaard in het zenden van Zijn' geliefden Zoon. Is die liefde onze sterkte en hoop geworden, dan zullen we uit liefde het goede werken, en alleen *dat* offer kan de Heer welgevallig zijn.

Dan is onze verzuchting niet: „Heere, Heere!" met een heimelijke vreeze voor den dag zijner toekomst, maar onze blijdschap in de bevrijding van rampzaligheid en dood, zal het draagpunt onzer daden zijn, de drijfkracht, die ons tot eere van onzen Verlosser doet leven. Dan stellen wij den dag des Heeren niet verre, maar onze hoop is, dat hij spoedig aanlichte, opdat de zon der gerechtigheid in haar glans schijne over deze zondige aarde, wèl vervloekt om der ongerechtigheid wil, maar herboren tot een nieuw leven, en waarop geene zonde woont, door de genade van God en van Zijnen Zoon Jezus Christus.

T.-A. B.

II.

DE CHRISTEN: PROFEET, PRIESTER EN KONING.

„Doch gij hebt de zalving van den Heilige." I JOH. 2 : 20.

De Heere Jezus is door God den Vader met den H. Geest gezalfd tot drager en uitvoerder van drie ambten (Jes. 61 : 1—3) en wel van: Profeet, Priester en Koning.

Als Profeet is Hij het land doorgegaan, om de blijmare des Evangeliums te doen hooren, en alzoo den blinden mensch te leiden tot het ware licht; want zonder dat zou hij altijd in de duisternis blijven. Met eene onbegrijpelijke liefde en ongekenden ijver doorreisde de Heere het land der belofte, om het overal te openbaren, dat Hij de vervuller was van de beloften aan de Vaderen gegeven, want Hij was de Profeet (Deut. 18 : 15, 18), die Gods wil volmaakt aan Israël bracht.

Na getrouw als Profeet in Israël geleefd te hebben, bracht Hij als Hoogepriester in zichzelven, zijnen Vader een volkomen offer, waardoor Hij de zaligheid voor verlorenen bewerkte. Als de „welgeboren man" ging Hij naar het Vaderhuis, om straks als Koning van den hemel weêr te komen tot onderwerping van alle verkeerde machten, om dan zelf te heerschen over alles. Dan zal het voor alle volkeren openbaar worden, dat ook in den naam Christus, de naam van Koning der koningen besloten licht. Kwam de volbrenging der twee ambten der wereld ten goede, ook als Hij in het derde ambt zal optreden, zal Hij als de almachtige Koning zijn vrederijk stichten met onderwerping van Satan en zijne macht (Jes. 11; Openb. 20).

Nu is Hij, de Gezalfde des Heeren, het Hoofd der Gemeente, en, evenals de olie, waarmede men in den ouden dag Profeten, Priesters en Koningen zalfde, afdroop van het hoofd op het lichaam, (Ps. 133) zoo heeft de H. Geest de Gemeente, als het lichaam van Christus, op dezelfde wijze gezalfd als den Heilige. Ja, de olie des H. Geestes werd in zulk eene volheid op Christus uitgegoten, dat alle leden des lichaams, het kleinste lid niet buiten gesloten, gezalfd zijn. Het is dus door de zalving des H. Geestes, dat de geredde zondaar *Christen* wordt. Menschen hebben niet het vermogen om door het water der besprenging Christenen te maken. De Heere maakt ze door met den Geest te zalven, en brengt ze alzoo tot Christus Gemeente.

Zeer duidelijk wordt dit in den Heidelbergschen Catechismus Zond. 12 vr. 32 uitgedrukt. Het antwoord op de vraag: „Maar waarom wordt gij een *Christen* genoemd?" is: „omdat ik door het geloof een lidmaat van Christus, en alzoo aan zijne zalving deelachtig ben; opdat ik zijnen naam bekenne, en mij zelven tot een levend dankoffer hem offere, en met een vrij en goed geweten, in dit leven, tegen de zonde en den Duivel strijde, en hier namaals in eeuwigheid met hem over alle schepselen regeere."

Door deze zalving des H. Geestes wordt de zondaar eerst *Christen*, en treedt nu ook op in de wereld als Profeet, Priester en Koning. Zijner eigene verlossing door het geloof in Christus zich bewust, wandelt hij over de aarde, in de zekerheid des eeuwigen levens, en spreidt daardoor een vrede en vreugde ten toon, waardoor hij aan de wereld predikt. Hij is belijder van zijn Heer als van den éénigen naam onder den hemel gegeven, waardoor zondaren kunnen zalig worden. Hij is drager van dat goddelijk genadelicht, dat in zijn spreken uitstraalt, opdat blinde zondaren, die zich zelve niet kennen, en de waarheid niet uitdenken, zoomin als hunne zaligheid uitwerken kunnen, geleid zouden worden tot Hem, in Wien de volle zaligheid van iederen zondaar aanwezig is. Zulk een hooge en verhevene taak heeft de Christen te vervullen, door overal onder alle volken den Naam des Heeren uit

te roepen, opdat de wereld niet in onkunde aangaande de eeuwigheid zou blijven.

Zijn priesterschap bestaat in een leven van algeheele toewijding aan zijn Heer. Gelijk Hij in Zijne Priesterlijke bediening hem tot een zondoffer werd, zoo offert hij uit wederliefde zichzelven Hem tot een dankoffer. Overgave en toewijding aan zijn dierbaren Verlosser is de begeerte zijns harten; niet voor zichzelven, enkel voor Hem te leven is zijne roeping en levensdoel geworden. De Koninklijke heerlijkheid is nog in de nevelen, evenals die van den Heere; maar in het niet meer slaaf te zijn der zonde, boven de menschen te staan, niet meer naar den geest der wereld te leven, Satan in de kracht des Heeren te wederstaan, is toch ook nu reeds het kenmerk van zijne a. s. koninklijke heerlijkheid en macht, als hij met Christus als Koning zal heerschen. O, hoe groot is de genade Gods in Christus, die van arme zondaren, die de hel waardig zijn, Profeten, Priesters en Koningen maakt!

HENGELO. J. DE HART.

VERANDERD.

Voorzeker bestaat er niets onder de zon, wat niet tot bovenstaand woord in betrekking staat. Immers alles wat bestaat neemt een einde en verzinkt in het niet. Wel mag de psalmdichter uitroepen: De dagen des menschen zijn als het gras; gelijk eene bloem des velds, alzoo bloeit hij, als de wind daarover gegaan is, zoo is zij niet meer, en hare plaats kent haar niet meer. Wanneer de mensch, in zonde ontvangen en in ongerechtigheid geboren, het levenslicht ontvangt, begint zich al zeer spoedig eene verandering te openbaren, althans wanneer die mensch gezond is; het kind wordt een knaap; de knaap een jongeling; de jongeling een man; de man een grijsaard. Ziehier reeds vier veranderingen, totdat er ten slotte nog eene overblijft, nl. de dood, en deze is wel de laatste, maar ook de alles beslissende, want zij brengt met zich eeuwig wel of eeuwig wee. Gelukkig de mensch, die boven al de reeds genoemde veranderingen nog eene heeft leeren kennen. Onze geboorte uit Adam is een toestand van vijandschap tegen God, en wij zijn eene prooi des Satans. Maar, Gode zij dank, om uit dien toestand verlost te kunnen worden, heeft Hij in Zijne onbegrijpelijke liefde eenen weg voor zulke zondaren geopend in de zending Zijns Zoons, en van de welmeenendheid van dit feit geeft Hij ons de verzekering in Zijn dierbaar woord, als Hij zegt: Die in den Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven, maar die den Zoon ongehoorzaam is, zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem, Joh. 3: 36. Och, dat toch meer menschen gebruik maakten van die geopende deur, en het geloof kozen boven de ongehoorzaamheid, het leven boven den toorn Gods, want het geloof in den Zoon van God is het eenige middel, om ons weder met God in eene verzoende betrekking brengt. Al kunnen wij ons ook beroepen op een deugdzaam leven, het maakt ons geen Christen, zoo men niet den Satan beslist de onderdanigheid heeft opgezegd, en door een kinderlijk geloof vertrouwt op hetgeen Christus gedaan heeft, ofschoon dit zeer in strijd komt met hetgeen men in onze dagen onder het naamchristendom vindt, dat leeft zonder God in de wereld, en tot hetwelk de Heer dan ook zal moeten zeggen: Ik heb u nooit gekend. O neen, Christen te zijn volgens de H. Schrift is geen vroom praatje, ook niet lidmaat te worden van deze of die kerk, maar alleen ons over te geven, zoo bedorven als wij zijn, aan Hem, die in de wereld kwam om zondaren zalig te maken. Zijn dood is ons leven, Zijne opstanding onze toegang tot den Vader, Zijne hemelvaart onze plaatsbereiding in het Vaderhuis, waar vele woningen zijn, en waar wij eeuwig met Hem zullen zijn, met Hem, die ons zoo onuitsprekelijk heeft liefgehad, dat Hij om ons, al Zijne heerlijkheid, die Hij bij den Vader had, eer de wereld was, heeft willen verlaten. Maar hoe moet het Hem wel smarten, dat nog zoovelen, om wereldzin of wat dan ook, Zijne liefde versmaden, en Zijn dierbaar bloed vertreden. O, denk er toch aan, dat Hij Koning zal zijn, en dat alle knie zich voor Hem zal moeten buigen. Zal het voor u dan ook zijn om door Hem te worden verwezen naar de plaats, die den satan en zijne engelen bereid is? Want voor menschen heeft God reeds voor ruim 1800 jaren een heerlijk Evangelie in Bethlehems velden door de Engelen doen verkondigen, en wel dit: God heeft in menschen een welbehagen. Eene heerlijke tijding voorzeker, en al hadden de Engelen haar niet bekend gemaakt, dan was nog het feit van de komst van Christus in het vleesch reeds meer dan voldoende, om ons in aanbidding te doen wegzinken voor zulk eene gadelooze liefde, die alles heeft willen verdragen om ons te behouden, zoodat ons nu niets van God zal kunnen terughouden.

„De voorhang is gescheurd, de hemel is nu open,
Het leven in het licht is thans ons eeuwig lot.
De toorn, die op ons was, is op U aangeloopen,
Uw liefde is groot, o Lam van God!"

SNEEK. J. DE VRIES, JZN.

GEDACHTEN.

Het geloof heft het hart naar den hemel, maar in de liefde daalt de hemel in het hart.

BYRON.

De menschen zijn even goed verantwoordelijk voor het licht, dat zij konden hebben, als voor dat, wat zij werkelijk bezitten.

FINNEY.

De rechte maat van liefde tot God is: Hem zonder maat te beminnen.

BERNARD.

Laat ons God bij zonneschijn dienen. Wij zullen het dan beter kunnen doen in de duisternis, als Hij die zendt. Zij komt zeker. Maar laat ons licht Gods licht zijn, en onze duisternis Gods duisternis, en wij zullen veilig tehuis zijn, als de groote nacht komt.

F. W FABER.

„Mijne gedachten zijn niet uwe gedachten." Ik heb altijd gezien, dat God zich eindelijk rechtvaardigt, en gedurig doe ik de ontdekking, dat ik Hem niet begreep, en murmureerde als Hij het vriendelijkst was.

LACORDAIRE.

GEMEENTE NIEUWS.

HENGELO. De heerlijke opwekking, welke de Heer der Gemeente, in de maand November, van 't vorige jaar, hier bewerkte, waarin velen, klein en groot, met hunne zonden tot Jezus kwamen, kwam ook onze Gemeente ten goede. *Twintig* Broeders en Zusters werden gedoopt, en weêr *vijf* anderen hebben zich voor den Doop aangemeld.

Op zulk eene treffende wijze gaf de Heere Zijne goedkeuring aan de samenkomsten, die hier plaats vonden, en waartoe onze geliefde Broeders *Horn* en *Roeles* wilden overkomen, om getuigenis te geven van de groote zondaarsliefde van Jezus. Zijn naam is ook hier weêr verheerlijkt geworden.

Onze Gemeente ontving 5 Jan. j. l. na overlegging harer Statuten, van Z. M. den Koning, de erkenning van *Rechtspersoonlijkheid.*

SNEEK. Zondag 5 Febr. werd Zuster M. Stargardt van Amsterdam als eerstelinge in de nieuwe doopvont gedoopt. De inrichting bleek uitnemend te zijn. De plechtigheid maakte ook op de niet-onbevooroordeelden een ernstigen indruk.

Vanaf 20 tot 24 Febr. zullen ook hier D. V. opwekkingsmeetings gehouden worden. Al de Broeders, die te Groningen spraken, hebben hunne medewerking beloofd. Dringend verzoeken wij de voorbede van al de Gemeenten.

VARIA.

Een onzer predikanten in een voorstad van Londen, ontving met Kerstfeest eenig geld ter uitdeeling aan arme gemeenteleden. Zoo zond hij o. a. 60 gulden aan een oud echtpaar, 't welk hij lang had gekend, en dat ook aan hem zeer gehecht was. Groot was zijn verwondering, toen hij den volgende morgen de oudjes diep bedroefd voor zich zag verschijnen. Zij verhaalden hem, dat zij een slapeloozen nacht hadden doorgebracht, en verzochten dringend, dat hij van zijn plan zou afzien om de gemeente te verlaten. De leeraar begreep er niets van, totdat zij hem het briefje toonden, dat bij het geld was gevoegd. Er stond n. l. niets anders op dan „Hand. 20: 25" en de predikant stelde de bezorgde lieden gerust door de vergissing te herstellen, wijl vs. 35 bedoeld was.

CHINA.

Langen tijd geleden ontvingen de Chinezen, die tot het Pausdom overgingen, van de Chineesche Regeering vrijheid van belasting voor wierook, offers en andere plechtigheden voor hunne heidensche afgoderijen. In 1863 bezocht de zendeling W. C. Burns de hoofdstad Peking, en deed wat hij konde, om den Engelschen Gezant Sir Frederic Bruce te bewegen dezelfde vrijheden voor de bekeerlingen tot het Protestantisme te bewerken, hetgeen hem echter niet gelukte. De Engelsche Gezant wilde er niets aan doen. Wij verblijden ons te vernemen, dat de heer James B. Angell, de Amerikaansche Gezant, deze zaak thans onder de aandacht van de Chinesche Regeering heeft gebracht, en haar bereid gevonden heeft, om dezelfde rechten aan Protestanten te verleenen, die in dezen aan de Pauselijken werden toegestaan.

K.

CORRESPONDENTIE.

Aan onze geachte inzenders zij bericht, dat vele stukken wegens gebrek aan plaatsruimte tot nader moeten blijven liggen.

Advertentiën.

*** Door Gods goedheid voorspoedig bevallen van een **Zoon** G. KRUIT, geliefde Echtgenoote van

H. DETHMERS, Jz.

STADSKANAAL,
12 Februari 1882.

Eenigste kennisgeving aan familie en vrienden.

Heden ontsliep zacht en kalm, na eene korte ongesteldheid, onze dierbare en onvergetelijke Echtgenoot en Vader **Johannes George Kreijenbroek**, in den ouderdom van ruim 68 jaren.

TER-APEL, 26 Januarij 1882.

Wed. J. G. KREIJENBROEK—BRUSS.
Kinderen en Behuwdkinderen.

Heden werd ons ouderhart diep bedroefd door het overlijden van ons 8-jarig Zoontje **Jan.** Hij ging heen in kinderlijk vertrouwen op zijn Heiland, zoodat de hope des wederziens ons troost.

AMSTERDAM, 31 Januari 1882.

G. DE BOER.
J. GROENLAND.

EVANGELISCHE SAMENKOMSTEN
TE SNEEK,

vanaf **Maandag 20 Febr.** tot en met **Vrijdag 24 Febr.**

NAMIDDAG-VERGADERINGEN

(tot versterking der geloovigen) van 3 tot 5 uur (behalve Maandag).

AVOND-VERGADERINGEN

(tot Evangelie-prediking) ten 7 uur.

Verschillende sprekers van elders worden verwacht.

Tweede Duizend.

HET GENADEWERK GODS
in de bekeering van Zondaren,

te WEERDINGERMOND (Prov. GRONINGEN)

Prijs 10 *Cent*,

verkrijgbaar bij B. ROELES aldaar, J. HORN en den Uitgever van dit blad, te SNEEK.

In het Tijdschrift *Het eeuwige leven* zegt ds. HUËT:

„Met groote blijdschap kondigen wij dit belangrijk geschriftje aan, dat in 24 bladzijden tal van treffende mededeelingen geeft van de krachtige opwekking in bovengenoemde streken onzes lands. Wie zal het zich niet gaarne aanschaffen om God met ons te danken voor den milden zegen aldaar uitgestort, en Hem te bidden om steeds verdere uitbreiding van Zijn genadewerk, waartoe de verspreiding van dit geschrift zoo zeer kan medewerken?"

SNELPERSDRUK VAN J. J. WIARDA, TE SNEEK.

N°. 3. 15 MAART 1882. 1ste Jaargang.

DE CHRISTEN,

MAANDBLAD,

UITGEGEVEN DOOR DE

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

DIT BLAD VERSCHIJNT EENS IN DE MAAND.

Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

ABONNEMENTSPRIJS:

Per jaar, franco per post . . . . *f* 1.00.

Enkele nummers . . . . „ 0.10.

Bijdragen en Ingezonden Stukken

WORDEN FRANCO INGEWACHT BIJ DE REDACTIE,

Adres: H. Z. KLOEKERS, te Nieuwe Pekela.

ADVERTENTIËN AAN DEN DRUKKER.

ADVERTENTIEPRIJS:

Een tot vijf regels . . . . *f* 0.50.

Elke regel meer . . . . „ 0.05.

Groote letters naar plaatsruimte.

GEDOOPTE CHRISTENEN.

In ons vorig nummer werd een stukje opgenomen over de opwekking te Groningen, zooals dat door Ds. Bähler aan het maandblad „Het eeuwige leven" was ingezonden.

De ingenomenheid van den schrijver met hetgeen dáár, in het Concerthuis en logement „De Beurs," had plaats gevonden, deed ons aangenaam aan. Immers, hij verklaarde, dat hetgeen gesproken werd *het woord des levens*, en *de wijze*, waarop de zielen behandeld werden, *uitnemend* was; dat *de ernstige toon* bijzonder moest treffen, en de woorden zeer gezegend waren geworden, zóó gezegend, dat men sprak van meer dan 70 personen, behalve enkele kinderen, die toegebracht waren.

Nu is het ons niet te doen om van menschen geëerd te worden, want wij gevoelen het, wat wij hebben, dat hebben wij van den Heere ontvangen; en in de uitdeelers wordt vereischt, dat elk getrouw bevonden worde. In dit laatste beijveren wij ons, en de gaven, die wij van God ontvingen, onzen medemenschen mede te deelen, is onze eene behoefte. Het gaat om de verlossing van zondaren en de stichting der broederen, opdat *de Heer* verheerlijkt worde, en Zijne heerlijkheid zich meer en meer kunne openbaren. Nochtans verheugen wij ons van andersdenkenden billijke beoordeeling en waardeering te ontvangen. Wij zijn dienaangaande, om des werks wille, niet onverschillig, en wenschen derhalve door dezen onzen dank aan Ds. Bähler toe te brengen voor het hartelijke woord, dat hij ten aanzien van onzen arbeid te Groningen in „Het eeuwige leven" heeft doen plaatsen.

Wij zouden ons dankbaar gestemd gevoelen, indien wij met hem in alle punten gelijk dachten, hoeveel te meer nu er nog zulk een aanmerkelijk verschil tusschen ons en hem gevonden wordt. Immers, waar ZEw. het ook met ons eens in moge wezen, hij is het niet met ons eens ten aanzien van den doop. Ds. Bähler heeft zijnen lezers dit dan ook waarschijnlijk willen doen gevoelen door te spreken van „Broeders Baptisten," Baptisten-gemeente," en „Het Baptisme."

Wij achten het niet ongepast om daarover, duidelijkshalve, een enkel woord te zeggen.

De woorden „Baptisten" en „Baptisme" zijn uit de Grieksche taal overgenomen. Het eerste beteekent *Doopers*, terwijl het tweede gebruikt wordt om de leer en de gemeenschap der Doopers aan te duiden. Beide woorden staan, wat de kerkelijke handeling en strekking betreft, tegenover de woorden „Rhantisten" en „Rhantisme", waarvan het eerste door *Besprengers* moet vertaald worden, terwijl door het tweede de leer en de gemeenschap der Besprengers wordt aangewezen. Worden *wij* dus Baptisten genoemd, omdat wij den doop bedienen, dan behooren Ds. Bähler c. s. Rhantisten genoemd te worden, omdat zij de besprenging toedienen; en worden wij gezegd voorstanders van het Baptisme, dat is, van de leer en de gemeenschap der Doopers te zijn, dan moeten zij voorstanders van „het Rhantisme," dat is, van de leer en de gemeenschap der Besprenging genoemd te worden.

Wat nu de leer der Rhantisten, of Besprengers, aangaat, die bestaat met het oog op het punt in kwestie daarin, dat zij beweren, dat de besprenging in de plaats van den doop *mag* gesteld worden; dat de doop in de plaats der besnijdenis gekomen *is;* dat de kindertjes van geloovigen *moeten*, en ook de kindertjes van ongeloovigen *mogen* besprengd worden.

Sommigen beweren dan verder dat die kindertjes daardoor in het verbond van Abraham opgenomen worden; anderen dat die besprenging de erfzonde afwascht; wederom anderen, dat zij er genade door ontvangen; nog anderen, dat zij er door wedergeboren worden, enz. enz., en terwijl men dan die kindertjes *besprengt*, zegt men: „Ik *doop* u in den naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes. Amen! (?)

De Baptisten, of Doopers, daarentegen beweren, dat niets van dat alles met de Heilige Schriften kan bewezen worden, en vragen: Waar lezen wij, dat de doop in eene besprenging mag veranderd worden? Waar lezen wij, dat de doop in de plaats der besnijdenis gekomen is? Waar lezen wij, dat de kindertjes van geloovige ouders *moeten*, en die van ongeloovige ouders *mogen* gedoopt of besprengd worden? Waar lezen wij, dat zij door zulk eene besprenging in het verbond van Abraham worden opgenomen? Waar lezen wij, dat die besprenging de erfzonde afwascht; of dat hun daardoor genade geschonken wordt; of dat zij er door wedergeboren. worden? enz.

Voorts, waardoor *bewijzen* zij in hun leven, dat zij er door wedergeboren zijn; dat zij de genade hebben aangenomen; dat zij van de erfzonde gewasschen en gereinigd zijn?

Het verbond met Abraham luidde: „Ik zal u gansch zeer vruchtbaar maken, en Ik zal u tot volken stellen, en koningen zullen uit u voortkomen. En Ik zal mijn verbond oprichten tusschen mij en tusschen u, en tusschen uw zaad na u in hunne geslachten, tot een eeuwig verbond om u te zijn tot eenen God, en uw zaad na u. En Ik zal u, en uw zaad na u, het land uwer vreemdelingschappen geven, het geheele land Kanaän tot eene eeuwige bezitting, en Ik zal hun tot eenen God zijn" Dit zijn allen *aardsche* zegeningen, die aan Abraham, en zijn zaad in hunne geslachten, beloofd werden; maar wat deel hebben wij, en onze kinderen, in *die* zegeningen? Zelfs van de Joden staat geschreven, dat zij het verbond verbroken hebben, en van God wordt gezegd: „Ik nam mijnen stok lieflijkheid, en ik verbrak denzelven, te niete doende mijn verbond, hetwelk ik met al deze volken gemaakt had." Dies werd het te dien dage vernietigd. Zach. 11: 10; en een *nieuw* verbond is beloofd geworden. Jer. 31: 33, 34. Wil men nu dit nieuwe verbond vergeestelijken, gelijk men daarvan de sporen in de schriften van het Nieuwe Verbond aangewezen vindt, wij hebben er niets tegen; maar dat men daarin ook consequent zij, en het vleeschelijke met het geestelijke, het aardsche met het hemelsche niet verwarre. Maar wáár blijft dan de bewering, dat onze enkel uit het vleesch geboren kinderen in dat geestelijk verbond opgenomen worden? dat de doop in de plaats der besnijdenis gekomen is? of dat de doop in eene besprenging mag veranderd worden?

Neen! *niet* de kinderen des vleesches, die zijn kinderen Gods, maar de kinderen der beloftenis worden voor het zaad gerekend, Rom. 9: 8; *niet* de doop is in de plaats der besnijdenis gekomen, maar de besnijdenis des harten, in den geest, werd door de lichamelijke besnijdenis afgebeeld, Rom. 2: 29; *niet* de besprenging is een zinnebeeld van de begrafenis en opstanding van den Heer; van de begrafenis van onzen ouden mensch en onze opstanding tot een nieuw leven; van onze aanstaande lichamelijke begrafenis, en opstanding met een onsterfelijk en onverderfelijk lichaam: maar *de doop*. De Heer heeft *bevolen* dat de wedergeborenen, de besnedenen van harte, *de geloovigen* GEDOOPT zouden worden. Zijne Apostelen hebben zich aan dat bevel gehouden. Zij hebben degenen, die hun woord gaarne aannamen, en die beleden in Christus te gelooven, die alzoo in hun hart Christenen waren, gedoopt. Zoolang dezen niet gedoopt waren mochten zij in hun hart Christenen zijn, maar als zij gedoopt waren, waren zij gedoopte Christenen. Uit zulke gedoopte Christenen bestonden de eerste Gemeenten, en wij volgen het bevel van den Christus en zijne Apostelen door Christenen te doopen. Wij zijn door den Koning onder den titel van „Gedoopte Christenen" erkend, en hoe anderen ons nu uit onkunde of weerzin mogen noemen, wij noemen ons „Gedoopte Christen," en roepen anderen gaarne toe: „Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden."

„DE HEERSCHAPPIJ IS OP ZIJNEN SCHOUDER."

(JES. 9: 5m.)

Nog maar weinige weken geleden en wij stonden in den geest rondom de kribbe in Bethlehems stal, en zoo wij er stonden, neen knielden, als die Herders weleer, wij zijn niet wedergekeerd dan „verblijd zijnde," en „alom verkondigende het woord, dat ons van dit kindeke gezegd is."

Hebben wij daarbij ook iets van Maria, dan is er in ons hart nog menig woord ter overlegging en overdenking bewaard.

Ook de hierboven geplaatste Godspraak behoort tot het „gezegde" van dit kind ons geboren, dien Zoon ons gegeven, wiens naam Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredevorst is.

„De Heerschappij is op Zijnen schouder." Bepeinzen wij hoe God zulks van dit kind getuigt; hoe dit door het geloof beleden, door het ongeloof weêrsproken, en in het heden en de toekomst bevestigd wordt.

Verplaatsen wij ons nog eens in den stal, rondom die kribbe, starende op dat kind. Hoeveel raadselachtigs vertoont zich bij den eersten aanblik. Ook hier zweeft ons de vraag op de lippen: „Wat zal toch dàt kindeke wezen?" waarvan wij de echo vernemen in die andere vraag: „Wat dunkt u van den Christus?" of in deze: „Wie zeggen de menschen, dat ik, de Zoon des menschen, ben?"

Wij zien elkander vragend aan, wij peinzen over het sterke contrast tusschen het nederige aardsche en het hemelsch-heerlijke, dat zich hier openbaa

Doch ziet, nog peinzen wij, of 't is, als zagen wij eenen vinger naar dat kindeke wijzen, en wij hooren eene stem uit het grijze verleden, zeggende: „de Heerschappij is op *Zijnen* schouder." Welk getuigenis vernemen wij hier? Geen ander dan dat van God zelf.

Nu is aan alle gissing een einde, en alle vragen overbodig. De mond der waarheid spreekt, en die verklaart dit kind een Koning te zijn. Koning! en wel zoo als er geen voor en na dezen op aarde was. Zijn rijksgebied is onbeperkt, Hij is de Heer van *alle Heeren*, de Koning ook *der Koningen*. *De* heerschappij, niet *eene* heerschappij, dus Algebieder, Alleenheerscher. En, let wel, zulks wordt niet van Hem betuigd, als eeuwige Zone Gods, in terugwijzing naar „de heerlijkheid die Hij bij den Vader had eer de wereld was," maar als kind van Maria, als menschenzoon wordt Hij zoo geheeten. Ja, juist als zoodanig, ja, daarom en daardoor alleen. Hijzelf zal ons straks, aan het einde van zijnen strijd, den waren zin, ook van dit woord, verklaren, in zijn zeggen: „Mij is *gegeven*," ja, *gegeven*, „alle macht in hemel en op aarde."

Nog luisteren wij in stille aanbidding of eene schrille schaterlach doet ons gebeente huiveren; wij hooren het sissen der „oude slang;" zij roept: „alle koningrijken der aarde zijn mijne," en heel het Paradijs-tooneel, en alles, wat er jammerlijks volgde, treedt voor onzen geest.

Nauwelijks nog maar eenigszins bekomen of een machtige gebiedster vertoont zich aan onzen blik. Rammelende ketenen, afschuwelijke slavenboeijen draagt zij in de eene hand, terwijl zij in de andere hand iets heeft aan een „zweep des drijvers" gelijk. Zij opent haren mond, en zegt: „mijn naam is: DE ZONDE. Elk menschenkind is mijn knecht, en mijn vloek kleeft op alles in dit benedenrond. En nauwelijks heeft deze gesproken, of „de man op het vale paard" vertoont zich met een uitgetogen zwaard, en spreekt als met een stem uit den afgrond: „ik ben DE DOOD, mijne verslagenen zijn legio, en mijne vreeze is over alle ziel."

Huivering grijpt ons aan, en als wij op het punt staan te „bezwijken van vreeze," ruischt weêr de stem uit het verleden als hemelmuziek in onze ziel, en ontwaren wij weêr den vinger, die naar het kind in de kribbe heen wijst, en krachtiger nog dan straks hooren wij dat woord: „de Heerschappij is op Zijnen schouder."

God lof! wij vatten het. Het kind in de kribbe is „het zaad der vrouw," „de kopvermorselaar van Satan." Hij is geopenbaard ten einde „de werken des Duivels te verbreken." Hij werd geboren om de zonde, d. i. het monster, dat zonde heet, *te niet te doen*. Hij kwam om den dood te dooden, en „het leven en de onverderfelijkheid aan het licht te brengen."

En waar wij voor dat kindeke knielen, en wat van hetzelve gezegd werd gelooven, zien wij satan, zonde en dood zegevierend in het aangezicht, en juichen: „Dood waar is uw prikkel, hel waar is uw overwinning."

Nu ontvouwen zich voor ons niet alleen de raadselen van 's Heilands kribbe, maar ook van Zijn kruis en graf, en waar wij zelven, door Hem verlost zijnde, rondom ons satan, zonde en dood nog zien voortwoeden, hebben wij voor dezen slechts een triomfantelijken blik der verachting, wat onszelven aangaat; en wat hunne machtsbetooning daar buiten betreft de zekerheid, dat satan, zonde en dood, in hunne heerschappij niet meer *onbeperkt*, niet *eeuwig* zijn.

„De Heerschappij is op Zijnen schouder." Wij beschouwden het als *heilwoord* door God aan ons betuigd. Voor ons is het, het *capitulatie-woord* in de rechtvaardigmaking, het *wachtwoord* in de heiligmaking, het *troostwoord* in leven en sterven, het *lofwoord* in de eeuwigheid.

Zalige stonde, door Johannes zijn „tiende ure" genoemd, toen het heilwoord Gods, ons capitulatie-woord werd. De worsteling der genade toch, betrof het koningschap, elke roepstem des Evangelies was de opeisching van de stad „menschziel" voor dezen wettigen vorst. Eindelijk werd de luisterrijke overwinning behaald, de poorten werden geopend, de wapenen afgelegd en uitgeleverd, Zondeknecht, Satan-dienaar, en Eigengerechtige capituleerden. Wij bogen hoofd en hart voor den Gezalfde Gods, en brachten Hem de hulde der overwinning, als Saulus weleer, zeggende: „Wat wilt gij Heer dat ik doen zal?" Toen Zijn woord gehoord werd als het woord des grooten Konings verstomde het laatste „jamaar." Toen leugen en list van zonde en Satan kenbaar werden in het licht van het kruis, en de waardij van Golgotha's offer werd erkend, werd Immanuël als koning uitgeroepen, geëerd en gehoorzaamd.

Het kind in de kribbe is koning, koning in het rijk der genade, als zoodanig door het geloof gehuldigd, en dat rijk der genade is ook het rijk der *heiligheid* en *heerlijkheid*.

Zulks wisten wij, en toch, dat de heerschappij ook tot *heiligheid* en *heerlijkheid* mede op *Zijnen* schouder was, ja, op *Zijnen* schouder alleen, konden wij maar in lang niet vatten.

Van daar de droeve en vruchtelooze strijd en inspanning, waarin wij het begeerde goed (heiligheid en heerlijkheid) hoopten deelachtig te worden.

't Was een bange worsteling; steeds hopeloozer. God lof, dat ook in dezen nieuwen nacht de heilzon daagde, en de ziel dat onuitsprekelijk zalige geheim leerde verstaan, „dat Hij, die ons van God geworden was tot wijsheid en rechtvaardigheid" ons ook gegeven was tot *heiligmaking*. Nooit stamelde onze ziel met meer zoetheid: „de Heerschappij is op Zijnen schouder," dan toen wij ingingen in „Zijne rust," de rust des geloofs. En nu is Hij koning, Hij alleen, de Heer „geweldig in den strijd." Nu is bij ons een „zoetjes voorttreden" aan Zijne hand, en de wonderbare heerlijke ervaring, dat Hij voor en door en in ons strijdt, en wij slechts „stille zijn;" dat Hij in ons werkt „het *willen* en het *volbrengen* naar Zijn welbehagen." Nu staan wij aan Paulus zijde, en betuigen: „niet meer ik leef, Christus leeft in mij." En, vergeten wij het niet, dat elke vreeze van nu voortaan, de verdenking van de macht onzes konings geldt, en elke vinger aan wereld, zonde en vleesch toegereikt, niet minder is dan rebellie en hoog-verraad.

Niet minder is het ons een *troostwoord*, te midden van veel, dat tot droefheid stemt.

Wat ons ook treffe; wat doornen en distelen wij ook op onzen weg ontmoeten; wat tranenbeken in dit aardsche dal ook voor ons ontspringen; wat leed en lijden, ook als belijders van Jezus, ons van zijne vijanden berokkend worde: wij weten, al die machten en krachten zouden tegen ons niets vermogen, als het haar „niet van boven gegeven ware." Gelijk onze Heiland, zien wij op ons lijdenspad niet Judas, Petrus, Kajafas, en Pilatus, maar den Vader. En Hem bidden wij na: „den drinkbeker, dien de Vader mij gegeven heeft, zou ik dien niet drinken?" Neen „de schepter der goddeloosheid zal niet *rusten* op den rechtvaardige." Slechts ééne schepter *rust* op Hem, die van zijn Goël en Koning, en dit maakt zijn lot tot een zalig lot, en legt hem den juichtoon op de lippen: „wij roemen ook in verdrukking!" „De Heer regeert, de aarde verheuge zich," Hallelujah! de „Heerschappij is op *Zijnen* schouder."

't Is niet alleen de kreet, waarmede de zuigeling in Christus het nieuwe leven begroet, maar ook onze zwanenzang, ook onze welkomstgroet, als wij den hemel binnentreden, ja de eerste jubeltoon als wij met de gezaligden diep, zeer diep buigen voor het Lam, onze kroonen aan Zijne voeten nederleggen, en eeuwig mede jubelen: de heerschappij en de kracht zijn Gode 's en het Lam.

„Zoo wete dan zekerlijk het gansche huis Israëls, dat God Hem tot eenen Heere en Christus gemaakt heeft," en niet alleen het huis Israëls wete zulks, maar ook het Heidendom, en het Naam-christendom; ook gij, mijn lezer! weet zulks. Maar dan ook geldt U dat andere woord: „dewijl Hij dan uw Heer is, zoo buig U voor Hem neder." — Doet gij zulks? — Heil U! Of deedt gij zulks nog niet?

't Is niet de vraag of gij roept: „de Koning leve! of gij een Hosanna voor Hem over hebt, ja, zelfs uw kleed voor Hem op den weg spreidt, neen! of gij voor Hem buigt!

Ook niet of uwe *knieën* zich krommen, maar of uw *ik*, uwe persoonlijkheid, gij, in uw gansche zijn, u nederbuigt voor den Christus Gods. Of Christus het laatste woord heeft, en het laatste wapen van verweer is neêrgelegd en uitgeleverd.

Zoo niet, ziet dan hoe vreeselijk uw toestand is. Hier vertoont zich het ongeloof in zijn satanisch karakter. Onder welken vorm dit ongeloof ook voorkomt, 't zij onder de taal der ruwe onverschilligheid, of onder het vrome „jamaar," „och!" en „o!" 't is satanisch; 't betwist de heerschappij aan Gods Gezalfde; 't staat Hem naar de kroon; 't roept, al is ook psalmzingende: „weg met Dezen," „wij willen niet, dat Hij koning over ons zij.„

Dit is de herhaling van de Paradijszonde, maar in veel ergere mate. 't Is een andermaal partij trekken voor satan, maar nu meer bewust; een andermaal versmaden van God, maar nu als van den Ontfermer, die als man van smarte, zich met volle amnestie tot zijn schuldig schepsel neêrbuigt.

't Is „de tweede zonde" waarvan „de tweede dood" het gevolg is, waarvoor geen slachtoffer overblijft.

Desniettemin, de Heerschappij is op Zijnen schouder. Zulks is openbaar: in de overwinningen door Zijn Evangelie behaald, in den triomf Zijner waarheid, hoe ook belaagd, in de onuitroeibaarheid Zijner Gemeente, in Zijn *heilig* volk, te midden van de zondaren, ja, in elke geloofsdaad Zijner verlosten. En de ure komt, en is niet verre meer, dat alle knie Hem gebogen zal worden, en alle tong Hem zal belijden. Haast wordt Satan onder onze voeten verpletterd, en het slot van Psalm 104 vervuld: „De zondaars zullen van de aarde verdaan worden, en de goddeloozen zullen niet meer zijn. Loof den Heere, mijne ziel! Hallelujah!

Sneek. J. HORN.

VIJF DAGEN OP 'T HOOGELAND.

(Prov. Groningen.)

De twee laatste dagen van Januari, en de drie eersten van Februari dezes jaars, waren bestemd om Evangelische samenkomsten te houden in de dorpen 't Zandt en Garsthuizen. Eenige aldaar wonende broeders hadden de zaak voorbereid door eene logementzaal te huren, waarop ca. 300 menschen plaats konden nemen, en daar als sprekers uit te noodigen de B.B. J. Horn van Sneek, B. Roeles van Ter-Apel en N. v. Beek van Groningen, die allen aan de uitnoodiging gevolg hebben gegeven.

Te Garsthuizen had br. S. Juisting zijne tamelijk ruime woning tot het houden der vergaderingen bereidwillig opengesteld.

Gedurende al deze voorbereidende werkzaamheden werd het gemeenschappelijk gebed, met het oog op de samenkomsten, door de broeders niet nagelaten.

Op Zondag 29 Januari sprak br. Roeles in beide genoemde dorpen, en bereidde de schare als het ware voor op hetgeen in de volgende week geschieden zoude. Reeds nu vielen de eerste droppelen neêr, die spoedig tot een' milden regen zouden worden.

Des Maandagsavonds werd de eerste samenkomst gehouden op 't Zandt.

De zaal was met hoorders wèl bezet.

Zooals op al de volgende avonden, waren de toespraken gekenmerkt door ernst en drang der liefde, en gericht om de zondaren tot ootmoed te leiden, en hen te bewegen tot het geloof in Christus Jezus, die alleen des zondaars hart bevredigen kan. De navergadering, die gewijd werd aan het spreken en bidden met bekommerden, was indrukwekkend. Meest alle aanwezig zijnde broeders en ook de zusters (deze bepaaldelijk onder de vrouwen) werkten mede om de zielen tot Jezus te leiden. De gemoedsstrijd was bij sommigen hevig, en bij niet weinigen moesten muren van vooroordeel en valsche leerbegrippen vallen, eer de hemelsche Jozua hun hart kon binnentrekken. Doch Gods genade vertoonde zich sterk en machtig daar, waar ze met het geloof in aanraking kwam.

Een twaalftal werd dien avond gered; en vervuld met een zalig genot verlieten wij de vergaderplaats.

Den volgenden avond kwam men samen te Garsthuizen. Ook daar was het getal hoorders zeer bevredigend, maar toch scheen het alsof satan er het veld zou behouden. Slechts enkelen bleven, na het eindigen der toespraken, om de navergadering bij te wonen, en bij het spreken met die enkelen, bleven de meesten onbewegelijk, totdat eindelijk een man, die sedert vele jaren op ontzettende wijze verslaafd was aan den sterken drank, en die zich reeds met de menigte naar buiten had begeven, weder binnen kwam met een bewogen hart. Een broeder sprak met hem, en ziet, spoedig zag men hem in stof neêrgeknield liggen, als een boeteling aan Jezus' voeten. Hij kwam tot het volle bewustzijn zijner verlossing door Gods genade.

De tweede samenkomst aldaar was meer opwekkend, maar de strijd niet minder hardnekkig, doch in 's Heeren kracht werd de vijand vernederd. Verstokte zondaren bogen zich neder door de kracht der waarheid en beleden spoedig den Christus als hun Verlosser en Heiland.

De beide laatste avonden werden weder te 't Zandt besteed. Met elke samenkomst werd het getal hoorders grooter. Van verschillende dorpen in den omtrek stroomde de menigte toe, en velen, die ledig waren aangekomen, keerden, vol van Christus, vol van zaligheid naar hunne woonplaatsen terug. Daardoor is de zegen in een' wijden kring verspreid geworden, zoodat thans in de dorpen 't Zandt, Garsthuizen, Westeremden, Loppersum, Zeerijp, Leermens, Oosterwijtwerd en Spiek, alsmede in het stadje Appingadam, de liefelijkste vruchten dier samenkomsten zijn op te merken. Geen wonder derhalve, dat satan alle middelen, die onder zijn

bereik lagen, gebruikte om, zoo mogelijk, het werk te verstoren.

Vooral den laatsten avond vertoonde hij zich in verschillende gedaanten en vormen. De vijandschap en spotternij waren vreeselijk, doch de Heer zou den vijand beschamen.

Een zeer roekeloos jongmensch had bij het eindigen der eerste vergadering de zaal verlaten, maar de kracht der waarheid, die hij gehoord had, dreef hem weder terug, en letterlijk kroop hij onder de spottende menigte, die den trap versperde, door, om weêr op de zaal en met Jezus in aanraking te komen. Ook voor hem ging er kracht van den Heer uit. Hij werd heerlijk bevrijd, en nu staat hij als een krachtig getuige voor het werk des Heeren.

Eene dienstmeid ontving van haren heer een streng gebod de samenkomsten *niet* te bezoeken, maar ook dit kon niet verhinderen, dat deze zondares gezegend werd. Onderdanig aan haren heer kwam zij niet in de vergadering, maar ging op de trappen der zaal in het midden der spotters staan, en hoorde daar wat er gesproken werd. De woorden vielen in haar hart en weinige dagen daarna, toen eene zuster met haar sprak, gaf zij zich over aan Jezus.

Over het geheel mogen wij zeggen: de samenkomsten op 't Hoogeland, waren rijk gezegende. Men spreekt van 40 geredden, en dat is niet overdreven.

Ook enkele namiddag-samenkomsten met de geloovigen tot gebed en bespreking van „het hooger geestelijk leven" waren voor dezen niet zonder vrucht. Sommigen hunner gaven zich bij vernieuwing aan den Heer.

Dat de kleine Gemeente van Gedoopte Christenen aldaar, door dezen zegen zeer bemoedigd en vertroost is geworden, is licht te vermoeden.

Dat deze eenvoudige mededeeling nog dienstbaar moge zijn ter opwekking en bemoediging van vele kinderen Gods, om den arbeid tot behoudenis van zondaren geloovigar en met meer toewijding aan te vatten, is de hartelijke wensch van uw' geringen Broeder in Christus,

Groningen, Febr. '82. N. VAN BEEK.

III.

DE CHRISTEN IN ZIJNE ZELFVERLOOCHENING.

„Zoo iemand achter mij wil komen, die verloochene zich zelven. MATTH. 16: 24.

Keizer Julianus, de Afvallige, die in de 3e eeuw, den scepter over het Romeinsche rijk zwaaide; was een onverzoenlijk vijand van Christus, en daarbij ook van den Christennaam. Hij verbood dat de aanhangers van Jezus langer met dien naam, die zooveel inhield, zouden genoemd worden, maar met groote verachting moest men hen Galileërs heeten naar den Galileër, die door de Joden was gekruist.

Zoo handelde die vorst, maar toch moest hij het ondervinden dat die Galileër, door God „tot eenen Heere en Christus gemaakt", sterker was dan hij, hoe he[illegible]g hij ook tegen Hem brulde en streed. De verhoog[illegible]e Galileër bracht hem tot den ondergang.

De Christen mag daarom zich zijn naam voor de menschen niet schamen, maar altijd verblijd zijnde over de groote genade een Christen door God te zijn gemaakt, nimmer er zelfs aandenken veel minder pogen om incognito door de wereld te reizen. Hij behoeft zich werkelijk zijn hoogen naam en stand niet te schamen, want niets is daarmede in vergelijking te brengen. Veeleer is het hem als levenstaak voorgeschreven immer te denken aan het „Noblesse oblige." (Adeldom legt hooge verplichtingen op.) Gewis, de Christen is van Adel en wel van den hoogsten, die niet kan voorbijgaan. Die hoogste Adel legt hem zeer hooge verplichting op, in een woord saâmgevat zijnde, moet zijn levensregel zijn: *zelfverloochening.*

Verloochening van den Heer, Dien hij kent in zijne reddende liefde, is eene daad van groote en ingrijpende beleediging, en hoewel de Heer van te voren wist, dat Petrus die zonde zou doen mogen, wij toch aannemen, dat zij Hem een veel grooter en grievender smart heeft aangedaan dan de lasteringen der vijanden. Ook mag de geloovige zijn *Christen zijn* niet verloochenen, door zich zijn hemelsche geboorte en Adeldom te schamen, door zijn pelgrimsgewaad uit te trekken, en alzoo de wereld gelijkvormig te worden, door zijn licht te verbergen onder de korenmaat, uit menschenvrees, of om menschengunst, want daar de Christen, uit Christus is genomen, is dit evenzeer eene verloochening van den Christus.

De Christen is geroepen, zich te verloochenen zooals hij als *gevallen mensch* is. Hij moet zoo leven als ware hij er niet meer. Niet in eene zaak of gelegenheid naar zich zelven luisteren, maar alléén naar Hem, zijn Verlosser. Doof te zijn voor eigene wenschen en begeerten; altijd te leven als een doode, in betrekking tot de zonde; geen acht te nemen op dat oude, zelfzuchtige, haatdragende, murmurerende, wereldlievende leven, gemengd met wettische godsdienst en uiterlijke godzaligheid. Altijd de wapenen in de hand tot onderwerping van dat vroegere leven in het vleesch, dat zich zoo gaarne wil doen gelden. De knots in dien strijd vindt de Christen in zijn Heer, die door eigene zelfverloochening voor zich zelven overwon, om ook nu de overwinning aan de Zijnen te schenken. In Zijne gemeenschap, rustende aan Zijn hart, steunende op Zijnen arm, wordt de zelfverloochening mogelijk, en ondervindt men de zaligheid daaraan verbonden. Het leven enkel voor den Heer is zalig, door niet in één deel van zich zelven te willen weten. Op den weg des heils zijn wij ons zelven tot den grootsten last. Zoo spoedig wij met onze zelfzucht, waanwijsheid en gemakzucht aan het woord komen, verdwijnt het licht en de vreugde in den Heer, en daar binnen in ons wordt het somber en dor. Hoe meer en verder van ons zelven af, hoe beter; hoe minder op ons zelven afgegaan, hoe zaliger; hoe getrouwer naar 's Heeren wil gehandeld, hoe dichter bij Hem en den hemel. Goed beschouwd is alle donkerheid en treurigheid in ons leven toeteschrijven aan gebrekkige zelfverloochening. Overal waar wij zelf inkomen, al is het maar ten deele, wijkt de Heer, de vrede en het licht.

In het: „Niemand onzer leeft zich zelven" is het geheim van rein geluk, zoeten zielevrede, hemelsche wellust, gelatenheid in het lijden, kracht tegenover de vijandschap der wereld, ijver in den wijngaard des Heeren. Ieder Christen zal moeten getuigen: zelfverloochening is zwaar, maar toch, o! zoo heerlijk, want zijn wij onszelven kwijt, dan hebben wij alles in den Heer. Laat daarom onze begeerte zijn, om niet zoo nu en dan, maar ten allen tijde, in iedere aangelegenheid de verplichting van onzen Adeldom na te komen door ons te verloochenen voor Jezus. Onze bede zij immer: „Heer, dat ik nooit in de kracht des vleesches *voor* U, maar in zelfverloochening altijd *achter* U moge zijn."

Hengelo. J. DE HART.

HET CHRISTENDOM IN CHINA.

De volgende bemoedigende verklaringen zijn uittreksels uit een onlangs verschenen stuk in *de Echo*, een Engelsch blad.

In de Consulaire Berichten, die van tijd tot tijd door de vertegenwoordigers der Regeering ingezonden worden, komen somtijds uitdrukking voor van het hoogste belang. Zoodanige uitdrukkingen vinden wij thans in het bericht van 1879, van den heer C. T. Gardner, Consul te Chefoe. De paragraaf, waarop wij doelen, is getiteld: „Invloed van de evangelisatie op den handel."

Op de jaarvergaderingen van de groote zendeling genootschappen zijn wij gewoon berichten te vernemen, aangaande den vooruitgang van het Christendom onder de Heidenen; maar de wereld is niet geneigd om daaraan dat geloof te hechten, dat zij verdienen. De opmerkingen van den heer Gardner kunnen echter niet als partijdig worden aangemerkt. Zij zijn te lang om ze hier in hun geheel over te nemen, en wij moeten ons dus vergenoegen met eenige korte uittreksels. Hij zegt: De merkwaardige vooruitgang, dien de geest des Christendoms in den laatsten tijd in deze Provincie heeft gemaakt, zal, naar het mij voorkomt, in de volgende jaren een' zeer gunstigen invloed op den handel uitoefenen." — Hij voegt daaraan toe, „dat hij niet zoozeer het oog heeft op het getal bekeerlingen, alswel op de verandering in de houding van geleerden en ongeleerden met betrekking tot de leeringen des Nieuwen Verbonds." Onverschilligheid en vijandschap maken plaats voor eerbiedig onderzoek, en de heer Gardner schrijft dit toe „aan de milddadigheid van de Europesche Christenen jegens de ellendigen gedurenden den laatsten hongersnood, en de zelfopofferende liefde der zendelingen, die hen ter hulpe snelden." Alhoewel de herinnering aan dien nood moge verdwijnen, gelooft hij niet, „dat de vooruitgang van het Christendom groote hindernissen zal ondervinden." Hij staat verbaasd „over den grooten vooruitgang dien het Christendom, niettegenstaande er maar zoo weinig zendelingen in het land gevonden worden, heeft gemaakt." Geestdrift voor de inlandsche godsdiensten is bijna uitgestorven, en, „of wij geneigd zijn om er ons over te bedroeven of te verheugen, ik geloof, dat de uitbreiding van het Christendom onvermijdelijk is."

De invloed van dit een en ander op de uitbreiding van den handel is belangrijk. De massa van de lagere klassen in China is zeer afkeerig van geestelijke inspanning, en „het bloote feit, dat de leeringen van het Christendom hunner aandacht niet kunnen ontgaan, zal de Chinezen tot buitgewoon nadenken opwekken," en, eenmaal tot nadenken gekomen, zullen zij ongetwijfeld menige waarheid die met de economie in verband staat te berde brengen, die, hoewel in de beschaafde landen algemeen erkend, in *dit* rijk ternauwernood *vraag*stukken geworden zijn.

„De armen zijn in China zeer talrijk, en zij zijn zeer vatbaar voor den invloed van het Christendom, waardoor hun een nieuwe loopbaan geopend wordt." „Een weldadig Onderkoning heeft in eene hunner provinciën duizende scholen geopend, ingericht naar het model der school van eenen der Duitsche zendelingen, behalve dat geene Christelijke leerstellingen onderwezen worden." — „Een Chineesch Generaal, die de macht had over het leven of den dood van 80.000 jongelingen, zond hen naar Singapore voor tijdperken van vijf tot tien jaren. Velen hunner zijn als verstandige en nijvere lieden teruggekeerd."

De hoop, die dit bericht in ons verwekt, dat dit groote Chineesche rijk eenmaal geheel van het Christendom zal doordrongen worden is zeer groot, en de gevolgen er van kunnen onmogelijk berekend worden.

Het is altijd iets schoons, waar de medemensch in nood en ellende verkeert, hem ter hulpe te snellen. Niet alleen onze huis-, dorps-, stad- of landgenooten, maar ook de vreemdelingen en buitenlanders zijn onze natuurgenooten, en behooren ons medelijden gaande te maken in tijden van nood en beproeving. De Heer zij geloofd voor de openbaring van dat medelijden, indertijd ook door Nederlandsche Christenen in den vreeselijken hongersnood van 1878 aan de Chinezen betoond. Dezen zijn door Christelijke liefdadigheid niet alleen bij tienduizenden van eenen anders wissen dood gered geworden, maar de ommekeer in de Chinesche gemoederen, waarvan hierboven sprake is, wordt door den heer Gardner „aan de milddadigheid van de Europesche Christenen jegens de lijdende menigte gedurende den laatsten hongersnood, en de zelfopofferende liefde der zendelingen, die hen ter hulpe snelden, toegeschreven, en hartverblijdend zijn, volgens bovenstaand bericht, de vooruitzichten voor China geworden met het oog op beschaving en Christendom."

Gaarne brengen wij door dezen nogmaals onzen dank aan hen, die ons in staat stelden om ook onze duizenden naar China te zenden, en ons hielpen om deze goede vooruitzichten voor de verbreiding van het evangelie in het leven te roepen. Zij, die bereid mochten zijn om ons ook nog te helpen in het onderhouden van eenen inlandschen zendeling, die reeds gedurende een tiental jaren de noodige ondersteuning van ons ontving, — of die ons in staat wilden stellen om nog een tweeden inlandschen zendeling voor onze rekening te nemen, worden vriendelijk verzocht hunne gaven daarvoor te zenden aan het adres van: H. Z. KLOEKERS, predikant te Nieuwe Pekelà, Groningen.

GEDACHTEN.

't Is met het hart als met den hemel: hoe meer Engelen, hoe meer plaats.

FREDERIKA BREMER.

God luistert naar ons hart, en niet naar onze lippen.

HAMANN.

Waak voor uwe gedachten: zij worden in den hemel gehoord.

YOUNG.

Tracht steeds te zijn, wat gij zoudt willen schijnen.

GRANVILLE SHARP.

Elke ware kroon is, en zal het op aarde altijd zijn, eene doornenkroon.

CARLYLE.

KERKBOUW TE GRONINGEN.

Was de laatste maand van het vorige jaar rijk gezegend voor de Gemeente alhier, de twee eersten van dit jaar waren zulks bij uitnemendheid.

De heerlijke opwekking in de maand Januari j.l. in deze stad, is haar zeer ten goede gekomen. Er werden in Februari 22 broeders en zusters door den doop met de Gemeente vereenigd, en nog vier hebben zich aangemeld.

Het werk Gods, gedurende de samenkomsten in Januari zoo heerlijk geopenbaard, gaat nog voort, en nog gedurig worden zielen aan satans macht ontrukt, om te rusten in Jezus.

Deze uitbreiding der Gemeente en hare werkzaamheden, heeft de behoefte doen ontstaan aan eene ruimere localiteit, welke behoefte breeder wordt omschreven in de circulaire, die wij aan onderscheidene broeders hebben verzonden, ten einde eenige hulp te bekomen, en die wij ook hier aan toevoegen, om al de lezers van „de Christen," die ze niet hebben ontvangen, er mede in kennis te stellen.

Het bouwterrein is reeds aangekocht, en, zoo de Heer wil, zal er weldra met het bouwen een' aanvang worden gemaakt. Voor het geheel zal ongeveer *f* 4000 benoodigd wezen.

Met bescheidenheid en drang der liefde bevelen wij onze zaak den lezers van „de Christen" aan. Iedere gift, ook de kleinste, zal dankbaar door ons ontvangen en in dit blad verantwoord worden.

Zie hier de circulaire:

Geliefden in den Heere!

Het zij ons vergund met eene vriendelijke en dringende bede tot u te komen.

De kleine Gemeente van Gedoopte Christenen alhier, heeft een paar jaar geleden een woning gekocht, en die laten inrichten tot een locaaltje, ten einde daarin het Evangelie te verkondigen.

Sedert dien tijd, maar vooral in de laatste twee maanden is het getal hoorders en leden echter zoo zeer aangegroeid, dat wij ze niet meer kunnen bergen.

De menigte verdringt zich om het eenvoudige woord Gods te hooren, en velen zijn genoodzaakt teleurgesteld weder huiswaarts te keeren, of zonder eene poging aan te wenden te huis te blijven.

Sommige leden zijn daardoor tot het besluit gekomen om (ten einde voor andere belangstellenden plaats te ruimen) tijdelijk in de woning van een der broeders tot onderlinge stichting zich te vereenigen, maar ook nu nog is de ruimte ontoereikend om aan de behoefte te voldoen.

Inderdaad, de Heere heeft groote dingen gedaan, en toont nog grootere dingen te willen doen. Dit verblijdt onze harten zeer, en wij voelen ons tevens gedrongen om, niettegenstaande de Gemeente arm is aan stoffelijke middelen, tot het bouwen van een ruimer en meer doelmatig locaal over te gaan.

Ons oog is in dezen vooral op Hem, die gezegd heeft: „Mijns is het goud en zilver, en het vee op duizend bergen," en die alle harten in zijne hand heeft, en ze neigen kan tot wat Hij wil, hopende dat Hij door deze onze vriendelijke en dringende bede de harten van velen, die met aardsche goederen gezegend zijn, moge neigen om ons in dezen ter hulpe te komen.

Zij, die in dezen medewerkers Gods willen zijn, zouden zulks kunnen doen door grootere of kleinere geldelijke bijdragen aan ons te zenden, of wel door een of meer renteloozе aandeelen ad *f* 10 voor hunne rekening te nemen.

De Gemeente is voornemens om van deze aandeelen jaarlijks zooveel mogelijk, bij wijze van uitloting, af te lossen

Meer zullen wij hier wel niet aan behoeven toe te voegen. Wij houden ons overtuigd van uwe bereidvaardigheid. Immers, gij weet de genade van onzen Heere Jezus Christus, dat Hij om uwent wil is arm geworden, daar Hij rijk was, opdat gij door zijne armoede zoudt rijk worden, — ook rijk in goede werken.

Met de meeste hoogachting en liefde, namens de Gemeente van Gedoopte Christenen te Groningen,

Uw Dw. Dienaren en Broeders,
K. VAN DER BAAREN.
N. VAN BEEK.
Beiden in de Polderstraat.

Voor bovenstaand doel werd reeds door ons ontvangen:

Haulerwijk van eene zuster „de eerste steen"	*f* 0.25
Groningen uit den spaarpot van een kind.	„ 0.10
„ van een oud Moedertje.	„ 0.25
Foxhol van br. K. een aandeel.	„ 10.00
Everdinge van br. C. „	„ 1.25

GRONINGEN 1 Maart 1882. N. VAN BEEK.

GEMEENTE NIEUWS.

SNEEK. Wanneer na eene lange droogte een milde regen het aardrijk verkwikt, bloem en plant doet herleven en nieuw kruid doet uitspruiten, dan juicht alles in de redelooze schepping van de goedertierenheid Gods. Zoo is het in geestelijken zin heden in de Gemeente alhier.

De van God afgebeden samenkomsten hadden van af 20 tot 24 Februari hier plaats. De week die voorafging was aan Bedestonden gewijd, en de Heer heeft ons niet beschaamd, maar boven bidden en denken bij ons welgedaan. Met milde stroomen daalde de regen des Geestes neêr; het leven der geloovigen werd vernieuwd, en velen, die nog verre waren, werden gered. Nu juicht alles van wege de goedheid Gods. Met vernieuwde kracht en toewijding gaat de arbeid in Gods koningrijk gezegend voort.

De Dankstond op Zondagavond 25 Februari is onvergetelijk en onbeschrijfelijk, waar tal van pas geredde zielen, met aangezichten stralende van vreugde, getuigden van de wonderen van Gods genade aan hen geschied.

Niet minder was Zondag 5 Maart een ware feestdag. Uit 8 verschillende plaatsen uit den omtrek, vereenigden zich broeders en zusters, die één Heer, één geloof, één doop hebben, rondom den disch des N. Testaments. Bovendien werden er 11 nieuwe Brs. en Zrs. door den Doop der Gemeente toegevoegd.

De Avond-prediking was druk bezocht. De geschiedenis van den Moorschen Kamerling was het onderwerp der prediking, waarnaar de menigte aandachtig luisterde. Doch hoe werd de indruk verhoogd, toen een jongeling aan het slot der prediking hetzelfde geloof als de Moorman beleed en evenals deze wenschte gedoopt te worden. Zulks geschiedde. „Zij daalden beiden af in het water, zoo de voorganger als de doopeling, en hij doopte hem."

„En het geschiedde als hij opklom uit het water," dat de Gemeente de zegenbede „Dat 's Heeren zegen op u daal" zingende hem toebad, „en hij reisde," evenals allen die Jezus liefhebben, „zijnen weg met blijdschap."

VARIA

ROM. XII: 1.

Toen Jupiter zijn huwelijksfeest vierde, en alle dieren hem geschenken brachten, miste Juno het schaap. „Waar blijft het schaap?" vroeg de godin, „waarom verzuimt het vrome schaap zijn welgemeend geschenk te brengen?" De hond nam het woord en sprak: „Vertoorn niet, godin! Ik heb het schaap nog heden gezien; het was zeer bedroefd en klaagde luide." „En waarom klaagde het schaap?" vroeg de reeds aangedane godin. „Ik arme," zoo sprak het, „ik heb thans noch wol, noch melk; wat zal ik Jupiter schenken? Moet ik, ik alleen, ledig voor hem verschijnen? Liever wil ik heengaan, en den herder bidden, dat hij mij aan hem opoffere!" Intusschen drong, met des herders gebed, Jupiter een zoete reuk door de wolken. En thans zou Juno tranen geweend hebben, wanneer tranen een onsterfelijk oog bevochtigden.

(LESSING.)

—

In *Altona*, niet ver van *Hamburg*, bestaat eene bloeiende Gemeente van Gedoopte Christenen, welker leden door allerlei evangelisatie-arbeid, hun werkzaam geloof naar buiten openbaren in het winnen van zielen voor Jezus, wat hun dan ook goed gelukt, daar er gedurig toetreden, die Christus omhelzen en zich in vereeniging stellen met zijn veracht volk. De vreugde der Gemeente is daarover groot. Zij kon echter veel grooter zijn, maar de opgewektheid om den Heer der Gemeente te loven wordt door Satan's invloed gedurig onderdrukt, en wel voornamelijk door ééne zonde, die in die Gemeente heerscht. Hoe treurig! Wilt gij, mijne Broeders en Zusters, die *zonde* weten, niet om haar te *doen*, maar wel om haar mede *uit te roeien*. Ik wil het u zeggen. Die zonde is — de zonde der *tong*.

—

Op de *Sandwichseilanden* (Hawaië), die honderd jaar geleden eerst ontdekt werden, en op dewelke sinds 60 jaar het Evangelie wordt gepredikt, zijn eenige Christelijke Gemeenten, die meer dan *tien gulden* per lid te zamen brengen, om de Zending buiten hunne grenzen te ondersteunen. Zijn onze Gemeenten genegen door dezulken, die nog maar zoo kort aan het Heidendom ontrukt zijn, in de schaduw gesteld te worden?

H. — D. H.

MOODY GEDOOPT.

De New-York *Tribune* vermeldt, dat gedurende de onlangs gehouden bijeenkomsten te Northfield, in den staat Mussachusets, het doopen over het algemeen in de rivier heeft plaats gevonden. — Bovendien is het niet algemeen bekend, dat de Heer Moody, alhoewel hij langen tijd tot de Congregationalisten behoorde, drie jaar geleden, toen hij des winters te Baltimore het Evangelie verkondigde, *gedoopt* is geworden, en dat zijne dochter verleden jaar, gedurende de convocatie, door den heer Pentecost gedoopt werd.

—

De bisschop Mac-Namara, die in de Vereenigde Staten eene liberale Katholieke kerk opgericht heeft, en in het huwelijk getreden is met eene Protestantsche dame, is den 25 September van het vorige jaar in de Baptistenkerk te New-York door onderdompeling gedoopt, waarbij eene talrijke menigte tegenwoordig was. De ex-bisschop is door zijne geloofsgenooten tot evangelist benoemd.

(*Heraut.*)

CORRESPONDENTIE.

Ingezonden stukken, waarvan de inzenders hun naam voor de Redactie verzwijgen, komen niet in aanmerking.

Mededeeling over de opwekking in Sneek D. V. in 't volgende Nummer.

Advertentiën.

*** Door 's Heeren goedheid voorspoedig bevallen van een **Zoon** G. VAN MEERLOO, geliefde Echtgenoote van

HAULERWIJK, G. DE VRIES.
23 Februari 1882.

*** Door 's Heeren goedheid voorspoedig bevallen van een ZOON S. KUIPERS, geliefde Echtgenoot van

M. KUIPERS.
HEIDENSCHAP, 11 Maart 1882.

NIEUWE UITGAVE
VAN
KEMINK & ZOON te UTRECHT:

SPURGEON
EN ZIJNE GEMEENTE.

NAAR HET HOOGDUITSCH
DOOR
Dr. F. van Gheel Gildemeester.

Prijs f 0.70.

TER VERSPREIDING.
PRIJSVERMINDERING. — ZOOLANG DE VOORRAAD STREKT.

HET GENADEWERK GODS
in de bekeering van Zondaren,
te WEERDINGERMOND (Prov. GRONINGEN)

Tweede Duizend.

Prijs 1 Ex. 10 cent, 25 Ex. à 8 cent, 50 Ex. à 7 cent en 100 Ex. 6 cent, tegen toezending van postwissel franco,
verkrijgbaar bij B. ROELES aldaar, J. HORN en den Uitgever van dit blad, te SNEEK.

In het Tijdschrift *Het eeuwige leven* zegt ds. HUET:

„Met groote blijdschap kondigen wij dit belangrijk geschriftje aan, dat in 24 bladzijden tal van treffende mededeelingen geeft van de krachtige opwekking in bovengenoemde streken onzes lands. Wie zal het zich niet gaarne aanschaffen om God met ons te danken voor den milden zegen aldaar uitgestort, en Hem te bidden om steeds verdere uitbreiding van Zijn genadewerk, waartoe de verspreiding van dit geschrift zoo zeer kan medewerken?"

Nog voorhanden eenige Exempl. van het

JAARBOEKJE VOOR 1882,

UITGEGEVEN DOOR DE UNIE VAN GEMEENTEN VAN GEDOOPTE CHRISTENEN IN NEDERLAND.

Prijs 25 Cent.

Behalve kalender met dagtekst, opgave van markten en wat meer in eenen Almanak behoort, bevat dit net uitgevoerde boeksken van meer dan 120 bladz. een belangrijk „Mengelwerk."

Verkrijgbaar bij J. HORN en den Uitgever van dit blad, te Sneek.

SNELPERSDRUK VAN J. J. WIARDA, TE SNEEK.

N⁰. 4. 15 APRIL 1882. 1ste Jaargang.

DE CHRISTEN,

MAANDBLAD,

UITGEGEVEN DOOR DE

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

DIT BLAD VERSCHIJNT EENS IN DE MAAND.

Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

ABONNEMENTSPRIJS:
Per jaar, franco per post . . . . *f* 1.00.
Enkele nummers . . . . „ 0.10.

Bijdragen en Ingezonden Stukken
WORDEN FRANCO INGEWACHT BIJ DE REDACTIE,
Adres: H. Z. KLOEKERS, te Nieuwe Pekela.
ADVERTENTIËN AAN DEN DRUKKER.

ADVERTENTIEPRIJS:
Een tot vijf regels . . . . *f* 0.50.
Elke regel meer . . . . „ 0.05.
Groote letters naar plaatsruimte.

Bij dit No. behoort een Bijvoegsel.

POSITIE GENOMEN.

In „Het eeuwige leven" van Maart jl. komt een stukje voor over de „Evangelische samenkomsten te 't Zandt en Garsthuizen (prov. Groningen)" en in de woorden, die daaraan toegevoegd, en met P. H. geteekend zijn, wordt *de hartelijke wensch* uitgedrukt, „dat de quaestie van den doop geene verwijdering of scheiding make tusschen broederen, die in den zegen der opwekking deelen. Dat de een den ander niet oordeele in het stuk der doopen, maar wij in eenigheid des Geestes door den band des vredes samen arbeiden en samen gemeenschap hebben, ook in de breking des broods."

Die wensch is uit ons hart geschreven; te meer naar dien „broederen" den doop niet tot eene quaestie *behoeven* te maken. Immers de Heer heeft duidelijk genoeg gezegd: „Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde. Gaat dan henen, onderwijst al de volken; dezelve doopende tot den naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes; leerende hen onderhouden alles, wat ik u bevolen heb. En ziet ik ben met ulieden al de dagen tot aan de voleinding der wereld." Matth. 28: 18—20.

Verlangt men nog meerdere duidelijkheid? Welnu, daar staat geschreven: „Gaat heen in de geheele wereld, predikt het evangelie aan alle kreaturen. Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn zal zalig worden; maar die niet geloofd zal hebben, zal verdoemd worden." Mark. 16: 15, 16.

Hieruit is zoo helder als de dag, *dat Hij, die alle macht ontvangen heeft in hemel en op aarde,* (en daar drukken wij op) zijne dienaren uitzond:

1o. om alle menschen door de prediking des evangelies met den weg der zaligheid bekend te maken;

2o. om degenen, die dat evangelie geloofden, tot den naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes te doopen;

3o. om de door den doop van de ongeloovigen gescheiden, en tot éene Gemeente vereenigde geloovigen, tot hoogere volmaaktheid te voeren, door hen te leeren onderhouden alles, wat Hij aan zijne gezanten bevolen had; en

4o. om dat te doen „al de dagen tot aan de voleinding der wereld."

Wie het ook zij, die ten dezen aanzien eenige questie gemaakt heeft of nog maakt, de Apostelen niet. Voor dezen was dit een en ander eene uitgemaakte zaak, en zij hebben gedurende hun gansche leven, in alle getrouwheid, aan deze bevelen van hunnen machtigen Lastgever gehoorzaamheid bewezen. Zij gingen uit, en verkondigden *eerst* het evangelie, om de menschen tot de overgave aan den Christus te bewegen; *daarna* doopten zij degenen, die hun woord gaarne aannamen, om hen van de ongeloovigen af te zonderen en tot éene Gemeente te vereenigen; en *vervolgens*, door éénen Geest tot één lichaam gedoopt zijnde, hadden zij, als leden van één lichaam, gemeenschap met malkander, — ook in de breking des broods.

Zoo beslist als wij nu weten, dat dit de lastbrief was van Hem, die alle macht in hemel en op aarde ontvangen heeft; en zoo beslist als wij weten, dat zijne Apostelen van dien lastbrief niet zijn afgeweken, maar daaraan tot hunnen dood toe getrouw zijn gebleven; evenzoo beslist hebben wij ons voorgenomen, om aan dien lastbrief en het voorbeeld der Apostelen getrouw te zijn. Wij zullen aan alle menschen de blijde boodschap verkondigen, en ons met hen verblijden, als zij verklaren zich aan den Heiland over te geven, of overgegeven te hebben; degenen, die zoodanige verklaring hebben afgelegd, zullen wij voor den doop plaatsen als voor de vraag van een goed geweten tot God, of van volkomene overgave aan- en vertrouwen op Hem, waarop zij voor dien kenner der harten een antwoord zullen hebben te geven door zich tot Hem en zijne Gemeente te laten doopen; en als zij met ons, door éénen Geest bezield, tot één lichaam gedoopt zijn, zullen wij, evenals de Apostelen, gemeenschap met hen hebben, — ook in de breking des broods. Waar zij daarentegen zeggen in den Heer te gelooven, en voor dien doop als voor de vraag aan hun geweten terugdeinzen, daar zullen wij het er voor hebben te houden, dat zij òf te onkundig, òf te zwak, òf te weinig overgegeven zijn, om den wil des Heeren te kennen, te kunnen of te willen gehoorzamen, en medelijden met hen hebben, hen onderwijzen, vermanen, waarschuwen en voor hen bidden; maar op welk gebied overigens ook gemeenschap en samenwerking moge kunnen zijn, wij zullen geene gemeenschap of samenwerking met hen kunnen hebben op gemeentelijk gebied, noch in de breking des broods (indien men onder deze woorden den maaltijd des Nieuwen Verbonds wil verstaan hebben), zoolang de zoodanigen den lastbrief des Heeren ongehoorzaam, het voorbeeld der Apostelen niet gevolgd, en met ons niet van de ongeloovigen gescheiden, en tot één lichaam gedoopt geworden zijn.

Ziedaar onze positie; een positie geheel en al overeenkomende met de woorden van Ds. P. Huët, voorkomende in „Het eeuwige leven" van Maart jl. onder het opschrift: „Gemengd of zuiver", alwaar ZEw. zegt:

„Indien er iets helder en klaar in de Schrift geleerd en door den Heiligen Geest aan de Christelijke conscientie wordt getuigd dan is het dit, dat God bij zijn volk een *zuiveren* en *ongemengden* toestand wil".

„Reeds in het Oude Testament luidde het opzettelijk verbod: Uwen akker zult gij niet met tweeërlei zaad bezaaien, en een kleed, van tweeërlei stof dooreen gemengd, zal aan u niet komen."

„Duidelijk sloeg dit verbod op alle vermenging van Israël met de heidensche volken. Even duidelijk ziet het nu op alle gemeenschap tusschen geloovigen en ongeloovigen, gelijk dan ook de Nieuw-Testamentische vermaning luidt: „Trekt geen ander juk aan met de ongeloovigen," door welk voorschrift gelijk van zelf spreekt geenszins de liefdevolle gezindheid, de vriendelijke omgang, het blijmoedig hulpbetoon wordt veroordeeld, maar alleen zoodanige omgang en verbintenis, waardoor de grensscheiding tusschen het heilige en het onheilige wordt uitgewischt. De toestand van de wereld vóór den zondvloed, nadat de scheiding tusschen Sem's (lees Seths) en Kaïns nakomelingen had opgehouden, geeft ons de ontzachelijke teekening van wat het gevolg is eener zoodanige vermenging."

Gaarne namen wij het geheele stuk over, maar wij willen er thans nog op wijzen, dat ZEw., na „op den toestand des harten" gewezen te hebben, als op *de bron*, waaruit die scheiding onder de Nieuwe Bedeeling voortvloeien moet, — na op de brieven aan de zeven Gemeenten in Klein-Azië gewezen te hebben, waarin het „*schuldige en gevaarlijke*"(*) van den onzuiveren en gemengden toestand geteekend wordt, als den Heer zoo zeer mishagende, dat Hij dreigt: „Indien gij u niet bekeert, zoo zal Ik uwen kandelaar (de Gemeente) van u wegnemen," en „Ik zal u uit mijnen mond spuwen, — en na gevraagd te hebben:" Zijn deze dingen alzoo, welnu wat moet men dan denken van de algemeen geldende bewering . . . . dat die *onzuivere*, en *vermengde* en *dubbelhartige* (*) toestand, want juister naam kan er niet aan gegeven worden, zal moeten blijven duren tot het einde toe?" — voortgaat met te vragen, en te zeggen: „Meent men dan waarlijk dat God niets beters voor ons heeft weggelegd? Gelooft men inderdaad, dat dit de verlossing is, die Christus is komen aanbrengen? Houdt men het er wezenlijk voor, dat dit de vervulling is van al de heerlijke evangelie beloften? Denkt men wezenlijk, dat men door zoodanig *verbrabbeld* en *dooreengemengd werk*(*) voor God zal kunnen bestaan? Of vleit men zich met de gedachte aan eene toerekening van Christus gerechtigheid, en meent men met eene theologische speculatie, eene godgeleerde bespiegeling zijne *beschuldigende conscientie*(*) te kunnen bevredigen, om niet te zeggen *God te misleiden?*(*)

„O hoe gansch anders en hoeveel heerlijker is, wat God in ons wil werken! Hoe oneindig beter dat, waartoe Christus zich voor ons heeft overgegeven, nl. dat Hij ons heiligen zou, ons *gereinigd hebbende in het bad des waters*(*), door het woord, opdat Hij ons zich zelven heerlijk zou voorstellen, eene Gemeente *zonder vlek* of *rimpel* of iets dergelijks, maar *heilig en onberispelijk.*"

„Zietdaar een andere toestand dan die, waarin de meesten leven, en die door schier allen als de hier op aarde eenig mogelijke wordt beschouwd."

Met al den drang der liefde wenschen wij den heer P. H. op bovenstaande woorden van Ds. Huët opmerkzaam te maken. Afscheiding van de zonde, en afscheiding van de ongeloovigen; een zuivere en ongemengde toestand is de wil van onzen God. De Schrift leert zulks; het wordt door den Heiligen Geest aan de christelijke conscientie, ook aan de christelijke conscientie van Ds. Huët, getuigd, en het schuldige en gevaarlijke van den onzuiveren en gemengden toestand wordt ons in de geschiedenis der wereld voor den zondvloed, en in de dreigende woorden van den Heer aan de Gemeenten van Klein-Azië duidelijk voor oogen gesteld. Hoe kan men toch met zulke gegevens voor zich nog voortgaan, met „verbrabbeld en dooreengemengd werk" te verrichten! Hoe kan men met het oog op zulke woorden zonder eene „beschuldigende conscientie," met zulk een verbrabbeld en dooreengemengd werk voortgaan! Dat men toch de „grensscheiding tus-

(*) Wij cursiveeren.

schen het heilige en onheilige", tusschen de Gemeente en de wereld aanvaarde! *Ons gereinigd hebbende in het bad des waters*, zal de Heer ons heiligen door het woord Joh. 17 : 17; zullen wij persoonlijk des te beter tot de volmaaktheid voortvaren, en als een heirleger Gods der wereld ten zegen kunnen wezen.

Het zal ons derhalve zeer verblijden als P. H. en alle „broederen die in den zegen der opwekking deelen," ja, ook die niet in den zegen der opwekking deelen, positie zullen nemen, en aan hun „*onzuiveren, vermengden* en *dubbelhartigen toestand*" een einde zullen maken, door aan den Heer gehoorzaam te worden, en met ons door éénen Geest tot één lichaam gedoopt zal het éene kudde zijn onder den éénigen Herder, en zullen wij in eenigheid des Geestes door den band des vredes samen arbeiden en samen gemeenschap hebben, ook aan het brood en den beker des Nieuwen Verbonds. Voor *ons* de vermaning: „Trekt niet een ander juk aan met de ongeloovigen;" voor *hen* de vermaning: „Gaat uit het midden van haar mijn volk! opdat gij aan hare zonden geene gemeenschap hebt, en opdat gij van hare plagen niet ontvangt. Want hare zonden zijn de eene op de andere gevolgd tot den hemel toe, en God is harer ongerechtigheden gedachtig geworden."

GODS WIL DOEN.

„Mijne spijze is, dat ik doe den wil desgenen, die mij gezonden heeft."
JEZUS CHRISTUS.

In het menschelijke wezen is de wil het eigenlijke punt, waarop alles aankomt. Ieder mensch weet, wanneer hij eenigszins nadenkt, dat die wil het is, die hem gelukkig of ongelukkig maakt: gelukkig, wanneer alles is, zooals hij het wenscht; ongelukkig als de omstandigheden hem dwingen, dien wil op te geven.

Kleine kinderen ondervinden het reeds, dat zij niet altijd hunnen zin kunnen krijgen. Hun wordt iets geweigerd of verboden, en zij weten, dat die weigering of dat verbod niet opgeheven wordt. Groeien zij op, dan vernemen zij, dat het niet alleen onmogelijk is, om alles te verkrijgen, maar ook, dat het onwelvoegelijk is, om steeds het eigen hoofd te volgen; en, hebben zij ouders, die christenen zijn, dan worden zij ook gewezen op het zondige daarvan. En het geheele leven doorkomt 's menschen wil in botsing met dien van den medemensch, en gedurig heeft hij dien op te geven ten genoegen of ten bate van anderen.

Bij sommigen openbaart zich de wil op eene zeer zwakke wijze. Zij hebben bijna geenen wil, of voor zoover zij dien hebben, is hij zoo zeer afhankelijk van anderen, dat zij onwillekeurig buigen wanneer hij tegengestaan wordt. Hun karakter heeft zoo weinig vastheid, dat zij zijn als een riet, dat van den wind ginds en weder bewogen wordt.

Anderen daarentegen hebben een zeer sterken wil. Hebben zij zich iets in het hoofd gezet, dan is er niets aan te veranderen; 't moet buigen of breken. Dat zulke menschen dikwijls in de gelegenheid komen, om te zien, dat, niettegenstaande zij alle krachten inspannen, om tot hun doel te komen, dat doel toch niet te bereiken is, valt licht te denken. De omstandigheden zijn lang niet altijd van dien aard, dat hunne plannen uitvoerbaar zijn; hetzij zij door geweld of door list beproeven, om ze door te zetten, het gebeurt menigmaal, dat eene machtige stem zegt: Tot hiertoe en niet verder. Denken wij slechts aan den eersten Napoleon.

Terwijl de eersten wel hebben te vragen: „Vernieuw in het binnenste van mij eenen vasten geest," past den laatsten wel de bede: „Leer mij Uw welbehagen doen, want Gij zijt mijn God."

Bij allen echter is de natuurlijke wil in strijd met Gods wil. Ons eigenlievend hart zoekt in alles zich zelf; weet alles beter, en zou wel willen, dat alles juist ging, zooals het 't beste strookt met onze zelfzuchtige bedoelingen. Maar Gods wil, (hij, die eenigszins met de Schrift bekend is, weet het,) eischt geheel het tegenovergestelde. Leven voor anderen, voor hun natuurlijk, maar bovenal voor hun geestelijk geluk, is overal in de Schrift de grondtoon.

Dit nu is onmogelijk, tenzij wij hebben gebroken met de zonde, met onszelven. Hebben wij dat echter gedaan, en is de vrede Gods in onze harten uitgestort door Jezus Christus, dan is het eene natuurlijke zaak, wordt het eene behoefte, dat wij het heil van den naaste zoeken, en hem trachten te bewegen tot het geloof, dat ons zoo gelukkig maakt.

Dikwijls echter keeren de menschen zich van ons af, niet willende, dat Hij koning zij, en in plaats van nu weder onzen eigen wil te gaan volgen, en het „zaaien aan alle wateren" op te geven, hebben wij vol te houden, om althans eenigen tot zegen te kunnen zijn. En niet alleen in het geestelijke, maar ook in het natuurlijke geldt het woord des Heeren: „Die zijn leven, (zijn wil,) zal willen verliezen, die zal het vinden."

Onze Heiland kwam in deze baatzuchtige wereld met het woord op de lippen: „Zie, ik kom, om Uwen wil te doen, o God." Die wil was Zijne spijze; daarbij leefde Hij. Om die reden zien wij Hem ook altijd kalm Zijnen weg gaan, in de bewustheid, dat het 's Vaders weg was. Dezelfde vrede vervulde Hem, als Hij sprak met huichelachtige farizeën, en wanneer Hij stond tegenover eene woedende schare aan het einde Zijns levens. En waar Hij in Gethsémané terugbeeft voor het lijden, dat Hem wacht, daar vindt Hij troost in het: „Niet mijn wil, maar de Uwe geschiede."

Ook voor ons is er geen vrede dan in dien wil. Wij kunnen zoeken, waar wij willen; dáár alleen is zaligheid.

Maar hoe kunnen wij altijd weten, wat Zijn wil is? Er zijn dikwijls dingen, waarbij wij volstrekt niet weten, hoe wij hebben te handelen. Eigenlijk is dat ook de zaak niet. Wij hebben ons over te geven aan Hem, zonder uitbeding, en met beslistheid te zeggen: „Zie, hier ben ik." Dat is het, wat Hij vraagt. Het is bedroevend als wij soms de christenen hooren spreken over hunne ellende; nu is dit niet zooals zij wenschen, dan staat dat hun in den weg, op een anderen keer hindert die broeder of zuster hen, en zoo hebben zij allerhande dingen, die hunnen vrede verstoren. Och, dat zij eens bedachten, dat zij zelve het zijn, die eenen scheidsmuur optrekken tusschen den Heer en hunne ziel. Hij rijdt door de vlakke velden, en slechts, wanneer alle hinderpalen uit den weg zijn geruimd, is onze vrede volkomen.

Hoe heerlijk zou het zijn, wanneer alle belijders van 's Heeren naam bereid waren tot Zijnen dienst, en, ieder in Zijne betrekking, „vaardig pasten op het woord Zijns monds!"

Dat het zien op omstandigheden toch ophoude, want „de gangen der eeuwen zijn Zijne," en „geen muschje zal er op de aarde vallen zonder uwen Vader."

Dat men toch niet meer vrage: „Heer, maar wat zal deze?" Want er is voor niemand een ander woord dan: „Volg gij mij."

Zijn koninkrijk kome, ook in dezen!

Hij is rechtvaardig, heilig, goed,
Bij reinen wil Hij wonen;
Hem, die Zijn wil met vreugde doet,
Zal Hij met vreugde kronen!

A.

HET EENIGE MIDDEL TOT ZALIGHEID.

Het komt er voor ieder mensch, in leven en in sterven, op aan, hoe hij staat in betrekking tot den Heere Jezus, wiens naam de eenige is, onder de menschen gegeven, waardoor wij kunnen behouden worden. In hem is alle denkbare heil voor ons geslacht, in tijd en eeuwigheid, verborgen en gegeven.

Nu is het niet alleen noodig *één*s te zijn met Jezus Christus, maar het komt alles hier op aan, dat men zich door een kinderlijk geloof zóó aan Hem heeft overgegeven, dat men zichzelven, met al zijn zonde en ellende, niet meer ziet. Dit geeft ware rust voor de ziel, en vervult het hart met hemelsche vreugde. Zonder en buiten Jezus is er niets dan dood en verderf te ontmoeten; met en in Hem openbaart zich niets dan leven en zaligheid.

De waarheid hiervan zal ook duidelijk uitkomen, door het volgende verhaal:

Het was in het begin dezer eeuw, dat een Saksische graaf en staatsman op zijn sterfbed lag. Zooals het met vele menschen gaat, ging het ook hem; toen de dood naderde, sprak hij den wensch uit, dat een predikant tot hem zou geroepen worden. Weldra naderde een getrouw dienstknecht van Christus de sponde des kranken, en werd door dezen op de volgende wijze begroet of toegesproken: „Ik gevoel mij zeer krank, mijnheer, en ik geloof, dat ik den dood nabij ben. Nu heb ik begeerte, dat ge met mij over godsdienstige zaken spreekt; om u echter onnoodige moeite te besparen, wil ik u vooraf zeggen, dat ik niet van Jezus wensch te hooren." „Nu," antwoordde de prediker, „het is goed, dat ge mij dit terstond gezegd hebt, want zonder deze bepaling, ware Hij zeker het eerste en hoofdzakelijke onderwerp mijner bespreking met u geweest. Doch er is nog menig ander stichtelijk onderwerp ter bespreking, en mag ik u dan vragen, of het u goed is, dat ik met u over God spreek?" „O, zeker," hervatte de kranke, „ik zal zeer gaarne alles aanhooren, wat gij mij van God verhaalt, want ik heb het Hoogste Wezen altijd met den grootsten eerbied beschouwd."

„In zooverre zijn wij het dus eens," sprak de leeraar, en nu ving hij aan met over de liefde Gods jegens de menschen, op zoo treffende en roerende wijze te spreken, dat, toen de predikant heenging, de patiënt hem de hand drukte en dringend verzocht, toch spoedig zijn bezoek te herhalen.

Bij een tweede bezoek ontving de kranke hem aller hartelijkst, en vroeg hem terstond met zichtbare belangstelling, welk thema hij ditmaal dacht te behandelen. „Ik verzeker u, mijnheer de predikant," en hierbij zuchtte hij, „ik heb mij over uw bezoek hartelijk verheugd, en met verlangen naar uwe komst uitgezien."

De waardige dienaar Gods voldeed nu weêr aan de begeerte des kranken, en begon te spreken, in zeer levendige taal, over de Wijsheid, Alwetendheid en Almacht Gods; doch ook deze voorstellingen, hoe ook met diepen ernst en bewijzen uit de ervaring gestaafd en op de ziel toegepast, vermochten geenszins, zelfs maar een onaangenamen, of pijnlijken indruk op het nog niet ontwaakte geweten van den voornamen kranke te maken. Hij vond het spreken van den prediker schoon, grootsch, verheven, doch niet roerend of schrikkelijk.

Bij een derde bezoek onderhield de prediker den graaf uitsluitend over de vlekkelooze heiligheid Gods, en deed daarbij duidelijk uitkomen, dat zulk een heilig Wezen, noodwendig alles van zich moet stooten en afscheiden, wat niet rein en heilig is. En eindelijk bij een vierde bezoek handelde hij over Gods onkrenk- en onschendbare gerechtigheid, krachtens welke de toorn Gods geopenbaard wordt van den hemel over alle goddeloosheid en ongerechtigheid der menschen, die de waarheid in ongerechtigheid te onder houden (Rom. 1 : 18).

Nu echter begon de kracht der waarheid zich bij den kranke te doen gevoelen; hij kon zich niet langer inhouden en riep, met eene mengeling van wrevel en angst in de ziel, uit: „houd op, bid ik U! — dat is meer dan ik dragen kan, — wanneer de Almachtige werkelijk zoo heilig en rechtvaardig is, als gij Hem voorstelt, dan ben ik verloren!"

De prediker gaf hierop geen antwoord, maar stond op, maakte eene eerbiedige buiging, nam hoed en stok, en vertrok.

De eene dag na de andere verliep, maar de predikant verscheen niet aan de legerstede des kranken. Eindelijk klopte een renbode van den graaf aan de deur des predikers en verzocht hem, toch spoedig tot zijn kranken heer te willen gaan. En dat de geroepene niet lang op zich liet wachten, kan men licht vermoeden. Toen de predikant weder de ziekenkamer binnentrad, werd hij met dezen angstvollen uitroep ontvangen: „Ach, mijnheer, waarom hebt gij zoo lang vertoefd, om tot mij te komen? mijn gemoed wordt door vertwijfeling en angst geprangd, het is als ware ik reeds in de hel of de hel reeds in mij; — noem mij toch iets, indien het u mogelijk is, dat mij verlichten en mijn gemoedsrust terug geven kan, dien uw spreken mij heeft ontroofd. — Verzacht — ik bid u — verzacht enkele van uwe sterke, pijnlijke beweringen, of wijs mij ergens een troostwoord aan, dat mij tot rust kan brengen!"

„Het doet mij leed, heer graaf," hernam de predikant, „van al hetgeen ik gezegd heb, niet één woord terug te kunnen nemen, veeleer moet ik in heiligen ernst herhalen, dat God de Heer, met wien wij te doen hebben, hoewel genadig en rijk in barmhartigheid, een volkomen wijs, heilig en rechtvaardig Wezen is, dat noodwendig de goddeloozen straffen en verdoemen moet. En ofschoon ik u een tal van heerlijke en troostvolle waarheden zou kunnen voorhouden, blijft mij, wijl gij die, volgens uw uitdrukkelijke verklaring, — niet hooren *wilt*, — geene keuze over dan u in dezen rampzaligen en jammervollen toestand te laten wegkwijnen, tot dat de dood u in de vreeselijke eeuwigheid voert, om u daar te laten vinden, wat u wacht. En daarom, ofschoon mijn hart voor u bloedt, kan ik niets voor u doen, dewijl gij mij zelf verboden hebt, u den rechten troost toe te dienen."

„Ach neen, neen!" riep de stervende, met klimmenden zieleangst; „zeg mij, wat mij helpen kan, wat mij nog te doen is overgelaten, en of er nog een weg ter ontkoming voor mij is!"

„Ik kan u wel een weg ter ontkoming wijzen,"

hernam de predikant, „maar dan moet gij mij vergunnen, over Jezus Christus te spreken.”

„Goed, goed!” riep de stervende met een snel opbruisen van zijne gewone heftigheid; „spreek wat, en over wien gij wilt, maar wijs mij een deur, waardoor ik uit de reeds aanwezig zijnde hel kan ontkomen!”

En nu voor de eerste maal haalde de prediker zijn nieuw testament te voorschijn, en las den sidderenden, maar nu begeerig hoorenden kranke de blijde boodschap voor, dat Jezus in de wereld gekomen is, om de zondaren zalig te maken, Wiens bloed van alle zonden reinigt, en Wiens zoenoffer den goddelooze rechtvaardigt, met eene gerechtigheid, die voor God geldt.

Hij begon met te lezen uit Joh. 3: 16: „Alzoo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eenig geboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.”

Nu werd verder niets gesproken dan over Jezus, dien de arme kranke tot dusverre van zich gestooten en veracht had, maar die evenwel zijn Heer en God, zijn Heiland en Zaligmaker wilde zijn; tot Wien hij met al zijne zonden vlieden, op Wien hij zich met al zijn groote schuld mocht werpen, en wel in de vaste verzekering des geloofs, volle vergeving, vrede en rust te vinden voor zijn beangstigde ziel.

„Juist voor zondaren, voor goddeloozen, gelijk gij zijt,” voer de trouwe prediker voort, „heeft Jezus zichzelven zoo diep vernederd, is Hij ons vleesch en bloed deelachtig geworden, opdat Hij voor zulke zondaren sterven, en hen van den eeuwigen dood verlossen zou, en is nu eene verzoening voor de zonde der geheele wereld.”

Al deze woorden vielen als hemelsch zaad in in een weltoebereiden akker. De kranke scheen de verkondiging van Gods genade in den naam van Jezus als eene lafenisdrank in zich op te nemen. Hij zuchtte, en vond weldra vrede door het geloof in Dien, die gekomen is, niet om te roepen rechtvaardigen, maar zondaars tot bekeering. Nu erkende hij Jezus als de weg, de waarheid en het leven. En toen niet lang daarna zijn laatste stonde was aangebroken, gaf hij, onder ootmoedigen dank aan God, die hem in Jezus Christus genade had bewezen, zijn geest in de handen van Jezus, om te rusten in het huis des Vaders.”

Is God alzoo een schrikbeeld voor den zondaar met een ontwaakt en geprangd geweten, in Christus wordt Hij voor hen, die gelooven, een verzoenend Vader. (*Uit het Hoogduitsch.*)

Groningen. N. van Beek.

ONTBINDT HEM, EN LAAT HEM HEENGAAN.

Joh. 11 vs. 44.

God eischt van den mensch datgene, waartoe Hij hem vermogen geeft; daarvoor staat hij verantwoordelijk, en dit is rechtvaardig. De mensch, als een redelijk, denkend wezen, is hierin boven al het redelooze verheven en kan weten, en weet door ontwikkeling, dat, zal het wel zijn met het heil zijner onsterfelijke ziel, de kroeg niet de plaats is tot welslagen, maar wel daar, waar van God en Jezus gehandeld wordt.

Als eene vrucht der opvoeding heeft zijn geweten, de stedehouder Gods in zijn binnenste, de kracht der waarheid tot zoover reeds beaamd, en dit is reeds zoodanig ingeworteld, dat hij het als een besliste waarheid in zijnen boezem omdraagt. Geeft hij toe aan deze of gene zonde, die hem van alle kanten omringen, en waarmede zijne bedorvene natuur instemt, dan zal de kracht der zonde spoedig uitwerken, dat het redelicht verdooft, en hoe langer zoo meer plaats moet maken voor allerlei listige en bedriegelijke praktijken. De oogen en ooren zijn de poorten, door welke de zonde tot in het binnenste indringt; de zaden der verdorvenheden worden opgewekt, de leden stellen zich dienstbaar, en spoedig is de geheele mensch vaardig tot uitvoering zijner lusten. Niet bij alle menschen, die tot de jaren van onderscheid gekomen zijn, is deze boom even groot, en met even vele vertakkingen en vruchten beladen. De verscheidenheid is groot, en ten deele het gevolg van karakter, opvoeding en omgeving, maar in elk geval, zal de boom der zonde welig genoeg groeien en takken voortbrengen, om helsche vruchten bij menigte te dragen, zoodat de mensch zich eenen schat van toorn vergadert op den breeden weg des verderfs. Bij dit alles zal nog menigeen denken: „ik ben toch godsdienstig, ik ben niet zooals deze of die, geen dronkaard, geen dief, geen ontuchtige, geen hoereerder enz. Ja, van mijn vermogen geef ik ook nog aan de armen.”

Ziedaar dan de bron, waaruit de troost geput wordt, waarmede de arme mensch zich paait: het zal zoo erg niet worden, hoe het hier namaals zal zijn, kunnen wij hier toch niet weten.

Ontbindt hem, en laat hem heengaan, zou dat ook hier niet een passend woord zijn, opdat deze droggronden mogen worden weggenomen, en dat alle gewaande goede werken en deugden dezulken worden voorgesteld als blinkende zonden te zijn voor het oog van een rechtvaardig en heilig God?

Ziehier eenige gedachten, die in mij omgingen, na het zien en hooren van eene meeting, die gehouden werd in eene groote bovenzaal der stad Groningen. De vier predikers, die elkander afwisselden, hadden één doel, hadden ééne spraak. Eén doel, om zondaren tot Jezus te leiden, ééne spraak, enkel over de liefde van Christus tot verlorene zondaren. Uitnemend! wie er iets op afdinge, hij zie toe, wat hij doet; de ernst en de stichting, die er gevonden werd, werpt alle hoon en bespotting over boord. Vrucht meen ik gezien te hebben, en daarvan zal ik het mijne zeggen.

Jezus Christus onze Heer riep den dooden Lazarus in het leven terug, en toen was Zijn woord tot Zijne discipelen: „Ontbindt hem.” Iets dergelijks vond, als ik mij niet bedrieg, ook hier plaats; althans van twee zielen hoorde ik de belijdenis, dat zij nu ook mochten gelooven, dat Jezus hun deel was, nadat zij lang gevreesd en tegenstand geboden had den tegen beter weten aan, enz. Hunne belijdenis drukte duidelijk uit, dat Jezus hen reeds lang voor dezen uit den doodslaap der zonde had opgewekt; de ontbinding dan mocht nu plaats vinden, en nu zullen ze dan ook des te beter leeren, wat het is, dat Jezus liefde tot vijanden heeft geoefend. De mensch, dood zijnde in de zonde, kan niet weten, wat de liefde van Christus deed, maar de wedergeborene wordt gewaar, welk een monster hij is, omdat hij niet meer dood is, maar leeft. Door de voorlichting des H. Geestes is hij overtuigd van zonde, gerechtigheid en oordeel; hij begint zich te verfoeien in stof en asch, en hoewel de een hierin dieper weg heeft dan de ander, zal ieder wedergeborene hiervan weten te spreken, om daarna te verstaan, uit wat nood en ellende de Heer Jezus hem heeft verlost. Eenen strijd doorgeworsteld hebbende tegen zonde, vleesch en de machten der hel, zal hij te beter verstaan de worstelingen zijns dierbaren Heilands, die om zijnentwil in alles is verzocht geweest, doch zonder zonde, en nu voor hem een zoo gepast, medelijdend Hoogepriester is, die ingegaan is met Zijn eigen bloed in het heiligdom bij den Vader, om, als de voorspraak Zijns volks, altijd werkzaam te zijn als de hoogverheerlijkte Middelaar Gods en der menschen. Zie hier nu de liefde Gods in de harten zijner kinderen uitgestort door den H. Geest! Dat is eene liefde, die de onwedergeborene niet kent, zij is van zulk eene teederheid als niet met woorden is uit te spreken. Diep indalende in de innerlijke gewaarwordingen der ziel, vloeit hieruit eene zalige gemeenschapsoefening voort, zoodat men waarlijk het heilgeheim en den zoeten omgang van den Bruidegom en de Bruid, in het Hooglied voorgesteld, gaat voelen en tasten. Over deze liefde sprekende, is daarmede niet gezegd, dat Gods liefde zich beperkt tot de vrijgemaakten des Heeren. Die gevolgtrekking wordt soms gemaakt, doch zij is, naar mijn oordeel, verkeerd, en men loopt gevaar, oordeelen te gaan vellen, die niet betamen en geheel misplaatst zijn; men kan zoo lichtelijk doorvloeien, en, over liefde sprekende, zeer liefdeloos doen. Dat mag niet; de liefde zelve, die zooveel ter betrachting en tot bedekking aan de hand geeft en niet anders dan kostbare paarlen in haar schoot draagt, verbiedt zulks. Wel degelijk strekt de liefde Gods zich wijder uit; de gansche natuur verkondigt haar. Aller oogen wachten op Hem, en Hij geeft hun spijze te zijner tijd. De liefderijke God werkt liefde in het schepsel, door het menschelijk gevoel, de bloedverwantschap, enz. De liefde daalt zelfs af tot het redelooze vee, hun instinktmatig door den wijzen God ingeschapen. Wel degelijk oefent de Heere God liefde over Zijne schepselen, en draagt in Zijne lankmoedigheid nog eene gansche wereld, die in het booze ligt; Zijne barmhartigheden gaan over al Zijne werken. De liefde des Vaders tot zijn kind is van inniger gehalte, zij duurt eeuwig en gaat dieper, dan die van een heer tot zijn knecht. Terzake, en dit worde door ons begrepen: Langs schriftuurlijken weg is den knechten des Heeren opgelegd, om te zaaien en te ontbinden. Den mensch te herscheppen, daartoe gebruikt God Zijne waarheid, om die op Zijnen tijd toe te passen door de krachtige werking des H. Geestes. Hem alleen zij de eere, nu en eeuwiglijk.

Makkum. Johs. Kuiper.

IV.

DE CHRISTEN EN ZIJN KRUIS.

„En die zijn kruis niet *op zich* neemt, en mij navolgt, is mijns niet waardig.” Matth. 10: 38.

De Heiland heeft vrijwillig Zijn doorploegden rug gebogen tot opname van het kruis. Hij, de Koning der eere, die met het zwaard zijns monds alle vijanden in één oogenblik kon verslaan, deinsde niet terug, om de grootste schande te dragen. Wij weten uit Zijne lijdensgeschiedenis, wat dit was, en door ons geloof, welk eene onuitsprekelijke zaligheid Hij ons daardoor verwierf. Hij, de overste Leidsman, gaf ons in die vrijwillige opname een voorbeeld, dat in alle deelen door ons Christenen moet nagevolgd worden.

De Christus zonder kruis is geen Zaligmaker voor ons, en de Christen zonder kruis geen beelddrager van Jezus. Nu is de groote en voorname vraag, wat wij onder het kruis, dat door ons moet opgenomen worden, verstaan. Algemeen leeft men daaromtrent in begripsverwarring, en de schadelijke uitwerking daarvan blijft dan ook niet achterwege.

Veelvuldig is de meening, dat krankheden, tegenspoeden, rampen, beproevingen en nooden, waaraan men dikwijls onderhevig is, het kruis des Heeren vormen. Althans het spraakgebruik is veelal overeenkomstig dit beweren. Maar daar alle menschen ook de Joden en Heidenen aan die levenssmarten onderhevig zijn, zouden zij, overeenkomstig deze meening, discipelen des Heeren zijn, wat natuurlijk eene groote ongerijmdheid is. Wij behooren dus, om niet in verwarring te komen en alzoo tot dwaling te geraken, een zuiver begrip te hebben van het kruis, dat den Heer moet nagedragen worden.

Het Bijbelsch begrip van Jezus het kruis natedragen, is, om als een getrouw discipel, Hem te volgen in allen weg, waarin Hij ons leidt, en met gelatenheid, zonder moedeloosheid, zelfs met vreugde alle lijden te dragen, dat de wereld ons om *Zijnent wil* oplegt.

De wereld, welke Jezus haat, haat ook den Christen. Zij ligt in de leugen en wil zich de veroordeeling door de waarheid niet laten welgevallen; daarom strijdt zij onder de vâan en in de kracht des Satans tegen den Heer en allen, die het met hem eens zijn. Dit wordt ons uit de geschiedenis duidelijk. Joden en Heidenen hebben in alle eeuwen met Satanische woede en moordlust gestreden tegen de gezalfden des Heeren. Neem daarbij evenwel in aanmerking, dat de door menschen gemaakte Christenen, waar het Joodsche of Heidensche karakter niet door wedergeboorte was weggenomen, dikwijls nog wreeder de geloovigen mishandelden. Deze strijd is voor de lijdende Gemeente het allertreurigst. De geloovigen, levende in een Christelijke Maatschappij, hebben somwijlen zelfs van hunne Broeders te lijden, die hen dan niet om hun geloof in den Heere Jezus vervolgen, maar wel om de wille van de ééne of andere waarheid, waarmede het algemeen heeft gebroken, en die zij toch wenschen gehandhaafd te zien. Jezus en de waarheid zijn één. Hij, die Jezus heeft aangenomen, moet ook de waarheid in haar geheel aannemen en doen. Dezen eigenaardigen strijd, had ook de Apostel Paulus te strijden. Hij had zich geheel aan zijn Heer overgegeven, en brak met alle menschenleer en instellingen. Dat deed hij niet uit zucht om een zonderling op geloovig gebied te willen zijn, of om een partijformatie rondom zijn persoon daartestellen, neen, dat weten wij beter; maar uit ware getrouwheid aan zijn Heer, en om de Gemeente van Christus voor doorvloeiing te bewaren. Ten allen tijde heeft de Heer de zijnen gehad, die de Standaard van het geestelijke gemeenteleven, naar de Schrift, omhoog hielden, maar die dan ook niet alléén den haat der wereld, maar ook de tegenwerking van de bovendrijvende richting, de zoogenaamde rechtzinnige niet buiten gesloten, in de Christelijke wereld hebben ondervonden. Wanneer zij in hun streven gedreven werden, niet door eerzucht of revolutiegeest, maar door den Geest van God, dan hebben zij ondanks verachting, miskenning, tegenwerking, verdachtmaking en achteruitzetting, vrede genoten en zaligheid gesmaakt, en was ook dit lijden een lijden om Christus wil, omdat de waarheid met Hem één is, en hebben zij ook daarin Christus het kruis nagedragen. Hoevelen willen *dat* kruis niet opnemen! Gelukkig zijn zij te noemen, die 't doen, want hoe gering ook in de oogen der menschen, voor God zijn zij groot, want zij roepen niet „Heere!” „Heere!” maar doen daarbij Zijnen wil, volgens de zuivere aangeving der H. Schrift, waarnaar de Heer oordeelen zal.

Hengelo. J. de Hart.

GEDACHTEN.

Zij gaan voorbij, maar worden toegerekend.

OPSCHRIFT VAN EENE WIJZERPLAAT.

Tijd is eeuwigheid; grijp de oogenblikken in hunne vlucht! de hemel rust op hunne wieken.

YOUNG.

In 't *verleden* ligt het *heden*
In het *nu*, wat worden zal.

BILDERDIJK.

Doe wat gij kunt. Schijn als een glimworm, zoo gij het niet kunt als eene ster; smeer de raderen, als gij geen trein kunt besturen.

JUDGE PAYNE.

Zeg mij, wat Gij wilt, dat ik doen zal. Zooals de hemelen hooger zijn dan de aarde, zoo zijn Uwe wegen hooger dan de onze. Wij zijn ongeduldig, want ons leven is slechts voor een oogwenk. Gij zijt van eeuwigheid, daarom zijt Gij zoo lankmoedig. Heer ik aanbid U! Voor Uzelven hebt Gij mij gemaakt, en ik ben voor eeuwig de Uwe.

FÉNÉLON.

JER. 14: 8.

„O Israëls verwachting, zijn Verlosser in tijd van benauwdheid! Waarom zoudt Gij zijn als een vreemdeling in het land, en als een reiziger, die slechts inkeert, om te vernachten? Waarom zoudt Gij zijn als een versaagd man, als een held die niet kan verlossen?"

Gij zijt geen ver verwijderd Heer,
Op wien wij vruchtloos wachten,
Geen vreemdling, die een enkle keer
Slechts bij ons komt vernachten.
Gij zijt niet als een machtloos man,
Die ons vergeefs laat strijden,
Die wel een weinig helpen kan,
Maar niet geheel bevrijden.

Gij zijt gekomen in ons hart,
Om 't tot Uw huis te maken,
En ons in 't diepste zelfs der smart,
Uw blijdschap te doen smaken.
Nu leven wij niet zelven meer,
Maar Christus leeft daar binnen,
Die ons, aan Hem alleen zij d' eer!
Altijd doet overwinnen.

(Uit: *„Het Eeuwige Leven."*) P. HUËT.

HET REDDINGSLEGER.

De heer I. Esser schrijft aan „Het Zuiden" het volgende:

Onlangs in Londen zijnde bezocht ik eene vergadering van het „leger des heils" (Salvation-Army) in *Exeter Hall*. Het zeer verschillend oordeel over deze beweging op godsdienstig gebied, gaf mij mede aanleiding, om er heen te gaan.

Dit leger doet buiten twijfel veel goeds en kan goed geleid van zeer groote beteekenis worden voor het Gods rijk. Het doet ook kwaad in zoover het stille gemoederen, door zijn luidruchtigheid afkeerig maakt van het christendom. De uitkomst zal moeten leeren of het uit God is.

Sedert 12 jaren begonnen, mocht het leger des heils zich verheugen in snellen wasdom.

Het telde in 1881 niet minder dan 251 stations, met 533 sprekers; hield 4200 diensten elke week, ruim 200000 in 't jaar.

De collecte op 5 December op 182 stations waar men 's morgens 7 ure bidstond hield, bedroeg f 10,000.

In het geheel gaf het leger in 1881 uit een half millioen gulden en de begrooting van ontvangsten voor 1882 is f 684000.

Te Clapton in het N. Oosten in Londen waar, de Heer *Booth* woont, is nu een weeshuis gekocht, dat men wenscht in te richten voor de opleiding van vierhonderd evangelisten te gelijk.

Reeds hebben zich 2000 adspiranten aangemeld.

In het laatste jaar begon men met bijeenkomsten met kinderen waaraan 34000 deelnamen.

De geschriften, bijbels en gezangboeken, door het leger verkocht, zijn ongewoon veel in getal.

Men ziet dat gaat alles op groote schaal.

Het leger heeft zich uitgebreid in Amerika, Australie en heeft twee stations te Parijs.

De tegenstand is soms zeer hevig. Niet minder dan 12 lokalen zijn door het volk vernield; drie sprekers zijn half dood geslagen en een brak bij een oploop het been.

Van den tegenstand in *Parijs* is veel beweging gemaakt, doch Miss *Booth* verwondert zich daarover volstrekt niet, vermits de helft van het gehoor uit bekende dieven en moordenaars bestond, juist het volk, dat zij bereiken wil.

En nu de vergadering te Exeter Hall. De zaal voor 5000 menschen was eivol met personen uit de armste klassen. De muziek met Turksche trom, bazuinen, violen, orgel en piano opwekkend. Er werd met veel geestdrift gezongen. De toespraken waren kort, zeer eenvoudig en op den man af.

Men zag sterke mannen uit wier oogen meer dan één traan vloeide. Het oogenblik, waarop deze groote menigte van meer dan 5000 menschen — meest mannen — opstond, en met de opgeheven rechterhand het lied zong: „Ik ben de uwe Heer", was inderdaad aangrijpend.

Dit is zeker, dat niemand kan afkeuren, eene krachtige poging, om op den meest aan wereldsch genot gewijden dag, zooals in Engeland, de „Boxingday", in het midden van Londen, duizenden te vergaderen rondom Gods Woord.

Wat men afkeurt is: dat deze mannen en vrouwen militaire uitdrukkingen, vaandels en luidruchtige muziek gebruiken.

Maar de Heer zelf wordt in de Schrift een krijgsman genoemd en de profeten-scholen in Samuels tijd, gebruikten trommels, pijpen en luiten, en de Geest des Heeren dwong Saul om onder dezen hoop profeten, die met deze luidruchtige muziek den heuvel afkwamen, te profeteeren.

Het *schijnt*, dat dit leger iets heeft van een bazuin met groot geluid, tot verzameling van uitverkorenen.

Mevrouw Booth heeft in Mildmay Park voor de edelste geloovigen van Londen de Salvation Army verdedigd, vooral op dezen grond, dat alle tot dusver beproefde middelen, om de volksmassa onder den invloed van het evangelie te brengen, zijn mislukt, wat van den geweldigen aanval, dien dit leger beproeft, tot dusverre niet kan gezegd worden. Zij zegt: kom en wij zullen u niet honderden, maar duizenden toonen, die zich aanvankelijk onder de banier des kruises scharen.

Dit is zeker: dat de geheele familie *Booth*, dagen en nachten wijdt aan de redding van het meest verlorene en die familie behoort tot die soort van menschen, die in Amsterdam op de Heerengracht en in den Haag in 't Voorhout wonen. Zij zijn sedert vele jaren bekend als behoorende tot de meest beschaafde en beste christenen.

Een beslist oordeel heb ik over deze beweging niet, doch mijn eindindruk is deze, dat ik dezelve liever zou steunen dan bestrijden.

Tot bestrijden zou ik den moed missen, ziende de wezenlijke zelfverloochening van hen, die de beweging leiden.

GEMEENTE NIEUWS.

FOXHOL, 1 April 1882. Met blijdschap des harten en innerlijken dank aan God, kunnen wij van hier ook iets mededeelen aangaande het heerlijke werk des Heeren in de verlossing van zondaren, dat ons hier te aanschouwen gegeven is, en waarin de Gemeente zoo rijkelijk mag deelen. Het kan hier met recht heeten: „Het oude is voorbij gegaan; ziet het is alles nieuw geworden."

Toen de zamenkomsten in Januari j.l., waardoor de de Heer zoo krachtig heeft willen werken, te Groningen gehouden werden, gingen van hier eenige jonge menschen, die, wel overtuigd door de waarheid, nochtans geenen vrede voor hunne hartenkenden, derwaarts, en kwamen meest allen reeds den eersten avond, vol van hemelsche vreugde over het bewustzijn hunner verlossing, in hunne ouderlijke woning terug. Het waren veelal kinderen van geloovige ouders. — Denk u die ontmoeting bij hunne tehuiskomst!

Sedert dien tijd is ook hier de zegen zoo overvloedig begonnen te vloeien, dat onze harten somwijlen bijna overstelpt worden van zalige vreugde.

Het getal belijders is reeds tot 38 geklommen, en onder dezen worden er gevonden, die nog voor korten tijd openlijk de waarheid tegenstonden, en anderen, die zich weinig over de waarheid bekommerden, maar beslist de zonde dienden.

Mannen en vrouwen, onder welke reeds ouden van dagen, jongelingen en jonge dochters en kinderen, prijzen nu als om strijd den naam van hunnen Verlosser. Achttien hunner werden door den doop met de Gemeente vereenigd en nog anderen hebben om den doop verzocht. En de Heer deed dagelijks tot de Gemeente, die zalig werden.

N. v. B.

VARIA

„WIE ZIJT GIJ?"

Dat Spurgeon, behalve zelf onvermoeid in den wijngaard des Heeren te arbeiden, ook nog een heir van Evangelisten uitzendt is bekend.

Eens werd aan een ouderling, bij gelegenheid dat hij eene samenkomst van Evangelisten leidde, door een tegenspreker de vraag gedaan: „Evangelisten?" Wij kennen de Evangelisten: Mattheus, Marcus, Lukas en Johannes; maar gij; wie zijt gij?" Zijn antwoord was: „Wij zijn de Handelingen."

Wij eeren geen onbekenden God. Wij kennen Hem als eene toevlucht in droefheid, wij hebben Hem als zoodanig lief, en snellen tot Hem in tijd van nood. Al werden wij koningen en al werden onze huizen paleizen, wij kunnen niet vertrouwen op ons zelven, maar wij bouwen op den Heere onzen beschermer, wiens welbekende macht ons bolwerk is.

SPURGEON.

Niemand, die tot den troon komt vlieden,
Zal Hij den toegang ooit verbieden.

SPURGEON.

Bij 't bidden vraagt het stil gelooven
Geen hemelsch teeken van den Heer.
Maar onze Voorspraak zendt van boven:
Het antwoord aan den bidder neer.

SPURGEON.

Het getal predikanten, opgeleid aan het Seminarium van Ds. Spurgeon, leeraar bij de gemeente van gedoopte Christenen te Londen, bedraagt 355. Het aantal leden, die aan de herderlijke zorg van deze predikers zijn toevertrouwd, is 50,000. Velen dezer predikers zijn werkzaam in Amerika, Australië en enkelen hunner als zendelingen onder de heidenen. Sedert 1875 hebben 316 van deze predikers 43366 personen als geloovigen door den doop in de Gemeente opgenomen. De Baptistengemeente telt alleen in Londen 45 predikanten. Het vorige jaar zijn alleen in Londen 1000 christenen door den doop aan die gemeenten toegevoegd.

KERKBOUW TE GRONINGEN.

Sedert de vorige opgaven is door ons voor den bouw onzer kerk nog in dank ontvangen:

Deventer: door br. C. P. van de broeders aldaar *f* 16.—, van hemzelven 10 aandeelen *f* 100.—.

Everdingen: van br. J. C. *f* 0.75.

Foxhol: van br. L. L. 2 aandeelen *f* 20.— en eene gift *f* 5.—, van br. T. G. een aandeel *f* 10.—, van br. H. een aandeel *f* 10.—.

Groningen: van de broeders D. K. *f* 10.—, B. R. K. *f* 10.—, P. H. *f* 5.—, S. *f* 10.—, R. K. *f* 10.—, van de zusters T. V. 3 aandeelen *f* 30.—, W. *f* 1.25, B. *f* 0.25, E. H. *f* 25.—, en uit de spaarpot van 2 kinderen *f* 0.50.

Haarlem: van de broeders *f* 3.—.

Nieuwe Pekela: door br. H. Z. K. van ZEw. 2 aandeelen *f* 20.— en een gift *f* 10.—, van de zusters N. N. een aandeel *f* 10.—, N. N. idem *f* 10.—, N. N. idem *f* 10.—, van de broeders J. F. N. *f* 5.—, P. S. *f* 10.—, E. H. *f* 7.50, J. E. *f* 4.—, T. K. *f* 5.—, K. H. *f* 1.—, J. M. *f* 1.—, G. O. *f* 5.—, F. S. *f* 1.50, I. S. *f* 0.50, J. E. O. *f* 2.50, F. B. *f* 1.—, H. M. *f* 1.—, F. M. *f* 0.50, T. K. *f* 0.50, L. B. *f* 2.50, J. S. *f* 0.50, H. S. *f* 1.— en J. O. *f* 1.25.

Zutphen: van een Br. door br. C. P. te D. *f* 5.

Minzaam aanbevelend

Uw Br. in Christus,

Groningen, 1 April 1882. N. VAN BEEK.

Advertentiën.

Heden overleed onze geliefde dochter en zuster in Christus **Jakoba Veenema**, in den nog jeugdigen leeftijd van bijna 18 jaren. Zij was de eerste, die op de Evangelische samenkomsten, hier in Januari j.l. gehouden, tot den Heiland gebracht werd, en dat met den hartelijken uitroep: „Ik heb Hem, ik heb Hem!" aan de vergadering bekend maakte. Tot haar laatste oogenblik was de blijdschap des Heeren, dien zij hier slechts kort kon belijden en dienen, hare sterkte en haar licht in de schaduwen des doods.

Met betraande oogen, doch ook bezield door de zalige hoop der opstanding, staren wij haar na.

GRONINGEN, 1 April 1882.

E. JASPERS.

T. JASPERS—VAN WAVEREN.

SNELPERSDRUK VAN J. J. WIARDA, TE SNEEK.

BIJVOEGSEL behoorende bij „DE CHRISTEN" van 15 April 1882.

EVANGELISCHE SAMENKOMSTEN TE SNEEK,

GEHOUDEN OP DEN 20EN TOT EN MET DEN 24EN FEBRUARI DEZES JAARS, IN HET LOKAAL DER GEMEENTE VAN GEDOOPTE CHRISTENEN.

Het is mij een groot voorrecht, belangstellende Lezer! u eenige mededeelingen te kunnen doen van bovengenoemde „bijeenkomsten," waarin God zich grootelijks heeft verheerlijkt, en onze dierbare Heiland krachtige overwinningen heeft behaald op Satan, door geweldige werktuigen der zonde uit zijne hand te rukken, om daarvan te maken vaten tot eer van hunnen Maker.

Gemakshalve wil ik achtereenvolgens de gebeurtenissen in tijdsorde nagaan, in de hoop, dat gij mij welwillend volgt.

Op uitnoodiging der Gemeente arriveerden de Broeders: H. Z. Kloekers van N. Pekela, Hk. Kruit van Stads-Kanaal, J. de Hart van Hengelo en B. Roeles van Ter-Apel, des Maandagsmiddags ongeveer half zes met de boot te Sneek, en werden verwelkomd door br. Horn, en nog een paar brs. van Leeuwarden. Op weg naar zijn huis vertelde ons br. Horn, dat er reeds *vier* voor Jezus waren gewonnen; dat de Brs. en Zrs. groote verwachtingen van den Heer hadden, wijl ze in 't geloof, de voorgaande week elken avond hadden gebeden, en zelfs den geheelen winter smachtend naar een samenkomst hadden uitgezien.

Het werd ons dan ook spoedig duidelijk, dat de geheele kring éen van hart, en één van zin was, om voor Jezus zege te behalen. Zelfs vond men bij sommige Br. en Zr. groote biljetten voor de glazen waarop met eene zeer duidelijke letter gedrukt: „EVANGELISCHE SAMENKOMSTEN enz."

Bovendien waren deze in de nieuwsbladen aangekondigd, zoodat de publiciteit niets te wenschen overliet. Het oordeel van het publiek was (vooral over de biljetten) zeer uiteenloopend. Trouwens, dit was te verwachten, de gedachten des volks werden er door geopenbaard — maar ook de beslistheid onzer Sneeker Broeders; want de smaad bleef niet uit. Zij verklaarden daardoor wie ze *zijn* en dat verdient navolging.

Na ons in- en uitwendig te hebben verkwikt, gingen wij naar het lokaal, (de Concertzaal was voor dit doel niet te verkrijgen) en werden eerst zeer teleurgesteld door de weinige opkomst van vreemden.

De Brs. getuigden — getuigden ernstig — en hoewel er eene krachtige werking des Geestes openbaar was, — had toch maar één den moed, om zich geheel op Jezus en Diens werk te verlaten. Bijzonder trof ons de opmerking van een broeder, die de vorige week was bekeerd, hij zeide tegen den schipper, die nu pas van zijne knieën was opgestaan: „Wel man, jou geloof bevestigt het mijne, wat is de Heer toch goed, dat Hij arme zondaren zalig maakt." „*Zóó*," zegt een der Brs, „kent ge elkander." „Neen mijnheer! ik heb hem nooit eerder gezien, — maar God is zoo goed — en *hij* is van nu aan mijn broeder." Zij schudden elkander hartelijk de hand, onder tranen van blijdschap.

Met dank aan God keerden wij huiswaarts, in de zekere verwachting, dat de Heer meer zou doen.

Des anderen daags begon, volgens aankondiging, om 3 uur de namiddag-vergadering tot opwekking van „*het hooger geestelijk leven.*" Ook deze bijeenkomsten werden niet heel druk bezocht, en hoewel het getal hoorders steeds klimmende was, bleef het toch betrekkelijk klein. De middag-bijeenkomsten waren — althans van onderscheidene geloovigen hebben wij het vernomen — zeer gezegend geweest voor de kinderen Gods. De eerste middag was zeer verkwikkend door de mededeeling eener zuster, die van haar dochter uit Amsterdam het volgende schrijven had ontvangen:

„Geliefde Ouders!"

„Thans zet ik mij neder, om u eenige letteren te „schrijven. Ik begin maar dadelijk te vertellen, wat „groote dingen de Heer aan mijne ziel heeft gedaan. „Ook nu mag ik zeggen met mijn lieven man, dat Je„zus voor mij heeft betaald, en dat ik mijn hart aan „Hem heb overgegeven, waarin Hij woning heeft ge„nomen. O! die lieve Heiland, hoe lang stond ik Hem „tegen en miskende Hem. O! liefde Gods, die niet op„hield aan mijn hart te kloppen, en nu de grendelen „heeft weggeschoven.

„Lieve Moeder! welk een liefde, niet waar? dat de „Heer zich zoo diep tot mij nederboog, om mij groote „zondares te redden uit de klauwen des Satans. Toen „ik Donderdag „De Christen" ontving, las ik van „de „opwekking te Groningen" en ook dat er te Sneek zou „worden gesproken. Och! dacht ik, was ik dan maar „te Sneek, dan zou de Heer mij ook wel bekeeren. „Toen ik mijne knieën voor Hem boog, toonde Hij mij, „dat ik niets van den mensch, maar alles van Hem „moest verwachten. Dat de Heere Jezus geen halve „maar een *volkomene* Zaligmaker is. Dankt den Heer „met mij, enz."

Toen wij zouden vertrekken, was er een schipper, die vrede zocht voor zijn hart maar niet konde vinden. Een Br. sprak met hem, en al spoedig bleek het, dat hij een getrouwe dienstknecht des Satans was en nog zwaar geketend. Elk begreep dat dit geslacht niet, „dan door bidden uitvoer." Wij knielden, toen begon de strijd. De man werd gescheurd als een bezetene, kroop over den grond en sloeg met zijne vuisten op de vloer, hij raasde en tierde soms als een krankzinnige. De aanvallen des Duivels waren geweldig. — Hier kon Mark. 1: 26 niet in twijfel worden getrokken. — De man werd gered. Christus triumfeerde — maar de Farizeën schudden het hoofd, Luk. 11: 15.

Des avonds werd een jongetje geloovig, dat met David kan zeggen: „Vader en Moeder hebben mij verlaten, maar de Heer heeft mij aangenomen." Zijn vader is een vreeselijke dronkaard, die maar eene hartstocht kent, en die is . . . . . Jenever!

Zijne Moeder is dood. Een arme schipper had zich over hem ontfermd en hem opgenomen, en bracht hem mede onder de prediking. Zijn jeugdig hart werd getroffen door het woord Gods. Hij schreide over zijne zonden, en de Heiland droogde zijne tranen.

O! wat is het zalig een Heiland te bezitten, tot Wien men ieder brengen mag; die niemand ledig henen zendt, dan de zoodanigen, die nog van zichzelf iets willen toebrengen. Een Heiland die zelfs zegt: „wee degene, die een van deze kleinen ergert." Matth. 18: 2—6. Hij ervoer aan zijn ziel, dat de Heer de kinderen zegent. Van toen aan fonkelden zijne heldere zwarte oogen van vreugde; zijn fiere houding, vertrouwelijk uiterlijk, en openhartig karakter wekten bij allen liefde en medelijden. Een Br. stelde voor, om een collecte voor den knaap te houden, want hij had geen kleêren, — niets dan het pakje, dat hij aan had. — Een jeugdige discipel beloofde hem een broek, en voor het bijeengebracht geld kon hij het nog ontbrekende koopen, zoodat hij des woensdags, van „binnen" — en van „buiten" vernieuwd, tot ons kwam.

Wat een vreugde en zalig genot voor een kind van God, om met de kleinen verblijd te zijn, en van het onze den Heere te mogen leenen.

Was de woensdag een gezegende dag, niet het minst was het de avond. Nadat de B. B. hadden gesproken, werd er gelegenheid gegeven aan anderen, om te getuigen van de liefde in Christus. Een schipper, die de vorige week was bekeerd, stond op en zeide: „Mijne vrienden! als gij deze Heeren niet gelooft, die U zoo dringend hebben uitgenoodigd, ja, als gij den Heere Jezus niet gelooft, och! gelooft mij dan, want ik ben door Christus gered — ik groote zondaar! — Vlucht naar Jezus, gij zult er geen berouw van hebben. O! het is zalig op hem tevertrouwen. Ik ben nog nooit zoo gelukkig geweest." Toen de prediking was afgeloopen, meldden zich dadelijk bekommerden aan, die gaarne in Jezus wilden gelooven. — Menigeen knielde voor Christus — voor Wien eens alle knie zich moet buigen, zij het dan ook niet gewillig.

Een jongeling, wel bekend met hetgeen noodig was tot zaligheid, koos openlijk liever de wereld te dienen, dan zich aan Christus overtegeven. Helaas! dat nog zoovelen zijn voetspoor volgen, en dat met een open geweten. O; hoe dwaas, zwijnendraf te kiezen boven het hemelsche Manna.

Een der Br. werd gewezen op een man, die veler aandacht trok, wiens bekeering wij hier wenschen mede te deelen, niet om hem te kwetsen, maar om de kracht des Evangelies en de liefde van Jezus te doen uitkomen. Het gesprek ving aldus aan:

„Wel mijn vriend! hebt ge vrede voor uw hart?"

„Neen mijnheer!"

„Hoe komt dat?"

„Ja, hoe komt dat? Dat is niet zoo gemakkelijk gezegd en bovendien ben ik zoo 'n groot zondaar; voor mij is zeker toch geen genade meer; ik ben te goddeloos; mijne zonden zijn te veel."

„Zoo, zoudt ge dat denken? Voor Jezus zijn uwe zonden niet te groot. Bergen van ongerechtigheden kan hij slechten, Hij kan en wil ook u redden. Als gij maar tot Hem wilt komen.

„Gaarne mijnheer! maar als u mij kendet, zoudt ge zoo niet spreken; en mij zeker laten zitten, om geen tijd aan mij verspillen, want ik ben het niet waardig, — iemand als ik deugt nergens meer toe."

„Toch kan Jezus u wel redden, en ook wel iets van u maken; als ge uzelven maar aan Hem overgeeft, dan zal Hij alles heerlijk voor u doen. Maar zeg mij toch, wat is het, dat u van Jezus terughoudt. Christus heeft alles „volbracht" ook voor u. En die in Hem gelooft, heeft het eeuwige leven. — „Die zijn zonde belijdt en laat, zal barmhartigheid geschieden!"

„Ja mijnheer, dat is zoo, maar dat is niet meer voor mij; ik heb te veel zonde gedaan. Als kind — nog op moeders schoot — hield ik veel van den Heere Jezus. Mijn moeder is in den hemel, en ik geloof mijn vader ook; — maar ik? — ik ben verhard. Ik heb nooit naar goeden raad willen luisteren. Mijn broers en zusters passen allen goed op, en zijn brave menschen; maar ik ben een onverschillige losbol, waar nooit iets goeds van komt. Ik heb een oom in A. wonen, die is ook een Christen, maar ik? — ik ben een verstokte zondaar — voor wien geen hoop meer is. Als knaap ging ik naar zee, om den vrijen teugel te hebben, en dobberde 8 jaren op de golven, waar ik volstrekt niet beter ben geworden. Later aan wal leerde ik het „leidekken." Ik ben daarbij dikwijls in levensgevaar geweest door van torens en andere gebouwen te vallen, alsmede door ziekten; toch heb ik mij nooit oprecht tot God bekeerd; wel dikwijls beloofde ik, het te zullen doen, maar verbrak ook evenspoedig de beloften."

„Kent ge de geschiedenis van „Hans" den leidekker, die van den toren viel, doch bijzonder werd bewaard, zoodat hij zelfs geen letsel bekwam, doch in plaats van God, zichzelf de redding toeschreef? In de eerste de beste kroeg ging hij zitten drinken en zwetsen, tot hij naar huis moest worden gedragen. Op een bank gelegd, om zijn roes uit te slapen, geraakte hij zoo aan het droomen, dat hij zich gedurig om- en omwendende, met een harden gil uitriep: „ik val, ik val! ik val van den toren! O! help mij! En waarlijk, hij viel *van de bank*, en . . . . . was dood!"

Dit verhaal trof hem. Met gespannen aandacht had hij geluisterd, en kromde zich als een bieze. Op de vraag of hij ook „drank dronk?" riep hij uit: „Ja, dat is het! dat is het! O ja! daar kom ik nooit af; dat is mijn grootste vijand! die is niet te overwinnen.

„Wilt ge er af?"

„Ja, gaarne! maar ik heb het reeds zoo vaak beproefd, doch kan de verzoeking niet weêrstaan."

„Dat komt, omdat gij trachttet uzelven te verbeteren, en dat gaat niet. — Jezus kan er u afhelpen en bewaren, die het ook doen zal." „Zeg mij, hebt ge niet dikwijls „de indrukken" des H. Geestes gesmoord door den sterken drank?"

„O mijnheer! als ik u dat alles zou vertellen!" Hij begon als een kind te schreien, en zuchtte zwaar. Alles was doodstil geworden; niemand sprak een enkel woord; het was eene heilige stilte, waarin de ziel alleen met God spreekt . . . . . „Willen wij den Heer vragen of Hij deze keten des Satans in u wil verbreken?" „O ja! ja! bid voor mij; och doe het!"

Allen bogen wij onze knieën, om in den gebede tegen Satan te strijden, en om de redding van dezen man te smeeken. Ieder gevoelde de macht des boozen. Die arme man, hij beefde als een door den wind bewogen riet; — zijn geheele lichaam trilde, — een onweêrstaanbare macht had hem aangegrepen; heete tranen rolden langs zijne gloeiende wangen. Toen wij het „amen" hadden uitgesproken, kon hij niet opstaan. Hij bleef onbewegelijk zitten; zijn aangezicht werd beurtelings bloedrood en doodelijk bleek. Geen woord werd er gesproken; 't was weer dezelfde stilte, — eene stilte gelijk aan die welke gewoonlijk een hevigen storm vooraf gaat; een stilte, zoo eigen aan een verontrust, overtuigd geweten. Slechts flauw ademhalen, en enkele diepe zuchten werden vernomen . . . . . . „Wel mijn vriend!" aldus werd het gesprek hervat, „moet de Heere Jezus nog langer op u wachten, of mag Hij u zalig maken? Hij roept u. „Heden, indien gij mijne stem hoort, verhard u niet." Wat dunkt u, wilt ge tot Jezus komen? mag Hij uw Herder zijn?" Hij zweeg . . . . . Eindelijk staat hij op; vouwt zijne handen samen; slaat zijne oogen ten hemel, en roept luidkeels: „Och, Heere Jezus, red mij! Vergeef mij mijne zonden! Heere, ik vertrouw mij aan U toe! Heer, laat mij nooit weer los, bewaar mij eeuwig! Ja Heere Jezus, ik geloof — ik geloof in U, „amen." — Allen herhaalden: „amen."

Hij vervolgt: „Gij hebt overwonnen, o mijn God! daar dank ik U voor. Red nu ook mijn arme vrouw en kinderen, en bewaar mij, Heere Jezus! dat ik nooit weer in de handen mijner vijanden vervalle, amen." Wij dankten den Heer. De plaats was bewogen evenals ons in Hand. 4: 31 wordt vermeld. De vergadering versmolt in tranen, vanwege de kracht der genade, want ieder kende dezen man. Een loflied werd aangeheven. 's Mans tong was los geworden; hij sprak andere taal; zijn lippen verheerlijkten nu God, in plaats van dien Heilige te vloeken. Hij vertelde ons in breede trekken zijne levensgeschiedenis. 't Ging allen door merg en been. Bijna ongelooflijk was zijn verhaal, ware het niet, dat het door allen, die hem kenden, bevestigd werd. Onder het spreken over de genade Gods aan hem bewezen, kon men merkbaar zijn geloof zien toenemen. Hij beklom waarlijk „de ladder Jakobs." Wat was het hier onbeschrijfelijk heerlijk. Wij stonden in „de poorte des hemels."

Een broeder reikte hem de hand en zeide: „Gij zijt het middel tot mijn bekeering geweest." „Ik?" „Ja gij! want uw afschuwelijk drinken deed mij besluiten, om den drankwinkel af te schaffen, en dat was de kluister, waarin Satan mij vastgekneld hield. Niet lang daarna ben ik bekeerd, en ik dank er God voor. Nu staat mijn huis weer voor u open, niet om uw geld, ook niet om uw bloed uit te zuigen, of uw ziel te verderven; maar om u van nu aan als een *broeder* te ontvangen; kom gedurig."

Menige ziel gaf zich dien avond onvoorwaardelijk aan den Heer over, en geen wonder: „de kracht was er, om te genezen." Ook een schippersvrouw boog zich in het stof der aarde. Zij kon niet langer weerstand bieden. Haar ijskoud hart versmolt onder den liefdegloed van het kruis. Zij wilde het „nu geheel aan Jezus over-

laten," en zal dientengevolge nooit bedrogen worden.

Het was laat geworden, maar zeer moeielijk, viel dien avond het scheiden want wij ervoeren bij vernieuwing „onuitsprekelijke dingen," zoo zalig voor 't gemoed.

De Donderdag was een heerlijk drukke dag. De werkzaamheden riepen ons vroeg op onzen post. Het huisbezoek was zeer gezegend. Op uitnoodiging der vrouw bezochten wij een man, die reeds vele jaren de prediking had bezocht, maar nog steeds door „deugd en goede werken" den hemel dacht te verdienen. Toen wij om 12 uur naar zijn huis gingen, was hij juist van zijn werk gekomen. Eerst zag hij eenigszins verlegen, maar op de vraag: „Begrijpt ge waarom wij heden tot u komen?" Was zijn antwoord: „Ik vat het heel goed, maar — maar . . ." „Wat bedoelt ge?" „Kan het dan maar zoo? is er nu niets meer noodig, dan zich enkel over te geven, en te vertrouwen op hetgeen Jezus heeft gedaan; is dat voldoende?"

„Dunkt u, dat er meer noodig is dan geloovig vertrouwen? „Luister eens: Uwe vrouw vertrouwt u en gij haar, omdat gij overtuigd zijt, dat ge elkander liefhebt. Uwe kinderen vertrouwen u eveneens, omdat zij weten, dat gij hen bemint. Gij erkent, dat God ons in Christus een Vader wil zijn en ons nog meer liefheeft dan een moeder haar zuigeling. Is het nu niet onteerend voor God, om aan Zijn liefde te twijfelen, en Zijn woord niet te vertrouwen?

Zou het niet beleedigend voor u zijn, wanneer uwe kinderen u gingen wantrouwen en u niet meer op uw woord wilden gelooven? Welnu, evenzoo is het ook met den Heer; Hij overlaadt ons dag aan dag met Zijne zegeningen en bezweert ons zelfs, om maar op Hem te vertrouwen. Is het nu geen zonde en snooden moedwil, om Hem te wantrouwen?" Hij bedacht zich een oogenblik, en zeide zeer beslist: „Ja! En van nu aan geef ik mij aan U over, Heere Jezus, doe met mij, wat goed is in Uwe oogen." De man smolt weg in tranen. Het hart was verbroken, en de groote Heelmeester goot balsem in de wonde. Wij dankten den Heer voor Zijne liefde, macht en genade. Toen wij „amen" zeiden, herhaalde hij luidkeels: „Amen, ja amen, Heere Jezus, amen. Nu ben ik eeuwig Uw eigendom." 's Avonds gaf hij in de volle vergadering heerlijk getuigenis.

Op de middag-vergadering ontving br. Kr. per telegram, eene uitnoodiging om de begrafenis van een zijner vrienden, die plotseling was overleden, bij te wonen, waaruit bij vernieuwing bleek hoe spoedig de dood ons kan overvallen.

Lezer! hoe staat het met u? Zijt gij bereid om te sterven? Zijn uw zaken in orde? Of hebt gij nog te vreezen voor hem, die zeker komt om uwen levensdraad af te snijden? Haast u dan tot den Levensvorst te gaan om het behoud uwer onsterfelijke ziel, opdat, wanneer de dood komt, hij niets te doen hebbe dan u over te brengen naar „het huis des Vaders," waar Christus een plaats bereidt voor allen, die Hem verwachten en zich door het geloof geheel aan Hem toevertrouwen.

De avond-bijeenkomst was indrukwekkend. Drie Brs. traden op, doordien br. Kr. was vertrokken en br. Kl. in het naburige Heeg zou spreken. Tegen het einde der vergadering werd er gelegenheid gegeven tot spreken aan degenen, die hunnen Heiland wilden belijden.

De eerste, die opstond, sprak ongeveer het volgende: „Gaarne geef ik getuigenis van Christus' reddende liefde. Ik meende altijd beter te wezen dan anderen, en niet zoo 'n groot zondaar te zijn; verborg mij altijd achter de „onmacht," zocht heil bij oude schrijvers, en meende door bidden, Bijbellezen en kerkgaan Gode te kunnen bevredigen. O! ik was zoo 'n groot Farizeeër. Maar nu ik van middag Jezus heb leeren kennen, zie ik welk een gruwelijk zondaar ik was.

Nu steun ik geheel en alleen op Jezus, en dat is zoo heerlijk, mijne vrienden! Vlucht daarom allen tot den Heiland, die zondaren zalig maakt. Hij neemt u aan." De tweede, die van deze gelegenheid gebruik maakte, was onze vriend van gisterenavond. Hij stond heel bedaard op, en zich keerende tot het volk, sprak hij zeer kalm en onbevreesd: „Wie kent mij niet; mij L. B. . . de grootste dronkaard en zondaar van Sneek. Bij u allen ben ik, helaas! maar al te goed bekend van wege mijn losbandig en ellendig leven. Doch nu verklaar ik voor u allen, dat ik gisteren avond zeer gelukkig ben geworden, doordien Jezus mij mijne zonden, die, o! zoo gruwelijk vele waren, heeft vergeven, en mij met Zijne liefdearmen heeft omsloten, om Zijne genadekracht in mij te openbaren. Eerst had ik wel onder de banken door willen wegvluchten, toen die mijnheer mij gisterenavond aansprak, maar ik kon niet. God had mij in het hart gegrepen. Maar nu ook weet ik, dat Jezus mijn volkomen Zaligmaker is. De Heer heeft mij van daag bewaard in twee gevaarlijke verzoekingen, die ik zonder Hem niet had kunnen weêrstaan; en ik vertrouw, dat Hij mij altijd zal bewaren. Al vroeg kwam een oude kameraad bij mij, en vroeg mij, als naar gewoonte: „Kom, laat ons samen een glaasje snappen;" doch ik had nu geen behoefte, en vertelde hem, dat ik gisteren mijn hart aan den Heere Jezus had gegeven en nu voortaan geen sterken drank meer dronk, en noodigde hem bovendien uit, om van avond met mij mede te gaan naar de prediking des Woords, om ook gelukkig te worden. Tot mijn spijt ging hij door, om nog meer zijn ziel te verwoesten. Ook des middags gaf de Heer mij kracht tot overwinnen, en daar ik, de allergrootste zondaar, in een oogenblik ben gered geworden, kan ik u allen zonder onderscheid aanraden: Kom tot den Heere Jezus, die ten minste u, kleinere zondaren, wel *kan* en wil verlossen. Wacht er niet langer mede, want o! de Heere Jezus is zoo goed. Ik heb nooit gedacht, dat het zoo zalig bij Hem is." De ademlooze stilte bewees, dat dit woord uit het hart in de harten ging. Daarna stond een vrouw op, die beleed den Heer niet langer te willen mistrouwen; maar zich geheel en al aan Hem over te geven, en voegde zij er bij, „zij wist wel wat ze deed."

De navergadering was ook zeer gezegend. De stroom des Geestes werd breeder en dieper. Velen gingen naar huis, bewogen door de werking des H. Geestes op hunne harten.

Ook de laatste dag van ons samenzijn was overwinnend. Er was onder de prediking veel volk. Op de navergadering deden minstens drie de besliste keuze, o. a. een meisje, dat reeds 10 jaren lang alle mogelijke Christelijke vergaderingen bijwoonde, om toch maar zalig te worden, en nu wierp ze zich, afgemat door eigen pogen en jagen, in de armen van Jezus, en, wat zeer begrijpelijk is, Hij ving haar op, en gaf haar een voorheen nooit gekenden vrede.

Waarlijk, mijne vrienden, de weg naar den Hemel is door den Heere Jezus zoo eenvoudig mogelijk gemaakt, dat men er altijd nog te mystiek over spreekt.

Ook te Sneek hebben wij ervaren, dat er niet weinigen zijn, die zich aan het Evangelie der Schriften stooten. Brutaal openbaarden zich sommigen hunner. Één beleed liever de wereld; een ander den Duivel te dienen dan Christus; een derde koos de jenever in plaats van Jezus te volgen; een vierde hield het met „de christelijk gereformeerde leere, met de karke, de catechismus, de alde schrievers, en de Dordsche voaders, want die zullen het wel beter weten, dan die Nijlichters. Ik moet niks van jou lui hebben, — en hij ging heen.

Met dank aan God verlieten wij het landelijk stadje Sneek in het volle bewustzijn, dat de Heer met ons ging.

DE DANKSTOND.

Br. Horn schrijft het volgende:

„Zondagavond 8 uur (de dankstond) was een heerlijke, heilige, onvergetelijke ure. De geredden, wier getal 20 zal zijn, waren grootendeels tegenwoordig. Ook de Gemeente was er, om voor het aangezicht Gods eene ongekende feesture te vieren. Ik zelf was verpletterd. Ik zocht in het „heilige blad" naar woorden, die maar eenigzints de gewaarwordingen onzer zielen konden weergeven. Ik las Ps. 126: „*Als de Heere de gevangene Zions wederbracht, waren wij gelijk degenen die droomen.*" Toen Hand. 12 Petrus in den kerker — slapende — wel bewaart — heerlijk verlost, „*niet wetende, dat het waarachtig was, wat van den Engel geschiedde.*" De biddende Gemeente — zijn wenken met de hand — de mededeeling *hoe de Heer* hem verlost had. Daaruit aanleiding genomen om de geredde zielen tot getuigen op te wekken, en toen ging het zoo heerlijk.

B.: „Niet gaarne wilde ik terug, want in de weinige dagen, dat ik den Heer ken, heb ik meer vreugde gehad dan in mijn gansche leven."

W. M.: „Een goddelooze gered is veel, maar een farizeër gered, is nog meer. Mijne kinderen zien mij verbaasd aan en zeggen: Vader, hebt gij nu een nieuw hart; geheel nieuw; is het oude booze hart nu weg? Zij zien mijn geluk en zij deelen er in."

P.: „Vijf jaar geleden werd ik getroffen in de Afgescheiden Kerk te Kollum, maar de zonden, die ik sedert pleegde, kan een schip van tien duizend ton niet laden. Nu ben ik verlost en wensch in gerechtigheid voor den Heer te wandelen met mijn gansche hart. Vroeger was ik tegen U, nu heb ik U des te meer lief."

V. D. S.: „'t Bevalt mij best bij Jezus. Ik ga nu met mijn kar uit, loop er achter te bidden of te zingen en kom met een ledige kar terug."

B. Z.: „Van mijn 18e jaar af heb ik gewerkt, om zalig te worden, zonder eenige vrucht, nu is Jezus mijn Zaligmaker."

Schipper S.: „Ik was een woeste zondaar, nu heb ik vrede; 't is ruim en licht van binnen. 14 jaar ben ik getrouwd, al dien tijd hebben mijn vrouw en ik zooveel niet over Gods woord gesproken, dan in deze weinige dagen."

Hij is een van de eersten die op de samenkomsten voor Jezus bogen; ook zijn vrouw werd gered. Zeer teeder wordt deze onkundige persoon door den H. Geest geleid. Hij zeide: „Kan zulk een' goddelooze zondaar, die altijd zonder God geleefd heeft, gedoopt worden? Dan mag er ook geen speldeknop zonde meer bij mij zijn. Als ik nu met 2 turven onder den arm „de wal op" ga, dan neem ik niet meer de mooiste en grootste er uit, want ik wil niet liegen en bedriegen." Pas nadat hij tot de overgave gekomen was, zouden zij eten; „vrouw," zeide hij, „wij moeten eerst bidden en ik kan niet bidden;" het eten bleef staan en hij haalde schipper B., die met zijn schuitje juist niet zoo digt bij lag; die kwam, deed het gebed en zij aten (zeker ter eere Gods.)

M.: „Nu kan ik ook zeggen wat die mijnheer zeide: „Als de dood komt, komt hij te laat, want *ik ben gestorven.*"

Een vrouw zeide: „Ook ik bin lokkig; ik „woe" net, mar de Heere zei: „dou zuuste."

En waar zou ik eindigen als ik verhalen zou van.... doch deze allen hebben door het geloof....... Ja, 't is een „wolke van getuige". God is groot en zeer verheven in Zijn heiligdom.

Hoe zalig druk heb ik het. Heden avond half elf kwam ik van het laatste bezoek tehuis, alles zwicht. Onderweg ontmoette ik een broeder, die van de mannen-bidstond kwam, 't was daar heerlijk geweest. De rechterhand des Heeren doet krachtige daden.

Tot zoover br. Horn, en hiermede eindig ik mijne mededeelingen.

Broeders en Zusters! maakt u allen op, om deelgenooten te zijn van dezen heerlijken arbeid: „God uit den Hemel zal het ons doen gelukken, en wij, Zijne knechten, zullen bouwen; „wat Tobia en zijne vrienden" zeggen, gaat ons niet aan."

Met blijdschap in den Heer verblijf ik

Uw Dw. in Chr.,

Weerdingermond, Maart '82. B. Roeles.

N°. 5. 15 MEI 1882. 1ste Jaargang.

DE CHRISTEN,

MAANDBLAD,

UITGEGEVEN DOOR DE

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

DIT BLAD VERSCHIJNT EENS IN DE MAAND.

Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

ABONNEMENTSPRIJS:
Per jaar, franco per post . . . . f 1.00.
Enkele nummers . . . . „ 0.10.

Bijdragen en Ingezonden Stukken
WORDEN FRANCO INGEWACHT BIJ DE REDACTIE,
Adres: H. Z. KLOEKERS, te Nieuwe Pekela.

ADVERTENTIËN AAN DEN DRUKKER.

ADVERTENTIEPRIJS:
Een tot vijf regels . . . . f 0.50.
Elke regel meer . . . . „ 0.05.
Groote letters naar plaatsruimte.

ZOUT?

Op den 23sten Maart l.l. ontvingen wij het Wageningsche Weekblad van den 11den dier maand no. 479. Het werd ons door een vriend toegezonden om ons op de volgende woorden opmerkzaam te maken:

„Bij het gemeentebestuur van Groningen is vergunning verkregen voor het stichten van een kerkgebouw voor een tot dusver onbekend kerkgenootschap, namelijk dat der „Gedoopte Christenen." In de statuten dezer nieuwe gezindte wordt haar beginsel aldus uitgesproken: „Wij gelooven in den zichzelf openbarenden God in het algemeen, in de natuur, de geschiedenis en het geweten, in het bijzonder in Jezus Christus en zijne Apostelen, in het allerbijzonderst in Mozes en zijne Profeten." De nieuwe gemeente denkt te vergaderen — men weet niet of het zal zijn op den Saturdag of den Zondag — in een gebouw, in eene der nieuw aangelegde straten buiten het voormalig kleine Poortje aan den Meeuwenderweg. De noodige perceelen zijn reeds aangekocht."

„Dit bericht uit het *Hbl.* kan worden toegelicht uit een in Januari j.l. in 't licht verschenen maandblad, getiteld: „*De Christen, uitgegeven door de Unie van gedoopte Christenen in Nederland.*" Deze vrienden schijnen de richting te volgen door de heeren Huët, Faure en anderen voorgestaan. Doch terwijl deze in de Herv. Kerk blijven, willen genen een soort van kerkgenootschap stichten. Alsof we aan de reeds bestaande nog niet meer dan genoeg hadden! We zouden zoo zeggen: men kon meer nut doen door te blijven, waar men is, om aldaar tot een zout en zuurdeeg te zijn. Aan zout en zuurdeeg apart heeft men niet veel."

Evenals hij, die ons dit blad toezond, meenden ook wij, dat op dit bericht, en de daaraan toegevoegde opmerkingen, niet geheel en al gezwegen mocht worden; maar oordeelden toch, dat het de wijsste weg zoude wezen om vooreerst het bericht zelf te logenstraffen, om dan later, zoo dit nog noodig mocht geacht worden, op de opmerkingen terug te komen. Wij schreven derhalve aan den Redacteur van gemeld Weekblad als volgt:

Mijnheer de Redacteur,

Zooeven werd mij uw weekblad van den 11den Maart, door bevriende hand toegezonden. De bedoeling was om mij attent te maken op een bericht uit het *Hbl.* ten aanzien van de Gemeente van Gedoopte Christenen te Groningen. Voorvechter der waarheid als gij zijt, zult gij mij wel in uw eerstvolgend nummer een plaatsje willen gunnen om dat bericht te corrigeeren. Om niet te veel ruimte van u te vergen doe ik dit op de volgende wijze:

Bij het gemeentebestuur van Groningen is vergunning verkregen voor het stichten van een kerkgebouw voor een tot dusver in Nederland weinig bekend kerkgenootschap, namelijk dat der „Gedoopte Christenen." In de statuten dezer gezindte wordt haar beginsel aldus uitgesproken:

„De Unie gelooft en handhaaft:

a. dat er een God is, die zichzelven heeft geopenbaard, — in het algemeen door de natuur, de geschiedenis en het geweten, — in het bijzonder door Mozes en de Profeten, — en allerbijzonderst door Jezus Christus en diens Apostelen; maar dat niemand God door eenige, ja, zelfs niet door alle die openbaringen in hare goddelijke harmonie met malkander kan kennen dan alleen als, en voor zooverre hij met nauwgezetheid en in heiligen ernst den Geest Gods in zich laat werken en Hem gehoorzaam is;

b. dat alleen zij, die van harte in Christus gelooven, en Gods Geest in en door zich laten werken Christenen zijn, door het evangelie geroepen en verplicht om den Christus te belijden, zich door den doop (in onderscheiding van besprenging) met de Gemeente van Christus te vereenigen, en om persoonlijk, en in vereeniging met de Gemeente aan alle menschen het evangelie te verkondigen en te doen verkondigen;

c. dat alleen zij, die als geloovigen gedoopt en alzoo tot de Gemeente van Christus toegevoegd zijn, gerechtigd zijn om het Avondmaal, zijnde een Verbondsmaal, (in onderscheiding van een zoogenaamd misoffer of bloot gedachtenismaal) met de Gemeente te genieten" enz. enz. *)

De Gemeenten dezer Unie vergaderen op Zondag, de dag, die in de boeken des Ouden en in die des Nieuwen Verbonds den Christenen zóó duidelijk is aangewezen, dat men oordeelde daaromtrent in de Statuten volstrekt geene bepalingen noodig te hebben. **)

Na bedoeld bericht aldus te hebben verbeterd kan ik niet nalaten te kennen te geven, dat ik deernis gevoel over den toestand van het hart en verstand van een mensch, die zeggen durfde: „In de statuten dezer nieuwe gezindte wordt haar beginsel *aldus* uitgesproken," — en die daarop zulke onwaarheden en dwaasheden ter nederschreef. Wij verheugen ons evenwel, dat ook dit ons weder ten goede zal komen, want „God heerscht in het midden Zijner vijanden."

Met de opname dezer regelen zult u mij zeer verplichten.

UEd. Dw. Dienaar,
H. Z. KLOEKERS,
Pres. der Unie van Gem. van Gedoopte Christenen.

NIEUWE PEKELA, 23 Maart 1882.

Wij twijfelden er niet aan of het billijkheidsgevoel van den Redacteur van genoemd blad zou hem er toe leiden om, waar hij zulke onwaarheden tegen ons opgenomen had, althans aan onze ware beginselen een plaatsje te gunnen; maar ziehier wat wij in het Wag. Weekblad no. 482 van 1° April l.l. ten antwoord kregen:

„Het stuk van K. te N. P. kan als een soort van reclame voor een godsdienstige beweging, waarmede wij niet sympathiseren, niet worden opgenomen."

Dit korte bericht trof ons.

Immers, wij hadden uit de aanteekening van den Redacteur op het bericht uit het *Hbl.* begrepen (wat wij trouwens reeds lang hadden gevoeld), dat de Herv. Kerk aan zout behoefte had; dat wij de Herv. Kerk tot een zout konden wezen; en dat hij tot ons riep om haar als een zout ter hulpe te komen.

Wij hadden, aan zijn geroep gehoor gevende, voorloopig gaarne een weinig van ons zout afgezonderd en aan ZEw. aangeboden.

Maar zie, nu wij de waarheid tegenover de leugen, en voorloopig slechts een weinigje van ons zout tegenover sommige lafheden ten beste gaven, nu zegt hij, dat hij er niet mede sympathiseert, en dat het daarom niet kon opgenomen worden!

Eilieve! indien hij met ons zout niet sympathiseert, waarom er dan om gevraagd? En indien het weinigje, dat wij gaven, reeds te veel was, wat zou het geworden zijn, indien wij, naar zijnen wensch, terstond met onzen ganschen voorraad in den hutspot gevallen waren?

Of wenschte hij misschien, dat wij ons met de Herv. Kerk vereenigen, en onzen pikanten smaak verloochenen zouden? Maar het was er immers om te doen, dat wij der Herv. Kerk ten *zout* zouden wezen? Of zouden twee negatieven *in dit geval* misschien óók iets positiefs kunnen maken? Wij gelooven het niet. Veeleer achten wij dat de eene lafheid bij de andere gevoegd den toestand verergeren zou, gelijk de aanteekening van gemelden Redacteur, toegevoegd aan het bericht uit het *Hbl.* de zaak dan ook niet beter gemaakt heeft, en de weigering om onze rectificatie op te nemen, de zaak hopeloos schijnt te maken. Ten gevolge van dit een en ander zien wij dan ook geen anderen weg dan er maar naar te streven om onzen smaak te bewaren, en om evenals eene wijze huismoeder onzen voorraad „apart" te houden, ten einde zoo nu en dan een weinig te geven aan degenen, die om zout roepen, op hope, dat het hun *in waarheid* om zout te doen is, en dat hun maag het beter zal kunnen opnemen en verdragen dan dit met den Redakteur van het Wag. Weekblad het geval schijnt te zijn.

Voorts, om nog even terug te komen op het bericht uit het *Hbl.*, waarin van de „Gedoopte Christenen" als van „een tot dus verre *onbekend* Kerkgenootschap" gesproken wordt, wenschten wij op te merken, dat zij van den tijd van Christus en Zijne Apostelen tot nu toe, hoewel onder vreeselijke vervolgingen, hun bestaan hebben gehandhaafd, en dat zij in bijna alle toegankelijke deelen der aarde in getalen gevonden worden en krachtig toenemen. Volgens het Jaarboek van 1882, uitgegeven door de Gedoopte Christenen in de Vereenigde Staten van Noord-Amerika werden dáár in 1881, bijvoorbeeld, *een en tachtig duizend vijf honderd zeventig* personen als geloovigen gedoopt, en zijn hunne gemeenten met 313, hunne associatiën met 25 vermeerderd geworden, zoodat zij thans op eene bevolking van 50.155.783 zielen niet minder dan 1.155 associatiën, 26.373 gemeenten en 2.336.022 leden tellen

Het getal *geordende* leeraren bedroeg 16.614. In de acht theologische scholen met 41 leeraren bevonden zich 447 studenten in de theologie; in de

*) De Statuten der Unie zijn in hun geheel opgenomen in het Jaarboekje, dat door de Unie uitgegeven wordt, en op franco aanvrage en vooruitbetaling van 25 centen in postzegels door den Uitgever J. J. WIARDA te Sneek, franco kan worden toegezonden.

**) Een boekje over den Zondag, uitgegeven onder den titel: „Jezus alleen," is tegen franco toezending van 10 centen in postzegels, franco te bekomen van den heer KLOEKERS, predikant te Nieuwe Pekela.

drie en dertig universiteiten met 295 leeraren waren 4.690 studenten, waarvan 557, die zich voor den dienst van het evangelie voorbereidden; en in de drie en vijftig academiën, seminariën etc. met 390 leeraren en 6.201 studenten, werden 445 studenten gevonden, die eveneens voor den dienst des evangelies worden opgeleid: zoodat in de openbare scholen der geleerdheid aldaar 1.449 personen zijn, die zich voorbereiden om èn in die gemeenten èn daarbuiten den Heer in het evangelie te dienen.

Het getal Zondagscholen bedroeg 14.473 met 120.678 onderwijzers en 1.006.412 zondagsschoolkinderen, zijnde in het verloopen jaar eene aanwinst van 981 scholen, 4.323 onderwijzers en 79.433 leerlingen.

De Missionary Union, zijnde het Buitenlandsche Zendinggenootschap van de Gedoopte Christenen aldaar, alsmede het genootschap voor Inwendige zending, en het genootschap voor de verspreiding van godsdienstige geschriften, zullen dit jaar hunne vergaderingen te New-York houden, en dewijl dan tevens het vijftig jarig bestaan van het genootschap voor Inwendige zending zal herdacht worden, zoo is men voornemens van die gelegenheid gebruik te maken, om een half millioen dollars, of wel, *een millioen tweemaal honderd vijftig duizend gulden* bijeen te brengen als eene *bijzondere* feestgave voor de zaak des Heeren.

En toch spreekt de berichtgever van het *Hbl.* van „een tot dus verre *onbekend kerkgenootschap!*" Wel een bewijs, dat hij niet zeer op de hoogte is, gelijk uit zijn zeggen: „In de statuten dezer nieuwe gezindte wordt haar beginsel *aldus* uitgesproken," waarop hij dan zulke onwaarheden en onzin laat volgen, eveneens blijkt, dat het hem evenmin om waarheid, als het den Redacteur van het Wag. Weekblad om zout te doen was.

EEN PREDIKANT UIT DE BROEDERGEMEENTE.

Eenige weken geleden smaakte Dr. Eccles van Dublin, in Ierland, het genoegen den heer Oates, een predikant van de Broedergemeente aldaar, te doopen. Dr. Eccles had vooraf eenige briefwisseling, en ook persoonlijken omgang met hem gehad, en bevonden dat er niets was waardoor hij verhinderd kon worden om met volle vrijmoedigheid den doop aan ZEw. toe te dienen.

De ouders van den heer Oates hadden tot de Broedergemeente behoord, en hij zelf was in het systeem der Broedergemeente opgevoed. Reeds vroeg was zijn hart veranderd geworden, en op verderen leeftijd had hij buiten de ouderlijke woning op eene kostschool dat onderwijs ontvangen, waardoor hij in staat werd gesteld om later naar het collegie van de Broedergemeente te gaan, ten einde daar in de letteren te studeeren. Na verloop van twee jaren achtte men hem reeds geschikt om als onderwijzer aan eene kostschool te arbeiden, en had men hem daartoe aangesteld. In deze hoedanigheid zijne Kerk gedurende vier jaren gediend hebbende, verzocht hij om in diezelfde betrekking naar Duitschland verplaatst te worden, ten einde dan tevens de Duitsche taal, en door haar de Duitsche Theologie des te beter te bestudeeren. Dit verzoek werd toegestaan, en dewijl zijne plichten als onderwijzer niet te veel noch te zwaar waren om zijne eigene studie geregeld voorttezetten, ging hij daarmede gemoedigd voort. Bovendien maakte hij gretig gebruik van de gelegenheid, die hem aangeboden werd om het evangelie te verkondigen. Vervolgens werd hij benoemd tot hulpsecretaris voor de zending onder de Heidenen, welk heerlijk ambt hij met ijver aanvaardde, maar na eenigen tijd daarmede bezig te zijn geweest, vraagde hij zijn ontslag, omdat hij zich in bloot routine werk op den duur niet gelukkig gevoelde. Ook dit verzoek werd toegestaan, en gevolgd door eene aanstelling tot Predikant te Woodford in Northamptonshire. Later werd hij verplaatst naar Kilkeel, in het graafschap Down, alwaar hij met grooten zegen werkzaam was, en waar tevens eene verandering in zijne gedachten aangaande den doop plaats vond, zooals die in den volgenden brief door hem beschreven is:

„Waarde Dr. Eccles! — Ter voldoening aan uw verzoek om een kort bericht te geven van de lijn van gedachten, die mij geleid heeft om de kerk mijner voorouders te verlaten, en mij bij de Gedoopte Christenen aan te sluiten, zend ik u het volgende. Ik schrijf echter onder zeer ongunstige omstandigheden, dewijl ik zelf aan aangezichtspijn lijd, en mijne geliefde vrouw hare kamer wegens eene borstaandoening niet verlaten kan.

Gedurende verscheiden jaren leefde ik, gelijk met velen het geval is, onder den indruk dat de Gedoopte Christenen vele goede bewijzen voor hunne zaak hebben, maar ik meende tevens, dat zij te veel klem legden op eene zaak, die mij toescheen van minder beteekenis te zijn. Door vriendelijke bespreking der zaak met verscheiden broederen, verrezen echter langzamerhand zware twijfelingen in mijn gemoed, en deze twijfelingen maakten dat ik mij dikwerf zeer ongelukkig gevoelde bij de toediening der Besprenging aan kinderen. Wanneer ik de woorden van de Moravische Litanie bij den doop: „Nu zijt gij met Hem begraven door den doop tot Zijnen dood" over een onnoozel kind uitsprak, ontving ik zeer dikwijls een indruk van de diepe beteekenis dier woorden, en onwillekeurig kwamen dan vragen als de volgende mij voor den geest: „Is dit geene spotternij?" Handel ik hier wel in overeenstemming — is het niet veeleer in strijd met het bevel des Heeren?" Ik kan niet anders gevoelen dan dat het reglement, hetwelk eischte dat ik zulk een daad verrichten zou, mij zeer lastig was; neen, meer nog, — dat het mij tot een' slaaf maakte, en toch, — wat zou ik beginnen? Ik ontving den raad van een geliefden vriend, die mij toeriep: „Onderzoek de Schriften!" Ik volgde dien raad, en na de Schrift met de Schrift vergeleken te hebben, en de texten, die gewoonlijk voor de kinderbesprenging aangevoerd worden herhaalde malen onderzocht en getoetst te hebben, is mij eindelijk het licht opgegaan. Ik gevoelde mij nu te staan op eene rots — het duidelijk bevel des Heeren — terwijl ik vroeger aan allerlei twijfelingen ten prooi was geweest.

Ook bij andere gelegenheden had ik zwaren strijd in mijne ziel, bijvoorbeeld, als ik mij geplaatst zag voor eene klasse van jongelieden, die het onderwijs ontvingen, dat door mijn Genootschap noodig geacht werd om aangenomen te worden. Dan drong zich gedurig de vraag aan mij op: „Doe ik wel wat recht en goed is als ik dezen tot het avondmaal, en tot volle gemeenschap met de Gemeente laat komen, daar zij toch geene bewijzen geven dat hunne *harten* veranderd geworden zijn?"

De verandering in mijne denkbeelden, die ik hier zoo in het kort heb aangeduid, is het werk van jaren, en de vrucht van zorgvuldig onderzoek, niet alleen van het Woord Gods, maar ook van eenige werken van Schrijvers, die over deze zaak gehandeld hebben.

Ik gevoel dat het mij onmogelijk is om al de bewijzen voor den doop der geloovigen in deze weinige regelen ook maar aan te stippen, maar zal in het kort op een paar punten wijzen, die, naar het mij voorkomt, vóór al de anderen de aandacht verdienen, en die gelijk rotsen in de zee dezelfde zijn en blijven na door duizende stormen geslagen te zijn.

Eén dezer onwankelbare punten is *de geestelijke aard en natuur van de Gemeente des Heeren.* Aangaande hare leden lezen wij toch in de Schrift: „Ik zal mijne wetten *in hun verstand* geven, en *in hunne harten* zal Ik die inschrijven; en Ik zal hun tot een' God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn. En zij zullen niet meer leeren een iegelijk zijn naaste, en een iegelijk zijnen broeder, zeggende: Ken den Heere, — want *zij zullen Mij allen kennen van den kleine onder hen tot den groote onder hen;*" zoodat tot haar *niet mogen* toegelaten worden, die uit den bloede, noch die uit den wil des vleesches, noch die uit den wil des mans, *maar (alleen) die uit God geboren zijn.*"

Natuurlijk zal hier geantwoord worden: „Maar de kinderen werden immers ook besneden!" Edoch, omdat het Christelijke Verbond een *nieuw* en *beter* verbond is, zoo zijn ook deszelfs eischen van toelating van anderen en beteren aard. Dit ligt in den aard der zaak. Hoe geestelijker eene vereeniging is des te geestelijker zijn ook de eischen die aan hare leden worden gesteld. Verondersteld zelfs dat wij het met twijfelachtige uitdrukkingen te doen hadden, zou het dan niet de wijste weg zijn om ons te laten leiden door den aard der Gemeente, zooals die ons in het Nieuwe Testament voorgesteld wordt, dan te bouwen op datgene, waarvan uitdrukkelijk gezegd wordt, dat het *reeds toen* nabij de verdwijning was, en dat in zijnen besten toestand niet „onberispelijk" wordt genoemd?

Maar een ander punt dat als eene onwankelbare rots vaststaat is: dat alle kinderbesprengers nalatig zijn in het vervullen van een duidelijk bevel der Schriften, en in plaats daarvan eene gewoonte volgen, die eenig en alleen op onderstellingen is gebouwd, b. v. dat het *mogelijk* is, dat in zekere huisgezinnen, die gedoopt werden, ook kinderen zijn geweest, en dat Christus *misschien* aan den doop heeft gedacht, toen Hij zeide: „Laat de kinderkens tot mij komen." Zij verwerpen het zekere voor het onzekere! Dit is eene ernstige zaak, en zij is zeer pijnlijk voor ieder, die met een oprecht hart verlangt, dat men volkomen overeenkomstig de instelling des Heeren handele. Elk kinderbesprenger behoort aangaande zijn denken en doen tot ernst en beslistheid te komen, want lichtvaardigheid leidt tot veronachtzaming van de duidelijke geboden des Heeren.

Nogmaals, als alles wat ten voordeele van de kinderbesprenging aangevoerd wordt gezegd is geworden dan blijft het nochtans een feit, dat die kinderbesprenging zelve nergens in het Nieuwe Testament wordt genoemd. Daar is geene enkele rechtstreeksche of zijdelingsche heenwijzing naar zulk eene instelling in de Heilige Schriften te vinden, en toch is de doop eene van de twee eenige plechtigheden door Jezus ingesteld. In de Schriften wordt geen enkele wenk aan de ouders gegeven ten aanzien van den doop van kinderen, en kinderen worden daarin nooit herinnerd aan de beloften der ouders bij den doop van kinderen afgelegd, gelijk men in den tegenwoordigen tijd gewoon is te doen.

Voorts treft het mij met het oog op den doop, dat de beteekenis er van zeer schoon en indrukwekkend in de Schriften voorgesteld wordt; juist zooals men dat van eene instelling Gods zou verwachten. De bediening van den doop is over het geheel zeer plechtig. Hoe geheel en al verschilt de kinderbesprenging daarvan, dewijl er niets in voorkomt dat de verbeelding kan treffen. Daarom zijn er dan ook vele kinderbesprengers, die, terwijl zij gelooven dat niet de besprenging, maar de doop de schriftuurlijke wijze van handelen is, ook bij de besprenging liefst in beelden spreken, die aan den doop zijn ontleend.

Sedert ik mij heb laten doopen hebben sommigen mijner vroegere vrienden de opmerking gemaakt, dat een verschil van opvatting aangaande den doop eene te geringe zaak was om daarvoor mijne vroegere gemeenschap te verlaten. In antwoord daarop wenschte ik wel te vragen: Is niet elk deel der goddelijke waarheid dierbaar? Een christen kan niet opwassen in de genade dan wanneer hij in heiligen ernst leeft overeenkomstig het licht, dat hij van zijnen God heeft ontvangen. Ik acht het geen last, maar een voorrecht om door mijnen wandel en mijne betrekking als lid der Gemeente aan hare waarheid getuigenis te geven. Dit is geestelijke vrijheid, terwijl dwalingen aan te moedigen, uit welke bijoogmerken dit ook geschieden moge geestelijke slavernij is. Naar eerlijke overtuiging te handelen brengt heerlijke vruchten voort; — of zijn een goed geweten, en de goedkeuring van onzen hemelschen Vader te verachten zegeningen?

Waarde Doctor, verschoon mij, dat ik er thans niet meer van zeg. Ik ben enkel in staat om eenige gedachten mede te deelen over een onderwerp, dat mij, in den laatsten tijd vooral, zeer heeft bezig gehouden. Ik denk nog dikwijls aan de Gemeente van Gedoopte christenen in Abbey-straat, en aan mijne vereeniging met haar. Voorzeker! *dat* was een keerpunt in mijn leven. Ik gevoel dat ik sedert die plechtigheid meer volkomen het eigendom des Heeren ben geworden. Ik ben zeer veel aan u verschuldigd voor uwe broederlijke liefde, en zal haar steeds in dankbare herinnering houden.

Geloof mij te zijn

Oprechtelijk de uwe

T. E. OATES.

GEVEN.

Er is Een, die de treurigste ervaringen bij al zijne weldaden maakt en zich toch niet laat afschrikken om ze dagelijks weder te herhalen. Dat is God zelf.

W ij geven op een geheel andere wijze dan God geeft. Wij geven om van de menschen af te komen, opdat zij niet weder aan onze deur kloppen; God geeft opdat Hij ons aan zijn hart verbinde en wij wederkomen. Door het geven van hetgeen God heeft, wil Hij ons lokken om te nemen wat Hij is; zijne milde hand wil ons tot zijn nog veel milder hart voeren. De lichamelijke gaven Gods zijn als de druiven, die door Jozua en Kaleb uit het Beloofde land werden medegebracht. Zij moesten het volk slechts aanmoedigen om het land in te nemen waar zulke heerlijke vruchten groeiden. Zoo zendt God ons uit het Vaderhuis in het eeuwige vaderland aardsche en hemelsche goederen toe, doch zij zijn slechts de voorsmaak van hetgeen Hij voor ons heeft weggelegd.

—

Wie geeft, heeft; niet omgekeerd; want het diepzinnige woord is waar: Wij geven niet omdat wij hebben; maar wij hebben omdat wij

geven. Ik zeide daarom tot een rijk man, die mij voor eene zaak niets wilde geven: „Ik wist niet dat gij waarlijk zoo arm zijt." Ons geven staat in het innigste verband met ons ontvangen. Slechts de mensch die zich dagelijks stelt voor de tienduizend die God hem geeft en vergeeft, zal de honderd penningen die hij den naasten geeft en vergeeft als een bagatel beschouwen. Hebt gij ooit menschen ontmoet, die zoo rijkelijk geven, dat degenen die ontvangen ook weder rijkelijk kunnen wegschenken? Dat doet God.

—

God geeft onvermoeid. Laat ook ons goeddoende niet vertragen. Een Duitscher, die op zijn verzoek, van een predikant een gebedenboek had ontvangen, bracht dit na eenige dagen weder terug zeggende: „Dit kan ik niet gebruiken." Waarom niet? „Wel boven iedere bladzijde staat: Gebet (geef) op Maandag, Gebet op Dinsdag, Gebet enz. Eenmaal per week wil ik wel geven, maar niet alle dagen." De man had het accent verkeerd gelegd, en inplaats van gebet (gebed) gebet (geef) gelezen.

—

Het oude Latijnsche spreekwoord behoudt altijd zijn recht: „Bis dat, qui cito dat." „Dubbel geeft hij, die snel geeft.

Het gaat ons bij het geven, evenals de kinderen met de sneeuwballen. Hoe langer zij ze in de hand houden, des te sneller smelten zij. Heden wilt gij voor een goede zaak *f* 25 geven, morgen moet gij iets betalen en gij geeft maar *f* 15, overmorgen denkt gij *f* 10 is ook genoeg, en aan het einde der week geeft gij wellicht niets.

—

Geef in uw gave uzelf, dat is de zilverklank er in; laat uw rechterhand niet weten wat uw linker doet. Verborgenheid en stilheid is het kenmerk van al het echte. Hare edelste werken houdt de natuur in het geheim, hare genezing aanbrengende bronnen ontspringen uit haar diepsten boezem, hare fonkelende steenen bewaart zij in den nacht der aarde, en hare heerlijkste paarlen verbergt zij in onoogelijke schelpen in de diepte der zee.

—

Als gij collecteert, moet gij denken: „ik doe hen een weldaad." Ik geef gelegenheid om met de beste firma zaken te doen.

Ja nog meer, ik handel volgens de oude theorie van aderlating. In het voorjaar ontnam men aan volbloedige menschen eenig bloed. De geringste aderlating geschiedde met den levenwekker, die slechts met enkele punten de huid opent. Dit zijn de enkele stuivers die men geeft. De tweede soort is het koppen, die reeds meer pijn veroorzaakt en de huid een weinig meer kwetst; dan is men reeds aan het tienstuiverstukjes en guldens geven. De derde is de bloedzuiger, die vast zit en het beste bloed neemt, de voortdurende collecten en beden om hulp, en het laatste is de aderlating, de groote gaven, hier komt het aan het hart, zooals bij den bouw van een kerk. Maar de menschen gevoelen zich hierna wel, en zij worden voor eene beroerte bewaard. Ook mag men de menschen wel iets van het luiden van het doodsklokje doen hooren en hen zeggen dat zij toch niets kunnen medenemen. Een gemeente schonk eens aan haar dierbaren leeraar bij zijn vijftigjarig jubilé een — grafsteen, waarop geschreven stond: „Hier rust onze getrouwe leeraar de heer . . . . . . gestorven . . . ." De kerkeraad sleepte den steen naar binnen en was zich welbewust van haar christelijk en prijzenswaardig doel; de waardige predikant wellicht minder. Toen zij hem echter de uitlegging van de gave deden n.l. dat zij wenschten dat de leeraar tot aan het einde zijns levens bij hen mocht blijven, begreep hij de duistere bedoeling van het geschenk. Hoe zou het zijn wanneer men voor het huis van een ieder mensch een grafsteen plaatste en daarop schreef: „Hier rust de trouwste echtgenoot, de zorgzaamste vader, de weldoener der armen en de beschermer der weezen — de heer zoo en zoo —" en wanneer die mensch hier iederen dag voorbijging en den steen zag en zichzelve ondérzocht of het zoo was! Ach, vele menschen geven meer vreugde door hun dood dan door hun leven! Wiens zal het zijn wat gij verzameld hebt? Antwoord: „de lachende erfgenamen."

Alzoo mijn lezer, „Maakt u vrienden uit den onrechtvaardigen Mammon." (*Verzameld.*)

Sneek. J. HORN.

V.

DE CHRISTEN EN DE ZONDE.

„Want de wet des Geestes des levens in Christus Jezus heeft mij vrij gemaakt van de wet der zonde en des doods. ROM. 8: 2.

Welk een opschrift! De Christen en de zonde als in éénen adem genoemd en bijeengevoegd. Behooren die twee dan bijeen? zijn ze trouwverbonden in liefde? Ach! wat zal ik daarop antwoorden. De geschiedenis van de Christenen, mijne eigene geschiedenis, onze afgaande tijd wijzen ons zoo duidelijk aan, dat die twéé, hoe ook lijnrecht tegenover elkander staande, nog zoo dikwijls bijeen worden gezien. Dit treurige feit valt geenszins te loochenen, maar spoort daarentegen veel meer aan tot diepe smart en oprechte verootmoediging, om dan daarbij dien weg in te slaan en over die genade te beschikken, waardoor zij van elkander verwijderd blijven. Maar zou dat heerlijke hier wel mogelijk wezen, daar het werkelijke leven ons veelal geheel anders leert? Laat mij u hierop antwoorden, dat alles wat werkelijk is, daarom nog niet *werkelijk* is. Ik wil daarmede zeggen: dat het zondige wat wij in ons en in andere christenen waarnemen, omdat onze waarneming juist is, daarom nog geen recht van bestaan heeft, en ook niet behoeft te blijven. Treurig is het evenwel wanneer wij ondervinden moeten dat er verdedigers zijn van de éénheid van De Christen en de zonde. Gods woord, de heerlijke bedeeling des H. Geestes, geeft ons niet het minste recht om te gelooven en te leeren, dat de zonde met den Christen altijd in verband moet blijven. Dit is wel eene waarheid, dat de zondaar en de zonde één zijn. En al komt ook de Goddelijke wet daartusschen, het gelukt haar niet, ze van een te scheiden. Dit huwelijk is zoo trouw en gebonden dat al siddert ook de zondaar voor de vloekspraken der wet, hij kan maar geen afstand doen van de zonde, en zoo hij het al wil, zij niet, want zij houdt hem met ketenen aan zich verbonden. Maar de christen kwam als zulk een onmachtig zondaar met Hem in aanraking, die werkelijk vrijmaakt, en kwam van af dien tijd onder een andere wet, en wel: „de wet des Geestes," Deze wet is niet eischend en neerdrukkend, maar gevend en oprichtend; dus een geheele andere wet; eene wet, waardoor de verloste zondaar, van de zonde gescheiden wordt om met Christus eeuwig verbonden te zijn. De zaak is nu zoo: De zonde laat den christen niet los, want *zij* is niet bekeerd, maar de christen laat de zonde los, want *hij* werd een nieuw mensch. Leeft hij nu dagelijks in de gemeenschap van zijn Verlosser, genietende zijne zondaarsliefde, zich zelven als dankoffer Hem wijdende, dan meldt zich de zonde wel aan en het vleesch (dat nimmer vroom wordt) strijdt wel tegen den geest maar in de gemeenschap en in den weg van Christus wordt hij voor hare overwinning bewaard. Christus, wiens eigendom wij zijn, kan en zal ons bewaren, daar kunnen wij op rekenen.

Nu hebben wij aangaande deze gewichtige zaak ons voor twee gevaren te wachten. Ten eerste: Dat wij niet te ligt over de zonde denken, en vooral niet over die zonden, die vroeger onze boezemzonden waren, want al is het ook dat wij nu door het geloof in Jezus voor een tijd, het verst van haar komen te staan, laat ons er op rekenen zij zullen ons wel weer bestoken om om ons weer in hare macht te krijgen. Ten andere: Moeten wij in aanmerking nemen dat niet wij sterker dan de zonde zijn maar alléén de Heere. Ons strijden zal weinig baten, neen veeleer in nederlaag eindigen, maar de Heer is het die ons de overwinning kan geven. Wij hebben slechts in Zijne hand te zijn, Hem onze heiliging toe te vertrouwen, en wanneer ons de verlossing van de zonde, om alzoo te beantwoorden aan het bijbelsch ideaal van den Christen, werkelijk ernst is, dan zal de Heer zulks doen. O, als wij maar eerlijk zijn dan zullen wij als geloovigen moeten erkennen dat wanneer de eene of andere zonde ons overmocht dan *wilden* wij die zonde, en hebben over dien wil, niet door het geloof in Christus verlossingsmacht beschikt. „De zonde zal over U niet heerschen, hoe gelukkig — 't behoeft niet meer, Christus leeft, de H. Geest is daar; bij Hem zijn wij bewaard."

Welk eene kracht zal er van Hem uitgaan als wij ze in Hem zoeken, en hoe groot zal onze zaligheid zijn? Als wij in Hem blijven zullen wij bewaard worden van, door in de zonde te vallen, de wereld in opspraak te brengen tegen des Heeren wet, maar als een zout en een licht zullen wij heilrijk en gezegend op de wereld werken en alzoo den naam van onzen Verlosser groot maken.

H. D. H.

VERGADERT U SCHATTEN IN DEN HEMEL.

MATTH. 6: 20.

Treffende woorden, waarde lezer. Treffend, omdat ieder mensch zich beijvert om zich eenen schat te vergaderen. Doch hoe verschillend!

De eene vergadert zich schatten door zooveel mogelijk zijne handen uit de mouwen te steken, door te werken dat het zweet hem van het aangezicht loopt. De ander maakt gebruik van dingen, die niet betamen. Weêr een ander zoekt zich door leugen en bedrog te verrijken, en wat dies meer zij.

Doch, Gode zij dank, er zijn ook nog menschen, die zich schatten in den hemel vergaderen. Het zijn dezulken, die zich met geheel hun hart aan Jezus hebben overgegeven, en door Hem eenen schat hebben in den hemel, die noch mot, noch roest verteren kan. En, welk een zegen van God, niet weinigen worden in deze dagen gevonden, die zulk eenen schat kiezen boven de dingen der aarde, die weten dat zij een blijvend goed in den hemel hebben, dat voor hen in onverderfelijkheid bewaard wordt, tot op den dag der toekomst des Heeren.

Vergadert u schatten, zegt de Heer.

Doch hoevelen zijn er, die nog niet aan het vergaderen zijn van dien eenen, heerlijken schat, die alleen uit genade, door het geloof, te verkrijgen is. En toch, de Heer wil, dat ze allen zullen vergaderen; Hij heeft geenen lust in den dood van den mensch. Zoo waarachtig als ik leef, zegt de Heere Heere, ik heb geenen lust in den dood des zondaars; maar daarin heb ik lust, dat hij leve en zich bekeere.

De wereld moge schoon schijnen met al hare genietingen; zij moge aanlokkelijk zijn, vooral voor jongeren van dagen, en veel genoegen bieden, niet een dezer dingen weegt op tegen dien grooten schat, want zij zullen allen te niet gedaan worden, maar die eene blijft tot in het eeuwige leven.

Zoo aanstonds komt Jezus, of de dood maakt een einde aan dit leven; en waar zult gij dan verschijnen, lieve lezer?

Alle zienlijke dingen worden dan te niet gedaan; geene vrienden of vriendinnen, ja zelfs ouders, broeders of zusters kunnen u dan meer bekoren; alle aardsche schatten zijn dan onherroepelijk verloren; alles is voorbijgegaan, en niets gaat met u mede over dood en graf.

Dan zult gij, die eertijds beminnaars waart van de wereld, moeten verschijnen voor uwen Schepper en God; en waar is dan uw schat, uw borg, waarmede gij voor Zijn aangezicht kunt bestaan? Zal het dan zijn uw geld, uwe eer, uw goed, dat u vrijspreekt?

Neen, antwoordt gij, want alleen voor God verschijnen, dat kunt gij niet; al is uw wandel nog zoo eerlijk voor de menschen geweest, dat baat u niets; God ziet het hart aan; Hij ziet naar eenen schat, dien Hij gegeven heeft voor een verloren menschdom.

Daarom zegt de Heer, heb ik mijn lieven Zoon niet gespaard, maar heb Hem voor den mensch overgegeven, opdat deze behouden worde.

Zoo lief had God u en mij, lezer; zoo wilde Hij ons redden uit de macht van zonde en dood. Maar ook *alleen* zoo kan en wil Hij ons redden, want er is slechts één naam gegeven tot behoudenis van den mensch, en die zoo beteekenisvolle naam is: Jezus Christus. Dien naam moet ieder in het hart hebben, wil hij zich eenen schat vergaderen ten eeuwigen leven; niets meer en niets minder dan in Hem te gelooven als onzen Verlosser en Zaligmaker kan ons dien schat doen deelachtig worden, want de Heiland zegt: Wie geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn zal zalig worden. En gelooft gij, lieve lezer? Gelooft gij, dat uwe zonden vergeven zijn, dan hebt gij den schat, die voor velen verborgen is, omdat zij niet willen gelooven, dat ook voor hen die schat is weggelegd.

Maar kunt gij nog niet gelooven, bekommerden voor uw zieleheil, meent gij, dat de tijd nog niet daar is, dat gij verlost kunt worden van allen twijfel en ongeloof, verlost ook van alle zonde? Hoort dan het woord des Heeren, dat zegt: Heden, zoo gij mijne stem hoort.

Heden, lezer, die nog altijd als een dwaas van verre staat, meenende dat gij nog wel den tijd hebt om u tot God te bekeeren, niet morgen, want dan is het wellicht te laat. Daarom, niet gewacht, geeft *nu* uw hart aan Jezus, en die eeuwig blijvende schat zal de uwe zijn.

Leeuwarden. P. v. D. KAM.

DE VALSCHE GULDEN.

Eenige maanden geleden stond ik aan het bureau van een spoorweg-station op mijn biljet te wachten, en zag tot mijne verwondering een valschen gulden op de betaaltafel vastgespijkerd. Ook de beamte, die de biljetten gaf, trok mijne aandacht. Hij scheen nog heel jong te zijn, en doordrongen van het gewicht zijner betrekking. Daar ik de laatste reiziger was, kwam het mij gepast voor een enkel woord over den valschen gulden tot den jongen man te richten.

„Wat hebt gij daar op die tafel vastgespijkerd, mijnheer?" vraagde ik.

„Een gulden, mijnheer."

„En waarom is hij daar vastgespijkerd?"

„Omdat hij valsch is, mijnheer."

„Gij wilt dus niet, dat hij langer uitgegeven wordt. — Maar zeg mij, herinnert die gulden u niet aan iets heel ernstigs?"

„Ik weet niet waaraan," antwoordde hij, mij scherp aanziende.

„Dan wil ik u zeggen, mijn vriend, waaraan hij mij herinnerd heeft. *Dat zal het einde zijn van alle huichelaars.* Eenmaal zullen zij onder het oordeel Gods komen, en dan voor eeuwig. Dan is er geen ontkomen meer mogelijk. Deze gulden is hier vastgespijkerd, en wordt als valsch tentoongesteld. Dat zal het einde wezen van allen, die zich christenen noemen, doch Christus niet in hun hart hebben. Evenals deze valsche gulden kunnen zij den menschen langen tijd bedriegen; maar God kunnen zij niet misleiden. O, neen! deze gulden is door veler handen gegaan, zonder ontdekt te worden; doch eindelijk is hij in de handen gevallen van een keurder, die hem voor valsch verklaard heeft. En nu moogt gij wel bedenken, dat zij, die zich voor christenen uitgeven, eenmaal voor Gods rechterstoel zullen moeten verschijnen; dan zullen allen, die niet wedergeboren zijn, worden ontdekt, veroordeeld en voor eeuwig uit Gods tegenwoordigheid verdreven worden. Daarom wordt gij gedurig, wanneer gij een biljet uitgeeft, door dezen gulden aan het verschrikkelijk einde herinnerd van hen, wier hart niet oprecht is voor God."

Deze laatste woorden waren meer dan de jonge man kon verdragen. *„Ik zal hem wegnemen!"* riep hij uit. En na nog een paar woorden over het toekomend oordeel gewisseld te hebben, scheidden wij.

Hoe duidelijk, dacht ik bij mij zelven, spreekt het natuurlijke hart zich uit in die woorden: *„Ik zal hem wegnemen!"* De valsche gulden was daar vastgehecht om anderen tot waarschuwing te zijn, zich van geen valsche munt te bedienen; zoodra het er echter toekwam, dat hij een waarschuwing voor *zijn eigen geweten* zou worden, nam de jonge man hem weg. Hij wilde liever het geweten tot zwijgen brengen, dan aan het vreeselijk oordeel herinnerd worden van hen, die Christus niet als hunnen Verlosser bezitten. Maar, ach! welk een ellendige en bedriegelijke uitvlucht! En toch zijn er, helaas! honderden en duizenden, die evenzoo handelen. Het natuurlijke hart heeft een afkeer van alle vermaningen, zelfs van den trouwsten en oprechtsten vriend. De meeste lezers dezer regelen weten, dat niemand rechtvaardig is voor God. De Heilige Schrift zegt: *„Al onze gerechtigheid* is *als een wegwerpelijk kleed."* Wij hebben dus niets, waarop wij steunen kunnen. Al moge er iets aanwezig zijn, 't welk voor de menschen rechtvaardig schijnt — God ziet in het hart. En alleen dan, wanneer Hij op den bodem des harten den dierbaren naam van Christus ziet, als den eenigen, op wien men vertrouwt — alleen dan is alles in orde en zal men voor zijnen rechterstoel kunnen bestaan.

WOORDEN VAN Dr. ASA MAHAN.

„Toen Mozes den tabernakel ging vervaardigen, kreeg hij van God het uitdrukkelijk en bepaald bevel: „dat gij het *alles* maakt naar de afbeelding, die U op den berg getoond is." Door dezen eisch worden wij van Gods wege geleerd en vermaand, dat, waar wij een bepaald werk door God ons opgedragen, ten uitvoer willen brengen en waarlijk daarin slagen, wij dit steeds met de meeste nauwgezetheid zullen moeten doen volgens Gods geopenbaarde *afbeelding* en *voorschrift.*"

Wanneer zullen de broeders, die het bovenstaande *toestemmen*, en nog aan de *niet* door God *afgebeelde* of *voorgeschrevene* kinderbesprenging vasthouden, hetzelve eens beginnen te *beoefenen*, ook in den doop der geloovigen?

v. B.

CHRISTUS IN ONS.

„O Christus, help mij om te komen!"
Zoo smeekte ik U in vroeger tijd.
Goddank, die bede is weggenomen,
Nu Gij tot mij gekomen zijt.

Gij vult mijns harten diepste hoeken,
O dierbre Tegenwoordigheid!
Hoe kan 'k U in den hemel zoeken,
U die in mij hebt plaats bereid!

De moeder zoekt met angst en vreezen,
Het van haar weggedwaalde kind,
Maar hoe zou 't zoeken mooglijk wezen,
Wanneer 't zich in haar schoot bevindt!

'k Hoor in mijn ziel uw stemme spreken
'k Heb in mijn hart uw zonneschijn,
Het ruischen van uw liefdebeken,
Gij kunt niet dichter bij mij zijn.

O neen, ik heb niet meer te streven
Naar een van mij verwijderd goed.
Gij leeft uw heerlijk, zalig leven
In 't heiligdom van mijn gemoed.

(*Uit: „Het eeuwige Leven."*) Naar UPHAM. P. H.

GEDACHTEN.

Zoek het licht in het licht; de meesten zoeken 't in de duisternis.

Het is veel beter heilig te leven, dan er over te praten. Ons wordt gezegd ons licht te laten schijnen, en als het dat doet, behoeven wij het aan niemand te zeggen. Het licht zal zijne eigene getuige zijn. Van vuurtorens worden geene klokken geluid of kanonnen afgeschoten om de aandacht te trekken tot hun licht: zij schijnen slechts.

MOODY.

Uw doel zij goed, uw oog eenvoudig, uw woord zij klaar; wees geheel dat, wat gij zijt.

LAVATER.

Het leven is geen droom, en wij zijn geene schaduwbeelden: ons arbeidsveld is in 't licht, en die werken wil, moet waken.

Het leven verfrischt alleen, als het opklimt naar den hemel gelijk de wateren van de zee.

RICHTER.

GEMEENTE NIEUWS.

SNEEK. 't Gaat de Gemeente goed. Voortdurend doet de Heer tot haar toe. Nog bij de laatste Avondmaalsviering (Zondag 7 dezer) werden 7 broeders en zusters gedoopt. 't Getal gedoopten sedert 1 Januari bedraagt 26 en sedert Mei des vorigens jaars 56, waaronder 25 uit Heeg en 4 op verzoek van de Gemeente te Amsterdam.

In 't Heidenschap, waar de tegenstand groot is, werden wij liefelijk verkwikt, doordien eene felle tegenstandster, voor wie de zaligheid uit genade zonder de werken, door het geloof alleen, tot hiertoe een ergernis was, op haar sterfbed tot de rust des geloofs kwam en in vrede ontsliep. Zoo blijkt ook daar onze arbeid niet ijdel.

Er heerscht in de Gemeente opgewektheid, liefde en vrede. De bidstonden worden goed bezocht. In de laatste weken waren treffende gebedsverhooringen veelvuldig, inzonderheid in de genezing van kranken, waaronder er gevonden werden voor wie de Docter de hoop reeds opgegeven had. Dit doet de vrijmoedigheid des gebeds wassen en wekt de begeerte: dat de *gaven* des Geestes, waaronder ook de gave der gezondmaking, weder in de gemeente openbaar mogen worden.

Wij maken hiervan melding in de hoop dat ook in de andere gemeenten die begeerte opgewekt moge worden, vooral met het oog op het naderend Pinksterfeest.

Dat er meer kracht van de Gemeente uitga, haar Heiland tot eer, de wereld ten zegen en haar tot een sieraad. Dat zij weer bekwaamd worde om aan haren lastbrief: "predikt het Evangelie, geneest de kranken" ten volle te beantwoorden.

Met het oog hierop bevelen wij de volgende schriftuurplaatsen in de biddende overdenking der BB. en ZZ. aan: Mark. 16: 17, 18; Jak. 5: 14, 15; Matth. 10: 1, 8; Mark. 6: 12, 13; Luk. 9: 1, 2; 10: 8, 9; 1 Cor. 12: 9, 28.

VARIA

ONGOLE, IN ZUIDELIJK HINDOSTAN.

Het is zeer verblijdend te kunnen melden, dat de zegen des Heeren op eene bijzondere wijze verleend wordt op den arbeid van onze broederen onder de Telogoes. Tusschen 1o Januari en 11 April van het verloopen jaar waren 1669 door hen gedoopt geworden. De zendeling W. R. Manly schrijft thans, dat twee weken later, op Zondagavond, nog 338 gedoopt werden, en dat op den volgenden Woensdag nog 23 zouden volgen. Den daarop volgenden Donderdagmorgen zouden bovendien acht jonge mannen geordend worden, om het evangelie te verkondigen, waarvan een „eene goede betrekking verliet" ten einde aan dit verlangen zijns harten te voldoen. Gevraagd zijnde, welke belooning hij verwachtte, had hij ten antwoord gegeven, dat hij door het geloof verzekerd was van een hemelsche erfenis, en dat het hem niet te doen was, om aardsch gewin, maar enkel omdat hij gevoelde, dat hij het evangelie verkondigen moest. K.

—

De *Köln. Zeit.* meldt: „De Joden verhuizen uit Rusland naar Palestina. 800 zullen den 19 Mei uit Odessa vertrekken." Doet ons dit bericht niet denken aan Ezech. 37: 21.

—

Bijna ongelooflijk klinkt het volgende bericht van een moordaanslag op een geheele negergemeente te Columbus in Ohio. Bij gelegenheid dat de Siloh-kerk der kleurling-Baptisten aldaar stampvol was, bemerkte men dat de grond trilde. Bij onderzoek in den kelder, bleek dat de gaspijpen waren vernield en eenige stutpalen uitgerukt, zoodat het gebouw ongetwijfeld moest instorten. In allen haast werd de kerk nog zonder ongelukken ontruimd. Ware de aanslag gelukt, honderden zouden, in de met gas gevulden kelder, den dood hebben gevonden, of wellicht door het ontbrandde gas — er bevond zich een kachel in de kerk — verteerd zijn.

—

Geschillen te vereffenen is een goed en groot werk, maar te voorkomen dat ze ontstaan, is beter en grooter.

v. B.

—

Het toornen van God tegen de zonde is eene uitwerking (effect), geene aandoening (affect) van Gods wezen. Het laatste is zoo min in God mogelijk, als tot de veroordeeling der zonde noodig. De volmaakte rust, waarin God heilig, en, door het te zijn, de zonde richt en straft, is wel datgene hetwelk haar vonnis en straf te ontzachelijker doet wezen. Onverschilligheid ware wreedheid, én als zoodanig, én op zichzelve met geene heiligheid, met geene Godheid bestaanbaar.

BEETS.

—

Vele bloemen openen zich voor de zon, doch slechts één volgt haar na. Mijn hart, wees gelijk de Zonnebloem: Stel U niet slechts open voor uwen God, maar gehoorzaam Hem ook!

—

Wat men het liefste heeft, dat leere men ook ontbeeren,
Wat men niet hebben kan, dat moet men niet begeeren.

—

Wie niet verdragen kan, veel weldoen en vergeven,
Bezit noch recht verstand, noch ook de kunst te leven.

—

Beproef, wat gij vermoogt: want roeien langs het strand,
Houdt verder van 't gevaar, dan zeilen ver van land.

GOETHE.

KERKBOUW TE GRONINGEN.

Door ondergeteekende is, sedert de laatste opgaven, nog in dank ontvangen:

Groningen: van de Broeders R. *f* 1.—, V. *f* 1.50, N. N. *f* 2.50, C. B. *f* 5.—, L. B. *f* 10.—, N. *f* 1.—, M. M. *f* 3.—, N. C. *f* 4.—, N. N. *f* 10, en van de Zuster S. C. *f* 0.50, K. *f* 2.50, N. N. *f* 1.

Stads-Kanaal: van de Gem. van Ged. Christenen *f* 155.— en van br. J. K. 2 aandeelen *f* 20.—.

Leiden: van G. v. K. *f* 2.—.

Delfshaven: van A. v. B. *f* 1.—.

't Zandt: van N. N. *f* 5.—.

Danforth (Amerika): 20 doll. *f* 49.40.

Met bescheidenheid en drang der liefde blijven wij onze zaak in de voorbede en offervaardigheid der broederen aanbevelen.

Uw Dw. Br. in Christus,

Groningen, 8 Mei '82. N. v. BEEK.

Advertentiën.

*** Ondertrouwd:

J. REILING

EN

L. FORSEN.

STADS-KANAAL, den 4 Mei 1882.

SNELPERSDRUK VAN J. J. WIARDA, TE SNEEK.

N°. 6. 15 JUNI 1882. 1ste Jaargang.

DE CHRISTEN,

MAANDBLAD,

UITGEGEVEN DOOR DE

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV : 9.

DIT BLAD VERSCHIJNT EENS IN DE MAAND.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI : 16.

ABONNEMENTSPRIJS:

Per jaar, franco per post . . . . *f* 1.00.
Enkele nummers . . . . „ 0.10.

Bijdragen en Ingezonden Stukken
WORDEN FRANCO INGEWACHT BIJ DE REDACTIE,
Adres: H. Z. KLOEKERS, te Nieuwe Pekela.

ADVERTENTIËN AAN DEN DRUKKER.

ADVERTENTIEPRIJS:

Een tot vijf regels . . . . *f* 0.50.
Elke regel meer . . . . „ 0.05.
Groote letters naar plaatsruimte.

OVERTUIGINGEN!

In „Het eeuwige leven" van Mei, n°. 12, komt op nieuw een stukje voor van Ds. Huët, waarop wij meenen eenige aanteekeningen te moeten maken.

Dat stukje is getiteld: „Baptisme en Sabbatisme," en begint met te zeggen: „Wij willen geen strijd aanbinden met onze broeders Baptisten of „gedoopte Christenen."

Het geheele stukje komt met deze woorden nog al tamelijk overeen, maar geeft blijken, dat, gelijk ZEw. in zijne aanteekening op de „Evangelische samenkomsten te 't Zandt en Garsthuizen" den strijd tegen ons begon door eene poging aan te wenden om ons op eene zoetsappige wijze tot eene ongeoorloofde vermenging te verleiden, hij nu denzelfden strijd op dezelfde wijze voorzetten wil. Ten gevolge van gemelde aanteekening van ZEw. voelden wij ons genoodzaakt om in N°. 4 van ons blad het bevel van onzen Heer, en het voorbeeld der Apostelen voor oogen te stellen, en op dien grond „positie" te nemen, terwijl wij ons bovendien veroorloofden om Ds. Huët, uit zijne eigene beginselen in „Gemengd of zuiver" uitgesproken, het tegenstrijdige en onhoudbare van zijne positie aan te toonen.

Den in ons oog onedelen strijd voortzettende begint ZEw. met te spreken van: „Gedoopte Christenen," zooals zij zichzelven op niet zeer waardeerende wijze, in onderscheiding van andere christenen noemen."

Wij weten niet recht hoe wij deze woorden hebben te vatten. Zooals zij daar staan zouden zij kunnen beteekenen, dat wij onszelven niet waardeeren, of dat wij andere Christenen niet waardeeren; toch komt het ons voor, dat zij verstaan moeten worden in den zin, dat wij ons op niet zeer *te* waardeeren wijze, „Gedoopte Christenen" noemen.

Wij merken hierbij op, dat het ons streven is om elk voorwerp, en elke zaak en persoon naar zijnen aard te noemen. Is iemand een kind wij wenschen hem een kind te noemen, en is iemand volwassen wij wenschen hem een volwassene te noemen; maar kinderen en volwassenen zijn daarom nog geene Christenen, en die geen Christen is mogen wij dien eeretitel niet geven. Christenen zijn volgens de Schrift menschen, die in Christus gelooven, en Hem gehoorzaam zijn, naar de mate van het licht, dat ze ontvangen hebben. Zegt derhalve iemand een Christen te zijn, dan wenschen wij eerbied voor hem te betoonen, naarmate hij zijn geloof uit zijne werken toont; toont met den Geest van Christus bezield te wezen. Is zoo iemand als Christen *gedoopt*, dan wenschen wij hem een „gedoopt Christen" te noemen; besprengt iemand daarentegen de kindertjes, dan zijn wij om der waarheid wille genoodzaakt den zoodanige een „kinderbesprenger" te heeten. Voelt Ds. Huët, voelen anderen zich daardoor veroordeeld, en berokkenen wij ons daardoor hun ongenoegen, wij kunnen er niets aan doen; wij wenschen *waar* te zijn in onze woorden zoowel als in onze daden voor God en menschen.

Nog een kort woord over deze eerste woorden van zijn stukje. Als Ds. Huët zegt: „Wij willen geen strijd aanbinden met onze broeders Baptisten of „gedoopte Christenen" — noch ook met degenen onder hen, die meenen in plaats van den Zondag weder den zevenden dag der week als rustdag te moeten vieren;" dan meenen wij, dat hij tegenover den Zondag den Saturdag, of wel tegen den zevenden den eersten dag der week had behooren te noemen, altijd natuurlijk in het oog houdende, dat de eerste en zevende dag volgens de Joodsche telling bedoeld wordt. Dit is echter voor het oogenblik voor ons van minder belang; maar het komt ons wel opmerkelijk voor, dat hij, die in zijn stukje over „Gemengd of zuiver" zoo sterk tegen vermenging ijverde, ook hier, evenals in zijne aanteekeop de „Evangelische samenkomsten te 't Zandt en Garsthuizen," zoo zeer aan het vermengen is. Ds. Huët weet toch zeer goed, althans behoorde te weten, dat „Baptisten en Sabbatisten," zooals hij ze noemt, hoewel zij wat *den doop* aangaat den Heer en Zijne Apostelen volgen, evenmin bij malkander behooren als Protestanten geacht willen worden Roomsch te zijn, hoewel zij met hen één zijn in de kinderbesprenging, die de Protestanten nog wel van de Roomschen hebben ontvangen.

„Doch," zegt Ds. Huët, „daar wij dikwijls, en vooral in den laatsten tijd van de zijde dezer broederen geschreven en gedrukte uitnoodigingen en vermaningen ontvangen om ons op het stuk van den doop, en op dat van den sabbat, aan hunne zijde te scharen, gevoelen wij ons gedrongen een enkele maal in ons blad onze overtuigingen op deze punten uit te spreken, en met weinige woorden daarvan rekenschap af te leggen.

Die uitnoodigingen en vermaningen schijnen aanleiding voor ZEw. te zijn geweest om „Baptisten en Sabbatisten" te vermengen, en in eenen adem van hen te spreken. Misschien heeft ZEw. ook wel dergelijke uitnoodigingen van Darbisten, Apostolischen, en anderen ontvangen, en zouden ook dezen in de vermenging hebben kunnen deelen. *Wij* hebben althans van ZEw. en anderen uitnoodigingen en vermaningen ontvangen om ons met degenen, „die in de opwekking deelen," en die niet in de opwekking deelen, maar aan „zout" behoefte hebben, te vermengen, en indien hij, en wij, en allen, die zulke uitnoodigingen en vermaningen ontvingen ons nu maar, zonder overtuiging, hadden samengeschaard, zou het inderdaad ééne groote vermenging hebben kunnen worden, eene heerlijke gelegenheid om met geloovigen en ongeloovigen, met menschen van overtuiging en zonder overtuiging het Verbondsmaal te vieren.

Wij achten het daarom goed, dat Ds. Huët van *overtuigingen* spreekt, en dat hij voornemens is om zijne „*overtuigingen* op deze punten (doop en sabbat) uit te spreken, en met weinige woorden daarvan *rekenschap* af te leggen.

Wij zullen zien.

Tot de behandeling van *den doop* overgaande, zegt ZEw.: „Wij willen de verschillende gronden, waarop de kinderdoop van de eene zijde wordt bestreden, en van de andere zijde verdedigd hier niet uiteenzetten."

Wij meenden echter, als men *rekenschap* van zijne overtuiging geeft, dat het er dan juist op aankomt, om (al is het dat men niet alle, of verschillende gronden, waarop anderen bouwen, uiteen zet) in ieder geval éénen, voor eigen overtuiging degelijken grond, aan te wijzen. Tot ons leedwezen moeten wij echter zeggen in het gansche stukje geen enkelen degelijken grond voor of tegen den kinderdoop te hebben ontdekt.

„Hoeveel is daarover niet geschreven," zegt Ds. Huët, „zoodat wat wij daarvan zouden zeggen niets anders zou zijn dan eene herhaling van oude argumenten."

Het is zoo, daar is veel over geschreven, meer dan noodig was. Indien allen zich eenvoudig aan het woord des Heeren en het voorbeeld der Apostelen gehouden hadden, zou er zelfs geen enkel woord over gewisseld zijn geworden; maar ons dunkt, nu de zaken eenmaal zoo staan kon het toch zijn nut hebben om, als men niets nieuws heeft, het oude maar weder te voorschijn te brengen. Hoevelen zijn er toch, die van alles wat daarover geschreven is niets weten, en voor wie die oude argumenten geheel en al nieuw zouden zijn. Hoevelen zouden de oude argumenten, als zij bijv. eens in een nieuw kleed gestoken werden met gejuich begroeten! In ieder geval meenen wij er op opmerkzaam te mogen maken, hoe de Apostel Paulus bij zekere gelegenheid zeide, in Filip. 3: 1, 2: „*Dezelfde dingen aan u te schrijven is mij niet verdrietig, en het is u zeker*. Ziet op de honden, ziet op de kwade arbeiders, ziet op de versnijding. Want wij zijn de besnijding, wij die God in den geest dienen en in Christus Jezus roemen, en niet in het vleesch betrouwen." De zaak is toch niet van gewicht ontbloot, en het komt voor de „kinderbesprenging" of voor „den doop van geloovigen" op goede gronden aan, terwijl de bevestiging van eenig gebouw van groote waarde is, al heeft men ook niets anders dan oude argumenten.

„De questie van den doop is een van die open questiën, waaromtrent de gevoelens van geloovigen, ook van de verstgevorderden en godzaligsten verschillen."

De doop eene opene questie!

Zoo zegt Ds. Huët. Maar waaruit *bewijst* hij dat de doop eene opene questie is? Misschien daaruit, dat „de gevoelens van geloovigen, ook van de verstgevorderden en godzaligsten verschillen?" Maar eilieve, wat blijft er dan *te gelooven* over? Want waarin, zou men bijna mogen vragen, verschillen de gevoelens van geloovigen, ook van de verstgevorderden en godzaligsten niet? Wij meenden, wanneer het op rekenschap van overtuiging aankwam, dat het dan altijd zaak was om goede gronden aan te geven, en zie, nu worden wij op de golven van verschillende gevoelens gewezen!

Neen! zal misschien Ds. Huët zeggen; ik beroep mij op de Schrift en verklaar: „de questie van den doop is een van die open questiën, die door besliste of afdoende bewijzen uit de Schrift noch ter eener, noch ter andere zijde kunnen worden uitgemaakt."

Ziedaar dan de overtuiging van Ds. Huët aangaande den doop. Ons dunkt, dat hij behoorde overtuigd te zijn, dat hij op dat punt geene overtuiging heeft, behalve misschien de overtuiging der Kwakers, die evenwel edel genoeg zijn om overeenkomstig hunne overtuiging noch de kindertjes te besprengen, noch de geloovigen te doopen; een voorbeeld, dat wij Ds. Huët, overeenkomstig

zijne overtuiging, meenen te mogen aanbevelen.

Wat ons aangaat, wij beweren dat de doop *geene* open questie is, maar dat hij volgens besliste en afdoende bewijzen uit de Schrift aan de geloovigen, en aan de geloovigen alleen, mag en moet toegediend worden. Voor dit oogenblik verwijzen wij naar hetgeen wij reeds in no. 4 van ons blad, onder het opschrift: „Positie genomen" geschreven hebben, en beloven later op de woorden van Ds. Huët terug te komen.

(*Wordt vervolgd.*)

KERK-INWIJDING TE GRONINGEN.

De tweede Pinksterdag was voor de Gemeente van Groningen een dag van groote blijdschap. Haar ruim sierlijk kerkgebouw zou dien dag feestelijk worden ingewijd. Een tachtigtal broeders en zusters uit Amsterdam, Sneek, Heeg, Stadskanaal, Nieuwe Pekela, Foxhol en 't Zandt kwamen reeds in den vroegen morgen naar Groningen over, om zoo mogelijk de feestvreugde door hunne deelneming te verhoogen. Allen waren verlangend de nieuwe kerk te zien, en menige uitroep van bewondering werd gehoord, toen men het gebouw binnentrad, wijl alles er smaakvol ofschoon hoogsteenvoudig uitzag.

Reeds lang voor het openingsuur waren alle zitplaatsen (ongeveer 400) bezet, en toen Broeder van Beek eindelijk voor de wachtende schare optrad, om het feestelijk samenzijn met gebed en lied te openen, was er bijna geen plaats meer overig om te staan.

Na het zingen van Ps. 33: 1 en 2, las ZEd Psalm 126 en sprak aldus: „Waar de dichter terug denkt aan het verledene, aan de dagen toen het volk Gods aan Babel's wateren weenende nederzat, daar roept hij uit: „De Heer heeft groote dingen bij ons gedaan, dies zijn wij verblijd. Hij heeft ons weenen in lachen veranderd, en onze tong vervuld met gejuich," Ook wij, Gemeente van Gedoopte Christenen, hebben reden, om de weldaden des Heeren te gedenken en zeggen het daarom den Psalmist na: „De Heer heeft groote dingen aan ons gedaan, dies zijn wij verblijd." Slechts enkele jaren, ja maanden, behoeven we terug te gaan, om ons te overtuigen, dat de Heer ons groote weldaden heeft bewezen. Hoe kort is het nog slechts geleden, dat de kleine vergaderplaats, waarin we tot heden samen kwamen, veel te groot was, zoodat Groningens ingezetenen niet wisten, dat er gedoopte Chrisonder hen waren. Het kleine kuddeke was zeer klein en — zeer arm aan aardsche schatten. Maar de Heer heeft ons een lachen gemaakt en Zijn woord aan ons vervuld: „Mijne kracht wordt in zwakheid volbracht." Het spruitje is een boom geworden, die zijne takken begint uit te spreiden. Moge het zijn tot zegen van velen."

Vervolgens wees ZEd op het beginsel in den arbeid der Gemeente en sprak den wensch uit, dat, hoezeer de gemeente zich ook van andere gezindten zou onderscheiden, doordien zij het gemeenteleven volgens Gods getuigenis zou handhaven, zij een bescheiden plaatsje mocht innemen naast hen, die in deze stad den Christus der H. Schrift den volke verkondigen, om in dezen arbeid eendrachtig samen te werken.

Verder dankte spreker de zustergemeenten, die ofschoon even arm, toch het hunne hadden willen bijdragen, en heette hen, die overgekomen waren, zoowel als al de anderen hartelijk welkom. Na nogmaals in 't gebed te zijn voorgegaan gaf ZEw. het woord aan Broeder Kloekers van N. Pekela, die de feestrede zou houden.

ZEw. wenschte in de eerste plaats de gemeente van Groningen geluk met het gebouw, dat aller verwachting overtrof, en sprak zijne blijdschap uit dat ook hij, even als zijne gemeente, een steentje tot deze stichting had mogen bijdragen.

Vervolgens wees ZEw. er op, hoe men reeds in de grijze oudheid bedehuizen had gehad; hoe de Heere God zelf aan de Joden den bouw van Tabernakel en Tempel beval, en zorgvuldig de geheele inrichting daarvan bepaalde. „Maar" zoo ging de spreker voort, „ook al spoedig is men begonnen, om den Tempel meer te eeren dan den Heer en zoodoende afgoderij met hem te bedrijven. Stefanus verwijt daarom het volk Israëls zeggende: „De Allerhoogste woont niet in tempelen met handen gemaakt." En gelijk het bij de Joden was, zoo gaat het ook nog in onze dagen, niet alleen onder de Roomschen, maar ook onder de Protestanten, die maar al te zeer vergeten, dat de Allerhoogste niet woont in tempelen, met handen gemaakt. Daarom hecht men aan de gebeden in de kerk opgezonden, en de woorden dáár gesproken meer waarde, dan aan de gemeenschapsoefening met God in eigen woning. Bij velen, ja bij verreweg het grootste deel van hen, die zich Christenen noemen, bepaalt de godsdienst zich uitsluitend tot kerkgaan, waaraan een bijzondere kracht wordt toegeschreven, en hetgeen God voortdurend in rekening wordt gebracht en als vrijbrief dient, om den overigen tijd in de zonde te leven."

Nadat de redenaar de gemeente ernstig had vermaand, om met haar bedehuis geen afgoderij te plegen, somde hij de voordeelen op aan het bezit van zulk een huis verbonden. „De Gemeente," zeide hij, „is de tempel van Gods Geest; is het lichaam van Christus, en kan niet zonder gemeenschap der Heiligen bestaan en hiervoor is een geschikte plaats een eerste voorwaarde. Heeft de Allerhoogste geen steenen huis noodig tot woonstede, *wij* hebben er wel behoefte aan en beschouwen het als een grooten zegen van God, dat we een huis hebben, waarin we onbelemmerd als één lichaam kunnen samenkomen om Hem te verheerlijken."

Spreker eindigde met den wensch uit te drukken, dat het nieuwe gebouw spoedig mocht blijken te klein te zijn, en de arbeid des evangelies in deze stad rijke vruchten mocht dragen voor vele zielen.

Hierna liet Broeder van der Schuur van 't Zandt Gez. 189: 4 zingen, en sprak naar aanleiding daarvan het volgende: "Geen mensch ter wereld, of hij bezit geloof, wat meer zegt: leeft door geloof. Zoowel het kind als de volwassene. Het geloof drukt verwachtingen uit, en wat mensch leeft er, die zich geene idealen schept? De dichter zingt: „Nooit kan 't geloof te veel verwachten." Doch waar we zoo dikwijls ons teleurgesteld zien in onze verwachtingen, zouden we willen vragen: Is het wel waar, wat we hebben gezongen? Elk geloof heeft een voorwerp, waaraan het onafscheidelijk is verbonden. Het geloof, hier bedoeld, is het geloof aan de woorden en beloften des Heilands. Dit geloof ontvangt, wat het verwacht, omdat er grond voor is; omdat de vervulling beloofd is. Dit gebouw is een stichting des geloofs. Uw geloof is niet in zijne verwachting teleurgesteld, en gij hebt reden, Broeders en Zusters, om u te verblijden, want dit is een zichtbaar bewijs van de getrouwheid uws Gods. Stel u echter hiermede niet te vreden, maar laat het u en ons allen een spoorslag zijn, om voort te gaan met begeeren, immer meer te begeeren. De beloften van God zijn oneindig groot, even groot en oneindig als God zelf, en daarom wekt Hij zelf ons op tot begeeren, wanneer Hij zegt: „Doe uwen mond wijd open en Ik zal hem vervullen." Des Heilands woord luidt: „Al wat gij zult bidden in mijnen Naam, gelooft dat gij 't zult ontvangen en 't zal u geworden." En wederom zegt Hij: „Al wat gij den Vader zult bidden in mijnen Naam, dat zal Hij u geven." En nogmaals: „Al het mijne is het uwe." Wat wilt gij meer? Het gansche heelal, hemel en aarde, kunt gij bekomen, indien gij 't slechts van God begeert. En wat valt den mensch gemakkelijker dan begeeren? Johannes zegt: „Dit is het geloof, dat de wereld overwint." Welnu, ga voort en overwin deze geheele stad. Indien gij slechts God op Zijn woord gelooft, dan zult gij zegevieren, en nu nog de minste onder de zusteren zult gij straks de eerste zijn.

„Nooit kan 't geloof te veel verwachten,
Des Heilands woorden zijn gewis!"

Daarom, Broeders en Zusters, den mond wijd open gehouden en de handen ver uitgestrekt, want God wil mildelijk geven, alles wat gij van Hem begeert."

Broeder Kruit van Stadskanaal liet vervolgens Ps. 133: 1 zingen en sprak daarna als volgt: „God wil zegenen, waar liefde woont, en waar die woont, is geen verdeeldheid, geen verwarring; integendeel daar is eendracht.

Aan het eendrachtig samenwonen en samenwerken heeft God een zegen verbonden, en altijd geschonken, zoo steeds het woord van den Psalmist bevestigend. Nu is er geen Gemeente zoo eendrachtig als de Gemeente van gedoopte Christenen, omdat al hare leden één Heer, één geloof, één doop belijden. Zij kent geen vermenging van geloof en ongeloof, van licht en duisternis, maar als zonen van een huis wenschen allen als geliefde kinderen, naar al de bevelen des Vaders te leven. Waar liefde woont, zegent de Heer; daar woont Hij in 't midden. En indien God met ons is, wie zal dan tegen ons zijn? De wereld bespot ons, omdat we haar door den doop het bewijs hebben geleverd, dat we niet meer tot haar willen gerekend worden, en zij, die zich kinderen Gods noemen, vreezen ons, omdat ons gedrag hen veroordeelt."

Spreker deelde verder mede, hoe hij met zes andere broeders in 't jaar 1845 zich, als de eersten in Nederland zoover hem bekend, overeenkomstig het woord van God hadden laten doopen. Sedert zijn ook anderen de oogen open gegaan, en ik geloof, zeide hij, dat dit nog met velen het geval zal zijn nu het leven weer boven de leer wordt gesteld.

Spreker eindigde met een opwekking tot allen om zich aan den Heer over te geven, en Zijne liefde geen weerstand te bieden.

Broeder van Beek dankte vervolgens de sprekers voor de hartelijke wenschen en goede woorden der gemeente toegesproken, en noodigde de schare uit nog eens terug te komen, om te vernemen wat in dit gebouw, zeide hij, gesproken zou worden, en wekte hen op om, gelijk weleer de Bereërs deden, alles aan het woord Gods te toetsen. „Ons eenig doel is, om zielen te redden van den dood."

Door Broeder de Vries van Haulerwijk werd eindelijk de vergadering gesloten met een dankgebed, waarin op eenvoudigen, doch hartelijken toon de belangen van Gemeente, voorganger en alle aanwezigen aan den Heer der Gemeente werden opgedragen, en waarmede zeker alle broeders en zusters van harte zullen hebben ingestemd.

Een uur na het sluiten der openbare bijeenkomst vereenigden zich een getal van ongeveer 200 personen in de nieuwe kerk, die thans in een feestzaal was herschapen, en waarin de Groninger Gemeente haar gasten wenschte te onthalen. Het liefdemaal was in waarheid een maal der liefde, waarop wij naar lichaam en ziel werden verkwikt én door de spijzen die werden opgedragen, én door de psalmen, liederen en toespraken, die elkander afwisselden.

Ten 4 ure ging men over tot de inwijding der doopvont, waarin een achttal nieuwe leden, waarvan vijf uit Foxhol, twee uit Groningen en een uit Leeuwarden, onder het plechtig zwijgen der toeschouwers werden begraven, om onder het zingen der aanwezigen weder uit hun watergraf op te staan.

Broeder Kloekers sprak hierna nog een enkel woord over den doop, er op wijzende, dat zulk een kleine daad toch zulk een groote beteekenis had. De oorzaak hiervan was het beginsel, zeide hij, dat er zich in uitsprak, namelijk de zichtbare en volkomene overgave aan God, zich zelf als gestorven te verklaren om voortaan het leven der opstanding te leven.

Het geheele feest werd eindelijk besloten met het „breken des broods" ter gedachtenis aan den dood des Heeren, wiens dood ons leven is.

Na afloop hiervan keerden allen in de blijdste stemming huiswaarts, den Heer lovende en dankende voor den rijken zegen ons dien dag bereid. Al de feestgenooten zullen zeker met mij getuigen: „Het was ons goed dien dag te Groningen zijn geweest," en de Gemeente aldaar een hartelijk: „God zegene u" toeroepen.

Dat 's Heeren zegen op haar daal',
Zijn gunst in Christus haar bestraal
Hij leide haar voorts, Zijn Naam ter eer,
En blikk' in liefde op haar neer.

't Z. V. D. S.

DE HEERE ZAL HET VOORZIEN.

Het is treffend dat dit woord voortkwam uit den mond van den Vader der geloovigen, tot wien door God gezegd is: „In uw zaad zullen gezegend worden alle geslachten der aarde naar dien gij mijne stem zijt gehoorzaam geweest."

Van algemeene bekendheid is het verhaal der gebeurtenis, welke aanleiding gegeven heeft, zoowel tot de geloofsdaad van Abraham, als tot deze belofte van zijnen God.

Toen alle aanschouwen en berekenen bij Abraham ophield, toen hem geen aardsche kennis noch wijsheid overbleef, om de daad die hij ging volvoeren in overeenstemming te brengen met de belofte aan Izaak's geboorte verbonden, toen bleef hem slechts *eene* wetenschap, *eene* zekerheid en bewustzijn over, hetwelk zich uitsprak in de woorden: „De Heere zal zich een lam voorzien." Ik zeide aan 't hoofd dezes dat het treffend is dit woord te hooren uit den mond van Abraham; en ik meen wel daarom treffend, omdat hij zijn geloof door een daad bewees, waarvan hij den afloop niet zag, al was het hem ook duidelijk dat God, hoe het ook ging, de belofte zoude vervullen. Tevens zien we uit deze gebeurtenis, hoe de wetenschap, dat de Heere het voorzien zal, gepaard gaat met het aangrijpen van datgene wat er te doen is, terwijl we de uitkomst niet zien.

De geloofsmoed en kracht, welke hier wetenschap mag genoemd worden, maar een hemelsche wetenschap, hield Abraham staande. Hij was zich bewust dat de Heere het zoude voorzien. Hoe? hij wist het niet, maar hij liet dit aan God over, en ofschoon het doel zijner reize, op Gods bevel ondernomen, in lijnrechten tegenspraak was met de belofte van dienzelfden God, toch ging hij waar hij geroepen werd. Zoo Abraham minder geloof, meer eigenwijsheid bezeten had, hij zoude vermoedelijk nooit tot die gehoorzaamheid gekomen zijn, en het is te denken dat hij God uit het oog zou verloren hebben.

Maar niet ten onrechte wordt Abraham de Vader der geloovigen genoemd, en hier blijkt dan ook de juistheid van Paulus woord, waar hij in Romeinen 4 de Schrift aanhaalt, welke zegt: Abraham geloofde God, en het is hem gerekend tot rechtvaardigheid. Daarom deed ook God Abraham recht wedervaren, toen Hij tot hem zeide: „Naardien gij mijne stem zijt gehoorzaam geweest." En onmiddelijk voorafgaande die heerlijke belofte. „In uw zaad zullen gezegend worden alle geslachten der aarde." Zooveel omvattend loon voor zooveel gehoorzaamheid. Een vorstelijk geschenk op een kinderlijk geloof.

Er is voor ons veel te leeren uit die schijnbaar eenvoudige woorden: „De Heere zal 't voorzien." Het schijnt nog al eenvoudig en gemakkelijk dit woord als onzen dagelijkschen gids te aanvaarden, maar er komen zoo vaak oogenblikken waarin men, zelf geene uitkomst ziende, vergeet dat bij God altijd uitkomst is, zelfs uitkomsten tegen den dood. Hierin zijn we zoo dikwijls onderscheiden van den geloofsman, die in het meest beslissende en tegelijk donkerste uur zijns levens God vertrouwde, en *alleen* zijne hulp van Hem wachtte. Welk een toestand! met eigen hand door een enkelen slag het doel van zijn wenschen en van zijn roem te vernietigen, en dit te samenhangende met nog vreeselij-

ker gedachte, nam: dat hij den zoon van Gods belofte op Gods bevel zal dooden. En ondanks dit alles, ging Abraham; wetende: De Heere zal het voorzien.

En ook wij, die ons Christenen noemen behooren even groot geloof te oefenen. Als we in droeve omstandigheden zijn, als alles ons verlaat, als de nood aan den man is, en onze wijsheid te kort schiet, laat dan dit woord onze leus zijn, opdat daardoor nieuwe levenskracht en levensmoed in onze aderen uitgestort worde, eene levenskracht, die Jezus uit zijne volheid ons schenkt, een levensmoed dien we ervaren door kinderlijk geloof. Daarin eeren wij God, en Jezus, dien Hij gezonden heeft, en die ons leert: Werpt al uwe lasten, al uwe moeite op Mij. Zijn we daarin gewillig; kunnen we alles aan onzen Heer overgeven, zoowel kleine als groote zaken: dan *betoonen* we te gelooven dat Hij het voorzien zal; dan daalt er vrede in ons gemoed; dan wachtende op des Heeren tijd, maar tevens doende wat onze hand vindt om te doen, toonen we ons geloof door daden, en ook op ons zal van toepassing zijn wat van Abraham gezegd is: „gerechtvaardigd door het geloof."

Zoo menigmaal heeft het bewustzijn „de Heer zal 't voorzien" getroost, gered, nieuw leven gegeven aan ter dood toe vermoeiden, en hulp voorspeld aan dengene, die 't heil des Heeren wachtte. En hoe kan het ook anders, daar we toch gelooven dat onze Hemelsche Vader de bestuurder is van ons aller lot en leven. Dat we dan ook alle leed en alle vreugde, in de erkenning van dat machtig bestuur, dragen of genieten.

Het kan niet ontkend worden, dat er Christenen zijn, die door eigen toedoen, b. v. te veel steunende op eigen kracht, in droevige omstandigheden geraken, en men zegt: De gevolgen liggen voor hunne rekening; zij hebben in de hoogheid huns harten dezen stap gedaan. Aangenomen dat dit volkomen waar is, zou dan „Werpt al uwe bekommernissen op Mij, ik zal er u uithelpen" op zoodanigen niet van toepassing zijn? O zeker, ook op hen, die vergeten, dat wij *al* onze daden moeten kunnen verantwoorden voor God; op hen zelfs die in den goddeloozen toestand huns harten aanvingen, maar door Gods levend makenden geest herboren werden tot andere levensuiting, is dit woord van toepassing; ook zij mogen vertrouwen „De Heer zal 't voorzien."

Maar de gevolgen zullen ze dragen van wat in eigen kracht of machtsgevoel geschiedde, en die gevolgen hebben altijd het karakter van kastijding, en ofschoon de kastijding geene zaak van vreugde is, nochtans werpt zij van zich een vreedzame vrucht der gerechtigheid, nam.: voor hen die er door geoefend worden. Het is dus duidelijk, dat het woord aan het hoofd dezes geplaatst op ieder Christen van toepassing is. Ieder geloovige heeft behoefte aan de voorziening des Heeren; gelukkig zoo die behoefte gevoeld wordt in het hart, in het huis, en in de vergadering van allen die gelooven in den Zone Gods, die bij Zijne heerlijke verschijning in het vleesch zoo genadig bewezen heeft, dat het voorzien is door den Heer, door onzen God en Vader; ook zelfs voor de geheele wereld voorzien is.

T. A. B.

ZELFZUCHT.

Het woord hierboven geplaatst doet ons denken aan de vreeselijkste, en meest ingewortelde, doodelijke kwaal van ons geslacht, dat door de zonde niet slechts lichamelijk, maar vooral geestelijk in diepe ellende gedompeld ligt. Het zoeken van zichzelven, volvoeren, tegen elken prijs, van eigen wil en lust; zoeken van eigen eer en vleeschelijk genot, is de treurige geaardheid van den naar het vleesch levenden mensch. Trotschheid, zelfverheffing en liefde tot alles wat — schijnbaar — den mensch buiten God en zijne heiligheid, heerlijkheid kan bijzetten, doet hem immer dieper wegzinken, totdat het graf hem insluit.

Ondeugden van allerlei aard: leugen en bedrog, strijd en twistingen, menigmaal tusschen naaste betrekkingen, onbillijkheden en hatelijkheden vinden hun oorsprong in en worden gevoed door de verfoeilijke zelfzucht. Bij de zoodanigen wordt dan ook niet zelden des Apostels woord bevestigd: „Zij stellen hunne heerlijkheid in hunne schande." Ach, nog verre weg de grootste meerderheid der menschen tracht zich met zichzelven te bevredigen, in stede van zich te vergewissen in hoe verre de vlekkeloosheilige God met hen te vreden kan zijn. Schromelijke zelfverblinding — door de zelfzucht — waardoor misleid, men zichzelven nog tracht te dekken met rechtzinnige woorden en klanken of uitgebreide beschouwingen over geestelijk leven, die samenloopen in eene leer, afgescheiden van het werkelijke leven.

Bij dit alles kan men nog zichzelven behouden, in menig opzicht eigen wil en denken volgen, zich schikken naar de groote meerderheid, ja, zelfs God trachten te misleiden.

Wie dit poge te loochenen, geenszins hij, die oprecht en eerlijk acht geeft op het leven der menschen en op zijn eigen hart.

„HEER WAAR DAN HEEN?"

God lof! zij, die in oprechtheid naar verlossing uitzien, en ook zij, die naar heiligheid streven vinden een antwoord in het: „Tot u alleen."

God heeft zich ontfermd over de in slavenboeien zuchtende menschheid, en heeft Zijn' Zoon gezonden om den armen het Evangelie te verkondigen, om te genezen, die gebroken zijn van harte; om den gevangenen te prediken loslating, en den blinden het gezicht, om de verslagenen henen te zenden in vrijheid, om te prediken het aangename jaar van het welbehagen des Heeren. De arbeid des Heeren, die nog voortgezet wordt door zijne leden op aarde, is de aanbieding der verlossing, die Hij bewerkt, en voor ieder zondaar mogelijk gemaakt heeft. Hij kwam op aarde, en werd den menschen gelijk, uitgenomen de zonde, opdat Hij door zijn dood zou te niet doen, dien, die het geweld des doods had. Hij heeft den losprijs betaald, en overeenkomstig het verhevene plan Gods, reeds van den beginne verkondigd, het leven en de onverderfelijkheid aan het licht gebracht, en is nu eene verzoening voor de zonde. Dit is de hoofdinhoud des Evangelies: de aanbieding van het eeuwig leven voor het gansche geslacht der menschen. In Christus aanschouwen wij het leven, maar den weg ten leven meteen. Zij, die Christus en zijn werk slechts willen gebruiken om van de helsche straffen op de zonde bedreigd, bevrijd te worden, terwijl zij hier vele zonden aan de hand houden, met de ongerechtigheid heulen, en door de zelfzucht beheerscht, zichzelven zoeken te behagen, worden door Gods woord geoordeeld en zullen veroordeeld worden, indien zij zich niet bekeeren.

Christus Jezus is geenszins een dienstknecht der zonde, maar is geopenbaard, opdat Hij de werken des satans verbreken zou. Zulks doet Hij in ons, maar ook wij in Hem, waar wij door het geloof met Hem zijn vereenigd, in zijn zelfs overgave en toewijding om den wil des Vaders te doen, in Zijne vernedering en zelfverloochening, in zijn strijd en lijden, in zijn dood en opstanding. Wie zich zóó beslist aan den Christus heeft overgegeven en dagelijks, ja van uur tot uur, van oogenblik tot oogenblik in Hem blijft, gevoelt zich van de zonde vrijgemaakt, om Gode vruchten te dragen; die leert Christus dagelijks meer kennen, en de kracht zijner opstanding, en wordt zijn' dood gelijkvormig, om nu niet meer naar de begeerlijkheden der menschen, maar naar den wil van God den tijd, die overig is, in het vleesch te leven. Dit is de praktijk des Christensdoms; dit is in Christus zijn, in zijn woord blijven en daardoor waarlijk zijn discipel, een vrijgemaakte des Heeren zijn.

Mogen alle belijders van den Christus dit bedenken, dat niet het denken en spreken over den Christus slechts, maar het zijn *in* Christus leven geeft en leven is; dat niet een beschouwing van de waarheid, hoe zuiver die overigens ook wezen moge, voor God geldt, maar dat alleen het gehoorzamen en doen der waarheid waarde heeft, waarin God verheerlijkt wordt en wij zalig zijn.

Groningen. N. VAN BEEK.

HEBT GIJ DEN HEILIGEN GEEST ONTVANGEN?

Hand. 19: 2.

Heeft elk Christen den H. Geest, of bestaat de mogelijkheid, dat men Christen is en nochtans den H. Geest niet heeft ontvangen?

Zonderlinge vraag, denkt misschien menig lezer, toch is zij hoogstbelangrijk; te meer nu deze nieuwe leer door geliefde broeders in ons vaderland wordt voorgestaan en gepredikt.

Wij gebruiken dit woord „nieuwe leer" geenszins in verachtelijken zin. Nieuw is zij, maar is zij ook *waar*, d. i. gegrond op de schrift?

In deze tot klaarheid te komen zal elk Christen belangrijk achten. Geen enkel belijder van Jezus zal het tot eene zaak van weinig aanbelang rekenen den H. Geest te bezitten of niet.

Niet alsof bedoelde broeders beweren dat iemand zou kunnen zeggen Jezus de Heere te zijn anders dan door den H. Geest, in geenen deele, ook zij gelooven, dat de zondaar door den arbeid des Geestes gebracht wordt tot het geloof; maar dan ook beweren zij, dat zulk een geloovige, hoewel de werkingen des Geestes ondervindende, nochtans de inwoning des Geestes kan missen.

Ook gaat het verschil niet hierover, of de eene Christen meer van den H. Geest bezit dan de ander al naar gelang hij den Geest gehoorzaamt of wederstaat, neen, zij zijn van oordeel dat het gedoopt worden of vervuld worden met den H. Geest een afzonderlijke daad van God is, die wel door ieder zijner kinderen kan ervaren worden, doch maar door betrekkelijk weinigen ervaren is.

Zij beroepen zich onder meer op de volgende schriftuurplaatsen:

1. In Hand. 1: 5 zegt de Heer: „Gij zult met den H. Geest gedoopt worden niet lang na deze dagen", en zulks belooft de Heer aan dezelfden, op wie Hij in Joh. 20: 22 reeds heeft geblazen, zeggende „Ontvangt den H. Geest." De doop des Geestes was dus iets bijzonders; 't was meer dan zij in Joh. 20: 22 ontvingen.

2. In Hand. 8: 14—17 lezen wij dat de H. Geest nog op niemand der geloovig gewordenen en gedoopte Samaritanen gevallen was; dat de Apostelen voor hen baden, hun de handen oplegden, en zij toen eerst den H. Geest ontvingen.

3. Zelfs de vraag aan het hoofd dezes geplaatst wordt gedaan aan Discipelen, en ook dezen, hoewel Discipelen zijnde, misten nog den H. Geest, en na gedoopt te zijn in den naam van Jezus werden ook hun de handen opgelegd, en eerst toen *kwam* de H. Geest op hen.

4. Bovendien zou Hand. 4: 31 nog leeren, dat de doop des Geestes herhaald of vernieuwd kan worden, aangezien hier van dezelfden, die op den Pinksterdag dien doop des Geestes ontvingen, andermaal gezegd wordt: „Zij werden allen vervuld met den H. Geest."

5. Ook zou, wat de Apostel Paulus voor de Christenen van Efeze afbidt, (Efeze 1: 17 enz. en 3: 14 enz.) daarop doelen.

6. Uit een en ander volgt dan:

a. dat elk Christen zichzelven heeft te beproeven of hij dien doop des Geestes reeds ontving.

b. zoo neen, dat hij er dan geloovig en volhardend om moet bidden, (de Apostelen baden 10 dagen);

c. dat hij afstand moet doen van alles, wat hem in den weg dier gebedsoefening, als beletsel in hem, door den Geest wordt aangewezen; en

d. dat hij dan ongetwijfeld, die wonderheerlijke ervaring van den doop des Geestes zal smaken, en daardoor bekwaam zal worden, niet slechts om het volle heil te genieten, maar ook om aan zijne hemelsche roeping te kunnen beantwoorden.

In een lezenswaardig boekje getiteld: „De doop des Geestes" van Ds. Murray à 10 cent verkrijgbaar bij A. A. W. Bolland te Goes, wordt dit onderwerp uitvoerig behandeld; alsmede in een schrijven van Ds. J. G. Smitt in het Maandschrift „Het eeuwige leven" afl. 12 van den tweeden jaargang.

Wij schrijven dit, in de hoop dat hieruit eene vruchtbare gedachtenwisseling door middel van ons blad moge ontstaan, allen lezers ten zegen en Gode tot eer. Gaarne dus zouden wij zien, dat dit punt door een of ander broeder besproken werd.

Sneek. J. HORN.

VI.

DE CHRISTEN EN DE WERELD.

„Zij zijn niet van de wereld gelijkerwijs ik van de wereld niet ben". JOH. 17: 16.

De Christen leeft in de wereld, maar is toch niet *van* de wereld. Hij is van boven geboren en moet ook naar boven toe. Daar, waar zijn Herschepper woont, is zijne toekomstige plaats. Ja, de zaak is zoo: In Christus zijn vertegenwoordiger bij God, zit hij alreede in den hemel; daar is dan ook zijn burgerschap. Welk eene hooge bestemming.

De arme aardworm, de slaaf der zonde, de vijand van God, in Christus verlost, is tot zulk een' hoogen staat verheven. Zijn roeping is nu ook, om dat altijd te gelooven en daarnaar te leven, want anders beantwoordt hij niet aan den naam van Christen, dien hij draagt. Treurig is het echter hiermede gesteld. Veel heeft er toe medegewerkt en werkt nog stormsnel voort om den Christen in vele opzichten der wereld gelijkvormig te maken. Onrustbarend zijn daaromtrent de verschijnselen. Strijdende tegen de afzondering van de we-

reld is men zelfs zoo ver gekomen van met den stroom der wereld af te drijven. Het is zoo ver gekomen, dat het onderscheid is weggenomen wat er tusschen de wereld en de Gemeente des Heeren moet blijven bestaan. De groote oorzaak ligt daarin dat men niet in Jezus leeft en alle behoeften in Hem bevredigd vindt; want dit is maar waar, wat men uit den hemel mist, zoekt men op de aarde. Hoevele geloovigen zijn er niet die bij hunne bekeering een leven uit God openbaarden; een leven dat dag aan dag gevoed en gesterkt werd door den Heer, en krachtig en wereld-overwinnend werd in zijn openbaring." Levende dicht bij den Heer met een geweten, dat als een goed compas de levenskoers aangaf, en iedere afwijking aantoonde, altijd vragende: Heere wat wilt Gij dat ik doen zal? maar die helaas! daarin niet zijn gebleven.

Daar kwam weldra eene verkoeling in de liefde, eene verflauwing in den ijver, en dingen, die er vroeger niet doorkonden vonden weder plaats en geheel onbemerkt is men van wal afgedreven, om bloot te staan aan de woedende golven eener verleidende levenszee. Hierbij valt op te merken, dat jongere Christenen, soms onder een zeer nadeeligen invloed van oudere christenen komen. Zij vinden bij dezen, die reeds jaren den Heer kennen, het gevoel van de zonde en de heiligheid Gods zoo verzwakt, dat er de gloed en geestdrift des geestelijken levens gemist wordt. Daar de jongeren met een zeker ontzag tegen de ouderen opzien en zij zich gaarne naar hen willen regelen, is hun voorbeeld als zoodanig schadelijk werkende. Zij ontvangen door op hen te zien eene zekere mate van vrijmoedigheid om een richting in te slaan, die nadeelig voor hun zieleleven is. Is er gezegd geworden: „De geloovigen zijn het geweten voor de wereld"; wij mogen met evenveel recht zeggen: „De oudere christenen, zijn het geweten voor de jeugdige christenen." De zaak staat in dezen zeer ernstig. Als christen ben ik niet meer *van* de wereld. Ik ben haar ontvloden om Jezus voor eeuwig toe te behooren. De liefde die Hij in mij bracht, bindt mij aan Hem. Zoo is dan mijn beginsel niet meer dat der wereld, maar dat van Christus. Gelijk Hij, in de wereld zijnde, nooit onder de macht van haren geest kwam, maar door de volheid des H. Geestes zich liet leiden, om den wil zijns Vaders te doen, zoo is dat ook mijn beginsel. Die Geest, waarmede ik gezalfd ben, houdt mij op den weg des levens, en leert mij den wil doen van Hem, die mij met zijn bloed kocht om zijn eigendom te zijn.

Als Christen is mijn beginsel dat van den H. Geest. Nu loop ik niet met eene schaal voor de wereld, om de zonden te wegen of ze ligt of zwaar zijn, om dan aan de ligte toe te geven; ook niet met de wet, om te zien wat er door en niet door kan, maar ik laat mij door den ontvangen Geest besturen en die is niet wetteloos, maar toont waar hij kan, ook door de letter, hoe mijne verhouding tot de vele aangelegenheden in de wereld moet zijn. En waar hij niet alles met de letter aantoont, leidt hij ons in den geest van Gods wil, en kan, door ons gevoel ons voor den verkeerden weg bewaren. Dus op niets en op niemand zien; ons enkel door den Geest laten leiden en dan zullen wij ontdekken wat de Geest ons wil leeren, en ons zeker ten zegen gedijen zal. Christen, gij zijt pelgrim; laat uw gewaad niet onder het stof der wereld komen. Sla de pinnen uwer tent niet te vast in de aarde. Denk er steeds aan: wij hebben hier geen blijvende stad, maar zoeken de toekomende.

H. D. H.

GEDACHTEN.

Het huis is geestelijk ledig, zoo lang de parel van groote waarde er niet gevonden wordt, hoewel het op het prachtigst behangen is met al de versierselen van aardsche wetenschap. Dr. ARNOLD.

De vrede van Christus is geene vrijheid tot, maar vergeving van de zonde; en kan niet met liefde tot de zonde bestaan. THOMAS ADAM.

De vrijwillige overgave van uzelven in de handen van God moet vóór al uwe overige goede werken gaan, indien gij de vrijheid en genade verwerven wilt. Het is mijne onveranderlijke leuze: „Wie niet verlaat alles wat hij heeft, die kan mijn discipel niet zijn." THOMAS à KEMPIS.

Gij komt nooit aan het einde van Christus woorden. Er zit altijd nog meer in. Zij gaan over in spreuken, in wetten, in leerstellingen, in vertroostingen, maar zij gaan nimmer voorbij, en na al het gebruik, dat er van gemaakt is, zijn zij nog niet uitgeput. DEAN STANLEY.

Zalig zijn de reinen van hart, want zij zullen God zien. JEZUS CHRISTUS.

GEMEENTE NIEUWS.

FOXHOL, 1 Juni 1882. Het gaat de Gemeente nog steeds goed, en zij verblijdt zich ook onder de beproeving in de liefderijke leiding en de onwankelbare trouw des Vaders.

Door het vertrek naar Amerika van onzen geliefden broeder Koch, die de gemeente bijna zeven jaren lang door zijn woord, met toewijding diende, is zij nu, uitgenomen enkele malen wanneer een broeder van elders overkomt, van de openbare prediking verstoken.

Daarentegen verblijdde en vertroostte ons de Heer met nieuwe blijken zijner gunst in de toebrenging van zondaren, die door geloof en doop met de gemeente werden vereenigd, welker getal, in de laatste twee maanden, tot dertien klom. God zij geloofd! v. B.

GRONINGEN, 1 Juni 1882. De maanden April en Mei waren voor de Gemeente alhier zegenrijk en gewichtig. Geloofsstrijd en geloofszegen werden onder 's Vaders weldadige leiding door haar op treffende wijze ervaren.

Niet zelden scheen het alsof de moed ons ontzinken en de vijand zegevieren zou, maar ons buigende voor den Heer, op Hem onzen weg wentelende, ontvingen wij hulp en nieuwen moed, en konden met verfrischte krachten voortarbeiden. Op deze wijze hebben wij bij vernieuwing ondervonden dat God getrouw is.

Zooals uit een in dit No. van de Christen opgenomen uitgebreid verslag blijkt, mocht de Gemeente op den 2e Pinksterdag het genoegen smaken haar nieuw en ruim lokaal in de gemeenschap van een groot getal broeders en zusters feestelijk in te wijden. Hierdoor is aan eene door velen gevoelde behoefte voldaan, en voor velen is eene nieuwe gelegenheid geopend om het Evangelie te hooren.

Ook zegeningen des H. Geestes werden der Gemeente geschonken.

Een zestal broeders en zusters werden door den doop met de Gemeente vereenigd en nog anderen hebben om den doop verzocht.

De Gemeente leeft in vrede en verblijdt zich in gemeenschap met haar eenig Hoofd.

Br. Van Beek werd tot voorganger door de Gemeente gekozen, terwijl br. Van der Baaren, vroeger voorganger, der Gemeente als ouderling zal blijven dienen.

SNEEK. Van wege Z. M. den Koning werd heden voor de Gemeente rechtspersoonlijkheid verkregen.

Zondag 4 dezer werden weder 4 br. en zr. gedoopt.

VARIA

HOE MEN GEVEN MOET.

Op een eiland in West-Indië kwamen eens eenige negers, die door middel van zendelingen uit de Hernhutters tot den Heere waren bekeerd geworden, bijeen. Er was namelijk geld noodig, om zendelingen naar andere heidenen te zenden, en zij wilden nu beproeven dit bijeen te krijgen.

Na lang en breed gesproken te hebben, namen zij een papier en schreven daarop dit:

1. Wij willen *allen* zonder uitzondering voor de zendingzaak bijdragen.
2. Wij willen zoo bijdragen, dat ieder *naar zijn vermogen* geeft.
3. Wij willen wat wij geven, *gaarne* geven.

Nu ging een der negers, van pen en inkt voorzien, aan de tafel zitten, om op te schrijven, wat ieder voor de zendingzaak wilde offeren. Velen traden daarop tot de tafel toe, en legden hunne gaven er op; de een gaf meer, de andere gaf minder. Eindelijk trad ook een oude neger vooruit, die bijna zoo rijk was, als de andere negers te zamen. Hij wierp een klein zilverstukje op de tafel.

„Steek dat maar weer bij U" zeide de voorzitter, „dat komt wel zoo wat overeen met ons eerste besluit, maar niet met ons tweede."

De rijke oude man nam daarop zijn geld weder, en sukkelde verdrietig naar zijn zitplaats terug. Doch toen de een voor den ander naar den tafel ging, en ieder meer gaf dan hij aangeboden had, begon hij zich te schamen, ging wederom naar de tafel, wierp er een goudstuk op en zeide: „Daar, neem dat dan. Men kon het hem echter duidelijk aanzien, dat hij ongaarne het offer bracht.

„Neen, oude!" zei de voorzitter, „dat kunnen wij ook niet aannemen. Het komt wel met het eerste en tweede besluit overeen, maar niet met het derde."

En de man moest voor de tweede maal zijn geld terug nemen.

Verdrietig bleef hij lang op zijn plaats zitten, zoolang, dat bijna alle anderen hunne gaven op de tafel gelegd hadden. Toen stond hij voor de derde maal op, begaf zich naar de tafel, en legde ditmaal met een blij gelaat eene grootere som gelds op de tafel. „Goed, zeer goed, zeide nu de voorzitter „dat komt met alle drie besluiten overeen."

Geven is zaliger dan ontvangen, God heeft een blijmoedigen gever lief.

Buffels, Olifanten en Leeuwen zijn voor wakende niet zoo gevaarlijk als kleine adders voor de slapende.

Toen de Ariaanschgezinde keizer Valens Basilius bedreigde, dat hij hem te water en te land zou vervolgen, en vraagde waar hij dan zou blijven? antwoordde deze: „of onder den hemel of in den hemel."

EERLIJK EN ONEERLIJK.

(*Standaard* 3 *Juni*) Het Classicaal Bestuur van 's Gravenhage heeft de benoeming van den Heer C. v. D. H. tot ouderling van de Herv. Gemeente te Delft vernietigd, op grond dat hij geen voorstander van den kinderdoop is. Deze uitspraak tot vernietiging is naar aanleiding van twee protesten genomen, die door de lidmaten der gemeente bij het Bestuur waren ingezonden.

KERKBOUW TE GRONINGEN.

Voor dit doel is sedert de laatste opgaven door ondergeteekende nog in dank ontvangen:
Foxhol: van br. K. *f* 0.50.
Hengelo (O): door br. D. H. van de broeders *f* 5.25.
Stads-Kanaal: van br. D. *f* 5.
Franeker: van br. K. *f* 1.
Nieuwe Pekelà: door br. K. van N. N. *f* 5.
Weerdingermond: van br. Roeles uit de Zondagschoolbus *f* 1.87 en uit ZEd. huisbusje *f* 1.13.

Hartelijk dank aan allen, die ons in het bouwen hebben gesteund, zoodat wij thans zoover ons gebouw zien voltooid, dat wij het kunnen gebruiken tot den dienst. Zwaar is echter nog de schuldenlast, die op de Gemeente drukt. Indien er nog broeders of zusters gevonden werden, die haar een handje helpen, wij zouden er hen en onzen God voor danken.

Groningen, 8 Juni '82 N. v. BEEK.

Advertentiën.

⁂ Getrouwd:

J. REILING
EN
L. FORSTEN.

STADS-KANAAL, 23 Mei 1882.

DANKBETUIGING.

Getroffen door de bewijzen van hartelijke belangstelling en liefde ons, bij de herdenking van onze *Vijf en twintig-jarige Echtvereeniging*, van de zijde van vele geliefde broeders en zusters geworden, betuigen wij daarvoor, mede namens onzen zoon, bij dezen onzen vriendelijken dank.

Uw broeder en zuster in den Heer,
C. PETERS en ECHTGENOOTE.

DEVENTER, 12 Juni 1882.

TE KOOP:
EEN FOLIO STATEN-BIJBEL,

uitgave van KEUR, helder van druk, gebonden in jachtleder met koperen hoeken en sluitwerk voor *f* 10.—. Te bevragen bij den Uitgever van dit blad.

SNELPERSDRUK VAN J. J. WIARDA, TE SNEEK.

N°. 7. 15 JULI 1882. 1ste Jaargang.

DE CHRISTEN,

MAANDBLAD,

UITGEGEVEN DOOR DE

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV : 9.

DIT BLAD VERSCHIJNT EENS IN DE MAAND.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI : 16.

ABONNEMENTSPRIJS:
Per jaar, franco per post . . . . *f* 1.00.
Enkele nummers . . . . „ 0.10.

Bijdragen en Ingezonden Stukken
WORDEN FRANCO INGEWACHT BIJ DE REDACTIE,
Adres: H. Z. KLOEKERS, te Nieuwe Pekela.
ADVERTENTIËN AAN DEN DRUKKER.

ADVERTENTIEPRIJS:
Een tot vijf regels . . . . *f* 0.50.
Elke regel meer . . . . „ 0.05.
Groote letters naar plaatsruimte.

OVERTUIGINGEN!

Onder dit opschrift beloofden wij in ons laatste nummer op de woorden van Ds. Huët, voorkomende in no. 12 van „Het eeuwige leven," terug te zullen komen.

Wij willen thans aan die belofte voldoen, en aanvangen met hetgeen ZEw. op het vroeger behandelde laat volgen, waar hij zegt: „Wij kunnen zeer goed begrijpen, dat er christenen zijn, die den doop van geloovigen en den doop door indompeling verkiezen boven die van kindertjes en door besprenging, en die meenen, dat deze de eenige van Christus ingestelde en van God gewilde doopbediening is."

Hoe gaarne hadden wij van ZEw. vernomen, waarom hij dat zoo goed begrijpen kan. Misschien waren wij dan niet alleen op „voorstellingen" geweest, maar bovendien, en vooral op de woorden des Heeren en Zijner Apostelen. Want zie, op hunne woorden, en hun voorbeeld komt het toch voornamelijk aan. En nu vragen wij: Is het inderdaad slechts eene *meening* van de Gedoopte christenen, dat de doop van geloovigen de eenige van Christus ingestelde en van God gewilde doopbediening is? Waar lezen wij dan toch in de Heilige Schrift, dat de Heer nog eenen anderen doop ingesteld heeft, of dat de Apostelen nog eenen anderen doop, bijvoorbeeld de kinderbesprenging, bediend hebben? Lezen wij niet uitdrukkelijk van één Heer, één geloof en één doop? En dewijl nergens anders dan van den doop van geloovigen gesproken wordt, wordt den christen dan wel eenige *keuze* gelaten? Toch spreekt Ds. Huët van christenen, die den doop van geloovigen *verkiezen* boven de kinderbesprenging! Indien ZEw. gezegd had: „Wij kunnen zeer goed begrijpen, dat er menschen zijn, die *de kinderbesprenging* verkiezen boven den doop van geloovigen, en die meenen dat deze de eenige van Christus ingestelde en van God gewilde doopbediening is," — dan zouden wij hem gaarne toestemmen. Wij hebben althans de ervaring opgedaan, dat er werkelijk menschen zijn, die dat *meenen*, èn wij hebben de ervaring opgedaan, dat er zijn, die het *niet* meenen en toch *verkiezen*. Ja, wij hebben zelfs de ervaring opgedaan, dat er zijn, die het *niet* meenen, en *niet* verkiezen, en die toch uit gewoonte en bijgeloovigheid daaraan vasthouden; en nog meer; wij hebben bovendien de ervaring opgedaan, dat er predikanten zijn, die, niettegenstaande zij wel weten, dat de Heer wil dat de geloovigen, naar hunnen aard, van de ongeloovigen gescheiden, en tot ééne Gemeente gedoopt zullen worden, en de gemeenschap der heiligen tot hunne eigene volmaking en tot heil der wereld beoefenen zullen, nochtans om eer of om voordeel zich met allerlei draaierijen bezig houden, hun geweten verkrachten, Gods woord ontzenuwen, en de schapen doen ronddolen op alle bergen.

Voorts, doopen door indompeling, en doopen door besprenging, — is dit geene wartaal? Wij meenen althans dat besprengen, doopen en dompelen drie verschillende handelingen zijn, en dat elke wel onderwezen schoolknaap en waschvrouw het onderscheid tusschen die drie handelingen wel zal kunnen aanwijzen. Predikanten schijnen dat onderscheid evenwel niet te kennen. Mocht dit in waarheid zoo zijn, dan wenschen wij van harte, dat de tijd spoedig moge aanbreken, dat leeraren van den godsdienst personen, zaken en handelingen enz. naar hunnen aard leeren noemen, opdat ook hunne hoorders beter mogen onderwezen worden.

Ds. Huët gaat voort, en zegt: „Maar onze broeders Baptisten (lees: Gedoopte christenen) moesten van hunne zijde zich kunnen voorstellen, dat „andere christenen," even gereed als zij, om zich bijjmoedig te onderwerpen aan wat zij gelooven Gods wil te zijn, een ruimer opvatting van het genadeverbond zijn toegedaan."

En waarin bestaat dan die ruimere opvatting?

Hierin — dat wij niet door bekeering en geloof aan het genadeverbond deel *krijgen*, maar daarin *zijn* opgenomen en daartoe *behooren*, reeds vóór er van geloof en bekeering sprake kan zijn.

En dan zien die „andere christenen" volgens Ds. Huët de heerlijkheid van den kinderdoop (lees: kinderbesprenging) juist hierin, dat ons daarin betuigd en vergezeld wordt „*hoe* wij niet door bekeering en geloof aan het genadeverbond deel *krijgen*, maar daarin *zijn* opgenomen en daartoe *behooren* reeds vóór er van geloof en bekeering sprake kan zijn."

Nu, wij kunnen ons veel voorstellen: voorstellen, dat er andere christenen zijn, die heerlijkheid zien in hetgeen èn het evangelie èn henzelven èn de Gemeente des Heeren schande aandoet; voorstellen, dat zij een genadeverbond *betuigen*, en dat noch zij, noch die kindertjes verstaan noch wat zij zeggen, noch wat zij bevestigen; voorstellen, dat zij meenen het een of ander *te verzegelen*, en dat zij eindelijk bevinden, dat het leege vaten zijn, die zij verzegelden; voorstellen, dat zij van genade spreken en ondertusschen pogen om uit de werken zalig te worden, en anderen door eene kunstbewerking zalig te maken; voorstellen, dat zij meenen eene ruimere opvatting van de genade te zijn toegedaan, en dat hunne opvatting in het oog van "gedoopte christenen" toch lang niet ruim genoeg, en niet naar de waarheid van het evangelie is. — O! wij kunnen ons zooveel voorstellen. Maar de vraag is toch waarlijk niet, wat wij ons van de opvatting van anderen voorstellen, maar: *wat zegt de Schrift*. Waar lezen wij toch in de Schrift ook maar een enkel woord over de kinderbesprenging? Nergens! En hoe kunnen wij er dan lezen, dat door de kinderbesprenging *betuigd* en *verzegeld* wordt, *dat* wij of *hoe* wij niet door bekeering en geloof aan het genadeverbond deel *krijgen*, maar daarin *zijn* opgenomen, en daartoe *behooren* reeds vóór er van geloof en bekeering sprake kan zijn?" — En wat die ruimere opvatting aangaat — o! hoeveel ruimer is het evangelie dan de kinderbesprenging! De kinderbesprenging toch schijnt, volgens deze woorden van Ds. Huët, de genade tot die besprengde kindertjes te beperken, maar in het evangelie lezen wij: „God wil dat *alle menschen* zalig worden." Dienovereenkomstig beveelt de Heer dan ook: „Gaat henen in de geheele wereld, predikt het evangelie aan *alle creaturen*," en dienovereenkomstig gingen de Apostelen uit en betuigden, niet door de kinderbesprenging, maar door het evangelie aan beiden Joden en Heidenen, kleinen en grooten de genade Gods in Christus Jezus, onzen Zaligmaker. En wat de *verzegeling* aangaat — waar lezen wij ergens, dat de Apostelen de kindertjes verzegelden, of dat deze door de *besprenging* verzegeld werden? Wij lezen er niets van, maar wel lezen wij: „*nadat gij geloofd hebt zijt gij verzegeld geworden door den Heiligen Geest der belofte.*" Geloovende werden zij geroepen om zich tot Christus te laten doopen; geloovende, en door den Heiligen Geest bezield, gaven zij zich over om door den doop van de ongeloovigen gescheiden en met de Gemeente van Christus vereenigd te worden, de gemeenschap der heiligen te aanvaarden, en als met eenen mond hunnen God en Zaligmaker te verheerlijken. Het was één lichaam, en één Geest in dat lichaam, gelijk zij ook geroepen waren tot ééne hoop hunner beroeping. „Eén Heer, één geloof, één doop; één God en Vader van allen, die daar is boven allen, en door allen, en *in u allen*." Neen! niet de kinderen des vleesches, die zijn kinderen Gods, maar de kinderen der beloftenis worden voor het zaad gerekend. Geen gemengde, maar een zuivere toestand is de wil van onzen God.

„Wij kunnen ons," met Ds. Huët, „zeer goed voorstellen dat voor hen, die nog niet tot de rechte overgave van zichzelven aan Christus gekomen zijn en dus den waren vrede missen, de gedachte van zich te laten doopen en langs dien weg de zoo gewenschte verzekering en verzegeling deelachtig te worden iets gansch aantrekkelijks heeft;" maar kan ZEw. zich ook met ons voorstellen, dat, waar die rechte overgave en vrede *gemist* wordt, de zoozeer gewenschte verzekering en verzegeling door den doop *niet* verkregen zal worden? Kan hij zich ook met ons voorstellen, dat, waar men meent tot de rechte overgave gekomen te zijn en vrede te hebben, de doop als de vraag van een goed geweten wel eens tusschen beiden kon komen om die overgave en vrede zóó op de proef te stellen, dat het duidelijk wordt, dat er volstrekt van geene overgave sprake kon wezen, en de vrede een valsche vrede was? Kan hij zich met ons voorstellen, dat men zich zoo volkomen heeft overgegeven, dat men slechts zegt: "Spreek, Heere! en uw dienstknecht hoort," en men zich laat doopen *niet* om daardoor vrede te bekomen, en verzekerd en verzegeld te worden, maar omdat men ziet, dat men volgens Zijn woord door den doop van de ongeloovigen gescheiden, en tot Hem en Zijne Gemeente vereenigd behoort te worden? Inderdaad, het laat zich ligt verklaren, dat zulk eene volkomene overgave, en de veelbeteekende stap en de smaad aan den doop verbonden, gepaard gaat met of gevolgd wordt van eene overvloedige mededeeling des Heiligen Geestes, zonder dat daaruit behoeft afgeleid te worden, dat die allerbegeerlijkste gave het gevolg is van den doop, maar veeleer van die volkomene overgave. Laat u duizendmaal doopen zonder die overgave, en gij zult er niets beter door worden; geef u over, maar weiger om den Heer gehoorzaam te zijn, en gij betoont uzelven een leugenaar te wezen; maar geef u over en wees gehoorzaam, en gij zult de vrucht uwer overgave en uwer gehoorzaamheid smaken in liefde, vrede en blijdschap door den Heiligen Geest.

(Wordt vervolgd.)

VERSLAG

VAN DE

Commissie der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

De vergadering van afgevaardigden van gemeenten, die tot deze Unie behooren, werd overeenkomstig hare statuten op Woensdag vóór den laatsten Zondag in Juni, en overeenkomstig het besluit van de vergadering te Sneek, ditmaal te Stadskanaal, Gemeente Wildervank, gehouden.

Na gezang en gebed werd de vergadering door den voorzitter geopend, vervolgens werden de notulen der vergadering, die in Juni 1881 te Sneek gehouden werd, voorgelezen en onveranderd goedgekeurd, en daarna werd het verslag der Commissie voorgelezen.

Verslag der Commissie.

Waarde broeders in den Heere, afgevaardigden van gemeenten van gedoopte Christenen in Nederland.

Met innigen dank aan onzen God staart uwe commissie terug op het tot stand komen onzer Unie, en haren arbeid en aanvankelijke vruchten; maar toch kan zij niet nalaten mede te deelen, dat ons, naar haar inzien, nog veel ontbreekt om zóó gezegend werkzaam te zijn als wij wel konden, en alzoo nog heerlijker vruchten te oogsten. Vele dingen waarop wij doelen zullen u duidelijk zijn, en op sommigen willen wij in den loop van ons verslag opmerkzaam maken.

Rechtspersoonlijkheid.

De tijdsorde volgende, willen wij vooreerst mededeelen, dat uwe commissie nog geene nadere pogingen heeft kunnen aanwenden om als rechtspersoon erkend te worden, omdat eenigen der gemeenten, die zich tot eene Unie vereenigden, voor zichzelven nog geene aanvrage om rechtspersoonlijkheid gedaan of erkenning verkregen hadden. Thans echter, vernomen hebbende, dat ook Sneek eindelijk is erkend geworden, gevoelt zij zich in staat om de zaak weder op te vatten, en meent zij te mogen hopen, dat de erkenning onder de leiding van den in functie komenden president verkregen zal kunnen worden.

Statistiek.

De erkende gemeenten zijn thans 7 in getal en wel het 7tal, dat oorspronkelijk tot de oprichting dezer Unie heeft besloten, namelijk: Stadskanaal, Pekelà, Groningen, Foxhol, Haulerwijk, Hengelo en Sneek. Het ledental bedroeg volgens opgave van ons jaarboekje, dat op 1 Januari dezes jaars verscheen 347 doch is nu geklommen tot 507.

In deze gemeenten heeft men te Foxhol en Sneek gehuurde lokalen in gebruik; te Hengelo wordt een lokaal gratis aan de gemeente ten gebruike afgestaan; te Stadskanaal, Pekelà en Haulerwijk hebben de gemeenten eigen kerkgebouwen, en ook te Groningen is onlangs een flink kerkgebouw verrezen, dat op den 2den Pinksterdag l.l. voor den dienst des evangelies werd geopend. Al deze lokalen hebben zitplaatsen voor ongeveer 1400 personen.

De gemeente te Haarlem, is te klein om als rechtspersoon erkend te worden, en te machteloos om een lokaal te bekomen en tot nog toe veel van zich te doen verwachten; maar de onlangs te 't Zandt opgerichte gemeente is voornemens om rechtspersoonlijkheid aan te vragen, en heeft reeds aanvrage gedaan om in de Unie opgenomen te worden. Wij verheugen ons over den moed, die in deze laatstgenoemde gemeente gevonden wordt, en bidden der gemeente van Haarlem toe, dat zij in haren nood en strijd het oog op haren Verlosser gevestigd moge houden.

Arbeid.

Op onze vergadering te Sneek werd een voorstel gedaan en aangenomen om eenen rondgaanden brief in het leven te roepen, ten einde de Gemeente van maand tot maand met malkanders zegeningen en beproevingen op de hoogte te houden, maar op diezelfde vergadering werd ook besloten om een jaarboekje en maandblad uit te geven, die beiden voor de eerste maal in Januari l.l. zouden verschijnen. Toen dit maandblad vervolgens verscheen meende uwe commissie, dat het goed kon zijn om het Gemeentenieuws, dat in den rondgaanden brief voorkwam, eene plaats in ons blad te doen innemen. Zij schreef daarover aan de gemeenten, die dit algemeen goedkeurden, zoodat dientengevolge de „rondgaande" brief vervallen is, maar het is uwer commissie minder aangenaam op te merken, dat van de rubriek „Gemeentenieuws" in ons blad weinig of geen gebruik wordt gemaakt. Zij begrijpt zeer goed, dat niet alles wat in een vertrouwelijken rondgaanden brief voorkomen kan, voor een publiek blad geschikt zou wezen, toch meent zij dat van die rubriek wel meer gebruik gemaakt zou kunnen worden, en neemt de vrijheid daarop opmerkzaam te maken.

Met blijdschap kunnen wij overigens melden, dat van ons jaarboekje, bijna 600 exemplaren geplaatst werden, en dat ons maandblad „De Christen" thans 368 inteekenaren telt. Beider bestaan mag, onzes inziens, geacht worden verzekerd te zijn, en het verheugt ons er aan toe te kunnen voegen, dat wij van beider invloed goede geruchten mochten vernemen. Een paar opmerkingen, die wij ontvingen wenschen wij evenwel mede te deelen, 1. dat het jaarboekje eenigzins vroeger verschijnen, en met tafels van den op- en ondergang van zon en maan voorzien worden mocht, en 2. dat sommige stukken, in „De Christen" vooral, met meerdere zorg geschreven, of door den Redacteur een weinig meer mochten worden besnoeid, etc.

Terwijl het den Heer behaagd heeft om alle broeders, die in het evangelie arbeiden bij het leven te bewaren, heeft Hij hen ook gesterkt om in den loop des jaars, zoowel in als buiten de gemeenten der Unie, gezegend werkzaam te zijn. Onder de leiding van onze broederen Horn en Roeles is te Weerdingermond en omstreken, Pekelà, Groningen 't Zandt en Garsthuizen, Sneek en Hengelo zendingswerk verricht, waardoor velen van de dwaling huns wegs tot God zijn gebracht geworden. Wij mogen niet nalaten er bij te voegen, dat die pogingen om anderen te behouden ook op de gemeenteleden eenen gezegenden invloed hebben uitgeoefend.

De zending in China draagt gezegende vruchten, en onze Buit. Secr. heeft juist een paar dagen geleden eenen Chineschen brief van den geeërden inlandschen zendeling Tsjeng U-yun ontvangen, die recht bemoedigend, maar tevens beschamend mag heeten, en waarvan door hem, wellicht in het volgende maandblad, eene vertaling ter lezing zal gegeven worden.

Financiën.

De financiële toestand *der gemeenten* is niet rooskleurig. De kerkgebouwen, die tot de gemeenten der Unie behooren zijn belast met eene gezamenlijke schuld van ongeveer *f* 10000. De gemeenten te Stadskanaal, Pekelà en Haulerwijk worden door hare voorgangers gratis bediend, maar de andere voorgangers moeten door de gemeenten worden onderhouden, terwijl bovendien voor de huur der lokalen, en voor den nood der behoeftigen moet worden gezorgd, en men ook nog gaarne ruimere middelen zou bezitten om ook op andere plaatsen het evangelie te verkondigen en de zending in China met meerdere mildheid te ondersteunen.

De financiën der Unie laten ook veel te wenschen over. De rekeningen zijn behoorlijk nagezien en in orde bevonden en sluiten met een batig saldo van slechts eenige guldens. De werkzaamheden der Unie, hoe gewenscht ook, kunnen dus niet verder uitgebreid worden, tenzij in de meerdere uitgaven, die zulke uitbreiding vereischen zou, op deze of gene wijze zou kunnen worden voorzien.

Naardien de leden der Gemeenten over het algemeen tot de arbeidende klasse behooren, en er slechts hier en daar een enkele negotiant, boer of renteniertje in hun midden gevonden wordt, zoo laat zich licht begrijpen, dat de moeielijkheden op financiëel gebied zich nu en dan nog al eens laten gevoelen; maar den geest van allen in aanmerking nemende hebben wij toch goeden moed. De leden zijn over het algemeen gewillig om naar — sommigen zelfs om boven — vermogen bij te dragen, en de broeders, die in het evangelie arbeiden, toonen, dat zij bereid zijn om zich zoo zuinig mogelijk te behelpen. Waar zóóveel zelfopoffering van weerszijden gevonden wordt, daar mag de hulp en zegen des Heeren met vertrouwen ingeroepen en verwacht worden, en kunnen wij de toekomst der Gemeenten en der Unie hoopvol tegemoet gaan.

Slot.

Aan het slot van ons verslag gekomen willen wij malkander dan ook toeroepen: „Hebt goeden moed." Al is ons getal in Nederland ook nog maar klein, in Duitschland en andere landen worden onze broederen bij tienduizenden, in Engeland bij honderdduizenden, in Amerika bij millioenen geteld, en gelijk zij daar jaarlijks bij duizend en tienduizendtallen toenemen, zoo herinneren wij tevens met dankbaarheid aan het feit, dat wij in Nederland in weinige jaren van éène Gemeente tot eene drieëenheid aangroeiden, en dat ons drietal thans tot een heilig zevental van erkende Gemeenten is geklommen. Wij mogen vertrouwen, dat ons vereenigd optreden andere Gemeenten zal aansporen om pogingen tot vereeniging met onze Unie aan te wenden, teneinde met vereende krachten samen te werken, en ook de zwakkere gezelschappen onzer broederen op andere plaatsen de behulpzame hand te bieden. In de verschillende kerkgenootschappen zijn menigten van geloovigen, zelfs zijn er een aantal predikanten, en Hoogleeraren, die met ons gelijk denken, maar die tot nog toe, om welke overwegingen dan ook, den moed missen om met de leeringen en inzettingen van menschen te breken, en de gemeenschap der heiligen naar het Woord te aanvaarden. Ons vereenigd optreden zou ook hun den moed kunnen inboezemen, en de uitgave van ons blad hun den weg kunnen aanwijzen om zich met ons te vereenigen en ons getal binnen korten tijd tot duizenden te doen worden. Zelfs anderen, die met ons niet gelijk denken, en zelfs niet weten, wat zij te denken en te gelooven hebben, zullen tot nadenken en bekeering gebracht kunnen worden, indien wij, trouw aan onze beginselen, spreken en wandelen als voor het oog van onzen dierbaren Verlosser. Persoonlijk, gemeentelijk en als eene Unie zij onze gemeenschap met den Vader, en met Zijnen Zoon, Jezus Christus, onzen Heer, in den Heiligen Geest, en wij zullen de wonderen van Gods genade heerlijk aanschouwen in al ons doen en lijden, ook in het zendingswerk. Kunnen allen in dat zendingswerk, het zoogenaamde opwekkingswerk, niet zoo van harte medegaan als wij dat zouden wenschen, omdat zij hier of daar iets meenen te zien of te hooren, dat niet is zooals zij het begeeren, wij hopen dat dezen zullen bedenken, dat het onmogelijk is om het allen naar den zin te maken, en tevens dat anderen misschien weder iets op hen en hunne woorden en handelingen zouden kunnen aanmerken. Malkander in liefde en zachtmoedigheid op het een of ander te wijzen, dat men niet goed, of althans minder wenschelijk acht, kan zijn nut hebben; en dat allen bereid mogen zijn om deze of gene op of aanmerking met bedaardheid aan te hooren, hetzij tot verbetering van of bevestiging in den ingeslagen weg en wijze van doen; maar niemand werpe zich op als gebieder, want één is uw meester, namelijk, Christus, en gij zijt allen broeders." Wij hebben reeds genoeg met de Orthodoxie, van Roomschen, Hervormden, Lutherschen, etc. en met de vijandschap van onbekeerden te worstelen om niet naar de grootst mogelijke eensgezindheid te streven, en de waarheid te betrachten in liefde. Bovendien, de beginselen in onze statuten uitgedrukt zijn wel van beslisten, maar tevens van vormenden aard, en, zijn wij geroepen om de orthodoxen van allerlei soort te toonen, dat zij veel van hunne stelsels hebben te verleeren, en de onbekeerden onder- en buiten hen, dat zij behoefte hebben aan verandering van hart en hoofd, wij zullen tevens wel willen erkennen, dat wij zelven nog niet volmaakt zijn in wijsheid en kennis, en nog steeds behoefte hebben aan meer geduld en zachtmoedigheid, aan nederigheid en dienende liefde.

Moge het doel der Unie steeds door ons voor oogen worden gehouden, en met heiligen ernst, in liefde, en overeenkomstig hare beginselen worden nagestreefd, en God, onze God zal ons zegenen in onze pogingen om zelf steeds meer in Zijne waarheid geheiligd te worden, de Gemeenten tot de volle waarheid en heiligheid te leiden, en met malkander der wereld ten zegen te zijn. Al moet onze arbeid ook onder veel zorg, en strijd, en leed, en moeite, en ontbering, en zelfverloochening voortgezet worden, — het is de overtuiging uwer Commissie, en die overtuiging is op het woord Gods, en op de tijdsomstandigheden gegrond: *De Gedoopte Christenen hebben in Nederland eene toekomst.*

NIET VAN DE WERELD.

TOESPAAK VAN REV. T. TAYLOR.

> Ik heb hun Uw woord gegeven, en de wereld heeft ze gehaat, omdat zij van de wereld niet zijn, gelijk als ik van de wereld niet ben.
> JOH. 17: 14.

Het aan gebeurtenissen zoo rijke leven van den Zoon van God liep ten einde; weinige uren later zou men Hem zien, gegrepen als een kwaaddoener, beschuldigd voor de geestelijke en burgerlijke rechtbank, ter dood veroordeeld, gekruisigd tusschen twee misdadigers, en het doode lichaam in Jozefs graf gelegd. Hij had zijne discipelen verscheidene keeren op treffende wijze zijn' dood voorspeld, maar nu, terwijl Hij met hen allen te samen was in den nacht, die aan zijn lijden voorafging, sprak Hij op de meest duidelijke en besliste wijze van Zijn naderend einde; en kan het ons verwonderen, dat droefheid hunne harten vervulde, wanneer wij denken aan de innige liefde, die tusschen Hem en hen be-

stond; wanneer wij denken aan hetgeen Hij voor hen geweest was en gedaan had? Wanneer wij bovendien in aanmerking nemen, wat Hij hun voorzegd had van de vervolgingen, die zij zouden hebben te verduren na Zijn heengaan, dan bevreemdt het ons niet, dat zij overstelpt waren van droefheid over hun verlies. De smart der discipelen schijnt den Heer te hebben gedrongen om hun die raadgevingen, bemoedigingen, en die groote en heerlijke beloften te geven, die wij in de volgende hoofdstukken lezen. Nadat Hij Zijne troostwoorden gesproken heeft, stort Hij Zijne ziel uit in ernstige smeekingen voor hen tot Zijnen Vader in den hemel. In dit gebed vinden wij de woorden van onzen text: „Ik heb hun Uw woord gegeven, en de wereld heeft ze gehaat, omdat zij van de wereld niet zijn, gelijk als ik van de wereld niet ben."

De Heer spreekt hier van drie dingen aangaande zijne discipelen.

1. Dat Hij hun eene onschatbare gave gegeven had.

2. Dat zij onderscheiden worden door een bijzonder karakter.

3. Dat zij voorwerpen van haat waren voor deze booze, tegensprekende wereld.

1. Laat ons de kostbare gave eens beschouwen, die de Heer zegt Zijnen discipelen te hebben geschonken. „Ik heb hun Uw woord gegeven." De gansche bijbel mag met bijzonderen nadruk het woord van God genoemd worden, en hij mag gezegd worden door Jezus Christus gegeven te zijn. Van de eerste belofte tot de laatste, van het begin van Genesis tot aan het einde der Openbaring is het geheel gegeven door den geest van Christus. Daarom zegt Petrus, wijzende op de voorspellingen van het Oude Testament, of liever op de mannen die ze uitspraken, dat: „De geest van Christus, die in hen was, beduidde en te voren getuigde het lijden, dat op Christus komen zou, en de heerlijkheid daarna volgende." Bij gevolg kon de Heer met betrekking tot het geheele Oude Testament, en wat Hij geopenbaard had van het Nieuwe, met vrijmoedigheid zeggen: „Ik heb hun Uw woord gegeven. Maar wij denken dat Hij niet zoo zeer het oog had op de Oud-Testamentische schriften, als wel op die helderder en voller openbaring van Gods liefde en barmhartigheid voor het ongelukkige menschelijke geslacht, waaraan Hij datgene gegeven had, wat wij het evangelie noemen. Dat evangelie is het, naar wij gelooven, waarop de Heer bijzonder zag, toen Hij tot Zijnen Vader zeide: „Ik heb hun Uw woord gegeven." Deze gave is van onschatbare waarde. Wij kunnen er eenigszins over oordeelen, wanneer wij in aanmerking nemen, dat Hij haar schonk aan degenen, die Hij zoo teeder beminde, en dat Hij er melding van maakte in Zijn gebed. Laat ons dit eens duidelijk maken door een beeld uit het dagelijksch leven. Een man met grooten rijkdom, en bekend door zijne wijsheid en voorzichtigheid, staat op het punt zijne familie te verlaten, waaraan hij zoo zeer gehecht is. Nu moogt gij gerust zeggen, zonder dat gij den wil van dezen man kent, dat het deel, dat hij hen achterlaat, van geene geringe waarde is. Ware hij arm geweest, dan zou hij hun slechts weinig hebben kunnen nalaten; ware hij rijk maar onverstandig geweest, hij zou hen een dwaas deel achterlaten; en had hij hen niet innig liefgehad, dan zou dit eenen grooten invloed hebben op de nalatenschap: maar nu hij rijk en voorzichtig was, en bovendien zeer aan hen gehecht, kunt gij gerust denken, dat hun deel het beste is dat hij geven kon. Nu was onze Heer oneindig rijk, de bezitter van hemel en aarde; Hij had de grootste wijsheid en was met de teederste liefde aan Zijne discipelen verbonden; daarom mogen wij veilig besluiten, al kenden wij de waarde der gave niet, dat het eene gave was van onberekenbaren prijs. Hij kon hen rijkdommen gegeven hebben, want het goud en het zilver was het Zijne, en het vee op duizend bergen, en door de leidingen Zijner voorzienigheid kon Hij hen allen zoo rijk gemaakt hebben als Croesus. Hij kon hun al de wetenschap gegeven hebben, en hen tot de diepzinnigste wijsgeeren en grootste letterkundigen gemaakt hebben, die ooit op aarde leefden, want in Hem zijn al de schatten van wijsheid en kennis verborgen. Hij kon hun de hoogste plaatsen in de maatschappij gegeven hebben, en hen tot de meest begeerde eereposten onder de natiën hebben opgevoerd, want Hij vernedert den een, en verhoogt den ander; maar al die dingen, die tot de aarde en den tijd behooren, beschouwt Hij als eene te armoedige gave voor hen, die Hij met eene eeuwige liefde had liefgehad, en om wier wil Hij den hemel had verlaten om te lijden en te sterven in deze in zonde verzonkene wereld. Maar wij kunnen ook de groote waarde Zijner gave zien, als wij ze toepassen op al de behoeften en smarten van onzen gevallen toestand. Zijn wij onwetende, zij onderwijst ons; zijn wij schuldig, zij leert ons hoe wij vergiffenis kunnen bekomen; zijn wij onrein, zij wijst ons de fontein aan waar wij gewasschen en gereinigd kunnen worden; zijn wij ongelukkig en ellendig, zij zegt ons, hoe wij vrede en geluk kunnen bekomen; zijn wij onmachtig, zij komt ons te hulp; zijn wij stervende, zij brengt leven en onverderfelijkheid aan het licht; kortom, er is geene enkele behoefte in 's menschen verloren toestand, waarin niet voorzien wordt door deze kostelijke gave van Christus: „Ik heb hun Uw woord gegeven." Dat Woord is eene lamp voor onzen voet en een licht op ons pad. Dat Woord openbaart ons niet alleen eene betere wereld, maar wijst ons ook den eenvoudigen weg om er te komen. Dat Woord geeft ons onfeilbare raadgevingen, getrouwe waarschuwingen en groote vertroostingen in het land onzer vreemdelingschap. Dat Woord, met zijne verhevene leer, zijne volmaakte zedewet en zijnen rijken schat van beloften is de gids voor de jeugd, de staf voor den ouderdom, en heeft dikwijls het hart van den reiziger naar Zion zóó verblijd, dat hij losbarstte in gejuich op den moeilijken weg. Spreek van rijkdommen, eer, wijsheid en wetenschap, of van andere dingen, die de menschen in zoo hooge waarde houden, en die zij zoo begeerig zoeken, plaats ze naast deze gave van Christus, en zij zullen minder dan ijdelheid blijken te zijn. Dit is dus de gave, waarop de Heer doelde, toen Hij zijne oogen ophief naar den hemel en zeide: „Ik heb hun Uw woord gegeven."

Met het schenken van deze gift had onze Heer twee bedoelingen, waarbij wij kortelijk zullen stilstaan. De eene was het persoonlijk voordeel van Zijne volgelingen; de andere, dat zij het woord in de wereld zouden bekend maken. Op de eerste wordt gezinspeeld in het 17de vers van dit hoofdstuk: „Heilig ze in Uwe waarheid, Uw woord is de waarheid," op de laatste in het 20ste vers: „Ik bid niet alleen voor dezen, maar ook voor degenen, die door hun woord in mij gelooven zullen," dat in zich sluit dat het woord aan anderen zou verkondigd worden tot hun geloof en zaligheid; en dit wordt nog duidelijker uitgedrukt in Zijn laatste gebod, toen hij op den Olijfberg stond met deze zelfde discipelen om zich heen, op het punt van op te varen naar de hoogste hemelen, en op aarde niet meer gezien te worden tot den tijd van de wederoprichting aller dingen: „Gaat heen in de geheele wereld, predikt het evangelie aan alle creaturen; die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden, maar die niet geloofd zal hebben zal verdoemd worden." Ik heb dikwijls gedacht welk een zegen het is, dat zijn laatste bevel niets uitsluit zooals dat, wat Hij Zijnen discipelen gaf, toen Hij hen voor het eerst uitzond; want wat zou er geworden zijn van zoovele afgelegene hoekjes der wereld? Nu werd in het ten uitvoer brengen van dit groote gebod van Christus, door de eerste of latere Zijner volgelingen, deze groote gave ook tot ons gebracht, is het woord der verlossing ook tot ons gekomen. Jezus zond in Zijne verhoogde hoedanigheid als Heer van allen, door de leidingen Zijner voorzienigheid en den rijkdom zijner genade het woord des levens tot ons; en nu kan Hij aangaande ons zeggen, zooals Hij deed van zijne eerste discipelen: „Ik heb hun Uw woord gegeven," en Hij gaf het ons met dezelfde bedoelingen, dat het zou dienen tot onze onderwijzing, heiliging en vertroosting; en dat wij het zouden verkondigen aan degenen, die het niet kennen. „Gij hebt het om niet ontvangen, geeft het om niet."

(*Wordt vervolgd.*)

HET GEBED.

Wij hebben met belangstelling een blaadje gelezen, dat onlangs in Amerika is uitgegeven, als antwoord op denkbeelden, die geuit waren over de uitgeblevene verhooring der gebeden, die opgezonden zijn voor de herstelling van den President Garfield. Het is een woord op zijn tijd tegen de heerschende geneigdheid der menschen om alle dingen te beoordeelen naar derzelver uitwendige uitkomsten, en tegen andere dwalende denkbeelden ten opzichte van het nut en den aard des gebeds.

Men vindt er de volgende uittreksels in van brieven en redevoeringen over dit onderwerp: „Ik word langzamerhand meer en ongeloovige. Wanneer 50.000.000 gebeden het leven van een goed man niet hebben kunnen redden, welke is dan de nuttigheid des gebeds? Wat God hebben wij dan?" „Ik heb in twintig jaren niet gebeden, maar ik bad met mijn gansche hart om zijne herstelling." „Nooit is, mijns inziens, de nutteloosheid des gebeds van eene geheele biddende natie, meer gebleken dan nu."

Tegen deze gezichtspunten komt de schrijver op voelbare wijs op. Hij toont aan, dat het meermalen de grootste liefdeloosheid zoude zijn, om aan den mensch de verhooring zijner begeerten te schenken. „Het gebed verkrijgt van God alles, wat zijne kinderen op aarde noodig hebben, en er moet even goed gedankt worden voor elk afgeslagen verzoek, als voor de vragen, die ons toegestaan worden. De Vader weet, wat goed is voor zijn kind.... en geeft en onthoudt, wat voor Zijne kinderen het beste is." „Ook is het gebed niet altijd geef, geef. Het gebed maakt het hart nederig en brengt den onbuigzamen en onleerzamen wil tot onderwerping." „Het gebed des geloofs, des vertrouwens en der liefde heeft geene behoefte aan luidruchtigheid of hevigheid of onstuimige vorderingen alsof God onwillig ware, dat hij gewonnen of gedwongen zou behoeven te worden. Luid geroep is niet noodig om te doen blijken, dat men met den Heiligen Geest vervuld is; het openbaart veeleer het tegendeel. Ik heb menschen in het gebed gehoord uit wier aandrang men zou opmaken, dat zij veel liefderijker en welwillender waren dan God zelf, en dat zij Hem gaarne zouden noodzaken om tot hunne hoogte zich op te heffen." „Het gebed des Heeren, dat Hij de zijnen leerde bidden, is het modelgebed; het volgt de tafelen der wet. Het begint met God de eer te geven, en met uitdrukkingen van vertrouwen in zijn werk en in de uitkomsten daarvan, wanneer zijn wil op aarde zal gedaan worden zooals die in den hemel wordt beoefend. Onze plicht jegens onzen naaste, zooals die in de tweede tafel der wet wordt aangeduid, is neêrgelegd in de bede: „Vergeeft ons onze schulden gelijk ook wij vergeven aan een iegelijk, die ons schuldig is." Zooals wij hopen dat onze schulden jegens den naaste vergeven worden, zoo moeten wij die van onzen naaste jegens ons vergeven. Eene zonde tegen onzen naaste is eene zonde tegen God. Het gebed des Heeren is eene verstandelijke aankweeking van onzen plicht jegens God en onzen naaste, en eene bede om onze dagelijksche behoeften, en om de vergeving onzer zonden, zooals het aan kinderen Gods, die der goddelijke natuur deelachtig zijn, past. Er is geen spoor in van opgewondenheid of onstuimig eischen, of van eigenwilligheid, die los is van Gods wil."

VII.

DE CHRISTEN, DE ONOVERWINNELIJKE.

Want al wat uit God geboren is, overwint de wereld.
I Joh. 5: 4.

Menig vorst heeft in blinden overmoed zich ingebeeld, dat hij onverwinnelijk was, doch telkens brak dan onverwacht het oogenblik aan, dat zijne zegefeesten verstomden en één nederlaag al zijn roem deed eindigen. Denkt aan den gevreesden Napoleon I en zijne nederlaag bij Waterloo den 18den Juni 1815. Of aan Filips II, koning van Spanje, die in zijn' helschen strijd tegen onze vaderen, meende, dat hij onmogelijk overwonnen kon worden, en daarom aan zijne vloot bestaande uit 90 groote en 40 kleine oorlogschepen, die hij in den zomer van 1588 uitzond, om eerst Engeland en vervolgens Nederland te tuchtigen, den naam van „Onoverwinnelijke Vloot" gaf. Weldra echter las men op eenen penning dien onze vaderen ter gedachtenis aan deze lieten slaan: „Gods adem heeft ze vernield!" God had door eenen storm de overwinning behaald op de onoverwinnelijke vloot.

Christus, over wiens nederlaag aan het kruis de wereld heeft gejuicht en de hel vreugde bedreven, heeft in die nederlaag de grootste overwinning behaald, en daarom kan aan Hem, die zelfs in den dood overwon, met recht den naam van „onoverwinnelijke" gegeven worden. Hij alleen heeft aanspraak op dien naam, want Hem is gegeven alle macht in hemel en op aarde.

Welnu de Christen is uit hem geboren, en alzoo zijner goddelijke natuur deelachtig geworden, ja ééne plant met Hem en daarom eveneens bestemd, niet voor den ondergang, maar voor de overwinning op elke vijandige macht, die tegenover hem staat. In Christus staat hij boven de zonde, de wereld en den duivel, en is in Hem, boven dood en hel verheven (*).

De wereld die slechts aanziet wat voor oogen is, beschouwt den christen veeleer als een verslagene en overwonnene. In hare oogen heeft hij veel overeenkomst met eenen strijder, wiens leger verslagen is en die er nu enkel op bedacht is, om een veilig toevluchtsoord te zoeken.

Zoo min men in den schaapherder David den

(*) Dit is hem echter uiterlijk niet aan te zien.

grooten held vermoedde, die Goliath zou verslaan, en wien de vrouwen zouden bezingen, zoo min vermoedt de wereld, dat de christen eenmaal de palm der overwinning zal wegdragen. En toch zal dit zekerlijk geschieden, en wel omdat hij eerst verslagen en overwonnen is.

De doorboorde hand van Jezus heeft hem verslagen door hem in die wonde de grootheid zijner zonde te doen zien. Dit zien verbrak den hoogmoed zijns harten, en met het gevoel zijner schuld liet hij zich door diezelfde hand, die slaat om te heelen, weer oprichten en werd overwonnen, doch tevens gewonnen voor Jezus. Geen ander doel heeft de Heer met de zijnen voor dan hen tot de overwinning te leiden. Dat maakt Hij mogelijk door hen zijne Goddelijke natuur deelachtig te doen worden en nu in vereeniging met Hem zijn zij onverwinlijk. Wel tracht de wereld door verleiding en bedreiging, door belofte en vreesaanjaging, door list en geweld hen te overwinnen, doch de Heer houdt hen staande. Wel heeft zij tot allerlei vervolgingen en martelingen de toevlucht genomen, doch de Heer heeft tot heden zijn woord gehandhaafd: „De poorten der hel zullen mijne gemeente niet overweldigen."

Welk een troost voor den strijder, den Christen, een troost dien hij dagelijks kan smaken door het geloof. Uit God geboren, wandelend aan Zijne hand, is hij overal veilig. Hij behoeft geen neêrlagen te kennen; die er komen, zijn aan hem te wijten.

Toen Israël Gods weg ging, waren alle vijanden zwakker, en zoolang Simson Nazireër bleef, kon geen Filistijn tegen hem bestaan, maar toen Israël ontrouw werd aan den Heer en Simson hoogmoedig op zijne kracht, bezweken beide.

Ons leven zij dan een overwinnend leven in 's Heeren kracht. Aan Zijne hand is er geen gevaar, want Hij leidt zijn volk tot de overwinning en doet hen de kroon verwerven.

Sidderen we dan niet, zelfs daar niet, waar de Satan woont, en verliezen we nooit door moedeloosheid of bevreesdheid onze kracht, die in Hem zeker en blijvend is. Door de wereld heen als overwinnaars, haar op elk gebied het hoofd biedend, opdat we haar ontzag afdwingen door onze trouw en heldenmoed. Hierin verheerlijken we onzen Heiland, die ons is voorgegaan, opdat wij Hem zouden volgen, en doen wij dit in deze booze wereld, onder verzoeking en strijd, verguizing en smaad, dan zullen we Hem ook volgen in Zijn Koninkrijk, gezeten op witte paarden. Dan zal de wereld zien, dat wie uit God geboren is, haar overwint en als eeuwige overwinnaar gekroond, met Jezus zal deelen in Zijne heerschappij.

H. D. H.

GEDACHTEN.

Reken er op, te midden van al de wijsheid dezer wereld en de onkunde aangaande God en Zijne grootheid, dat de man of vrouw, die met een waarlijk overgegeven hart zeggen kan: „Uw wil geschiede," dichter bij het geheim der dingen is, dan de grootste aardkundige en godgeleerde.

George Macdonald.

De plichten zijn voor ons, de gebeurtenissen voor den Heer; wij moeten den Almachtige Zijn eigen werk laten doen en Zijn eigen roer laten besturen.

Rutherford.

Bewolkte dagen zijn er veel; heldere weinig. Wij moeten elken zonnestraal opvangen, die er schijnt. De wolken pakken samen, en terwijl zij heendrijven, verbergen zij de verre kusten voor ons oog. De wolken die onze toekomst verdonkeren, verdwijnen nooit; gezegende schaduw! Wie zou één stap vooruit willen zien? Eene ongeziene hand zal ons veilig leiden, zoo wij maar aan haar vasthouden. Het is beter te gelooven dan te aanschouwen.

Payson.

Betrouw mij altijd uwe zaak toe, spreekt de Heer, en ik zal haar ten beste schikken op haren tijd. Verbeid mijne beschikking, en gij zult er u wel bij bevinden. Thomas à Kempis.

Wat God borduurt door lief en leed,
In 't weefsel van eens christens leven,
Vertoont een werk, waar niemand weet
Gewisse duiding aan te geven.
Aan deze zij schijnt lijn op lijn
Dooreen te weem'len en te warren;
Aan d' and're zal 't een bloemstuk zijn,
Omgeven met een krans van starren.

Beets.

VARIA

IEDER OP ZIJNE WIJZE.

Alle groote werken worden gedaan door God te dienen met wat wij in de hand hebben. Mozes hoedde de schapen in Midian. God zond hem heen om Israël te verlossen, maar hij deinsde voor de onderneming terug. Wij voelen met Jethro's herder, alleen en een vreemdeling, met zelfs geen lam tot eigendom, waarover hij waakte. Hij had niets dan zijn' herdersstaf, uit een kreupelbosch gesneden. Als hij wilde, kon hij hem wegwerpen, en een' beteren snijden. En God zeide:

„Wat is er in uwe hand? Met dezen staf zult gij Israël verlossen." En zoo werd het.

„Wat is er in uwe hand, vreemdeling?"

„Een' ossenstok, waarmede ik mijne logge beesten hoed."

Voor God gebruikt, versloeg Samgar's ossenstok de Filistijnen.

„Wat is er in uwe hand, David?"

„Mijn' slinger, waarmede ik de wolven van de schapen verdrijf."

Met dien slinger doodde hij Goliath, voor wien een leger vreesde.

„Wat is er in uwe hand, discipel?"

„Slechts vijf gerstebrooden en twee vischjes."

„Breng ze tot mij; geef ze aan God." En de menigte werd gevoed.

„Wat is er in uwe hand, arme weduwe?"

„Slechts twee penningen."

„Geef ze aan God." En het gerucht van de rijke gave vervult nog de wereld.

„Wat is er in uwe hand, weenende vrouw?"

„Eene albasten flesch met zalf."

„Geef ze aan God. Breek ze; giet ze uit op het hoofd des Zaligmakers." En de zoete geur verspreidt zich nog heden in de Gemeente.

„Wat is er in uwe hand, Dorcas?"

„Mijne naald."

„Gebruik haar voor God." En die rokken en kleedingstukken worden vermenigvuldigd, en kleeden nog de naakten. (*Uit het Engelsch.*)

Eene kwade conscientie is een groote pijnbank en de wreedste beul; eene goede conscientie daarentegen beter dan duizend getuigen. Al slaapt het geweten voor een tijd, het wordt eindelijk wakker en gaat dan de vierschaar spannen en wordt een aanklager van, een getuige tegen en een richter over den mensch. Oefent u dan gedurig om een onergelijk geweten te hebben voor God en menschen. R.

KINDERVRAGEN.

„Mie," zeide een 6-jarig knaapje tot de kindermeid waarmede hij wandelde, „waarom schreiden die man en vrouw, die ons zoo even voorbijgingen?" „Zij hebben hun kind verloren," antwoordde de meid. „Dan zullen wij het gaan zoeken, Mie," zeide de kleine prater. „Neen," antwoordde zij, „dat kunnen wij niet, want het is gestorven." „Is het nu in den Hemel," herhaalde hij, „waar Moe ons wel eens van vertelt, waar rivieren van kristal zijn en straten van goud?" „Ja," antwoordde zij. Toen zag hij haar vol verwondering aan en zeide: „En noemen de groote menschen dat dan verloren?"

GEMEENTE NIEUWS.

SNEEK. 't Is verwonderlijk hoe de Heer in alle Gemeenten Zijn heerlijk werk voortzet en schier dagelijks tot haar toedoet. Behalve eene zuster hier, werden op verzoek van de Gemeente te Amsterdam 3 br. en zr. in ons midden gedoopt. Ook dáár breidt de Gemeente zich steeds uit, in weerwil dat haar een kerkgebouw of lokaal ontbreekt en zij mitsdien de openbare prediking derft. De groote kamer van een der broederen, waar de Gemeente gedurig vergadert, wordt te klein. Er openbaart zich daar een liefelijk, gemeentelijk leven, dat niet zonder kracht naar buiten is.

Overal in den lande ontwaakt in Godskinderen het bewustzijn, dat het vrijgemaakt zijn van de banden van menschelijke leeringen, leiden moet tot gebondenheid aan Gods woord, en dat alleen dit, en niet losbandigheid of bandeloosheid, de ware vrijheid is.

GRONINGEN, Juli 1882. Met dank aan God, wiens goedheid hemelhoog is, vermelden wij gaarne het goede, dat de Gemeente geniet. Haar nieuw Kerkgebouw voldoet uitmuntend en de opkomst onder de prediking is zeer bevredigend. Sedert ons laatste bericht werd één broeder door den doop in de Gemeente opgenomen.

14 AUGUSTUS.

Br. Koeles herinnerd mij dat het 14 Aug. een jaar geleden is, dat de heerlijke „Geestelijke Opwekking" te Weerdingermond begon, en dat hij voornemens is met de br. en Zr. daar, aan den avond van dien dag, een dank en bedestond te houden. Beteekenisvol is die datum voor alle Gemeenten. De stroom daar begonnen, vloeide verder en verder, en bij de terugblik op dat jaar is er stoffe om uitteroepen: „de Heer heeft groote dingen bij ons gedaan." Maar er is ook reden tot gebed, ook reden tot verootmoediging voor Weerdingermond, voor alle Gemeenten.

Broeders en Zusters zullen aan den avond van 14 Aug. alle Gemeenten elkander voor den troon der genade ontmoeten? Moge het zoo zijn.

Uw liefhebbende Broeder in den Heer,
J. HORN.

CORRESPONDENTIE.

Het bankbillet van *f* 25.—, uit Bordeaux ons toegezonden voor de Evangelisatie, is in orde ontvangen. Wij zeggen den onbekenden gever hartelijk dank. Zijn voorbeeld vinde navolging.

Ons antwoord aan „Een landman" in een volgend blad. Gebrek aan plaatsruimte verhindert ons om ook andere stukken ditmaal op te nemen.

„DE CHRISTEN."

Naardien ons blad meer en meer bijval vindt bij degenen, die er mede bekend worden, wenschen wij onze lezers opmerkzaam te maken, dat zij ons zeer behulpzaam kunnen zijn in het aanwerven van inteekenaars.

1o door het blad ter kennismaking aan anderen in handen te geven.

Met dit nummer begint het 2de halfjaar, en wie nu inteekent behoeft, natuurlijk, voor dit halfjaar slechts 50 centen te betalen. (*)

2o door ons advertentiën te doen toekomen.

Tot nog toe was ons blad slechts karig van advertentiën voorzien. Toch is de publiciteit, die zulk eene advertentie krijgt niet klein, aangezien ons blad aan een reeds aanzienlijk getal lezers wordt toegezonden.

ALMANAK.

Op onze Unie-vergadering j.l. werd ook besloten om met de uitgave van ons jaarboekje voort te gaan.

De Commissie verzoekt van belangstellenden te mogen ontvangen:

1o Aan- of opmerkingen tot verbetering van den inhoud, en

2o kleine schriftelijke bijdragen, hetzij in proza of poëzy.

Men adresseere aan Ds. H. Z. Kloekers, te Nieuwe Pekelà.

(*) Aan wie met het werven van nieuwe inteekenaars de proef wil nemen, zal de heer J. Horn te Sneek op aanvrage gaarne eenige present-exemplaren zenden.

KERKBOUW TE GRONINGEN.

In dank ontvangen:
Groningen: van br. W. *f* 1.—.
Slochteren: van br. J. B. een aandeel à *f* 10.—.
Sneek: van de Gemeente *f* 5.—.

N. van Beek.

Advertentiën.

. Door Gods goedheid voorspoedig bevallen van een welgeschapen **Zoon** J. KRUIT, geliefde Echtgenoot van

S. ENGELSMAN.

Stadskanaal, den 1 Juli 1882.

Heden ontsliep zacht en kalm, in de hope des eeuwigen levens, mijn dierbare Echtgenoot **J. J. VAN DER VEEN,** in den ouderdom van vier en zestig jaren en vijf maanden. Hoewel treurende over zijn gemis, wordt nogtans mijne droefheid eenigermate gelenigd door de hoop des wederziens.

Stadskanaal, 14 Juni 1882.

HENDERIKA BRINK,
Wed. J. J. van der Veen.

Vrienden en bekenden gelieven deze voor kennisgeving aan te nemen.

Heden nam de Heere, Wiens daden wij in alles moeten eeren, tot Zich, ons geliefd oudste zoontje **Marinus Alexander,** in den aanminnigen leeftijd van bijna zeven jaren.

Ons ouderhart is diep gewond door dit groot verlies, maar wij wenschen te berusten in Zijn volmaakten wil.

J. DE HART.
E. W. E. DE HART—Nehrlich.

Hengelo (O.), 26 Juni 1882.

SNELPERSDRUK VAN J. J. WIARDA, TE SNEEK.

No. 8. 15 AUGUSTUS 1882. 1ste Jaargang.

DE CHRISTEN,

MAANDBLAD,

UITGEGEVEN DOOR DE

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV : 9.

DIT BLAD VERSCHIJNT EENS IN DE MAAND.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI : 16.

ABONNEMENTSPRIJS:

Per jaar, franco per post . . . . *f* 1.00.
Enkele nummers . . . . „ 0.10.

Bijdragen en Ingezonden Stukken
WORDEN FRANCO INGEWACHT BIJ DE REDACTIE,
Adres: H. Z. KLOEKERS, te Nieuwe Pekela.

ADVERTENTIËN AAN DEN DRUKKER.

ADVERTENTIEPRIJS:
Een tot vijf regels . . . . *f* 0.50.
Elke regel meer . . . . „ 0.05.
Groote letters naar plaatsruimte.

OVERTUIGINGEN!

Ds. Huët gaat voort en vraagt: „Wie waarlijk den doop des Heiligen Geestes ontvangen heeft en mitsdien de zalige inwoning des Geestes met zijne heerlijke vrucht van liefde, blijdschap, vrede geniet, hoe kan die nog meenen eenen tweeden doop des waters bovendien van noode te hebben? Wat is dan de doop des waters, waar de Heer zelve kort vóór zijne hemelvaart tot zijne discipelen zeide: „Johannes doopte wel met *water*, maar *gij* zult met den Heiligen Geest gedoopt worden, niet lang na deze dagen."

Wij wenschen hier op te merken:

1°. dat de text, die hier door ZEw. wordt aangehaald anders behoorde vertaald te zijn, en wel: „Johannes doopte wel *in* water, maar gij zult gedoopt worden *in* — of *in den* — Heiligen Geest," enz.;

2°. dat de Heer hier tot de Apostelen sprak, en, onzes inziens, hier niet wel over eenen tweeden doop des waters kon spreken. Immers, *a.* wij weten, dat de Heer zelfs voor zijnen dood niet doopte, Joh. 4: 2, hoeveel te minder kan men dan verwachten, dat Hij dit na zijne opstanding zoude doen; *b.* Hij had gezegd Joh. 5: 43: „Ik ben gekomen in den naam mijns Vaders, en gij neemt mij niet aan; zoo iemand komt in zijnen eigen naam, dien zult gijlieden aannemen," en dewijl de geloovigen ook *tot Jezus naam* gedoopt moeten worden, zoo zou het bezwaarlijk hebben gekund om *tot zijnen eigen naam* te doopen; *c.* niet minder bezwaarlijk zou het zijn geweest om eenen van de Apostelen aan te stellen om de anderen te doopen, dewijl daardoor het groote gevaar kon ontstaan, dat de zoodanige zich zou hebben kunnen verbeelden iets boven de anderen vooruit te hebben; eene gedachte, die de Heer steeds met zoo veel ernst heeft moeten bestrijden;

3°. dat de Heer evenwel vóór zijne hemelvaart ook nog andere woorden, dan de door ZEw. aangehaalde, tot de gezamelijke Apostelen gesproken heeft, bijvoorbeeld: „Gij zult mijne getuigen zijn, zoo te Jeruzalem, als in geheel Judea en Samaria, en tot aan het uiterste der aarde." Hand. 1: 8, vergel. Luk. 24: 47—49. „Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde. Gaat dan henen onderwijst alle volken, dezelve doopende tot den naam des Vaders, en des Zoons, en des Heilige Geestes; leerende hen onderhouden alles, wat ik u geboden heb." Matth. 28: 18, 19. „Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden; maar die niet geloofd zal hebben, zal verdoemd worden." Mark. 16: 16.

Vraagt ZEw. nu: „Wat is dan de doop des waters? Dan zouden wij misschien niet ten onrechte vragen: „Zijt gij een leeraar in Israël, en weet gij deze dingen niet?" Toch willen wij er gaarne een weinig meer van zeggen.

Johannes predikte den doop der bekeering tot vergeving van zonden Mark. 1: 4, en wij verstaan daaronder, dat hij de menschen door zijnen doop tot *zulk* eene bekeering riep, als waardoor zij de vergeving van zonden deelachtig konden worden; en dat zij, die aan zijne roepstem gehoor gaven, zich lieten doopen *om* zich zóó te bekeeren, ten einde het koninkrijk der hemelen in te kunnen gaan, waarvan hij tevens getuigenis gaf. De doop van Johannes was echter niet alleen een zinnebeeld van reiniging van zonden om dat koninkrijk in te kunnen gaan, maar ook van gehoorzaamheid tot den dood toe, en daarom kon de Heer dan ook, tot Johannes komende om gedoopt te worden, tot hem zeggen: „Laat nu af, want aldus (tot den dood toe) betaamt het ons om alle gerechtigheid te vervullen." Matth. 3: 15; en later, op zijnen dood zinspelende: „Kunt gij den drinkbeker drinken, dien ik drinken zal, en met den doop gedoopt worden, waarmede ik gedoopt word?" Mark. 10: 38, en bij Luk. 12: 50. „Ik moet met eenen doop gedoopt worden; en hoe word ik geperst, totdat het volbracht zij!"

Nu achten wij wel, dat van degenen, die tot Johannes kwamen om van hem gedoopt te worden, niet allen den vollen inhoud van zijnen doop hebben verstaan, en dat zij, die er iets van verstonden hunne eigene krachten te hoog hebben aangeslagen; maar de eisch bleef er dezelfde om, terwijl, wat zij niet begrepen of konden doen, door den Heer ten vollen begrepen, aanvaard en volbracht werd. Hij heeft alle gerechtigheid vervuld, en is gehoorzaam geweest tot den dood, ja, den dood des kruises. Daarom heeft God hem ook opgewekt, en uitermate verhoogd, en eenen naam gegeven, welke boven allen naam is, opdat in den naam van Jezus zich zou buigen alle knie dergenen, die in den hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn, en alle tong zou belijden, dat Jezus Christus de Heere zij, tot heerlijkheid Gods, des Vaders. Fil. 2: 8—11.

Hieruit is voor ons dan ook duidelijk, wat voor velen zoo moeielijk is te begrijpen, namelijk, waarom de Heer, zoowel als de andere Joden door Johannes *kon* en *moest* gedoopt worden. Hij *kon* zoo door Johannes gedoopt worden, omdat hij denzelfden eisch aanvaardde om tot den dood toe gehoorzaam te wezen; hij *moest* zoo gedoopt worden, opdat van dien oogenblik aan aller oog op Hem gevestigd zou worden. Joh. 1: 31. Hierom de stem uit den hemel, en het nederdalen van den Heiligen Geest in zichtbare gedaante om Hem als met den vinger aan te wijzen, van wien gezegd werd: „Deze is mijn Zoon, mijn geliefde, in denwelken ik mijn welbehagen heb," Matth. 3: 17; hierom onmiddelijk na die onderneming des Heeren en verklaring des Vaders, de verzoeking in de woestijn; hierom de engelen, die Hem na zijne eerste overwinning dienden; en hierom bij zijn eerste optreden terstond eene scheiding tusschen vrienden en vijanden onder de menschen. Hemel, hel en aarde, alles vestigde van dat oogenblik het oog op hem om te zien of, en hoe hij de groote onderneming volbrengen zou, en alles staat aan het einde aanbiddend of tandeknersend naast het volbrachte feit.

Vraagt Ds. Huët dus: „Wat is dan de doop des waters voor hem, die waarlijk den doop des Heiligen Geest ontvangen heeft?" dan zouden wij ZEw. wel willen vragen: Wat was de doop des waters voor onzen Heer, die niet den Heiligen Geest *ontvangen* had, maar *zelfs lichamelijk* uit den Heiligen Geest ontvangen was? Was het voor hem niet eene welbegrepen, zelfbewuste, openbare, ernstige maar toch blijde, heilige toewijding aan God om Hem tot den dood toe gehoorzaam te zijn?

Welnu, zij, die uit God geboren zijn, en alzoo den Heiligen Geest ontvangen hebben, geven door dien doop te kennen:

1°. dat zij gelooven in het ontzachelijke, maar toch geschiedkundige feit, dat de Zoon van God tot den dood toe gehoorzaam is geweest, en tevens krachtelijk bewezen is de Zoon van God te zijn, naar den geest der heiligmaking, door zijne opstanding van de dooden;

2°. dat zij door dat geloof zich bewust zijn van die innerlijke zielservaring, waardoor zij aan zichzelven gestorven zijn en opgewekt tot een nieuw godzalig leven in gemeenschap met Hem, en de medeopgewekten in Christus Jezus;

3°. dat zij door dat geloof en die innerlijke zielservaring vervuld zijn met de blijde hoop en verwachting van eenmaal, hoewel zij moeten sterven, van den dood te zullen verrijzen om eeuwiglijk met Hem te leven, die voor hen gestorven en opgewekt is, en hen met zijnen Heiligen Geest vervulde, opdat zij door dat geloof, die bewustheid en die hope bezield, ook hunne lichamen, — derhalve hun geheele zijn, in het openbaar aan Hem zouden toewijden of opofferen.

Wij hebben hier dus niet te doen met eene *meening*, gelijk er zijn, die zeggen den doop des Heiligen Geestes deelachtig te zijn en *meenen*, dat de kinderbesprenging eene instelling Gods is, terwijl zij toch niet anders is dan eene menschelijke vinding; meenen, dat het besprengen in het godsdienstige wel doopen mag genoemd worden, terwijl zij onder sommige omstandigheden van het menschelijk leven zeer goed weten of althans kunnen weten, dat doopen en besprengen twee van malkander zeer verschillende handelingen zijn; meenen, dat men de kindertjes besprengende wel zeggen mag: „Ik doop u in den naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes," terwijl zij geen enkel bewijs er voor bij brengen kunnen, dat er ooit zulk een bevel gegeven is; meenen, dat in die kinderbesprenging betuigd en verzegeld wordt, *hoe* wij niet door bekeering en geloof aan het genadeverbond deel *krijgen*, maar daarin *zijn* opgenomen en daartoe *behooren*, reeds vóór er van geloof en bekeering sprake kan zijn, terwijl zij zouden kunnen lezen, dat de genade Gods *door het evangelie betuigd*, en de mensch, *nadat hij geloofd heeft*, door den Heiligen Geest der belofte verzegeld wordt; meenen, dat in dat alles, en nog vrij wat meer „heerlijkheid" te zien is, zonder er aan te denken, dat hetgeen zij voor heerlijkheid aanzien door hen voor schande behoorde geacht te worden: neen! maar wij hebben hier te doen met de woorden en het voorbeeld van den Heer en zijne Apostelen. De Heer heeft bevolen, dat *de geloovigen gedoopt moeten worden*, en de Apostelen hebben gedoopt degenen, *die hun woord gaarne aannamen* Hand. 2: 41; *die geloofden* Hand. 5: 12; hen, *die waarlijk den doop des Heiligen Geestes ontvangen hadden*, en mitsdien de zalige inwoning des Geestes met zijne heerlijke vrucht van liefde, blijdschap, vrede genoten." Hand. 10: 47, 48; terwijl wij bovendien lezen, dat zij, die reeds eenmaal door Johannes in water gedoopt waren, maar daarna in Jezus geloofden, *voor de tweedemaal* nog

weder in water, maar nu *tot* Jezus gedoopt zijn geworden. Hand. 19: 5.

Dit ligt ook in den aard der zaak. Of is het niet juist dan, wanneer de ziel zich verlost weet, dat zij de behoefte gevoelt aan eene daad van toewijding aan haren Verlosser? Is het niet juist dan, dat zij niet meer kan medegaan met hare vroegere geestverwanten, en behoefte gevoelt aan gemeenschap met hen, die even dierbaar geloof verkregen hebben? En welk meer gepast beeld van toewijding zou de Heer hebben kunnen kiezen dan de doop, een zinnebeeld van reiniging van zonden en van gehoorzaamheid tot den dood? Daarom het bevel: „En nu, wat vertoeft gij, sta op en laat u doopen en uwe zonden afwasschen, aanroepende den naam des Heeren." Hand. 22: 16; daarom de vermaning: „wij zijn met hem begraven door den doop tot den dood, opdat gelijk Christus is opgewekt tot de heerlijkheid des Vaders, alzoo ook wij in nieuwigheid des levens wandelen zouden. Rom. 6: 4; daarom worden wij gedoopt *tot* Christus, dat is, *tot* gemeenschap met-, *tot* gehoorzaamheid aan-, *tot* een leven en sterven voor Christus; en *tot* een lichaam, waarvan allen naar de mate der gave van Christus met éénen Geest bezield op malkander acht geven tot opscherping der liefde en der goede werken, enz. Al ware de mensch dus, vóór dat hij gelooft, duizendmaal besprengd of gedoopt geworden, juist dan, wanneer hij in Jezus gelooft, zal hij behoefte gevoelen om eene daad van toewijding aan zijnen Verlosser te verrichten, en dan komt de Heer om aan die zielsbehoefte te voldoen door hem dien doop als eene daad van toewijding voor te houden, en eerst dan kan en mag en moet en wenscht hij gedoopt te worden, tenzij de leeringen en inzettingen van menschen zijne oogen hebben verblind, en hij daardoor misschien onverschillig wordt, of zelfs genoegzaam verhard, om met deze heilige en gezegende instelling des Heeren te spotten.

(*Wordt vervolgd*).

NIET VAN DE WERELD.

TOESPRAAK VAN REV. T. TAYLOR.

Ik heb hun Uw woord gegeven, en de wereld heeft ze gehaat, omdat zij van de wereld niet zijn, gelijk als ik van de wereld niet ben.
JOH. 17: 14.

(*Vervolg.*)

Wij gaan nu over tot:

II. De getuigenis onzes Heeren aangaande het karakter Zijner discipelen. „Zij zijn niet van de wereld, gelijk als ik van de wereld niet ben." Deze woorden beteekenen voorzeker niet dat de discipelen des Heeren zich moeten terugtrekken van alle gemeenschap met de wereld; want er zijn talrijke aanwijzingen gegeven tot hunne leiding en bescherming onder de lieden van de wereld, die nutteloos en onnoodig zouden zijn, als zij zich geheel moesten afzonderen. Neen; het licht van Christus moet door den christen in de wereld schijnen, en niet in de eenzame cel wegkwijnen. Het moet schijnen voor de millioenen, en niet in een klooster opgesloten worden. „Gij zijt het licht der wereld." „Laat uw licht alzoo schijnen voor de menschen; opdat zij uwe goede werken mogen zien, en uwen Vader, die in de hemelen is, verheerlijken." Hoe kan er dan van de christenen gezegd worden: „Zij zijn niet van de wereld?"

1sten. Omdat deze wereld hunne geboorteplaats niet is. Bij zekere gelegenheid, toen onze Heer met sommigen van de leidslieden der Joden sprak, zeide Hij deze merkwaardige woorden: „Gij zijt van beneden, ik ben van boven. Gij zijt van deze wereld, ik ben niet van deze wereld." Deze uitdrukkingen verklaren elkander: Omdat zij van beneden waren, waren zij van deze wereld; omdat Hij van boven was, was Hij niet van deze wereld. Dit nu is het geval met ieder christen — hij is van boven geboren. „Jeruzalem dat boven is," zegt de Apostel, „is onzer aller moeder." „Geboren, niet uit den bloede, noch uit den wil des vleesches, maar uit God." Daarom wordt in het geheele Nieuwe Testament van de christenen gesproken als van vreemdelingen en bijwoners. „Geliefden! ik vermaan u als inwoners en vreemdelingen, dat gij u onthoudt van de vleeschelijke begeerlijkheden, welke krijg voeren tegen de ziel."

2den. Mag het gezegd worden van de volgelingen van Christus: „Zij zijn niet van de wereld," omdat zij, wanneer zij in eenen gezonden zielstoestand zijn, niet gehecht zijn aan het gezelschap der wereld. Niet, zooals wij boven gezegd hebben, dat zij zich moeten onthouden van alle gemeenschap met de wereld; want er zijn omstandigheden, waarin wij geplaatst kunnen worden, wanneer het onze plicht is om omgang met de lieden der wereld te hebben, zooals bezigheden, familiebetrekkingen en hulpbetoon; maar toch moeten wij de wereldsche menschen niet tot onze gemeenzame vrienden maken; wanneer een christen dat doet, gaat hij buiten zijn karakter, en doet schade aan zijne eigene ziel. Om deze scheiding van discipelen van Christus duidelijk te maken, gebruikt de Apostel de meest treffende vermaningen: „Hebt geene gemeenschap met de onvruchtbare werken der duisternis, maar bestraft ze ook veeleer." „Want wat samenstemming heeft Christus met Belial, en wat mededeel heeft de gerechtigheid met de ongerechtigheid, en wat gemeenschap heeft het licht met de duisternis, en wat deel heeft de geloovige met den ongeloovige? Daarom gaat uit het midden van hen, en scheidt u af, zegt de Heer, en raakt niet aan hetgeen onrein is en Ik zal ulieden aannemen, en Ik zal u tot een' Vader zijn, en gij zult Mij tot zonen en dochteren zijn, zegt de Heere, de Almachtige." Indien nu een christen geen acht geeft op deze vermaningen, maar zich vermengt met wereldsch gezelschap, en vleeschelijke lieden tot zijne vrienden maakt, dan kan hij niet ongeschonden blijven. Kan een mensch vuur in zijnen boezem nemen, dat zijne kleederen niet verbranden? Kunt gij op heete kolen wandelen, dat uwe voeten niet branden? Evenmin kan een christen in wereldsch gezelschap leven en geen schade lijden. In oude tijden waarschuwde God Zijn volk, de Joden, om zich niet te vermengen met andere natiën, maar zij sloegen geen acht op de goddelijke vermaning, en vielen in afschuwelijke zonden; want aldus luidt de getuigenis aangaande hen, eene getuigenis, die een baken moest zijn voor alle belijders van Christus: „Zij vermengden zich met de heidenen, en leerden hunne werken, en dienden hunne afgoden, en dat werd hun tot een' valstrik." En lezen wij ditzelfde niet in de geschiedenis van duizenden in deze latere en betere bedeeling? Zij hebben zich vermengd met lieden van de wereld, en hebben hunne werken geleerd en hunne afgoden gediend, en dat werd hun tot een' valstrik. O, hoe velen, die eens warm, en werkzaam, en overgegeven schenen in den dienst van Christus, verkoelden in hunne liefde, werden verlamd in het werk, verwaarloosden de bidstonden, bezochten zelden de prediking door wereldsche menschen tot hunne vrienden te maken, zoodat zij eindelijk zelfs de gedaante der Godzaligheid verwierpen en openlijk de zonde dienden. Een oud christen zeide eens: „Neem vuur en werp het in de sneeuw, en het zal spoedig uitgedoofd zijn; zoo is het met den christen, die vriendschap aanknoopt met de wereld." De discipel van Christus, die naar zijne belijdenis leeft, die naar zijn karakter handelt, zal niet gevonden worden in eenen staat van vrienschap en gemeenschap met de vijanden des Heeren, maar de taal zijns levens zal zijn: „Ik ben een gezel van allen, die U vreezen." Hij zal het voorbeeld volgen van deze eerste discipelen, die, hoewel in de wereld, en veel in aanraking zijnde met de wereld, niet van de wereld waren, niet aan haar gezelschap gehecht, en aangaande wie de Meester kon zeggen: „Zij zijn niet van de wereld, gelijk als ik van de wereld niet ben."

3den. Mogen de ware discipelen van Christus gezegd worden niet van de wereld te zijn, omdat zij niet door haren geest worden bezield. Indien nu hun geest verschillend is van dien der wereld, dan mogen wij met recht verwachten, dat hun leven ook anders is, want: „Een goede boom brengt voort goede vruchten, en een kwade boom brengt voort kwade vruchten." Bijgevolg moet hij, die gedreven wordt door den geest van Christus, anders handelen dan zij, die bezield worden door den geest der wereld. Deze goede geest zal zich openbaren in al zijne wereldsche belangen. Als hij handel drijft zal hij daarin niet doen naar de beginselen der wereld, die vele zaken van den tegenwoordigen tijd kenmerken. Hij zal nooit misbruik maken van de onwetendheid of onervarenheid van zijne begunstigers, maar zal evenzoo handelen met een kind als met den meest ervaren persoon. Hij zal eenen afschuw hebben van „de valsche maat en de bedriegelijke weegschaal," en alles wat daarmede in verband staat, en hij zal eerlijk handelen of hij daarbij wint of verliest. Als iemand eenen anderen geest heeft dan dien der wereld, dan zal hij hare taal niet spreken, door hare denkbeelden niet geleid worden, door hare genietingen niet worden medegesleept; maar hij zal buiten de menschen staan, die hem omringen, en voor allen de woorden zijns Meesters verkondigen: „Zij zijn niet van de wereld, gelijk als ik van de wereld niet ben."

4den. Mag het van de christenen gezegd worden: „Zij zijn niet van de wereld," omdat de wereld hun deel en tehuis niet is. De Psalmist spreekt van menschen der wereld, die hun deel in dit leven hebben; maar hij laat er onmiddellijk op volgen: „Mij aangaande, ik zal Uw aangezicht in gerechtigheid aanschouwen. Ik zal verzadigd worden met Uw beeld, als ik zal opwaken." De menschen der wereld leggen hier schatten op; des christens schat is in de hemelen. De man der wereld vraagt naar niets dan wat de wereld geeft; de christen zet zijn hart op de dingen, die boven zijn. Hij wordt in den Bijbel genoemd een erfgenaam van eene onverderfelijke, onbevlekkelijke en onverwelkelijke erfenis. Zijn toekomstig deel is eene kroon en een koninkrijk. Het wordt genoemd: „de erve der heiligen in het licht." De hemel is het tehuis van den christen. De hemel, met al zijne rijkdommen, zijne eer, zijn licht en zijne liefde, en zijne dankbare bewoners. Hemel en aarde schijnen schatplichtig gemaakt te worden om beelden te verschaffen van het toekomstig deel van den christen. Soms wordt er over gesproken als het verblijf van onze eerste ouders — niet het Paradijs, toen het spoor der slang er over was gegaan, toen de zonde het had bezoedeld en zijne bewoners met den dood geslagen; maar het Paradijs, vóór dat de verzoeker er binnen was gekomen — het Paradijs met zijne reine lucht, zijne altoos bloeiende bloemen, zijne geurige kruiden, zijne vruchtbare boomen, zijne heilige en gelukkige bewoners, zijne gedurig komende engelen, terwijl God met den mensch sprak als een vriend met zijnen vriend. Het wordt voorgesteld door Kanaän, het beloofde land, dat de roem der landen genaamd werd, een land, vloeiende van melk en honig, een land, waarop het oog en het hart van God was van het begin des jaars tot het einde. Het deel van den christen wordt gezegd te zijn als eene stad, zooals de aarde nimmer zag; hare fondamenten zijn kostelijke steenen, hare poorten paarlen, hare wachters engelen, hare straten van goud, hare rivieren kristal, haar lucht wordt niet verdonkerd, hare zon gaat nooit onder, elke dag is een sabbat, iedere plaats een tempel, ieder bewoner draagt op zijne kleeding en op zijn voorhoofd „de heiligheid des Heeren," de troon van God en het Lam zijn in het midden van haar, en hare vreugde is voor eeuwig; en wel mag van de heiligen gezegd worden, dewijl dàt hun tehuis is: „Zij zijn niet van de wereld."

(*Slot volgt*).

AANTREKKINGSKRACHT EN NADEELIGE GEVOLGEN VAN DEN STERKEN DRANK.

Wanneer de sterke drank door het kind geproefd wordt, schreeuwt het om meer; en op welken leeftijd, in welken toestand hij ook gebruikt wordt, altijd smaakt hij naar meer, want hij verhoogt voor een oogenblik de vreugde, en doet het leed en de bekommeringen des levens voor een' korten tijd vergeten.

Voor een oogenblik verwarmt hij het koude lichaam; voor een oogenblik verfrischt hij het, als het des zomers verhit geworden is, echter heeft hij bij langdurig gebruik minder kracht, en blijft zijne schadelijke nawerking niet uit.

Tal van redeneeringen worden opgesomd, die schijnbaar voor het jenevergebruik pleiten, doch dit is juist het gevaarlijke van den maar al te licht beschouwden vijand, die daarmede de zwakke zijde van den mensch aanvalt, en maar al te dikwijls overwinnaar wordt.

Het verstand van den mensch, van nature reeds zoo scheef en baatzuchtig, wordt door het gebruik van den sterken drank nog meer bezoedeld, en leert hem nog meer verkeerd denken en handelen.

De drankduivel verstaat meesterlijk zijne kunst om voor een' tijd aan zijn' patiënt een oogenschijnlijk welvarend en gezond aanzien te geven doch naarmate deze er voortdurend en ruimer gebruik van maakt, verergert deze schijnbare welvaart, verandert in de vernietiging van de inwendige deelen van het lichaam, en vertoont zich uitwendig in puistige, dikke, verwrongene gelaatstrekken; de patiënt wordt suf, slaperig, zijn eetlust vermindert of hij kan de spijzen niet meer verteeren.

Bacchus komt onder duizenderlei vormen. Eerst komt hij heel vriendelijk, op pantoffels tot den jongeling, betoovert hem bij de intrede van het leven, en bepaalt daardoor de verkeerde richting er van, zoodat hij medegelokt wordt naar de plaatsen van kaartspel en dergelijke. Zoo wordt de onglukkige geleid tot verkeerde gezelschappen en slechte samensprekingen, en verliest de achting van weldenkende menschen; hij houdt op de vreugde en steun zijner ouders te zijn, en wordt in plaats van een nuttig medelid, een banneling der maatschappij.

Bacchus komt bij de geburen, welke elkander uit tijdkorting of vriendschap komen bezoeken, en zeer

licht op het zoogenaamde elfuurtje. De koffijtijd is voorbij.

„Een borreltje, buurman?"

„Och neen, 'k maak er niet veel gebruik van."

„Nu ja, maar 'n glaasje op zijn tijd kan toch geen kwaad."

„Een kleintje dan."

Het kastje wordt geopend; de flesch op tafel gezet; het gesprek wordt levendiger.

"Nog een halfje, buurman? Op één been kun je toch niet loopen."

En men vergeet zijn tehuis, waar de vrouw zit te wachten met 't eten.

Zoo ook op de avondvisites; de gesprekken, die daar gehouden worden, gaan de grenzen van betamelijkheid en welvoegelijkheid vaak verre te buiten, en niet zelden gebeurt het, dat de mannen en vrouwen om het meesterschap beginnen te drinken, in plaats van nuttige samenkomsten te houden, waar een stichtelijk en vrolijk lied wordt gezongen.

De verpestende invloed van den sterken drank is, helaas, tot alles doorgedrongen; bij iedere gelegenheid moet er gebruik van gemaakt worden, en er kan bijna niets meer gebeuren, of het moet door de kracht van den jeneverstoom worden voortgedreven.

Zelfs de arbeider geeft een ruim deel van zijn dagloon uit voor sterken drank, en deelt daarvan mede aan de kinderen, die helpen werken, en plant daardoor in hunne zwakke, en vroeg gewaagde krachten den wortel des verderfs, die in de ouders tot vollen wasdom is gekomen.

Het is niet noodig verder over de aantrekkingskracht en de nadeelige gevolgen van den sterken drank, zoowel op lichamelijk als op geestelijk gebied, te spreken; de gevangenissen, krankzinnigengestichten en hospitalen leveren de treurigste bewijzen van het verderfelijke vocht, en bij nadenken zal ieder mij moeten toestemmen, dat het geregeld gebruik er van reeds misbruik is.

Mag en kan een christen met een goed geweten sterken drank verkoopen, gebruiken of toedienen? Reikt hij daardoor niet de hand aan de vernielendste lusten, die de menschen doen verzinken in verderf en ondergang? Is hij daardoor niet de medebewerker van alle bovengenoemde onheilen, waarvan de verantwoordelijkheid mede op zijne ziel rust?

Kan er nog sprake zijn van Christelijk geloof, indien er geene zelfverloochening, beslistheid en volharding op dit punt gevonden wordt?

N. P. J. E.

BRIEVEN OVER GEESTELIJKE OPWEKKING.

SNEEK, Aug. 1882.

Geliefde Broeder in onzen Heiland!

Uw brief van den 2den dezer is mij in goeden welstand geworden, en ik haast mij van een ledig oogenblikje gebruik te maken denzelven gedeeltelijk te beantwoorden.

Ik zeg gedeeltelijk, want op een' brief, zoo vol vragen en tegenbedenkingen, is het antwoord maar niet zoo een, twee, drie te geven.

't Zal mij evenwel niet verdrieten op dit schrijven een tweede, zoo noodig een derde te doen volgen, wijl het onderwerp mij in de hoogste mate belang inboezemt.

En geen wonder; veel, onuitsprekelijk veel heb ik aan de geestelijke opwekking te danken. Van den oogenblik af, dat ik mededeelgenoot werd van hare zegeningen, dagteekent zich een nieuw tijdperk in mijn christelijk leven.

Niets vuriger, mijn waarde, begeer ik, dan dat ook gij, en vele kinderen Gods met u, uit de nevelen van twijfelingen en redeneeringen voort mogen treden, om met ons juichende te wandelen in dat licht waarmede ons bezocht heeft de „Opgang uit de hoogte."

Gij vraagt: „Hoe komt eene geestelijke opwekking tot stand?"

Ik antwoord: de Opwekking is van God.

In de bedeeling der genade ontdekken wij verschillende tijdperken, en in elk dier tijdperken eene eigenaardige openbaring van het werk des H. Geestes in het midden der menschenkinderen.

Die bijzondere tijdperken en eigenaardige Geestesopenbaringen gaan meestal van groote gebeurtenissen vooraf. Zulks geloof ik ook van het tijdperk, waarin wij leven; ja, met vele Christenen deel ik het vermoeden, dat dit het tijdperk is, dat aan 's Heeren wederkomst vooraf gaat.

't Schijnt mij, en velen met mij toe, dat de Heere God eene laatste en groote inzameling houdt; dat Hij der wereld nog eenmaal op krachtige, geloovige en eenvoudige wijze Zijn Evangelie laat verkondigen, en dat door die verkondiging zondaren bij honderdtallen voor Jezus zullen worden gewonnen.

Een der profeten zegt, dat God den vroegen en den spaden (laten) regen zal zenden. Ik geloof, dat de vervulling van het eerste gedeelte dezer Godspraak op den Pinksterdag gezien werd, en wij thans de vervulling van het laatste deel aanschouwen. Dit zal naar mijne meening de voorbereiding zijn van Christus Bruid tegen den dag van 's Heeren komst.

„De opwekking is van God." Tot die overtuiging ben ik gekomen, doch niet, dan nadat vele tegenbedenkingen waren overwonnen, en van vele vooroordeelen afstand was gedaan. Ja, toen eerst ten volle, toen mijn hoogmoedig hart bukte voor God, en ik ophield den Heer paal en perk te stellen, en te bedillen in de wijze, waarop het Hem behaagde zielen te trekken uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht. Ik kwam tot de beschamende ontdekking, dat ik mijn' bijbel maar half geloofde, en eerst toen ik het woord Gods aanvaardde, met al zijne consequentie's, vloeide de stroom van heil ook mijne ziel binnen, en kwam ik van de opwekkingstheorie tot de zalige practijk. Toen was ik gewonnen voor dat heerlijke werk, en sedert beschikte de Heer mij een rijk deel in het heerlijke werk des oogstes.

Zonder deze overtuiging, 't spreekt van zelf, kan men, vooral als arbeider in de bediening, aan het werk der opwekking geen deelnemen. Integendeel, men staat het komen van zulk een opwekking in eigene gemeente in den weg. Noodlottige voorbeelden zijn in deze te over. Zal men van harte meedoen, dan moet men „er in" zijn; zal men het werk niet verhinderen en er door gezegend worden, dan is in elk geval een nederig en stil gemoed noodig, dat wacht op God.

Dit zelfde is waar van eene Gemeente. Zij kan, met het oog op uitbreiding, de vruchten der opwekking begeeren, zonder zelve er in te leven. Het komen van eene opwekking is niet mogelijk, dan in zooverre men zich geeft, men zich Gode beschikbaar stelt, in onderworpenheid voor Hem bukt, en van Hem alles verwacht: licht over de zaak, en de zaak zelve. Reeds veel is er gewonnen, wanneer er ook maar enkele broeders of zusters zijn, die zich onverdeeld in deze zaak Gode geven.

Eene eigenaardige duidelijkheid geeft daarover het volgende natuurverschijnsel: Als het in langen tijd niet heeft geregend, en eindelijk de heldere hemel bewolkt wordt, kan men, vooral in bergachtige streken, opmerken, hoe de wolken al lager en lager gaan drijven en toch de regen niet komt. De oorzaak daarvan ligt hier, — de wolken kunnen haren rijken schat niet ontlasten, tenzij er aantrekkingskracht van de aarde uitga. Geschiedt zulks, dan valt de regen met kracht in groote droppelen neer; zoo sterk, dat die droppelen u zeer doen in het aangezicht en op de handen, en van de aarde weder opspatten. Zoo is het ook in het geestelijke: „U geschiede naar uw geloof;" — „doe uwen mond *wijd open*, en Ik zal hem vervullen," zegt de Heer.

Uit bovenstaande is tegelijk duidelijk, dat bidstonden en opwekkingssamenkomsten onafscheidelijk zijn. Hoe zegenrijk is het reeds op zichzelf, wanneer de Gemeente eene week lang, avond aan avond door een gedeelte uit Gods woord gewezen wordt op wat haar ontbreekt, en op wat God schenken wil. Hoe worden de harten door die bidstonden toebereid voor den zegen, dien men afbidt. Hoe leidt dat zich herhaaldelijk stellen voor het aangezicht des Heeren, en die bepaalde richting des gebeds tot zelfontdekking en schuldbelijdenis; en hoe menigmaal werd op die voorafgaande bidstonden de ernst der geloovigen verhoogd, de aandacht der bekommerden en werelddienaars gewekt, en een geruisch van een' geweldigen regen vernomen.

„De opwekking is uit God." Hij gaf ze, opdat ook gij in haren zegen zoudt deelen. Uw gemoed worde er ontvankelijk voor, en elke hindernis worde weggenomen.

Later hierover meer.

Geloof mij,

heilbiddend

Uw broeder in den Heer

J. HORN.

GEDACHTEN.

Ieder woord is eene daad. JEAN PAUL.

„Uw woord zij te allen tijde in aangenaamheid, met zout besprengd," zegt de Apostel. „Zout." Neem geen azijn voor olie, of peper voor zout.

THEODORE MONOD.

Woorden zijn, even als de rook, teekenen van vuur, niet het vuur zelf; hoe zuiverder vuur, hoe minder rook, en hoe zuiverder leer, hoe minder woorden. PESTALOZZI.

In den beginne was het Woord, en het Woord was bij God, en het Woord was God.

DE APOSTEL JOHANNES.

Hij, tot wien het eeuwig Woord spreekt, wordt door allerlei wind van leering niet geslingerd. Uit één Woord is alles ontstaan, één Woord wordt door alles uitgesproken, en het is dat Woord, dat van den beginne was, dat ook tot ons spreekt. Zonder het eeuwig Woord kan men niets recht verstaan, niets wel beoordeelen. THOMAS à KEMPIS.

SAMENKOMSTEN TE STADSKANAAL.

Hoorden wij nu ginds dan elders van de gezegende uitwerking der Evangelische samenkomsten of Conferentiës of hoe men ze ook noemen wil, daardoor was ook hier bij velen eene sterke begeerte gekomen, dat ze ook weldra in ons midden mochten gehouden worden, om ook hier van de daden Gods te mogen genieten en aanschouwen.

Zoo was dan voor geruimen tijd door de gemeente besloten, ze te organiseeren, tijdens de Unie-Vergadering, die in Juni alhier zou gehouden worden, dewijl dan toch voorgangers van onderscheidene plaatsen in ons midden zouden zijn.

Zoo waren dan eindelijk de lang verbeide dagen gekomen, 21, 22 en 23 Juni, waarop telkens 's avonds om half zeven, den volke zou worden voorgehouden het Woord des levens, dat voor elk, die wil, om niet te bekomen is.

Was de tijd van 't jaar niet gunstig, toch mogen we zeggen, dat ons kerkgebouw elken avond tamelijk bezet was.

Toen Woensdagavond van nabij en van verre (waaronder sommigen twee uren ver) broeders, zusters, belangstellenden en nieuwsgierigen waren samen gekomen, opende onze voorganger deze Samenkomsten met het lezen van Ps. 45, waarna ZEd. in 't kort het doel van ons samenzijn meêdeelde en toen het woord gaf aan de b. b. voorgangers, die in ons midden waren.

Hieraan werd gevolg gegeven door de b. b. J. H. van Sneek, v. B. van Groningen en H. Z. K. van N. Pekelá, die allen in ernst en liefde getuigden van de liefde Gods in Christus. Er werd met aandacht geluisterd, en er was eene overtuiging des Geestes op te merken.

Daarna stond br. J. H. wederom op, om degenen, die nog wenschten te spreken over het heil hunner zielen, en daartoe voorlichting behoefden, te verzoeken om te blijven, terwijl de anderen werden verzocht, in stilte heen te gaan.

Onder de blijvenden werd een meisje gevonden, dat uit nieuwsgierigheid was gekomen; nu was zij verslagen. Zij werd toegesproken, en gaf zich over aan Hem, die gekomen is om uit de macht der zonde te verlossen, en vond vrede en was blij. Zij was door eene zuster meegelokt, en ging met den grooten schat naar huis.

Dicht bij haar zaten twee meisjes. Zij waren verslagen. Een br. ging naar haar toe. Ook zij gaven zich over, en gingen verblijd heen. Zij hadden eene groote reis gemaakt, maar maakten den weg terug met vreugde.

Velen zijn nog toegesproken, maar Satan liet zich niet wachten; hij openbaarde zijne vijandschap op onderscheidene wijzen; hij verzette zich tegen de werking des Geestes, doch wij hebben desniettegenstaande overwinningen op hem behaald, en vertrouwen, dat het zal nawerken in degenen, die nog niet beslist met de zonde en de wereld konden breken.

Nadat br. J. H. had gedankt, gingen wij heen in de hoop in de volgende avonden nieuwe vreugde te smaken.

Reeds vroeg in den avond van Donderdag zagen wij de vrienden van heinde en verre samengekomen, en toen het tijd was stond br. D. V. van Haulerwijk op, om de vergadering te openen. Hij liet een vers zingen uit Ps. 103, waarna ZEd. naar aanleiding van bovengenoemden Ps. sprak over de broosheid van het leven, en de noodzakelijkheid van zich te bekeeren, en aan Jezus over te geven, die gekomen was om zondaren zalig te maken, en ook nu weer in deze samenkomsten toonde dat Hij bereid stond zondaren te ontvangen. Na gedankt en om een zegen gevraagd te hebben, gaf hij het woord aan de b. b. over, waarvan dadelijk gebruik werd gemaakt. Drie broeders hebben achtereenvolgens betuigd en vermaand, met allen aandrang en liefde, toch niet uit te stellen om te gaan tot den Heiland, die niet wil, dat er één verloren gaat, maar dat ze allen tot bekeering komen.

Met onverdeelde aandacht werden alle sprekers gehoord. Niets was er waardoor verstoring kwam, en gelijk den vorigen avond kon men merken, dat het woord niet tot het oor alleen, maar tot de harten was doorgedrongen.

Nadat degenen, die geen vrede hadden verzocht waren te blijven, om hen nog een woord van troost of voorlichting toe te spreken, gingen de anderen heen.

Onder de blijvenden was eene vrouw, die eene groote zondares was. Zij kwam om zich aan den Heere te geven en was verblijd over hare keuze. Vele anderen zijn nog toegesproken. De Satan openbaarde zich in vele vormen, nu vroom en in het kleed van den Farizeër,

dan ruw en brutaal; en al waren er niet veel, die zich beslist schaarden aan de zijde van koning Jezus, om straks te roemen in de groote daden Gods, er was toch groote verslagenheid, eene stille werking des Geestes, waarvan wij later nog vruchten zullen aanschouwen, en in die hoop gingen wij, al was het reeds laat geworden, naar huis vertrouwende op 's Heeren woord: „Mijn Woord zal niet ledig tot Mij wederkeeren, maar zal doen waartoe Ik het zende."

Den volgenden avond waren weder velen gekomen om deze laatste samenkomst bij te wonen.

Tot onze teleurstelling kon br. H. Z. K. van Nieuwe Pekelá niet blijven, dewijl ZEd. om redenen noodzakelijk weg moest.

Br. v. d. S. van 't Zandt was dezen avond de eerste, die tot de vergadering een woord sprak. Nadat wij een lied hadden gezongen, las ZEd. Jes. 55, en sprak naar aanleiding daarvan een kort woord, toelichtende het woord des Heeren om toch niet langer geld te geven voor hetgeen geen brood is, maar te luisteren naar de stem Gods, opdat onze ziel zich in vettigheid verlustige. — In gebed en dankzegging voorgaande, gaf hij het woord aan de broeders.

Door velen werd van deze gelegenheid gebruik gemaakt, die allen als uit een mond den zondaar toeriepen: wend u naar Jezus heen, in dit uur, op dezen oogenblik, stel het niet uit, want waarom zoudt gij sterven.

Zoo was dan deze eerste vergadering weder ten einde gespoed, en werden de belangstellenden in het heil hunner ziel opnieuw verzocht te blijven.

Eerst werd eene vrouw toegesproken. Zij kende zich als een zondares, en deed de goede keuze. Zij gaf zich aan Jezus en vond vrede. Een andere vrouw zou weggaan, doch werd door een br staande gehouden. Zij meende, dat er wijsheid noodig was om zich aan Jezus te geven, doch ging weer naar binnen; ook haar man voegde zich bij haar, en hoewel reeds lang opgaande onder de prediking en begeerig naar het heil hunner zielen, zagen zij nu, dat er geen geleerdheid voor noodig was, en gaven zich beslist aan Jezus. Wij konden zien, dat zij recht gelukkig waren.

Daarna werd een jongeling opgemerkt. Hij was den vorigen avond weggegaan, overtuigd van de waarheid, en was nu gekomen om de werking des Geestes niet langer te weêrstaan. Een broeder sprak met hem. Zij knielden neder. De jongeling bad, en de Heere, wij weten het, laat geen bidder staan. Hij gaf zich over, en zijn vriend, die daar bij hem zat, wilde ook niet langer buiten Jezus omdolen. Een broeder sprak ook met dezen, en 't gevolg was dat ook hij beleed: Ik geef mij aan Jezus. Zij waren meer dan twee uren gaans gekomen, doch wandelden nu met blijdschap hun weg terug.

Nog een meisje was er dat beleed: Ik heb Jezus reeds lang laten wachten. Ik geef Hem nu mijn hart. Ook zij ontving vrede.

De Satan kwam niet meer brutaal te voorschijn; hij zat in een hoek, waar zich nog twee vrouwen bevonden, op wie hij zijnen invloed nog wilde uitoefenen. Een broeder ging tot haar, sprak vriendelijk, doch vond geen gehoor. Zij spraken het uit, dat zij de wereld wilden dienen. De satan porde haar aan heen te gaan; en het gelukte hem. Zij gingen boos weg. Dat wij haar achtervolgen b. b., om ze als brandhouten uit het vuur te rukken.

Nog werd een jongeling opgemerkt. Hij stond van verre. Reeds dikmaals was hem de liefde Gods verkondigd. Nu was er op nieuw een pijl in zijn hart gevallen. Hij bood niet langer weêrstand. Hij gaf zich over en roemt thans in het heil hem te beurt gevallen.

Wij werden dezen avond heerlijk gezegend uit de volheid des Heeren. Allen mengden zich dan ook in den strijd tegen satan.

Ook degenen, die reeds vroeger beleden hadden den Heer te kennen, gaven daarvan op nieuw getuigenis, zoodat het einde onzer samenkomsten allen aanmoedigde voort te gaan om te werken, terwijl het dag is.

En hebben wij reeds heerlijke vruchten mogen inoogsten, wij vertrouwen dat het zaad nog zal ontkiemen en vrucht dragen bij velen, waar wij het nu nog niet kunnen aanschouwen.

Dat de gemeente nog vele zulke dagen terugwenscht, sprak zij uit in hare vergadering van Zondag 25 Juni, waar al dadelijk het besluit werd genomen, om in den aanstaanden winter, die in vele opzichten geschikter tijd biedt dan de zomer, dezelve op nieuw te houden. Dat het zij tot veler behoud is onze wensch en bede.

S. J. K.

GEMEENTE NIEUWS.

SNEEK. Zondag 6 dezer was een ware vreugdedag. Van heinde en verre vereenigden zich 53 broeders en zusters om den disch des N. T., terwijl een broeder en zuster door den doop der Gemeente toegevoegd werden.

Van elders vernemen wij heerlijke tijdingen van nieuwe en krachtige openbaringen van Gods Geest. De Augustusmaand kenmerkt zich weder als een oogstmaand.

Gemeenten! maakt U op, want uw licht komt en de heerlijkheid des Heeren gaat over U op. De Machtige Jakobs worde groot in het midden van U.

GRONINGEN, 8 Aug. 1882. „Het welbehagen des Heeren zal door Zijn (Christus) hand gelukkiglijk voortgaan." Daarvan mocht de Gemeente in deze laatste dagen weer iets ervaren. Drie personen kwamen tot de besliste belijdenis van den Christus als hun Zaligmaker. Een broeder heeft om den doop verzocht.

De arbeid der Gemeente neemt toe; dat is een verblijdend teeken. Met finantiëele zaken ondervond zij nog al tegenspoeden, maar uit alle die redde haar de Heer. Eben-Haëzer.

NIEUWE PEKELA. Op Zondag 6 Aug. mocht de Gemeente zich verblijden drie nieuwe leden door den doop in haar midden op te nemen. Een daarvan had zich op de Evangelische samenkomsten te Stadskanaal aan zijnen Heiland overgegeven; de twee anderen waren vroeger leden van de Roomsche kerk, maar volgden, nu ook zij den Heiland hadden leeren kennen, die alleen machtig is om te verlossen, het voorbeeld van hare moeder, die eenigen tijd geleden tot den Heer bekeerd en gedoopt geworden was.

HENGELO. Onze Gemeente is in den laatsten tijd, door den Heer, zeer bezocht met krankheden. Daar kwamen ernstige gevallen voor; maar wij riepen den Naam des Heeren aan, en Hij heeft ze bijna allen weer opgericht. Zoo bewees Hij op nieuw een Hoorder der gebeden te zijn.

Op 9 Juni werden een Broeder en Zuster uit Delden gedoopt, en op 6 Augustus een Broeder uit Enschedé. De eerste twee behoorden sinds jaren tot onze vrienden, maar ze sloten zich niet bij de Gemeente aan. De begeerte om in alles den Heere te volgen kreeg de overhand, en zij zijn nu meer dan vroeger gelukkig, terwijl de verhouding van vroeger eenigszins gespannen was. Hunne beslistheid werd ons tot groote vreugde. De andere werd door de trouwe belijdenis van zijne beminde op het verloopen paaschfeest tot Christus geleid.

BRAND!

Zaterdagavond (7 Aug. j.l.) brande de woning van eenen armen broeder te Valthermond totaal af; niets is kunnen gered worden; zoomin van meubelen, kleederen als gereedschappen. Daardoor is hij in eens dood arm geworden, temeer daar zijn huisje nog niet geheel zonder schuld was. Bovendien is deze br. lichamelijk zwak en voorziet met groote moeite in het onderhoud van de zijnen.

Wie helpt ons een handje de ramp van dit zoo zwaar beproefde gezin te verzachten. Elk een penningske geofferd en wij hebben een Gode welaangenaam werk verricht.

Door de weinige verdiensten in de Veenkoloniën zijn de brs. en zs. hier niet in staat dezen br. voldoende te helpen; en de nood dringt. Een woning te huren is voor hem te kostbaar.

Komt dan brs. en zs. — om Jezus wil — een gave op het altaar der liefde gebracht. Niemand zegge mijn *paar centen* helpen niet, (Mark. 12: 42) ook die zullen met blijdschap worden aangenomen; de zee is gevuld door waterdroppelen, zoo ook maken hier de kleintjes te zamen de benoodigde som uit.

De liefdegiften zullen in dit blad verantwoord en ontvangen worden door:

B. ROELES, Evangelist, *Weerdingermond.*
J. GROOTE, Ouderling, *Valthermond.*
Sj. BOS, Diaken, *Valthermond.*

Aug. '82.

CORRESPONDENTIE.

De brief van „Een landman" is door ons met genoegen gelezen. De geest, die er in doorstraalt deed ons goed, en sommige wenken er in voorkomende hopen wij ter harte te nemen.

Wat Rom. 4: 11 betreft merken wij op, dat de apostel, zooals het verband ons aantoont, bewijzen wil, dat de mensch, hetzij hij Jood of Heiden, besneden of onbesneden zij, *niet* uit de werken, maar *uit het geloof* gerechtvaardigd wordt. Daarom haalt hij in dit hoofdstuk de woorden van David, en het voorbeeld van Abraham aan, die beiden, de een als een besnedene, en de ander als een onbesnedene, uit het geloof gerechtvaardigd waren, en zegt van den laatstgenoemden, dat hij juist, *on*besneden zijnde, het teeken der besnijdenis ontvangen had tot een zegel der rechtvaardigheid des geloofs, hetwelk hem, toen hij nog in de voorhuid was, tot rechtvaardigheid was toegerekend, of met andere woorden, tot een zegel, *dat het geloof den mensch tot rechtvaardigheid gerekend wordt.*

De besnijdenis kan dus zeer goed aan *onbekeerden*, en *moest* op Gods bevel aan onbekeerden, aan kindertjes en aan volwassenen, verricht worden, en het „verbond der besnijdenis was een volksverbond", en kon een volksverbond wezen, ja, de geheele wereld kon in dat verbond opgenomen worden, omdat het een teeken, eene voortdurende herinnering en onderwijzing was *aangaande de noodzakelijkheid des geloofs*, of met andere woorden, *aangaande de noodzakelijkheid van de besnijdenis des harten, om gerechtvaardigd te worden*, en een zegel van God, dat Hij degenen, die geloofden, dat is, die de besnijdenis des harten deelachtig waren, *rechtvaardigen zou.*

De doop heeft echter een geheel andere beteekenis. Hij is de vraag van een goed geweten tot God; de vraag of men met een oprecht hart en goed geweten kan zeggen, dat men in Christus *gelooft*, dat men de besnijdenis des harten deelachtig *is*, welke vraag men met ja beantwoordt door zich tot Christus en Zijne Gemeente te laten doopen. De doop is eene zinnebeeldige begrafenis van den in de besnijdenis des harten afgesneden ouden mensch der zonde, en van de opstanding van den nieuwen mensch om in gemeenschap met den Heer en de medeopgewekten in Hem, in nieuwigheid des levens te wandelen, — een feitelijk uittreden uit het vroegere leven en de vroegere gemeenschap tot gemeenschap met, tot gehoorzaamheid aan, en tot een leven en sterven voor Christus en Zijne Gemeente.

Het ligt dus in den aard der zaak, dat, gelijk de besnijdenis overeenkomstig hare beteekenis aan onbekeerden, aan kinderen en volwassenen kon en moest worden verricht, de doop, overeenkomstig zijne beteekenis, *niet* aan onbekeerden, hetzij kinderen of volwassenen, maar *alleen* aan de geloovigen *kan* en *mag worden toegediend*, gelijk de Heer dan ook duidelijk genoeg bevolen heeft. In Rom. 4: 11 is dan ook volstrekt geen sprake van den doop, en de doop mag hier, evenmin als bij Mark 10: 14, en dergelijke texten ter sprake gebracht worden. Eerst dan, als men Jood of Heiden, besneden of onbesneden zijnde *in Christus gelooft*, en onder de nieuwe bedeeling uit dat geloof gerechtvaardigd *is*, en vrede bij God *heeft* Rom 5: 1, komt de doop ter sprake Rom. 6: 1 — 5, en wordt de geloovige geroepen om zich 6: 3 *tot* (Grieksch eis) Christus, en *tot* (Grieksch eis) zijnen dood, dat is tot gelijkmaking aan zijnen dood te laten doopen.

De vraag of de besprenging bij de Apostelen in gebruik is geweest moet ontkennend beantwoord worden. Geen enkel bewijs is daarvoor te vinden. De Heer beval, dat de geloovigen *gedoopt* zouden worden, en de Apostelen zijn aan dat bevel gehoorzaam geweest en *doopten* de geloovigen. Zij daalden af *in* het water om te *doopen*, en na den doop klommen zij op *uit* het water. Hand 8: 38, 39 verg. Matth 3: 16. Daarom kan de doop dan ook bij een bad, en eene begrafenis en opstanding vergeleken worden, hetgeen bij eene besprenging het geval niet kan wezen.

De woorden Hand 10: 47, „kan ook iemand het water weren" is geen bewijs, dat de doopeling *niet* tot het water, maar *het water tot* den doopeling gebracht werd. Wij lezen immers ook, Hand 27: 27, dat de scheepslieden vermoedden „dat hun eenig land naderde", maar niemand zal daaruit willen beweren, dat het land naar het schip in plaats van het schip naar het land zich bewoog.

Wij hopen hiermede aan het verlangen van onzen broeder te hebben voldaan, maar kunnen niet nalaten ook hem toe te roepen:

Verzegel uwe belijdenis met eene zelfbewuste, plechtige toewijding. Verlaat de vermenging, en aanvaard de gemeenschap der heiligen naar het woord. Wij weten zeer goed, dat smaad, en verachting, en terugzetting, en vervolging uw deel zal worden, maar o! laat ons niet vreezen, gelijk Saulus niet vreesde om in zijn lichaam te volbrengen de overblijfselen van de verdrukking van Christus voor Zijn lichaam, hetwelk is de Gemeente. „Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden."

ALMANAK.

Met dit Nommer verzenden wij de Inteekenlijst voor onzen Almanak.

Wij rekenen ook nu weder op den krachtigen steun onzer vrienden.

Vooral de Jongelingen, Jongedochters en kinderen der Gemeente wekken wij op tot ijverige medewerking.

Wie eene Inteekenlijst begeert, en die met dit No. niet heeft ontvangen, gelieve die aan te vragen bij den heer J. Horn te Sneek.

Gebrek aan ruimte verhindert ons om alle ingezonden stukken te plaatsen. Red.

Advertentiën.

** Door de goedheid onzes Gods voorspoedig bevallen van een **Zoon** J. BRINK, geliefde Echtgenoote van

J. MIDEMA.

Groningen, 13 Aug. 1882.

Na een langdurig lijden ontsliep heden zeer kalm in haren Heiland, mijn geliefde Echtgenoote en der kinderen zorgdragende Moeder

Hannechien Roelfs Reiling,

38 jaar en 6 maanden oud.

Verzekerd van de liefde onzes Gods, misgunnen wij haar de ruste niet, en ervaren den troost, dien de hope des wederziens biedt.

Stadskanaal, 3 Aug. 1882.

H. ENGELSMAN.

MANDEWERK.

Tot het leveren van allerlei soorten van **MANDEWERK** beveelt zich beleefdelijk aan

B. R. KLOOSTER,

Mandemaker, aan de groote Markt (hoek Poelen Oosterstraat) te Groningen.

SNELPERSDRUK VAN J. J. WIARDA, TE SNEEK.

No. 9. 15 SEPTEMBER 1882. 1ste Jaargang.

DE CHRISTEN,

MAANDBLAD,

UITGEGEVEN DOOR DE

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

DIT BLAD VERSCHIJNT EENS IN DE MAAND.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

ABONNEMENTSPRIJS:
Per jaar, franco per post . . . . *f* 1.00.
Enkele nummers . . . . „ 0.10.

Bijdragen en Ingezonden Stukken
WORDEN FRANCO INGEWACHT BIJ DE REDACTIE,
Adres: H. Z. KLOEKERS, te Nieuwe Pekela.

ADVERTENTIËN AAN DEN DRUKKER.

ADVERTENTIEPRIJS:
Een tot vijf regels . . . . *f* 0.50.
Elke regel meer . . . . „ 0.05.
Groote letters naar plaatsruimte.

OVERTUIGINGEN!

„Nog aan den ochtend van dezen dag, waarop wij dit schrijven," zegt Ds. Huët, „bezocht ons een jonge broeder, eerst sedert korten tijd tot de overgave gekomen, met den glans van 's Heeren blijdschap op het gelaat. Met hem sprekende over den doop, vroeg ik hem: „Als nu een der broeders Baptisten ook tot u kwam om u te bewegen u te laten doopen, wat zoudt gij doen?" „Ik zou zeggen: ik ben al gedoopt," was zijn antwoord. „Hoe bedoelt gij dat?" vroeg ik. „Ik bedoel: gedoopt met den Heiligen Geest."

Derhalve — *een jonge broeder*, een jonge broeder *eerst sedert korten tijd tot de overgave gekomen*, een jonge broeder, eerst sedert korten tijd tot de overgave gekomen *met wien Ds. Huët over den doop sprak*, en die derhalve misschien onderwijs aangaande de denkbeelden van ZEw. over den doop ontvangen had, gaf zulks ten antwoord, en zal al mede dienst doen om te bewijzen, dat ZEw. gelijk heeft, als hij beweert, dat de *besprenging met water vóór het geloof*, overeenkomstig het Woord en den Geest des Heeren, en de doop van geloovigen *in* water, *na*dat men gelooft, *tegen* het Woord en den Geest des Heeren, of althans *onnoodig is.*

Voorwaar! zulke bewijzen klemmen!

Het lust ons om een ander verhaal hier tegenover te stellen.

Zeker gehuwd jong man in China, genaamd Tsjang, was de zoon van een welgestelden Mandarijn. Hij woonde met zijnen vader in hetzelfde huis, had een helder verstand, was flink in de leer van Confucius onderwezen, en bestemd om ook zelf Mandarijn te worden. Het geval wilde, dat deze een traktaatje in handen kreeg, dat over het Christendom handelde, en hem zóó boeide en trof, dat hij er door tot bekeering werd gebracht. Vóór zijne bekeering had hij meermalen met zijn' vader over deszelfs inhoud gesproken, en oordeelden zij te zamen over de denkbeelden, die er in voorkwamen, of en in hoeverre deze al of niet met de leer van Confucius overeenstemden; maar, tot bekeering gekomen zijnde, had hij behoefte om zijn hart voor zijnen vader uit te storten, en verklaarde hij „met de blijdschap des Heeren op het gelaat," dat hij in Jezus geloofde als de Zaligmaker der wereld, ook zijn Zaligmaker, door Wien hij zich de vergeving zijner zonden bewust was, en aan Wien hij thans zijn leven wenschte toe te wijden. Dit was voor den onbekeerden vader te veel. Doodsverlegen en toornig wees hij zijn' zoon op de schande, die hij hem en der familie aandeed door van de leer van Confucius af te wijken; wees hem op de gevolgen voor de familie in het gemeen, en voor den jongen man in het bijzonder, dewijl hij door zulk eene belijdenis zichzelven de gelegenheid afsneed om ooit staats-ambtenaar te worden, en allen er onder te lijden zouden hebben. Hij eischte het traktaatje op en verbrandde het.

Dit een en ander had natuurlijk grooten invloed op het gemoed van onzen Tsjang, maar toch niet zooveel, dat hij ontrouw werd, of over de liefde van Christus zou hebben kunnen zwijgen. Integendeel, hij getuigde van Hem; maar ook daar liet hij het niet bij blijven. Hij had in dat traktaatje gelezen, dat men eerst dan in waarheid een discipel van Jezus was, als men besprengd was geworden, en zoo ontstond bovendien bij hem de wensch om naar Shanghai te gaan, ten einde de zendelingen te ontmoeten, en zich door de besprenging in de Gemeente te laten opnemen. Na eenige dagen daarover gepeinsd te hebben waagde hij het zijnen vader te vragen, of hij wel eens naar Shanghai zou mogen gaan; maar deze, de gevolgen van zulk eene reis vreezende, weigerde hem, en nam bovendien maatregelen, door hem streng te laten bewaken, dat hij niet naar Shanghai ontsnappen zou.

Naardien onze jonge man echter in het traktaatje gelezen had, dat de opname in de gemeente door besprenging en onder het uitspreken van de woorden: „Ik doop u in den naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes" plaats vond, kwam hij op zekeren regenachtigen dag op de gedachte, of hij zich niet *door God zelf* kon laten doopen. De regen toch was ook eene besprenging, en hij zelf kon de woorden uitspreken. Hij herinnerde zich niet in het traktaatje iets gelezen te hebben, dat met zijne gedachte streed, en derhalve werd zijn besluit genomen en door de daad gevolgd. Daar stond hij, nam zijn mutsje af, en in heiligen ernst zeide hij: „In den naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes. Amen."

Nieuwe vreugde vervulde zijne ziel. Tehuis gekomen zijnde, verhaalde hij zijnen vader, dat hij thans gedoopt en een christen geworden was, en de vader, geen begrip van den doop en het christendom hebbende, werd er zoo door verslagen, dat hij zijnen zoon eindelijk, gemelijk en verdrietig, in moedeloosheid, die hem tot onverschilligheid geleid had, de vrijheid gaf om Shanghai te bezoeken.

Gij kunt u misschien voorstellen met welk een gemoed onze Tsjang de drie à vierdaagsche reis van ongeveer dertig uren gaans aanvaardde. De vreugde over het verleende verlof was groot, maar pijnlijk getemperd door de stroefheid en onverschilligheid, waarmede het was gegeven, en bovendien, *hoe* zou hij het thans in Shanghai bij de ontmoeting met de vreemdelingen maken, van wie hij niemand kende?

Te Shanghai gekomen deed hij onderzoek bij zijne landgenooten, en vernam van hen, dat door de zendelingen vooral op zondag veel, maar ook op de andere dagen der week in den achtermiddag, in hunne kerken gepredikt werd, en twee kerken werden hem in het bijzonder tot onderzoek aanbevolen. Terstond ging hij aan het opsporen, en kwam eerst in de kerk van Dr. M., die juist het evangelie verkondigde. Hij luisterde aandachtig toe, en aan het einde der prediking stapte hij op den spreker aan, en hem groetende, zeide hij: „Ik ben ook een broeder."

„Zoo? Ik ken u niet. Vanwaar komt gij?"

„Van Soo Tsiou."

„Wie heeft u gedoopt?"

„God."

Dr. M. meende, dat hij met iemand te doen had, die niet recht bij zijn verstand was, wenschte het gesprek af te breken, en met een ander te spreken, maar het gelaat van Tsjang boeide hem te zeer, weshalve hij vraagde: „Hoe meent gij dat?"

Tsjang antwoordde overeenkomstig hetgeen wij dien aangaande zooeven verhaalden.

Dat Dr. M., door den christelijken eenvoud van zulk een verstandig man getroffen werd, en de hand Gods opmerkte in de leiding, waardoor hij vrijheid had verkregen om Shanghai te bezoeken, laat zich begrijpen. Hij onderhield zich verder met hem, en maakte hem duidelijk, dat hij nog niet gedoopt was. Immers, het regende bij gelegenheden nu hier dan daar, en zoo zou ieder zich wel door God kunnen laten doopen; maar *God had zijne dienaren gezonden* om het evangelie te prediken, en om de geloovigen te doopen, en door den doop in de Gemeente op te nemen, en derhalve kon hij niet geacht worden naar Gods wil gedoopt te wezen.

Tsjang begreep terstond het onderscheid, en er werd afgesproken, dat hij Dr. M. aan huis bezoeken, nader onderwijs ontvangen, en daarna gedoopt worden zou.

Intusschen bezocht Tsjang dienzelfden dag ook de andere kerk, die hem aangeduid was geworden. Ook daar was de zendeling bezig het evangelie te verkondigen. Hij luisterde op nieuw met aandacht, en trad na de prediking voorwaarts om ook met dezen zendeling kennis te maken, verhaalde hem hoe hij den Heere Jezus had leeren kennen, in de meening had verkeerd, dat hij gedoopt was, maar zooeven anders vernomen had, en begeerig was meer onderwijs te ontvangen en daarna gedoopt te worden.

„Dr. M. heeft gelijk," zeide de zendeling; „God heeft zijne dienaren gezonden om den doop aan de geloovigen toe te dienen; maar die doop bestaat niet in eene besprenging *met* maar een doopen *in* het water. Ziehier, wat de bijbel er van zegt, — en den bijbel openende, wees hij hem op schriftuurplaatsen als Matth. 3: 16 en Hand. 8: 38, 39, waarvan een *afdalen in-* en een *opklimmen uit* het water, alsmede op Rom. 6: 2—11, alwaar van den doop als eene zinnebeeldige *begrafenis*, en *opstanding* tot een nieuw leven gesproken wordt.

„Dat is de waarheid!" riep Tsjang in opgetogenheid uit. „Niet God, maar zijne dienaren; niet eene besprenging *met*, maar de doop *in* water. Ik zie het. Dat is het." Inplaats van Dr. M. te bezoeken hield hij zich aan den ontvangen bijbel, en het onderwijs, dat door den laatst bedoelden zendeling *overeenkomstig den bijbel* aan hem gegeven werd, werd vervolgens gedoopt, na verloop van eenigen tijd tot evangelist aangesteld, en heeft eerst te Shanghai, en later te Tang-tsou Foe uitnemende vruchten op zijnen arbeid mogen zien nederdalen.

Tot dusverre ons verhaal. Wij vonden het niet ongepast hetzelve als tegenhanger van het verhaal van Ds. Huët te doen dienen, omdat wij gelooven, *dat de zendeling recht deed door onzen Tsjang op de woorden en het voorbeeld van den Heer en Zijne Apostelen te wijzen*, ten einde hem in staat te stellen om zijne "overgave" dienovereenkomstig te toonen, hetwelk hij, met de blijdschap des Heeren op het gelaat, heeft gedaan.

Mocht hierop misschien de aanmerking worden gemaakt, dat Tsjang een heiden was geweest, en daarom, tot bekeering gekomen zijnde, gedoopt moest worden, dan antwoorden wij, dat het om het even is of iemand den naam van heiden, jood of christen draagt, en of hij onbesneden, besneden of besprengd is; want de Schrift kent slechts twee soorten van menschen, dezulken, die uit het vleesch

en uit den geest geboren zijn, en die door haar in ongeloovigen en geloovigen, in ongehoorzamen en gehoorzamen onderscheiden worden; en volgens haar zijn het *niet* de uit het vleesch geboren ongeloovigen, maar *de uit den Geest geboren geloovigen, die, in gehoorzaamheid aan den Heer, tot Hem en Zijne gemeente gedoopt moeten worden.*

(*Slot volgt.*)

NIET VAN DE WERELD.

TOESPRAAK VAN REV. T. TAYLOR.

Ik heb hun Uw woord gegeven, en de wereld heeft ze gehaat, omdat zij van de wereld niet zijn, gelijk als ik van de wereld niet ben.
JOH. 17: 14.

(*Slot.*)

III. Wij merken op, dat zij tengevolge van dit karakter voorwerpen van haat zijn voor de wereld. Deze haat heeft zich soms op de verschrikkelijkste wijze geopenbaard. Vele eeuwen was de geschiedenis der gemeente eene bevestiging van onzen text; de discipelen des Heeren leefden in eene heilige afzondering van de wereld en veroordeelden haar daardoor, en de haat der wereld barstte los in de woede der vervolging en verdelgde ze niet zelden van de aarde. Die haat vertoont zich nu niet, (althans niet in beschaafde landen) in dezen vorm van vervolging. De reden hiervan moge voor een deel de meerdere ontwikkeling der volken zijn, maar kan het ook niet voor een deel daaraan liggen, dat de christenen niet in dien heiligen geestestoestand zijn, waarin de vroegere belijders van Christus leefden? Is er geen reden om te vreezen, dat de dingen, die onze Heer toekende aan hen, die de wereld liefhad, behooren aan hen, die nu Christenen worden genoemd? „De wereld kan ulieden niet haten, maar mij haat zij, omdat ik van dezelve getuig, dat hare werken boos zijn." En laat een mensch nu dezelfde getuigenis geven door woord en wandel, en hij zal niet door de wereld komen zonder haar haat te ondervinden. „Die godzalig willen wandelen in Christus Jezus, zullen vervolgd worden." Het zal altijd bewaarheid worden in alle discipelen van Christus, dat, als zij veel van den geest van Christus openbaren, en van de wereld niet zijn, zooals Hij van de wereld niet was, de wereld hen daarom zal haten.

Als het nu het eigenaardige is van de ware christenen, dat zij niet van de wereld zijn, gelijk Christus van de wereld niet was, wat zal er dan worden van vele belijders Zijns naams van den tegenwoordigen tijd? Niemand, die eenige kennis heeft van den toestand van wat soms de godsdienstige wereld genoemd wordt, die niet weet dat er velen zijn, die zich discipelen van Christus noemen, en die alles behalve gekend worden aan den geest en den wandel, door onzen Heer hier uitgedrukt. Als gij ze hoort spreken is het over het weêr, of over den oogst, de bezigheden, het genoegen of het voordeel, de staatkunde of over de buren; maar nooit over de dierbaarheid van Christus, de rijke beloften van den Bijbel, den toestand hunner ziel, en al wat hen kan opbouwen in het allerheiligst geloof. Als gij op hunnen wandel let, wat onderscheidt hen van degenen, die zich volstrekt niet om den godsdienst bekommeren? Zij jagen even goed naar rijkdommen als de wereld, zij zoeken in voorspoed even goed de pracht en de weelde, en zijn in tegenspoed even terneêrgeslagen. Zijn zij meesters, zij zijn even hard en ongevoelig als de anderen; zijn zij dienstbaren, zij leven even weinig naar christelijke beginselen als de wereld. Kortom, er is geen merkbaar onderscheid tusschen hen, en de wereld, die hen omringt. En als nu de ware christenen zich moeten kenmerken door niet van de wereld te zijn, is zulk christendom dan niet zeer twijfelachtig? Is er geen gevaar, dat zij gerekend zullen worden tot hen „die de gedaante der godzaligheid hebben, maar de kracht derzelve verloochenen?"

Wederom, als de volgelingen van Christus niet van de wereld zijn, dan moesten wij ons nooit schamen in deze wereld zonderling te schijnen. Het volk van God werd altijd voor zonderling gehouden door de lieden der wereld. Zoo was het met Henoch, die met God in heilige gemeenschap wandelde en toen plotseling heen ging, want God nam hem weg. Zoo was het met Noäch, Abraham, Mozes, de drie jongelingen, Daniël; zoo met de Apostelen en eerste christenen, de Hervormers, de Hugenooten, de Waldenzen, de Puriteinen — kortom, alle discipelen van Christus moeten zonderling schijnen, als zij overeenkomstig hunne belijdenis leven; want zij zijn niet van de wereld, zooals Christus van de wereld niet was.

En als zij niet van de wereld zijn, welk eene heerlijke verandering moet het dan voor hen zijn, als zij uit deze vijandige wereld worden overgebracht naar hun hemelsch tehuis. Welk eene zegenrijke verandering was het voor Henoch, toen hij heenging van de tenten der goddeloozen om bij de heilige bewoners van den hemel te zijn. Welk eene verandering voor Stefanus, toen hij zijne woedende vijanden verliet en zijn hoofd neerlegde aan den boezem van zijnen verhoogden Heer; en welk eene verandering voor den grooten Apostel, toen hij zijne moeitevolle reis had volbracht en heenging om met Christus te zijn, dien hij zoo trouw had gediend en zoo teeder liefgehad. En zoo met alle dienstknechten van Christus in alle landen, welk eene gelukkige verandering van de smarten en verzoekingen en tegenstand van eene booze wereld, als zij de rivier oversteken en zich bij den Heer bevinden.

Vergun mij voor ik eindig uwe aandacht te bepalen bij twee punten, die deze hemelschgezindheid kunnen aankweeken.

1sten. Door zoo aan Christus gelijk te worden, wordt ons eigen geluk bevorderd. Het mag voor eene grondstelling van het Christendom gehouden worden, dat 's menschen geluk geheel in evenredigheid is met zijne gelijkmaking aan den Geest en het karakter van Christus. Drinkt daarom veel van den Geest uws Meesters. Laat dezelfde Geest in u zijn, die ook in Hem was, of, zooals Bunyan het uitdrukt: „Plaats uw' voet, waar gij Zijnen voetstap ziet," en gij zult het hoogste geluk smaken, dat een mensch genieten kan hier beneden.

2den. Als gij zoo gelijk wordt aan het beeld van Christus, zult gij Zijnen dienst aan anderen aanbevelen. De lieden der wereld beoordeelen altijd de verdiensten van het Christendom naar het karakter en gedrag zijner belijders; zij willen de moeite niet nemen om den geest van onzen godsdienst uit het Nieuwe Testament te onderzoeken; maar zij slaan eenen korteren weg in en oordeelen naar wat zij zien in den wandel van hen, die zeggen onder zijnen invloed te staan. Onze Heer wist dat dit altijd het geval zou zijn, daarom vermaant hij: „Laat uw licht alzoo schijnen voor de menschen, dat zij uwe goede werken mogen zien en uwen Vader, die in de hemelen is, verheerlijken." De uitwerking van goedheid op het hart van eenen goddelooze wordt duidelijk gezien in het geval van Johannes den Dooper en koning Herôdes. „Herodes vreesde Johannes en hield hem in waarde; en hij deed vele dingen om zijnentwil en hoorde hem gaarne," en laten slechts de discipelen van Christus naar hunne belijdenis leven, getrouw Zijn beeld vertoonen, in eene heilige scheiding van de wereld leven, dan geloof ik dat, hoewel de wereld hen haat, de lieden der wereld in hunne tegenwoordigheid zouden staan ongeveer zooals Satan in de tegenwoordigheid van de hemelsche boden in Eden, gelijk het uitgedrukt wordt in „het verloren Paradijs": „De duivel stond verlegen, ziende hoe verschrikkelijk de goedheid is."

Laat ons dan, terwijl Christus ons de rijke gave van Gods woord geschonken heeft, daarvan altijd gebruik maken in den geest van een kind; het met zachtmoedigheid ontvangen, opdat het in ons wone in alle wijsheid. En in den tegenwoordigen tijd, nu velen zich afkeeren van het geloof, en zich storten in roekelooze speculatiën; nu menschen van geene algemeene kennis de waarheden der openbaring aan wetenschappelijke proeven willen onderwerpen; laat ons zorgen het Evangelie in zijne eerste zuiverheid onder ons te bewaren. En mogen alle leden onzer gemeenten zoo de genadegaven des Geestes aankweeken en in zulk eene overeenstemming met onzen verhoogden Heer leven, dat Hij van ons moge kunnen zeggen, wat Hij hier zegt van Zijne eerste discipelen: „Zij zijn niet van de wereld."

Vergun mij ten slotte u allen de dringende noodzakelijkheid op het hart te binden van een leven dicht bij Christus, meer aan Hem gelijk, en een meer volkomen werken voor Hem, totdat onze taak is afgedaan. Dan zullen wij onzes Meesters stem hooren, zeggende: „Zoon, kom hooger op." „Ga in, in de vreugde uws Heeren."

GEDACHTEN VAN EEN WERKMAN.

Dikwerf wordt de vraag besproken of de mensch ook na zijn afval van God, een zelfstandig wezen is gebleven. In volstrekten zin kan alleen van God gezegd worden, dat Hij zelfstandig is, omdat Hij in en door zich zelf bestaat, en de eenige oorsprong is van alles wat buiten Hem bestaat, en dus aan niemand Zijn ontstaan te danken heeft, zoodat ook alles, wat Hij wil en werkt, een uitvloeisel Zijner vrijmacht is.

Dit Wezen nu heeft het behaagd, om naar Zijn beeld en gelijkenis schepselen te formeeren. Door God geschapen, en met Zijn' Geest bezield, moest de mensch noodwendig eveneens zelfstandig wezen. Dat dit met den eersten mensch in waarheid het geval was, blijkt uit zijne heerschappij over al het geschapene, en uit de vrije keus, die God hem liet, toen Hij hem verbood van den „Boom der kennis des goeds en des kwaads" te eten. Het is duidelijk, dat God hierin de zelfstandigheid van den mensch erkent, wijl de dieren geen enkel verbod of leefregel ontvingen, zelfs niet het gebod, om zich aan het menschelijk gezag te onderwerpen.

Algemeen wordt dit dan ook toegestemd, doch nu doet zich de vraag voor, of de mensch met zijn' afval van God ook niet zijne zelfstandigheid heeft verloren. Veler antwoord hierop is toestemmend, waarin opgesloten ligt, dat hij zijn oorspronkelijk wezen heeft verloren en bijgevolg aan het redelooze dier gelijk is geworden. Dit strijdt echter tegen de geheele Gods openbaring na den zondeval. De Apostel Paulus zeide tot de Atheners: „Wij dan zijnde Gods geslachte" en handhaaft hiermede den goddelijken oorsprong van den mensch. En juist hierdoor behoort de zelfstandigheid nog tot zijn wezen, 't welk nooit vernietigd kan worden. Dit zien wij het duidelijkst aan de Engelen, die hun beginsel niet hebben bewaard. Zij zijn even als de mensch zelfstandige wezens, en openbaren hunne zelfstandigheid door hunne vijandschap tegen God. Zij hebben beslist positie genomen tegenover hun' Schepper, en stellen hun Rijk (dat der duisternis) tegenover het Rijk der waarheid. De zelfstandigheid van den mensch nu heeft zich, evenmin als dit bij Satan het geval is, opgelost in het instinktmatige van het dier; integendeel zij openbaart zich voortdurend, ook daar, waar de genegenheden en begeerten eene richting volgen, die tegen God gekeerd is.

Bij Satan evenwel openbaart de zonde zich in den uitersten graad van boosheid en moedwil, terwijl de mensch „in overtreding is door verleiding", (1 Tim. 2: 14). Petrus spreekt tot de Joden over den Christusmoord zeggende: „Broeders, ik weet, dat gij het door onwetendheid gedaan hebt. Ook Paulus zegt: Indien zij het geweten hadden, zij zouden den Heer der heerlijkheid niet gekruisigd hebben." Eveneens betuigt dezelfde Apostel, sprekende over zijne vroegere vijandschap: „Ik heb het in mijne onwetendheid gedaan."

Hieruit volgt echter ook, dat de mensch voor ontwikkeling in het booze vatbaar is. Bij sommigen van 's Heeren tijdgenooten had die ontwikkeling reeds zulk eene hoogte bereikt, dat de Heer hen moest toe voegen: „Gij zijt uit den vader den duivel, en wilt de begeerten uws vaders doen." Zij zondigden dus met bewustheid, uit lust tot het kwade, en bewezen daardoor hunne geboorte uit den duivel. Wij zien ook, dat de loochening van 's menschen zelfstandigheid geheel in strijd is met de Godsopenbaring na den zondeval. Deze openbaring vinden we belichaamd in het vleesch gewordon Woord. De eerste indruk, ons door die menschwording gegeven, is het denkbeeld van genade. „Gij weet," zoo zegt de Apostel, „de genade van onzen Heer Jezus Christus, dat Hij om onzentwil arm is geworden," en wederom: „de zaligmakende genade is verschenen aan alle menschen." Welke beteekenis heeft nu genade tegenover iemand, die alle besef van schuld heeft verloren, en hoe kan dit anders bestaan, dan bij iemand die in zijn willen en doen zelfstandig is? Het is tamelijk onverschillig of wij die genade ons denken in haar verlichtend, verzoenend, heiligend of verlossend karakter, wijl alleen een wezen, dat voor verlichting, reiniging, heiliging of verlossing vatbaar is, haren invloed kan ervaren.

Tengevolge van 's menschen vrijen wil is hij onder de macht der zonde geraakt, en door verleiding verblind, bewandelt hij den weg ten verderve, en kan zich van de heerschappij der zonde niet onttrekken. Jezus Christus kwam echter op aarde als het uitgedrukte beeld van Gods zelfstandigheid, daalde tot 's menschen toestand af, doorworstelde dien en overwon, en sloot zich zoo nauw aan den mensch aan, dat Hij Zijn leven hem kon mededeelen. Door Zijnen invloed komt de verloren zoon weder tot zich zelf, en ontvangt zijne zelfstandigheid hare oorspronkelijke vrijheid terug, zoodat hij kon zeggen: „Ik zal opstaan en tot mijnen vader gaan." God gaf in Zijnen Zoon aan den mensch terug, wat hij verloren had, zoodat hij wederom zijn eigen leven in zijne hand heeft. Mozes *verkoos* de versmading van Israël boven de schatten van Egypte; Jozua *wilde* met zijn huis God dienen, en David wilde liever een dorpelwachter zijn in 't huis Gods, dan te wonen in de tenten der goddeloosheid. De profeten en Johannes de Dooper

vermaanden het volk tot bekeering, en de Apostel Paulus smeekt, alsof God door hem bade, om zich met God *te laten* verzoenen.

Door de openbaring der genade wordt elk mensch voor de keuze geplaatst om God te dienen en te gehoorzamen, of den vorst der duisternis. En hij kiest en daarmede beslist hij zelf zijn lot.

Op zijne zelfstandigheid berust zijne verantwoordelijkheid, — berust ook het oordeel Gods.

In ontfermende liefde kan God voor zijn gevallen schepsel eenen weg der verlossing openen, hem dien bekendmaken, hem nooden en bidden; maar God kan niet voor hem kiezen; dat moet hij zelf doen, en . . . . . . hij doet het. God kan Zijnen Zoon geven, maar het lag aan den mensch Dien aan te nemen of te verwerpen.

Beide, de grootheid Gods, en die van Zijn schepsel zijn hier openbaar. De grootheid Gods, wijl het Hem behaagde zulk een wezen nevens Zich te plaatsen; de grootheid van den mensch, die vooral in zijne vrijheid en zelfstandigheid het beeld zijns makers vertoont.

In dit licht wordt het schuldige van elk verzet tegen den genadearbeid Gods openbaar, en is van hen, die zulks plegen, het woord der Schrift ten volle gewettigd: „welker verdoemenis rechtvaardig is".

Heeg. J. DE VRIES.

BRIEF VAN TSJENG U-YUN,

DEN GEËERDEN INLANDSCHEN ZENDELING IN CHINA.

Aan den Weleerwaarden Heer Kloekers te Nieuwe Pekelâ.

Moge de zegen des Heeren voor eeuwig op u rusten.

Eenigen tijd geleden zond ik u door middel van den Secretaris van den Nederlandschen Gezant eenen brief, waarop ik tot nog toe geen antwoord mocht ontvangen. Hoewel ik daardoor zeer ongerust werd, had ik echter geene gelegenheid om de oorzaak daarvan op te sporen, totdat ik den Eerwaarden heer Jones ontmoette en met hem, de gemeenten rondreizende, over het zendinggenootschap sprak, en tegelijkertijd gewaar werd, dat gij nog in uw eigen vaderland in het evangelie werkzaam zijt, en daarin den zegen des Heeren moogt ondervinden. Ik verheugde mij zeer dit te vernemen, en besloot terstond om u eens weder te schrijven, ten einde u iets van onzen arbeid mede te deelen. Mogen wij voortdurend voor malkander bidden, en al is het ook dat wij malkander op aarde nimmer weder zullen aanschouwen, wij zullen eenmaal, en dat voor eeuwig, met malkander samen wonen in den hemel.

Nadat ik 15 jaar te Yen-thei gearbeid had, en de gemeenteleden tot een 70tal waren aangegroeid, besloot de Eerw. Heer Richard, om die haven te verlaten en in het binnenland te gaan wonen om daar het evangelie te verkondigen, en werd ik tot voorganger der Gemeente benoemd. Hij vestigde zich te Tsing-Tsiou-Foe, en toen hij daar ongeveer twee jaren lang het evangelie verkondigd had, ontstond er een groote hongersnood, die de menschen verleidde om malkander op te eten. ZEw. voelde zich daardoor gedrongen om brieven te schrijven, en die naar de verschillende havensteden te zenden, ten einde de hulp van anderen voor de ellendigen in te roepen. *Hij deed al wat hij kon*, en, hebbende behoefte aan een' helper, verzocht mij om ten dien einde naar Tsing-Tsiou te komen, om daar mede de ellendigen te helpen en het evangelie te verkondigen. Intusschen klom de nood gedurig hooger, en toen ik daar een half jaar gearbeid had, hoorden wij, dat de hongersnood in Sjan-Si nog veel verschrikkelijker was; dat het koren daar gedurende vijf achtereenvolgende jaren op het land was verdroogd, en reeds zes van de tien personen van honger waren omgekomen. Terstond besloot ZEw. om naar Sjan-Si te gaan, ten einde ook daar de menschen naar lichaam en geest hulp te verleenen, en verzocht hij mij om met den Eerw. heer Jones, die eerst onlangs van Europa gekomen was, den arbeid te Tsing-Tsiou voort te zetten. Te dier tijd waren de gemeenteleden te Tsing-Tsiou 38 in getal. Thans, na verloop van 5 jaren, hebben wij in deze omstreken (de naam des Heeren zij er voor geloofd en geprezen) 24 gemeenten en 6 scholen, en de gemeenteleden zijn thans tot 483 geklommen, en hebben verleden jaar 476.248 duiten (ongeveer *f* 500.—) voor het evangelie te zamen gebracht.

Deze gemeenten strekken zich van het oosten naar het westen uit over eene lengte van ongeveer 33 uren gaans, en van het noorden naar het zuiden over eene lengte van ongeveer 9 uren. Drie malen in het jaar bezoek ik al deze gemeenten om er het toezicht te houden, haar met raad en vermaning behulpzaam te zijn, en er het heilige Avondmaal te bedienen, zoodat ik bijna het geheele jaar van huis ben. De gelden, die noodig zijn om alle gemeentelijke zaken gaande te houden, worden door de gemeenteleden samengebracht, zoodat wij daarvoor geene hulp van het genootschap behoeven. Bovendien hebben wij in de nabijheid van Tsing-Tsiou een hospitaal geopend, waarover Dr. Kitts het bestuur heeft, en de Eerw. heer Whitewright, de nieuwe zendeling, die thans te Yen-Thei is, is voornemens om ook naar Tsing-Tsiou te komen.

Op dit oogenblik help ik den heer Jones om de zaken der gemeenten te besturen, en den heer Kitts om de kranken te genezen. Ik heb het geheele jaar door geen rust, en ben thans bijna 60 jaar oud. Mijne haren zijn geheel wit geworden, maar door Gods goedheid is mijn lichaam nog gezond en sterk, en mijn verstand is nog frisch en helder. Ik heb dit voorjaar verlof verzocht en verkregen om, zonder mijn gezin mede te nemen, voor vier of vijf maanden naar het zuiden te gaan, ten einde mijne bloedverwanten en vrienden in Kieng-Nen eens te bezoeken, en na dien tijd hoop ik naar Tsing-Tsiou terug te keeren om het bestuur over de Gemeenten op nieuw op mij te nemen. Ik verzoek vriendelijk, dat gij voor mij wilt bidden, dat de Heer mij sterke, en ik ook daar het evangelie moge verkondigen, zóó, dat zielen er door gered worden.

Mijne vrouw en schoonmoeder vragen naar uwen welstand, en laten u groeten; mijne vier dochters wenschen u den zegen des Heeren toe; Tsjeng Pi-tang is nog steeds te Yen-thei op het kantoor van in- en uitgaande rechten werkzaam, en verlangt, dat ik u voor hem zal groeten.

Ik hoop, dat gij deze letteren in gezondheid moogt lezen, en mij dan spoedig zult antwoorden, en als gij mij dan tevens uwe geëerde gelijkenis wilt zenden, opdat wij allen u nog eens kunnen zien, alsof wij u op nieuw in ons midden aanschouwden, dan zal ik mij zeer verheugen.

Ik eindig eerbiedigljk, aan alle b.b. en z.z. vrede en voorspoed toewenschende. Mogen allen, ouden en jongen, zonder ophouden opwassen in genade.

Geschreven te Tsing-Tsiou Foe in Sjan-Tong door uwen geringen broeder

TSJENG U-YUN,

den 1 Maart 1882.

VIII.

DE CHRISTEN, DE DRAGER DER WERELD.

Ik zal niets kunnen doen, totdat gij daarhenen ingekomen zijt.
Gen. 19 : 22.

De geloovigen zijn voor de wereld van groote beteekenis en onschatbare waarde. De H. Schrift en de geschiedenis toonen dit duidelijk aan. Denk maar eens aan Abraham, die alle volken ten zegen zou zijn. Ongelukkig is de wereld hier blind voor, ja zij gelooft veeleer, dat de geloovigen een vloek voor haar zijn en in hunne sombere (?) vroomheid haren ondergang zoeken, waarom zij van de aarde moesten uitgeroeid worden.

Zij laat dan ook geene gelegenheid voorbijgaan, om hen te vertrappen en te vertreden. De kinderen Gods, hier op aarde, vinden hun beeld in de palen, die met vele slagen den grond worden ingedreven. De onkundige zou meenen, dat zij, verborgen voor 't oog, der verrotting ten prooi waren, doch juist daar zijn ze bijna onverteerbaar en in staat, om de grootste gebouwen tot pilaren te dienen. Het is niet te veel gezegd, dat de geloovigen de grondzuilen der wereld zijn en dat het groote wereldgebouw ineen zou storten, indien God die pilaren wegnam, evenals de tempel van Dagon voor Simson's sterken arm bezweek.

„De Christenen, de pilaren der wereld!"

„Neen, zij zijn de ballast der Maatschappij!" zoo hooren we daarop de besliste wereldedienaars antwoorden. Wij zouden hen tegenvoeren: Denkt niet te gering over den ballast, maar bedenkt dat een vaartuig met te lichte lading onmogelijk zee kan bouwen en niet zonder ballast kan zeilen. Werpt dezen ballast over boord en uw vaartuig wordt een speelbal der schuimende golven tot het eindelijk in de diepte wegzinkt. Dat zal de toekomst der wereld zijn; indien zij ooit zal juichen, dat God dien ballast van de aarde heeft weggenomen, zoo zal zij te gelijker tijd over haren gewissen ondergang kunnen treuren. Want eene goede, degelijke lading ontbreekt het vaartuig der wereld, en alleen door dien ballast drijft zij voort op de golven der eeuwen.

De Heiland noemt Zijne volgelingen „het zout der aarde." Gelijk nu het zout *bederfwerend* en smaakgevend is, zoo bewaren ook de christenen de wereld voor verderf en ondergang. Noach werd door zijne tijdgenooten veracht en bespot, en zij zagen met verlangen uit naar het oogenblik zijner verdwijning van de aarde; doch wat leert ons de geschiedenis? Dat juist het wonen van hem op de aarde hun behoud was, want nauwelijks was hij in de ark gegaan, of hun ondergang door den zondvloed was daar. Lot was een doorn in 't oog van de mannen van Sodom, want hij veroordeelde hen in hun zondig leven. Hoe verlangden zij om van dien vreemdeling verlost te worden. Geheel onverwacht komen twee Engelen tot Lot; zij dwingen hem Sodom te verlaten, en nauwelijks is hij Zoar binnengetreden of een geweldige vuur- en zwavelregen herschept het vruchtbare dal in de Doode Zee. Hoe is niet de Gemeente te Jeruzalem, in de Profetendoodende stad vervolgd geworden, maar toch was zij haar tot heil. Toen zij, volgens den last des Heeren (Matth. 24 : 15), het geschikte oogenblik waarnam, om Jeruzalem te verlaten; toen zij met den terugkeer van Vespasianus naar Rome, alwaar hij tot keizer was uitgeroepen, naar Pella vluchtte, bracht Titus Jeruzalem ten val en verwoestte haar, of liever, zooals die veldheer zelf heeft erkend: „De rechtvaardigheid Gods heeft het gedaan!"

Verder, wat leert ons 2 Tess. 2 : 6—8 anders, dan dat het bestaan der Gemeente Gods op aarde, den „mensch der zonde" nog tegen houdt. In de Openbaring van Johannes lezen wij, dat eerst de Gemeente van de aarde wordt weggenomen en daarna de oordeelen over de wereld komen.

De christenen zijn alzoo de dragers der wereld. Welk een treurig lot wacht haar, indien zij zijn verdwenen. Zij, die met de liefde van Christus vervuld, bidden en werken tot behoud der wereld, zij leerden van hun Heer, die door de wereld werd uitgeworpen, niet voor zich zelf maar voor den naaste te leven. Het leven van Christus is in hen en zij zijn de vertegenwoordigers van Hem op de aarde, en moeten dus noodzakelijk dezelfde werken doen als Hij, die het land doorging, goed doende en zegenende.

Welk eene groote beteekenis heeft hunne voorbede reeds. Abraham smeekt om het behoud van Sodom en de Heere God wilde de stad sparen om zijnent wil, indien er slechts tien rechtvaardigen werden gevonden. Abimelech werd door God in den droom vermaand om aan Abraham weldadigheid te doen, want hij zou als Profeet voor hem bidden en het kwaad zou van zijn huis wijken. David's leven werd volgens I Kon. 11 : 12 een zegen der sparende liefde Gods voor Salomo en al zijne nakomelingen. De Heer sprak tot den Vader der geloovigen: „wees een zegen," en dit geldt allen, die de voetstappen van den geloovigen Abraham drukken.

O wereld, dat uwe oogen werden geopend, om in elk kind van God een bewijs Zijner reddende liefde te zien, opdat gij niet voortgaat met de dragers der wereld te verwerpen en te vervolgen, maar hen liefhebt en achting bewijst. Zij leiden u tot den éénigen Verlosser der wereld, in Wien het leven is uwer ziel. Bied geen weerstand, maar leer met Ruth besluiten: „Uw volk is mijn volk, en uw God is mijn God."

H. D. H.

GEDACHTEN.

De menschelijke dingen moet men verstaan, om ze te kunnen liefhebben. De goddelijke dingen moet men liefhebben om ze te kunnen verstaan.

PASCAL.

Het was noodig dat de Zoon heenging als een uiterlijk persoon, opdat Hij weder zou kunnen verschijnen als een innerlijk beginsel des levens. Onze zaligheid is niet meer God geopenbaard in Christus buiten ons, maar „Christus in ons, de hoop der heerlijkheid. F. W. ROBERTSON.

Uit den nevel der dwaling barst later het onweder der driften los. JEAN PAUL.

Het grootste gebrek van allen is het gebrek aan kennis onzer gebreken. THOMAS ADAM.

Bij strijden en lijden
Te leeren, valt zwaar,
Maar vroom wordt en vroed wordt
Men nergens dan daar.

ROBERT BURNS.

VARIA

ZENDINGS-LIEFDE.

Eene weduwe, wier eenige zoon als zendeling onder de Heidenen werkzaam was, ontving bericht dat hij door de inlanders was vermoord geworden. Bij het vernemen dier tijding weende zij bitterlijk. Een vriend, die bij haar was, zeide: „Wel moogt gij schreien, want gij hebt een groot verlies geleden." „Ach," klaagde zij, „dat is niet het ergste, maar ik ween, omdat ik geen tweeden zoon heb om dien te geven, opdat hij de plaats zijns broeders vervulle."

VERWACHTING VAN EEN MAHOMEDAANSCHEN MESSIAS.

De Mahomedanen verwachten den 1sten Moharram 1300, d. i. den 12den Nov. 1882 de verschijning van den Meehdi of Messias, die „40 jaren oud en van edel voorkomen zijn zal, kenbaar daaraan, dat hij den eenen arm langer dan den anderen heeft. De naam van zijn vader is Mahomed, die van zijne moeder Fatima, en een tijd lang voor zijn optreden zal hij verborgen zijn. Al deze bijzonderheden, zoo wordt verzekerd, passen op het hoofd van *Snus-sijach-el-Medi*, die voor 4 jaren zich in de eenzaamheid teruggetrokken heeft om als Messias op te treden.

—

In het koninkrijk Birma, in Achter-Indië, worden 452 gemeenten van Gedoopte Christenen gevonden, met circa 22.000 leden, die ten behoeve hunner zaak de beduidende som van *f* 80.000 hebben bijeengebracht. Intusschen beperkt zich hun zendingsarbeid niet tot de Birmeezen en Kareenen, maar strekt zich ook uit tot in het volkerenmengsel der havensteden, en vooral te Rangoen worden nog menschen van allerlei spraak en tongval in het net des Evangelies verzameld. Niet slechts heeft de ijverige Dr. Marks, die aldaar eene school met 140 kostleerlingen heeft, reeds eene aanzienlijke Chineesche Gemeente gesticht, en de Leipziger zendeling Majjer een gezegend arbeidsveld onder de Tamulen gevonden, maar het schijnt, dat voor de Gedoopte Christenen onder de Teloegoes een dergelijke oogst is weggelegd, als zij in de laatste jaren aan de tegenoverliggende kust in de provencie Ongal gehad hebben. De opoffering, die sommige leden dier nieuwe Gemeenten hebben betoond, is voorbeeldig en voor vele christenen beschamend.

BELANGRIJK.

Zeg niets, wat gij wenschen zoudt, dat God niet hoorde.
Doe niets, wat gij wenschen zoudt, dat God niet zag.
Schrijf niets, wat gij wenschen zoudt, dat God niet las.
Ga naar geene plaats, waar gij wenschen zoudt, dat God u niet vond.
Lees geen boek, als gij vreezen moet, dat God zei: Laat eens zien.
Breng uw tijd nooit zóó door, dat gij vreezen moet, dat God zei: Wat doet gij? (*Uit het Engelsch.*)

GEMEENTE NIEUWS.

GRONINGEN. Zondag 27 Augustus j.l., was voor de Gemeente weer een ware vreugdedag. Vier nieuwe leden werden op dien dag door den doop der Gemeente toegevoegd, terwijl een getal van ongeveer 70 broeders en zusters zich aan den disch des Nieuwen Testaments nederzetten, verheugd door des Heeren groote daden.

Wij hebben voor veel goeds te danken, doch ook veel te bidden, dat de Gemeente geheiligd worde in de waarheid Gods.

—

NIEUWE PEKELA, 3 Sept. Toen wij heden morgen in de kerk kwamen werden wij verrast door het aanschouwen van eene fraaie kroonlamp, die, in harmonie met de overigen, onze kerk tot sierraad strekt, en der gemeente geschonken was door een onzer op 6 Augustus j. l. gedoopte leden.

Bovendien mochten wij ons verheugen dat een broeder, die uit de Roomsche kerk tot bekeering gekomen was, zich liet doopen, zoodat hij nu met ons en met zijne vrouw en dochters één Heer, één geloof en één doop heeft aanvaard.

—

VALTHERMOND. De avond van 14 Aug. j.l. was voor de kinderen Gods te Valthermond e. a. een heerlijke avond. Vele Broeders en Zusters waren opgekomen om den zegen des Heeren, die op dien dag des vorigen jaars en vervolgens zoo rijkelijk is geschonken, te herdenken. Br. Roeles verzocht de vergadering te zingen Ps. 68: 10, het lied waarmede de opwekking is begonnen. Daarna las hij de gelijkenis van den „Zaadzaaier" (Matth. 13), sprak daarover, en deed de opmerking, dat de uitwerking der „Samenkomsten" deze gelijkenis duidelijk verklaart, en wederkeerig worden de „Samenkomsten" door deze gelijkenis gerechtvaardigd. Al de aanwezigen waren van den ernst der zaak doordrongen. Dank- en smeekgebeden werden door verschillende B.B. en Z.Z. opgezonden. Ieder gevoelde zich hier gelukkig, allen genoten Gods genade ruimschoots. Het eenparig getuigenis was dan ook: „het is alsof zijn wij in de „Samenkomsten.""

Geen wonder dat het scheiden hoogst moeielijk viel, en het was dan ook laat in den avond, toen wij uiteengingen. Bij het naar huis gaan werden gepaste liederen onbelemmerd gezongen, die lieflijk ruischten over de ruime veenvlakten.

Wij verwachten rijken zegen van onzen God en een grooten oogst in den a. s. winter.

Broeders en Zusters maakt U op! Zet de deuren der Gemeenten wijd open, om de voor Jezus gewonnenen op te nemen en te verplegen naar de voorschriften des Heeren.

—

Zondag 20 Aug. was eveneens voor ons een onvergetelijke dag; br. ROELES nam afscheid, om naar Deventer te gaan arbeiden. Het was een aandoenlijk en niet gemakkelijk oogenblik om te scheiden voor degenen, die in Christus zoo nauw aan elkander zijn verbonden. Toen de woorden in de keel smoorden, waren de tranen en handdrukken de gewillige boden om te openbaren, wat in de harten omging.

Vooral 21 Aug., de dag van vertrek uit Weerdinmond, was aangrijpend bij de herinnering, wat ten vorige jare op dien zelfden datum, ter zelfder plaatse, is voorgevallen.

De Heer moge alles ten beste leiden is onze bede.

—

DEVENTER. Het was voor ons Gedoopte Christenen op den 27 Aug. j.l. een ware feestdag. Br. Roeles was in ons midden gearriveerd, om hier in het Evangelie werkzaam te zijn. Bovendien hadden wij het groote voorrecht een broeder en zuster uit Zutfen, door den doop in ons midden op te nemen. Dit is een bemoedigend begin in den arbeid (Ps. 118: 12). De Heer doe er nog velen aan toe, opdat ons tegenwoordig 15tal leden spoedig vermeerderd worde. Ten dien einde verzoeken wij de Zuster-Gemeenten dringend ook dezen kleinen kring in hare gebeden te gedenken.

Tot nog toe zagen wij vergeefs uit naar een geschikte plaats voor openbare prediking, wij vertrouwen, dat de Heer ook daarin zal voorzien.

—

HENGELO. De Jongedochters-Vereeniging mocht door 's Heeren liefde, op Zaterdag 29 Juli, haar tiende jaarfeest vieren. Zij kwam met een niet onbelangrijk getal afgevaardigden en begunstigers in het lokaal alhier tezamen. Uit haar verslag bleek, dat de Heere haar in het verloopen jaar rijkelijk had willen zegenen, en dat zij in een staat van bloei verkeerde. Haar ledental, en dat der begunstigers werd grooter, en eenigen harer leden vonden in het verloopen jaar den Heiland, dien zij met veel strijd van de zijde der wereld, dienen.

Zij ontving op haren feestdag van den voorganger der Gemeente, den naam van *Febé* (Rom. 16: 1, 2), omdat zij ook de Gemeente had gediend. In afhankelijkheid van den Heere ontving zij dien naam, welke *zuiver* en *rein* beteekent, wetende dat zij alléén in de gemeenschap van den Heere, zich als zoodanig kan openbaren, om dan in die openbaring eene „dienares" der Gemeente te zijn. Op het feest werd terstond na de aanvaarding van dezen naam de Heere gebeden, opdat Hij haar door Zijnen Heiligen Geest moge vervullen en bezielen, en bij voortduring wordt zij aan de voorbede der geloovigen aanbevolen. De Heere stelle haar in deze diepgezonkene fabriekplaats tot eenen zegen. Gaarne zag zij zich in staat gesteld om goede lectuur aan hare leden ter lezing te kunnen geven, en dan ook daarmede te werken aan het zielenheil van andere meisjes in de wereld. De avonden worden weer langer. Zijn er niet onder de geëerde lezers en lezeressen van „De Christen", die haar iets kunnen zenden of eene bijdrage daarvoor zouden willen geven? De Presidente, Mej. E. W. E. DE HART—NEHRLICH, wil zich gaarne met de ontvangst belasten.

—

EVANGELISATIE.

Br. J. Coljé evangeliseert thans te Everdingen aan de Lek. Omtrent zijn arbeid schrijft hij: „Alle begin heeft zijne eigenaardige moeielijkheid, zoo ook hier. De Evangelisatie is nog in wording. Wij zijn begonnen met eene zondagschool, om de kinderen met Gods woord bekend te maken, terwijl we 's zondagsavonds door eene eenvoudige bijbellezing, en op enkele dagen der week door huisbezoek, oud en jong met den Zaligmaker van zondaren bekend maken."

De bevolking is hier voor een groot deel Roomsch-Katholiek, en de protestanten zijn zeer onkundig aangaande het Evangelie van Christus.

Wij bevelen onze personen en onzen arbeid zeer in de voorbede der broeders aan.

—

HAARLEM. De eerste dagen van Augustus waren voor de kleine gemeente te Haarlem zeer gezegend. Het behaagde den Heer ons te verkwikken door de toebrenging van vijf zielen.

Drie hunner werden op Zondag 13 Augustus gedoopt, en een hunner, die op zijn krankbed nog ter elfder ure gered werd, ging op 30 Aug. in tot de vreugde zijns Heeren.

„Och, dat men op deez' eerstelingen een rijken oogst van voorspoed zag."

KERKBOUW TE GRONINGEN.

Nog in dank ontvangen:
Velp: van Zr. M. E. W. *f* 2.50.
Sneek: door br. W. van de Zend.-Vereen. *f* 5.50.
't Zandt: van N. N. *f* 5.—.

Met aanbeveling,
Groningen, Sept. '82. N. VAN BEEK.

Voor den armen broeder

te VALTHERMOND, van wien alles is verbrand (zie „Christen" 15 Aug.) in dank ontvangen:

Van de Meisjesvereen. „'t Vischnet" te Groningen, door br. v. B. *f* 5.—; van br. P. te Deventer *f* 5.—; van br. D. te Lemelerveld *f* 1.—; van B. v. A. te Goes *f* 1.50; van A. en S. te H. een coupon *f* 2.10; van M. V. een coupon *f* 2.10; van de Vrouwenvereen. der Gemeente te Sneek, door br. W. *f* 5.—; van een dienstmeisje 2 postzegels à 5 cts.; van br. de Vr. te Deventer *f* 1.—; van br. F. te Delden, door br. de H. *f* 1.—; van br. B. en vr. d. G. te Harlingen *f* 2.75; van de Gemeente te Heeg *f* 4.40; van N.N. te Z. *f* 1.25; van de Meisjesvereen. „Dank den Heer in alles" te Leeuwarden *f* 2.50; van br. S. te Groningen, door br. v. B. 40 cts.; van br. v. D. te Vianen *f* 1.21; van de hr. v. K. te Leiden *f* 1.50; van de gezusters M. te M. 50 cts.; uit Haarlem door br. v. d. S. *f* 3.—; Hengelo van eenige vrienden door br. d. H. *f* 2.07; H. van J. W *f* 1.50; Amsterdam van de Gemeete door br. W. P. *f* 20.—; Foxhol van br. L. *f* 10.—; door br. G. van eenige vrouwen *f* 2.50; Nieuwe Pekelà door Ds. K. van E. H. d. G. *f* 1.—; van A. *f* 1.—; van J. E. *f* 1.—; van Zr. P. *f* 1.—; van K. *f* 1.—; van J. *f* 1.—; van H. M. 50 cts.; van K. te Oude Pekelà *f* 1.—; door S. Bos van F. L. te Weerdingermond *f* 10.—.

Met aanbeveling,
B. ROELES.

Advertentiën.

*** Onder de Vaderlijke bescherming Gods, Wiens nabijheid ons zoo goed was, werd geboren **Everd Jaspers**, Zoon van

H. JASPERS EN
T. JASPERS—PATIST.

GRONINGEN, 25 Aug. 1882.

*** Heden werd ons een **Dochtertje** geboren, waardoor wij zeer verblijd en onzen God van harte dankbaar zijn.

GRONINGEN, 25 Aug. 1882.

JAN TEN WOLDE EN
A. TEN WOLDE—DE JONG.

Na een lang en smartelijk lijden overleed zacht en kalm in zijnen Heiland onze geliefde Zoon

Johannes Isaäk Bergh,

in den nog jeugdigen leeftijd van 21 jaar.

Nog ter elfder ure gered, ging hij vol verlangen zijne hemelsche erfenis te gemoet.

HAARLEM, 30 Aug. 1882.

A. P. BERGH.
M. G. E. BERGH—VAN NES.

Algemeene kennisgeving.

☞ Bij dezen brengen wij onzen **oprechten en hartelijken dank** — naast God — aan al de Gemeenten, aan de Broeders en Zusters, die vrijwillig ons den overtocht naar Deventer hebben vergemakkelijkt. De Heer zegene u allen ruimschoots voor de blijken uwer genegenheid ons betoond, ook in dezen.

Tevens blijven wij ons voortdurend in uwe liefde en voorbede aanbevelen en hebben hoogachtend de eer te zijn

Uw in Chr. liefh. Broeder en Zuster,
B. ROELES en ECHTGENOOTE.

DEVENTER, Sept. 1882.

SNELPERSDRUK VAN J. J. WIARDA, TE SNEEK.

No. 10. 15 OCTOBER 1882. 1ste Jaargang.

DE CHRISTEN,

MAANDBLAD,

UITGEGEVEN DOOR DE

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

DIT BLAD VERSCHIJNT EENS IN DE MAAND.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

ABONNEMENTSPRIJS:

Per jaar, franco per post . . . . *f* 1.00.
Enkele nummers . . . . „ 0.10.

Bijdragen en Ingezonden Stukken
WORDEN FRANCO INGEWACHT BIJ DE REDACTIE,
Adres: H. Z. KLOEKERS, te Nieuwe Pekela.

ADVERTENTIËN AAN DEN DRUKKER.

ADVERTENTIEPRIJS:

Een tot vijf regels . . . . *f* 0.50.
Elke regel meer . . . . „ 0.05.
Groote letters naar plaatsruimte.

OVERTUIGINGEN!

(*Slot.*)

Aan het einde van zijn stukje zegt Ds. Huët: „Van ganscher harte eerbiedigen wij de overtuigingen van onze Baptistische broeders. Wij weten hoe vele alleruitnemendste christenen die overtuiging zijn toegedaan. Doch wij wenschen niet terug te keeren tot „de allereerste beginselen van de leer der doopen en van de oplegging der handen," maar liever „tot de volmaaktheid voortvaren." En tot die volmaaktheid behoort ongetwijfeld dat wij de broeders, die onze opvatting van den doop of van de leer der Schrift aangaande den doop niet deelen, niet als „ongedoopten" en als „ongehoorzamen" beschouwen, en niet weigeren met hen aan de tafel, niet der Baptisten, maar des Heeren, aan te zitten."

Hoeveel zouden wij over dit een en ander nog niet kunnen zeggen. Wij willen echter ditmaal eindigen en daarom pogen kort te zijn.

Vooreerst begrijpen wij niet recht hoe ZEw., voor wien de doop nog eene opene questie is, de overtuigingen van de Gedoopte Christenen „*van ganscher harte*" eerbiedigen kan. Bij hetgeen men „eene opene questie" noemt, zal men toch wel meerderen of minderen twijfel in het hart gevoelen, en de Schrift zegt: „Die twijfelt is eene baar der zee gelijk, die van den wind gedreven en op en neder geworpen wordt." Wij vreezen derhalve, dat aan dat „van ganscher harte" wel iets zal ontbreken. In ieder geval ontbreekt er aan, dat hij, hetgeen hij zegt van ganscher harte te eerbiedigen, niet van ganscher harte gehoorzaamt.

Ten tweeden schijnt ZEw. de overtuigingen van Gedoopte Christenen te eerbiedigen (hoeverre dat eerbiedigen dan ook moge gaan), *omdat* „hij weet hoevele alleruitnemendste christenen die overtuiging zijn toegedaan." Maar die grond schijnt ons toe te wankelbaar te wezen om er op te kunnen bouwen. Immers, degenen, die door ZEw. alleruitnemendste christenen genoemd worden (en wij willen er volstrekt niet aan twijfelen, dat ze het zijn) konden door anderen wel eens voor de grootste ketters uitgemaakt worden, en als dezen dat nu eens beweerden, waarop zou Ds. Huët zich dan behooren te beroepen om het tegendeel *te bewijzen* en zijnen eerbied *te rechtvaardigen*. Zou de éénig vaste grond van beroep dan niet zijn het woord en voorbeeld van den Heer en Zijne Apostelen? Zou hij de overtuigingen en den wandel van deze alleruitnemendste christenen dááraan niet ter toetse behooren te brengen, en aan de tegenpartij behooren voor te stellen om het zelfde te doen? Wij meenen althans, dat alleen zij, wier overtuigingen en wandel het meest met de woorden en het voorbeeld van den Heer en Zijne Apostelen overeenkomen, voor de alleruitnemendste christenen gehouden en dienovereenkomstig geëerbiedigd behooren te worden; en dewijl wij bewezen hebben, dat de overtuigingen van de Gedoopte Christenen daarmede het meest overeenstemmen, zoo achten wij dat de eerbied van Ds. Huët wel niet misplaatst is, maar wij zouden toch gaarne zien, dat hij hen op dien vasten grond, en niet op zijne opinie van alleruitnemendst christendom eerbiedigde, eene opinie, die ook wel eens kon blijken „eene opene questie" te wezen.

Ten derden vreezen wij inderdaad, dat die opinie „eene opene questie" genoemd moet worden. Immers, als ZEw. zegt: „*Wij* wenschen niet terug te keeren tot „de allereerste beginselen van de leer der doopen en van de oplegging der handen," maar liever „tot de volmaaktheid voortvaren," stelt hij zich dan niet zeer op eene hoogte boven hen; en geeft hij niet tegelijkertijd eenen verachtelijken indruk van hen, die hij alleruitnemendste christenen noemde? Zou men dit een en ander niet mogen beschouwen als een bewijs, dat zijn eerbied slechts voorgewend is, en eene poging om hen met een kus te verschalken en ondertusschen aan de bespotting van anderen over te leveren?

Maar nu iets anders. Ds. Huët zegt: „Wij wenschen niet terug te keeren tot „de allereerste beginselen van de leer der doopen en van de oplegging der handen," maar liever „tot de volmaaktheid voortvaren." Maar zouden wij ZEw. mogen vragen of hij wel zeker is op den grond, waarop hij bouwt, de volmaaktheid te zullen bereiken? Wij meenen althans, dat het zeer wenschelijk is, vóór men gaat bouwen, zich goed te vergewissen of men wel vasten grond onder de voeten heeft, en of de fondamenten wel goed gelegd werden; en dewijl Ds. Huët op „eene opene questie" bouwt, en die opene questie wel eens een gapende afgrond kon wezen, zoo meenen wij dat het inderdaad wijs en goed zou zijn om dien grond nog eens te onderzoeken. Het moge onaangenaam en schijnbaar schadelijk zijn om de hooge muren af te breken en een nauwkeurig onderzoek in te stellen; maar het is toch verkieselijk boven het gevaar van eenmaal onder de puinhopen bedolven te worden en het leven er bij te verliezen; en dat dit gevaar niet ingebeeld is, zie, daarvan meenen wij de duidelijkste sporen op te merken. Onder al het getimmer van de Rhantistische broeders moge het kraken van het gebouw door zijne bewoners niet worden gehoord; die op de onderste verdieping staan mogen de groote scheuren daarboven niet bemerken; zelfs daarboven moge men druk bezig zijn om de scheuren te verbeteren, zonder den wensch te hebben om onderzoek te doen naar de oorzaak der kwaal: maar voor ons, die er buiten staan, wordt het kraken al meer hoor- en worden de scheuren al meer en meer zichtbaar, en terwijl vreeze en medelijden ons om het hart slaat, roepen wij allen, ook Ds. Huët gaarne toe: „Behoudt u, om uws levens wil! De grond deugt niet! De fondamenten bezwijken! De een is begonnen op een vleeschelijk verbond en op vleeschelijke afstamming, de ander op „eene opene questie" te bouwen, maar gij allen bouwt op eenen gapenden afgrond! Door vertrouwen op u, en door gewoonte en bijgeloof, is de menigte u gevolgd, en gij allen zijt in groot gevaar! Houdt op! Komt af! Vliedt! Hier kan, hier mag van geen voortbouwen, van geene volmaking sprake meer wezen! Terug! terug tot de allereerste beginselen! Terug tot het woord van den levenden God! En dan smeeken wij u om uwe oogen toch goed te gebruiken, want als Ds. Huët spreekt van „de allereerste beginselen van de leer der doopen en van de oplegging der handen" en schijnt te meenen, dat hij daarmede de woorden van Hebr. 6 aanhaalt, dan heeft hij zich waarlijk deerlijk vergist. Ziehier de eigen woorden, die wij daar lezen: „Daarom, nalatende het beginsel der leer van Christus, laat ons tot de volmaaktheid voortvaren; niet wederom leggende het fondament van de bekeering van doode werken, en van het geloof in God, van de leer der doopen, en van de oplegging der handen, en van de opstanding der dooden, en van het eeuwige oordeel. En dat zullen wij *ook* doen, indien God het toelaat. Want het is onmogelijk, degenen, die eens verlicht geweest zijn, en de hemelsche gave gemaakt hebben, en des Heiligen Geestes deelachtig geworden zijn, en gesmaakt hebben het goede woord Gods, en de krachten der toekomende eeuw, en afvallig worden, *die, zeg ik*, wederom te vernieuwen tot bekeering," etc.

En wat de beteekenis dezer woorden aangaat, het komt ons voor, dat de schrijver wil zeggen: Niettegenstaande gij, (5: 12) daar gij leeraars behoordet te zijn van wege den tijd, wederom van noode hebt, dat men u leere, welke de eerste beginselen zijn van de woorden Gods, willen wij toch tot de volmaaktheid voortvaren. De grond der leer van Christus, het fondament, waarop wij het gebouw voltooien kunnen, is onder u gelegd. Bekeering, geloof, doop, oplegging der handen, opstanding der dooden, eeuwig oordeel: dat alles is onder u verkondigd, door u geloofd en gehoorzaamd. Gij zijt daardoor verlicht geworden, hebt de hemelsche gave gesmaakt, zijt den Heiligen Geest deelachtig geworden, en hebt gesmaakt het goede woord Gods en de krachten der toekomende eeuw. Indien iemand van deze beginselen afgeweken, — niettegenstaande al hetgeen hij ten gevolge van bekeering, geloof, doop, etc. genoten, en zelfs (vs. 10) gedaan en geleden heeft, — daarvan afvallig is geworden, dan zal het *niet baten* op nieuw met hem over diezelfde dingen te handelen, want het zou onmogelijk zijn hem weder tot bekeering te brengen; en omgekeerd, indien gij daarin staande zijt gebleven (en dit vertrouwen wij van u, vs. 9), dan is het *niet noodig* er op nieuw over te spreken, dewijl het gebouw zijne vastigheid heeft. Van welke dezer beide zijden de zaak ook bezien wordt, wij willen ten aanzien van u, niet wederom van voren aan beginnen, maar, indien God het toelaat, tot de volmaking voortvaren.

Wij vertrouwen, dat Ds. Huët, bij goed nazien, wel zal willen erkennen, dat wij de woorden goed hebben aangehaald, en dat hij, bij nadenken, eveneens zal willen erkennen, dat dit zoo ongeveer de beteekenis der woorden is. Maar, eilieve, ziet hij dan niet, dat hier niet van „de leer der doopen," maar van de leer van Christus als „eerste beginsel" gesproken wordt, en dat de allereerste beginselen der leer van Christus niet zijn de kinderbesprenging c. a., maar *bekeering van doode werken, en geloof in God*, zoodat hier, evenals elders, bekeering en geloof aan den doop voorafgaan?

Dewijl het ons dan gebleken is, dat het noodzakelijk is om, wil men tot de volmaaktheid voortvaren, met de eerste beginselen der leer van Christus te beginnen, en dewijl ons gebleken is, dat Ds. Huët c. s. niet op de allereerste beginselen der leer van Christus, dat is niet op het fondament van

bekeering van doode werken en geloof in God, maar veeleer op doode werken bijv. de kinderbesprenging, bouwen, zoo hopen wij, dat allen, die naar volmaaktheid streven, op die allereerste beginselen der leer van Christus acht mogen geven, en daarop gaan bouwen. Bovendien, terwijl het tot de zekerheid en volmaking van het gebouw noodzakelijk is, dat bekeering van doode werken en geloof in God aan den doop voorafgaan, en *wij* op dien grond bouwen, zoo willen wij ons aan die orde des heils houden om veiliglijk tot de volmaaktheid voort te kunnen varen. Ook willen wij voortgaan om, niet al de broeders, die de leer der Schrift aangaande den doop niet volgen voor ongehoorzamen, maar, naar bevind van zaken, sommigen voor ongehoorzamen, de meesten voor onwetenden, evenwel allen, die niet als geloovigen gedoopt zijn, voor ongedoopten te houden, en blijven weigeren om met hen aan de tafel van het Rhantisme aan te zitten. En Ds. Huët duide het ons niet ten kwade, dewijl hij zelf, in zijn stukje „Gemengd of zuiver," zegt en bewijst: „Indien er iets helder en klaar in de Schrift geleerd en door den Heiligen Geest aan de Christelijke conscientie wordt getuigd dan is het dit, dat God bij Zijn volk een *zuiveren* en *ongemengden* toestand wil."

WAAROM WORD IK NIET DOOR DEN HEERE GEZEGEND?

Ziedaar eene vraag, die misschien in het hart van menigeen is opgekomen; n.l. van dezulken, die, terwijl zij bij anderen vrede en blijdschap, ja, eenen overvloed van leven ontwaren, doordien er een milde regen des Geestes over hen wordt uitgestort, erkennen, dat zij nog den waren zegen des Evangelies missen, en die, hoewel zij gevoelen, dat zij niet meer leven in de zonde, maar dat er bij aanvang een nieuw leven bij hen is ontwaakt, nochtans dat leven in zulk eenen ziekelijken en kwijnenden staat bezitten, dat het den dood nabij schijnt, en hen tot allen arbeid onbekwaam maakt.

Wat mag de oorzaak zijn, dat gij bij velen zoo ver ten achter staat?

Heeft God dan geenen zegen voor u? Ja! God is eene milde bron van zegeningen. De Heer, onze God, wil zich zelven aan ons mededeelen, omdat wij alleen door Hem gezegend kunnen worden. God wil, dat alle menschen zalig worden, en tot kennis der waarheid komen 1 Tim. 2: 4. En de Heer geeft Zijnen schapen het leven in overvloed Joh. 10: 10b. Ps. 23.

Kán God u dan niet zegenen?

Juist! Zoo is het. Gij hebt iets, dat eene scheiding maakt tusschen u en uwen God. Gij behoeft uzelven niet op te sluiten in eenen kelder, teneinde u te verbergen voor de stralen der zon; neen, trek slechts een gordijn over het vensterglas, en de heldere zonnestralen kaatsen er op af. Tracht dat gordijn weg te nemen, en gij zult ondervinden, dat de zon niet veranderd is, maar dat de oorzaak alleen bij uzelven ligt.

Vergun mij u een paar vragen te doen:

1e vr. Hebt gij u tot God bekeerd met uw gansche hart, d. i. zijt gij met een oprecht hart tot God gekomen met eene innige begeerte om gereinigd te worden van de zonde; en hebt gij zoodoende al uwe zonden den dood aangezegd? Ook de geliefkoosde? Indien dit het geval niet is, zoo laat het u niet verwonderen, dat gij den rijken zegen des Heeren mist. Zoo gij slechts éene zonde genadig zijt, en een vredesverbond met haar sluit, zij zal voor u worden, wat de heidensche volken waren voor Israël in het land Kanaän.

2e vr. Gelooft gij God op Zijn woord?

God heeft ons Zijn woord gegeven, 't welk vaster staat dan hemel en aarde, en nochtans worden er zeer vele zoekende zielen gevonden, die wachtende zijn op eene bijzondere openbaring, of op geestelijke blijdschap, vóór dat zij durven gelooven.

O! bedrukte ziel, indien gij in deze strikken verward zijt, zoo bid ik u, lees Gods woord aandachtig. De Apostel Paulus schreef aan de gemeente, Efeze 1: 13, dat zij, *nadat zij in Christus geloofd hadden*, waren verzegeld geworden met den Heiligen Geest der belofte. Laat Satan, die zich zoo menigmaal voordoet als een engel des lichts, u niet langer berooven van datgene, wat u alleen gelukkig kan maken. Zoo gij het woord van God geloovig omhelst, dan zal rechtvaardigheid, vrede, en blijdschap uw deel zijn.

3e vr. Hebt gij u van uwe afgoden gereinigd?

Toen Israël over de Jordaan was getrokken, en de Heer hun rust gegeven had van hunne vijanden, toen sprak Jozua tot het volk: „Doet de vreemde goden weg, die in het midden van u zijn, en neigt uwe harten tot den Heer uwen God." Wij kunnen God niet dienen en de afgoden dezer wereld. Menigeen zou wenschen den hemel binnen te gaan, zoo hij slechts de wereld, die hem nog zoo lief is, kon medenemen. Doch, weet gij niet, dat de vriendschap der wereld eene vijandschap Gods is? „Reinigt de handen, gij zondaars! en zuivert de harten, gij dubbelhartigen!"

4e vr. Zoekt gij God in het verborgene?

Heerlijke gesteldheid van een Christen, waar hij in zijne binnenkameren met kracht indringt tot den troon der genade, pleitende op Gods beloften. Doch, is uw gebed lauw, voelt gij geene behoefte u gedurig voor God te verootmoedigen, Hem uwen dank brengende, o! laat het u dan niet verwonderen, dat gij geenen zegen ontvangt van den Heer. Het gebed is de ziel van het christelijke leven. Jakobus schrijft: „Gij begeert en ijvert naar dingen, en kunt ze niet verkrijgen, omdat gij niet bidt; gij bidt en gij ontvangt niet, omdat gij kwalijk bidt." Verder leert ons diezelfde Apostel, 1 Jak. 1: 6, *hoe* wij bidden moeten n. l. in geloof, steunende op de beloften Gods, terwijl de twijfelaar niets ontvangen zal van den Heer.

Echter dient wel in aanmerking te worden genomen, wat de Apostel schrijft, 1 Cor. 14: 15: „Ik zal wel met den geest bidden, maar ik zal ook met het verstand bidden."

Als een kind tot zijnen vader, of een onderdaan tot zijnen koning gaat, met eene begeerte, zoo heeft de vrager reeds te voren overdacht, wát hij begeert. Menigeen handelt evenwel anders met het gebed, en vraagt en stamelt woorden, zonder recht te bedenken, wat hij begeert. Wie honger heeft, heeft slechts één doel in het oog, n.l. om spijs te ontvangen tot verzadiging.

O neergedrukte ziel, gij, die klaagt over geestelijke dorheid, werp toch niet de schuld op uwen God. Zet uw hart op uwen weg, en kies tusschen het leven en den dood. Is het uwe begeerte om, door de hulpe en kracht Gods, deze wereld met hare zonde en ongerechtigheid vaarwel te zeggen, om in vijandschap te treden met alles, wat in vijandschap staat met uwen God, — dan zal de Heer u doen overvloeien in geestelijke goederen, en gij zult u verlustigen in grooten vrede. Doch ook alleen in dien weg, n.l. om den Heer onzen God lief te hebben met geheel ons hart, en te wandelen in Zijne wegen; alleen dáárin is blijdschap des harten.

Gass. Nijv.-mond. A. K.

„OVERWIN HET KWADE DOOR HET GOEDE."

Scherpe les, zegt menigeen, die bovenstaande Apostolische vermaning leest. Ja, voor hen n.l., die volgens de beginselen des vleesches zich bewegen; maar zij, die er toe gekomen zijn, geloovig en gehoorzaam door den Geest de werken des vleesches te dooden, vinden er eene zalige werkzaamheid in, waar het hart vrede bij vindt en waarvan altijd de liefelijkste uitkomsten aanschouwd worden.

Ten bewijze hiervan kan ook het volgende dienen.

Eene dienstbode in de stad G. werd voor eenige jaren op de daad betrapt op grove oneerlijke handelingen ten nadeele van haar meester en meesteres. Toen dit ontdekt was, werd zij terstond uit haar dienst ontslagen, en bovendien wilde hare meesteres haar bij de politie aanklagen, teneinde haar geleden verlies aan de diefegge te wreken en de gerechtigheid haren loop te doen hebben. Doch het zou ook hier blijken, dat de barmhartigheid roemt tegen het oordeel. Voorloopig echter stond zij zonder betrekking, zonder middel van bestaan, en zonder uitzicht om spoedig weêr in dienst te komen.

Haar eerste toevlucht was tot hare ouders, die ook te G. woonden, maar de hardvochtige vader was noch door de smeekingen, noch door de tranen zijner beklagenswaardige dochter te bewegen, haar in de ouderlijke woning op te nemen. Gansch verlegen, van alle menschen, zelfs van hare ouders verstooten, en met een geprangd geweten, stond zij nu op de straat. Eindelijk wendde zij zich in haren nood tot een oude bekende, wier barmhartigheden voor zulke ongelukkigen door Salomo zeker wreed zouden genoemd zijn. Bij deze kon zij nu huisvesting vinden, benevens iets om haar maag, die intusschen ook hare rechten liet gelden, eenigszins te bevredigen, doch op voorwaarde, dat zij het eene stuk kleeding na het andere ter betaling afstond. Haar toestand werd steeds moeielijker. Hare voorraad kleeding zou spoedig verdwenen zijn, en wat bleef haar dan nog over. Die ongelukkige! Zij kende geene vergeving noch bij God, noch bij de menschen. Nog slechts één weg naar het scheen, stond haar open, en die liep uit in een dier akelige holen — een huis der ontucht! Doch God had wat beters voor haar weggelegd.

Hare vroegere meester en meesteres, ofschoon zij den Heer nog niet kenden, lazen in den bijbel: „Vergeld geen kwaad voor kwaad," en, „Overwin het kwade door het goede," en dit moest dienen tot redding dier ongelukkige verdwaalde dochter. Als eene reddende Engel kwam weldra hare meesteres tot haar, en bracht haar in hare woning. Schoorvoetend, heete tranen schreiende, volgde de schuldige om weer onder de oogen van haren meester te komen, dien zij benadeeld en beleedigd had. Diep getroffen stond zij daar voor hen, wier wraak zij had gevreesd, maar wier vergevingsgezindheid en liefde zij nu zoo liefelijk mocht genieten. Van nu af werd zij eene deugdzame dienstbode, die tot heden een onbesproken gedrag vertoont, en blijken geeft van een verteederd geweten. Gaarne schreven wij: zij is beslist voor Christus gewonnen, maar dat kunnen wij, helaas! nog niet. Moge het spoedig zoo worden!

Lieve lezer! wij schreven dit, niet slechts om een verhaaltje te geven, maar om allen die het lezen te herinneren aan- en op te wekken tot gehoorzaamheid aan des Apostels vermaning: „Overwin het kwade door het goede."

G. v. B.

BID DAN DEN HEER DES OOGSTES, DAT HIJ ARBEIDERS IN ZIJNEN OOGST UITSTOOTE.

Deze woorden van onzen Heiland worden op velerlei wijze in toepassing gebracht. De schrijver hiervan heeft ze hooren gebruiken op zendingsbidstonden, bij gebrek aan arbeiders voor de zending, bij gebrek aan geloovige leeraars, bij gebrek aan arbeiders tot Evangelisatie, enz., enz.

De hier boven aangehaalde woorden van onzen Heiland worden voorafgegaan door de klacht: „de oogst is wel groot, maar de arbeiders zijn weinige." En de Heer zond er zeventig uit. Wij zouden zeggen, dat dit toch geen klein getal was; maar waren dit dan arbeiders tot den oogst? Mij dunkt, als wij ons herinneren, wat de Zaligmaker aan den put Jakobs (als Hij met de Samaritaansche had gesproken, en Hij de Samaritanen tot zich zag komen), tot Zijne jongeren sprak: Zegt gij niet, het zijn nog vier maanden en dan komt de oogst? Ik zeg u heft uwe oogen op en aanschouwt de velden, want zij zijn alreede wit om te oogsten.

De Heer zegt: Ik heb u uitgezonden om te maaien, hetgeen gij niet bearbeid hebt; anderen hebben het bearbeid, en gij zijt tot hunnen arbeid ingegaan. Hierin wordt de spreuk bewaarheid: een ander is het die zaait, en een ander die maait. Gelijk er op het natuurlijk gebied verschil bestaat tusschen zaaien, planten en oogsten, zoo is dit ook op geestelijk gebied het geval. Dit geeft de Heere Jezus hier duidelijk te verstaan. Het is goed, dat wij predikers van het Evangelie zijn, dat wij met ijver werken in den wijngaard des Heeren; maar als Paulus plant, Apollos nat maakt en God den wasdom geeft, dan komt ook de tijd des oogstes. En waar zijn de arbeiders in den oogst des Heeren? Hoeveel predikers zijn er van elken naam en kleur tot wie de Heer wel mocht zeggen: heft uwe oogen eens op en aanschouwt de velden, opdat het rijpe graan zich aan uwe blikken vertoone, en schroomt dan toch niet om te maaien, al zijt gij op het arbeidsveld van een ander, zoo de oogst maar des Heeren is. En ontbreekt u de kennis of de moed, bidt dan den Heer des oogstes om arbeiders uit te stooten, opdat beiden zich verheugen, die zaait en die maait. En welk een heerlijk voorrecht geniet hij die maait! Hij vergadert vruchten ten eeuwigen leven!

Mijne broeders! de oogst is des Heeren. Wij willen niet spreken van hen, die door den Heer niet zijn uitgezonden; die maar maaien en in hun verblindheid onkruid in plaats van koren maaien, en dus ook geen vrucht ten eeuwigen leven verzamelen. Maar het is waarheid, dat zelfs de geloovigen de schouders ophalen, wanneer zij hooren van zulk eene inzameling. Laat dit toch niet langer zoo zijn, als er maar zielen worden gered. Wij behoeven ons niet bezorgd te maken, dat er te veel zullen komen. Lokt en trekt de wereld niet genoeg? Zendt zij hare dienaren niet uit om velen met den stroom mede te voeren? O, laat ons toch gedurig bidden en niet vertragen, dat alle ware predikers ook tot arbeiders in den *oogst* worden uitgestooten. Op vele plaatsen toch is het openbaar dat de velden wit zijn. En komt daar dan een broeder, die door den Heer is uitgezonden, dan zien wij met verwondering welke vruchten er worden ingezameld. Wij zullen niet spreken van andere plaatsen, dewijl wij het in ons midden hebben aanschouwd, hoe er in eenige oogenblikken, terwijl er een

zoodanige broeder aanwezig was, drie door hem tot Jezus werden geleid. En wij verheugden ons met eene onuitsprekelijke vreugde. Toen leerden wij verstaan: Een ander is het die zaait en een ander is het die maait. En nu zeggen wij niet meer: het is de tijd nog niet, nog vier maanden en dan komt de oogst; maar we zuchten tot den Heer des oogstes: O, wil toch arbeiders uitstooten en bekwaam ons ook o Heer! opdat wij vruchten ten eeuwigen leven mogen inzamelen, die met ons in de korenschuur Gods, het Lam eeuwig prijzen, die ons Gode gemaakt heeft tot koningen en priesters, halleluja!

Haarlem, A. H. v. D. S.

JOH. XV: 14.

Gij zijt mijne vrienden, zoo gij doet, wat ik u gebiede.

De eerste vraag, die bij ons oprijst bij het lezen van dit woord, door den Heer uitgesproken, is: Welke vriendschap wordt alhier verstaan en bedoeld? En mogen wij dan niet gerustelijk aannemen, dat hier sprake is van die toewijding en liefde, waarvan de Heiland een zoo sterk, ja onuitsprekelijk groot bewijs heeft gegeven in Zijn smartelijk lijden en sterven, geheel in overeenstemming met Zijn woord: Niemand heeft meer liefde dan deze, dat iemand zijn leven zette voor zijne vrienden.

Wordt de vriendschap des Heeren in deze Zijne liefde uitgedrukt, dan volgt noodwendig hieruit, dat de vriendschap door den Heer alhier uitgesproken in Joh. 15: 14 verkregen wordt door de gehoorzaamheid der liefde.

De gehoorzaamheid der liefde maakt geen onderscheid tusschen groote en kleine geboden, tusschen geboden volstrekt noodig tot zaligheid, en geboden minder noodig tot dat doel.

De liefde vraagt niet: met hoe weinig kan ik volstaan om toch zalig te kunnen worden. Evenmin zegt zij: Hoeveel kan ik nalaten te doen en toch aan het rechtvaardig vonnis der verdoemenis ontkomen. Neen! zij vraagt: Wat wilt Gij, Heer! dat ik doen zal? of, met andere woorden: Wat kan ik doen om mijne liefde tot Jezus te toonen?

Zij vraagt niet: Op welken afstand kan ik den Heer volgen, of tot hoeverre kan ik het wagen ongehoorzaam te zijn en toch door Hem erkend worden Zijn volgeling te zijn?

De liefde streeft er naar den Heiland te behagen. De liefde zoekt niet meer zichzelven, maar den Heer in alles te volgen. De liefde vraagt wat de Heer gebiedt, en niet wat de menschen daarvoor in de plaats stelden. En hoe liefelijk voor het gemoed (?) en hoe onderricht door leermeesters, erkent zij geene geboden voor waarheid, die hun' grond totaal missen in het woord des Heeren.

Hoe vreemd en tegenstrijdig het schijnen moge, toch zijn er christenen, of die zich christenen noemen, die weigeren te doen wat Jezus ook hun gebiedt.

Is het wellicht omdat de Heer geene belofte des hemels of geene bedreiging der hel daaraan toevoegt?

Zouden zij niet bedrogen uitkomen? En o, hoe vreeselijk zal dan hunne teleurstelling zijn. Slechts te gehoorzamen om zalig te worden is in zich zelf het bewijs, dat zij nog niet gehoorzaamd hebben ter zaligheid.

Wanneer de Heer dus een duidelijk gebod geeft om eerst te gelooven en dan gedoopt te worden, dan is de liefde niet tevreden met alleenlijk te gelooven, zij moet ook het tweede doen, omdat Christus het gebiedt; en hij die nalaat het tweede te doen is geen vriend van Jezus, want hij gehoorzaamt niet uit liefde tot Jezus, maar alleenlijk uit liefde tot zich zelf.

Voorts gehoorzaamt de liefde in de volgorde, zooals de Heer die heeft gegeven. Indien de Heer gebiedt eerst te gelooven en daarna gedoopt te worden, durft zij die volgorde niet omkeeren, want zij erkent dat de Heer wijzer is dan zij, en voorzeker Zijne wijze redenen heeft om de volgorde aldus te stellen. Zij heeft daarom ook reeds van haren Heer geleerd, dat de volgorde om te keeren een bewijs is van gebrek aan gezond oordeel, en het doel van die heerlijke instelling geheel vernietigt. Zij leert ook daarin dan reeds de wijze liefde van haren Heer erkennen en beminnen.

Aangezien het gebod persoonlijk geloof eischt, is het duidelijk dat er zelfbewustheid moet bestaan bij den persoon die gehoorzaamt. Terwijl nu alle ware geloovigen erkennen dat er persoonlijk en zelfbewust geloof geëischt wordt, klinkt het vreemd dat dezelfde geloovigen, ten minste velen van hen, het daaropvolgend gebod zoo nietig en nietsbeteekenend achten, dat daartoe geene zelfbewustheid van noode is.

Nog eene gedachte. De liefde gehoorzaamt aan en in alles wat Jezus gebiedt. Gij zijt mijne vrienden, als gij doet wat *Ik* u gebiede. Dus zeker niet wat de menschen van de geboden des Heeren gemaakt hebben.

Jezus is de eenige wetgever van Zijne gemeente. Hij heeft geboden den doop der geloovigen. Menschen hebben die heerlijke instelling, die zuil Zijner gemeente verknoeid en veranderd in besprenging van onbewuste kinderen, bij wie natuurlijk geen sprake is van zelfbewust geloof.

Zoude hier niet met recht van toepassing zijn het woord des Heeren: Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden van menschen zijn?

Laat ons toch nimmer vergeten, dat het steeds de meening en bedoeling is van diegenen, welke Christus Zijne vrienden noemt, om nimmer iets anders te willen dan hetgeen hij gebiedt.

Moge het den Heer behagen nog velen van diegenen, die in Hem gelooven en Hem liefhebben naar hunne wijze van zien, de oogen te openen en hun te leeren, Hem *zóó* lief te hebben als Hij zulks wenscht, opdat zij gewillig gemaakt worden om ook Hem te gehoorzamen in Zijn gebod, en daardoor de zalige ervaring mogen erlangen, in waarheid door Hem Zijne vrienden te worden genoemd.

A. H. R.

II.

BRIEVEN OVER GEESTELIJKE OPWEKKING.

SNEEK, October 1882.

Geliefde Broeder in onzen Heiland!

Mag ik, eer ik verder op uwe tegenbedenkingen inga, u 's Heilands woord in Joh. 7: 17: „Zoo iemand wil dezelfs wil doen, die zal van deze leer bekennen, of zij uit God is, dan of ik van mijzelven spreek," ter ernstige betrachting aanbevelen? De vraag: Hoe staat mijn hart tegenover het werk der opwekking? is van groot belang. Immers, eene beweging als deze, heeft in elk geval recht, dat de christen met slangen-voorzichtigheid en duiven-oprechtheid de zaak onderzoeke. De mogelijkheid van tegen God te strijden zij hem geene lichte zaak. Hij onderzoeke zijn hart, en doe zichzelven de vraag: „Indien mij de opwekking eens bleek van God te zijn, wilde ik dan mijzelven geven?" Ik dring tot dit zelf-onderzoek, omdat ik weet dat de arglistigheid van ons hart ons in dezen vaak parten speelt. Niet dat ik ontken, dat vele christenen in hunne tegenbedenkingen ter goeder trouw zijn maar in vele gevallen komen zij voort uit hoogmoed.

Men is te zeer met eigen inzicht en arbeid ingenomen, dan dat men, van den zegen elders vernemende, zich daarover gaat verblijden, en tot ernstig en biddend onderzoek der Schrift, op deze punten komt.

Bij de beoordeeling der vruchten gaat men te werk als de vos in de fabel, die, toen hij de druiven zag hangen, maar voor hem te hoog om ze te plukken, meesmuilende zeide: „zij zijn toch zuur."

Ons verstand openbaart groote scherpzinnigheid om met tal van woorden en redeneeringen den hoogmoed en het ongeloof onzer harten te dekken, ja, zelfs den schijn te geven van dieperen ernst tegenover de meer „oppervlakkigen". Ik hoop niet, mijn broeder, dat dit laatste u kwetst, dan alleen op punten, waar kwetsuren heilzaam kunnen werken.

Gij zegt: „Die bekeeringen bij tien- en twintigtallen willen er bij mij niet in, en dat plotselinge stuit mij tegen de borst."

Helaas! zoo redeneert men, en velen met u. En in die redeneering kenmerkt zich de jammervolle toestand, waarin de christen verzonken is.

Men schijnt alles mogelijk te achten, behalve de bekeering van zondaren.

Hemel en aarde worden in beweging gebracht om te strijden tegen de Modernen, en om de lieden orthodox te maken. Maar aan de bekeering van zondaren is men ontwend.

De rechtzinnige prediking is er dan ook volstrekt niet op ingericht. Met evenveel recht als Paulus zijne prediking „de prediking des geloofs" noemde, kan men die prediking noemen eene waarschuwing om toch tot elken prijs er niet toe te komen het Evangelie aan te nemen en zulks vrijmoedig te belijden.

Eene moeder schreef aan haar dochter op Nieuwjaarsdag een „vromen" brief. Onder meer: „Kind, hoe staat het met de rekening tusschen God en je ziel." Toen volgde heenwijzing naar hel en verdoemenis.

De brief liet de dochter koud. Zij diende de wereld volop. Doch ziet, drie maanden later werd hare ziel gered op eene samenkomst. Vol vreugde zette zij zich neder en schreef aan hare moeder: „Lieve Moeder, eerst nu kan ik u antwoorden op uw' Nieuwsjaarsbrief, nu is mijne rekening effen, want mijn Borg heeft alles betaald."

En welk antwoord denkt gij, dat volgde?

Een groot alarm: „Of zij een gegeven of een genomen geloof had, — of zij wel wist, dat het alleen maar voor de uitverkorenen was, — of zij wel zeker wist, dat zij een gegevene des Vaders was, enz. enz."

Zeer kalm schreef zij terug: „Een gegevene des Vaders ben ik niet, doch ik ben een dergenen, die door hun woord in Hem gelooven." Zij was den strik van Satan ontkomen.

De roepstem sedert jaren is: „Er moeten rechtzinnige Dominé's komen," en de eene fabriek verrijst na de andere. — „Er moeten orthodoxe Kiescollegies, Kerkeraden, Classicale-, Provinciale-, Synodale besturen zijn; en Satan lacht in zijn vuistje, laat het lijntje vieren, de menschen worden al orthodoxer en orthodoxer, men juicht over stampvolle kerken, maar bekeering van zondaren, bah! dat klinkt zoo remonstrantsch."

Neen, mocht al iemand bij ongeluk bekeerd worden, van te voren heeft men het als afgesproken, om het dan toch niet te zeggen; en in de uiterste gevallen, als het mes op de keel komt, niet verder te gaan dan een: „Ik durf het niet ontkennen." Wordt eene bekeering ruchtbaar, dan zeggen de vromen: „Als het waar is, dan is het mooi, maar het moet maar eerst eens overzomeren en overwinteren." En de arme ziel, in plaats van in de Gemeente een liefdevolle, koesterende moeder te vinden, wat vindt gij haar, tenzij God het verhoede, na eenige van die winters bevroren terug, even stijf en verkleumd als de rest.

Neen, als er eene geloovige Evangelie-prediking was, en men in die kracht van prediking geloofde, men zou, als de leeraar gepreekt had, den Kerkeraad bij de deur vinden om te vernemen wie het aangenomen had.

Met welk doel toch gelastte de Heer de prediking van Zijn Evangelie? Opdat de menschen er hun goed of afkeuring over zouden geven? Opdat zij week aan week, tot in slaapvallens toe, daaronder neder zouden zitten, en zeggen: „Wat een beste Dominé en welk eene schoone rede?"

Of moest daarom het Evangelie allen schepselen gepredikt worden, opdat zij het zouden aannemen en zalig zijn?

Ik geloof het laatste. Welnu, verwonder u dan vrij, niet over de velen, maar over de weinigen die het aannemen.

Voor een groot deel ligt de oorzaak, dat slechts weinigen het aannemen in de prediking. Er is geen weten, althans geen beseffen van den schrik des Heeren en daarom geen bewegen tot het geloof.

Voorts, denk aan de 3000 op den Pinksterdag. Bedenk dat alle dingen gereed zijn, en 's Heeren arm niet is verkort, dat Hij niet zou kunnen verlossen. Later hierover meer.

Met hartelijke groete als steeds

U liefhebbende broeder in den Heer,

J. HORN.

IX.

DE CHRISTEN IN DEN NOOD.

Zoo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn? Rom. 8: 31.

Er zijn ten allen tijd en onder alle volken menschen geweest, die in de moeielijkste omstandigheden een bewonderenswaardigen moed en kalmte hebben geopenbaard. Menschen die met geestkracht en doodsverachting alle gevaren en nooden trotseerden, en van wie toch niet gezegd kon worden dat zij hun steun in God vonden. Daar tegenover trof men onder hen, die den naam van Christenen droegen, personen aan, die bij het minste gevaar beefden als een cypresblad. Dit bedenkende komen wij tot de gevolgtrekking, dat men een held kan zijn, zonder christen te wezen, en christen zonder juist een held te zijn.

Spotters zouden zich hierover vroolijk kunnen maken, door in luchthartige, onnadenkende taal te zeggen: „De christenen hebben slechts eene *leer*, waarop zij steunen, en geen vast fondament, want indien zij dit hadden, dan zouden zij in den tijd van gevaar enkel kalme onversaagdheid aan den dag leggen." Meen echter niet, lezer, dat zij die zoo spreken, het pleit gewonnen hebben. Het verschil tusschen hunne helden en die des geloofs is te groot, dan dat wij dit zoo gereedelijk toestemmen. Al hun helden hebben in die hachelijke levensmomenten nog steun gevonden in zich zelf, in hun *kracht*, *beleid* of *wijsheid*, en nog eene moedgevende omstandigheid of teeken gezien, waardoor

zij tot eenige heldendaad werden opgewekt. Ontviel hun ook dit, dan vielen zij als verslagenen ter aarde. Juist het tegenovergestelde zien wij bij den christen. Zoolang deze nog niet aan eigen of anderer steun is gespeend kan hij in waarheid geen held zijn. Eerst wanneer alle grond hem onder de voeten is weggezonken en alles rondom hem duisternis is geworden, eerst dan wordt het openbaar dat hij goeden moed heeft temidden der dreigendste gevaren, omdat hij vast staat in zijn God, steunende op Zijne macht alléén. Schitterend zijn de tegenstellingen ten gunste der geloovigen, tusschen hen en de versmaders van den Heer, zoowel in de gewijde als ongewijde geschiedenis. Denk eens aan David en Saul, tegenover Goliath en de Filistijnen; aan Achab en Elia op Karmel; aan Paulus en den stokbewaarder te Filippi; aan Willem den Zwijger en de verslagenheid hier te lande. O, indien er slechts oogen waren om te zien, dan zou men overal opmerken, dat alleen de christen in elken nood kan zeggen: „God is voor ons, wat zal dan tegen ons zijn?"

Hoe kan het ook anders! De christen steunt niet op hetgeen hij ziet, maar op Hem, die alles bestuurt naar den raad van Zijnen wil, en tot welzijn van degenen, die Hem vreezen. Hij gelooft in het aanbiddelijk Godsbestuur, en in de Almacht van Hem, zonder wiens wil geen haar van zijn hoofd vallen zal. Voor zijn ruimen geloofsblik is zijn Heer sterker dan alle vijanden, zoodat Hij hem er van kan verlossen. Het kind van God is er zich van bewust, en weet bij ervaring, dat, waar nergens elders raad of uitkomst is, hij ze bij Hem zeker kan vinden, die leeft tot in eeuwigheid en die krachtig is bewezen, te zijn een hulp in benauwdheden. Welk een heldenmoed straalt er door de psalmen en liederen der verlosten heen. Die taal is niet de taal van hoogmoed en vermetelheid, eigendunk en menschvergoding, maar van menschen zonder eenig vertrouwen in zich zelf en zonder eenige hoop op het schepsel in de bezielende overtuiging: Mijn Heer leeft en regeert, waarheid is Zijn woord, zeker Zijn hulp, beslist mijn redding. Al weet ik nog niet hoe en wanneer die zal komen, zij zal verschijnen even zeker als de zon in den morgenstond door de nevelen dringt.

De christen is met God eensgezind. De verwijdering door de zonde werd door het bloed des Lams weggenomen. Een eeuwig verbond der liefde heeft God met hem opgericht, dat nooit zal verbroken worden. In de hand des Heeren ziet hij door het geloof zijn lot en leven berusten. Alles komt van boven, zoo wel de school des lijdens om hem te oefenen, en de smeltkroes der beproeving om hem te reinigen, als de kracht om in het lijden te dragen en de beproeving door te staan. Hij is zich bewust, dat hij in elken strijd zal triumfeeren en de kroon der overwinning hem na wettigen strijd is weggelegd. Wie kunnen nu de grootste helden zijn? De ongeloovigen, die hun steun hebben in het voorbijgaande, of de geloovigen, die hun fondament hebben in het eeuwig blijvende? Zijn het niet de laatsten?

„Heer, ik weet, dat ik een der uwen ben, verhelder in lijden zoo mijn oog, dat het altijd de sterren uwer beloften zie, en geef, dat mijn wandel ook onder zwaren druk, altijd zij in gelatenheid; en wanneer in mijn leven oogenblikken voorkomen, waarin alles mij begeeft, dat ik dan nog onwrikbaar moge staan als een held in de oogen der wereld, wetende, dat Gij de uwen kent."

H. D. H.

GEDACHTEN.

Zoo lang wij maar half christenen zijn, zal de wereld vrede met ons hebben.

Thomas Adam.

Houd bij uw zelfonderzoek geen rekening met uwe gedachten en daden in dagen van godsdienstige opgewektheid, maar geef er acht op hoe het met u is in dagen van gewone gesprekken en aardsche bezigheden.

Jeremy Taylor.

Laat niemand zich vleien met de gedachte dat hij onschuldig is, wanneer hij denkt over dingen, die hij niet voor anderen zou durven bekennen of voor God belijden.

Francis Wayland.

Christus komt met een zegen in iedere hand, vergeving in de eene, en heiligheid in de andere, en geeft nooit eene van die aan iemand, die ze niet beide wil hebben.

Thomas Adam.

Elk hart heeft zijne zwakke zijde, maar een wijs man weet die plaats, en zet er een dubbele wacht.

John Reid.

GEMEENTE NIEUWS.

DEVENTER. Den 22 Sept. zijn wij voor het eerst, in een buitenwijk de openbare evangelie prediking aangevangen, in eene gratis daarvoor afgestane kamer. In de stad ontbreekt ons nog eene geschikte gelegenheid, en het geld is het, dat ons terughoudt iets te huren.

Wij hopen en verwachten, dat de Heer ook daarin zal voorzien. Coll. 4: 2, 3a en 4.

Op den avond van 4 Oct. werden wij liefelijk verhinderd onze gewone bidstond te houden, doordat wij het voorrecht genoten *twee* zusters door den doop in de Gemeente op te nemen. „Er zal meer op volgen."

—

Dinsdagavond hebben een Br. en Zr. te Zutphen, die den 27 Aug j.l. gedoopt zijn, gratis hunne vrij ruime en nette woning voor de prediking des woords opengezet. Den 26 Sept. verkondigden wij daar voor het eerst het evangelie in het openbaar. Rijk gezegend was die dag, wijl des middags de twee oudste zoons werden bekeerd, die zich nu met alle kinderen Gods in den Heiland verblijden. Beiden hebben zich tot den doop aangemeld. Er is veel tegenstand openbaar, Farizeën en Herodianen verzetten zich tegen het werk.

VARIA

Zeven W's ter herinnering voor den christen, die de prediking des Woords bijwoont.

Wees tijdig. — Laat het u eene gewetenszaak zijn op uwe plaats te zijn, eer de dienst begint, opdat gij eenige oogenblikken over hebt tot stil gebed. Afstand of huiselijke bezigheid mag en kan niet dienen tot excuus. Vervroeg u in uwen geheelen gang van doen eenige minuten en de kwaal is genezen. Een ongeregeld christendom is God tot oneer.

Wees geregeld. — Kom niet alleen 's morgens, maar ook 's avonds. Laat uwe plaats nooit ledig, zoo God u gelegenheid schenkt om te komen. Doe uw voordeel zoowel met den morgen — als met den avondzegen. Wees bezorgd, dat de boodschap, die God voor u heeft, u niet ontga. Eene ledige plaats werkt niet gunstig op den prediker, maar luisterende ooren geven wakkere dienaars.

Wees ernstig. — Ga niet alleen om te hooren, nog minder om te zien, maar om God te eeren, te aanbidden, Zijn Woord te hooren. Neem met uw gansche hart deel aan alles. Zing den Heer met aangenaamheid in uw hart. Bid in den Geest. Hoor vooral voor uzelven, en keer met het Woord in tot uw eigen hart. Verwacht eenen zegen en dorst daar naar. Zit niet uit te zien of uw gemoed gevoelig en godzalig gestemd mocht worden; breng die stemming mede na uw gebed in de binnenkamer. Simeon kwam door den geest in den tempel.

Wees ruim van hart. — Gedenk in liefde en met belangstelling allen, die met u samen zijn. Bewijs vriendelijkheid aan de onbekeerden. Toon hun in uw doen hoedanig de christen is. Maak dat ook de menschen zien, dat gij gaarne vele zondaren aan de voeten van Jezus ziet.

Wees mild. — Draag bij wat gij kunt tot bevordering van de zaak des Heeren. Offer den Heer de eerstelingen van al uwe inkomsten. Leer uzelven verloochenen in uwe lusten, om iets te winnen tot heil van den naaste.

Wees wakker in den gebede. — Denk er aan dat alle zegen van God moet afdalen. Trage bidders ontvangen weinig. Vereenigd gebed is den Heer welbehagelijk. Verzuim zonder noodzaak de bidstond niet, ook niet in de week.

Wees getrouw. — Waak voor de zielen. Als de prediking geëindigd is, verstrooi dan de gedachten van u zelven en van anderen niet. Breek niet af, wat Gods dienaar bouwde. Koop den tijd uit.

(*Overgenomen.*)

—

Van fabelen kan men soms veel leeren. Zoo dacht onze Heiland zeker ook, toen Hij de scharen door gelijkenissen leerde. In het Oosten heeft men nog vele overleveringen en verhalen uit het leven van den Heer, die wij niet kennen. Het volgende vindt men in een leerboek der Perzische taal.

Op zekeren avond kwam Jezus aan de poorten eener stad, en zond zijne discipelen vooruit, om het avondeten te bereiden, terwijl Hij, op goeddoen steeds bedacht, de marktplaats over ging. Aan een hoek daarvan zag Hij eenige menschen staan, die allen naar den grond zagen, en hij voegde zich er bij om te zien, wat er gaande was. Daar lag een doode hond, met een halsband om den hals, waarmeê men hem oogenschijnlijk door den modder gesleept had, en iets vuilers, afschuwelijkers, afkeerigers is zeker nog nimmer iemand onder de oogen gekomen. Die er bij stonden zagen er met afschuw naar. „Bah," zei een, met zijne vingeren zijn neus dichtknijpende, „het verpest de lucht." „Hoe lang," zei een ander, „zal het gezicht van dit vuile beest ons kwellen?" „Zie naar zijn verscheurde huid," zei een derde, „men zou er niet een enkelen schoen uit kunnen snijden." „En zijne ooren" zei No. 4, „zijn zoo bebloed. Zonder twijfel is hij wegens diefstal opgehangen geweest." En Jezus hoorde hen, en vol medelijden op het doode dier neer ziende, zeide Hij: „Zelfs parelen halen niet in zuiverheid en glans, bij zijne tanden." Toen keerden de menschen zich met verbazing om, en zeiden onder elkaar: „Wie is deze?" „Het moet zeker Jezus van Nazareth zijn, want niemand anders dan Hij, zou iets zien kunnen om medelijden te wekken in een dooden hond;" en beschaamd zijnde, lieten zij hunne hoofden hangen, en elk ging zijns weegs.

Is er niet een les te leeren uit deze oude oostersche fabel? Mij dunkt het kan ons eenigszins doen zien hoe gemakkelijk het is om scherpe, onaangename dingen te zeggen, en hoe licht wij hiertoe van nature geneigd zijn, maar hoeveel edeler het is grootmoedig te zijn, en medelijden te hebben. I.

CORRESPONDENTIE

EEN VRIENDELIJK VERZOEK.

Tot onze vreugde en bemoediging is het getal abonné's op ons blad steeds klimmende. Toch gelooven wij dat ons blad nog weinig bekend is.

Gaarne zonden wij aan dezen of genen een exemplaar ter kennismaking, indien wij de adressen maar wisten.

Daarom richten wij door deze aan onze geachte abonné's het vriendelijk verzoek ons hierin te helpen.

Nu gij doel en strekking van ons blad weet, zal het u niet moeielijk zijn ons het adres van eenigen uwer vrienden en kennissen op te geven.

Helpt ons hierin s.v.p. wij zullen u gaarne de port vergoeden.

Opgaven worden ingewacht bij

Uw Dw.

J. HORN,

Evangeliedienaar te Sneek.

AAN ONZE JONGELUI.

Hoe staat het met de lijst van den Almanak, is die reeds volgeteekend?

Gij hebt die immers niet terzijde gelegd en vergeten?

Beijvert u ditmaal eens en zendt ons spoedig opgave, opdat wij een aanzienlijk getal kunnen doen drukken.

Van enkelen ontvingen wij reeds opgave, waarvoor wij hen bijzonder dank zeggen.

Uw Vriend

J. HORN.

LIEFDEGAVEN.

CHINA. Voor de zending in China werd door ons ontvangen:

Van de Gemeente van Gedoopte Christenen te Stadskanaal *f* 60.00; — van dito te Groningen *f* 16.22; en van dito te Nieuwe Pekelà *f* 24.05½.

Dankzeggende voor deze milde bijdragen bevelen wij de zending onder de Heidenen, vooral ook onder de Chineezen, aan de voorbede van alle christenen aan. „Uw koninkrijk kome" is eene bede, die voor elk waar christen van groote beteekenis is, en bij recht begrip van hare beteekenis voor het machtige rijk van China zullen gewis de beden, gaven en werkzaamheden voor China vermenigvuldigd, en zal de wensch in die bede uitgedrukt des te spoediger verkregen worden.

H. Z. Kloekers.

——

Kerkgebouw te Groningen.

Door br. H. te S. van Ds. C. P. v. E. Jr. te M. *f* 10.—; door br. S. te H. van N.N. *f* 5.—.

——

Voor den armen broeder

te Valtermond, wiens kleine bezittingen door den brand verloren gingen, werd nog met dankzegging ontvangen van T. K. te Nieuwe Pekela *f* 1,—; van H. M. K. te 's Hage *f* 1,00; van den heer E. G. te Doetinchem *f* 1.00; door br. S. te H. van N.N. *f* 5,—.

In de vorige opgave stond „door S. Bos van F. L. te Weerdingermond *f* 10.—." Wij worden verzocht te melden, dat dit was „eene *Gemeente-collecte.*" K.

SNELPERSDRUK VAN J. J. WIARDA, TE SNEEK.

No. 11. 15 NOVEMBER 1882. 1ste Jaargang.

DE CHRISTEN,

MAANDBLAD,

UITGEGEVEN DOOR DE

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

DIT BLAD VERSCHIJNT EENS IN DE MAAND.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

ABONNEMENTSPRIJS:
Per jaar, franco per post . . . . f 1.00.
Enkele nummers . . . . „ 0.10.

Bijdragen en Ingezonden Stukken
WORDEN FRANCO INGEWACHT BIJ DE REDACTIE,
Adres: H. Z. KLOEKERS, te Nieuwe Pekela.
ADVERTENTIËN AAN DEN DRUKKER.

ADVERTENTIEPRIJS:
Een tot vijf regels . . . . f 0.50.
Elke regel meer . . . . „ 0.05.
Groote letters naar plaatsruimte.

BEREIDT DEN WEG DES HEEREN!

Met de wintermaanden is ook de tijd voor het houden van Evangelische samenkomsten weder aangebroken.

Reeds werd de eerste samenkomst in N. Pekelà gehouden; ook in de gemeente te Hengelo zullen, zoo de Heer wil, den 20sten dezer de samenkomsten beginnen, en andere Gemeenten zullen ongetwijfeld volgen, want eene gemeente, die eenmaal eene samenkomst in haar midden had, kan die niet meer missen, tenzij dan tot hare schade.

Doch bedenken wij het wel, niet om de samenkomsten, maar om den zegen des Heeren door die samenkomsten is het eigenlijk te doen. En waar dit toegestemd wordt, houdt men in 't oog, dat die zegen een eigenaardig karakter draagt. God heeft ons in de samenkomsten iets bijzonders gegeven, en zonder dat bijzondere is de samenkomst geen samenkomst in den zin, waarin God ze ons leerde kennen en genieten.

Ongetwijfeld is het te waardeeren door de Gemeente, verschillende broeders voorgangers in haar midden te zien; avond aan avond eene groote schare haar kerkgebouw te zien vullen; opwekkingsliederen te zingen en stichtelijk bijeen te zijn, ja zelfs enkelen tot Christus te zien komen: maar met dat alles kan eene Gemeente nog niet zeggen eene samenkomst gehad te hebben, in den zin, waarin God ons die heeft leeren kennen.

De samenkomsten zijn uit den nood der tijden geboren geworden. De nood der gemeente in het algemeen, de nood van elk Christen in het bijzonder, en niet het minst de nood der wereld buiten haar, maken de samenkomst gewenscht.

Helaas, de Christen is het zich maar al te zeer bewust, dat hij niet is, die hij moet zijn; de Gemeente in 't geheel weet, dat haar zeer veel in de vervulling van haar hemelsche roeping ontbreekt, en God gaf de samenkomst tot hare vernieuwing en wederopleving. Daarom komt de gemeente tot deze heilige samenroeping bijeen, om met verootmoediging en schuldbelijdenis zich voor het aangezicht des Heeren te stellen als afkeerige kinderen, zij het dan ook in verschillende trappen of mate; om weder te keeren tot haren eenigen Heiland, en dit zonder maat, teneinde zich als het ware te dompelen in Zijn reinigend bloed; om op nieuw den doop des Heiligen Geestes te ontvangen, met kracht uit de hoogte te worden aangedaan en zich daarna op te richten en als een leger des heils de kinderen der wereld te omsingelen, om die, in de kracht des geloofs, te leiden aan de voeten van haren Heiland, en eene groote schare te zien komen tot den Heer en Zijne goedheid in deze laatste dagen.

Wie iets minder verwacht stelt het peil te laag, verwacht te weinig. Eer moet men meer verwachten, want onze behoeften en die der wereld zijn vele en onze God is mild.

Het aantrekkelijke tot het vreemde door tal van sprekers, het azen op bondige schriftverklaringen en sierlijkheid van voordracht, het aangename van volle kerken, dat alles is voor de samenkomsten te nietswaardig, te gering, te ledig; men zoeke meer, men verwachte iets beters, men geloove het hoogere en — u zal geschieden naar uw geloof.

Begeert de Gemeente eene samenkomst, zij wete wat zij begeert; trekt een broeder voorganger naar elders om als medegetuige te dienen, hij versta tot welk heilig dienstwerk hij zich aangordt.

Hoe behartigenswaardig is in dit licht de vermaning aan het hoofd dezes geplaatst: „Bereidt den weg des Heeren," en men voege ook het andere er aan toe: „maakt in de wildernis eene baan voor onzen God," en niet minder: „verhoogt de dalen, slecht heuvelen en bergen, maakt het kromme recht en het hobbelachtige tot eene vallei." En merk dan wat God belooft: „de heerlijkheid des Heeren zal.... beredeneerd, neen! *geopenbaard* worden, en alle vleesch zal *zien*, dat het de mond des Heeren gesproken heeft" (Jes. 40: 3—5).

Let wel, men bereide eenen weg voor *den Heer*. Zoo het van eenig werk mag heeten, „het is een werk Gods," dan is het van het werk der opwekking.

't Ontbreekt ons niet aan tal van werkzaamheden. Op alles zijn wij bedacht geweest: Prediking, Bidstonden, Zondagscholen, Mannen-, Vrouwen-, Jongelings-, Jongedochters- en Kindervereenigingen zijn verrezen, doch hoe schoon dit organisme van christelijken arbeid ook zij, 't is zoo stram, er is zoo weinig leven in. Neen, meer dan ooit gevoelt onze ziel het, wij hebben behoefte aan kracht uit de hoogte, wij roepen met heel ons hart: „*Het is nu tijd voor den Heer dat Hij werke.*"

Daarom, wie meent — hetzij getuige of gemeente — dat men zich tot het welslagen eener samenkomst, tot den arbeid moet opwerken, hij verstaat er niets van.

Nergens is opschroeving en opwinding meer misplaatst dan bij eene samenkomst. Men bekeere zich van alle phraseologie en lichamelijke oefeningen (overdreven gesticulatie) door welke geene nuttigheid bekomen hebben, die in dezelve hebben gewandeld.

De Gemeente, waar de samenkomst is, en de broederen, die medegetuigen, vragen zich: „Heb ik mijne ziel niet stil gezet?" „Immers is mijne ziel stil tot God! van Hem is mijn heil en mijne verwachting; mijne ziel is als een gespeend kind in mij." Bij allen zij de lofzang in stilheid:

„D' oogen houdt mijn stil gemoed
Opwaarts, om op God te letten."

Dat we ons dan recht bewust zijn, B.B. en Z.Z. waarom het gaat. Doen wij de schoenen van onze voeten eer wij dit heilig land betreden. Dat we eens opwaken uit onzen sleur. Dat wij ons schikken om onzen God te ontmoeten. Dat wij onze kleederen wasschen, en onzen God verwachten, die groote en heerlijke dingen in ons midden wil doen.

De Apostel Johannes kon den Heer der heerlijkheid en Diens luistervollen dag niet aanschouwen, dan toen hij in „den Geest" was; en Paulus kon niet opgetrokken worden in het Paradijs en in den derden hemel om onuitsprekelijke dingen te hooren, dan als een „mensch in Christus."

Aan ernst, aan hemelschen ernst hebben wij behoefte.

Dat wij weten, dat de tijd voorts kort is en te kostbaar om langer in ijdele filosofie en bedilzucht versleten te worden. O, bedenkt, dat bij elken polsslag een sterveling den laatsten snik geeft op aarde om zijn' eeuwigen Rechter te ontmoeten. Dat het uwe rooping is, Gemeente, om der wereld tot een licht en zout te zijn, om te grijpen die wankelen ten doode.

Men zij ook in het werk der voorbereiding niet traag in het benaarstigen, maar vurig van geest. Men stappe eens buiten zijn' gewonen tred, want die is in menig opzicht de slakkengang. Nu God het voor ons menschen buitengewone wil doen, laat ons ook eens van de gewoonte afwijken. Wij loopen wegens onze traagheid niet zoo licht gevaar buitensporig te worden. Elk deelnemer aan deze Gideons bende hebbe eene bazuin, niet om er mede te pronken, maar er op te blazen met een zeker geluid, en eene brandende fakkel, opdat het licht worde in den nacht.

Breng de plaats uwer inwoning in rep en roer, want wereldberoerder is voor den Discipel geen schandnaam. De zaak waarom het gaat is der moeite wel waard. Publiceer door strooi- en aanplakbiljetten. De schouwburgen bevinden zich er goed bij. Plaats herhaaldelijk in het oogloopende advertentiën. De koopman, die zijne waar aan den man wil hebben, kan er niet buiten. Houd bidstonden en zorg dat zulks bekend zij, opdat dan reeds de eerstelingen als een heilig beweegoffer in Gods huis worden gebracht. Wees, wat het getal bidstonden betreft, niet te zuinig. Zie niet op hen, die verhinderd zijn te komen, want zoolang de wereld staat, zullen aardsche beslommeringen de belangen van het Koningrijk Gods wel zoeken te verdringen. Wees een werver voor uwen Heiland; breng dagen van te voren bezoeken bij uwe vrienden en kennissen; schrijf brieven aan uwe betrekkingen, en ga tegen de ure van samenkomst bij dezen en dien aan, en neem ze meê. Ja, de heggen en stegen zijn u door uw' Heiland aanbevolen, en dwang als een plichtmatig middel aan de hand gegeven, want zijn huis moet vol worden. Leer van het kind der wereld, die zijn' medgezel bij den arm neemt, en zegt: „Kom, ga meê." Plaats hem of haar bij u in de bank, zoo, dat zij niet heen kunnen gaan, zonder u voorbij te moeten, en als zij bij het eindigen der eerste vergadering heen willen gaan, tracht dit te verhinderen, maar zorg dat in dit alles de liefde van Christus de drijfveer bij u is.

Als gij in de kerk zit, zie niet om, al gebeurde er ook wie weet wat; blijf op uw post en, als de broeders getuigen, luister niet alleen, maar volhard tevens in den gebede, dat God het hun doe gelukken den rechten pijl op de pees te leggen.

Roept de leider der vergadering broeders en zusters op om voor den Heer te getuigen, en geeft de H. Geest u een woord in het hart, spreek het uit; roep uit de keel en houd niet in. Zegt Salomo niet: „Er is een die meer inhoudt dan recht is en het is tot gebrek?" Waarom zoudt gij den H. Geest bedroeven? Waarom den stroom opkeeren? Geef u Gode, zoodat Hij met u doen mag, wat Hij wil. Wees leem in 's Heeren hand om te spreken, maar evenzeens, als de Heer u geen woord geeft, zwijg. Waak tegen alle vertoon, anders vindt Satan in u de deur, door welke hij de vergadering binnen komt, en één valsclle schalm maakt de keten onsterk.

stempelen dan met den naam van eene groote zonde?

Zouden zij, welke die zonde nog vóórstaan, trachten te vergoelijken en te rechtvaardigen, nog meenen dat de Heer zulke zonde in Zijne gemeente zoude veroorloven?

Waar blijft dan het doel des Heeren, met het vestigen Zijner gemeente, hoe beantwoordt die gemeente dan aan het voorschrift des Heeren: „Indien gij *Mij* liefhebt, zoo bewaart *Mijne* geboden."

A. H. R.

Waarde Q.

Voor eenige dagen las ik in een boekje, handelende over den doop des Heiligen Geestes, het volgende:

„Reeds geruimen tijd voor haren doop werd madame Guijon ten stelligste overtuigd dat God eene bijzondere zending voor haar had. Door aanhoudend vasten en gebed, lezen en overdenken, zocht zij te weten te komen, wat die roeping mocht zijn, en de noodige kracht van boven te ontvangen tot de vervulling daarvan. Eindelijk werd het haar zoo duidelijk geopenbaard, dat zij de woorden luide uitsprak: „Heiligmaking door geloof."

Hoe ik ook over die woorden nadenk, waarde Q, ik kan er geen steel aan passen. Immers, tot heiligmaking heeft men meer noodig dan geloof. Dat wij God rechtvaardigen door ons geloof is mij duidelijk, maar daardoor zijn wij niet heilig. Het is slechts de aanvang. Immers, wanneer wij niet verder gaan, dan staan wij met de duivelen op eenen voet, want zij gelooven ook. Zijn zij dan heilig? Neen, maar zij sidderen voor Hem, die de Heilige is, en wanneer wij alleen aan God, dat is, aan Zijn bestaan geloofden, dan zouden wij ook sidderen. Misschien wordt hier ook bedoeld, gelooven aan den God der liefde, die ons alzoo heeft liefgehad, dat Hij Zijnen Zoon niet gespaard heeft, maar Hem voor ons heeft overgegeven; maar dan zie ik nog niet in hoe 't geloof ons heilig maakt.

M. i. is het de liefde, die ons tot de heiligmaking brengt. Liefde tot God, die de God der liefde, der waarheid, der heiligheid en der rechtvaardigheid is, doet ons alles vermijden wat in strijd is met Zijne eigenschappen, wat Hem smart veroorzaakt. Liefde, die ons Zijne nabijheid op prijs doet stellen, liefde waarom wij gedurig Zijne gemeenschap zoeken. Het spreekwoord zegt, die met pik omgaat wordt er meê besmet, en ik geloof wel, dat het alleen een nauwe innige omgang met den Heilige is die ons doet toenemen in heiligmaking. Toen Mozes 40 dagen op den berg alleen bij God geweest was, was het aan zijn aangezicht te zien; en hoe meer wij met God omgaan in 't verborgen, hoe meer het aan ons zichtbaar worden zal, dat we Zijn beeld in ons omdragen; niet alleen aan onzen wandel, maar zelfs aan ons gezicht. Onze oogen zullen de spiegel zijn, waarin allen die ons kennen, zullen kunnen lezen van den grooten onverstoorbaren vrede, die in onze zielen is.

Dit zijn nu mijne gedachten; 'k heb geene gelegenheid met anderen over dit onderwerp te spreken, daarom waarde Q. doe mij het genoegen, en zeg mij bij gelegenheid in dit blad hoe gij er over denkt.

J.

GEDACHTEN.

God heeft de bezigheid aan de menschen gegeven, evenals de strooming aan het water, om ze voor het bederf te bewaren.

MADAME GUIZOT.

Er is een verleden, dat voor altijd voorbij is, maar er is eene toekomst, die nog aan ons behoort.

F. W. ROBERTSON.

Het eenige geneesmiddel tegen het ongeloof is te *handelen*. Elke stap nader tot Christus doodt eene twijfeling. Iedere gedachte, woord of daad voor Hem voert u verder van ontmoediging af.

THEODORE L. CUYLER.

Wij moeten niet hopen te zullen maaien, en de gouden aren te verzamelen, als wij niet eerst hebben gezaaid. Het veld des levens geeft ons naar dat wij zaaien, eenen oogst van doornen of van bloemen.

ALICE CARY.

Het leven van een' mensch is een bijvoegsel van zijn hart. SOUTH.

GEMEENTE NIEUWS.

NIEUWE PEKELA. De Evangelische samenkomsten, die hier van 10—14 October gehouden werden, waren eene verkwikking voor de Gemeente en een zegen voor velen. Wij bevelen dien arbeid zeer in de belangstelling van alle geloovigen aan. Dat de wereldling er den spot mede drijft, en een wereld gelijkvormig christen er niet mede op heeft, laat zich gemakkelijk begrijpen; maar wie de eer des Heeren in de bekeering van zondaren en de opwekking der broederen tot meerderen ernst, heiligheid en toewijding ter harte gaat, gorde zich aan om ook in dezen den goeden strijd te aanvaarden of moedig te helpen voortzetten.

Naast den Heere, die ons deze samenkomsten weder verleende, en ons zoo genadiglijk gezegend heeft, brengen wij onzen hartelijken dank toe aan de broederen, die met zooveel ernst en liefde van Zijne rechtvaardigheid en genade getuigden, en wenschen hen Gods besten zegen toe. Gaat voort, broeders! God van den hemel zal het ons doen gelukken. De sluwheid en het geweld van Satan, hetzij dan in woorden of daden geopenbaard, *zal* bukken voor de macht der waarheid en der zachtmoedigheid, die in Christus Jezus is.

Op Zondag 19 October smaakten wij hier het genoegen weder een broeder en eene zuster door den doop in de Gemeente op te nemen. De kalme vreugde, die beiden door deze daad van gehoorzaamheid en toewijding aan den Heer en Zijne Gemeente smaken, is ons allen tot blijdschap.

Op Donderdag 26 October verheugde de Heer ons doordien vier personen de goede belijdenis aflegden, dat zij in den Heer geloofden en zich aan Hem overgaven. Dewijl Hij voor hare zonden gestorven is en opgewekt tot hare rechtvaardigmaking wenschen zij haar leven aan Hem toe te wijden. De Heere zij geloofd!

„Zoo, zoo zien wij 't Godsrijk komen,
't Koom' steeds meerder elken dag!
Amen, zeggen alle vromen,
Kom, ja kom, o blijde dag
Dat *al* 't menschelijk geslacht
Aan den Heere word' toegebracht!

—

SNEEK. 't Gaat der gemeente goed. De Heer doet aan haar toe. Sedert ons laatste bericht werden vier broeders en zusters door den doop aan haar toegevoegd: 2 uit 't Heidenschap en 2 uit Heeg.

De Avondmaals-Zondag (de eerste der maand) was weder een dag van rijken zegen. Met eene groote schare vereenigden wij ons rondom 's Heeren disch. Behalve van Sneek zaten met ons aan brs. en zrs. van Heeg, 't Heidenschap, Nijega, Langweer, Parrega en Abbega, één van hart en één van ziel, één Heer, één geloof, één doop hebbende. Op hartverheffende en onuitsprekelijk lieflijke wijze werd ervaren dat de gemeenschap der heiligen is als de kostelijke zalfolie op het hoofd van Aäron en als de dauw van Hermon.

't Scheiden viel moeijelijk en wekte in de ziel een sterk verlangen naar het Avondmaal daarboven. Kom Heere Jezus, ja kom haastelijk!

HEEG. Op Vrijdag 20 October mocht onze Vrouwenvereeniging „Dorkas" haar eerste Jaarfeest vieren.

Met eenige vrienden kwam zij samen om te overdenken „al den weg dien de Heere God haar leidde in dat jaar." Er was stoffe tot dank, dat bleek uit de opgewekte verslagen van het bestuur.

Slechts 9 leden in getal smartte het haar dat eene zuster haar verliet; maar groote vreugde was er over de herstelling van een andere zuster uit groote krankheid.

Van hare wekelijksche vergadering konde zij van menig gezegend uur melding maken, maar ook had Dorkas hare naald weten te handteeren en tal van kleedingstukken waren vervaardigd geworden.

't Had haar mogen gelukken door contributiën en een enkele gift van ingezetenen p. m. *f* 32.— te verzamelen, waarvoor grondstoffen tot het vervaardigen van kleeding waren aangekocht. Zij had menigen arme in het dorp mogen verblijden met een hemd, een laken, een boezelaar of een paar kousen, zelve daarbij het „zalige" van het geven smakende.

't Was een Godgewijd samenzijn en de Heer zelf zette de kroon op dit feest door Zijn ontfermend mededoogen te verheerlijken aan eene verlorene zondares in ons midden.

Met lof en dank in het hart keerden allen huiswaarts, niet het minst zij, die voor de eerste maal had leeren verstaan wat danken was.

—

DEVENTER. Voor de Gemeente was Zondag 12 November een heerlijken dag; wat voorheen niet is voorgevallen viel haar nu ten deel door *vier* achtereenvolgens te doopen. Tot deze nieuwe leden behooren de *twee* broeders uit Zutfen en een man en vrouw van hier. De laatste was reeds lang geloovig. Haar man werd de voorgaande Zondag door den Heer gered, alsmede een soldaat, en de daaropvolgende Maandagavond een andere militair, die evenwel zich nog niet voor den doop hebben aangemeld.

VARIA.

In eene vergadering verhaalde iemand van een Schotsch jongentje, dat hij eenige jaren geleden gekend had, en dat weinig verstand in het hoofd, maar veel in het hart had. Hij ging voor onnoozel door, maar wist genoeg om in Jezus als zijn' Zaligmaker te gelooven. Op zekeren nacht kwam er eene hevige bui van meteoorsteenen, waardoor velen zóó verschrikt waren, dat zij meenden dat het einde der wereld gekomen was. De moeder van den jongen was even bevreesd als de anderen. Toen zij het vreemde schouwspel zag, liep zij naar het bed van haar jongen, die rustig lag te slapen, en riep: „Word wakker, Sandy, word wakker! De oordeelsdag is gekomen." De jongen ging overeind in bed zitten, en toen zijne moeder in haar angst weer uitriep: „O Sandy, Sandy, de oordeelsdag is gekomen!" wreef Sandy zich de oogen uit en riep vroolijk: „Loof den Heer, moeder! *Ik* ben klaar." Hij kende de waarheid in zijn hart, en zijne volmaakte liefde dreef de vrees buiten.

Toen een bekeerde heiden, vroeger een krijgsman, eens zijne bijdrage voor de Evangelieverkondiging bracht, zei hij: „Daar, neem dat, en geef het Evangelie eens weêr een stoot."

CORRESPONDENTIE

ALMANAK.

Onze ALMANAK is ter perse, en hoewel wij reeds vele opgaven ontvingen is het getal Ex. dat wij drukken nog niet geplaatst.

Er is veel zorg aan besteed. Het mengelwerk is keurig en is van de volgende inhoud:

1. *Christina's woord.* 2. *Eene gevaarlijke speelplaats.* 3. *Zuivere prediking.* 4. *De beeltenis van den Heere Jezus.* 5. *Hoe iemand den Duivel zocht en Jezus vond.* 6. *Eene ontboezeming.* 7. *De Adamsberg.* 8. *Waakt.* 9. *Ziedaar mijne paarlen.* 10. *Kon ik mijn leven nog eens herroepen.* 11. *Een goede leer.* 12. *Indien gij niet wordt gelijk een kind.* 13. *Een goede Heer.* 14. *Het christelijk Maagden-versiersel.* 15. *Gods heilrijke nabijheid.* *Bladvullingen.*

't Bevat meer dan 100 bladz. en kost slechts 25 cent.

Wij verzoeken onze vrienden spoed te maken.

De leden der Gemeente kunnen een exempl. bij hunnen Voorganger bestellen. Anderen verzoeken wij inliggende bestelkaart in te vullen en van 1 cents postzegel te voorzien.

ADRESSEN.

Hoe vriendelijk vroeg ik in het laatste No. om adressen, hoe weinigen gaven mij gehoor.

Zal ik nu verdrietig worden? Neen, ik doe wat de man in de gelijkenis deed, — ik houd aan tot dat ik gehoor krijg, zij het dan ook dat iemand der abonné's zegt: „om zijner onbeschaamdheid wil zal ik opstaan en ze hem geven."

Hoogachtend
Uw Dw.
J. HORN.
Evangeliedienaar te Sneek.

LIEFDEGAVEN.

CHINA.

Voor de zending in China werd door ons ontvangen: van br. C. M. te Hengelo (O.) *f* 1.80 door br H. te S. *f* 1.— van br A. H. S. te 'sH.

Voor den armen broeder

wien alles is verbrand (zie Christen no. 8) nog in dit blad te vermelden giften, van: N. N. te Loosduinen *f* 14.—; Zr M. E. W. te Velp *f* 2.—; br de V. van de gemeente Haulerwijk *f* 2.36; br de H. van N. N. *f* 1.—; I. W. te Heusden *f*1.50; br B. van J. E. te Hoogkeppel *f* 2.—

Bij dezen brengen wij nogmaals naast God — onzen hartelijken dank aan al de Broeders en Zusters, die zoo onbekrompen hunne gaven op het altaar der liefde hebben geofferd, en daardoor dit zwaar beproefde gezin uit den nood hebben gered.

Wij twijfelen niet of de Heer zal het U allen naar den rijkdom Zijner genade dubbel vergelden.

SPREUKEN 19: 17.

Met de meeste achting
Uw Dw. in Christus
Deventer Nov. 1882. B. ROELES.

EVANGELISCHE SAMENKOMSTEN
te HENGELO (O.)
20 Novemb. en volgende dagen.
In de voorbede aller broederen aanbevolen.

SNELPERSDRUK VAN J. J. WIARDA, TE SNEEK.

No. 12. 15 DECEMBER 1882. 1ste Jaargang.

DE CHRISTEN,

MAANDBLAD,

UITGEGEVEN DOOR DE

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

DIT BLAD VERSCHIJNT EENS IN DE MAAND.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

ABONNEMENTSPRIJS:

Per jaar, franco per post . . . . f 1.00.
Enkele nummers . . . . „ 0.10.

Bijdragen en Ingezonden Stukken
WORDEN FRANCO INGEWACHT BIJ DE REDACTIE,
Adres: H. Z. KLOEKERS, te Nieuwe Pekela.

ADVERTENTIËN AAN DEN DRUKKER.

ADVERTENTIEPRIJS:
Een tot vijf regels . . . . f 0.50.
Elke regel meer . . . . „ 0.05.
Groote letters naar plaatsruimte.

„DIT ZAL U HET TEEKEN ZIJN."

Zijt mij gegroet, liefelijk kerstfeest. Sinds lange zijt gij mij lief en dierbaar. Steeds bracht gij mij een' zegen en was uwe viering mij goed.

Ook al heeft de navorscher en rekenmeester het voldoende bewezen, dat niet 25 Dec. de juiste datum is van de geboorte mijns Heilands, ik zoek mijn heil niet in het houden van dagen en tijden. Maar ook dank ik mijnen God, dat ik mij niet bezondige u te beminnen, en mij vrijelijk mag overgeven aan alles, waaraan gij mij herinnert, en ik bij het smaken van uw heil, eene goedkeurende stem uit 's Heeren mond mag vernemen in de woorden: „Al wat liefelijk is, al wat welluidt, bedenkt datzelve."

Hoe ruischen mij in de weinige dagen, die u vooraf gaan, de psalmtonen van den ouden dag door de ziel. Hoe juicht het reeds binnen in mij: Hosanna den Zone Davids, gezegend is Hij, die daar komt in den naam des Heeren."

Met de duitsche kinderschaar vraagt ook mijn hart: „Wat zal het heilige Christuskind mij brengen?" Reeds voel ik den pelgrimsgeest in mij ontwaken, om in gezelschap met duizenden van Gods kinderen in den geest naar Bethlehemsstal te trekken, en roepen wij reeds nu elkander toe: „Laat ons dan heengaan naar Bethlehem, en laat ons zien het woord, dat de Heer ons heeft verkondigd."

Zoo terugstootend als weleer, zoo aantrekkelijk is ons nu die arme stal, die schamele kribbe, de nederige moeder en dat hulpelooze kind.

't Is waar, om het kind is het ons te doen, maar toch, dat andere kan er niet bij weg. Wat meer is, dat arme wordt door den hemel aangewezen als leidster, als merkteeken voor allen, die het kindeke, en in dat kindeke de zaligheid zoeken.

Om het kindeke is het ons te doen. Helaas! hoevelen raken te Bethlehem door de drukte der beschrijving verward. Hoevelen kwamen niet verder dan stal, moeder en kribbe, zonder het kindeke voor zich te vinden om als de herders, met blijdschap weer te kunnen keeren, en met Simeon te kunnen juichen: „mijne oogen hebben uwe zaligheid gezien," om na dit *zien* den dood te kunnen zien als „een heengaan in vrede."

Mijn lezer, zij het uwe ernstige begeerte het kindeke te zien, bij aanvang te zien, of het beter te zien dan ooit.

Die begeerte is God welgevallig, en opdat gij niet zoudt dwalen, gaf Hij eene vingerwijzing van den hemel; wees hij op *het teeken waaraan de geboren Heiland der wereld te kennen is voor wie Hem zoeken.* Prent dit teeken in uw hart, en gij zult het kindeke vinden. Laat dit teeken een toetssteen zijn voor allen, die meenen den Heiland reeds gevonden te hebben, of hun Heiland de ware, dan wel de valsche Messias is.

En wat is dan dat teeken, vraagt gij?

Lees Lukas 2 : 12: „EN DIT ZAL U HET TEEKEN ZIJN: GIJ ZULT HET KINDEKE VINDEN IN DOEKEN GEWONDEN EN LIGGENDE IN DE KRIBBE."

Welk eene wijding geeft deze hemelsche vingerwijzing aan datgene, wat anders als niets beduidende bij omstandigheid zou worden geacht.

Immers, bij Jezus geboorte schijnt alles toevallig. Juist *toen* die beschrijving, — in *deze omstandigheden* de 36 uren lange reis voor Maria, — in de herberg geen plaats *voor henlieden.* — Slechts plaats in eenen stal. Welk een *zonderlinge wieg!* Wie had zoo iets uit kunnen denken. — Zulk een hooggaande armoede, dat zelfs *de kleeren* voor het te verwachten kind ontbreken, en deze door *doeken* moeten worden vervangen!

Hoe toevallig zouden wij zeggen. Maar nu de hemel zelf op deze bijkomstigheden wijst, ja Engelen van deze doeken spreken als herkenningsteeken, nu staren wij vol heiligen eerbied op die doeken, en wij aanbidden het Godsbestuur, dat zich ook tot in die windselen uitstrekt.

Maar dat die schamele doeken het kenteeken van den Vorst en Zaligmaker moeten uitmaken, (en zulks is naar den bepaalden raad van God) nu verstommen wij en zouden, had hemelsch licht ons de beteekenis van die windselen niet ontwonden, uitroepen: *hoe dwaas!*

Ja dwaas voor het verstand, ook dat der herders. Hoe weinig passend waren die doeken bij de voorstelling, die zij zich van den Langbeloofden hadden gemaakt. Was hij niet de hoop der vromen aller tijden? Uit Davids doorluchtigen koningsstam? De Heer uit den hemel zelf? Kwam Hij niet om dat groote werk onzer zaligheid te werken?

O, reeds hier fluistert de Heilige Geest wat later dit kind in heenwijzing naar zijne geringheid zelve zou zeggen: „Zalig is hij, die aan Mij niet geërgerd wordt."

Hoe krachtig spreekt die ergernis zich uit in elke poging om dit teeken der dwaasheid te bedekken.

Denk aan den stralenkrans, die Rome's kunstenaars om het hoofd van moeder en kind schilderen. Aan de zucht, ook onder het protestantisme om het Evangelie op te sieren of in harmonie te brengen met de door de zonde verduisterde rede. O! hoe menigeen, die het geheim van doeken en kribbe niet vat, tracht het Evangelie te zuiveren van de dwaasheid des kruises. Doch te vergeefs; de hemel blijft steeds op die ergernis wijzen, en de zalige boodschap des heils zal voor den Griek immer dwaasheid zijn, maar daarentegen Goddelijke kracht en wijsheid voor een iegelijk, die gelooft.

Zoo is het lezer. 't Heeft Gode behaagd zalig te maken die gelooven. De herders geloofden en vonden het kind; ook wij kunnen het alleen in den weg des geloofs vinden.

Zijn wij heengegaan in het geloof; hebben wij bij hemelsch licht, die doeken aanschouwd; hoe wordt ons dan, wat dwaasheid voor het verstand is, enkel goddelijke heerlijkheid.

Hoe toch had de ontfermende zondaarsliefde van Hem, die kwam om het verlorene te zoeken, heerlijker kunnen blinken dan juist in die doeken der armoede.

O! onbegrensde genade, die zich zoo diep wilde vernederen tot in die doeken toe.

Hoe geheel anders had Hij kunnen komen.

Hij had kunnen verschijnen in majesteit en glans, maar wat dan? O, dan had gansch Adams geslacht tot de bergen geroepen: „valt op ons," en tot de heuvelen: „bedekt ons." Immers, één straal van Zijne heiligheid en gerechtigheid had ons verteerd.

In Zijne koninklijke majesteit had Hij kunnen komen, maar om door een enkel woord van Zijne lippen ons nietige aardwormen te verpletteren.

Onvolprezen liefde! gadelooze zondaarsmin! wij aanbidden U in de windselen der armoede, in de kribbe der ellende.

Als de hemel ons op die doeken wijst als het teeken, waaraan de geboren Heiland der wereld te kennen is, en ons in die doeken Zijne groote zondaarsliefde predikt, dan is de echo dier prediking, de prediking onzer namelooze ellende, waarin wij zonken door de zonde, die zulk eene vernedering van den Eeuwig heerlijke noodig maakte om ons te kunnen redden.

Ware het kleed der onschuld ons, door onzen afval van God niet van de schouders gegleden; ware onze ziel niet door dien afval van alle voor God geldende gerechtigheid ontbloot, de Heer der Engelen had als een hulpeloos wicht, die doeken der armoede niet moeten dragen.

Ja, boden des hemels, wij verstaan een duizendste gedeelte van het geheim dier doeken, waarop gij ons wijst; zij prediken ons Jezus liefde en onze ellende, Zijne eere en onze schande. Maar meer nog, zij worden ons nu ook waarborg en onderpand van het kleed der gerechtigheid, dat Hij ons verwierf en heeft aangedaan; van dat bruiloftskleed, dat in den hemel ons wacht.

Reeds bleek ons dat teeken *dwaas* en *heerlijk*; bovendien is het nog *profetisch* en *symbolisch.*

Die doeken, die ons zijne diepe vernedering prediken, spellen ons ook: Zijn levenspad als kruisweg; het door Hem te stichten rijk als niet van deze wereld; den weg der Zijnen als een weg der verachting; de deelgenooten van Zijn heil als armen en onedelen naar de wereld.

„Dit zal u het teeken zijn," zoo heette het bij Zijne verschijning, maar is in de 33 jarige loopbaan van den man van smarte, die armer was dan de vossen der aarde en de vogelen des hemels, Wiens stervenspeluw een kruis was, dit teeken niet bestendigd?

En waar gij aan Zijne glorievolle hemelvaart denkt, eene wolk Hem voor uwe oogen verbergt, en gij verbijsterd zegt: daar gaat de Koning, maar waar moet ik nu Zijn onderdaan, Zijn rijk zoeken? Is het dan niet alsof gij, in heenwijzing naar die Apostelenschaar en dat Engelenwoord: „Gij Galilesche mannen" de weerklank verneemt van het: „Dit zal u het teeken zijn?"

Zoekt gij de onderdanen van dezen Koning? zoekt gij het rijk, waarvan Hij in Zijn bloed de grondvesten legde? Zoekt gij het lichaam, waarvan Hij het hoofd is? Zoekt gij den Heer en Zijne leden op aarde? Bespaar u tal van teleurstellingen door aan te kloppen aan de woningen der rijken; door ze te zoeken in de vorsten en grooten der aarde; door ze te verwachten in de reien van geleerde en beroemde mannen; 't blijft ook nu nog het herkenningsteeken: „gij zult het kindeke vinden in doeken gewonden."

Ook die Apostelenschaar, de stichters van Zijn rijk, zij zijn niet, wat de wereld aanzienlijk en groot noemt. Is een hunner niet Levie de tollenaar? Is hun voornaamste woordvoerder niet Simon, Jona's zoon, dezelfde, die niet een uur kon waken en

voor eene dienstmaagd vreesde? Is de zwaarmoedige Thomas Didymus niet een hunner? Ja, kenmerkt het verbruind gelaat der meesten hunner niet de eenvoudige visschers van het Galilesche meer? Vergaderden zij niet met gesloten deuren, en geloofden zij niet in spoken, zoo zelfs, dat zij hunnen verschenen Heer er voor aanzagen? Moesten zij niet zelve aan een bedelaar eene aalmoes weigeren met de bekentenis: goud of zilver hebben wij niet? En als straks Saulus van Tarsen aan hen toegevoegd wordt, meer geleerd dan allen, moet ook hij niet des nachts tenten maken, als hij des daags prediken wil, en alzoo in de school zijns Meesters *leeren* overvloed te hebben, ja — maar ook gebrek te lijden?

Heeft iemand der oversten in Hem geloofd?

Wachtte hen en hunne volgelingen de wierook der wereld? of leverden zij in hunne God gewijde lichamen de brandstof voor de alle eeuwen door flikkerende houtmijt? Waar was een kerker, die met hunne lofzangen, hunne zuchten en tranen niet zag samensmelten? Is een smaad, een laster te afschuwelijk geacht om over hunne hoofden te worden uitgestort? Heeft de wereld zich niet uitgeput in folteringen en kwellingen jegens deze weerlooze lammeren van Christus? Ja waren zij niet als schapen te midden van grijpende wolven, en is de aarde niet dronken van hun bloed?

O, gij, u noemende Christelijke kerk, met uwe Hoogleeraren en Weleerwaarden, met uwe Professoren en Doctoren in de Godgeleerdheid, welk eene karikatuur levert gij van dat kind in doeken, van die gemeente onder 't kruis!

Neen wereld, verre zijn wij van u uw glans te benijden, wijl wij weten, dat zij ijdelheid is. Maar ook even ver zijn wij er van af ons aan de doeken van onzen Heiland te ergeren, waar Hij die draagt ook in ons Zijne leden.

Die doeken, zij zijn ons *symbolisch*. Door het geloof weten wij, dat het kind in doeken Christus, de Heer is. Met zulk een oog zien wij ook op de geringheid der Zijnen. Zij zijn een „arm en ellendig volk." Zonder gedaante of heerlijkheid, maar kinderen Gods, Koningen en Priesters, erfgenamen van God. En zulks zijn zij uit kracht van een wondervol feit, dat in hen gewrocht werd: Christus werd in hen geboren, even werkelijk als eenmaal te Bethlehem; zij zijn der goddelijke natuur deelachtig; zij zijn gestorven en Christus leeft in hen.

Doch die luister is voor het natuurlijk oog niet zichtbaar. Dat Godsleven is, wat de glorie en heerlijkheid aangaat nog verborgen in de windselen der Adamsnatuur. Hunne tegenspoeden zijn vele; hunne zorgen zonder tal; van ziekten en kwalen krijgen zij, even als het kind der wereld, hun deel. Onder hen zijn de bedroefden en beproefden: de Abrahams, die het begeerde derven; de Jakobs, die een Rachel, een Jozef beweenen; de Jobs, die op den mesthoop als geplaagden ter neder zitten, en ook tot hen strekt de kille hand des doods zich uit, ook zij dalen in het sombere graf. Maar.. dit alles is voor hen slechts de doormaking van het proces der loswikkeling dezer windselen, voltooid in de volle openbaring hunner hemelsche heerlijkheid, en innerlijken adel. 't Is slechts het verpoppen van de rups om straks, als het brooze omhulsel breekt, met hunne veelkleurige vleugelen vrij heen te vliegen en te schitteren in de nimmermeer ondergaande zon.

Daarom hebben wij altijd goeden moed, en roemen zelfs in de verdrukking, wetende, dat wij inwonende in het lichaam uitwonen van den Heer.

Nu zijn wij kinderen Gods, maar het is nog niet geopenbaard, d. w. z. aan het licht getreden, wat wij zijn zullen, maar dit weten wij, dat wij Hem gelijk zullen zijn, want wij zullen Hem zien gelijk Hij is. En zijn wij hier geacht als aller uitvaagsel en afschraapsel, straks zullen de hemelbewoners vol verwondering aangaande ons vragen: „Wie zijn deze, die lange witte kleederen dragen en gouden kronen op hunne hoofden hebben, en palmtakken in hunne hand?" En het antwoord zal de hemelzalen doorgalmen: „Deze zijn het, die uit de groote verdrukking komen, en zij hebben hunne kleederen gewasschen en wit gemaakt in het bloed des Lams. Zij waren ééne plante met Hem in Zijn lijden, nu zijn zij een met Hem in heerlijkheid. Zij werden bespot, bespogen, gekruist als Hij, nu zijn zij met Hem gezeten in Zijnen troon, gelijk Hij gezeten is met Zijnen vader in Diens troon. Hallelujah, kom Heere Jezus!" Amen.

Sneek. J. HORN.

EVANGELISCHE SAMENKOMSTEN.

Naar ik vermoed zullen wij de lezers van ons Maandblad geen ondienst doen, door hen eenige mededeelingen ter lezing aan te bieden van de gehouden samenkomsten te Hengelo van 20—24 Nov. j.l. De Broeders H. Z. Kloekers, J. Horn en B. Roeles waren tegenwoordig, alsmede br. de Hart aldaar. Br. van Beek uit Groningen was verhinderd geworden om mede te getuigen van de liefde in Christus voor een verloren menschenkind.

Br. de Hart, voorganger der Gemeente, opende deze bijeenkomsten door het lezen van een gedeelte der H. Schrift, zette daarna het doel der prediking uiteen en vroeg den Heer om Zijnen zegen. De opkomst was zeer bevredigend (behalve des Woensdags); vooral 's Donderdags was er veel volk. Toen was het lokaal te klein om de menigte te bevatten, ook des Vrijdagsavonds te Borne is een groot gehoor geweest.

Op den eersten avond kwam een meisje tot de besliste keuze om Jezus toe te behooren, beleed beslist haren Heiland, ook toen ze in den loop der week door hare vrome naastbestaanden heftig werd bestreden. Den laatste avond zeide ze ons: „Ik weet beslist, dat Jezus mijn volkomen Verlosser is." Dienzelfden avond kwam een schoolknaap tot den Heiland, schreiende over zijne zonde. Van zijne moeder hoorden wij later, dat hij reeds eenigen tijd zoekende was geweest, en nu gaven zijne ouders, die beide geloovig zijn, goede getuigenissen van de genade Gods in hem. — Hartroerend was de belijdenis van een' jongeling, die, het vorige jaar in de samenkomsten aldaar bekeerd, uit vreeze voor de menschen zich had geschaamd om zijn' Heiland te belijden, maar nu op nieuw, zijne schuld belijdende, het verbond sloot om den Heer getrouw te zijn. Br. Kloekers sprak naar aanleiding van deze belijdenis een ernstig woord tot allen, die nog op de navergadering waren om toch *bij* en *in* Christus te blijven, zonder Wien geen vrede en zaligheid is.

Des Dinsdags hadden wij het voorrecht om met eene vrouw te knielen, die reeds lang overtuigd was van de noodzakelijkheid om Christus te kiezen, maar door hare eigengerechtigheid teruggehouden werd. Zij was zich goed bewust, dat haar broeder in den hemel was, maar het ging niet zoo gemakkelijk om daartoe te komen. Maar toen zij zich boog voor den Heer, en zich gevangen gaf onder de gehoorzaamheid van Gods woord, drong de vrede des kruises hare ziel binnen en werd zij zeer gelukkig. Ook haar grijze vader, die nu voor het eerst zijne stramme knieën voor Jezus boog. Later beleed hij nog nooit zoo gelukkig te zijn geweest, als nu hij den Heiland kende. „Had ik dat eerder geweten, dat ik zoo gelukkig kon zijn . . . . maar ik wist nooit recht, hoe ik het moest aanvatten. Eergisteren is mij dat duidelijk geworden."

Des middags werden wij geroepen bij eene stervende vrouw. Met ons drieën gingen wij er heen, maar kwamen te laat om nog met haar te spreken. Op nieuw zagen wij in haar den doodstrijd en hoe vreeselijk het is te sterven — inzonderheid voor diegenen, die geene hoop op Christus hebben. Gelukkig, dat zij een Christin was, die vele jaren goede getuigenis van Christus heeft gegeven. Zij is nu in de ruste van het volk Gods, en zal straks in heerlijkheid opstaan, om eeuwig de palmtakken der overwinning te wuiven voor den troon van God. Van dat sterfbed terug gekeerd, mochten wij getuigen zijn, dat een koffijhuishouder uit E. zijne knieën voor Jezus boog. — Den volgenden dag bezochten wij hem. Hij opperde de moeielijkheid zijner betrekking, zocht naar middelen om verlost te worden van den verkoop van die vergiftigende dranken. Wij bevelen hem inzonderheid aan in de gebeden van al de broeders en zusters, opdat de zaligmakende genade Gods in hem grootelijks verheerlijkt, en zijn huis een *huis des gebeds* worde. De trouwe Heiland, die hem van al het verkeerde zal verlossen, handele met hem naar den rijkdom Zijner barmhartigheid, en indien hij in Hem blijft draagt hij nog *veel* vrucht.

's Woensdags kwam een man tot Christus, een welbekende dronkaard, vermaard door zijn liederlijk leven, die duizende guldens aan Bacchus had geofferd. Zijn geheele uiterlijk teekende een verwoest leven. Mochten zijn grijze haren nog eene sierlijke kroon worden, tot eer van Jezus, die het verlorene zoekt en de diepstgevallenen, die tot Hem komen kan en wil redden.

Wij weten heel goed dat van den man zelf niets is te verwachten, en zouden wij op ons gevoel afgaan, dan verzwegen wij deze bekeering, omdat zulk een dronkaard bij ja en neen niet is te gelooven. Onze verwachting ligt dieper. Voor Christus is hij niet te slecht, en is het waarlijk zijne begeerte verlost te worden van de zonde, dan zal op nieuw de kracht des Evangelies openbaar worden, en Christus zal duizendvoudig voor de redding van zulk een' snooden zondaar eere ontvangen hier op aarde en in den hemel. Den volgenden avond bleef hij volstandig belijden Christus toe te behooren, vertelde ons dat hij een' rustigen nacht had gehad, en dat hij na de overgave van zijn hart aan den Heer Jezus nog geen druppel van dat ellendige vocht had geproefd. Br. de Hart zal zeker de lezers en schrijver dezes een' grooten dienst bewijzen in het volgende no. iets van dezen man mede te deelen — juist omdat hij zulk een gruwelijk zondaar is geweest. Mocht het uitloopen tot verheerlijking van God! Dat geve de goede Herder!

Donderdagavond was eveneens rijk gezegend, zoodat wij in het geheel een tiental kunnen tellen, die de goede belijdenis beleden voor vele getuigen. In deze vergadering was een jonge vrouw, die hardnekkig weigerde om voor Jezus te buigen en Hem te belijden, hoewel ze wist dat het daartoe komen moest zou het eenmaal wél zijn. Tot ons aller droefheid ging ze boos en zonder vrede weg. Overal in de samenkomsten treffen wij soortgelijk hardnekkig verzet aan, waarop de gebeden der kinderen Gods afstuiten, evenals de tranen van den Heere Jezus, die niets vermochten op de versteende harten van de Farizeën. Zij hebben nog in de zoodanigen hunne trouwe opvolgers en zullen hun bitterheid eeuwig betreuren. Bij al den spot, laster en verstoringen mochten wij met vrijmoedigheid van de verlossende kracht in Christus getuigen; ook de spotters hoorden het goede woord Gods in liefde en ernst prediken. Zondaren werden bekeerd en de Gemeente opgewekt. Het was er met één woord zeer aangenaam, en onze Hengelosche broeders en zusters staan niet achter in het bewustzijn hunner roeping. God geve hun voortdurend genade, en dat zij er in alle eenvoudigheid en oprechtheid in mogen wandelen; dan zullen de zwakken gesterkt, de kleinmoedigen getroost en de kranken genezen worden. De Geest des Heeren zij overvloedig over hen tot onderlinge stichting en bekeering van zondaren, — daar waar de Satan troont.

Van Hengelo ging het naar

DEVENTER,

om daar des Zondags Christus te prediken. De broeders stelden zich vrijwillig beschikbaar. Er was groote verwachting ook onder de broeders en zusters alhier. Elk bejverde zich om mede te arbeiden. Hart en hand waren gewillig, en wat ons onmogelijk scheen bleek nu zoo onverwachts werkelijkheid te zijn. De goede stemming werd verhoogd, doordat op de bidstond des Zaterdagsavonds een jongeling bekeerd werd. — Met vreugde ging het des Zondagsmorgens naar de zaal, maar denk de teleurstelling! Bijna niets dan ledige stoelen en banken troffen wij aan. Behalve de gemeenteleden waren er nog drie anderen, waarvan twee beleden Christus te kennen.

Zeer ontmoedigd schikten wij rondom de tafel. Br. Kloekers las Matth. 7, en wekte ieder op tot zelfonderzoek. Het was een ernstige morgen, voor velen niet ongezegend. De middag-bijeenkomst was evenmin druk bezocht. De grootste meerderheid waren spotters, zoodat wij nog moesten verzoeken „niet te rooken." Niettegenstaande dat alles werd er met ernst getuigd, en het scheen of de broeders, hoe grooter de teleurstelling was, des te meer met ernst vervuld werden. Ook op de avondvergadering waren weinig menschen. Later hoorden wij, dat velen door misverstand, tot hun spijt, waren teruggebleven. Wij houden ons verzekerd, hadden de Broeders langer kunnen blijven, dan zou de zegen grooter zijn geworden. Daarom zien wij ook biddend uit naar eene andere — naar eene groote *meeting*.

Uit dit alles hebben de lezers zeker bemerkt, dat het eene mislukte samenkomst is geweest. Ja waarlijk! maar toch niet ongezegend, want *zeven* zielen werden gered, waarvan wij tot op dit oogenblik toe goede getuigenis kunnen geven. Bovendien blijft de heerlijke nawerking niet uit, want het heilige *zevental* is reeds in een *tiental* veranderd. Onze God is een God van verrassingen. Waar Zijne kinderen allen moed zouden verliezen, zegent Hij zoodanig, dat men in heilige bewondering uitroept: „HET IS DE HEER!"

In blijdschap des harten kunnen wij deze mededeelingen besluiten, geloovende dat de goedwillige lezers met dank aan God deze goede berichten hebben vernomen. Bij vernieuwing roepen wij u toe, B.B. en Z.Z., volhardt in de gebeden en de Heer zal ons in dezen winter nog rijkelijk zegenen en heerlijke dingen doen *zien* en doen *hooren*.

Met Broedergroete uw Dw. in Christus,

Deventer, Dec. 1882. B. ROELES.

EENE DRIEVOUDIGE KLACHT BEANTWOORD.

Op Zondag den 29 Oct. hoorde ik in eene Hervormde kerk, van een oud eerwaardig predikant, hoe hij met droefheid den treurigen toestand zag, waarin onze Hervormde of Protestantsche, of Gereformeerde kerk, de naam, zeide hij, deed er niet aan toe, vervallen is, en meer en meer verzinkt door de verwerping van alles, wat goddelijk is, den Christus allereerst en allermeest, het leven in de zonde; het aannemen van menschelijke leerstellingen, en het bijgeloof. Gedurende de week, die volgde, las ik het volgende van Dr. de la Saussaye: „Desorganisatie, verdeeldheid, partijschappen, afgezonderde kringen, ziedaar waarin het eens zoo sterke en krachtige lichaam der Hervormde kerk zich schijnt te zullen oplossen." En op den eerstvolgenden Zondag daarna hoorde ik van een der meest geachte, en geliefde en geleerde predikanten onder anderen deze uitdrukking: „wij zijn eene arme verscheurde kerk." Kan het anders verwacht worden dan dat ik over deze driedubbele bekentenis begon na te denken, dat ik begon te vragen: is het waar? waardoor is dit zoo geworden?, en hoe moet het verholpen, of wat moet er gedaan worden?

Wie, die een waar christen is, en te midden der

Hervormde kerk opgegroeid zijnde, haar liefheeft, zal niet met ware droefheid moeten toestemmen, dat de Herv. kerk is, al wat deze drie heeren gezegd hebben. Hier is bijv. een vroom predikant, die zijne hoorders de waarheden der Schrift verkondigt, en sommigen hooren hem gaarne. Daar is een ander, die loochent, dat Christus is de eenig geboren Zoon des levenden Gods, en hij heeft ook zijne aanhangers. En toch behooren beiden tot ééne kerk. Ziedaar dan de verdeeldheid, de twee grootste partijen der arme, verscheurde kerk, en wie zal de kleine, beslotene kringen opnoemen, waarin deze en die vrome christen wordt opgenomen en gevierd, terwijl men het hart gesloten houdt voor de broederen daarbuiten? Hoever is dit verwijderd van de gedachten die Dr Gunning te den Haag, in zijn „Vortrag über Glaûbe und Sittlichkeit," eene zelfszuchtige zaligheids verwachting noemt, waar ieder voor zich naar den Hemel ziet en zaligheid verwacht, zonder te bedenken, dat wij slechts leden zijn van het lichaam der gemeente, die zalig wordt.

Maar om nu eens terug te gaan tot het uitgangspunt, wij hebben straks gezegd, dat er in de kerk eene afdeeling was, die den Christus verwierp, niet als een goed mensch, maar als de eenig geboren Zoon van God, en nu komt de vraag: hoe is dit zoo geworden?

Hoe? Omdat ons menschelijk verstand eerst wil begrijpen, vóór dat het gelooft. De openbaringen van Gods macht en liefde in het evangelie vervat zijn hem eene dwaasheid, hij kan ze niet verstaan. En dezulken, als zij den leeftijd van p. m. 17 of 18 jaren bereikt hebben, worden als leden der kerk aangenomen. O, gij ouders, die den Heer vreest, bedriegt uwe kinderen niet, vleit hen toch niet met de gedachte, dat zij veilig zijn voor de eeuwigheid; dat God hen heeft aangenomen, omdat de kerk het heeft gedaan. Gij weet zeer goed, dat dit niet genoeg is. Indien gij uwe kinderen liefhebt, wiegt dan hunne gewetens niet in slaap. Zegt het hun liever ronduit, dat de geheele wereld verdoemelijk is voor God, en dat niemand het koninkrijk Gods zal ingaan, die niet wederom geboren is. Kunt gij ze niet door de verkondiging van Gods liefde voor Hem winnen, zoekt hen dan door den schrik des Heeren tot het geloof te bewegen, zooals Paulus zich uitdrukt, maar laat hen niet te laat ontdekken dat gij hen geblinddoekt hebt, zoodat zij den dag hunner geboorte zouden vervloeken.

En is dezen toestand in de kerk reeds op zich zelf erg genoeg, hoeveel erger wordt die, wanneer men nagaat, dat bij de opleiding van jongelui niet gevraagd wordt, of zij zelf geloovig zijn en den Heer liefhebben. Als de jongen maar goed redeneeren kan, en zijn verstand genoeg ontwikkeld is voor de studie, dan leidt men hem op tot herder en leeraar der kerk. Arme verscheurde kerk, waar uwe leidslieden blind zijn, hoe zult gij veilig kunnen gaan!

Den Predikant, die deze uitdrukking bezigde, „wij zijn eene arme, verscheurde kerk," heb ik zeer vaak zijne toehoorders met den naam: „Geliefde gemeente des Heeren" hooren toespreken. Kan die eene gemeente des Heeren heeten, waar zooveel desorganisatie, verdeeldheid, ongeloof en verval heerscht? Ik meen, dat God een God van orde en niet van verwarring is. Ik meen, dat de gemeente des Heeren ook met den naam van de Bruid genoemd wordt. En wat zijn de eigenschappen der Bruid tegenover haren Bruidegom? Is het niet in de eerste plaats liefde, overgave van zich zelf, van eigen wil, van alles, wat zij het hare kan noemen? Zoekt zij niet bij voorkeur zijn gezelschap, bestudeert zij niet in de eerste plaats zijne wenschen, zelfs met opoffering van eigen genoegens?

En de Hervormde kerk, de zoogenaamde gemeente of Bruid des Heeren! lieve vrienden, ik zeg *zoo genaamde*, vergeeft het mij, ik vleide u veel liever, indien het mij mogelijk ware, maar ik vind de eigenschappen der liefhebbende Bruid zoo schaars bij de leden der kerk. Waar vindt men in de Herv. kerk leden, die eigene genoegens vergeten, eigen wil en gedachten gevangen geven onder de gehoorzaamheid van Christus, waar die heiligheid, die een noodzakelijk gevolg is van een leven in innige gemeenschap met den Heer. O, zult gij denken, ik ken er genoeg, die zoo zijn.

Maar let nu op. Toetst gij het leven en den wandel der anderen, die niet zoo zijn, aan den bijbel, dan zult gij moeten erkennen, dat zij geene christenen, d. i. geloovigen in Christus zijn. Hebt gij er ooit bij stil gestaan, dat gij tot eene kerk behoort, die als leden aanneemt beiden de kinderen Gods, en die der menschen? En weet gij dan niet dat zulk eene vermenging door God verboden is? Gij gaat met hen aan 't avondmaal. Bedenkt u wel, want — zoovelen als wij eens broods deelachtig zijn, zijn wij één lichaam. Maar zult gij zeggen: wat moet er nu gedaan worden, 't is nu eenmaal zoo, wie zal er wat aan veranderen? Ik zeg dit met u, maar ik ga verder, want ik durf u voorspellen, dat het altijd zoo zal blijven of nog erger worden, zoolang men te rade gaat met vleesch en bloed; zoolang gij het gebod Gods (den doop) krachteloos maakt door uwe instelling (de kindersprenging), zoolang men tot leden der kerk aanneemt, die geen leden van het lichaam van Christus zijn. Wilt ge nu eens uwen bijbel openslaan bij 2 Cor. VI? In de laatste verzen van dit hoofdstuk zult gij vinden, wat u te doen staat. Staat er niet in vers 17 „zegt de Heer." Lieve vrienden, bij ons, die Zijne volgelingen zijn, nietwaar? daar is zijn woord wet. Meent gij in de Hervormde kerk te moeten blijven om door uw voorbeeld te toonen, hoe een waar christen leeft en handelt, gelooft mij, gij zult weinig vrucht zien, want God wil geene vermenging van Zijne kinderen met de wereld, en wie zijt gij, die meent, dat ge het beter weet dan God. Neen, al zijt ge ook zoo braaf, dat er niets op uw gedrag valt aan te merken voor de wereld, en al schijnt het ook in het oog der menschen, dat uw leven geheel aan den dienst van God gewijd is, toch staat er geschreven: „Gehoorzamen is beter dan offerande, en opmerken dan het vette der rammen." Wees gij dan niet minder uwen Heer getrouw dan die Romeinsche soldaat, die op het woord zijn heeren kwam en ging, maar volg gij het woord des Heeren uws God op die tot u zegt: „Gaat uit het midden van hen en scheidt u af, en raakt niet aan hetgeen onrein is, en Ik zal ulieden aannemen, en Ik zal u tot een Vader zijn, en gij zult mij tot zonen en dochteren zijn."

Kan er duidelijker aanwijzing gevonden worden, of heerlijker belofte? I.

Waarde I.

In het vorig nommer van dit blad vraagt gij mijne gedachten over de „Heiligmaking door het geloof," door Dr. Asa Mahan in zijn werkje: „De doop des Heiligen Geestes" verkondigd. Vooraf wil ik u zeggen, dat ik mij in der tijd verblijdde, toen in het Juninommer van „de Christen" die doop des Geestes ter sprake werd gebracht, en ik mij eenigszins teleurgesteld gevoelde, toen niemand op genoemd stukje antwoordde. Lang vóór dat ik kennis had gemaakt met de denkbeelden dien aangaande door Dr. Mahan en anderen voorgestaan, drong zich dikwijls de vraag in mij op: Van waar het gemis aan de kracht, die zich in de eerste gemeenten openbaarde. Wanneer ik deze vraag aan anderen deed, was gewoonlijk het antwoord: Gebrek aan geloof veroorzaakt dezen toestand. En nu de „Heiligmaking door het geloof."

Eer ik den Heer aangenomen had, las ik eens de woorden des Heilands: Voorwaar zeg ik u, zoo gij een geloof hadt als een mosterdzaad, gij zoudt tot dezen berg zeggen: Ga heen van hier derwaarts, en hij zal heengaan, en niets zal u onmogelijk zijn. Ik maakte toen de opmerking: „Tegenwoordig ziet men toch zoo iets niet." Iemand, die den Heer kende, antwoordde mij; „Dat komt van het ongeloof. Als men iets waarlijk gelooft, dan ontvangt men het. Bijv. als gij gelooft, dat God wil dat gij zalig wordt, dan wordt gij zalig." Ik herinner mij niet daarop geantwoord te hebben, maar terwijl ik over die woorden nadacht, vielen mij de schellen van de oogen, en ondervond ik, dat de Heer niets anders vraagt, dan dat wij ons aan Hem aansluiten, d. i. in Hem gelooven, opdat Hij ons zalig make.

Gij zult zeggen: Maar wat heeft dit nu met mijne vraag te maken? In zeker opzicht niets, en toch zeer veel. Niets, in zooverre het betrekking heeft op verlossing, en gij vraagt naar heiligmaking; zeer veel, in zooverre ik aan wilde toonen, dat m. i. met „het geloof" iets anders bedoeld wordt dan dit of dat leerstuk aan te nemen, en dat wij, waar wij Madame Guyon hooren spreken over heiligmaking door het geloof, dit, naar het mij voorkomt, hebben te verstaan als: Heiligmaking door toewijding aan den Heer.

Als wij de woorden lezen: Die in den Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven, maar die den Zoon ongehoorzaam is, zal het leven niet zien, de toorn Gods blijft op hem, dan zien wij terstond, dat de Heer hier niet het oog heeft op dit of dat van Hem te gelooven, maar op een gehoorzamen aan Hem, op een zich aansluiten bij Hem. Dat noemt hij „geloof."

In Hebr. 11 noemt de schrijver vele dingen op, die in de dagen van ouds zijn gedaan door „het geloof." We voelen, dat hier niet de vraag was wat zij van God geloofden, maar de Heer riep hen tot dit of dat groote werk, zij geloofden in Hem, d. i. zij gaven zich daarvoor over, stelden zich er voor beschikbaar, deden wat Hij hen daartoe beval en — aanschouw de uitkomst hunner wandeling.

En nu roept de Heer Zijne verlosten tot heiligmaking. Door het geloof hebben zij Hem aangenomen; zijn zij Zijn' vrede deelachtig geworden; en heeft nu het geloof uitgediend? M. i. neen, want wij wandelen door het geloof. En het geloof beschouwd zooals ik hier nu gedaan heb, n.l. als eene toewijding aan den Heer, vind ik de „Heiligmaking door het geloof" niets vreemd, en zelfs schriftuurlijk.

Dat er soms zulke wonderlijke denkbeelden zijn aangaande het geloof; dat er dikwijls voor geloof wordt gehouden wat volstrekt geen geloof is, maar eene zorgeloosheid, die vroeg of laat tot verkeerde dingen aanleiding moet geven, doet hier niets ter zake. Dat toch de verlosten des Heeren ootmoediglijk wandelen met hunnen God!

Maar gij zegt, dat het uws inziens de liefde is, die ons tot heiligmaking brengt. Ik stem u toe, dat geloof zonder liefde niets is. De Apostel Paulus zegt ons: Al ware het, dat ik al het geloof had, zoodat ik bergen verzette, en de liefde niet had, zoo ware ik niets. En verder: Nu blijft geloof, hoop en liefde, deze drie; doch de meeste van deze is de liefde. Dit is duidelijk. Stel u voor iemand, die tot het inzicht komt, dat eigenlijk het geloof de zaak is, waarop alles aankomt. Hij geeft zich daar geheel voor over, wenscht slechts voor God te leven, maar hij mist de fijngevoeligheid der liefde, zegt en doet dingen, die pijnlijk zijn voor den broeder, zou zoo iemands geloof niet eene mislukking zijn? Waar wij ons door het geloof aansluiten aan den Heer en Zijn' dienst, zoodat Hij het is, die ons reinigt geheel en al, daar hebben wij, naar 't mij voorkomt, in ernst en waakzaamheid te wandelen voor Zijn aangezicht, opdat wij levende brieven van Christus mogen zijn.

In den Oversten Leidsman en Voleinder des gezien wij beide, geloof en liefde, op het heerlijkst vereenigd. En waar ik ook zoek, altijd plaats ik mij het liefst voor het beeld van den Meester, die ons een voorbeeld heeft gegeven, opdat, gelijk Hij gedaan heeft, wij ook zullen doen. Maar om Hem te zien in Zijn leven door het geloof, (overgegeven heil aan den Vader) in Zijne oneindige liefde, die zich uitstortte in den dood, moeten wij door denzelfden Geest worden bezield. En die geest kan ons niet bezielen, dan wanneer de zonde uit ons uitgeroeid wordt, de zonde met haar nasleep: dwaasheid en onverstand. Zoo, gereinigd van alle besmettingen des vleesches en — des geestes, zullen wij wandelen als kinderen des lichts, stap voor stap vragende: Wat wil de Heer dat ik doen zal; zullen wij leven door het geloof, dat door de liefde werkt.

Ik hoop, dat ik duidelijk ben geweest; ik zou niet graag zooveel ruimte te vergeefs van de Red. vragen. Voor mij zelf is het in allen gevalle goed geweest over het onderwerp eens meer bepaald na te denken. Moge ook voor u en de lezers van „de Christen," voor zooverre het hun niet duidelijk was, een weinig licht er over verspreid zijn.

Q.

HOE ZAL 'T ONS ZIJN.

„Hoe zal 't ons zijn, als ons uit duizend monden
De lofzang tegenklinkt, het Lam ter eer!
En als ook wij des Heilands lof verkonden,
En vol aanbidding vallen voor Hem neer!
Als Hij als overwinnaar ons zal loonen
Voor 't werk, door Zijn genâ in ons volbracht;
En we aan Zijn voeten werpen onze kroonen,
Hem brengen *eeuwig' eere roem en kracht!*"

GEDACHTEN.

Karakter is meer dan verstand. Eene groote ziel is even sterk om te leven als om te denken.

EMERSON.

Omstandigheden maken den mensch niet zwak, maar zij toonen wat hij is.

THOMAS à KEMPIS.

's Menschen beste krachten wijzen hem naar God heen. SPURGEON.

Wij worden gevormd naar hetgene wij liefhebben.

GOETHE.

—

Godsdienst van 't kruis, slechts gij vlecht dubbele palmen, palmen van ootmoed en kracht in éénen krans bij elkaar!

(Naar Schiller.) VAN OOSTERZEE.

GEMEENTE NIEUWS.

SNEEK. De rechterhand des Heeren doet groote daden in ons midden. Eer wij naar Hengelo en Deventer trokken, waarvoor de Gemeente alhier biddende was, werden 4 zielen gered, en terwijl wij elders aan 't oogsten waren en de Gemeente alhier volhardde in den gebede, voegde de Heer er nog 5 aan toe. Hoe juicht alles van wege Gods groote daden.

Onder die geredden was een schipper met zijne vrouw en hun knecht. Laatstgenoemde had veel ingezogen van het vergif, dat men Modernisme noemt. Toch had hij een menschenhart, dat niet rusten kon, totdat het in God rustte, en dat die rust buiten den Rustaanbrenger niet vinden kon. Hij kwam tot Zijn Heiland en vond vrede.

Eenige dagen geleden, vertrokken zijnde, schreef hij ons den volgenden brief: (taal en spelling onveranderd)

LEMMER, 27 Nov. '82.

Mijnheer en Broeder HORN!

Wij zijn allen gezond en wel en wenschen dat U allen door 's Heeren goedheid dat ook moogt zijn.

Saterdagmiddag zijn wij hier te Lemmer gekomen en nu liggen wij hier te wachten op eene goede gelegenheid.

Zondagmorgen hebben mijn meester en ik hier naar de kerk geweest, daar preekte een bejaarde leeraar, die een Evangelist heette te zijn, maar wij vonden er ons deerlijk in bedrogen, want die man zeide: als ons hart naar God zou gaan, dan móest Hij (God) daar eerst wieken aanzetten, en zoo beschouwen wij het Evangelie niet, zoodat wij ons weinig gesticht hebben gevoeld.

Toen hebben wij om 2 uur naar de groote kerk geweest, daar trad een Catechiseermeester op en dat heeft ons beter voldaan, die had zijn text uit Handelingen 16 vers 30, 31, 32, nu kan U begrijpen hoe ons dat smaakte, die woorden waren ons zoo lief, zij kwamen ons in het hart, zij deden ons zoo goed.

Och mijnheer Horn, wat hebben wij een stof tot dankbaarheid nu ik het onuitsprekelijke geluk heb, om in den Lieven Heer Jezus Christus te mogen gelooven. Vroeger ongerust, nu gerust, vroeger ontevreden, nu zoo te vreden, vroeger wrevelig en nu zoo gedwee als een lam, het is alles geheel anders in en om ons als voorheen, en dan nog het uitzicht op die eeuwige zaligheid, dat ik weet haast niet hoe blij ik wel ben.

Och wat heb ik een verlangen naar mijn vrouw en kinderen, om die met mijn mond die blijdschap te betuigen, en het hun zoo aan te praten, dat zij ook mogen gelooven, en in die vreugde mogen deelen, hetwelk ik met 's Heeren hulp ook wel zal redden. Och mijnheer Horn, wat heeft een mensch zooals ik, al een schat van zaligheid laten voorbij gaan, had ik toch maar eerder geweten, dat het in de dienst van onze lieve Heere Jezus zoo goed was, dan had ik al veel eerder dienst genomen.

Och Broeder wat is het een heerlijkheid met den lieven Heere Jezus bevriend te zijn, Hij is zoo goed. Men komt nooit te vaak aan zijn disch, men komt nooit te vaak met een billijk verzoek tot Hem. Hij heeft zijn leven voor ons over, waar vind men elders een zóó.

Nu mijnheer wij zijn allen zeer verblijd om den grooten zegen die ons te beurt is gevallen en danken daar steeds den Heer voor, dat Hij zoo genadig en barmhartig is over ons nietige zondaren, dat men kan het zich haast niet begrijpen dat het mogelijk kan zijn en toch is het sekuur waar.

Nu, mijn Broeder, houd ik met schrijven op, anders kwam er ook geen einde aan.

Na minzame en hartelijke groete van ons allen, ben ik uliefhebbende broeder in den Heere Jezus Christus, onzen Verlosser en Zaligmaker. Amen.

J. W.

N.B. Schrijf ons eens terug asjeblieft, hoe het te Hengelo is afgeloopen, daar zijn wij zeer nieuwsgierig naar — en nu had ik nog wat vergeten, en dat is aan al de Broeders en Zusters hartelijk van ons allen de groete, en dat wij bidden dat de Heere Jezus U en ons allen moog' sterken in het geloof aan Hem, die ons alles schenkt tot de zaligheid toe.

En nu kan ik niet meer zien en het is ook vol — dag mijnheer — ik ben verblijd.

Terwijl ik dit schrijf ontvang ik bezoek van een Militair uit 's Hage, die van af heden dienst neemt als vrijwilliger in het leger van Vorst Immanuel. Hoe goed is God.

HORN.

—

GRONINGEN. Deed de Gemeente sedert onze laatste mededeeling smartelijke ervaringen op, waardoor het weer bij vernieuwing bleek, hoezeer de christen behoort te waken tegen 's Satans listen, zij werd daarentegen lieflijk verblijd en vertroost door 's Heeren groote daden in de redding van zondaren, onder welke wij eene vrouw van 74 jaren oud mogen tellen, aan wie nu Gods belofte wordt vervuld: „zij zullen vet en groen zijn om te verkondigen dat de Heere recht is" (Ps. 92).

Zondag 3 Dec. was voor de Gemeente een ware feestdag. Een broeder en eene zuster werden door den doop met haar vereenigd, en daarna mochten wij met eene talrijke schare van br. en zrs., door 't gebruik van het H. Avondmaal den dood des Heeren verkondigen.

Wij scheiden met 't bewustzijn in het hart: De Heer was in ons midden.

De Evangelisatie te Adorp, die een tak van werkzaamheid der Gemeente is, wordt lieflijk gezegend.

—

NIEUWE PEKELA. Op Zondag 12 Nov. mocht de Gemeente zich verblijden in den doop van twee broeders uit Valthermond. De kleine gemeente daar heeft geen lokaal of doopvont, en had daarom verzocht met die broeders hier te mogen komen. De blijdschap straalde hun van het gelaat; zij hadden zich gaarne de verre reis getroost, om het gebod van Hem, dien zij liefhadden, te volbrengen.

De Jonged.-Vereeniging had verscheidene andere Vereenigingen uitgenoodigd om op 29 Nov. met haar feest te vieren. Een jaarfeest kan het niet genoemd worden, want 't was reeds lang geleden, sedert zij in 't openbaar verslag gaf van haren arbeid. De oorzaak hiervan was, dat de Vereeniging eenigen tijd in gedrukten toestand had verkeerd, door dat sommigen der leden naar andere plaatsen waren vertrokken, anderen in het huwelijk getreden en nog anderen naar het vaderhuis waren gegaan, zoodat het getal zóó klein was geworden, dat zelfs gedurende eenigen tijd de vergaderingen waren gestaakt. Sedert de Heer haar echter weêr nieuwe leden toevoegde, begon zij met moed en vertrouwen op Hem weêr hare bijeenkomsten, en zoo mocht zij dan nu, in het midden van vrienden en begunstigers, van leden der Vereen. te Stadskanaal, Valthermond, Foxhol en Groningen verslag uitbrengen, waarin zij te kennen gaf, dat zij in een' staat van bloei verkeerde. 't Was haar aangenaam te vernemen, dat hare mededeeling omtrent het doel der Vereen. n.l. helderder kennis te krijgen van de Schrift, en de middelen daartoe aangewend, in 't bijzonder het van buiten leeren van het te bespreken gedeelte, zulk eene hartelijke instemming vond bij de hoorders. 't Was een zeer genoegelijk samenzijn, maar 't werd tegen het einde eenigszins verstoord door de plotselinge ongesteldheid van een' der leden, die echter genadig door den Heer voor de Vereen. en de Gemeente is gespaard.

Op Zondag 3 Dec. beleed een broeder, die tot de overgave aan den Heer was gekomen bij de onlangs gehoudene samenkomsten, zijn geloof in Hem voor de Gemeente, en werd door haar aangenomen om op 10 Dec. door den doop in haar midden te worden opgenomen.

Make de Heer nog vele zondaars tot Gods kinderen, en brenge Hij Zijne kinderen tot gehoorzaamheid aan Zijn Woord.

—

HENGELO. De samenkomsten van 20—24 November j. l. alhier gehouden waren weer zeer gezegend, zooals in het verslag van Br. Roeles, in dit nommer door u kan gelezen worden. De Heere heeft groote dingen gedaan, dies zijn wij verblijd. Twee, een Broeder en Zuster, van de op de Samenkomsten geredden, werden met nog een Broeder en twee Zusters op Woensdagavond, 6 December, gedoopt. Een heerlijke avond bereidde ons de Heer in dit toegetreden vijftal.

Ook het 13 jarig feest van de Chr. Jongelingsvereeniging, wat op Zaterdag 4 Nov. j.l, gevierd werd, was buitengewoon opgewekt en gezegend.

Dinsdagavond, 21 Nov. j. l. nam de Heere een bejaarde Zuster tot zich. Helder in haar geloof tot het uiterste haars levens, was zij eene stille, nederige en gelukkige discipelin van den Heere Jezus. Die haar nu, volgens hare begeerte, uit haar lijden heeft verlost. Met blijdschap staren wij haar na.

—

DEVENTER. Onze bijeenkomsten worden drukker bezocht. De bidstonden zijn immer ernstig. Vele Broeders en Zusters gaan voor in 't gebed.

Met biddend verlangen zien wij uit naar eene geschikte plaats voor openbare prediking. Ook deze zaak zij der zuster-gemeenten dringend aanbevolen.

Zondag, 3 dezer, mochten wij weer twee Broeders en een Zuster door den doop in ons midden opnemen: een Broeder uit Deventer, de anderen uit Zuften. Wij verwachten spoedig meer.

—

DEVENTER. Was 't Zondag 3 dezer een heerlijke dag voor de Gem. alhier, niet minder de 10den December, toen wij weer rijkelijk 's Heeren gunst mochten smaken, doordat *drie* Broeders en *twee* Zusters door den *doop* beleden, *Christus* — en niet meer tot de *wereld* te behooren.

Twee Broeders en één Zuster waren uit Zutphen, en de andere *twee* uit Deventer. Ps. 103.

—

FOXHOL. Het zal onze zuster-gemeenten zeker aangenaam zijn ook weer eens iets van de Gemeente hier te vernemen.

Bijzonderheden echter hebben wij niet te vermelden. De Gemeente gaat zachtkens en eenvoudig voort, en verblijdt zich in de gemeenschap met haren Heiland en onder de hoede van den Herder der zielen.

Iedere Vrijdag dient br. v. Beek van Groningen onder ons; 's daags door huisbezoek en 's avonds door openbare prediking. Die werkzaamheid verkwikt ons zeer bij het gemis van eenen bepaalden voorganger.

Wij bevelen ons in de voorbede der broederen aan.

—

HAARLEM. De gemeente alhier mag zich verheugen, hoe klein in getal zij ook wezen moge, geregeld elken eersten dag der week het woord des levens te brengen aan ongeveer 130 kinderen, die in drie zondagscholen verdeeld zijn. Even als in de vorige jaren, wenschen wij nu weder met die kinderschaar kerstfeest te vieren.

Wij bevelen dezen onzen arbeid, zoo wel als onze voorgenomen feestviering, in den gebede van alle B.B. en Z.Z. aan; en mochten onder u zijn, die, gedachtig aan onze geringe financieele krachten, de begeerte niet kunnen weerstaan om ons te helpen, zoo roepen wij hun toe: „onderdrukt die begeerte niet, want die is van God!" Want wij hebben hulp noodig, die wij biddend, maar in geloof, van Hem willen verwachten.

Mocht iemand ons iets willen zenden voor dit doel, dan is de ondergeteekende gaarne bereid dat te ontvangen.

Namens de gemeente alhier,

E. v. D. STEUR Ez., *Secretaris*.

Voortingstraat.

VARIA

In West-Afrika woont een volksstam, de Mendistam genaamd, die over de schepping der menschen en het verschil tusschen hen op deze wijze spreekt: God maakte den blanken man vroeg in den morgen, en besteedde veel tijd om hem kennis van boeken en kennis van God te geven, en hem te leeren hoe hij vele mooie dingen maken moest. Toen liet Hij hem gaan. Vervolgens maakte hij eenen Mahomedaan, en gaf hem weinig kennis van boeken, wees hem, hoe hij sommige mooie dingen maken moest en liet hem gaan. Daarna maakte Hij een' Mendi, en leerde hem het land te bearbeiden, zijne kleêren, matten en kano's te maken en liet hem gaan. Eindelijk maakte Hij een' Sherbro, en toen Hij hem klaar had, ging de zon onder, en Hij had geen tijd dan om hem nog even te leeren, hoe hij zout moest maken en visschen vangen, maar hij beloofde hem terug te zullen komen om hem meer te leeren. Maar Hij vergat het, en daarom is de Sherbro zoo dom."

—

Een zendeling vroeg aan eene bekeerde heidensche vrouw: „Wat verstaat gij onder verlossing?" Het antwoord was: „Zoo dicht bij God te zijn als ik nu bij u ben."

CORRESPONDENTIE

Met de verschijning van het laatste nummer van dezen Jaargang zijn wij zoo vrij in den loop dezer maand, door bereidwillige vrienden en correspondenten, per kwitantie over den abonnementsprijs à *f* 1.— te beschikken.

Onze abonné's op onderstaande plaatsen evenwel verzoeken wij vriendelijk ons het bedrag per postwissel over te willen maken, des verkiezende met aftrek der verzendingskosten. Die ons bovendien nog 10 cents schuldig is voor het boekje „Het Genadewerk Gods" of 25 cts. voor een Jaarboekje, verzoeken wij dit er aan toe te willen voegen.

Die plaatsen zijn:

Anjum.	Grouw.	Parrega.
Apeldoorn.	Heemstede.	Schoonderloo.
Appingadam.	Ihrhove.	Slochteren.
Bedum.	Joure.	Steenwijk.
Beemster.	Middelsterwehr.	Tzum.
Bennebroek.	Nieuwediep.	Utrecht.
Beverwijk.	Numansdorp.	Vogelenzang.
Chaam.	Oosterbierum.	Vorden.
Dalmsholte.	Oosterend.	Vriesschelo.
Doetinchem.	Oosthem.	Wagenborgen.
Elburg.	Ossenzijl	Wijheterholt.
Everdingen.	Oudega.	
Goes.		

Adres: J. HORN, te SNEEK.

LIEFDEGAVEN.

Kerkgebouw te Groningen.

Van K. te F. *f* 2.50. van B. J. te A. *f* 1.—

China.

Voor de Zending in China ontvangen van C. M. te Hengelo *f* 5.00.

Advertentiën.

** Door Gods goedheid voorspoedig bevallen van een welgeschapen **Zoon** AKKELINA SCHENKEL, geliefde Echtgenoote van

D. KLOOSTER.

GRONINGEN 28 Nov. 1882.

** Geboren: **Hillechiena**, dochter van

J. KRUIT en T. DETHMERS.

GASS.-NIJV.-MOND, 10 Dec. 1882.

Tot smart van ons ouderhart werd ons door den dood ontnomen, ons jongste Zoontje **Geert** in den ouderdom van bijna 4 maanden.

Wij zwijgen Gode, wiens wil heilig is.

L. DOL.

H. DOL — BEENS.

GRONINGEN 24 Nov. 1882.

EVANGELISCHE SAMENKOMSTEN

te GRONINGEN.

D. V. op 15 Januari en volgende dagen.

SNELPERSDRUK VAN J. J. WIARDA, TE SNEEK.

No. 1. 15 JANUARI 1883. 2de Jaargang.

DE CHRISTEN,

MAANDBLAD,

UITGEGEVEN DOOR DE

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

DIT BLAD VERSCHIJNT EENS IN DE MAAND.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

ABONNEMENTSPRIJS:

Per jaar, franco per post . . . . *f* 1.00.
Enkele nummers . . . . „ 0.10.

Bijdragen en Ingezonden Stukken
WORDEN FRANCO INGEWACHT BIJ DE REDACTIE,
Adres: H. Z. KLOEKERS, te Nieuwe Pekela.

ADVERTENTIËN AAN DEN DRUKKER.

ADVERTENTIEPRIJS:

Een tot vijf regels . . . . *f* 0.50.
Elke regel meer . . . . „ 0.05.
Groote letters naar plaatsruimte.

EENE BESPIEGELING OVER DE VERLOSSING.

Naar het Engelsch.

Daar zijn drie feiten, die zoo volkomen door de geschiedenis en de ervaring bevestigd worden, dat eene beschouwing er van zal kunnen leiden tot waardeering van hetgeen wij nader hopen te laten volgen. Als wij die feiten in hunne betrekking tot malkander en tot de zedelijke belangen van den mensch goed beoordeelen, dan zullen wij moeten erkennen, dat zij van zeer groot gewicht zijn. Wij willen deze feiten aantoonen in verband met de berichten en de beginselen, waarop zij rusten, en tevens aantoonen hoe groot belang wij er in behooren te stellen, vanwege hetgeen daarmede in onafscheidelijk verband staat.

Het eerste feit is, dat er in de natuur van den mensch, of in de omstandigheden, waarin hij zich bevindt een zeker iets is, dat hem leidt om een hooger wezen te erkennen en te aanbidden. *Wat* dat iets is? Een instinct door zijn' Maker in hem gewrocht? Eene gevolgtrekking van het verstand, dat van de dingen, die gemaakt zijn, tot eene eerste oorzaak meende te moeten besluiten? De vrucht van eene overlevering, die van de eerste aanbidders door alle geslachten der menschen voortwerkte? Of een, of ander, of alle deze denkbeelden vereenigd er de oorzaak van zijn doet niets ter zake; het feit blijft er hetzelfde om, en dat feit is: *de mensch is een godsdienstig wezen*, — DE MENSCH WIL AANBIDDEN.

Met het oog op deze neiging van den mensch hebben sommige wijsgeeren, die naar eenen soortnaam voor den mensch zochten, om hem van andere soorten van wezens te onderscheiden, den mensch *„een godsdienstig dier"* genoemd. En deze benaming is juist, want in welk deel der wereld, en onder welke omstandigheden men den mensch ook moge aantreffen, het is altijd waar geweest, in alle eeuwen der wereld, waarvan wij eenig bericht bezitten, hetzij deze berichten als geschiedkundig waar bewezen, of naar het gebied van het fabelachtige moesten verwezen worden: *de mensch wil aanbidden.*

Het is zoo, daar zijn reizigers geweest, die berichten gaven van afgezonderde volken, welke geen hooger wezen kenden of erkenden; maar bij later en nader onderzoek zijn die berichten altijd bevonden op eene dwaling te berusten, of wel een bewijs te leveren, dat zulk een volk achteruitgegaan, en beneden de massa van hunne soort, tot op de grenzen van het redelooze vee, verzonken was. Van het gansche menschdom, door alle eeuwen heen, in allerlei volken en talen over het vaste land en over de eilanden der zee verspreid, moet gezegd worden, dat men ter nauwernood één wel bevestigd bewijs kan leveren, in strijd met het feit, dat de mensch, gedrongen door instinct of door de macht der omstandigheden, iets aanbidt, dat hij gelooft de eigenschappen van een hooger wezen te bezitten.

Het tweede feit staat door den aard der zaak met het eerste in het naauwste verband, en is van het hoogste belang. Wij zouden het in de volgende woorden kunnen uitdrukken, namelijk: *Het zedelijk karakter van den mensch wordt, door aanbidding, gevormd naar het voorwerp, dat door hem aangebeden wordt.* Dit is een onverbiddelijk gevolg. De aanbidder beschouwt het karakter van het voorwerp, dat door hem aangebeden wordt als de standaard van volmaaktheid. Dientengevolge veroordeelt hij in zichzelven alles, wat met dat voorwerp in strijd, en keurt goed alles, wat met dat voorwerp in overeenstemming is. De strekking hiervan is, dat hij alles poogt te vermijden, wat in hem en in zijnen wandel, door het karakter en de voorschriften van zijnen god, veroordeelt wordt, en er naar streeft om in alles, aan hetgeen met dat karakter en die voorschriften in overeenstemming is, gelijkvormig te worden. De aanbidder begeert de gunst van het voorwerp zijner aanbidding, en zijn verstand zegt hem, dat hij die niet anders deelachtig kan worden dan in overeenstemming met den wil en het karakter van dat voorwerp. Gelijkvormigheid aan het beeld van het aangebeden voorwerp moet derhalve het streven van den aanbidder zijn. Zijne pogingen moeten hem ieder oogenblik, dat hij aanbidt, uit den aard der zaak er toe leiden om zijn karakter meer en meer met het karakter van het voorwerp zijner aanbidding in overeenstemming te brengen.

Dit feit wordt door de geschiedenis van alle volken bevestigd. Zonder eenige uitzondering is het karakter van elke natie en van elk geslacht der menschen gevormd of gewijzigd door het karakter der goden, die oorspronkelijk door hen aangebeden of later onder hen verkondigd en aangenomen werden. Wij willen van de geschiedenis der heidensche volken eenige voorbeelden aanhalen om dit feit te staven.

Een zeer treffend voorbeeld vinden wij in de Scythen en andere Noordsche volken, die de macht van Rome eerst ten onder gebracht en daarna vernietigd hebben. Odin, Thor en andere van hunne goden waren voorstellingen van heldhaftige, bloeddorstige en wreede koningen, aan welke goddelijke eigenschappen toegeschreven, en die als goden aangebeden werden. De aanbidding dezer goden maakte, dat die volken uiterst wreed waren, en nergens meer vreugde in smaakten, dan in de verschrikkelijkste oorlogen en bloedtooneelen. Zij geloofden, dat een hunner goden, nadat hij een groot aantal menschen had omgebracht, zichzelven ook van het leven beroofde, en van daar dat het onder hen voor schande geacht werd op het ziekbed te sterven, en zij, die niet in den oorlog stierven, veelal zichzelven ombrachten, vreezende dat zij, eenen natuurlijken dood stervende, de zegeningen van de Walhalla niet zouden deelachtig worden.

Onder de goden der Grieken en Romeinen waren, in den vroegsten tijd van hunne geschiedenis, eenigen aan wier namen goede hoedanigheden verbonden waren, maar het karakter en gedrag, over het algemeen aan hunne goden toegeschreven, was van dien aard, dat heldhaftigheid, wraak, list en lust den boventoon hadden. In de latere geschiedenis dezer volken kwam hun godsdienst nog dieper in verval, en werd van den meest verlagenden aard.

Heldhaftigheid was nog de minst schadelijke invloed van hunnen godsdienst, maar partijzucht, veranderlijkheid, hartstochtelijkheid, onrechtvaardigheid, woede, wraak en wellust, die in hunne goden vereerd werden, werden daardoor steeds meer de karaktertrekken dier volken.

In sommige gevallen werden de meest verdorven hartstochten van den mensch, en zelfs van de dieren aan de voorwerpen hunner aanbidding toegeschreven, en terwijl zij daarvoor nederbogen, zonken zij zelven tot den laagsten trap van zedelijkheid.

De Egyptenaren, de eerste beoefenaars van kunsten en wetenschappen, waren aanbidders van beesten, en het is bewezen, dat beestachtigheid, de laagste ondeugd, waartoe de mensch kan verzinken, onder hen algemeen gevonden werd. De schilderstukken en beelden van hunne goden in de catacomben zijn voor het grootste deel vereenigingen van dieren, vogelen, slangen, vliegen etc. op de afschuwelijkste en meest onnatuurlijke wijze samengevoegd, — een bewijs, dat de geest der aanbidders met de vuilste en meest onnatuurlijke denkbeelden vervuld was.

Venus, die door bijna alle volken der oudheid aangebeden werd, was eene verpersoonlijking van den wellust. De daden, die door hare aanbidders als bewijzen van eerbied verricht moesten worden, mogen niet genoemd worden. In de beste dagen van Corinthe — „Corinthe het oog van Griekenland" — waren de heiligste personen in die stad menschen, die aan den dienst van Venus, dat is aan den wellust toegewijd waren. Aan deze bron had Corinthe het grootste deel van haar inkomen te danken. Het gevolg was dat hare inwoners een spreekwoord werden van onbeschaamdheid en bedrog.

Almacht en alomtegenwoordigheid, die door theologen natuurlijke eigenschappen der Godheid genoemd worden, werden over het algemeen aan de heidensche goden, en in het bijzonder aan hen, die aan het hoofd der lijst stonden, toegeschreven; maar hun zedelijk karakter was altijd gebrekkig en over het algemeen van strafbaren aard. Een van de beste voorbeelden van de gansche mythologie der ouden was de Romeinsche Jupiter; maar indien een gedenkpenning van dezen besten hunner goden geslagen ware geworden om zijn karakter aan te duiden, dan zou men aan de eene zijde hebben behooren te graveeren: *Almacht*, *alomtegenwoordigheid*, *rechtvaardigheid*, en aan de andere *hartstocht*, *wraak* en *lust*.

Men schreef den wreeden, verdorven of beestachtigen goden almacht en alomtegenwoordigheid toe, en door den terugwerkenden invloed van het aangebeden voorwerp werd het karakter van den aanbidder verdorven, wreed en beestachtig. Zij aanbaden als het ware almachtige beesten of duivelen, en hoe meer zij die aanbaden hoe meer zij hen gelijk werden.

Het getuigenis aangaande den invloed van den afgodendienst en van het karakter der goden op hunne aanbidders wordt gegeven door mannen, die ten dezen aanzien het volste vertrouwen verdienen. In zijn 2de boek over de Republiek spreekt Plato over den verderfelijken invloed van de handelingen, die aan de goden toegeschreven worden, en stelt voor, dat zulke geschiedenissen niet in het publiek zullen worden medegedeeld, opdat de jeugd niet verleid worde om diezelfde ondeugden te plegen. Aristoteles geeft den raad, dat aan de beelden en portretten der goden geene onbeschaamdheden zullen worden aangebracht, tenzij dan in de tempels van zulke goden, die, naar het algemeen gevoelen, over de zinnelijkheid gezag uitoefenen. Welk een

aandoenlijk getuigenis van de meest geleerden en oordeelkundigen onder de heidenen! bevestigende de schandelijkheid van den heerschenden afgodendienst, maar tegelijkertijd toestemming gevende aan de aanbidding der ontucht in het geheim en in tempels.

Met het oog op de gruwelen, die te zijner tijd heerschende waren, roept Seneca uit: „Hoe groot is de dwaasheid der menschen! Zij fluisteren de afschuwelijkste gebeden, maar als zij merken, dat iemand hen beluistert, dan zwijgen zij. Zij schamen zich niet aan de goden bekend te maken, wat een mensch niet mag hooren!” En op eene andere plaats: „Als iemand goed overweegt, wat zij doen, en waaraan zij zich onderwerpen — in plaats van het betamelijke zal hij het onbetamelijke, in plaats van het eerbare het schandelijke, in plaats van het redelijke zal hij het dwaze er van gevoelen!” Dit was het heidendom en zijn invloed in het toppunt van zijne beschaving volgens het getuigenis van de beste mannen in die tijden.

Naarmate Rome en Griekenland ouder werden, werd de kwaal des te erger, totdat het geheele staatkundige lichaam éene massa van zedelijke onreinheid werd. De toestand dezer natiën in latere dagen is beschreven door Tholuck, een man van het hoogste gezag. „Wij zouden natuurlijk verwachten,” zegt hij, „dat onder zulk eene groote verscheidenheid van goden, van godsdienstige handelingen, en van heilige geloften althans eenig beter gevoel zou zijn ontwaakt; dat althans eenig waarlijk godsdienstig bewustzijn zich zou hebben laten gelden; maar als wij het karakter van dit bijgeloof, en het getuigenis van de schrijvers van dien tijd nagaan, dan schijnt zulks het geval niet geweest te zijn. De geschiedenis van dien tijd door Petronius bewijst, dat tempels bezocht, altaren versierd, en gebeden tot de goden opgezonden werden, ten einde hen te bewegen om de nachten van onnatuurlijke zonden aangenaam te maken, pogingen tot vergiftiging te begunstigen en roof en andere misdaden voorspoedig te doen gelukken.”

Aangaande den verderfelijken invloed der afgoderij dier volken met welke wij in lateren tijd in aanraking zijn gekomen bezitten wij eene macht van levende getuigen. Een paar voorbeelden zullen voldoende zijn. Het volgende is een uittreksel van een officiëel stuk van den heer Oakley, een Engelsch ambtenaar in Bengalen. Sprekende van den invloed van de afgoderij in Indië, zegt hij van de aanbidding van den afgod Kalie, een van de meest aangebeden afgoden: „de moordenaar, de roover, de ontuchtige, zij allen pogen een wezen te verzoenen, wiens vereering bestaat in ontucht, en die zich verheugt in het bloed van menschen en beesten, en zonder het inroepen van wiens hulp geene daad van goddeloosheid bedreven wordt. De aanbidding van Kalie moet het hart verharden, en tooneelen van misdaad en bloedvergieting moeten voor zijne aanbidders aantrekkelijk worden.”

Volgens Dr. Medhurst verstaan de priesters van Boedha in China de leer van gelijkvormigwording van den aanbidder aan het voorwerp zijner aanbidding zeer goed, en wordt die door hen onderwezen. „Denk aan Boedha,” zeggen zij, „en gij zult Boedha worden. Als de menschen Boedha aanbidden en niet Boedha worden dan is het omdat zij slechts bidden met den mond en niet met het hart.”

Twee feiten zijn derhalve op filosofische en geschiedkundige gronden waar: *Vooreerst* — de mensch is een godsdienstig wezen, en wil het een of ander als een hooger wezen aanbidden, *en ten tweeden* — de mensch wordt door aanbidding zedelijk gelijkvormig aan het karakter van het wezen, dat door hem aangebeden wordt, en (den God des bijbels thans daargelaten) de aangebeden wezens onder de heidenen waren altijd van gebrekkigen aard en van een onheilig karakter.

Hier hebben wij derhalve een groote bron van het toenemend bederf onder de menschen. Wij vragen thans niet naar den oorsprong der afgoderij. Welke ook de bron, en waar ook de aanvang van haar bestaan moet gezocht worden, haar invloed is overal en altijd dezelfde geweest. Naardien de mensch nooit eenig voorwerp van volmaakte weldadigheid en rechtvaardigheid ter vereering uitgevonden heeft, maar het een en ander niets beter was dan de vergoding van helden of van de onvolmaakte vermogens en onreine hartstochten van menschen en beesten, zoo kon het niet anders of de mensch moest, door zijne behoefte aan aanbidding, en het aanbidden van zulke onvolmaakte en verdorven voorwerpen, steeds meer in verstand en hart verduisterd en verdorven worden.

(*Wordt vervolgd.*)

ROGER WILLIAMS.

De eerste verdediger van volmaakte vrijheid van het geweten in den nieuweren tijd, de grondlegger van den Staat van Rhode Island, en de stichter van de eerste Gemeente van Gedoopte Christenen in de Vereenigde Staten van Noord-Amerika was Roger Williams.

Deze beroemde man werd in 1599, in Wallis geboren. Wij hebben geen bericht aangaande zijne voorouders, waarop eenig vertrouwen kan gesteld worden. Men beweert, dat hij aan Cromwell was verwant; maar het is mogelijk, dat deze bewering enkel een gevolg is van zijnen veelvuldigen omgang, en de overeenstemming van denkbeelden op menig gebied, met dezen machtigen Beschermer van Engeland. Wij kunnen althans geene bewijzen leveren, dat hij ooit eenige andere betrekking met dezen heeft voorgewend.

Reeds in zijne vroege jeugd gevoelde hij den gezegenden invloed van den godsdienst, en zijne talenten, die bij gelegenheid van het opteekenen van eene preek, die hij gehoord had, aan het licht kwamen, verzekerden hem de hulp en bijstand van een groot rechtsgeleerde, genaamd Sir Edward Coke. Deze heer stelde hem in staat om zijne studiën aan eene der Universiteiten te volbrengen, maar toen hij die voleindigd had, ging hij er toe over om zich voor de balie te bekwamen. Niet lang daarna richtte hij evenwel zijne aandacht op hetgeen meer met zijne geestesrichting overeenstemde, en begon hij de theologie te bestudeeren.

De noodige bekwaamheden in dit vak bezittende werd hij tot priester in de Engelsche kerk georddend en niet lang daarna in eene der parochiën van die kerk tot leeraar aangesteld. Hier nam hij zijne plichten met de meeste getrouwheid waar; maar ten gevolge van de beginselen van vrijheid, die hij begon te verdedigen, en de denkbeelden van de zoozeer vervolgde Puriteinen, die hij vervolgens omhelsde, zag hij zich met der tijd genoodzaakt om de tyrannij van de Bisschoppen te ontvluchten. Dientengevolge voer hij over den Atlantischen Oceaan, naar Boston, in Noord-Amerika, alwaar hij op den 5den Januari 1630 aan wal stapte.

Te dier tijd was hij nog maar weinig meer dan 30 jaren oud; maar had toch reeds die leer gevat, die hem in het vervolg van tijd onsterfelijken roem bezorgde. Hij alléén had dat beginsel begrepen, hetwelk het eenig wezenlijk middel tegen alle onverdraagzaamheid kan genoemd worden. Hij drukte het uit in de eenvoudige woorden: „*de onschendbaarheid van het geweten*,” en beweerde, dat de burgerlijke overheid wel de misdaad beteugelen, maar nooit over de gedachte heerschen, — wel de zonde straffen, maar nooit de vrijheid der ziel aanraken mocht. Zijne leer noodzaakte tot eene algeheele reformatie van de godsdienstige rechtsgeleerdheid, en eischte, dat de regeeringen het dwingen tot godsdienstige eenvormigheid verzaken, het vuur der vervolgingen, dat reeds zoo lang gebrand had, blusschen, de wet, die de menschen oplegde om den openbaren godsdienst bij te wonen, herroepen, de tienden en alle gedwongene bijdragen tot onderhoud van den godsdienst afschaffen en gelijke bescherming aan elken vorm van godsdienst verleenen zouden, en nooit veroorlooven, dat het Burgerlijk Bestuur zich tegen de Moskee van den Mahomedaan, of tegen het altaar van den vuuraanbidder, of tegen den Joodschen of Roomschen of welken godsdienst ook, verzetten zou.

Het is wonderbaar te zien met welk eene helderheid van geest Roger Williams deze gevolgen van zijn groot beginsel afleidde. Gelijk Pascal en Edwards, deze stoute en diepe denkers op andere punten, nam hij gaarne elke zuivere gevolgtrekking van zijne stelling aan, maar met onwederstaanbare kracht, en met de grootste omzichtigheid verwierp hij elke onzuivere redeneering en aantijging.

Zoodra hij in Boston was aangeland, bevond hij zich te midden van de kerken van Nieuw-Engeland zonder zich evenwel bij een harer aan te sluiten. Ook dáár hadden zij het gebruik maken van macht in het godsdienstige nog niet opgegeven; hoe zou hij zich dan met zijn gansche hart hebben kunnen aansluiten bij degenen, die de walgelijke trekken van de Engelsche wetgeving op dat gewichtige punt nog vasthielden! De Burgerlijke macht stond er op, dat ieder mensch den openbaren godsdienst zou bijwonen. Williams verwierp die wet. De menschen te noodzaken om zich met hen te vereenigen, die verschillende godsdienstige begrippen waren toegedaan, werd door hem beschouwd als geweld doende aan hunne natuurlijke rechten. Den ongodsdienstigen en onverschilligen naar den openbaren eeredienst te dwingen was, volgens hem, de eisch om huichelaar te wezen. „De ongeloovige is dood in zonde,” en den onverschillige te noodzaken om van den eenen vorm van godsdienst tot eenen anderen over te gaan was „gelijk het aantrekken of veranderen van een kleed om de lendenen van eenen doode.” Niemand behoorde gedwongen te worden om te aanbidden, noch ook om tegen zijne eigene vrije keuze eenigen godsdienst te ondersteunen, dewijl dit nog meer van den godsdienst afkeerig maakte, en ook in het maatschappelijke op niets anders dan ellende kon uitloopen.

Verbaasd over deze zijne beginselen riepen zijne tegenstanders uit: „Is dan de arbeider zijn loon niet waardig?”

„Voorzeker!” antwoordde Williams, „MAAR VAN DEGENEN, DIE HEM GEHUURD HEBBEN.”

De strijd tusschen Williams en zijne tegenstanders leidde eindelijk tot de vraag naar het recht en den plicht der overheid om het volk tegen verderf te bewaren, en om te straffen, hetgeen in hunne oogen als dwaling en ketterij moest worden beschouwd.

Williams beweerde, dat de overheid slechts agenten of commissarissen van het volk waren aan wie nooit eenig gezag in zaken van godsdienst kon worden opgedragen, omdat het geweten eene persoonlijke zaak is, en geen eigendom van eenig staatkundig lichaam; — en met bewonderenswaardig redebeleid, de groote waarheid in de stoutste vormen voorstellende, beweerde hij, dat de burgerlijke overheid niet tusschen beide mocht komen, zelfs niet om eene Gemeente of kerk voor algeheelen afval of volslagen ketterij te bewaren, en dat aan elke secte en elken vorm van godsdienst gelijke bescherming behoorde verleend te worden.

Met dezelfde juistheid voorzag hij den weldadigen invloed van zijne beginselen op het algemeene welzijn der maatschappij. „De verwijdering van het juk der dienstbaarheid zal” — zoo sprak hij in latere dagen tot bevestiging van zijne vroegere uitspraken — „eene daad van barmhartigheid en rechtvaardigheid wezen jegens de natiën, die in slavenboeien gebonden zijn, en tevens een krachtige band om de algemeene vrijheid en vrede te bewaren van het individu en van het geheel ten behoeve van allen.”

Zelfs in Amerika waren zijne denkbeelden aangaande de grenzen van de kerkelijke en burgerlijke macht den geest der eeuw zóó verre vooruit, dat zij grooten aanstoot gaven, en toen hij verzocht was geworden om den Eerwaarden heer Skelton, van Salem, in zijnen arbeid te komen helpen, kwam de algemeene vergadering (synode) van Massachusetts tusschen beiden om dat te verhinderen. De Gemeente hield evenwel vol in haren eisch, en zoo kwam hij dan voor eenen tijd in haar midden arbeiden. In den loop van den zomer werd hij evenwel genoodzaakt om te vertrekken, en vertrok naar Plymouth, alwaar hij niet lang daarna verkozen werd om den Eerwaarden heer Smit in zijnen arbeid behulpzaam te zijn, en twee jaren werkzaam was. In dien tijd maakte hij echter tevens gebruik van de gelegenheid om met Massassit en Canonicus, twee hoofden der Indianen, kennis te maken, en schijnt er zelfs aan gedacht te hebben om zich geheel en al aan de zending onder deze stammen te wijden; maar in 1633 ontving hij eene uitnoodiging om naar Salem terug te komen, aan welk verzoek hij gehoor gaf, en toen Ds. Skelton in het volgende jaar stierf, werd hij gekozen om ZEw. op te volgen. Men veroorloofde hem echter niet om hier langen tijd in vrede te arbeiden, want in Juli 1635 werd hij, tengevolge van zijne bewering, dat „DE BURGERLIJKE MACHT GEEN RECHT HEEFT OM OVER HET GEWETEN TE HEERSCHEN,” gedagvaard om voor de algemeene vergadering te Boston te verschijnen.

Om zijne opzending naar Engeland te ontgaan zag hij zich in Januari 1636 genoodzaakt om op nieuw zijne Gemeente te verlaten, en wel om naar het gebied van Naraganset de vlucht te nemen, alwaar hij eindelijk, na een vreeselijk lijden, gelegenheid vond om eenig land te koopen. Dit land werd onder de twaalf medevluchtelingen, die hem vergezeld hadden, verdeeld, met het doel om er een toevluchtsoord te hebben voor allen, die om des gewetens wille vervolgd, tot hen de toevlucht zouden nemen. De stad, waarvan hij op deze wijze den grondslag legde, noemde hij PROVIDENCE. Het Bestuur werd gevestigd op den grondslag van eene zuivere democratie. Te gelijker tijd liet hij geene gelegenheid voorbijgaan om het karakter der Indianen, waaronder hij woonde, te veredelen en te verbeteren, en door zijne trouw en christelijk gedrag tegenover hen, verwierf hij zich eenen grooten invloed om dat doel te bereiken. Door dezen invloed was hij zelfs het middel om, op groot ge-

vaar van zijn eigen leven, bij twee ernstige gelegenheden, den Staat van Massachussetts voor algeheele vernietiging te beveiligen, en alzoo, naar het voorbeeld van zijnen goddelijken Meester, kwaad met goed aan zijne vijanden te vergelden.

Toen hij vervolgens, na ernstig en biddend onderzoek tot de overtuiging gekomen was, dat de kinderbesprenging met de Heilige Schrift in strijd, en de doop der geloovigen naar den wil des Heeren was, liet hij zich doopen, en vestigde te Providence *de eerste Gemeente van Gedoopte Christenen in de Vereenigde Staten van Noord-Amerika*. Dit geschiedde in 1638.

Korten tijd daarna onttrok hij zich echter aan deze Gemeente, niet alsof hij met den doop der geloovigen gebroken had, maar ten gevolge van eene verkeerde uitlegging der Profetiën, doch bleef steeds teeder van geweten, en bezield met een ernstig verlangen naar de opheffing van zijne twijfelingen.

Het overige van zijn leven was hoofdzakelijk gewijd aan het welzijn van zijne kolonie, aan het beperken van partijschappen, die haar somtijds met den ondergang bedreigden, aan het verkrijgen van een octrooi van Engeland, en aan het verheffen van zijne kolonie tot die achting en eer, waartoe zij, van wege hare uitnemende instellingen gerechtigd was. Met dit doel bezocht hij tweemaal het land zijner geboorte, en maakte van die bezoeken tevens gebruik om het grootste deel van zijne belangrijke schriften door den druk publiek te maken. Met al deze zorgen beladen vinden wij hem vervolgens ook weder bezig met de bediening van het evangelie, en op zijn 77ste jaar was hij zelfs nog werkzaam in het gebied van Naraganset, ten einde onder de inboorlingen den onnaspeurlijken rijkdom van Christus te verkondigen.

Zóó leefde deze eerwaarde patriarch; een van de godsdienstigste, onbaatzuchtigste, meest conscientieuse, vergevensgezinde en beroemdste onder de menschen; een man, die onder alle vervolgingen, zorgen en moeiten, met dezelfde ongeschonden oprechtheid, kalmte en standvastigheid zijne vrije en evangelische beginselen wist te handhaven, steeds toenemende in kennis en deugd naarmate zijn onderzoek en strijd meer licht voor hem deed opgaan; een man, die meer gedaan heeft ter bevordering van godsdienstige en burgerlijke vrijheid dan éénig ander, wiens naam in de jaarboeken der nieuwere geschiedenis kan worden aangewezen. Hij was de eerste in den nieuweren tijd, die de leer der vrijheid van het geweten, en van gelijkheid van gedachten voor de wet in al hare volheid uitsprak; en in de verdediging er van was hij de voorlooper van Milton, en meer geducht dan zelfs een Jeremia Taylor. — Hij stierf te Providence 84 jaren oud zijnde, en werd daar begraven met al den eerbied, dien hij had verdiend, en met al de plechtigheid waarover de kolonie beschikken kon.

MATTHEUS 5: 16.

Laat uw licht schijnen.

Veel wordt er in de laatste dagen gesproken over Christelijken arbeid, en voorzeker nimmer te veel. Laat ons echter eens over het schijnen van ons licht spreken. Dit is toch het groote doel dat Christus Zijne discipelen voorgesteld heeft. Het is hun plicht om hun licht alzoo te laten schijnen, dat de menschen, hunne goede werken ziende, God mogen verheerlijken. Zij zijn de kaarsen, die aangestoken zijn en op den kandelaar geplaatst om allen te verlichten, die in het huis zijn.

Er zijn drie dingen; waarop pas bekeerden wel acht mogen geven.

Ten eersten. De Heer steekt Zijne eigene kaarsen aan. Wij zijn uit ons zelf geen licht; wij zijn licht in den Heer, omdat Hij ons heeft aangestoken en het licht in ons onderhoudt. Aldus moeten wij schijnen omdat ons licht is gekomen. De Heer gaat rond onder ons in de laatste dagen. Op verschillende plaatsen worden Evangelische samenkomsten gehouden en zondaars worden bekeerd. De Heer verlicht voor en na menige ziel door het licht van het eeuwige leven. Op vele plaatsen, in vele huisgezinnen zijn kaarsen ontstoken, waar vroeger slechts duisternis van onkunde en zonde was. Het zijn des Heeren daden en het is wonderlijk in onze oogen.

Ten tweeden. De Heer plaatst Zijne eigene kaarsen. Hij plaatst een ieder daar, waar hij zijn nut kan hebben. Hij steekt ze niet aan om onder een koornmaat geplaatst te worden, of waar het schijnen nutteloos is. In dit opzicht heeft Hij geene verborgenheden. Wij mogen niet in staat zijn om te ontdekken, waarom Hij den eenen hier en den anderen ginds plaatst; Hij weet zelf het waarom, en dat is voldoende om ons tevreden te stellen. Zijne wijsheid kan niet dwalen. Dit bedenkende, blijven wij bewaard van een groot kwaad, waartoe wij zouden kunnen vervallen. Soms denken wij dat, wanneer onze positie slechts anders ware, wij nuttiger zouden zijn. Als wij bij voorbeeld eens op een vuurtoren of eene andere verhevene plaats waren gesteld, dan zouden wij een groot licht verspreiden; maar nu zijn wij slechts in eene kleine kamer of boven aan den trap of op den hoek van eene eenzame straat of steeg geplaatst en wij worden ontevreden. Waarom? Omdat onze belangrijkheid, ons gewicht en gevoel van eigenwaarde zijn gekwetst en alzoo wordt ons licht duister.

Dit is zeer verkeerd van ons, en allen die met ons in aanraking komen verliezen daardoor. Dan gaan wij soms, waar de Heer ons niet roept, bijv.: Het was niet de wil des Heeren dat Lot in Sodom zou zijn, maar zijne eigene keus, en wat waren de gevolgen? Maar waar het des Heeren plaats is en niet onze eigene dwaze keuze, laat ons daar tevreden zijn; want dat is de plaats, waar wij nuttig, ja het nuttigst kunnen en zullen zijn. Het is niet verandering van positie, maar berusting in des Heeren wil, in de verzekering, dat Hij het beste weet, waardoor wij in staat worden gesteld ons licht te laten schijnen op de plaats, ons door Hem aangewezen.

Terwijl de Heer Zijne kaarsen aansteekt en plaatst is het ten derden de taak van Zijne lichten om te schijnen. Hoe doen wij zulks? Wij schijnen door goede werken te doen — dit is de vlam van de kaars — goede werken, ingegeven door den Heiligen Geest en beantwoordende aan de werken door Hem zelven gedaan. Eene oorzaak van de weinige gelijkvormigheid met onzen Heer onder de Christenen is de lage standaard, die wij ons voorstellen. In onze samenkomsten is die standaard hoog genoeg, maar daar is een tweede en lagere voor dagelijksch gebruik. Wij hebben onze eigene bewustheid gemaakt tot onzen standaard. Wij hebben ons gemeten naar ons zelven of naar hetgeen in de godsdienstige wereld voor voldoende wordt gerekend. Maar voor iederen dag, voor elke gelegenheid is de eenige standaard het leven van Jezus Christus, het leven dat was, dat is en zijn zal. Hij is het voorbeeld der rechtvaardigheid, ootmoedigheid, barmhartigheid, christelijke liefde, waarheid, vrede, zelfverloochening enz., die wij moeten ten toon spreiden. „Zooals Mijn Vader Mij gezonden heeft, alzoo zend ik u." Ik moet niet zijn als de heiligen en martelaren, niet als Petrus, Johannes of Paulus, maar als Jezus. Zijn leven, Zijne gelijkenis moet ik in mijn sterfelijk lichaam aan de menschen toonen, in staat om in waarheid te kunnen zeggen: „Christus leeft in mij."

Alsdan zijn de werken, die wij doen, de vlam van de kaars, welke de menschen *zien* en waardoor zij den Vader der lichten verheerlijken van Wien wij het licht verkregen hebben.

Het is dus onze zaak, niet om over schijnen te spreken, of theoriën daarover te hebben, maar eenvoudig om ons licht te laten schijnen en zoodoende getuigenis afleggen van den Heer. Deze eenvoudige gedachte ontmoet velerlei moeielijkheden. De een zegt: Ik ben nog zoo jong, mijn kandelaar is zoo klein. Geen nood. Laat uw licht schijnen. Een ander: Ik ben zoo arm, mijn kandelaar is maar van tin en niet van zilver, als ik rijker was, dan zoude ik nuttiger zijn. Het doet er niets toe. Laat maar uw licht schijnen. Een derde: Ik ben ziek, mijn kandelaar is gebroken. Laat uw licht schijnen, al is uw kandelaar zoo min, dat hij maar even in staat is u voor omvallen te behoeden. Wederom een vierde: Ik ben geheel uit den gewonen weg — in een' donkeren hoek, buiten alle menschelijk oog — ik wilde dat ik eene betere plaats had. Laat uw licht schijnen; de Heer weet waarom Hij u dáár heeft geplaatst. Wees verzekerd, dat Hij een doel daarmede heeft, wel waardig om vervuld te worden.

Er is niets bestand tegen de nederigheid, die eene der schoonste versierselen is van het christelijk karakter. De ware nederigheid is met kalmte te vervullen, wat de Heer u aanwijst; te schijnen, omdat Hij ons heeft verlicht; nimmer te denken aan eenigen lof of prijs, wat ons aangaat, maar blijmoedig te zijn in den lof van Hem, die ons heeft verwaardigd lichten te zijn temidden van de duisternis der wereld.

Het is eene bijzondere eigenschap van het leven van en in Christus, dat het in zijne grootste verhevenheid onder de nederigste omstandigheden te voorschijn treedt. Zoo werd het geleefd het eerst door Hem, die in een stal werd geboren en in eene kribbe gelegd, en dat is het bewijs, dat door Gods genade, het evenzeer door ons, onverschillig in welken lagen of nederigen toestand of plaats in de Maatschappij kan geleefd worden.

Indien wij niet *schijnen*, zal onze arbeid er zoo veel te minder waardij door hebben. Als wij wereldsch, zelfzuchtig, ijdel, slaven van gewoonte en mode enz. zijn, dan zal men weinig waarde aan onze woorden hechten, behalve misschien daaromtrent afkeer toonen. Het is niet in evenredigheid van den opgang dien wij maken, in onze welsprekendheid en helderheid, waarmede wij de waarheid kunnen verklaren, maar in evenredigheid van de *zuiverheid van ons schijnen*, in evenredigheid van de innigheid des levens en het licht van God in onze zielen, dat wij kunnen verwachten door God gezegend te worden.

Dat wij ons licht dan laten schijnen tot lof en prijs van Hem, die ons uit de duisternis heeft geroepen tot Zijn wonderbaar licht.

H. R.

EENE OPWEKKING.

Uit Cardiff in Wallis, ontvingen wij eenen brief, dien wij zoo vrij zijn ten deele te vertalen, en ter lezing aan te bieden; als volgt:

„Geliefde Broeder KLOEKERS,

. . . .

Ik verheug mij zeer te vernemen dat de zaak van de Gedoopte Christenen in Nederland, ongetwijfeld ook door middel van uwen arbeid, en den zegen des Heeren op uwe opwekkingsbijeenkomsten, zoo voorspoedig vooruit gaat. Zulke bijeenkomsten zijn ook het geheim van den voorspoed van het reddingsleger alhier. Hun ernst om zielen te redden, en hun geloof in een persoonlijk tegenwoordig Zaligmaker, *bereid om allen te verlossen*, is hunne kracht.

Hoewel mijne verplichtingen groot zijn, is het mij aangenaam voor de zaak van onzen dierbaren Verlosser, en ten behoeve van verloren zondaren, twee banknoten te zenden, ieder van 5 p. st. te zamen van 10 p. st. (ongeveer *f* 120.—)

Werp al uwe lasten en zorgen maar op den Heer, want het is *Zijne* zaak en Hij *zal* zorgen.

Met groeten, en heilbeden voor U en al de broeders en zusters

Oprechtelijk de Uwe R. C.

P. S. Ik hoop dat niemand tot lid aangenomen wordt, die niet het bewijs levert, dat hij de verlossing deelachtig is."

Dat de Heer persoonlijk tegenwoordig is, en bereid ons *allen* te verlossen; dat allen verlost worden, *zoodra* zij zich ter verlossing aan Hem overgeven; en dat de gemeente alleen hen, die belijden verlost te zijn als leden behoort aan te nemen, zijn punten, die ook onder ons volkomene zekerheid hebben, en met verlangen zien wij uit naar den tijd, dat alle verlosten, één van hart en één van ziel, als een heirleger Gods, dat dierbare evangelie aan allen zullen verkondigen en doen verkondigen.

De redding van zielen worde ons allen ernst. Tot nog toe is ons legertje in Nederland klein, maar toch bereid om voort te trekken, en zich uit te breiden.

Allen, die zich bij ons wenschen aan te sluiten, gelegenheden tot verkondiging van het evangelie willen verschaffen, of iets willen afzonderen (en mogen velen daartoe bereid zijn) om gelegenheden te zoeken, ten einde op andere plaatsen het evangelie te verkondigen, worden dringend uitgenoodigd daarvan kennis te geven, en hunne gaven in te zenden aan Ds H. Z. KLOEKERS te Nieuwe Pekelà.

GEDACHTEN.

De wetenschap is slechts een hoop stellingen, niet eene gouden keten van waarheden, als wij haar niet aan den troon van God willen verbinden.

F. P. COBBE.

De kennis laaft, maar lescht geen dorst.

TEN KATE.

Leer *neen* te zeggen, en het zal u van meer nut zijn dan Latijn te kennen. SPURGEON.

Breek uw hoofd niet al te zeer,
Breek uw wil, want dat is meer.

MATTHIAS CLAUDIUS.

Christus is waarheid voor het verstand, kracht voor den wil, liefde voor het hart, zekerheid voor de hoop, verwezenlijking voor alle begeerten, en zoowel reinigend als gebiedend voor het geweten.

DR. MACLAREN.

EENE BEDE UIT SNEEK.

Met bescheidenheid wenden wij ons bij dezen tot de lezers van „De Christen," ten einde van u eene gave te vragen voor de stichting van een lokaal ten behoeve van onzen arbeid in het Evangelie aan deze plaats.

Toen voor ruim 13 jaar de eerst ondergeteekende hier als Evangelist kwam arbeiden, bestond de lokaliteit voor prediking, zondagschool, zendings-, vrouwen- en jongedochters-vereeniging in een bovenkamertje. Al spoedig bleek die plaats te klein; de toehoorders verdrongen zich tot op den trap en soms gingen de lampen uit van wege de stikstof. De vrienden baden en de Heer gaf uitkomst.

Een oud pakhuis, dat vroeger als drukkerij en school dienst had gedaan kwam te huur, en hoewel de huurprijs driemaal hooger was dan die van het kamertje, en de krachten klein, aanvaardde men het nochtans met het oog op den Heer. Tien jaren is dat pakhuis nu bij ons in gebruik en de Heer stelde het tot een Bethel. Rijk gezegend was de arbeid, die aan deze plaats onder oud en jong geschiedde, niet het minst in de laatste jaren.

Evenwel bleek het hoe langer hoe meer voor den arbeid ongeschikt. 't Is bijna een bouwval; de gevel staat in bochten; het dak is slecht en lekt op vele plaatsen; de zolder en balken zijn vermolmd, en waar wij de wijde naden tegen stof en tocht met papier beplakten, hangt ook dat er aan flarden bij neer.

Behalve eene hooge huurprijs kwam ook het onderhoud geheel ten onzen laste. Dit maakte het zeer duur. Bovendien was het alles behalve uitlokkend voor het publiek.

Wij brachten deze zaak voor den Heer en peinsden op middelen om in dezen te kunnen voorzien.

Wij vonden de vrijmoedigheid om een stukje gronds te koopen, ten einde daarop een lokaal te stichten met twee arbeiderswoningen; eene woning voor een' koster, en eene om te verhuren, ten einde daarin eenige tegemoetkoming voor rente te hebben.

Een en ander zal de som van *f* 6500.— kosten en...... wij zijn arm; hebben zelfs niet één gegoede onder ons.

Doch onze hope is op God, in Wiens naam wij dit werk begonnen.

Geliefden! verblijdt ons met eene gave. Dat niemand onze bede afwijze, maar elk iets bijdrage naar dat hij welvaren van den Heere ontvangen heeft.

Alzoo zegt de Heer: **„Van alle man, wiens hart zich vrijwillig bewegen zal, zult gij mijn hefoffer nemen." Ex. 25: 2.**

Met heilbede en groete
Namens de Gemeente
J. HORN, *Voorganger.*
S. GORTER, *Ouderling.*
W. J. WIELENGA, *Secretaris.*
J. DE VRIES, *Penningmeester.*

Reeds met hartelijken dank ontvangen:
Velp: van en door Zr. M. E. W. *f* 10.—
Leeuwarden: door br. P. v. d. K. van den Heer H. Hulshof *f* 1.—; X. van N. N. *f* 2.50—
Franeker: van br. E. v. d. S. *f* 10.—
Harlingen: van br. J. v. d. K. *f* 2.50.

GEMEENTE NIEUWS.

SNEEK. De Heere maakt de wonderen van Zijne genade voortdurend groot in ons midden. Sedert de laatste 5 weken heerscht er eene stille opwekking onder ons. Vele zondaren komen tot hun Heiland.

Het liefdemaal op den 1en Kerstdag was recht verkwikkend. Ook het feest met de kinderen was eene blijde ure.

De opkomst onder de prediking is talrijker dan ooit te voren.

VALTHERMOND. Op den eersten Kerstdag vierden wij met de kinderen der Zondagschool een heerlijk feest.

Op den tweeden hielden wij liefdemaal met de Gemeente en mochten rijkelijk ondervinden, dat het goed en liefelijk is dat broeders samenwonen.

HAARLEM. Op 26 Dec. werd door de 3 Zondagscholen der Gemeente, met een gezamenlijk getal van 130 leerlingen, aangenaam Kerstfeest gevierd.

Met opgetogenheid en veel verwachting werd door de kleinen het feestuur verbeid, dat 's avonds 5 uur een' aanvang nam.

't Was een lust om die van vreugde stralende aangezichten te zien, toen zij rondom eenen prachtigen Kerstboom terneder zaten, die behalve van schitterende lichtjes, van vele prijsjes voorzien was.

Toch, en menigeen wees er de kinderen op, het kind in de kribbe, de geboren Heiland der wereld was het middelpunt van het feest.

Met aandrang en ernst, werden niet alleen de kleinen maar ook de ouders, die mede tegenwoordig waren, herinnerd, dat de Heiland geboren is om in onze harten geboren te worden.

Zegene de Heer de Zondagscholen van de kleine gemeente in Haarlem, is de bede van

Amst. Jan. '83. Een feestgenoot.

PEKELA. De broeder, die op den 3den December beleed, is ten aanschouwe van eene groote menigte hoorders op den 10den gedoopt geworden. — Onze Zondagschoolkinderen vierden op den tweeden Kerstdag een aangenaam feest in de tegenwoordigheid van vele belangstellenden. — Onze Gemeente genoot op den tweeden Kerstdag een eenvoudig, maar, van wege de woorden, die er gesproken werden, heerlijk liefdemaal. — En, hadden wij aan het einde des jaars toen de vraag tot ons kwam: „Heeft u ook iets ontbroken," veel grond om te erkennen, dat de Heer in wijze en heilige liefde over ons had gewaakt, bij den aanvang van het Nieuwe jaar werden wij er toe geleid om in allen ernst te bidden: „Uw wil geschiede." Ja, 's Heeren wil, niet de onze geschiede!

„Zijn wil is altoos wijs en goed,
't Is majesteit al wat Hij doet;
Dat ieder stil hierin berust
En Zijn bevelen doe met lust."

GRONINGEN. Mocht de Gemeente zich tegen het einde des vorigen jaars over vele liefelijke dingen verheugen, zij overtroffen alle verwachting eer de laatste ure des jaars geslagen was. Binnen den tijd van veertien dagen zagen wij een twaalftal personen tot de besliste overgave des harten aan den Heer komen. Dat de Gemeente ook zelve hierdoor werd bemoedigd en aangevuurd, zullen allen, die zich met ons in den zegen verblijden, wel begrijpen.

Het Jaarfeest der Jongedochters-vereeniging, dat ook door brs. en zrs. van Haulerwijk, Nieuwe-Pekelà, Foxhol en Groningen (Vereeniging nevens de onze) werd bijgewoond, ging niet ongezegend voorbij.

Het Kerstfeest mochten wij op aangename wijze vieren. Benevens de gewone Evangelie-prediking, werd met de kinderen der Zondagschool de geboorte van onzen Heiland feestelijk herdacht, waarbij een versierde en met vruchten beladen kerstboom niet gemist werd. Na het kinderfeest vergaderde de Gemeente bij wijze van een liefdemaal. Vele broeders spraken een eenvoudig en hartelijk woord, waardoor ons aller harten werden verkwikt, en niet het minst doordat nog eene ziel van den dood gered werd.

Op den eersten Zondag in het nieuwe jaar had de Heer ons andermaal vreugde bereid. Zeven broeders en zusters werden door den doop met de Gemeente vereenigd. Vol hemelsche vreugde en zalig genot, zetten wij ons aan de tafel des Heeren, teneinde den dood van onzen Heiland als ons leven te verkondigen. Ook werd bij die gelegenheid de nieuwgekozene Diaken, br. B. R. Klooster, door handoplegging in zijn ambt bevestigd.

Wij bevelen onzen arbeid *en vooral die op de Samenkomsten op* 15, 16, 17, 18 *en* 19 *Jan.* zeer in de voorbede der broeders aan. Onze God heeft reeds veel voorbereid, en wij verwachten rijke zegeningen. Loof den Heere mijne ziel!

DEVENTER. Wij mochten Zondag 17 Dec. 1882, wederom door den doop getuigenis geven van de waarheid der Schrift. Twee zusters betoonden zich in dezen gehoorzaam aan den Heer. De eene werd bekeerd op de hier onlangs gehouden „Samenkomst." De blijdschap straalt van haar aangezicht. De andere was reeds vele jaren geloovig en lang overtuigd, doch door allerlei drogredenen (wat helaas! bij zoovelen het geval is) trachtte zij zich zelf wijs te maken, dat ze gedoopt was. De waarheid bleef haar evenwel als eene onuitbluschbare fakkel voorlichten, zoodat ze de H. S. niet meer kon lezen of zij stootte zich aan de duidelijke verklaring des Heeren en Zijner Apostelen (God is het bekend hoeveele gewetens zich zelven aldus geweld aandoen en de waarheid in hun binnenste smoren, uit vreeze voor . . . . . ?) O, gij allen! die dit leest en in uwe ziel overtuigd zijt, wederstaat den drang des H. Geestes niet tot uw eigen verderf en ondergang, maar geeft u over aan den Heer, om ook inden doop gehoorzaam te zijn, en gij zult den zegen ervaren gelijk deze zuster. Het was te verwachten dat na deze daad van overgegevenheid een aanval des Satans zou komen, en die bleef ook niet uit. De geheele Gemeente werd er voor een oogenblik door geschokt. Doch de Heer heeft genadig den storm bestraft, en eene liefelijke stilte volgde. Haar man, die den daarop volgenden Zondag zou gedoopt worden, is door dezen storm geheel terneêr geslagen en heeft zich teruggetrokken.

EERSTE KERSTDAG

hadden wij hier voor het eerst „liefdemaal." De broeders en zusters uit Zutfen waren allen opgekomen, zoodat wij met 29 leden (behalve enkelen buiten de Gemeente) samen waren. Twee waren door bijzondere omstandigheden absent. Hoe eenvoudig dit liefdemaal ook was, toch was het op de aangezichten te lezen, dat de zielen met blijdschap en heiligen ernst waren vervuld.

Nadat „de dood des Heeren" was verkondigd, brak het uur van scheiden aan. Uit de handdrukken was af te leiden wat in de harten omging. Het scheiden viel moeielijk. Is het te verwonderen dat men bij deze gelegenheid alweer naar Pinkster uitzag? Wat hebben de kinderen Gods (wanneer de harten goed gestemd zijn) toch veel voor bij de wereld, en dat enkel door *genade.*

VARIA

WIJSHEID VAN VROEGER TIJD.

't Is wel (naar mijn begrip) in ouden tijd gezeid:
't Is beter dat het kind, dan dat de moeder schreit.

Vermaan uw vriend met stillen moede,
En straf uw kind met koelen bloede;
Want doet gij dit met gramme zucht,
Zoo dient gij zelfs te zijn getucht.

Maak dat uw kind niet ledig gaat:
Want niets te doen leert enkel kwaad.
Wie in zijn land geen koren zaait,
Is zeker, dat hij distels maait.

CORRESPONDENTIE

Onzen hartelijken dank aan allen, die ons het verschuldigde voor de Christen, het Jaarboekje en het boekje „Het Genadewerk Gods" toezonden, ook aan onze vrienden, die ons tot het invorderen van gelden behulpzaam waren.

Nog blijven wij onze vrienden op onderstaande plaatsen verzoeken, voor zooveel zij zulks nog niet deden, het aan ons verschuldigde per postwissel, des verkiezende na aftrek der onkosten, toe te zenden.

Anjum.	Doetinchem.	Slochteren.
Apeldoorn.	Goes.	Steenwijk.
Appingadam.	Heemstede.	Utrecht.
Bedum.	Joure.	Vogelenzang.
Beemster.	Oosthem.	Vorden.
Bennebroek.	Ossenzijl.	Wijeterholt.
Beverwijk.	Parrega.	
Chaam.	Schoonderloo.	

Adres: J. HORN te SNEEK.

Ons Jaarboekje is uitverkocht.

Advertentiën.

*** GETROUWD:

BEREND ZOOTJES Jr., *van Blokzijl,*

EN

SIETSKE DE VRIES, *van Sneek.*

Bij dezen betuigen wij onzen welgemeenden dank aan de Gemeente van Gedoopte Christenen te Sneek, voor de belangstelling bij ons Huwelijk ondervonden. PSALM 116 vs. 12.

SNEEK, 17 December 1882.

EVANGELISCHE SAMENKOMSTEN

zullen D. V. worden gehouden

te DEVENTER,

vanaf Maandag 29 Januari tot en met 2 Februari a.s.

Zij, die met ons in den zegen gelooven, zullen ook zeker in den gebeden mede arbeiden.

Mocht deze of gene ons tot bestrijding der kosten nog iets willen zenden, die doet een zeer goed werk. B. ROELES.

SNELPERSDRUK VAN J. J. WIARDA, TE SNEEK.

DE CHRISTEN,

MAANDBLAD,

UITGEGEVEN DOOR DE

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

DIT BLAD VERSCHIJNT EENS IN DE MAAND.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

ABONNEMENTSPRIJS:

Per jaar, franco per post . . . . *f* 1.00.

Enkele nummers . . . . „ 0.10.

Bijdragen en Ingezonden Stukken WORDEN FRANCO INGEWACHT BIJ DE REDACTIE, Adres: H. Z. KLOEKERS, te Nieuwe Pekela.

ADVERTENTIËN AAN DEN DRUKKER.

ADVERTENTIEPRIJS:

Een tot vijf regels . . . . *f* 0.50.

Elke regel meer . . . . „ 0.05.

Groote letters naar plaatsruimte.

EENE BESPIEGELING OVER DE VERLOSSING.

(*Vervolg.*)

Het derde feit, dat wij wenschen te constateeren, is, *dat er in het bereik van menschelijke macht en wijsheid geene middelen waren, waardoor hij zich van het kwaad der afgoderij, hetzij op eenmaal of door eene aaneenschakeling van pogingen, zou hebben kunnen verlossen.*

Dit feit wordt bewezen door de geschiedenis der afgoderij, de getuigenissen van heidensche filosofen, en de natuur van den mensch.

1°. Inplaats dat de mensch, naarmate het geslacht ouder werd, kracht en geneigdheid verkreeg, om de afgoderij van zich te werpen, toonde de afgodendienst, van zijne eerste komst in de wereld, veeleer een macht te zijn om den mensch steeds dieper te doen zinken. Onder alle de wisselingen der maatschappij van barbaarschheid tot beschaving; en onder al den strijd der natiën en de veranderingen van dynastyen en vormen van regeering, van de eerste geschiedkundige aanteekeningen af, die wij van het menschdom hebben tot op de komst van den Christus, werd de afgodendienst steeds verdorvener van aard en uitgebreider van invloed. De eerste voorwerpen van afgodische vereering waren weinige en eenvoudig, en de aanbidding er van was in de vroegste eeuwen betrekkelijk rein en onschuldig. De zon, de maan, de sterren en andere merkwaardige voorwerpen van wijsheid en macht ontvingen het eerst afgodische vereering. Naderhand vooronderstelde men dat de een of andere godheid ook in andere voorwerpen woonde, en wel vooral in die menschen, beesten etc. die het middel waren geweest om bijzondere weldaden aan dezen stam of aan die natie te bezorgen. Eindelijk vormde men zelfs beelden van die menschen, beesten en voorwerpen om die te aanbidden. — Beelden waren in den aanvang niet zoo veelvuldig, maar vermeerderden met den tijd. Onder sommige natiën werden zij niet geduld tot na de vestiging van Rome. Plutarchus verhaalt dat Numa Pompilius den Romeinen verbood om beelden van hunne goden te maken. Naarmate de volken ouder werden, werden de beelden, die in het eerst weinig en gekleed voorgesteld werden, veelvuldiger en naakt en in de meest stootende houding aan den aanbidder voorgesteld, en, gelijk wij reeds opmerkten, hun karakter, in den beginne minder schadelijk, werd eindelijk zonder uitzondering uitermate verlagend van aard.

2°. Gedurende de eeuw der Augustussen van Rome, en de eeuw van Pericles en Alcibiades in Griekenland — tijdperken waarin de menschelijke geest den hoogsten trap had beklommen, die ooit onder de Heidenen bereikt werd, — was de massa des volks meer afgodisch in hare gewoonten, en dientengevolge meer verdorven van aard dan ooit te voren. De gruwelen van den afgodendienst, van de mysterien, van onbeschaamdheid, in vormen te beestachtig om te noemen, waren in zwang in steden en dorpen en hadden hun brandpunten in de kapitolen van Griekenland en Rome. Jahn zegt, met het oog op dezen tijd: „De goden groeiden aan in getal, en de apotheosis vergoding van de vuilste keizers, was geene zeldzaamheid. Hunne filosofen twistten met groote behendigheid over den bouwmeester en het samenstel der wereld, maar zij wisten niets van den Schepper, den Heiligen en Almachtigen Rechter der menschen.

Sommigen van de meer verstandigen onder de filosofen, de kwade gevolgen van de heerschende afgoderij bemerkende, wenschten de ruwheid van het volksgeloof te beschaven, en leerden dat de feiten, die men den goden toeschreef, allegorien waren. Zij poogden het karakter van enkelen hunner goden te vereenzelvigen met de krachten der natuur, dat is, zij leerden, dat de krachten der natuur in hen voorgesteld en aangebeden werden. Deze waren echter slechts uitzonderingen op het geheel, en ook indien hunne denkbeelden door allen waren aangenomen geworden, dan toch zou het kwaad daardoor slechts eene wijziging, geene verbetering hebben ondergaan; maar een gelijktijdig schrijver toont ons hoe geheel ontoereikend deze pogingen der filosofen waren om het kwade ook maar te wijzigen. Het is Dionijsius Hallicarnassus, die zegt: „Daar zijn maar weinigen, die in deze filosofij meesters zijn geworden. De groote en onfilosofische massa is veeleer gewoon om deze verhalen in hunne vuilste beteekenis op te nemen, en een van deze beide dingen te leeren: òf de goden te verachten als wezens, die zich in de grofste ongebondenheden rondwentelen, òf zichzelven over te geven aan alles, wat gruwelijk en ondeugend is, omdat zij zien, dat de goden hetzelfde doen." Cicero, zooals hij door Tholuck wordt aangehaald, geeft in één volzin beide het kwaad aan en de bron, waaruit het ontspringt, en bevestigt daarmede, hetgeen wij zeiden: „Inplaats van datgene tot den mensch te brengen wat goddelijk is, hebben zij de menschelijke zonden aan hunne goden toegeschreven. en de noodzakelijke terugwerking er van ondervonden." Dit is het getuigenis der Filosofen met betrekking tot de afgoderij van hunnen tijd. Enkele begaafde personen ontvingen genoegzaam licht om het zedelijk kwaad, waarin de mensch verzonken lag, te zien, maar zij hadden nóch de wijsheid om het geneesmiddel aan te wijzen, nóch de macht om de zedelijke pest, die de edele vermogens van de menschelijke ziel verwoestte, in haren loop te stuiten.

3°. Ook was het onmogelijk, met het oog op de natuur van den mensch, dat hij zichzelven zou hebben kunnen ontworstelen aan den verderfelijken invloed der afgoderij. Wij willen hier een beginsel uitspreken, hetwelk wij hopen, dat in den loop van onze bewering in het oog zal worden gehouden, het is dit: *Indien de mensch ooit van den afgodendienst verlost zou worden, zoodanige verlossing moest plaats vinden door middelen en krachten in overeenstemming met zijne natuur en de omstandigheden, waarin hij zich bevond.*

Als de vermogens van zijne natuur veranderd werden, dan zou hij ophouden mensch te zijn. Als zijn tijdelijke toestand veranderd werd, dan zouden andere middelen noodzakelijk wezen. Indien derhalve de mensch *als mensch* in zijnen tegenwoordigen toestand gered zou worden, dan moesten de middelen zijner redding, hetzij zij door God of mensch aangewend werden, in overeenstemming zijn met zijne natuur en omstandigheden.

De eenige weg, waardoor verlossing van den mensch mogelijk was, was derhalve, dat een voorwerp van aanbidding voor zijnen geest zou worden geplaatst, geheel het tegenovergestelde in karakter van datgene, wat hij vroeger aanbad en vereerde. Zou zijn hart ooit gereinigd worden, het kon alleen zijn door zijne genegenheden los te maken van zijne goden en ze te vestigen op een rechtvaardig en heilig en alleen der aanbidding waardig wezen. Maar dat de mensch zich zulk een wezen zou vormen en voorstellen was ten eenenmale onmogelijk. Hij kon geen hooger karakter aan zijne goden toeschrijven dan hij zelf bezat. De mensch kon uit zijne eigene onreinheid niets reins tevoorschijn brengen. De stroom kon niet reiner zijn dan de bron waaruit hij voortvloeide. Allen erkennen, dat de menschelijke natuur op het toppunt harer ontwikkeling onvolmaakt is en zelfzuchtig; en dat een onvolmaakt en zelfzuchtig schepsel zich een volmaakt en heilig karakter zou kunnen voorstellen, tot god verheffen en aanbidden, is een begrip geheel en al in strijd met den aard en natuur der dingen. De gedachte van den welsprekenden filosoof Cicero drukt alles uit, wat de mensch kan doen. Hij kan zijne eigene onvolmaaktheden aan de goden toeschrijven, en door de aanbidding van een wezen, bezield met onze onvolmaaktheden, zou hij in zichzelven de terugwerkende kracht van die onvolmaaktheden dubbel gewaar worden. Maar vooronderstel zelfs dat eenigen in staat waren geweest en geneigdheid hadden bezeten om der wereld een volmaakt heilig voorwerp van aanbidding voor te stellen, toch zou de groote moeielijkheid, die wij bij de filosofen opmerken, zijn gebleven, namelijk, gebrek aan de noodige macht en invloed om den voortgang der afgoderij te stuiten, en die betere aanbidding ingang te doen vinden. De heerschende afgoderij te doen betwijfelen, ziedaar alles, waartoe de hoogste menschelijke ontwikkeling onder de heidenen in staat is geweest; en indien men ook al in staat ware geweest om alle harten in de geheele wereld in dien twijfel te doen deelen, dan zou men niets hebben gewonnen, dan dat men het menschdom van de afgoderij tot de chaotische duisternis van het atheisme had gebracht, om door de behoefte aan aanbidding opnieuw tot eenen anderen vorm van onvolmaakte en onreine aanbidding te vervallen.

Het is derhalve bewezen — uit de geschiedenis der afgoderij, dat het kwaad elke eeuw verergerde, — uit de getuigenissen van de wijssten onder de Heidenen, dat zij geene macht hadden om haren voortgang te stuiten, — en uit de natuur van den mensch, dat het niet mogelijk was om zich van den verderfelijken invloed van de afgoderij, waarin men verzonken lag, te verlossen.

Uit het beweerde blijkt ten duidelijkste, dat de edele vermogens van den mensch, door verderfelijke aanbidding, voor eeuwig zouden zijn geboeid gebleven, tenzij twee zaken tot stand gebracht werden. Geene daarvan kon door den mensch tot stand gebracht worden, en toch indien de mensch uit den afgrond zou opgeheven worden dan was het volstrekt noodzakelijk.

Het eerste, waarop wij doelen is, *dat een zuiver*

voorwerp van aanbidding voor de oogen zijns geestes moest worden geplaatst. Reinheid van hart en geweten in het aangebeden voorwerp was noodzakelijk, anders zou het hart van den aanbidder niet gereinigd kunnen worden. Indien echter het aangebeden voorwerp ten eenenmale een vijand van de zonde — van alle natuurlijke en geestelijke onreinheid — was, en in zijn voorbeeld en voorschriften een volmaakten standaard aanwees om den mensch in den toestand en omstandigheden, waarin deze zich bevond te besturen, dan kon het verstand verlicht, het geweten gereinigd, en konden de harde en verdorven gevoelens van het hart verzacht en geheiligd worden door gelijkvormigwording aan het aangebeden voorwerp. Gelijk, overeenkomstig de natuur der dingen, een onheilig voorwerp van aanbidding de menschelijke ziel noodzakelijk verlagen en verderven moest, zoo zou een heilig voorwerp van aanbidding, de natuur van den mensch noodzakelijk verheffen en tot heiligheid leiden.

Het tweede, waarop wij doelen is, *dat, indien een heilig voorwerp van aanbidding werd geopenbaard, die openbaring behoorde vergezeld te gaan met genoegzame kracht om de menschen te bewegen hunne vroegere voorwerpen van aanbidding te verlaten, ten einde dat heilig voorwerp te aanbidden, dat hun geopenbaard geworden was.* De aanbidding van een nieuw en rein voorwerp zou niet genoeg zijn om de menschen van hunne vroegere denkbeelden en handelingen af te keuren en terstond van harte afkeerig te doen worden jegens hetgeen wij vroeger beminden. Eene betooning van macht, groot genoeg om hun vroeger geloof en tegenwoordige vreezen te overwinnen zou noodzakelijk zijn om hunne harten van de afgoden los te maken en ze te vestigen op het geschikte voorwerp van menschelijke aanbidding.

Wij besluiten derhalve, dat de mensch voor eeuwig een afgodendienaar had moeten blijven, tenzij een hooger wezen, ja, God zelf ter zijner hulpe tusschen beiden kwame. De vraag of Hij zoo tusschen beiden wilde komen, in den eenig mogelijken weg om het menschdom van zijnen zedelijken ondergang te redden, hangt geheel en al af van de welwillendheid van Zijn Wezen. De vraag of Hij het gedaan *heeft* kan beantwoord worden door te onderzoeken of eenig stelsel van middelen in de wereld gevonden wordt, machtig genoeg om de afgoderij uit te roeien, een heilig voorwerp van aanbidding openbaart, en of deze openbaring vergezeld gaat van middelen en invloeden, zóó overeenstemmende met de natuur van den mensch, dat de uitkomst er door verzekerd wordt.

Aan dit onderzoek zullen eenige volgende bladen van dit tijdschrift gewijd worden. Het zal niet in de eerste plaats loopen over de waarheid van den Bijbel; maar over den eenigen godsdienst, waaraan de mensch genoeg kan hebben, en het eenige middel, waardoor die godsdienst kon geschonken worden in overeenstemming met 's menschen natuur en omstandigheden.

(*Wordt vervolgd.*)

EVANGELISCHE SAMENKOMSTEN
te GRONINGEN.

Het was ons weer goed eenige dagen in Groningen door te brengen, om daar in het midden der Broeders en Zusters te verkeeren en tevens te arbeiden in den wijngaard des Heeren.

De *Gemeente van Gedoopte Christenen* had, als ten vorige jare, weder verschillende sprekers uitgenoodigd om vijf avonden *meetings* te houden. Nu niet in eene daartoe afgehuurde zaal, maar in haar eigene, zeer nette, vrij ruime kerk, in de Warmoesstraat buiten de Oosterpoort, waarin de Gemeente geregeld hare vergaderingen houdt. Tegenwoordig waren de B.B.: H. Z. Kloekers van N. Pekelá, M. J. v. d. Schuur van 't Zandt, J. Horn van Sneek, B. Roeles van Deventer. In den loop der week mochten wij nog ontmoeten: G. de Vries van Haulerwijk, en Kuiper (Bijbel-colporteur) van Makkum. Bovendien kwamen vele Broeders en Zusters van andere plaatsen. Uit Weerdingermond een grijsaard van 73 jaren, wiens hart opspringt van vreugde, als hij hoort, dat zondaren worden gered — en dat, omdat hij zich zelf ook als zondaar — maar Christus als den volkomen Verlosser heeft leeren kennen. Al is het, dat de grijsheid over zijn hoofd is gekomen, toch blijft hij jong. Ps. 103: 5. Dit geeft ons jongere Christenen lust om met moed voort te gaan op den goeden weg, om te volharden tot den einde.

Eveneens was het ons tot groote vreugde, dat een jeugdig Broeder van St. Kanaal, enkel uit belangstelling, was gekomen om de samenkomsten bij te wonen. En hoe werd onze blijdschap vermeerderd, toen wij hem zagen medearbeiden in de navergadering om het verlorene te zoeken en tot den Heiland te leiden. Het zou een ontzachelijke macht zijn ten goede in het koninkrijk Gods, wanneer al de geloovige jongelingen en jongedochters hunne kracht en vrijen tijd gebruikten voor de zaak des Heeren, zich allen voor den arbeid tot heil onzer medemenschen opmaakten in den heiligen strijd.

Wij mochten uit vele plaatsen belangstellenden de hand drukken, die rijk gezegend weer huiswaarts keerden. Sommigen legden een afstand af van circa 6 uren en deden die reis tweemaal heen en terug, o. a. van 't Zandt, Loppersum, Westeremmen, Slochteren, Foxhol, Adorp en andere plaatsen. Er waren er, die gekomen waren te logeeren met het doel om tot den Heiland te worden gebracht — en hoe vreemd zulks voor velen zal klinken, alsof de Heere Jezus op geen andere plaats konde zegenen — zij werden werkelijk gered, althans zij beleden, dat ze nu een vrede en zaligheid genoten, vroeger hun geheel vreemd. Anderen hadden opzettelijk, met het oog op de bijeenkomsten, hunne nog ongeloovige familieleden te logeeren gevraagd en werden niet beschaamd door den Heer, wijl de genooden gehoor gaven aan de uitnoodiging van 's Heeren wege, om straks deelgenooten te zijn van het groote bruiloftsfeest in den Hemel.

Het is zeer vertroostend, dat het eenvoudige geloof van Gods kinderen wederkeert, en niet bij enkelen, maar over het geheel; wij zien allengskens een geloofsmoed zich bij de Christenen ontwikkelen, die de stoutste verwachtingen verre zal overtreffen, en waarvoor Satan zal sidderen, waardoor de wereld wordt overwonnen en waarin de Heere Jezus zal worden verheerlijkt. „Kennis is macht" zegt het modernisme, maar wij veranderen zulks en zeggen: „*Geloof* is macht."

„Het zal geschieden," zegt God, „dat ik in de laatste dagen van Mijnen Geest zal UITGIETEN," en dat zal niet zonder uitwerking blijven.

Den 15 Jan. j.l. werd ten half acht ure de eerste vergadering geopend door br. N. van Beek, Voorg. in de Gem. van Ged. Christenen te Groningen. ZEd. las Jes. 62 voor, en maakte de opmerking, dat, hoewel dit hoofdstuk in de eerste plaats betrekking had op het volk Israëls, het toch ook gevoegelijk kon worden toegepast op den arbeid, die deze week hier zou worden verricht etc., waarnaar zij reeds lang biddend hadden uitgezien. In het bijzonder vestigde hij de aandacht op vers 6. Voorts deelde hij onverholen mede dat ze een grooten zegen verwachten, en die verwachting is verre overtroffen. Eindelijk gaf hij kennis van het niet komen van br. de Hart uit Hengelo, die door den dood zijner moeder was verhinderd geworden. De Heer had — zoo merkte een der sprekers op — zelf den tekst gegeven voor dien avond, in dit kleine maar hoogst gewichtige woordje DOOD. Met grooten ernst werd daarover gesproken en eveneens de geheele week door met kracht en liefde getuigd, om de zondaren en zondaressen af te manen van de zonde, en daarvoor Christus aan te nemen om Hem gehoorzaam te volgen. Elken avond nam het gehoor toe, zoodat op Donderdagavond de kerk stampvol was, en des Vrijdagsavonds een groot aantal buiten moesten blijven staan, die zelfs geen plaatsje konden vinden voor het holle van hun voet; er zullen p. m. 700 toehoorders geweest zijn.

De navergaderingen duurden geregeld tot middernacht en soms werd het later. Dit zal niemand verwonderen, als wij zeggen, dat velen nableven, die wenschten, dat met hen zou worden gesproken; op eenen avond zelfs tusschen de 40 à 50 menschen. Natuurlijk waren ze verspreid door de geheele kerk, en dewijl een groot aantal geloovigen aanwezig was, werden wij genoodzaakt om in navolging van de Methodisten, de zoogenaamde „zondaarsbanken" aan te wijzen. Dit geschiedde op de volgende wijze: de geloovigen werden verzocht om de eene rij banken te verlaten, opdat daarop „de bekommerden" konden plaats nemen. Het was een aandoenlijk, een aangrijpend gezicht, toen velen zich naar die banken begaven; kinderen, jongelingen en jongedochters in den bloei van hun leven, mannen en vrouwen in hunne kracht, grijsaards en ouden van dagen zonder den zich vrijwillig af ten aanschouwe van velen, belijdende daarmede, dat ze het woord Gods beaamden, dat ze verdoemelijk waren voor Hem, die harten en nieren doorzoekt. Wij zijn zondaren en hebben nog geen Borg, geen Zaligmaker voor ons hart. O! het was ons, als zagen wij de Adam's en Eva's uit de schuilhoeken van het dichte geboomte in Edens hof te voorschijn treden, bevende en met schaamte voor het aangezicht des Heeren, met een beschuldigend geweten en de belijdenis voor God „wij zijn naakt." Bij sommigen bleef het enkel eene schuldbelijdenis, (de aangeboden verlossing niet aannemende), anderen moesten naar huis om den tijd, zonder dat met hen gesproken was, maar velen kwamen tot de onvoorwaardelijke overgave les harten aan den Heer. Na aflegging van alle bedekselen der schande, na verwerping van hun eigen geweefde schorten, werden ze gekleed met de kleederen des heils en der gerechtigheid (Jes. 61: 10; Zach. 3 3 en 4) om daarin te wandelen, totdat ze straks het bruiloftskleed kunnen aantrekken (Openb. 19: 8) wanneer het groote feest aanvangt.

Het zou zeker voor velen niet zonder leering zijn om enkele gevallen van den diepen val des menschen te verhalen, maar de vreeze, dat deze publiciteit anderen zoude terugstooten weerhoudt ons om in bijzonderheden te treden — en bovendien, de zonde heeft in zich zelve bittere vruchten genoeg, zoodat wij niet verder willen uitweiden.

Niet alleen onder de volksklasse — gelijk algemeen gemeend wordt — is de zonde een voortwoekerende kanker; niet alleen in de achterbuurten gaat de verderver rond, maar ook wel degelijk onder de meer beschaafde standen. O! als de conscienties worden wakker geschud, wanneer de waarheid tot haar recht komt, dan rijzen de haren te berge, dan kunnen wij niet nalaten, om *allen* met ernst toe te roepen: Broeders en Zusters! gordt u aan in de kracht des Heeren om het verlorene op te zoeken.

Hoevelen zich aan den Heiland hebben overgegeven is ons niet met zekerheid bekend. Wel zal het ongetwijfeld eene schare van ruim 80 personen zijn, grooten en kleinen, jongen en ouden. Op de vraag die ons telkens weer gedaan wordt: „Zijn deze menschen nu allen zoo bekeerd, dat ze naar den hemel gaan?" antwoorden wij met het woord des Heeren Jezus: „Die volharden zal ten einde, die zal zalig worden" (Matth. 24: 13) en die hiermede nog niet ten volle tevreden zijn verwijzen wij naar de gelijkenis van den „Zaadzaaier" Matth. 13.

Wij willen om de vele belangstellende lezers van ons blad genoegen te doen een paar voorbeelden opteekenen, waaruit ze weer zelf het werk van Gods genade kunnen zien, en mocht het nog ten zegen zijn voor diegenen, die nog niet volkomen met hun gansche hart den Heere Jezus toebehooren.

We meenen wel te doen om uit de veelheid de volgende geschiedenissen mede te deelen.

Eerstens van een jongen en twee meisjes. De eerste was met beslistheid naar de vergadering gegaan om zijn hart aan den Heere Jezus te geven. Algemeen stond hij bekend als een *heel* ondeugende knaap, van wien weinig goeds te verwachten was. Toen op de navergadering een der broeders met een grijsaard stond te spreken over diens zielstoestand, stond ons ventje met fonkelende oogen beiden aan te staren. Meenende dat het kwajongensnieuwsgierigheid was, werd hij verzocht weg te gaan. Droevig ging hij heen. Een ander viel het oog op hem. Hij werd aangesproken, gaf met smart te kennen, wat hem was wedervaren, maar zijne begeerte bleef even vurig om den Heer te kennen. Gewillig gaf hij het jeugdige hart aan den trouwen Kindervriend, die hem niet weg zond maar de begeerte vervulde en in zijn zondig hart plaats nam. Later vertelde hij ons, dat, toen hij naar de kerk was gegaan, hem uitdrukkelijk was gezegd niet op de navergadering te mogen blijven, waarop hij had geantwoord: „ik ga de kerk toch niet uit voor dat ik weet dat de Heere Jezus mijn Zaligmaker is." (Lezer, volg zijn eenvoudig geloof na.) Verblijdend was het, hem de geheele week met van vreugde stralende oogen te aanschouwen en met beslistheid te hooren zeggen, dat hij nu Jezus behoorde.

Een jongeling was door een vriend medegenomen en bleek zeer onwetend op godsdienstig gebied. Niettegenstaande deze weinige Schriftkennis sprak toch een broeder met hem, worstelende in den gebede. Ook dit gemoed werd ontsloten: hij beleed, dat hij zich nooit had bekommerd over de waarheid, maar het nu inzag dat het toch wel noodig was den Heere Jezus toe te behooren. Dit ging met zooveel ernst gepaard, dat wij aan de oprechtheid niet durven of mogen twijfelen (Luk. 13: 29 en 30).

Een meisje van ruim 20 jaar had den vorigen avond nog God en Zijn dienst en het werk, dat de Heer door Zijne dienstknechten hier deed, vreeselijk gelasterd. Denzelfden avond was ze nog spottend medegekomen (eene geloovige vriendin nam haar mede) om de toespraken te hooren. Zij bleef in de navergadering. Zij werd door een zuster en daarna door een broeder aangesproken, doch alles bleek vruchteloos. Een derde kwam met een vraag tot haar of ze al wist dat Jezus haar Zaligmaker wilde zijn en of ze al bekeerd was. Bits antwoordde zij. In liefde werd ze toegesproken, zij scheen zich te verharden, doch het was slechts de bolster, die zich zoo hard vertoonde, om spoedig af te vallen, waardoor het verbroken hart en de verslagen geest zichtbaar zoude worden. Zij zeide o. a.: „Mijnheer als ik een christin wil worden, dan wil ik het ook goed zijn en niet een napraatster." „Nu, daar is het ook om te doen, want schijn zou u voor eeuwig bedriegen" was het antwoord. Zij kwam van nu aan met allerlei vragen, begon schuld te belijden en niet lang daarna boog zij voor Jezus. — „Gij hebt overwonnen Heere." — Later hoorden wij een goed getuigenis van haar.

Ook een man en vrouw, in de kracht huns levens, werden tot Christus gebracht. Met den man was veel gesproken en toch kwam hij telkens met nieuwe vragen, want hij had behoefte aan redding, maar kon maar niet tot duidelijkheid komen. Eindelijk werd hem het volgende voorgesteld: „Vooronderstel dat de Heere Jezus en Satan beide hier in persoon, zooals ze werkelijk bestaan, de kerk binnenkwamen en u beiden de hand toestaken, wiens hand zoudt gij vatten?....

Hij bedacht zich een weinig en sprak: „dat is duidelijk; nu gaat mij een licht op, en ik kies van nu aan Jezus als mijn eeuwige Verlosser en Zaligmaker om Hem te volgen, waar henen Hij mij ook leidt. Ja, dat is het."

De vrouw beleed, dat ze reeds lang had gezocht. Dan hier en dan daar, veel gebeden, soms dag noch nacht rust, met tranen gezucht om verlossing, maar nooit tot ruimte voor haar ziel gekomen. Thans was haar het verlossingwerk zoo duidelijk geworden, dat het alleen Jezus was, die voor haar, in haar plaats was gestorven, dat Zijn bloed reinigt van *alle* zonde en dat de straf, die ons den vrede aanbrengt, op Hem was. „Ik kan," zoo zeide zij, „er nu niets meer bij doen, het is alles volbracht; het aan te nemen, en de genade Gods te erkennen, is het eenigste wat voor mij over-

blijft. Ik zie het klaar, dat het bloot is te vertrouwen op de beloften Gods, die, gelijk als die mijnheer zei, in den Bijbel verspreid liggen, gelijk de sterren, die aan den hemel staan. Hoe is het toch mogelijk, dat ik dit niet eerder heb gezien — het is toch zoo duidelijk."

Hoe verblijdend is het, dat wij menschen van allen leeftijd tot den Heere zien komen en dat die tot Hemt komt, een gewilligen Zaligmaker vindt. Wij eindigen deze mededeelingen met de bekeering van een grijsaard en eene oude vrouw. De eerste dezer twee kon maar niet tot de overgave van zijn hart komen; er zaten nog geheimzinnige touwen vast, die hem verhinderden om zich geheel los te laten en enkel te drijven in den stroom der genade. Er was met hem geworsteld en alles scheen hopeloos. Toen hij heen ging, zei een broeder tegen hem: „reken hierop mijn vriend, als ge den kerkdorpel overschrijdt, staat Satan gereed om u verder dan ooit van Christus af te trekken." Hij ging weg. Toen hij de kerk uitstapte, vielen die laatste woorden nog eens met kracht op zijne ziel; hij kon ze niet kwijt worden en het was hem, alsof hij werkelijk gevoelde dat de duivel nu meer macht op hem had dan voorheen; daardoor kreeg hij het zoo benauwd, dat hij op straat uitriep: „Heere Jezus, verlos mij! Ik wil eeuwig de Uwe zijn, o neem mij aan!" Den volgenden avond kwam hij ons dit mededeelen met de verzekering, dat hij nu ten volle geloofde, dat de Heere Jezus zijn Redder was.

Aangrijpend was de ervaring, die wij bij ons huisbezoek opdeden. Wij waren bij menschen ontboden, waar wij met een sidderend hart naar toe gingen, de zonde had zich daar op een ontzachelijke wijze meester gemaakt van het geheele gezin. Dit alles wisten wij, dat we hier meer dan alledaagsche toestanden zouden aantreffen. Wegblijven mochten wij niet, en omdat wij geloofden in den weg Gods te zijn, gingen wij in Zijn naam. Ik wil deze ontmoeting in zooverre laten rusten, dat ik den lezer enkel bepaal bij eene oude vrouw, die door de rheumathiek zich bijna niet kon verroeren. Zij lag in een grooten rieten stoel. En toen wij ook met haar een gesprek aanknoopten, vertelde ze ons dat ze 73 jaar oud was. Zij sprak over haar vrome moeder en godvreezende vader, van de wederwaardigheden haars levens, haar afkomst enz. Dit alles verhaalde zij zoo ongekunsteld, dat wij met brandende nieuwsgierigheid haar aanhoorden. Uit alles bleek, dat ze van deftige familie was, maar door den tegenspoed haar leven in grooten kommer moest eindigen. Gaarne zouden wij hier uitgebreider zijn, maar zouden dan te persoonlijk moeten worden, en wij meenen beter te doen geen familiegeheimen te beschrijven. Zij bleek in vele opzichten een edele ziel te zijn. Zij had aan hare stervende zuster de belofte gedaan om voor de opvoeding van hare kinderen alles te doen wat mogelijk was. Daar dit een en ander veel eischte, had ze hare juweelen en andere sieradiën verkocht om die jongens een goede positie in de maatschappij te bezorgen en dit was in zooverre gelukt, dat ze nu beiden eene goede — de oudste zelfs een voorname — betrekking bekleedden. En hoewel zij het thans zeer armoedig heeft, vindt men nog geen zweem van bitterheid tegenover hare neven, maar verschoonde zij hen nog eerder door te zeggen: „ze zijn beiden gehuwd, en hun stand vordert te veel dan dat ze daarvan iets kunnen afgeven." Wat is het loon der wereld toch immer schaars en wat is in vele opzichten de dankbaarheid wreed. Wij spraken verder met haar over haren zielstoestand. Zij bekende ons, dat ze nog geen vrede had voor haar hart, dat ze nog geen bewustzijn in zich omdroeg dat hare zonden waren vergeven. Dikwijls was ze ziek geweest en in de laatste jaren altijd sukkelend. Gedurig waren rechtzinnige predikanten bij haar geweest (zij noemde namen) en hadden haar immer tot het gebed om vergeving harer zonden aangespoord, zooveel mogelijk de kerk te bezoeken, en trouw aan het avondmaal te komen en dan zou God haar wel genadig zijn en haar aannemen. Maar dezen grond scheen zij niet te vertrouwen, temeer daar ze nu niet eens uit den stoel kon komen zonder hulp. Zoomin zij zich op dezen zandgrond konde tevreden stellen, evenmin konden wij haar met deze drogredenen gerust stellen. Wij wezen haar op den eenigen Behouder. Wie Christus voor ons was en wie Hij voor ons wezen wilde, dat Hij alles had volbracht en dat geen gebed of tranen, ook niet de — zoogenaamde — tafel des Heersn haar baten kon. (Het is toch een gruwel dat rechtzinnige predikanten de menschen zoo kunnen misleiden.) Zij begreep ons; het werk van Christus als schuld- en zondoffer in hare plaats werd haar duidelijk; hare oogen werden vochtig, tranen liepen langs hare wangen, en hare lippen begonnen zich te bewegen; zij dankte den Heer voor Zijne oneindige liefde en wij stortten ons hart eveneens uit in lof en dank, dal Hij ons hier had henen geleid. Men moet getuige zijn, om een recht begrip te hebben van den overgang eener lang zuchtende ziel uit de duisternis in het licht.

De vrouw, waar ze in huis woonde, zeide daarna: „Nu zult ge dunkt mij wel gelukkig zijn, juffrouw!" „O, ja! ik zou den Heer wel op de bloote knieën willen danken, als ik er maar op konde komen, want nu weet ik dat mijn Verlosser leeft en mijne zonden verzoend zijn." Het was ons een voorportaal des hemels; wij konden ons met de Engelen verblijden over de redding van deze zwaarbeproefde, door den duivel sterk gebondene dochter Abrahams.

Wij zouden gemakkelijk meer kunnen mededeelen, want er is stof te over, doch voor dit maal genoeg. Ten slotte zij nog opgemerkt dat de spotters ons niet geheel ongestoord lieten arbeiden, maar toen ze werden aangesproken of ze ook behoefte hadden aan een Zaligmaker en of zij zich ook wilden bekeeren, vlogen ze als een pijl van den boog, de kerk uit. Zij sprongen als krankzinnigen door elkander, en dat deden heeren!

Ook waren er gekomen van de bekende vrome keurmeesters; zij hadden den proefsteen „des gevoels" medegebracht, die niet dan met groote moeite was te gebruiken, en in alle opzichten (als uit den aard der zaak) zeer valsch bleek te zijn, zoodat wij ook spoedig van dien overlast verlost werden. Wel was hun drentelen door de vergadering een weinig hinderlijk, maar ze dropen toch onverrichter zake af en wij waren zeer gelukkig van spottende en godsdienstige bedillers bevrijd te zijn. Zulke ervaringen zijn zeer treurig, want als zij de heerlijkheid kenden, zij zouden den Heer der heerlijkheid niet andermaal kruisigen.

De dag-vergaderingen werden niet druk bezocht, zoodat ze ook slechts tweemaal zijn gehouden. Het meerendeel was er dan trouwens ook niet mede bekend.

Het huisbezoek is eveneens zeer gezegend geweest; velen kwamen tot de goede keuze om Christus toe te behooren en alleen op hem te steunen.

De dankstond op Zaterdagavond was druk bezocht en miste daardoor wel wat zijn karakter; toch kwamen er dien avond nog drie tot den Heere Jezus

De Broeders Kloekers en Horn waren des daags vertrokken en br. v. d. Schuur en Roeles gingen 's avonds naar Foxhol om den zondag daar door te brengen. Het was zeer vertroostend de Gemeente daar gelukkig in den Heer aan te treffen, en het deed ons goed getuige te zijn, dat 's Heeren werk door Zijne hand gelukkiglijk voortgaat.

Wij kunnen bij dezen niet nalaten om andermaal ons leedwezen te kennen te geven, dat nog niet alle kinderen Gods zich bij deze wijze van werken kunnen aansluiten, die toch geheel gerechtvaardigd is door de handelwijze der Apostelen en naar de voorschriften des Bijbels. Wanneer zullen de scheidsmuren wegvallen, zoodat allen zich als een eenig man opmaken in de vreeze Gods, tot eer van den Heere Jezus, tot redding van het verlorene. De voorsmaak was ons liefelijk, want niet alleen Gedoopte Christenen, maar ook uit de Hervormde, Chr. Gereformeerde kerken en andere genootschappen stelden zich sommigen disponibel in het werk voor den Heer.

Wij blijven voortdurend biddend uitzien, dat allen spoedig één Heer, één geloof, één doop (Efez. 4: 5) deelachtig worden in gehoorzaamheid aan het woord der waarheid, 2 Cor. 6: 14—18, om alzoo pal te staan met den moed van Petrus, met de liefde van Johannes en met het geloof van Paulus.

Deventer, FEBR. '83. B. ROELES.

X.

DE CHRISTEN EN DE ELLENDE DER WERELD.

Welke het land doorgegaan is goed doende.
HAND. 10: 38.

De Heiland is, zooals uit bovenstaande woorden blijkt, het land doorgegaan overal zegening rondom zich verspreidende, en de lijdende menschheid met weldaden overladende. Dit is een heerlijk voorbeeld voor Zijne discipelen, wier lust het moet zijn om de voetstappen huns Meesters te drukken. Hoe ongeloofelijk dit ook is, toch zijn er nog altijd lieden die zich discipelen van Jezus noemen en van weldoen niets willen weten, alsof de vermaning van Paulus, om navolgers van hem te zijn gelijk hij van Christus was, niet voor hen geschreven staat. Zij volgen nog de lessen hunner oude leermeesters, die hun ingeprent hebben dat het doel van 's menschen leven moet zijn, om voor zich zelf zooveel eer, kennis en rijkdom te vergaderen als doenlijk is en zich hierbij zoo weinig mogelijk over anderen te bekommeren, wijl dit slechts moeite en verdriet veroorzaakt. De wereld is er veel te slecht voor zoo spreekt men, om haar wel te kunnen doen; zij betaalt altijd met ondank, en wordt er hoe langer hoe slechter door. Ieder heeft slechts maar voor zich zelf zorg te dragen.

„Maar," zoo vraagt gij wellicht, „is het dan niet waar, dat de leerlingen van Jezus dit bij alle andere vooruit hebben, dat Hij hen niet alleen Zijn lessen inprent, maar hen ook een natuur geeft die genegen is, omze te behartigen?"

Ja, geliefde lezer, zoo is het. Christus heeft ons natuurlijk zelfzuchtig leven veroordeeld, en door wedergeboorte Zijn leven, (dat van dienende liefde) in ons overgeplant.

Nu wil zich het oude leven nog wel eens laten gelden, doch wij moeten dit leeren afsterven en het niet meer in ons doen heerschen. De Heer heeft het veroordeeld om te sterven en mag het van ons geen genade ontvangen om te blijven leven. Als een doodvonnis naar recht over den misdadiger is uitgesproken, staan zij, die de voltrekking daarvan willen verhinderen, schuldig aan rechtsverkrachting. Christus maakt de Zijnen tot Zijne beelddragers en zij behooren dus, evenals de Heiland, de wereld door te gaan, goeddoende. De christen *mag* geen Egoïst, (zelfzuchtige)! maar *moet* Philantroop (menschenvriend) zijn.

Hoe weinig liefde er in den loop der eeuwen ook dikwijls werd gevonden, ten allen tijde heeft de liefde van Christus dezulken verwekt, die zich het lijden der menschheid aantrokken. Sla tot bevestiging hiervan, het oog op de vele gestichten voor weezen, weduwen, ouden van dagen en lijders naar lichaam of geest. Verre weg de meeste dier inrichtingen hebben aan de christelijke liefde hun ontstaan te danken. In den barmhartigen Samaritaan komt het levensbeginsel van Jezus' discipelen duidelijk aan 't licht, het is zelfopofferende liefde, zelfs tegenover vijanden. Zulk een leven is welbehagelijk in 's Heeren oog en gaat met een zalige vreugde en hemelschen vrede gepaard.

Treurig is het daarom, dat de christenen zich dezen heerlijken arbeid niet meer aantrekken. De algemeene nood en ellende, waarin de wereld verkeert, wordt wel gezien, doch men heeft te kleine kracht, en maakt zich met de verontschuldiging: „Wat zullen wij daaraan doen!" van die hooge roeping af. Men vergeet hierbij, dat God Zijn kracht in onze zwakheid volbrengt en begraaft alzoo het ontvangen talent in de aarde. De Heer eischt van ons niet meer dan wij kunnen volbrengen en die slechts een talent heeft ontvangen, behoeft niet van twee rekenschap te geven; God maait niet, waar Hij niet gezaaid heeft. „Gij hebt het om niet ontvangen," zoo luidt des Heeren woord, „geeft het om niet," en wanneer wij „amen" moeten zeggen op dit woord, „ja Heer! alles wat ik heb is van U," dan zullen wij blijmoedig het onze om niet aan den naaste geven.

Vele christenen willen wel *iets* mededeelen, sommigen wel *veel*, doch de Heer zegt *alles* wat gij om niet hebt ontvangen, geeft dat om niet. En wat is er, dat we niet van God hebben, zoowel van aardsche welvaart als hemelsche zaligheid? Dit komt, omdat men er niet genoeg van doordrongen is, dat alles genade is en men gewoon is geworden aan de zegeningen Gods. Indien wij in waarheid gevoelen, dat wij enkel door de liefde van God gered zijn van een eeuwig verderf, gered uit de boeien des satans, bevrijd van zonde en dood, dan zal de diepstgezonkene het voorwerp onzer teederste zorg zijn.

O, mijne Broeders! Maakt u zelven vrienden uit den onrechtvaardigen Mammon. Laten de vijanden van Christus u in den arbeid der Philantrophie (menschenliefde) niet overtreffen; denkt, wanneer gij eet of drinkt en u kleedt aan de hongerigen, dorstigen en naakten, en hoewel eerst zorgende voor de huisgenooten des geloofs, laat ons goed doen aan allen en daarin niet vertragen, want te zijner tijd zullen wij maaien, zoo wij niet verslappen.

H. D. H.

GEDACHTEN.

Jezus kwam om zondaren te roepen — maar tot bekeering. Hij vergaderde de goddeloozen — maar om ze tot nieuwe menschen te maken.

ORIGENES.

Alle deuren, die naar binnen leiden in de heilige plaats des Allerhoogsten, leiden naar buiten — buiten ons zelf, buiten het kwaad.

GEORGE MACDONALD.

Wij smeeken God om genade, niet opdat Hij ons in de zonde late, maar opdat Hij ons er van reinige.

PASCAL.

De weg om den vrede in de gemeente te bewaren is hare reinheid te bewaren. M. HENRY.

Ik begeer een rein hart, spreekt de Heer, en dat alleen is de plaats mijner ruste. Wilt gij dat ik tot u komen en bij u woning maken zal, *zuiver dan den ouden zuurdeesem uit* en reinig de woning van uw hart. THOMAS à KEMPIS.

GEMEENTE NIEUWS.

HEEG. Tot lof van den Heer en tot blijdschap voor de B.B. en Z.Z. elders, berichten wij, dat het welbehagen des Heeren door Jezus hand in ons midden gelukkiglijk voortgaat.

In de eerste week van Januari hield de Gemeente „de week der gebeden;" er was rijke zegen, een jongeling, die met een open geweten in de zonde leefde word krachtig tot den Heer bekeerd, 's Zondags gedoopt, en predikt nu aan zijne kameraden, met wien hij

nog kort geleden de kroeg bezocht, het Evangelie van Jezus liefde.

De eerste week der gebeden, werd door een tweede en derde gebedsweek gevolgd, en wel tijdens de samenkomsten in Groningen en Deventer. Zoo krijgen wij mede deel aan den buit. Ook wij begeerden vurig hier een samenkomst te hebben; er zijn in dit dorp vele ontroerde harten, die echter nog zuchten in de banden van stelsel en leer, en die het rijke, blijde Evangelie van Gods onuitsprekelijke genade maar behoefden te hooren om zich met ons te verblijden in de vrijheid, waarmede Christus ons vrijgemaakt heeft. 't Ontbrak ons echter tot heden aan een lokaal voor het houden van samenkomsten, nu echter hebben wij uitzicht dat gebrek spoedig vervuld te zullen zien, naardien de Gemeente een huis aankocht, teneinde dit in te richten voor den arbeid.

Bij groote vreugde bracht de Heer diepe smart over ons; een lief jongsken van ruim 2 jaar, kind van een br. en zr. der Gemeente, dronk, terwijl zijn moeder maar even afwezig was, uit een trekpot met kokende thee en overleed 29 uren daarna aan de gevolgen. Het was een lief kind en kennelijk niet voor dit leven bestemd. Te midden van zijn smart vouwde hij uit eigen beweging zijn handjes als zijn vader voor hem bad. Hoe werd het openbaar, dat waar een lid lijdt alle leden mede lijden, en ook hoe de Heer balsem heeft voor elke wonde en de diepbedroefde ouders voor murmureren en bezwijken behoedt, ja genade geeft om te roemen zelfs in de verdrukking. Maandag 29 Januari had de begrafenis plaats. 't Was een dag van diepe rouw en smart, en toch een vreugdedag, want een groot zondaar had den vorigen avond bij het lijkkistje zijn knieën voor Jezus gebogen, en onder de talrijke schare, die ter begrafenis was, heerschte ernst en werd de kracht van het geloofsleven van Gods kinderen openbaar. Groot is de indruk van een en ander onder onze dorpsgenoten, en wij verwachten van deze beproeving nieuwe vruchten voor het Koninkrijk Gods.

—

SNEEK. De fundamenten van ons kerkje zijn reeds gelegd, en gelijk uit de opgaven in dit blad blijkt, opende de Heer reeds menig hart om ons met een gave te verblijden, waarvoor wij bij dezen onzen hartelijken dank betuigen. Groot zijn onze behoeften, maar de Heer kent ze allen en zal ze voorzien.

Hoewel ook wij zeer naar een Evangelische samenkomst in ons midden verlangen, vond de Gemeente nochtans goed die tot het najaar uittestellen, wijl wij alsdan in onze nieuwe kerk het publiek beter hopen te kunnen ontvangen.

Met de Gemeente gaat het goed, hoewel sommige br. en zr. door gebrek aan werk in zorgvolle omstandigheden verkeeren. Is er een rijke of meer bedeelde onder Gods kinderen, hij gedenke die behoeftigen.

De opkomst onder de prediking is verrassend.

—

NIEUWE PEKELA. Op Zondag 28 Jan. smaakte de Gemeente op nieuw de vreugde van twee personen, een broeder en een zuster, aan den Heer gehoorzaam te zien worden, door zich tot Hem en Zijne Gemeente te laten doopen.

—

HAULERWIJK. Het zal zeker de Broeders en Zusters niet onaangenaam zijn, om iets te vernemen van de kleine Gemeente te Haulerwijk.

November een jaar verliet onze beminde Br. N. van Beek ons om zijne woonplaats te vestigen in Groningen. Tot Mei kwam hij ons nu en dan bezoeken om de gemeente te dienen, maar door de vele werkzaamheden in Groningen, werd hij verhinderd, om aan die behoefte te voldoen, en moesten wij ons redden, en roeien met de riemen, die wij hebben. Onze broeder G. de Vries is nu geroepen om de gemeente te dienen met de weinige gaven, die hij bezit, door 's Zondags voortegaan in de verkondiging van het Woord Gods, 's middags Zondagschool te houden, en daarna het onderlinge Bijbelonderzoek en de bidstond te leiden. Deze werkzaamheden worden door de gemeente trouw bijgewoond, maar vreemden komen de vergadering bijna niet bezoeken. Elke maand houdt de gemeente Avondmaal, en wel op dien Zondag, die het geschiktste is nabij volle maan, daar de Broeders en Zusters van Groninger Opeinde 3½ uur ver afwonen; en wanneer ze dan bij de broeders zijn, dan kunnen ze bijna niet weg komen, omdat de gemeenschap dier broederen hun dierbaar is.

Een jongen broeder verloren wij, door dat de Heer hem tot zich nam. Eene zuster moesten wij de gemeenschap ontzeggen, 5 zusters en 3 broeders gingen zich metterwoon elders vestigen, 3 broeders en 1 zuster woonachtig in Drenthe, werden overgeschreven in de gemeente te Groningen, waardoor wij groote verliezen leden.

In December kwam broeder M. J. v. d. Schuur van 't Zandt, en ook broeder van Beek ons een bezoek brengen, maar voor de andere broeders Voorgangers is zeker de reis naar den achterhoek van Friesland te ver, om eens een woord van bemoediging te komen spreken.

Met Kerstfeest mochten wij onze kinderen van de Zondagschool een feest bereiden. Om een versierden kerstboom waren 73 kinderen geschaard, die daarbij onthaald werden op chocolade, krentebrood en koek, en ieder kreeg als geschenk meê naar huis een boek met kerstverhalen. Zoo, broeders en zusters, kunt gij nagaan hoe de kleine gemeente zich beweegt in en door Hem, die haar Heiland en Hoofd is: Jezus en Jezus alleen.

VARIA

EENE ALLEGORIE.

Ik stond op een hoogen heuvel en overzag eene uitgestrekte vlakte, waarin het landgoed lag van een rijk en machtig heer van den hoogsten rang. Een boek, dat ik in de hand had, verhaalde mij dat hij zijne dienstknechten last gegeven had het geheel effen te maken en te bebouwen, en er één grooten wijngaard van te maken. Het was te groot en uitgestrekt om alles duidelijk te zien, maar zoover ik kon opmerken, was er nog niet veel aan gedaan. Er waren groote donkere plekken, dat bosschen schenen te zijn, en lichte plaatsen als woestijnen, en slechts hier en daar een plekje groen, dat op een dunnen wijnstok geleek. Dewijl ik zoo weinig onderscheiden kon, speet het mij niet, dat ik het landgoed later beter kon bezien.

Ik begon met een afgelegen hoekje, waar een oud bosch was. Na eenigen tijd te hebben gewandeld, en de groote verscheidenheid van reusachtige boomen te hebben beschouwd, welker takken tot een dicht netwerk in elkander waren gevlochten, kwam ik bij een eenzaam werkman, die bezig was een grooten banaanboom, of beter gezegd banaanbosch, om te hakken. De eigenlijke boom had duizenden takjes laten vallen, die in den grond opgeschoten, en tot dikke stammen aangegroeid waren. Meer dan drie honderd van die stammen waren zoo groot als een gewone eikenboom. Groote kruipplanten waren geheel in elkander gegroeid, en het scheen hopeloos werk voor één man om te beproeven dat alles uit den weg te ruimen, en dat zeide ik hem ook.

Hij glimlachte en zeide: „Het is zeker een groot werk, en als het gedaan is, zal ik de wortels nog moeten uitgraven en den grond ploegen. Maar de goede meester wenscht dat het gedaan worde, en ik vertrouw, dat er wel iemand zal komen om mij te helpen. Als ik dezen boom verwijderd zal hebben, zal er een groot stuk goed land zijn."

Ik ging verder en liet het bosch spoedig achter mij. Na eenigen tijd kwam ik in eene rotsachtige streek zonder plantenleven, behalve hier en daar een weinig schraal gras, dat tusschen de spleten groeide. Terwijl ik op eene kale rots klom, dacht ik: Hier kan toch waarlijk geen wijngaard van gemaakt worden. Tot mijne verbazing echter zag ik, toen ik den top bereikt had, geheele terrassen en rijen prachtige wijnstokken. De steile, harde rotsen schenen slechts de zonnestralen met te grooter kracht op de rijpende vrucht te weerkaatsen. Daar vond ik weer een' man bezig den wijngaard te vergrooten, en hoorde van hem de oude geschiedenis. Hij deed dubbel werk, maar verheugde zich het voor zulk een' goeden meester te doen, en het was diens bepaald bevel.

Verder op vond ik twee mannen in eene zandige woestijn, onder eene gloeiende zon, bezig om eene gracht te graven, ten einde water te brengen naar eenige verdroogde en kwijnende wijnstokken, die zij geplant hadden.

„Hoe heerlijk zal het zijn," zeiden zij, „als onze meester komt en deze geheele wildernis een vruchtbare wijngaard geworden is! En hoe blijde zullen wij zijn er aan medegewerkt te hebben!"

Zoo bemoedigden zij elkander in hun' harden arbeid. Maar ik was neergedrukt bij de gedachte aan het groote werk en het kleine getal arbeiders, en keerde mij in de richting van de bebouwde plaatsen, die ik van den heuvel gezien had.

Onderweg kwam ik bij eene plek gronds, die geheel en al met distels begroeid was, waaronder eenige schrale planten, die vroeger wel wijnstokken konden geweest zijn. Ik vond er een' arbeider en sprak hem aan. „Gij schijnt zeer hard te werken," zei ik. „Niet harder dan de meester vroeger op deze zelfde plaats deed," antwoordde hij. „Hij heeft eerst dezen grond omgebroken en er wijnstokken in geplant; en als wij maar werkten zooals hij, zouden wij spoedig het geheele landgoed bebouwd hebben."

Het verwonderde mij te hooren, dat de plek, die de meester bearbeid had, zoo verwaarloosd was, en ook dat er zooveel plaatsen waren, vroeger vruchtbare wijngaarden, maar nu met distels begroeid. „Waar zouden al de arbeiders zijn?" dacht ik.

Mijne gedachte werd beantwoord toen ik een goed bebouwd stuk lands bereikte. Daar zag ik sterke mannen op den grond liggen, die naar de weinigen keken, die de wijnstokken verzorgden.

Ik ging naar een van die luiaards toe, en vertelde hem van de eenzame arbeiders, die ik ontmoet had. „O," zeide hij, „het is bedroevend, dat zij hunne krachten daar verspillen; zie, hier is overvloed van werk," en hij wees naar de wijnstokken achter hem. Ik keerde mij om en zag, dat daar inderdaad veel te doen was, beide te snoeien te wieden. Er waren zelfs hier en daar geheel onbebouwde en rotsachtige plaatsen tusschen de rijen wijnstokken.

„Waarom staat gij niet op en werkt?" vroeg ik hem.

„Wel, ik pluk er soms wat onkruid uit," zeide hij, „maar ik ben niet heel handig in dat werk."

Ik verwonderde mij, dat hij niet trachtte iets van landbouwkunde te leeren, omdat hij toch in den wijngaard gezonden was om er te werken.

Toen ging ik naar een vlijtig arbeider, die zorgvuldig wijnstokken besnoeide. Hij vertelde mij, dat hij onder het werk berekend had, dat als alle arbeiders hun best deden, het geheele landgoed in tien jaren bebouwd zou zijn. Maar hij voegde er bij, dat het onnoodig was om dat te zeggen, omdat sommigen in de meening verkeerden, dat het bevel van den meester in twee opzichten verbeterd kon worden; ten eersten, dat elke plek geheel en al afgewerkt moest zijn, eer men met een ander stuk gronds begon, en ten tweeden, dat alleen de meest ervaren arbeiders gebruikt moesten worden.

Ik sloeg hem eenigen tijd in zijn werk gade, terwijl hij snoeide of wiedde, of trachtte zijne rijen wijnstokken verder over den beploegden grond te leiden, en ik zag, dat hij in denzelfden geest werkte als zijne medearbeiders in het bosch en in de woestijn, en zich verblijdde in de gedachte aan zijn goeden meester, en aan zijne heerlijke terugkomst als de wijngaard klaar zou zijn.

En nu, wie zijn de arbeiders in dezen wijngaard? Zij zijn de dienstknechten van Christus, geroepen om het Evangelie te verkondigen aan alle creaturen; want waarom worden alle christenen *dienstknechten* des Heeren genoemd, als zij niets te doen hebben? Sommigen van deze arbeiders zijn de zendelingen, die heengegaan zijn om de groote afgoderij in Indië en China omver te werpen, gelijk de werkman, die den banaanboom omhakte; of de kennis des Heeren te brengen onder de wildste volken, gelijk de arbeiders in rotsachtige en zandige woestijnen. En sommigen trachten in hunne omgeving goed te doen. Maar hoevelen, helaas, zijn lui! Lieve lezer, wat doet *gij?*

Uit „*The Juv. Miss. Herald.*"

LIEFDEGAVEN.

Kerkbouw te Sneek.

Sedert de vorige opgave met hartelijken dank ontvangen:

SNEEK: van eenige Br. en Zr. in de Gem. f 197.50; van N.N. f 1.—.
BILDT: van N.N. f 100.—.
GRONINGEN: van br. J. N. f 5.—; van een zr. f 2.50.
FRANEKER: van br. IJ. v. d. W. f 2.50.
DEVENTER: van br. C. P. f 10.—.
ZWOLLE: van Mevr. v. N. v. E. f 10.—; van Juffr. P. f 1.—; van br. J. B. t. M. f 1.—.
LOCHEM: van Mr. I. B. f 10.—.
AMSTERDAM: uit de kas der Gemeente f 25.—; door br. van Meerloo van br. H. f 1.—.
ARNHEM: van Mejonkvrouwe v. R. f 4.45.
OLDENBROEK: van br. v. A. f 6.18½.
ENSCHEDÉ: door br. de Hart van br. M. f 10.—; van br. N. N. f 1.—; van zr. R. f 1.50.
HENGELO: door br. de Hart van zr. K. f 2.—; br. S. f 1.—; br. T. H. f 1.—; br. J. f 0.75; br. Bl. f 0.50; H. Bl. f 0.25; bij Avondmaalsviering van eenige vrienden f 3.30; van M. H. f 1.—.
HARLINGEN: van br. Jb. v. d. W. f 2.50.
LEEUWARDEN: door br. v. d. Kan van N. N. f 1.—; J. P. f 1.—; M. v. d. K. f 1.—; D. S. f 0.25.

Met hartelijke aanbeveling,
J. HORN.

Voor de Unie: van N. N. f 10.—. RED.

Advertentiën.

, Heden werden wij van den Heere grootelijks verblijd door de geboorte van een **Dochter**.

HEEG, 22 Januari '83.
M. KASPERSMA.
M. VISSERMAN.

25-JARIGE HUWELIJKSVEREENIGING
VAN
G. G. POTJEWIJD
EN
G. BOSKER.

„De Heere heeft groote dingen bij ons gedaan, dies zijn wij verblijd." Ps. 126 : 3.

NIEUWE PEKELA, 3 Febr. 1883.

Het behaagde den Heer ons geliefd zoontje **Ruurd** op bijna 2½ jarige leeftijd door eenen noodlottigen dood een wijle van ons te scheiden, 2 Sam. 12 : 23b. Hij ondersteunt ons met de rechterhand Zijner sterkte en troost ons gelijk een moeder troost, Jes. 41 : 10; 66 : 13.

HEEG, 25 Jan. 1883.
D. R. SIJSLING.
A. VISSERMAN.

SNELPERSDRUK VAN J. J. WIARDA, TE SNEEK.

No. 15. 15 MAART 1883. 2de Jaargang.

DE CHRISTEN,

MAANDBLAD,

UITGEGEVEN DOOR DE

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV : 9.

DIT BLAD VERSCHIJNT EENS IN DE MAAND.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI : 16.

ABONNEMENTSPRIJS:
Per jaar, franco per post . . . . f 1.00.
Enkele nummers . . . . „ 0.10.

Bijdragen en Ingezonden Stukken
WORDEN FRANCO INGEWACHT BIJ DE REDACTIE,
Adres: H. Z. KLOEKERS, te Nieuwe Pekela.
ADVERTENTIËN AAN DEN DRUKKER.

ADVERTENTIEPRIJS:
Een tot vijf regels . . . . f 0.50.
Elke regel meer . . . . „ 0.05.
Groote letters naar plaatsruimte.

EENE BESPIEGELING OVER DE VERLOSSING.

(*Vervolg.*)

Er zijn bronnen van bestaan, en banden van vereeniging en medegevoel, waardoor de harten van een volk zóó innig kunnen vereenigd zijn of worden, dat allen door dezelfde voorvallen getroffen, en allen als door eene zelfde kracht voortbewogen worden. Elke zaak, die in de harten van afzonderlijke personen, die eene natie uitmaken een algemeen belang, een algemeen gevoelen, eene algemeene neiging, of algemeene hoop doet ontstaan, heeft de strekking om hen op zoodanige wijze te vereenigen. Sommige dingen hebben meer invloed dan andere om de menschen zoo samen te binden, en onder de voornaamste daarvan mag wel de afstamming van dezelfde ouders gerekend worden. Er zijn andere dingen, die echter nog sterker schijnen te verbinden, en hieronder behooren genoemd te worden gemeenschappelijk belang, gemeenschappelijke godsdienst en gemeenschap in lijden en uitredding. Elke omstandigheid, die gewaarwordingen der harten te voorschijn roept om zich om een punt te vereenigen; elke gebeurtenis, waarin het belang, het gevoel, de veiligheid, de goede naam van eenig volk op het spel staat, leidt hen om zich in het maatschappelijke en burgerlijke nauwer aaneen te sluiten.

Hoe sterker eenig volk door zulke banden vereenigd is, hoe meer kracht het zal bezitten om de belangen en denkbeelden van andere volken, die met de zijne in strijd zijn te weerstaan, terwijl tegelijkertijd datgene, wat zoodanig volk als volk eigen is, door tegenover de belangen van anderen geplaatst te worden, met des te meer warmte en gehechtheid zal worden gewaardeerd, aangekweekt en ontwikkeld.

Van de werking van dit beginsel ontstond ook de spreuk: „*Eendracht maakt macht;*" en hetzij de strijd op stoffelijk of geestelijk gebied gevoerd worde, een volk, vereenigd door de meeste en machtigste banden, zal steeds het machtigste zijn in den strijd tegen het invoeren van nieuwigheden, of het geweld, waarmede het van buiten bedreigd wordt, terwijl daarentegen, wanneer de banden van vereeniging weinige en gemakkelijk te verbreken zijn, de kracht dier natie eveneens spoedig zal verbroken worden en de overblijvende deelen van malkander verwijderd, ja, door malkander afgestooten zullen worden.

Dientengevolge is het noodzakelijk in alle gevallen, waarin eene geheele natie onderwezen, voor aanval of verdediging bereid of op eenige andere wijze bewerkt of als natie handelend optreden zal, dat de banden van nationale eenheid talrijk en sterk zijn of gemaakt worden, en dat de meest mogelijke eenheid van belang en gevoel, en derhalve van handelen, het geheel beziele.

Zoolang de menschelijke geest en de menschelijke omstandigheden zijn wat zij zijn, is er geene macht in hemel of op aarde in staat om een volk te vereenigen en vereenigd te houden, tenzij dan door deze, of dergelijke middelen als die wij genoemd hebben. Indien God derhalve bedoelde om eene natie te vormen, te bewaren en er door te werken, dan kon het niet anders of Hij moest zoodanige krachten en invloeden in werking brengen, waardoor die natie vast en duurzaam tot zulk eene eenheid tezamen gevoegd werd.

Let nu, bij de toepassing van deze stellingen, op het Israelietische volk. Ten tijde, toen de zonde en de gevolgen der afgoderij meer algemeen verspreid en ondervonden werden, werd Abraham, volgens het Bijbelsch verhaal, door goddelijke tusschenkomst afgezonderd. Hij ontving de verzekering, dat zijne nakomelingen eene langdurige verdrukking zouden ondergaan, eene heerlijke verlossing ontvangen, en daarna eene groote natie worden zouden. Hunne geschiedenis ligt voor ons. Abraham was hun algemeene stamvader, dien zij steeds met eerbied en hoogachtig in herinnering hielden, en ieder hunner achtte het eene groote eer te zijn, dat het bloed van den „Vader der geloovigen" in zijne aderen stroomde. De band van bloedverwantschap was in hun geval van den sterksten aard, en nauw om het geheele volk samengetrokken. — In Egypte waren hunne omstandigheden en bezigheden dezelfde. „Alle schaapherder is den Egyptenaren een gruwel," en in het verdragen van eene harde en langdurige dienstdaarheid ondergingen allen hetzelfde lot. — Hunne bevrijding was eene bevrijding, die allen gelijkelijk ten deel viel. De herinnering er aan was wekelijks, Deut. 5 : 15, en werd vooral jaarlijks door hunne nakomelingen voortdurend met geestdrift en uitbundige vreugde gevierd. — Zij waren vereenigd door banden des bloeds, der verdrukking, des gebeds, der uitredding, der dankbaarheid, des geloofs, der hope, ja, men zou bijna vragen: welke banden waren er niet, die een volk tot een machtig aaneengesloten geheel konden vormen?

En zie, hoe vast deze banden als een netwerk het hart en de gedachten van het Israelitische volk te samen hielden. Het is een feit, een wonder der geschiedenis, en het wonder der wereld, dat de banden, die dit volk ook nu nog vereenigd houden onoplosbaar schijnen te zijn. Terwijl andere natiën zijn verrezen, hebben geheerscht, en de banden, die hen vereenigden, zijn verscheurd, en zij zelven zijn verloren geraakt, blijft het geslacht van Abraham voortbestaan gelijk eene rots in het hart der zee, onbewogen door de stroomingen van den tijd, die de andere natiën verbrijzelden of in het niet deden wegzinken. Op deze wijze werd dit volk bereid, gesterkt en bewaard tot bijzondere oogmerken en om die te bereiken onder bijzondere omstandigheden. Vele volken, die hen omringden waren machtiger dan zij; allen waren oorlogzuchtig, en ieder had zijne bijzondere soort van afgoderij, die de harten dergenen, die onder haren invloed stonden of kwamen bezoedelde. Van daar de noodzakelijkheid, dat dit volk zoo vereenigd moest worden, dat het de macht en het besmettelijke voorbeeld van de omringende volken zou kunnen weerstaan, en gevormd om een nationaal karakter, eene burgerlijke wetgeving en godsdienstige denkbeelden te aanvaarden, die zij gedurende vele eeuwen moesten bewaren temidden van het vijandige heidendom, dat hen omringde.

Nog andere bijzonderheden zouden hieraan toegevoegd kunnen worden om het doel, indien mogelijk nog duidelijker voor te stellen. Indien de Joden namelijk voor nieuw onderwijs ontvankelijk zouden zijn — nieuwe wetten zouden gehoorzamen en nieuwe inzettingen onderhouden, dan was het noodzakelijk, dat hun geest zooveel mogelijk als ruwe stof bewerkt mocht kunnen worden, zich met weinig opgedane kennis bezig hield, en door geene nationale vooroordeelen aan eenigen vorm van bestuur gehecht noch daartegen gekant mocht wezen. Nu hadden de Joden wel geleerd om gehoorzaam te zijn, maar zij hadden geene nationale vooringenomenheid met eenigen vorm van bestuur, en met betrekking tot eenige kennis van dien aard was hun geest gelijk aan een blad wit papier, waarop alles geschreven zou hebben kunnen worden. Zij waren dus inderdaad gelijk aan eene ruwe stof, geschikt om de bewerking van eene meesterhand en den indruk van een besturenden geest te ontvangen.

Dewijl nu deze tucht van de afstammelingen van Abraham het gevolg was van eene aaneenschakeling van gebeurtenissen, die door henzelven niet uitgedacht kon zijn om het noodzakelijke doel te bereiken; en dewijl de geheele keten van die gebeurtenissen zoo geheel met de natuur der dingen overeenstemt, en zoo geheel geschikt was om het bepaalde doel te bereiken zoo volgt daaruit, 1° dat een alles beheerschend verstand zich bezig hield om die ruwe stof voor eene reinere aanbidding dan toen in de wereld gevonden werd voor en toe te bereiden, en 2° dat die natie door geen ander wezen en op geene andere wijze voor dat doel zou hebben kunnen worden gevormd dan door de alles beheerschende Godheid en langs den weg, dien Hij dit volk geleid heeft.

(*Wordt vervolgd.*)

HET KRUIS IN HET LICHT VAN GODS WELBEHAGEN.

(VOOR GOEDE VRIJDAG.)

„Doch het behaagde den Heere Hem te verbrijzelen." Jes. 53 : 10a.

Het kruis van onzen Heere Jezus Christus blijft voor ons in raadselen en nevelen gehuld zoolang wij het niet beschouwen bij hemelsch licht. Wij mogen er in zien: de strijd tusschen zonde en heiligheid, het toppunt van ondankbaarheid, verblindheid en wreedheid, of de schouwplaats van lijdzaamheid en geduld. 't Is noodig, dat wij naderbij treden, niet slechts rondom ons en voor ons zien, maar ook opwaarts en binnenwaarts blikken.

Zulk een hemelsche lichtstraal beschijnt het in het hierboven geplaatste woord der profetie, en bij dat licht zien wij boven het kruis nog een ander opschrift dan dat van Pilatus; 't is als zien wij door Gods eigen vinger boven het lijdenstooneel in de wolken geschreven: MIJN RAAD BESTAAN EN IK ZAL AL MIJN WELBEHAGEN DOEN. Wij behoeven maar op de enkele woorden van het aan het hoofd dezes geplaatste schriftwoord beurtelings de klemtoon te leggen om uit dezen lichtstraal nieuwe lichtstralen te zien uitschieten.

Het behaagde DEN HEERE Hem te verbrijzelen. Bij eene oppervlakkige kruisbeschouwing schijnt

hier van niets sprake te zijn dan van het welbehagen des boozen en dat zijner trawanten. Kajafas, het Sanhedrin, Pilatus en Herodes schijnen onder aanvoering van Satan hier alles te beslissen. 't Schijnt dat er nimmer een tooneel van menschelijke willekeur geweest is als dit, en dat, zoo hier nog van God sprake kan zijn, men hoogstens van al dit lijden kan spreken als onder Zijne *toelating*.

De Schrift echter zegt ons: Hier is meer dan goddelijke *toelating*, hier is *godsbestuur*. Niet alsof het booze niet uit den booze was, en het kwaad voor rekening van den Heilige zou komen, dat zij verre! maar zoo ergens, dan zou hier de machteloosheid der hel ook in de tentoonspreiding van haar hoogste macht openbaar worden, en zou blijken, dat zij, ondanks haarzelven, niet anders vermocht dan Gods raad uitvoeren. „*Moest* de Christus niet deze dingen lijden en *alzoo* tot Zijn heerlijkheid ingaan?" „Hoe zouden anders de Schriften vervuld worden van Zijn lijden getuigende?" „Deze dan, naar den bepaalden raad en voorkennis Gods overgeleverd zijnde, heeft Israel genomen en aan het kruis gehecht en gedood."

Hoe rijst hierdoor het kruis in beteekenis. 't Staat daar; 't is daar geplaatst door God zelf.

Het behaagde den Heere Hem te VERBRIJZELEN. Dit is de tweede lichtstraal, die uit dit profetisch woord over het kruis licht. Niet slechts Christus dood, maar de *kruisdood* was door God verordineerd. De wijze, waarop Hij sterven zou was bepaald als in innig verband staande met het plaatsbekleedende van Zijn sterven. Zijn sterven zou eene verbrijzeling zijn, en dit kon het alleen zijn aan het kruis.

Christus *verbrijzeld!* O! staar in heiligen eerbied op Zijn lijden en zie hoe het van 't begin tot het einde eene verbrijzeling is.

Heet het niet: „Een man van smarte, van enkel smarte?" Ja dieper nog: „Een worm en *geen man*." Is Zijn lichaam niet verbrijzeld? Zijn *rug* met geeselen doorploegd; — Zijn *hoofd* van doornen doorwond; — Zijn *handen* en *voeten* doorgraven; — ja zelfs Zijn *hart* doorstoken met een speer!

Zijne ziel, is zij niet verbrijzeld? Denk aan het verraad door een der twaalven; — aan Gethsémané's zielesmart; — aan Petrus' verloochening; — aan Kajafas' woede; — aan Pilatus gerichtshandel; — aan Herodes wreede spotternij; — ja, zie Zijne ziel verbrijzeld als Zijne moordenaren Hem zelfs, terwijl Hij aan het kruis hangt tergen en honen.

Wat bleef er na die verbrijzeling nog van Hem over, zegt zeker godgeleerde:

„Er is niets geheels meer aan Hem.

De uitgang der ziel, in de stem die klagen kon, is afgesneden, want: „Zijn tong kleeft aan Zijn gehemelte."

Zijne tranen weigeren te vloeien, want: „Hij voelt zich verdroogd als een potscherf."

Zijn hart kon geen weerstand meer bieden en verloor alle lijdenskracht, want: „het is gesmolten als was in het midden Zijns ingewands."

Zijn lichaam is volkomen machteloos en valt voor Zijn gevoel uit elkáár, want: „al Zijne beenderen zijn vaneen gescheiden."

Ja, heel Zijn bestaan voelt onze Heiland innerlijk bezwijken en ineenzinken, want Hij klaagt: „Ik ben uitgestort als water."

Levend voelt Hij zich begraven in de uitdrukking: „Gij legt mij in het stof des doods."

Zulk een Hoogepriester betaamde ons, *die zoo diep* afdaalde, tot Hij kwam *waar wij lagen*."

DOCH het behaagde den Heere HEM te verbrijzelen. Van den Verbrijzelaar en de verbrijzeling wordt ons oog gericht op den *Verbrijzelde*.

Wie is Hij?

Hij is Gods voedsterling en lieveling. Hij speelde in den schoot zijns vaders nog eer de bergen geboren waren.

Hij is de zondelooze, die geen onrecht gedaan had en in Wiens mond geen bedrog was gevonden.

Veelbeteekenend zijn hier de woordjes: „doch" en „Hem" als in tegenstelling geplaatst.

Wie geldt dat „doch"? en wat predikt dat indrukwekkend „Hem"?

Als Hij onschuldig was, wie was dan de schuldige? En als Hij geen onrecht gedaan had, bij wie was dan onrecht, bij wie bedrog gevonden?

Wie moest het vonnis der verbrijzeling *rechtmatig* treffen?

Ernstige vraagteekens, lezer! O, maak er u niet af; ga er mee tot uzelf bij het licht van het kruis, en geef er het antwoord op voor het aangezicht Gods.

Waarom, waarom dat verschoonend „doch" over onze schuldige hoofden uitgesproken, en over Jezus hoofd dat verpletterende „Hem"?

Lees ons schriftwoord nog eenmaal en gij vindt het antwoord, als gij leest: „doch het BEHAAGDE den Heere Hem te verbrijzelen."

Zie daar dan Gods welbehagen, Gods eeuwig, Gods Souverein welbehagen, waarover de menschen zooveel hebben gesproken, maar wat zij hebben verkeerd in eene oorzaak van schrik in stede daarin te vinden eene bron van oneindige vertroosting voor het schuldig zondaarsgemoed.

Die lichtstraal toont ons het kruis als de openbaring van Gods welbehagen, maar niet een welbehagen, dat den eenen zijner menschenkinderen meêdoogenloos en willekeurig in den afgrond slingert als eeuwig daartoe gepredestineerd en den enkelen tegen wil en dank redt en behoudt.

Neen, *dit* is het welbehagen Gods, Wiens barmhartigheden over al Zijne werken zijn, dat Hij, zoo waarachtig als Hij leeft, geen lust heeft in den dood van eenig zondaar, maar daarin dat de goddelooze zich bekeere en leven.

Van dit welbehagen zongen Gods Engelen, toen de Zoon, in Wien dat welbehagen was, en door Wien het zou worden uitgewerkt, in de kribbe der vernedering lag.

Gods welbehagen in menschen, openbaar in de verbrijzeling van den Geliefde. O diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennisse Gods!

Zoo, „*alzoo*" lief had God de wereld, dat Hij Zijn eeniggeboren Zoon *gegeven* heeft, gegeven *tot in de verbrijzeling toe*.

Den eeniggeborene heeft Hij niet *gespaard*. Hij had het kunnen doen, maar Hij deed het niet; Hij wilde *u* sparen.

Laat die liefde uw hart verteederen, dan zal uwe kruisbeschouwing de rechte vrucht hebben, want bij een verbrijzelden Christus past een verbrijzeld zondaarshart, en *zulk* een hart vindt alleen bij *zulk* een Christus genezing.

Sneek. J. HORN.

EVANGELISCHE SAMENKOMSTEN
te DEVENTER.

Toen ik in de maand Augustus des vorigen jaars mij metterwoon hier ging vestigen, werd mij o. a. de volgende vraag gedaan...... „en wat zal uw werk zijn in Deventer?" — „Mijn werk zal zijn om de menschen een blijde boodschap te brengen, n.l. dat Jezus Christus in de wereld is gekomen om zondaren zalig te maken, en dat wij allen, zondaren zijnde, kunnen verlost worden door dien eenigen Verlosser, die op aarde is gekomen om ons van den vloek en den eeuwigen dood te redden." — „Dan zijt gij nog conservatief, mijnheer! en laat mij u zeggen, dat ge dan weinig succes op uwen arbeid zult hebben, want wij Deventenaren zijn reeds lang die oude schoenen ontwassen." Onder dien indruk trad ik Deventer binnen. — Een paar dagen later sprak ik met een ander heer, die mij vroeg naar onze beginselen. Ik deelde hem onverholen onze beginselen mede. „Al weer wat nieuws," zeide hij. Ik maakte hem opmerkzaam, dat juist ons godsdienstig standpunt het oudste van allen is; dat het geloof reeds in het Paradijs een aanvang had genomen; en 40 eeuwen later de Christelijke doop door den Heere Jezus zelf is ingesteld, door Zijne Apostelen voortgezet en door de Gemeente des Heeren uitgevoerd, minstens in de eerste *drie* eeuwen onzer jaartelling. Dat, hoewel de doop der H. Schrift lang was onderdrukt en bijna door de kinderbesprenging verdrongen, hij toch nooit geheel was uitgeroeid geweest, en dat hij nu met eene steeds klimmende kracht zich ontwikkelde in alle landen, waar het Evangelie is doorgedrongen. Toch meende hij, dat het hier niet gaan zou en voorspelde mij, dat ons werk hier spoedig zou afgedaan zijn. Hij kende zijne stadgenooten te goed. De *derde*, een christen, gaf mij ook al weinig moed, toen hij zei: „Zoo, dan zijt gij hier gekomen in het heidensche Deventer om te Evangeliseeren? Nu, ik hoop dat uw werk een rijken zegen hebbe! maar ik vrees."

Zie hier drie getuigenissen, die niet heel bemoedigend waren, althans ons wel wat schokten, maar die ons ook op de knieën brachten voor Hem, die de wereld heeft overwonnen. Overeenkomstig de gegevens hebben wij den arbeid aangevat, naar de mate der gaven en krachten, die God ons verleende. Wij vergaderden Zondagsmorgens bij br. P., die vrijwillig daartoe zijne woning afstond, en Zondagsavonds ten mijnen huize. Bovendien houden wij nog een paar Bijbellezingen buiten de stad. Des Zondags wordt de plaats reeds te eng, zoodat wij naar eene andere gelegenheid om zien. De Heer zegent aanvankelijk het werk, groote zondaren zijn bekeerd, en anderen, die reeds langer geloofden in den Heiland, kwamen tot den doop.

Dit een en ander wekte eene sterke begeerte bij ons om ook hier een Samenkomst te hebben, maar hoe? Immers, dit was onmogelijk door de finantieële bezwaren daaraan verbonden. Toch vingen wij aan in gebed en geloof en deden wat wij konden, maar het bleek dat het onmogelijk was, evenwel niet bij God, want het ontbrekende geld beschikte Hij ons, al moest het ook van de overzijde des oceaans komen. (Zie No. 1 van „de Christen," 2de Jaarg.) Tevens zeggen wij allen hartelijk dank voor de bijdragen ons geschonken, waardoor wij de kosten dezer meeting konden bestrijden.

Met groote verwachting zagen wij de aangekondigde dagen van de samenkomsten tegemoet, maar wat meestal het geval is, wanneer de verwachting hoog is gespannen in deze aan teleurstellingen zoo rijke wereld, dat moesten ook wij ondervinden. In plaats van vijf broeders, die zouden komen, kwamen er slechts twee, zoodat wij met ons drieën, br. J. de Hart, N. v. Beek en B. Roeles den arbeid aanvingen — des Dinsdags arriveerde br. Horn en des Woensdags br. Kloekers, doch br. v. d. Schuur kon in 't geheel niet komen vanwege ongesteldheid des lichaams.

Toen wij Maandag 19 Jan., 's avonds om half acht ure de welingerichte, nette, daartoe afgehuurde zaal binnen traden, werden wij op nieuw zeer ontmoedigd, want het waren bijna alle ledige banken en geheel onbezette stoelen.

Br. Roeles opende deze 1e vergadering, las II Cor. 5 voor, sprak daarover een kort woord, zette vervolgens het doel van dezen arbeid uiteen en gaf daarna het woord aan de andere sprekers, die met ernst hun taak aanvaarden. Inmiddels was het gehoor wat grooter geworden, en luisterde aandachtig naar het eenvoudige woord der broeders.

De navergadering was niet ongezegend; het druppelde. Twee kwamen tot den eenigen Behouder. Eene vrouw, die al dikwijls van den Heere Jezus had gehoord en gedurig biddend was vermaand geworden, kon niet langer het nooden des Heilands weerstand bieden. Op de vraag, die wij haar later deden, of ze lust had weer terug te keeren, antwoordde zij gul en beslist: „Neen! nu nooit weer terug." Op dienzelfden avond boog schreiende zijne knieën een man, die eerst maar niet kon vatten, dat de Heere Jezus ook hem, groote zondaar, alles wilde vergeven, doch toen wij hem later bezochten in zijn huis, wist hij „dat het handschrift tegen hem, geheel was uitgewischt, en dat hij nu volkomen op Jezus' zoendood vertrouwde."

's Dinsdagsavonds was er wel wat meer, toch betrekkelijk nog weinig volk. Wij volgden onze roeping, wezen op de gevolgen der zonde, het oordeel Gods en de liefde van Christus.

Op de navergadering bleven twee schippers, één uit Hellendoorn, en een uit Ommen. Zij waren, zooals ze zeiden, orthodox, konden de leer goed bespreken, maar het leven, bekenden zij, misten zij. Op de noodzakelijkheid van dat te bezitten werden zij gewezen, en toen zij zich vernederden onder de krachtige hand Gods, daalde Zijn vrede in hunne harten af, volgens hun eigen belijdenis. „Nu durfden zij te sterven."

Op dienzelfden avond boog ook een groot zondaar zijne knieën. Hij was in geen 14 jaar in een kerk geweest, was erg onwetend, maar wist toch, dat het zoo niet kon. Hij beleed een ander mensch te willen worden, doch de vijandschap zijner vrouw schijnt hem later geheel te hebben overmeesterd, zoodat het goede zaad, dat in dat hart gestrooid was, spoedig is verstikt. Evenzoo ging het met een meisje, dat door de vijandschap der ouders geheel overbluft zich terug trok. Dit zijn, hoewel smartelijke, toch in geenen deele vreemde verschijnselen, want de Heer heeft er Zijne jongeren gedurig opmerkzaam opgemaakt.

Zoo oppervlakkig zouden wij denken, dat de kracht der genade geheel vruchteloos op zulke harten is verspild, toch heeft de geschiedenis bewezen, dat het niet zelden gebeurt, dat het zaad Gods, in de diepte gevallen, later ontluikt en nog heerlijke vruchten der gerechtigheid afwerpt. Moge dat ook hier met dezen man en dit meisje het geval wezen, en met allen, die eenmaal, op hunne knieën beleden, behoefte te hebben aan een Zaligmaker, doch die door allerlei dingen gedreven, zich terugtrokken van dien liefhebbenden Christus.

Woensdagavond. Ieder sprak op zijne wijze. De hoofdstrekking van het gesprokene behelsde inzonderheid de twijfelaars op te wekken hun Heer te belijden, niet langer te hinken op twee gedachten, maar beslist voor den naam en de zaak des Heeren, uit te komen, opdat in deze stad een volk mocht opstaan, dat als een heirleger Gods zich verbond om gemeenschappelijk op te trekken, onder de kruisvaân van hunnen Koning om voor Hem te overwinnen of te sterven.

De ernst, die de vergadering bezielde, gaf duidelijk te kennen, dat elk gevoelde: „ja, daar moet het toe komen." Helaas! dat in het praktische leven zoovele beletselen de éénheid der kinderen Gods in den weg staan, en dat de geloovigen nog zoovele *bijzaken* hebben, zoodat het woord der H. Schrift niet alleenlijk het richtsnoer is.

De navergadering was zeer gezegend. De Heiland behaalde op zondaarsharten liefelijke overwinningen en wij mogen ons verblijden, al is het ook dat wij ze nooit weer ontmoeten, dat de trouwe Opziener onzer zielen deze allen gadeslaat.

Het is zeer te betreuren, dat zoo menigeen met de behoefte in het hart om op de navergadering te blijven, heengaat, uit vreeze voor menschen of soms omdat ze geheel vreemde gedachten koesteren van hetgeen daar zal gesproken en gedaan worden. Ik heb hier verscheiden gesproken, en ook op andere plaatsen is ons dikwijls ter oore gekomen, dat velen met een overtuigend geweten zijn weggegaan, die zich dichter dan ooit bij het Koninkrijk Gods gevoelden en dat ze later weer siberisch koud werden, tegenover het noodzakelijk heil hunner ziel. Vooral hebben hier alle Broeders en Zusters een gewichtige roeping om de menschen aan te sporen om na te blijven, hen voor te lichten, wat met deze navergadering beoogd wordt, zooveel mogelijk de struikelblokken weg te ruimen en de windselen los

te maken, waardoor ze anders zouden terugblijven van den Christus.

Donderdag. Het huisbezoek, dat aanvankelijk zonder vrucht scheen, heeft toch heerlijke uitwerkingen gehad, gelijk later is bevestigd. De avond van dezen dag was bij uitstek belangrijk. Uit Zutfen waren eenige broeders en zusters per às gekomen om getuigen te zijn van het goede werk Gods. Twee nog onbekeerden waren in dat gezelschap, en des avonds scheen het, dat op die harten de kracht des evangelisch niets vermocht. Toch bleek het daarna, dat de woorden diepe wortelen hadden geschoten, want de vrouw, die vroeger vrij erg vijandig was, heeft daarna hare kniën gebogen voor den Heiland, niet in de eerste plaats om Hem te dienen, maar veeleer om van Hem gediend te worden, en wanneer zij kinderlijk onderworpen blijft zal de trouwe Verlosser ook het werk Zijner genade in die ziel bevestigen. „d'Oogen houd' haar stil gemoed opwaarts, om op God te letten; Hij, die trouw is, zal haar voet voeren uit der boozen netten."

Deze avond mag vrijelijk genoemd worden de groote dag des oogstes, van deze „Samenkomst." Een moeder en zoon kwamen tot de goede belijdenis. De eerste was reeds lang onder den invloed der genade geweest. Jaren lang had ze de prediking des Evangelies gehoord, maar tot de besliste overgave des harten was ze nog nooit gekomen. Nu wilde ze niet langer buiten staan, wat de gevolgen ook mochten zijn, en de wachter Israëls liet zich niet onbetuigd, maar betoonde ook voor haar de Vredevorst te zijn.

De zoon, een jongeling van even in de twintig, beleed, dat hij vroeger den Heer liefhad en gelukkig was, maar bij het klimmen zijner jaren was zijne liefde tot den Heiland verminderd en was hij gansch verward geraakt in de strikken der wereld, wier banden hem knelden, en waarvan hij zich met de beste voornemens niet los konde worstelen. Het machtige woord Gods overmeesterde zijn hart. Hij stortte zijn ziel uit voor den Heer, deed belijdenis van zonden, en smeekte den Heiland om bij vernieuwing te worden aangenomen, want het was hem een behoefte weder te keeren tot „de oude paden" en daarop te wandelen, Jerem. 6 : 16a.

Eveneens beleed een man in het openbaar niet langer te willen twijfelen aan de genade Gods voor zijne onsterfelijke ziel. Het openbaar uitspreken heeft een zalige ervaring en wonderdadige kracht voor eigen leven, en het is een macht op de wereld, Matth. 10 : 32; Rom. 10: 10 e. a. Ook kwam een man — een verloren zoon — tot zich zelven, stond op, ging tot den Vader en mocht Zijne liefde ervaren. Hij had ook al een geruimen tijd in het verre land vertoefd, waarover wij hier niet nader kunnen uitweiden. In zijn zevenenveertig levensjaren telde hij ook zoovele dienstjaren, doordat hij lang in Indië heeft gediend. Hij heeft mede de Kraton in Atjeh ingenomen, is in het bezit van drie medailles, maar „de ring" zijns vaders was niet aan zijnen vinger. De kenteekenen van trouwe plichtbetrachtingen in dienst van het vaderland hier beneden, geven geen voldoening voor het arme zondaarshart, hebben veeleer een treurige herinnering van het verledene. Thans heeft hij dienst genomen in het leger van den Koning der koningen, om straks de onverderfelijke kroon deelachtig te worden, die allen getrouwen uit genade zal worden geschonken.

Wij bidden van God, dat deze onze broeder met beslistheid zijn hemelschen Vorst diene met nog meer stiptheid dan weleer Z. M. onzen geëerbiedigden koning. Dat hij nu voortaan zich kleede met de wapenrusting Gods, Efez. 6 : 10—18a, om den zielemoorder en zijne vasallen te bestrijden, die hij maar al te lang heeft gehoorzaamd, om nog als een voorbeeld van Gods genade in de stad zijner geboorte, de dagen, die hem overig zijn in het vleesch, te leven.

Niet ongemerkt mogen wij het woord van een schipper laten voorbijgaan. Bij gelegenheid, dat met hem gesproken werd, knielde een andere broeder met de zooeven genoemde boeteling. „Zie," zegt de schipper, „zie die man, een groot welbekend zondaar, komt tot den Heere Jezus en wordt zalig, en ik, die rechtzinnig ben opgevoed en altijd de waarheid naloop, kan er maar niet toekomen." Dit zei hij met zooveel koelheid, dat men met recht vreest, dat hij behoort tot diegenen, wier gedragslijn wordt geteekend in de tweede aangesprokene, in de gelijkenis Matth. 21 : 28—32.

Meer anderen beleden dien avond van nu voortaan het Koninkrijk Gods te zullen zoeken, en de daaraan verbondene gerechtigheden. In hoeverre zij standvastig zullen blijven zal de tijd openbaren, en gelukkig dat de eenige Herder, de Opziener onzer zielen, die niet is te misleiden, hen allen gadeslaat en gaarne wil brengen in het huis des Vaders, waar vele woningen zijn. Duizendwerf gelukkig diegenen, die beslist achter Jezus blijven. Zij zullen worden bevestigd in de goede belijdenis en gesterkt door genade in de hope der heerlijkheid.

Vrijdag. De laatste dag van samenkomst. Het huisbezoek op dezen onvergetelijken dag had rijke en heerlijke vruchten. Een oude vrouw van 82 jaren, kreeg vrede in haar geschokt gemoed. Zij kon de openbare bijeenkomsten niet meer bezoeken, maar de Heer des levens wist Zijne boden wel zoo te leiden, dat zij in den doolhof van kamertjes (zij woont op het groote gasthuis) deze dorstende ziel het water des levens konden aanbieden. Zij dronk met volle teugen, werd verzadigd, maar niet zat. Zij werd als een kindeke en kon daarom het Koninkrijk Gods ingaan. Toen de broeders, die haar bezochten, haar den weg Gods bescheidelijk uitlegden, haar spraken van Jezus haar Heiland, wachtende om ook haar genadig te zijn, ook tot haar de vraag richtende, geef mij uw hart, verklaarde zij zich bereid tot Hem te komen en zeide: „Mijnheer, zal ik het Hem maar zeggen?" Toen sloot zij de oogen en vouwde de magere handen en stortte haar hart voor den Heer uit.

Toen wij haar later weder bezochten, vonden wij haar recht gelukkig in het bewustzijn, dat, zoo nu de dood haar levensdraad zoude komen afsnijden, zij een Verlosser bezat, die haar over graf en dood henen zou voeren uit dit moeielijke leven naar de plaats, waar een ongestoorde rust zal worden genoten, zoowel door degenen, die tèr elfder ure binnen kwamen als door hen, die reeds van den beginne in den wijngaard zijn geweest.

Elk die dit leest en de liefde van Christus bij aanvang heeft leeren smaken, zal zich hartelijk verblijden, dat ook deze oude van dagen in het laatst van haar leven nog vrede heeft gevonden, en hoewel persoonlijk onbekend, zal er toch menige broeder en zuster zijn, die uit de behoefte des harten hunne kniën buigen om den Heer te danken voor de redding van deze ziel. Zeker zullen er ook nog vele jeugdige kinderen Gods worden gevonden, wier vaders of moeders nog niet bekeerd zijn, en die door dit te lezen weer de stille hope koesteren — ook mijne ouders kunnen nog gered worden en derhalve „de trage handen weer oprichten en de slappe kniën buigen" om in den gebede hen steeds op te dragen voor den troon van Gods genade. Hoe gelukkig, dat de stokoude zoo goed als het pas aankomend kind, de vroolijke jongeling zoowel als de meer ernstig geworden man door den Heere Jezus worden aangenomen, opdat Hij ze zalig make. Alle karakters wil Hij heiligen en alle gebreken kan Hij zuiveren om van die tegenstrijdige wezens, van die in zichzelven verdorvene massa een *geheel* te vormen, zonder vlek of rimpel, waarop de Vader met welgevallen zal neer zien, als zij straks voor Zijnen troon staan in dat hoogheerlijke bruiloftskleed, Openb. 19. Zie, dat is de *vreugde*, waarom Hij het kruis kon verdragen, Hebr. 12 : 2; dat is de van alle eeuwen bestaande *verborgenheid*, Col. 1 : 26; dat is de veelvuldige wijsheid, Efez. 3: 10, waardoor Hij de wijzen dezer wereld van alle eeuwen zal beschamen, 1 Cor. 1 : 27—31.

De samenkomst aan den avond behoorde tot de talrijkst bezochte; op de navergadering evenwel kwam niemand tot de overgave aan den Heer.

Tot zooverre de mededeelingen van de eigenlijke samenkomst. Des Zaterdags keerden de broeders naar hunne haardsteden weder en wij hadden behoefte in onze harten om den Heer te danken voor deze onvergetelijke week van zegen.

De dankstond was vrij goed bezocht en bijzonder liefelijk, toch hadden wij verwacht, dat er meer van de toegebrachte zielen zouden geweest zijn, en dat er diegenen niet zouden hebben ontbroken van de oude Christenen, wier harten niet alleen rijk gezegend zijn geworden, maar bovendien in dubbele mate de genade Gods hebben ervaren. Hoe het zij, het is een eeuwen oude ervaring, dat de geredde Joden meestal bij den priester blijven en dat de miskende Samaritaan weerkeert om den Redder te danken, Luk. 17 : 16.

Deze vergadering was hoofdzakelijk bestemd om meer in de noodzakelijkheid van het christelijk leven in te dringen en elkander te vermanen om bij den Heere te blijven, Hand. 11 : 23; 13: 43. Velen spraken in het openbaar hunnen dank uit voor den ondervonden zegen, en de blijdschap werd nog verhoogd, toen een meisje beleed, „dat ze sedert van morgen den Heere Jezus als haar Heiland had leeren kennen," en nu (hoever ze ook was afgeweken geweest) wist zij, dat de Heiland haar had aangenomen tot Zijn kind. Het eerste versje dat ik heb geleerd als kind, toen mijn vader nog leefde, kwam mij weer te binnen, na de overgave:

„Voor mij ook sprak de Levensvorst:
Vermoeide! kom tot Mij.
Leg 't matte hoofd aan Mijne borst,
En rust van angsten vrij.
Gelijk ik was vermoeid, bezwaard,
Ging ik op Jezus stem,
En heb met blijden dank ontwaard,
Wat rust er was in Hem.

Voor mij ook is Zijn woord geschied:
„Komt tot Mij, gij, die dorst."
En kent mij, die U laaft om niet
Als Vrede- en Levensvorst.
Ik heb dit vriendelijk woord geloofd,
En nu verkwikt, gedrenkt
Roem ik met opgeheven hoofd
In Hem, die 't leven schenkt."

Dit zei ze met zooveel ernst en gevoel op, dat in menig oog een traan blonk, een ieder onwillekeurig ging peinzen over de diepte, die in deze kinderversjes ligt op gesloten.

De nadruppeling is nog steeds liefelijk, en wij verblijden ons, dat deze bijeenkomsten zulk een goeden indruk hebben gemaakt op onze stadgenooten, zoodat wij niet twijfelen of er zal nog meer volgen.

Heilbiddend,

Uw Dw. in Christus,

DEVENTER, 1883. B. ROELES.

„IK KOM WEDER."

„In het huis mijns Vaders zijn vele woningen, anderzins zou Ik het u gezegd hebben, Ik ga heen om u plaats te bereiden. En zoo wanneer Ik heen zal gegaan zijn, en u plaats zal bereid hebben, zoo kome Ik weder, en zal u tot Mij nemen, opdat gij ook zijn moogt, waar Ik ben." JOH. 14: 2, 3.

Ziehier eene der schoonste en [illegible], God is de [illegible] die de Heer aan Zijne discipelen heeft geschonken. Het hart der jongeren is bedroefd en nu geeft Jezus hun deze belofte om hen weer te troosten. De Heer staat op het punt om hen te verlaten, en sterker dan ooit wordt de band gevoeld, die Meester en Jongeren verbindt.

Het is waarlijk treffend, hoe in deze verzen „ik" en „gij" elkander voortdurend ontmoeten, waaruit duidelijk blijkt, hoe het hart van Jezus met het hart Zijner geliefden in één gesmolten is. „Kinderkens," zoo spreekt de Heiland hen aan, „Ik ga u verlaten en waar ik heen ga, kunt gij niet komen." Petrus wil toch meê, doch Jezus zegt, dat dit onmogelijk is. Dit is een hard woord voor hen en ik stel mij voor, dat hunne oogen vochtig zijn geworden en zij allen zich om den geliefden Rabbi hebben geschaard om hem als het ware te beletten hen alleen te laten. — In het antwoord aan Petrus spreekt de Heiland eerst van Zijn dood aan het kruis, hetgeen de smart der Jongeren zeker nog zal hebben vermeerderd, doch daarna vertroost Hij hunne harten met de woorden: „Ik kom weder, en zal u tot Mij nemen." Hij zegt niet: Ik zal den Engel Michaël of Gabriël tot u zenden, of Mozes of Elia of Johannes den Dooper, o neen; dat zou geen voldoende balsem geweest zijn voor de bloedende wonde! maar: „Ik zal komen." Op welk eene treffende wijze geeft de Heer ons hier Zijne teedere liefde te aanschouwen. Hieruit blijkt hoe lief Hij hen had en hoeveel zorg Hij voor hen draagt. Hij zelf zal hen komen halen. Waarheen? Naar het huis des Vaders. Hoort en verstaat het, gij allen, die discipelen van Jezus zijt. Hij ging naar huis om voor u eene plaats te bereiden en straks komt Hij terug om u van hier te halen en mede te nemen, opdat gij daar moogt zijn, waar Hij is. „Waar Ik ben, aldaar zal ook mijn dienaar zijn." Och, arm kind van God, die met allerlei ellenden hebt te kampen, nog een weinigske geduld, en de beste en hoogste, de schoonste en heerlijkste plaats in den hemel zal de uwe zijn. Gij, die hier geen dak bezit, die geen steen uw eigendom kunt noemen, hoort het woord van uwen Heiland: In het huis mijns Vaders zijn vele woningen en Ik ga heen om er voor *u* plaats te bereiden. Uw eeuwig gelukkig tehuis wacht u. Mor nooit meer, maar verblijd u in de hoop dier heerlijkheid. Denk nooit meer kwaad van God, want hier hebt ge het duidelijkste bewijs van Zijne onmetelijke, groote liefde. Het is de liefde van den goddelijken Bruidegom, die Zijne bruid, welke Hij zoo duur gekocht heeft, komt afhalen, wanneer het huis bereid is.

Lees ook eens het 17e hoofdstuk: „Vader! ik wil, dat waar ik ben, ook die bij mij zijn, die Gij mij gegeven hebt, opdat zij mijne heerlijkheid mogen aanschouwen." Ziet en gevoelt gij nu wel, hoe de Heiland de Zijnen voortdurend op het hart draagt? Hij heeft den Vader op aarde verheerlijkt en Deze heeft Hem gezet aan Zijn rechterhand in heerlijkheid en nu bidt Hij, dat *gij* Zijne heerlijkheid moogt aanschouwen en bij Hem zijn. Dat is Zijn eenigst, Zijn vurigst verlangen. Is het dat ook van u? Ja? welnu nog een kleinen tijd en Hij, die te komen staat, zal komen en niet vertoeven. De vreugde, die er in den hemel gesmaakt wordt, bestaat niet zoo zeer in het dáár zijn als wel in het Hem zien. Ieders oog zal op Hem gericht zijn; ieders hart met Zijne heerlijkheid en schoonheid vervuld wezen, terwijl de gedachte, dat wij door Zijn lijden, door Zijn smaad aldaar zijn, ieders mond van lof en dank zal doen overvloeien.

En nu, daar wij Zijne belofte hebben en de begeerte van Zijn hart kennen, is het ons ware standpunt op Zijne komst te wachten en daarnaar met verlangen uit te zien. Hij heeft dit gaarne en ziet niets liever dan dat Zijne kinderen van uur tot uur en van dag tot dag Zijne komst tegemoet zien, daarom juist heeft Hij hen in 't onzekere gelaten omtrent den tijd wanneer Hij komen zal. Gij behoeft niet uit te zien naar eene aardsche erfenis, voorspoed, genot, of naar droefenis, beproeving, lijden, den dood, maar alleen naar Zijne komst. Laat het u gaan als de Thessalonicensers, die van de afgoden tot God bekeerd waren om den levenden God te dienen en *Zijnen Zoon van de hemelen te verwachten.*

Liefde en toegenegenheid moet u dagelijks en voortdurend doen uitroepen: Kom, Heere Jezus, ja kom haastelijk. Wilt ge er reeds een voorsmaak van hebben? Lees dan maar eens het vierde hoofdstuk van Openbaring. In den geest ziet Johannes de belofte reeds vervuld. Hier treft ge ze allen aan zittende op troonen, bekleed met witte kleederen en kroonen op de hoofden en . . . . . zij aanbidden! Verbeeldt u nu maar eens, dat gij daar ook waart en knielt met de Ouderlingen neder om het Lam dat geslacht is, te verheerlijken. — Hoort!

donderslagen en bliksemen en stemmen gaan uit van den troon; hoe vreeselijk! en toch — het verontrust niemand, want — ze zijn thuis. Zij zijn bij Christus in het Vaderland.

Vóór dat de fiolen vol van de gramschap Gods over de aarde uitgegoten worden zal Jezus Zijne bruid tot zich nemen. De oordeelen zullen straks met verbazende snelheid over de aarde komen, doch het deert de Gemeente niet meer, zij is uit alle benauwdheid verlost.

Meer dan twee maanden van den pas ingetreden tijdkring zijn reeds vervlogen, smart ons dit? O, neen! want wij zijn weer eene schrede genaderd tot dat gewichtige jaar, waarin wij zullen verhuizen naar het eeuwige vaderland. De tijd is voorbij eer we 't merkten, zoo zal het ook zijn met den kleinen tijd, dien we nog in dit Mesech moeten vertoeven; dan is de belofte vervuld, de bede verhoord en de Gemeente is met Christus in Zijne eeuwige rust en heerlijkheid ingegaan.

Waakt dan, opdat gij klaar zijt, wanneer de Meester u roept. — Hij die u roept is getrouw!

't Zandt, V. D. S.

MOODY EN SANKEY IN ENGELAND.

De *Heraut* ontleent aan de *Christian* omtrent een der samenkomsten te Birmingham het volgende:

„Binnen de zaal was het een schouwspel, wel geschikt om de harten te verblijden van hen, die Gods zegen over deze bijeenkomsten hadden afgebeden.

Elke zetel was bezet, en velen stonden. Meer dan 11.000 lieden waren tegenwoordig, van elken rang, stand en leeftijd.

Toen de heer Moody begon te spreken, met zijn overtuigenden ernst en eenvoud, beide op het hart en het geweten werkende, heerschte er een plechtige stilte. Ook onder het zingen van den heer Sankey was er dezelfde stilte.

De heer Moody begon met mede te deelen, dat hij als tekst voor zijne rede een vraag, een vermaning en een bevel had. De vraag was: „Wat zoekt gij?" De vermaning: „Zoek den Heere, terwijl Hij te vinden is;" en het bevel: „Zoek eerst het Koninkrijk Gods en zijne gerechtigheid, en al deze dingen zullen u toegeworpen worden." Hij zinspeelde in den loop zijner rede op de vele beweegredenen, die zijne toehoorders daar op die plaats hadden gebracht, en hij verhaalde een geschiedenis van een man in Philadelphia, die naar eene zaal gegaan was, voor dat hij er eene meeting zoude houden, ten einde 10.000 ledige stoelen te zien, en hoe die man daarna ook die ledige stoelen bezet wilde zien, en daarom ook de meeting bijwoonde, met het gevolg, dat hij tot God bekeerd werd. De heer Moody wekte tot ernst op, en na de menschen van den tegenwoordigen tijd beschuldigd te hebben van geen ernst te maken met hun behoud, hing hij een levendig tafereel op van de moeiten en zonden op deze wereld, tegenover het eeuwige leven in den hemel, alwaar geen grijze haren gevonden worden en geen verderf heerscht, en geen begraafplaatsen worden aangetroffen, maar waar een eeuwige jeugd op ieders aangezicht zal te lezen zijn, en waar leven en vrede, en vreugde met Christus voor eeuwig zijn zal. Daarna ging de spreker over tot het bevel: „Zoek eerst het Koninkrijk Gods," waarmede bedoeld werd, dat ieder dat Koninkrijk moest zoeken, voor hij de zaal verliet.

Na eene ernstige vermaning om den Heere te zoeken, noodigde de heer Moody plotseling allen, die behouden wilde worden uit, om met hem in een van de nevenzalen te gaan, die van het gebouw door een gordijn was gescheiden. Tusschen de 300 en 400 lieden van elken ouderdom en klasse, gaven aan die roepstem gehoor, en de heer Moody sprak hen toe, naar aanleiding van den tekst: „*God is mijn heil.*" Aan allen werden kaarten gegeven om hunne adressen op te schrijven.

GEDACHTEN.

Kom *in* de ark! 't Is een van de raadgevingen van den verderver, dat gij geen' beslisten stap behoeft te doen. Hij houdt veel van het woord: „trapswijze." Gij moet ernstiger worden — trapswijze. Gij moet de zaligheid zoeken — trapswijze. Gij moet uw geest tot God keeren — trapswijze. Hebt gij er ooit aan gedacht, dat God nimmer dat of een dergelijk woord gebruikt? Het komt in den Bijbel nooit voor met betrekking tot de verlossing.

F. R. HAVERGAL.

Gedenk dat zij, die God vreezen, niets van de menschen te vreezen hebben. FÉNÉLON.

Er is geen grooter dwaling dan de veronderstelling, dat de christenen indruk kunnen maken op de wereld door aan haar te gelijken. Neen, geene gelijkvormigheid aan de wereld, niet haar te treffen op haar eigen manier, maar er buiten en er boven te staan, en den indruk te geven van een' heiligen wandel, geeft ons als christenen kracht.

BUSHNELL.

Ernst dwingt eerbied af. Een zwevend, wankelend, levend dood christendom heeft achting bij de gemeente noch bij de wereld. JOHN HALL.

Schep mij een rein hart, o God! en vernieuw in het binnenste van mij *eenen vasten Geest.*

KONING DAVID.

GEMEENTE NIEUWS.

GRONINGEN. Door plaatsgebrek konden onze mededeelingen in het vorige No. niet opgenomen worden, vandaar, dat wij nu over een langer tijdsverloop dan gewoonlijk, een overzicht geven.

Met het oog op de vele zegeningen, die der Gem. in den laatsten tijd geschonken werden, past het ons om dankbaar en ootmoedig uit te roepen: „Wat zal ik den Heere vergelden!"

Sedert de zegenrijke samenkomsten in Januari l.l. werd nog veel van het heerlijk werk van Gods genade in de redding van zondaren aanschouwd. Wij durven niet beweren, dat allen, die op de samenkomsten en daarna den Heere beleden, bleven volharden, doch wij weten, dat nog een groot aantal van hen zich in den Heere verlustigen.

Er is veel beroering gekomen onder de schare, en wij weten, dat, waar het woord Gods gesproken wordt, er ook beroering komt in de harten der menschen, en dat is immer de aanvang van 's Heeren werk tot hunne redding.

Helaas, dat zoo menige jeugdige belijder reeds terstond wordt ingewikkeld in de zielverdervende kerkelijke kwestiën, terwijl velen door de godsdienstige machten dezer wereld worden vervoerd in eene woestijn van geestelijke jammeren, terwijl zij zich in een Paradijs van zaligheden konden verlustigen.

In de Gemeente gaat het overigens goed. Enkele afgedwaalden kwamen met berouw terug en werden weer opgenomen. Op Zondag 4 Febr. werden 7 personen door den doop aan de Gemeente verbonden. Nog anderen begeeren den doop.

Zoo gaan wij dan ook in dezen in Gods naam voort, wie en wat zich ook tegen de eenvoudige waarheid des doops opmaakt.

God van den hemel zal 't ons doen gelukken, en wij, zijne knechten, zullen ons opmaken en bouwen!

HENGELO. In het laatst van de maand December 1882, kwam tot ons over eene zuster uit Essen a/d Ruhr, om gedoopt te worden. Op hare belijdenis, dat de Heere Jezus haar Heiland was, voldeden wij aan haar verzoek. Die daad was van haar een daad van moed, omrede haar man zeer vijandig was; later heeft zij van haren man veel moeten lijden, maar haar hart bleef vrede en vreugde behouden, omdat zij wist Gode meer te moeten gehoorzamen dan de menschen. Op dien strijd volgde de overwinning. Haar man gaf haar de vrijheid om zich bij de Gemeente van Gedoopte Christenen te Essen aan te sluiten, waartoe zij een bewijs van onze Gemeente had medegekregen. Bidden wij voor haar.

Op Nieuwjaarsdag hadden wij een goed bezochte Gemeente-vergadering. Br. G. H. Mokkelencate, die als Ouderling moest aftreden, werd weder herkozen. Drie andere Broeders werden benoemd om voor de lokalen zorg te dragen, dat alles met orde naar den wil van God kon geschieden. Zij namen tevens op zich om de Gemeenteleden te verzoeken eene vaste wekelijksche bijdrage te geven, waaraan bijna door allen voldaan is, om zoodoende eene verbetering te brengen in den geldelijke toestand. Daar is hoop, dat de ontvangst in dit jaar meer zal zijn. De Heere zal de geloovigen doen ondervinden, dat, wat zij voor Hem doen, een zaad is dat vruchten draagt. Ook de toekomst der Gemeente is van de getrouwheid der Br. en Zr. in dezen mede afhankelijk.

Op de laatste Gemeente-vergadering moest de Gemeente het besluit nemen om een Broeder aftesnijden vanwege zijn *slordigen levenswandel.* God erbarme zich zijner!

Wij wenschen te prediken en te handelen naar Gods woord en de Heere zal verder alles wèl maken.

HAARLEM. De Gemeente heeft sedert eenige weken haar vergaderplaats in de Voortingstraat verwisseld met eene in de Gravinnesteeg, ongeveer in het midden der stad. Dit is een groote verbetering te noemen. 't Is een lokaaltje dat ruim honderd personen kan bevatten.

Wij deden dit niet, dan onder biddend opzien tot den Heer en wij roepen onze geliefde bondgenooten toe, help ons strijden in den gebede, opdat de Heer zondaren brenge aan die plaats, dat Hij ons bekwame om van Zijn naam te getuigen en Hij ons ook in het stoffelijke geve, wat wij voor dit werk behoeven.

Wij noodigen bij dezen de broeders Voorgangers en allen, die van den Heer gaven ontvingen, om het Evangelie te verkondigen, om zoo zij daartoe de gelegenheid hebben, tot ons te komen en ons zulks in tijds te berichten, omdat wij het kunnen publiceeren.

SNEEK. Vrijdag 2 Maart, des namiddags ten 5 uur, werd op plechtige wijze door onzen Voorganger de eerste steen van ons in aanbouw zijnd' kerkje, in den Naam des Vaders, des Zoons en des Heiligen Geestes gelegd.

Voor zooveel als zulks mogelijk was, waren de leden der Gemeente in feestgewaad daarbij tegenwoordig, alsook eenige broeders uit Heeg; behalve een talrijke schare van belangstellenden en nieuwsgierigen.

Het was een blijde ure voor de Gemeente, aller hart was vervuld met lof en gaf zich lucht door het zingen van Ps. 103 : 1, dat op dien schoonen namiddag plechtig door het luchtruim galmde. Toen las de Voorganger Psalm 96 en hield een toespraak, wees op de beteekenis van deze ure, en sprak over „SPREKENDE STEENEN." Hij herinnerde aan den steen, dien Jakob te Bethel zalfde, aan dien, welke Samuël tot een opgericht teeken stelde, en eindelijk hoe de Heiland zelf door de profetie als de uiterste hoeksteen werd aangewezen, uitverkoren en dierbaar bij God, gelegd in Zion, en dat allen, die op Hem zouden bouwen, niet beschaamd zullen worden.

Na de toespraak werd de steen gelegd, waarbij br. L. Boersma *) de kalkbak vasthield.

De plechtigheid werd besloten met dankgebed en nog eens klonken de psalmtonen, toen de menigte aanhief:

Zijn naam moet eeuwig eer ontvangen!
Men loov' Hem vroeg en spâ.
De wereld hoor', en volg' mijn zangen
Met Amen, Amen, na!

Des avonds hadden wij met de werklieden nog een zeer gezegend samen zijn.

De lijst van liefdegiften in dit No. wijst aan, hoe wij ook in het finantieele 's Heeren gunst en de liefde der broederen mogen genieten. **Van den Eerw. br. C. H. Spurgeon ontvingen wij een vriendelijk eigenhandig schrijven met een persoonlijke gave van 10 p. st. [f 120.-].** Vele zijn onze behoeften, maar de Heer kent ze en zal ze vervullen.

De eerste Zondag der maand was weder een feestdag. Behalve een br. en zr. uit Heeg, werd ook nog een br. uit 't Heidenschap gedoopt. Een groote schare vereenigde zich aan 's Heeren disch; ook de avondprediking werd door een groot aantal hoorders bijgewoond.

Ook Zondag 11 dezer werd een br. uit Heeg gedoopt. Zoo, zoo zien wij 't Godrijk komen.

*) Zie het bijvoegsel van „de Christen" van 15 April 1882, kolom 2b en 3.

HEEG. In overleg en met goedvinden van de moeder-gemeente te Sneek, werden de hier en in den omtrek wonende gedoopte Christenen tot een zelfstandige gemeente georganiseerd.

Behalve br. Horn, die tot Voorganger gekozen werd, bestaat het Bestuur uit de broeders: W. Jonkmans, J. de Vries en P. Verbeek.

Donderdag 1 dezer deden twee nieuwe broeders en een zuster in de Gemeente belijdenis en werden op verzoek te Sneek gedoopt.

De bij Z. M. den Koning aangevraagde rechtspersoonlijkheid werd reeds van wege den Minister toegezegd, en die om in de Unie opgenomen te worden, zal naar wij vertrouwen, spoedig volgen.

LIEFDEGAVEN.

Kerkbouw te Sneek.

Sedert de vorige opgave met hartelijken dank ontvangen:

IJLST: van br. L. H. f 2.50.

'S HAGE: van br. A. H. S. dankoffer bij zijn doop op 23 Febr. f 2.—.

LEIDEN: van zr. G. v. K. f 2.50.

GRONINGEN: door br. v. Beek van br. J. S. f 2.50.

ZWOLLE: van Mejuff. J. C. H. f 5.—.

SNEEK: uit de Gemeente f 2.—.

HEIDENSCHAP: van N. N. f 5.—.

DEN HELDER: van zr. D. B. f 2.50.

NIEUWE PEKELA: door br. Kloekers van eenige leden der Gemeente f 63.75; van N. N. f 1.—; van N. N. f 2.50; van de Meisjes-vereeniging f 5.—.

STADSKANAAL: door br. H. Kruit van de Gemeente f 110.—.

HENGELO: door br. de Hart van br. H. f 0.50.

LONDEN: Persoonlijke gave van br. C. H. Spurgeon 10 p. st. (f 120.—).

Met hartelijke aanbeveling,

Namens de Gemeente,
J. HORN.

Nog ontvangen voor de *behoeftigen* (zie ons gemeentenieuws in het vorige nummer):

AMSTERDAM: door br. H. Reeders spaarpenningen van twee broeders (werklieden) f 5.—.

VELP: van zr. M. E. W. f 3.—.

Met vriendelijken dank,

J. HORN.

Advertentiën.

*** Door Gods goedheid voorspoedig bevallen van eene welgeschapen **dochter** BEERTJE BULT, geliefde Echtgenoote van

J. OLIESLAGER.

NIEUWE PEKELA, 9 Maart 1883.

SNELPERSDRUK VAN J. J. WIARDA, TE SNEEK.

No. 16. 15 APRIL 1883. 2de Jaargang.

DE CHRISTEN,

MAANDBLAD,
UITGEGEVEN DOOR DE
Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

DIT BLAD VERSCHIJNT EENS IN DE MAAND.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

ABONNEMENTSPRIJS:
Per jaar, franco per post . . . . f 1.00.
Enkele nummers . . . . „ 0.10.

Bijdragen en Ingezonden Stukken
WORDEN FRANCO INGEWACHT BIJ DE REDACTIE,
Adres: H. Z. KLOEKERS, te Nieuwe Pekela.
ADVERTENTIËN AAN DEN DRUKKER.

ADVERTENTIEPRIJS:
Een tot vijf regels . . . . f 0.50.
Elke regel meer . . . . „ 0.05.
Groote letters naar plaatsruimte.

EENE BESPIEGELING OVER DE VERLOSSING.

(*Vervolg.*)

Daar zijn zoovele valsche beschouwingen over wonderen geschreven, dat het moeielijk is voor hen, die de denkbeelden van zulke schrijvers over dit onderwerp hebben gelezen, om zich genoegzaam van die beschouwingen los te maken, ten einde de eenvoudige en natuurlijke gronden, waarop de noodzakelijkheid van wonderen beweerd wordt, onbevooroordeeld te onderzoeken.

De volgende stelling is ongetwijfeld waar. *De mensch, in den tegenwoordigen toestand van verstand en hart, kan niet gelooven, dat eenige Godsdienst van goddelijken oorsprong is, tenzij hij van wonderen vergezeld ga.* De noodzakelijke gevolgtrekking van het verstand is dat — gelijk de mensch in kennis boven de dieren uitmunt, en het derhalve natuurlijk is, dat hij daden verricht, die het vermogen der dieren te boven gaan, het eveneens natuurlijk is, dat een hooger wezen dan de mensch daden verricht, die de kennis en het vermogen van den mensch overtreffen. Indien God zich derhalve geopenbaard heeft, dan moeten zijne openbaringen uit den aard der zaak, het begrip en vermogen van den mensch te boven gaan, en door dezen als wonderen beschouwd worden. Gaarne erkennen wij, dat God openbaringen kan geven, die volkomen met het menschelijke kennen en kunnen in overeenstemming zijn, maar indien God *al* Zijne handelingen binnen de perken van het menschelijke kennen en kunnen verrichtte, dan zou het voor den mensch onmogelijk zijn om de handelingen der Godheid van die van menschen te onderscheiden; en indien de mensch de handelingen, die binnen het bereik van den mensch vallen aan God toeschreef, dan zou hij zijn eigen oordeel geweld aandoen.

Vooronderstel bijv. dat God wenschte om den mensch een godsdienst te openbaren, en dat Hij verlangde, dat de mensch Zijn karakter en Zijne welwillendheid zou erkennen in het geven van die openbaring; vooronderstel verder dat God zulk eene openbaring gaf, maar dat elke daad en het gansche voorkomen van die openbaring niets anders en hoogers dan iets menschelijks aantoonde: zou er dan wel eenig denkend mensch op aarde gevonden worden, die aan zulk eene openbaring als eene openbaring van God geloofde? Onmogelijk! Een mensch, die in heidensche of christelijke omgeving optrad en verklaarde een leeraar van God te wezen, maar die geene wonderen verrichtte, niets deed dat de wijsheid en het vermogen van anderen te boven ging, zou wellicht slagen in het maken van proselyten tot deze of die denkbeelden van eenigen godsdienst, die alreede geloofd werd, maar hij zou nooit in staat zijn om menschen te doen gelooven, dat hij eene bijzondere zending van God had om eenen nieuwen godsdienst te vestigen, om de eenvoudige reden, dat hij, evenmin als iemand anders grond had om zijne zending als een dienstknecht van den Allerhoogsten te bewijzen; maar zoodra hij slechts één eenig mensch kon overtuigen, dat hij een wonder had verricht, of de macht bezat om wonderen te verrichten, van dien oogenblik af zou zijne zending als van God in het hart van dien mensch vast staan. Zóó zeker en zóó natuurlijk verwacht de mensch wonderen, en vereert ze als de bewijzen van goddelijke tegenwoordigheid of zending.

Deze eisch van wonderen als een bewijs van goddelijke tegenwoordigheid en zending ligt in het wezen van den mensch en is aan alle menschen eigen; — en zij, die het bestaan en de noodzakelijkheid van wonderen hebben betwijfeld, behoeven slechts hunne eigene harten te onderzoeken om te zien, dat zij, indien zij eens begeerden om der wereld eenen anderen, hetzij dan waren of valschen godsdienst te geven, wonderen zouden moeten verrichten, of althans dat zij de menschen zouden moeten leiden om te gelooven, dat zij wonderen verrichtten, teneinde hen zoodanigen godsdienst als met goddelijk gezag bekleed te doen aanvaarden. De mensch kan geen twijfel aan eene goddelijke openbaring verwachten, totdat hij het bewijs der wonderen hebbe vernietigd; en geen bewijs van goddelijkheid eener openbaring kan geleverd worden totdat het bewijs van wondermacht geleverd is.

De overtuiging dat wonderen het eigenlijk bewijs leveren van goddelijke tegenwoordigheid en zending is zoo eigen aan het menschelijk bewustzijn en denken, dat de mensch, zoodra hij waant een bijzonder gezant van God te zijn om bijzondere waarheden aan de wereld te openbaren, hij ook begint te gelooven, dat hij in staat is om wonderen te verrichten. Daar zijn vele geestdrijvers geweest, die in oprechtheid meenden dat zij bijzondere gezanten Gods waren, en in zulke gevallen kwam de overtuiging van hun vermogen om wonderen te verrichten als van zelve te voorschijn in vereeniging met die meening. Onder de zoodanigen vindt men in den nieuweren tijd Immanuel Swedenborg en de Swedenborgianen, Irving en de Irvingianen, en sommige anderen onder de Protestanten. Ook bedriegers, wel inziende dat wonderen noodzakelijk waren om de menschen te bewegen hun godsdienst als goddelijk aan te nemen of te blijven erkennen, hebben zich steeds op hunne wondermacht beroepen. Zulke voorbeelden treffen wij aan vanaf Elymas de toovenaar tot op Jozef Smit, den Mormoon, en in de roomsche kerk met al hare voorgewende verschijningen van Maria, kruiswonden als nog onlangs van Louise Lateau, en andere mirakelen etc.

De geheele reeks van valsche godsdiensten, die van het begin der wereld tot nu toe geloofd werden, hebben allen ingang gevonden op grond van dit beginsel. *Wonderen* liggen op den bodem van alle godsdiensten, die ooit door een mensch als van God herkomstig, aangenomen werden. Hoe verlagend van aard en strijdig met het verstand in andere opzichten, de aanvang en uitbreiding er van ligt in het geloof aan wonderen, die er den grond van uitmaken. Dit geloof geeft ingang aan elk stelsel, hoe ongerijmd het ook wezen moge, en zonder dit geloof kan geen stelsel, hoe hoog en heilig de oorsprong en het doel ook wezen moge, in het hart van den mensch eene vaste plaats innemen.

Dit is de richting, die de Schepper aan den menschelijken geest heeft gegeven. Of deze overtuiging iets instinktmatigs is, of eene gevolgtrekking van het verstand doet er niets toe, God is de bron van haar bestaan, en haar bestaan maakt den mensch zelfs onmachtig om eenige openbaring als van God aan te nemen, tenzij die openbaring vergezeld ga van wonderen. Indien God derhalve eene openbaring aan den mensch wilde geven dan was het noodzakelijk, dat die openbaring van wonderen vergezeld zoude gaan, en wel van zulke wonderen, die het goddelijk karakter en het goddelijk gezag van die openbaring duidelijk konden doen uitkomen.

De volle kracht van deze gevolgtrekkingen zijn van toepassing op den toestand en de omstandigheden van de Israelieten in Egypte. De wetten van hun verstand eischen niet alleen wonderen als een bewijs van goddelijke tusschenkomst, maar te dier tijd bestond het geloof in hunne harten, dat er voortdurend wonderen verricht werden. Hoewel zij in God als de God van Abraham, Izaäk en Jakob geloofden, geloofden zij tevens, zooals latere feiten genoegzaam bewijzen, dat ook de goden van Egypte goddelijke eigenschappen bezaten. Het geloof in een veelgodendom was toen algemeen onder de volken. En alhoewel deze dwaling later door het ingrijpen en onderwijs Gods, misschien geheel en al uit den geest der Joden werd weggenomen, vóór dat de wonderen in Egypte plaats vonden werden de afgoden van Egypte erkend als goden van de Egyptenaren en misschien ook wel door Israël aangebeden als godheden, die de macht bezaten om het goede of kwade te doen komen over *al* de inwoners des lands, en eveneens, geloofden zij ongetwijfeld gelijk de Egyptenaren, dat de kunsten, waarin de priesters zoo verbazend bedreven waren, werkelijk wonderen waren, die de macht hunner goden bewezen, alsmede in het gezag van de priesters om in hunnen naam te handelen.

Met het oog op deze omstandigheden waren er derhalve, om de Israëlieten eene openbaring als van God te doen aannemen, twee dingen noodzakelijk: vooreerst, dat Hij zichzelven door wonderen zou bekend maken; en ten tweeden, dat die wonderen van zulk een aard zouden zijn, dat zij duidelijk van de kunsten der priesters te onderscheiden waren, ten einde allen te overtuigen van het bestaan en de almacht van den waren God in onderscheiding van de valsche goden. Als deze beide vereischten niet geleverd waren zou het voor de Israëlieten onmogelijk zijn geweest om JEHOVAH als den *eenig waarachtigen God* te leeren kennen en erkennen.

Het eenige punt dat wij nu nog te onderzoeken hebben is: Waren de wonderen, die God door de hand van Mozes wrocht van dien aard, en werden zij op zulk eene wijze uitgevoerd, dat de valsche denkbeelden van de Israëlieten weggenomen en rechte denkbeelden van den waren God gegeven werden? Met dit punt voor oogen zijn het karakter en doel van de wonderen, door Mozes in Egypte verricht, belangrijk en tastbaar.

Vooreerst. De geheele wijsheid en macht van de toovenaars werd te voorschijn geroepen en moest zich meten met de wondermacht, die door Mozes werd uitgeoefend. Indien dit het geval niet geweest wäre dan zou de gedachte in het hart des volks hebben kunnen blijven bestaan, dat, hoewel Mozes eene groote macht tot het doen van wonderen uitoefende, hij die van de Egyptische goden ontleende,

of, indien niet aan hen ontleend, konden zij vooronderstellen dat, indien die priesters opgeroepen werden, zij de macht door Jehovah aan Mozes verleend, wel zouden kunnen tegenwerken of beperken; maar nu de toovenaars in den naam hunner goden kwamen, nu bleek de macht van Mozes hunne kunsten niet alleen verre te boven te gaan, maar ook als vijandig tegen hen en hunnen afgodendienst over te staan.

Ten tweeden was het doel en de geschiktheid dier wonderen niet alleen instaat om hen onderscheid te doen maken tusschen den waren God en hunne afgoden, maar ook om hun vertrouwen op de macht en bescherming dier afgoden te laten varen en op Jehovah te vestigen.

Wij willen in een volgend No. die wonderen in het kort eens in oogenschouw nemen.

(Wordt vervolgd.)

WOLKEN EN DONKERHEID.

Weinige natuurverschijnselen zijn zoo treffend als die, welke wij in de wolken waarnemen. Het is mogelijk, dat zij om die reden zoo dikwijls in de Heilige schriften voorkomen als symbolische voorstellingen, waardoor de Schepper van hemel en aarde zich aan de menschen openbaart. Toen Hij met den mensch een verbond maakte, dat hij en zijn geslacht niet weder door de wateren van eenen vloed zouden omgebracht worden, wees Hij hem den boog in de wolken als onderpand van Zijne belofte. Toen de Israëlieten Egypte verlaten hadden, en droogvoets tusschen de wateren van de Roode zee voortwandelden, ging de Heer hun voor in eene wolk om hen te leiden, en tegelijkertijd eene verschrikking voor hunne vijanden te zijn. Het was dezelfde indrukwekkende wolk, waarmede Jehovah zich voor het oog van Israël verborg, toen de donder en bliksem en de stem der bazuin op Sinaï gehoord en gezien werden, die als een zinnebeeld van Zijne Majesteit en heerlijkheid verscheen. En het was eveneens die wolk, waarin de Heer tusschen de cherubinen, die het verzoendeksel beschaduwden, zich openbaarde als gewillig en bereid om het gebed van den boeteling te hooren en om te wonen bij de verslagenen van geest.

Het is moeielijk om zich een verhevener schilderij van Gods grootheid te denken dan ons geteekend wordt door den Psalmist, sprekende van Jehovah, die de fondamenten der aarde gelegd, de hemelen als een gordijn uitgespreid heeft en „de wolken tot Zijne wagenen maakt” voortrollende en vuurspattende op Zijne Koninklijke baan.

Daar was een tijd, dat de menschen murmureerden, omdat zij den weg Gods niet volmaaktelijk konden uitvinden. Dezelfde klacht is uit de grijze oudheid tot ons gekomen en klinkt ook nu niet zelden in onze ooren. Job bracht die klaagtoon tot zwijgen door de vraag: „Kent gij de uitbreidingen der wolk?”

Hier hebben wij met een zeer gewoon verschijnsel te doen, iets dat bijna alle dagen voor uwen aandacht wordt gebracht, maar kent gij de wetten, waarnaar de wolken zich uitbreiden? En indien gij verstomd staat in uwe pogingen om zulk een gewoon natuurverschijnsel te verklaren, waarom dan geklaagd, dat gij al de plannen en bedoelingen des Allerhoogsten niet kunt begrijpen?

Het menschdom heeft geleerd en gestudeerd sedert den tijd dat Job de oude twijfelaars door eene eenvoudige verwijzing naar de wolken tot nadenken bracht, en nog is de wetenschap en alle voortgezet onderzoek niet in staat geweest om op zijne vraag een afdoend antwoord te geven. De studiën over de uitwasemingen, wolken en stormen, in de kamers, op verheven wachttorens, en op de toppen der bergen door mannen van groote gaven en talenten, hebben het tot nog toe niet zoo verre kunnen brengen, dat de vraag, door Job aan hen gesteld, op voldoende wijze is beantwoord. De laatste en meest geleerde onder de geleerden stemt toe dat men, vergelijkenderwijze, slechts weinig kan zeggen aangaande de wezenlijke oorzaken, die de wolken in de lucht zoo verwonderlijk doen balanceeren. De natuurkundige zal u verhalen, dat de wolken dán ontstaan, als de warme lucht met de koude in aanraking komt, zoodat de vochten tot dampen en wolken zich vormen. De koude bewijst hare tegenwoordigheid, als zij door de warme lucht heendringt en de vochten voor het oog te voorschijn brengt. Maar hoe komt het, dat er eene koude luchtlaag is, zooveel nader bij de zon, en die zich in hare eigene spheer, ver boven de toppen der bergen voortbeweegt? Hoe kan het verklaard worden, dat millioenen vlagen van koude en warme lucht mijlen ver op zulk eene hoogte kunnen voortdrijven? De wolken worden uit water gevormd, maar het water, in welke kleine deeltjes ook verdeeld, is altijd zwaarder dan de lucht, en toch zeilen de grootste wolken als de stoomschepen op het water, de lucht door. Eene menigte vragen van dien aard kan door geen schepsel beantwoord worden.

Het is bemoedigend, en een bewijs van goeden vooruitgang te zien, dat vele menschen hunne eigene onkunde beginnen te gevoelen. De in waarheid wijze alleen kan zien in welke richting zijne onkunde het grootste is. Wij zien gereedelijk, welk eene dwaasheid de ongelooyige koestert, als hij weigert te gelooven hetgeen hij niet kan verstaan. Als hij de eerste beginselen van kennis bezat zou hij niet nalaten op te merken, dat ieder vermogen van den geest, iedere lichamelijke werking, iedere wolk aan den hemel, ieder stofje aan zijnen voet, iedere storm in de lucht, ja lucht, licht, koude, warmte enz. van onverklaarbare geheimen omringd zijn, die door het diepst indringend verstand niet zijn te bevatten. Het leven zelf is *het* groote geheim van de wereld, maar is het niet wezenlijk? geen onloochenbaar feit dat het bestaat? Maar het bestaan van God, Zijn karakter, Zijne werking is een nog grooter geheim, en onze verantwoording voor God te ontkennen, omdat wij Hem en Zijn bestuur niet kunnen begrijpen, is nog grootere dwaasheid dan ons eigen bestaan te loochenen, omdat wij het leven en de bewaring van ons leven niet kunnen bevatten.

Behalve dit, laat ons bedenken dat God, indien het mogelijk ware om Hem in Zijn wezen te kennen, en te weten al wat Hij gedaan heeft of in staat is om te verrichten, geen voorwerp van aanbidding meer voor ons zou kunnen wezen, en zie, welk eene leegte dit wezen zou, dewijl de menschelijke geest in den diepsten grond aan aanbidding zoowel als aan eeuwigdurende ontwikkeling behoefte heeft.

Dit zij een antwoord aan diegenen, die klagen dat de Bijbel zulk een geheimzinnig boek en de leer der openbaring zoo onbegrijpelijk is. Laat al het murmureeren rusten bij de gedachte aan het feit, dat er een wolk van barmhartigheid boven onze hoofden hangt, onophoudelijk balanceerende om hare druppelen te doen nederdalen in de harten en overeenkomstig den gemoedstoestand van allen, die er om bidden. Onze zonden zijn niet te tellen, maar het is een liefelijk bevel, dat uit de wolk op aarde gehoord werd: „Deze is mijn geliefde Zoon in dewelken ik mijn welbehagen heb; *hoort Hem.*” Het is ondoorgrondelijke wijsheid en eeuwige goedertierenheid, die uit zonde zelfs een hooger trap van deugd en uit verwarring orde, ja een koninklijke weg van heerlijkheid en eer — van de aarde naar den hemel kan scheppen, banen en bewaren, naar die woning, waar alle wolken van duisternis voor het licht, en alle wolken van droefheid in eeuwige vreugde veranderd zullen worden. God zij geloofd! de gouden ladder van genade is van den hemel nedergedaald voor allen en plaatst zichzelve, door geloof en gehoorzaamheid, in betrekking tot al het onbegrepene, en op den top van die ladder staat de Heer om allen toe te roepen: „Komt herwaarts tot mij allen, die vermoeid en belast zijt, en ik zal u rust geven.” B. V.

DE NAZARENERS.

Ongetwijfeld zal de belangstelling worden opgewekt bij velen der lezers van „De Christen” waar zij overeenkomst ontdekken bij hen, die onder genoemden naam, zich in alle stilte over Zuid Duitschland, inzonderheid in de Oostenrijksch-Hongaarsche Monarchie uitstrekken. In den laatsten tijd zijn zij buiten de plaatsen huns verblijfs bekend geworden. Thans breiden zij zich uit over geheel Hongarije en verwekken daardoor groote ongerustheid onder de Roomsche priesters, aangezien hunne beginselen streng Protestantsch zijn. Vooralsnog is de beweging tot de lagere standen beperkt, doch wie weet hoe spoedig zich hun invloed tot alle rangen der Hongaarsche bevolking zal uitbreiden.

De leden dezer gemeente verwerpen het bestaan eener afzonderlijke priesterschap, zij weigeren ten behoeve van welke geestelijkheid ook bij te dragen.

Met eerbiedige hoogachting houden zij de beide instellingen des Heeren, doop en Avondmaal, in stand. Alleen diegenen, die belijden van harte de hoofdwaarheden der Heilige Schrift te gelooven, worden gedoopt, de kinderdoop wordt door hen verworpen.

Zij gelooven dat de geestelijke gaven onder al de leden hunner gemeenten verspreid zijn en laten mitsdien eenen iederen broeder toe in hunne vergaderingen te prediken of te vermanen.

Zij moedigen hunne vrouwen aan, de betrekking van diaconessen op zich te nemen, maar veroorloven haar niet in het openbaar te prediken, zich te dezen streng houdende aan het Apostolische woord: „Ik laat de vrouw niet toe, dat zij leere, noch over den man heersche.” 1 Tim 2 : 12. In vele opzichten stemmen zij met het grootste deel der Protestantsche gemeenten overeen. Over sommige punten hebben zij echter hunne eigene opvattingen, die hen van dezen onderscheiden. Zij hebben namelijk volstrekt bezwaar tegen het gebruik van den eed, ook voor de rechtbank; insgelijks tegen het opvatten der wapenen ter verdediging des vaderlands. Evenals de kwakers hier en daar hebben zij, wegens hunne onverbrekelijke nauwgezetheid omtrent deze, begrippen verscheidene vervolgingen te verduren gehad.

In den oorlog tusschen Pruissen en Oostenrijk in Juni 1866 weigerde b v. één van hen, die uit Weenen naar het krijgstooneel gezonden werd, te vechten, niettegenstaande het hem bij herhaling bevolen werd. Toen bond men sabel en geweer aan zijn lichaam vast en stelde hem zoo in 't gelid.

Dewijl hij, ondanks dit alles, bewegingloos staan bleef, gaf de bevelvoerende officier last, dat de weêrspannige Nazarener zoude worden doodgeschoten. Oogenblikkelijk na dit bevel werd echter de officier door een kanonskogel gedood en te midden van de daardoor ontstane verwarring en gevaren bleef de arme man voor het hem dreigend lot bewaard en werd naar de gevangenis geleid. Later bracht men hem naar het kasteel Komorn en hield hem daar gevangen.

Andere leden der gemeente hebben insgelijks geldboeten en kerkerstraf moeten dragen, wegens hunne weigering om aan de krijgswetten te voldoen. Betrekkelijk bestaat er in de Oostenrijksch-Hongaarsche Monarchie nog te weinig verdraagzaamheid op godsdienstig gebied, en die omstandigheid heeft deze inderdaad godvreezende menschen ten opzichte van hunne gemeentelijke samenkomsten meermalen zwaar gedrukt. Velen hunner hebben daarvan moeten lijden. Doch hun voorbeeldig gedrag en hun geduld als gemeente heeft hun in den lateren tijd veel achting en tegemoetkoming van de zijde der overheid verworven. Daar is slechts één getuigenis door den ganschen omtrek heen over de Nazareners, namelijk dat de aanhangers der nieuwe secte rustig, matig, ordelijk en vlijtiger dan hunne geburen zijn.

Zij stellen den hoogsten prijs en drukken ten sterkste op de volkomene geloofwaardigheid der Heilige Schrift. Zij lezen den Bijbel te huis en in de gemeentelijke bijeenkomsten ijverig door. Door die geheel Bijbelsche opvoeding hebben zij veel overeenkomst met de Evangelische gemeenten in Duitschland enz. verkregen. Hunne godsdienstoefening bestaat ten deele in het lezen der Heilige Schrift, deels in het zingen van Schriftuurlijke gezangen, deels in het stille gebed, alsmede in het prediken en het gezamentlijk gebed in de tusschenpoozen. Eene treffende kalmte en hooge ernst vergezellen hunne handelingen. Het schijnt dat zij liefst geene grootere bijeenkomsten hebben dan van ongeveer 30 tot 50 personen; hoewel sommigen hunner vergaderingen uit een veel grooter getal bestaan. Ofschoon de Nazareners zich voornamelijk in de landelijke streken van Hongarije ophouden, strekken zij hunne werkzaamheden ook uit tot de steden Weenen, Buda-Pesth en Presburg. Tot zelfs in Boheme en Zwitserland treft men de Nazareners aan. Over het geheel genomen is het niet zoo zeer hun streven nieuwe aanhangers te bekomen als wel degenen, die zij als broeders erkennen, op het innigst met elkander te vereenigen. De blijde ernst, die in hunne godsdienstoefeningen heerscht, alsmede de in het oog vallende nauwgezetheid in hunnen dagelijkschen wandel en handel trekken in hooge mate de aandacht van anderen.

Hunne huwelijksgebruiken komen eenigermate met die der Moravische broeders of Hernhutters overeen, echter worden niet gelijk bij dezen de toekomstige echtelingen door middel van het lot tot elkander gevoerd. Eene zoogenaamde verkeering heeft evenmin onder hen plaats. Een broeder heeft alzoo niet het recht zich persoonlijk tot eene zuster te wenden, ten einde zich alzoo den weg tot een huwelijk met haar te banen. Een lid, dat wenscht te huwen moet eerst den raad der ouderlingen inwinnen, welke hem bij die gelegenheid afvragen, of hij eene bepaalde keuze uit de zusteren heeft gedaan. Blijkt dit, dan begeven zich de ouderlingen tot de aangewezene en trachten van haar te vernemen, welke wenschen zij in die hoogstgewichtige aan-

gelegenheden koestert. Is de slotsom van hun onderzoek van dien aard dat de partijen klaarblijkelijk elkander genegen en geschikt voor elkaâr zijn, dan wordt door de ouderlingen alles, wat tot de voltrekking des huwelijks vereischt wordt, ordelijk geregeld. De plechtige verbintenis heeft in de gemeentelijke samenkomsten plaats. Bruidegom en bruid knielen eerbiedig neder, de ouderlingen leggen hen de handen op en beiden verklaren ondubbelzinnig, dat zij met volkomene toestemming elkaâr levenslang hart en hand als echtelieden geven. Beloften leggen zij daarbij niet af, dewijl zij zich overtuigd houden, dat de eens door hen afgelegde doopsbelofte alle verdere beloften en verbintenissen omvat, die op den verderen levensweg voorkomen. De Oostenrijksch Hongaarsche regeering heeft tot heden toe de wettigheid dezer huwelijksvoltrekking nog wel niet volkomen erkend, doch dit verhindert de Nazereners niet om ze zoowel overeenkomstig 's lands wet als het Evangelie als wettig te beschouwen.

In alle hunne gemeentelijke en maatschappelijke inrichtingen en verhoudingen is het hun streven geheel zich naar de Schrift te gedragen. Komen er geschillen onder hen, of wordt het van een of ander hunner leden bekend, dat hij zich verkeerd gedragen heeft, dan handelen de ouderlingen overeenkomstig het Goddelijk voorschrift, voorkomenden in Matth. XVIII: 15—17. Deze wijze van doen volgen zij, zoo menigmaal het noodig is, in allen deele. Het verdient voorts nog de vermelding, dat zij zich zelven niet anders dan *Christenen* of *geloovigen in Christus* noemen. De naam Nazareners, onderscheidt hen echter duidelijker van de Christusbelijders buiten hen; die naam wordt hun dan ook door hunne medeburgers gegeven en zal hoogstwaarschijnlijk wel hun onderscheidingsnaam in hun vaderland en daarbuiten blijven.

Het springt duidelijk in het oog, dat een wonderbaar en krachtig werk Gods in Oostenrijk en Hongarije bestaat en voortgang maakt. Tevens is het hoogst opmerkelijk, dat aan dat gezegende werk geen naam van éénig prediker verbonden is. Het is volstrekt onbekend door wiens prediking of opwekking deze Christelijke gemeente is ontstaan. Evenmin weet men juist te bepalen wáár ongeveer haar ontstaan heeft plaats gevonden.

Dat is gewis geen kleine zegen. Hoe dringend hebben in hun tijd de hervormers Luther en Kalvijn de geloovigen gewaarschuwd zich in geen geval naar hunnen naam te noemen. Hoe ernstig vermaande reeds Paulus de gemeente te Korinthe zich in acht te nemen voor het dragen van onderscheidingsnamen aan menschen ontleend, in betrekking tot de hope des levens.

Intusschen geeft, hetgeen de Heer in Oostenrijk en Hongarije doet, overvloedige stof tot blijdschap en dankzegging. Niet minder moet het aansporen tot heilige jaloerschheid, die ons aandrijft om niet minder nauwgezet te wandelen in de paden onzes Gods dan de beminnenswaardige Nazareners. De Heer zij in alles met hen en stelle hen voortdurend tot eenen uitgebreiden zegen voor hun vaderland, tot eer Zijns grooten Naams bovenal.

(*Uit „de Zaaijer" Anno* 1868).

A. H. R.

DE CHRISTEN EN DE ZENDING.

„Zoo is dan het geloof uit het gehoor en het gehoor door het woord Gods." ROM. 10: 17.

Wij, christenen, gelooven in den Heere Jezus, en door dat geloof zijn wij zalig, en hebben uitzicht op eene heerlijke toekomst. Maar wij hadden niet kunnen gelooven indien wij verstoken gebleven waren van het Evangelie der genade. Hoe dierbaar werd voor onze ontruste harten, toen wij onze zonde en ellende zagen, dat Evangeliewoord, dat God ons door een Zijner dienaren liet verkondigen. Hoe verstonden wij toen Jesaja's woord: dat de voeten liefelijk zijn, van hen, die den vrede verkondigen. Wij kregen die dienaars van Jezus lief; want wij zagen in hen de zichtbare bewijzen van de liefde des Heeren, die niet wil verderven maar behouden en zaligmaken. Overtuigd als wij zijn, dat er slechts één Heiland is voor de geheele wereld, moeten wij medearbeiders Gods zijn, opdat alle menschen bekend worden met den weg des heils. Daar is in dien grooten wijngaard des Heeren nog zoo veel te doen. Meer dan 1000 millioen menschen zijn nog Heidenen, Mohamedanen en Joden, en hoe weinigen zijn er onder de 406 millioenen dusgenaamde christenen, die Christus kennen als hun Heer. Ach! hoe donker ziet het er uit. — „De morgenstond is gekomen en het is nog nacht." De Gemeente ontving bij het scheiden van den verheerlijkten Heiland den lastbrief om van uit Jeruzalem aan alle volkeren het Evangelie der zaligheid te verkondigen. Hoe nauwgezet heeft zij zich in de eerste eeuwen van die hemelsche roeping gekweten, en hoeveel liefde tot verspreiding des woords openbaarde zij in de dagen der reformatie. Hoe treurig was het echter weer daarna in onze eeuw, gelukkig zien we eene herleving, waardoor men weer met nieuwen moed en liefde aan den arbeid is getogen om de duisternis des Heidendoms te verdrijven door het heldere en glansrijke licht der genadeprediking. Wij, die den Heer kennen, moeten aan dien arbeid deelnemen en mogen de handen niet in den schoot laten rusten. „Werken terwijl het dag is." zij ook onze leus. Wat het heerlijke van dezen arbeid is, dat wij zelf er de eerste vruchten van genieten, wijl onze zaligheid en blijdschap toeneemt, naarmate wij van Zijne liefde tegen anderen getuigen. Verslappen wij daarentegen in den arbeid voor Hem, dan wordt onze geest dor en somber, terwijl de vaardigheid en helderheid des geloofs afneemt. Het geheele leven valt ons dan veel zwaarder en de kleinste moeielijkheid wordt een onoverkomelijke berg.

Wij vinden in onze dagen zeer vele christenen die in meerdere of mindere mate aan zwaarmoedigheid lijden. De aarde is hun tot een last, en de hemel, ja, daar willen zij wel naar toe, maar 't christelijk geweten veroordeelt hen dan, en wel daarmede: dat hun verlangen naar den hemel niet voortkomt uit reine zielsbegeerte naar Jezus, maar om van allen last ontheven te worden. Bij die ontdekking heeft men geen vrede, en men gevoelt zich voortdurend ongelukkiger. Licht geeft men zich, wanneer niet een waarachtige terugkeer tot de eerste liefde komt, aan de verstrooiing des levens over, en valt in de zonde van een kwelgeest der trouwe en ijverige arbeiders te worden. Zittende in een eigen gekozen gemakstoel bespiedt men met een argusoog degenen, die de hitte des daags voor hun Heer willen verdragen, om te ontdekken of hun ijver wel uit een zuiver beginsel voortkomt. Veroordeeld door hun trouw' gevoelen zij zich gekrenkt en verkleind. Nu is het immers zoo klaar als de dag in hun oog, dat de geest, waardoor die arbeiders worden gedreven niet de rechte is, anders moeten zij zich, wijl zij zich toch ook als christen kennen, daartoe getrokken gevoelen. Ook wordt veelal die arbeid niet zuinig genoeg gedaan, want zulke arbeiders moeten zich met het geringste weten te behelpen. Zoo geven die rustende en bedillende christenen voor, dat zij voorstanders zijn van een zuiver beginsel, goeden geest en zuinigheid. Maar vindt gij die drie kleinoodiën ook in hun leven? Daarover wil ik veel liever het stilzwijgen bewaren, want sprak ik er van het zou werkelijk niet ten hunnen gunste zijn.

Wij hebben dan alzoo mijne geliefde broeders, den wil des Heeren te doen door te zaaien aan alle wateren, door zelven waar wij kunnen den naam van Jezus te verheerlijken en de dienaren des Heeren, die hun leven hebben afgezonderd om naar de Heidenen te gaan, of om onder de naam-christenen te werken wat in vele opzichten, en volgens algemeene opinie wel niet zoo moeielijk is, maar wat bij toenemende onverschilligheid der wereld, en zucht naar kerkelijke rechtzinnigheid zonder leven — alles behalve gemakkelijk is — te steunen door onze gebeden en gaven. Wij moeten werken dat er spijze zij in 's Heeren huis voor Zijne dienaren, opdat zij hun werk niet al zuchtende, maar blijmoedig mogen voortzetten, en de Heer verheerlijkt kunne worden in de bekeering van vele zielen. Vertragen wij niet, maar arbeiden wij met het oog op Jezus' wederkomst, die ieder oogenblik kan plaats vinden.

H. DE H.

GEDACHTEN.

Het gebed is de vrije uitstorting van hetgeen in het hart is; aan eene methode is daarbij geene behoefte: warmte van gevoel en diepte van oprechtheid is alles wat noodig is. CARLYLE.

Het gebed is niet een overwinnen van Gods toorn, maar een aangrijpen van Gods liefde. PHILL. BROOKS.

Het gebed zal ons de zonde doen prijsgeven, of wij zullen door de zonde het gebed opgeven.

Het gebed is zulk een machtig muziek-instrument, dat niemand ooit al zijne sleutels volkomen meester geworden is. Het doorloopt de oneindige schaal van 's menschen behoeften en van Gods goedheid. HUGH MILLER.

De christen gelooft, dat zijn gebed verhoord is, ook wanneer God hem zijn verzoek afgeslagen heeft, en dankt Hem voor de toezending van datgene, 't welk hij gebeden heeft, dat van hem afgewend mocht worden. F. BACON.

GEMEENTE NIEUWS.

SNEEK. De koude en vorst der vorige maand heeft den bouw van ons kerkje belangrijk vertraagd. Zoo spoedig mogelijk echter is de arbeid met kracht hervat, zoodat het zich laat aanzien, dat bij de verschijning van dit No. de pannen er reeds op zullen liggen. Spoedig hopen wij onze br. en zr. te kunnen nooden om het met ons den Heere te wijden.

Behalve drie aanzienlijke gaven ontvingen wij deze maand weinig; 't was ook zoo koud en winterachtig; dan is er vaak weinig moed. Wij twijfelen er echter niet aan of menig lezer van de Christen heeft nog een offer voor ons in zijn hart.

De Heer zal voorzien.

HENGELO. Bij alle tegenwerking van de zijde der wereldlievende en daarbij eigengerechtige bevolking, met de Predikanten aan het hoofd, ondervinden wij toch zoo gedurig; dat de Heere machtig is, om zondaren tot Hem te trekken. Op *Goeden Vrijdag*, kwam een man, die als jongeling den Heere had gediend, maar later diep in de zonde was gevallen, weer tot bekeering. Zijne nieuwe overgave was treffend. O, hoe machtig is de genade!

Op den 2e Paaschdag, kwam een jongeling tot bekeering. Den vorigen dag ontsliep er een van zijn leeftijd, na zich eerst aan dienzelfden Heiland te hebben overgegeven.

Zondag 1 April, was het een bijzonder gezegende dag. Des middags werd die jongeling, met een oude man en eene jonge vriend gedoopt. In hunne bekeering kunnen wij zoo duidelijk zien, de verhooring van de gebeden hunner geloovige bloedverwanten. Des avonds vierden wij zeer gezegend Avondmaal. De Geest des Heeren werkte tot vrijmoedige belijdenis, om uittespreken, wat de geloovige in Zijnen Heer heeft.

GRONINGEN, 9 April. Wij hebben reden om de geene daden onzes Gods te roemen. Kunnen wij van geene groote uitbreiding der Gemeente in de laatste dagen spreken, nochtans mogen we gelooven, dat ze gezegend werd.

Er is een tijd, dat een jeugdige plant zich minder zichtbaar ontwikkelt, maar nederwaarts wortelen schiet, om zich daarna met des te meer kracht uit te breiden.

Sedert onze laatste berichten werden 4 zusters, na belijdenis hunner verlossing in Christus, door den doop in de Gemeente opgenomen.

Het Paaschfeest bracht ons, bij eene zalige herinnering ook een liefelijk genot in gemeenschap met elkander. Des avonds van den tweeden dag des feestes verzamelde zich de Gemeente om, bij eene kleine lichaamsgenieting, milde geestesverkwikking te ontvangen. Iedere broeder vond gelegenheid om, naar de mate zijner gaven, een woord uit het hart tot het hart te spreken. Bij die gelegenheid werden 2 van het genoemde viertal zusters gedoopt, en hield de gemeente het Avondmaal ter gedachtenis van haren gestorven en opgewekten Heiland.

HAARLEM. Met dankzegging aan den Heer, en met groote blijdschap, mogen wij vermelden dat, spoediger dan wij hadden durven verwachten, aan den door ons in het vorige No. uitgesproken wensch beantwoord werd, doordien Br. Horn uit Sneek, Dinsdag 20 Maart l.l. ons een bezoek bracht, en in den avond van dien dag in ons locaal in de Gravinnesteeg het Evangelie predikte. Ofschoon wij nog in haast strooibiljetten hadden laten drukken was er weinig volk. Nogthans behaagde het den Heer, om dien avond 4 zielen tot het openlijk belijden van den Heer Jezus te brengen.

Dat de Heer die zielen nu ook vrij moge maken van alle menschenvond, en hen leiden in rechte paden is onze gedurige bede.

Een hunner heeft verzocht om den doop.

BERICHTEN.

HET HOF VAN HOLLAND TE DEVENTER.

Bij de meeste lezers van „de Christen" is het hier bovengenoemde „Hof van Holland" onbekend, en daarover behoeft niemand te treuren, daar in de meeste gevallen een bezoek hier ten „hove" niet is aan te bevelen. Jammer maar, dat er nog zoovele lieden van Deventer, en dikwijls ook buitenmenschen, en niet

weinige militairen er zich laten vinden, waardoor de politie dikwijls handen vol werks wordt geleverd.

Door deze korte inleiding zal ieder lezer mij eenigszins hebben begrepen.

„Het hof van Holland" is een danshuis, waar, naar men zegt, de laagste hartstochten worden bot gevierd; waar menig jongeling wordt verleid; waar onderscheidene meisjes tot het laagste peil zinken; waar een weldenkend mensch niet komt, en waar niemand zich zal heen begeven, die de zedelijkheid op prijs stelt. Het staat in een buurt, die de Amsterdammer zou betitelen met den naam van „Jordaan."

Genoeg hiervan; ik wil het geduld van den lezer niet langer op den proef stellen en verzoek hem, mij geleidelijk te volgen, daar ik in het kort een belangrijke geschiedenis wensch mede te deelen.

Maandag 29 Februari arriveerden hier ter plaatse *twee* evangelisten van de „Haagsche Vereeniging" de heeren: Wesseldijk, van Epe, en Meeuwenberg, van Emst, om hier een week te arbeiden. Dienzelfden dag nog verspreidden ze circulaires langs de huizen, waarin ze met weinige woorden bekend maakten, wat de mensch noodig heeft voor de eeuwigheid, alsmede eene uitnoodiging om des avonds hen te komen hooren in het Evangelisatie-lokaal. Bij mijn huisbezoek werd mij ook eene uitnoodiging ter hand gesteld en ik aarzelde niet om er aan te voldoen. Tot mijne smart zag ik, dat weinig menschen er gehoor aan hadden gegeven, en het meeste verwonderde mij, dat er zoo weinig geloovigen waren opgekomen. Toen ik des avonds begreep, wat zij eigenlijk beoogden, konde ik de begeerte niet weerstaan om mij zoo mogelijk bij hen aan te sluiten, temeer daar ze ook op straat prediken wilden. Den anderen dag, 's morgens, sprak ik hen, bood mijne diensten aan, die zij bereidwillig aannamen, want zij waren enkel gekomen om *zondaren*, om het *verlorene* te zoeken, en in zooverre bestond er bij ons geen verschil. Het speet mij wel, dat ik niet mocht mede getuigen in het reeds genoemde lokaal, doch dit lag niet aan hen. Trouwens zij waren ook niet van plan om alle avonden in dat lokaal te spreken, maar zochten naar eene gelegenheid, waar ze het eigenlijke *volk* konden bereiken, en daartoe meenden ze „het Hof van Holland" te moeten hebben. De eigenaar was bereid dit tegen een zeer billijken prijs twee avonden af te staan. Tot zoover was dit in orde. Toen verzochten ze de jongelings- en meisjesvereeniging of die wilden komen zingen, die ook bereidwillig hare diensten aanboden. Vervolgens lieten zij aanplakbiljetten drukken en aanplakken en adverteerden, waardoor de stad in beweging kwam. Den Commissaris van politie werd daarvan kennis gegeven, die zeer bereidwillig zijne Agenten afstond om orde en rust, zoo noodig, te bewaren, en de laatsten kweten zich op loffelijke wijze van hun opdracht, hadden gelukkig weinig te doen en konden mede luisteren, waarvan ze ook gretig gebruik maakten.

Donderdagmorgen 1 Maart en den volgenden dag begaven wij ons met ons drieën voorzien van geschikte traktaten naar die buurt om bovendien het zelf bekend te maken, alsmede de menschen een woord toe te spreken ook op straat. Het gerucht van onze komst was ons reeds verre voor, zoodat wij haast bij niemand onverwacht aanklopten. Het ging van huis tot huis en dikwijls gelukte het om voor een belangstellend gehoor van eenige menschen een woord op straat te prediken, zonder dat iemand ons hinderde. Wanneer men eindigde gaf de één zijn af- en de ander zijn goedkeuring te kennen, doch de rust werd niet gestoord. Het meeste last ondervond men van de zoogenaamde godsdienstige menschen, vooral van de vrouwtjes, die Paulus beschrijft in 2 Tim. 3 : 7—9. Wij willen den goedwillige lezer één dier vele gesprekken mededeelen. Wij leiden u in een' nauwen gang, waar twee menschen niet dan met moeite elkander kunnen passeeren, waar de stads-straatreinigers zelden worden aangetroffen, waar een huisverver met een flinke pot verf hoogst welkom zou zijn, als hij deuren en vensters eens wilde bestrijken, vooral als hij gevolgd werd door een glazenmaker, die de vele papieren ruiten wilde verwijderen om daarvoor doorschijnend glas in de plaats te stellen.

De godsdienstige vrouw verheft hare snerpende stem, die door de geheele steeg klinkt gelijk des jagers hoorn door het woud. Zij zegt, en stelt haar geheel in postuur: „Nou, dat is me wat; het is een schande om zoo met het lieve woord van God te doen; om zulke heilige dingen te beginnen op die zaal, want het is de gemeenste van Deventer. Laten de menschen naar de kerken gaan, die zijn er voor, maar daar, o nou, dat is schande." Dit hoort een moeder en dochter van verdachte zeden, wier gewoonte het schijnt te zijn om elk met haar eenen schouder tegen den deurpost te leunen. Zij kunnen de opmerking van haar buurvrouw niet verdragen en nu meenen zij, dat het heur tijd is van spreken en zeggen: „Zoo, zeg jou dat het daar te gemeen is. Ik zou het niet zeggen. Wij willen ook wel wat van onzen lieven Heer hooren. Wij hebben het noodig. Och God, ja mensch, jij moet niet denken, dat wij heelemaal onverschillig zijn, en zoo gemeen of onfatsoenlijk is 't er dan ook niet, enz. enz." Dit gesprek noodzaakte br. W. tusschen beiden te treden. Hij nam de geschiedenis van Zacheus tot leiddraad om daaruit te toonen, hoe de Farizeën murmureerden, als de Heer tot Tollenaren en zondaren den intrek nam. Vertelde meteen, voor wien de Zaligmaker was gekomen. De godsdienstige vrouw was nog niet verzadigd en vervolgde ons tot op de breede straat om daar hare grieven tegen deze handelwijze uit te bazuinen, maar vond weinig bijval; slechts een man stemde haar toe, „want men mocht toch de paarlen niet voor de zwijnen werpen," en „het heilige den honden niet geven." Overigens waren allen het eens, dat het gelukkig was, „dat voor hen, arme menschen, toch ook eens wat werd gedaan," en als uit een mond beloofden zij te komen. Zoo ging het steeds door. Een massa menschen gaven hunne belofte en het hoofdgesprek werd dan ook: „De blijde boodschap op het Hof van Holland met uitvoering van zangstukken."

De avond kwam — tot eer van den eigenaar moet gezegd worden, dat hij de zaal netjes in orde had gemaakt. Wel waren de banken wat erg verveloos, het plafon veelkleurig, en hier en daar stofjes op te merken, doch overigens was alles in de puntjes. De torenklok sloeg half acht en het zangkoor verscheen, dat zich, nadat het zijn plaats had ingenomen, duchtig liet hooren tot eer van God en om de menschen te noodigen.

Voor acht ure — tijd van opening — waren alle zitplaatsen bezet, en toen de klok acht sloeg, stroomde het volk de trappen op, zoodat spoedig alle staanplaatsen waren ingenomen, en voor velen geen toegang meer was. Evenzoo des Vrijdagsavonds. Er waren zeker 4 à 500 menschen op deze danszaal om te luisteren, niet naar eene krassende muziek of naar het vervelende geluid van een draaiorgel, en zich over te geven aan drank en dans, maar naar de vierstemmige christelijke liederen, die ons aangenaam aandeden, en naar het Evangelie des heils. Wij spraken met ons vieren de schare toe, de reeds twee genoemde broeders, die deze zaak op touw hebben gezet, als ook br. Van Zant, eere-voorzitter der Chr. Jongel. Vereen. en mijn persoon. Het was een gemengd gehoor van alle richtingen, welke die buurt oplevert en waarnaar de toespraken moesten worden ingericht, zonder de waarheid te kort te doen. Immer is het gebleken, dat de waarheid Gods eene kracht uitoefent op de gewetens der menschen, en dat ze bij den mensch een aanknoopingspunt vindt.

In alle stilte werd geluisterd naar de uitnoodiging om tot Christus te komen en zalig te worden. Menigeen pinkte een traan van het gezicht, en wij mogen zeggen dat het doel, waartoe deze vergadering was belegd, volkomen is bereikt. Ware het helpend personeel grooter geweest, er zou meer dadelijke vrucht zijn gezien, doch in dezen willen wij ook den Heere zwijgen, die het zoowél heeft gemaakt.

Den laatsten avond bewezen velen hunne ingenomenheid door handdrukken enz. enz. De Broeders beloofden dan ook, dat ze spoedig hoopten weer te keeren om op dezelfde wijze te werken, waarmede inzonderheid de eigenaar van „het Hof van Holland" instemde, „die zoo'n vergadering zeer aardig vond."

Alles liep zonder stoornis af. Dit zeggen wij tot eer van onze medeburgers, tot beschaming van de tegensprekers en bedillers, en tot lof van God, die alle harten in Zijne hand heeft.

Geliefde lezers! dit korte bericht zal u zeker tot blijdschap stemmen. Mochten wij allen meer het doel begrijpen als de Heer zegt: Luk. 4 : 18 en 19; 14 : 23.

Gave God, dat ook spoedig het Engelsche „Verlossingsleger" (in Zwitserland zoo vervolgd) in ons land doordringe, dat op dezelfde wijze werkt, of dat de Broeders hier zich verbinden om alzoo zich op te maken tot roem van Gods genade en bekeering van vele zielen.

Deventer, Maart 1883. B. ROELES.

VARIA

TRECHTERS OF VATEN.

Trechters zijn dingen daar veel *door* kan, maar waar niets *in* is, ze hebben geen *bodem*.

Vaten zijn voorwerpen daar wat in kan, die vol kunnen en die overvloeien kunnen.

Ik heb wel eens gehoord dat leeraars zeiden: Wij zijn maar trechters. Dikwijls blijkt het dan ook dat er mannen zijn, daar wel wat *door* wil, maar waar niets *in* wil.

Een man als een trechter is iemand zonder inhoud.

Paulus zegt: dat wij *vaten* zijn.

Nu is een ledig *vat* wel niet veel beter dan een *trechter*, maar het is *vatbaarder*. Wordt in een *vat* wat gedaan dan blijft het er *in*, mits het niet *lek* is.

Doe in een trechter zooveel ge wilt, het gaat er toch alles door. (*Vredebode.*)

—

Volgens een opgaaf, die ontleend is aan de *Daily News*, zijn ongeveer 28.000 Spanjaarden in de laatste tijden tot het Protestantisme overgegaan. Zij hebben 32 kerken of kapellen, waarvan 6 te Madrid en 26 op het platteland. Er zijn vele scholen in Madrid en in 15 plattelandssteden. De Evangelisatie heeft plaats onder de leiding van Evangelische Kerkgenootschappen (Schotsche, Engelsche, Duitsche en Zwitsersche), want de inrichting van een Spaansche kerk met een Episcopaalsche (Bisschoppelijke) kerkorde heeft geheel en al schipbreuk geleden. Het meerendeel der bekeerlingen behoort tot den arbeidenden stand. De middelstand en hoogere standen bestaan uit trouwe Roomschen, onverschilligen en vrijdenkers. (*Standaard*).

—

Melanchton zeide: „Door zondenwolken kan het gebed niet heendringen; eerst moeten deze zich ontlasten in tranen der boete. Ik zou niet bidden als ik niet eerst geweend had."

—

De oude predikant Flattich uit Zwaben zat eens aan tafel bij den Hertog, op het kasteel te Stuttgart. Daar hij in zijn eenvoudige kleeding er uitzag als een boer, wilde zijn naastzittende, een minister, hem eens in 't nauw brengen en zei: „Domine, gij zijt een geleerd heer, en weet wel zeker opheldering te geven. Kunt ge ook met zekerheid zeggen, hoe het den mensch gaat na den dood? Geen leeraar heeft ons dat nog duidelijk kunnen maken, en gij zoudt de eerste zijn die 't wist."

„Wel ja, wel ja," sprak de oude Flattich tot Zijn Excellentie naast hem, „ik weet iets heel zekers."

„Ja, maar 't moet zeer zeker zijn," hernam de minister.

„Jawel, jawel, heel zeker," antwoordde Flattich.

„Nu, zeg 't mij dan!"

De leeraar keek de aanzittenden doordringend aan en sprak toen: „Gelooft uw Excellentie, dat gij na uw dood in de andere wereld ook nog minister zult zijn?"

„Neen, natuurlijk niet: dat houdt op."

„Nu," zij Flattich, dan weet gij iets zeer zekers omtrent den toestand na den dood. Denk nu maar eens na, wat gij wel zijt, als gij geen minister meer zijt!"

LIEFDEGAVEN.

Kerkbouw te Sneek.

Sedert de vorige opgave met hartelijken dank ontvangen:

DOORN: van Dames L. f 50.—.
X: van N.N. f 100.—.
HAARLEM: van br. A. H. v. d. S. f 1.—.
UTRECHT: van Mevr. Fr. de T. f 6.—.
DELDEN: van br. A. F. f 2.50.
HENGELO: van zr. J. t. B. f 2.—.
AMSTERDAM: van Douairiere v. R. geb. L. f 10.—; Fr. H. v. W. f 40.—.
ARNHEM: N.N. f 4.95.
LEEUWARDEN: door br. P. v. d. K. van N.N. f 0.50.

Met aanbeveling
Namens de Gemeente,
J. HORN.

Advertentiën.

Het behaagde den Heer, heden morgen tot zich te nemen onze geliefde Moeder en Behuwdmoeder

HERMINA DIRKS,

Wed. H. G. TEKELENBURG, in den ouderdom van ruim 79 jaar.

Zacht en kalm was haar ontslapen.

Reikhalzend zag zij uit, om ontbonden te worden en met Christus te zijn. Wij staren haar na in de blijde verzekering, haar weldra weder te zien, om nimmer weer te scheiden.

AMSTETDAM, 10 April 1883.
H. REEDERS,
A. J. REEDERS—TEKELENBURG.

KLEEDING.

Tot het maken van allerlei **Heeren-Costumes** en **Kinderpakjes**, desverkiezende ook op staal klaar te leveren, en ook om hier of elders, waar men hem verlangt de maat te kunnen nemen, beveelt zich minzaam aan

W. L. VISSER,
Coupeur.

GRONINGEN, (Kattendiep).

DE VREDEBODE,

VOLKSBLAD,

TER BEVORDERING VAN BIJBELSCH CHRISTENDOM.

Dit blad, dat 2 maal per maand verschijnt, kost slechts f 1.30 fr. per post per jaargang. No. 1—7 reeds verschenen. Des begeerd kan men **proefnummers** ontvangen doch onder conditie van **terugzenden** indien men *niet* inteekent.

Adres voor aanvraag en inteekening:

M. MOOIJ,
Evangeliedienaar,
FRANEKER.

SNELPERSDRUK VAN J. J. WIARDA, TE SNEEK.

No. 17. 15 MEI 1883. 2de Jaargang.

DE CHRISTEN,

MAANDBLAD,

UITGEGEVEN DOOR DE

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

DIT BLAD VERSCHIJNT EENS IN DE MAAND.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

ABONNEMENTSPRIJS:

Per jaar, franco per post . . . . *f* 1.00.
Enkele nummers . . . . „ 0.10.

Bijdragen en Ingezonden Stukken
WORDEN FRANCO INGEWACHT BIJ DE REDACTIE,
Adres: H. Z. KLOEKERS, te Nieuwe Pekela.

ADVERTENTIËN AAN DEN DRUKKER.

ADVERTENTIEPRIJS:

Een tot vijf regels . . . . *f* 0.50.
Elke regel meer . . . . „ 0.05.
Groote letters naar plaatsruimte.

EENE BESPIEGELING OVER DE VERLOSSING.

(*Vervolg.*)

Met het oog op de in ons voorgaand No. uitgesproken stelling (die wij den lezer verzoeken nog eens te lezen) willen wij nu de wonderen in Egypte beschouwen.

Het eerste wonder. De slang, die door de Egyptenaren aangebeden werd, was tevens een zinnebeeld van de rivier de Nijl, en van hun land, dat door hare wateren besproeid werd, alsmede van wijsheid enz. De staf, die in Aärons hand was, op den grond geworpen zijnde, werd in eene slang veranderd, ten teeken dat de Heer van die allen de Heer en meester was. Het is zoo, de Egyptische priesters, Jannes en Jambres, deden ook alzoo met hunne bezweringen, maar hunne slangen werden door die van Aäron gedood, ten teeken dat de macht van Jehovah, Mozes en Aäron overmacht was over de goden van Egypte en Faraö en zijn wijzen; van den aanvang af toonende, dat het te vergeefs zou zijn om tegen God en Zijne dienaren te strijden, en dat dit op dood en verderf zou uitloopen. De waarschuwing werd echter in den wind geslagen en gevolgd door

Het tweede wonder. Dit wonder werd gericht tegen de rivier de Nijl en hare *wateren*. De rivier zelve werd door hen als godheid en hare wateren als heilig beschouwd, gelijk nog heden ten dage de Ganges door de volken van Indië. Hare wateren werden met eerbied en dankbaarheid gedronken, goddelijke geneeskracht werd er aan toegeschreven, en de overstrooming er van, van wege haar vruchtbaarmakend vermogen, met brandend verlangen tegemoet gezien. Zelfs aan hare visschen werd goddelijke eer bewezen. Het water van dezen god en van alle door hem gevulde poelen en plassen werd als in bloed veranderd, de visschen stierven en werden eene massa van verrotting, en beiden werden voorwerpen van walging en afkeer.

Het derde wonder was tegen *het land* en de Egyptische lares en penates gericht. Zij hadden goden en godinnen met kikvorschen hoofden, waarvan de eersten de scheppende, de anderen de wordende kracht in de natuur voorstelden, terwijl de kikvorsch bovendien als een zinnebeeld van vruchtbaarheid, en van den mensch in zijne wording in moederschoot, beschouwd werd. Zij waren voorwerpen van aanbidding. — De wateren van de rivier, en hare stroomen, poelen en plassen brachten thans zulk eene menigte kikvorschen voort, dat landen en huizen en bedden en baktroggen er mede gevuld en verontreinigd, en alzoo ook deze goden hen tot een walging werden.

Het vierde wonder was tegen *de lucht* en den vliegengod gericht. Het woord „luizen" schijnt althans door vliegen vertaald te moeten worden, en door deze vliegen moeten dan waarschijnlijk verstaan worden die soort van kleine muggen, die zoo pijnlijk kunnen steken. Hoewel nu de priesters van Faraö vroeger, door middel van chemische oplossingen het uit de gegravene gaten genomen water eene bloedroode kleur hadden kunnen geven, en in de van kikvorschen gereinigde plaatsen de kikvorschen door zekere behendigheid hadden kunnen doen voortkomen, zoo konden zij bij deze gelegenheid hunne kunsten niet vertoonen. Er was geene plaats of ruimte voor hunne geheime werkingen, omdat de kleine indringers zich overal vertoonden, hen overal vervolgden, op hen waren en hen plaagden. Vandaar dan ook dat zij uitriepen: „Dit is de vinger Gods!" dat zij den moed opgaven, en wij later van hunne kunsten niet meer hooren. De vliegengod, die onder den naam van Baalzebub te Ekron, en onder den naam van Herkules en ook van Jupiter elders bekend is, was tot een machtelooze geworden.

Het vijfde wonder was *tegen de vruchten des velds van de Egyptenaren* gericht, en was meer bepaald een wonder van den God van Israël, die zijn volk verschoonde. Eene zware vermenging van allerlei ongedierte kwam in het huis van Faraö en in de huizen van al zijne knechten en over het gansche land. Welk ongedierte dit ook geweest zij, hetzij dan muizen en ratten of rupsen en kevers, waaronder vooral de scarabeus, welke laatste zeer hoog onder hen vereerd werd, zoo zelfs, dat vele andere goden voorgesteld werden den scarabeus te aanbidden, — de groote zaak was, dat door dit en de volgende wonderen bezoekingen over de Egyptenaren kwamen, terwijl de Israëlieten er van verschoond bleven, zoodat het veelgodendom in Egypte er door veroordeeld werd, en Farao en zijne knechten bepaald konden zien, dat zij het met Jehova, den éénig waren God, den God van Israël te doen hadden.

Het zesde wonder was eveneens tegen de Egyptenaren gericht en betrof hun *vee*, dat door de pest aan hen ontnomen werd. Wel aanbaden zij hunnen heiligen stier, ram etc., maar paarden, ezelen, kameelen, runderen en klein vee, alles werd door die bezoeking getroffen, en zoo was het dan openbaar, dat hunne goden die niet konden verlossen, en dat het vee op duizend bergen des Heeren was.

Het zevende wonder was eene bezoeking over *menschen en beesten* beiden. De Egyptenaren hadden verscheiden altaren, waarop zelfs menschen levend verbrand en alzoo aan Typhon ten offer gebracht werden. De asch van die offers werd dan door de priesters in de lucht geworpen, ten einde ziekten en kwalen te weren van elke plaats, waar zulk een stofje heen gedreven werd. Op bevel van Jehovah nam Mozes een handvol asch van zulk een oven, wierp het in de lucht, gelijk de priesters gewoon waren te doen, en in plaats van het kwaad te weren kwamen er zweren aan menschen en beesten, zoo zelfs, dat de priesters voor het aangezicht van Faraö niet konden staan. De bloedige offeranden van Typhon werden veroordeeld en de macht van Jehovah en zijne dienaren bevestigd.

Het achtste wonder was eene bezoeking over de *menschen, het vee en de veldvruchten* te samen, door middel van een geweldigen donderstorm. In een land, waar de lucht altijd kalm is, waar het zeer zelden regent en het gebrek aan regen door de overstrooming van den Nijl en den dauw vergoed wordt, moest zulk een verschijnsel wel een diepen indruk te weeg brengen. Verschrikkelijke bliksemstralen doorkliefden de lucht, ratelende donderslagen deden hen sidderen en beven, en zware stukken hagel vielen op mensch en vee en vruchten, die buiten 's huis waren en veroorzaakten vreeselijke branden, dood en verwoesting onder de Egyptenaren.

Het negende wonder was tegen de nog overgebleven vruchten en *boomen* gericht, want de Heer deed eene ontzachelijke menigte van sprinkhanen opkomen, die de boomen afknaagden, en alles opaten, wat door de vroegere oordeelen nog gespaard was gebleven. Het was een oordeel Gods over hunnen Serapis, wiens macht geacht werd daarin te bestaan, dat hij het land tegen sprinkhanen beveiligen kon.

Het tiende wonder (ook het achtste) schijnt in het bijzonder tegen Isis en Osiris gericht te zijn geweest, aan wie en de rivier den Nijl, door hen de voornaamste plaats in de lange rei van afgoden gegeven werd. Deze afgoden waren de vertegenwoordigers van zon en maan, en men geloofde, dat zij over licht en lucht en wolken enz. gebied voerden. Eene dikke duisternis, die drie dagen en drie nachten duurde, kwam over Egypte; er kon geen werk verricht worden en men zat zwijgend daar neer. Welke gedachten zullen hunne harten vervuld hebben aangaande het verledene; welke angsten voor de toekomst hen hebben bezield! De Heer der heirscharen had water, land en lucht verontreinigd; vrucht en vee en mensch met zware plagen bezocht, zelfs de boomen stonden daar naakt en kaal, en de duisternis lag thans gelijk een doodskleed over alles verspreid als of gansch Egypte uitgestorven was en ten grave gevoerd zou worden. De God van Israël had hunne goden onttroond, en getoond de éénig waarachtige God te wezen, die in staat was om Zijne vijanden te straffen en in het midden van Zijne oordeelen zijn volk, de afstammelingen van Abraham, Izaäk en Jakob te bewaren en te verlossen.

Het elfde wonder was in aantocht en toen het kwam, toonde het aan allen, dat Jehovah recht en gerechtigheid doet op aarde. De Egyptenaren hadden de Israëlieten gedurende eenen langen tijd onderdrukt en om de kroon op hunne ongerechtigheden te zetten hadden zij bevolen, dat al de kinderen van het mannelijk geslacht, die geboren werden, terstond gedood moesten worden. In het midden van den nacht kwam de engel des doods de woningen van de Egyptenaren binnen en sloeg hunne eerstgeborenen, den eerstgeborene van den Koning, die op den troon zou zitten, zoowel als de eerstgeborene der dienstmaagd, die achter den molen is en alle eerstgeborenen van hun vee, en in den morgenstond was er geen huis, waarin geen doode te betreuren was. Ontzettende slag! Wie kan zich zulk een tooneel voorstellen. Zij hadden kunnen zien hoe de God van Israël de wijsheid der wijzen beschamen en het verstand der verstandigen te niet maken kon; zij hadden kunnen zien dat Hij hunne goden onttroond had en getoond de eeuwig waarachtige God te wezen; thans konden zij ook leeren, dat de God van Israël niet alleen wijs en machtig, maar tevens een rechtvaardig God was. Mozes had van den beginne, Ex. 4: 22, 23 gezegd: „Alzoo zegt de Heere: Mijn Zoon, *mijn eerstgeborene* is Israël. Laat mijn zoon trekken, dat hij mij diene, maar gij hebt geweigerd hem te laten trekken; zie Ik zal uwen zoon, *uwen eerstgeborene*

dooden," en thans, na al de lankmoedigheid onder de voorgaande oordeelen nog bewezen, komt eindelijk de geweldige slag, en wordt gansch Egypte in diepen rouw gedompeld.

Met het oog op den menschelijken geest moeten wonderen gedaan worden om te bewijzen dat eenige godsdienst in waarheid van God is; met het oog op den afgodischen toestand der wereld en het karakter en de omstandigheden der Israëlieten kon God zich niet beter als een rechtvaardig God en een Heiland geopenbaard hebben, dan Hij zich in deze wonderen geopenbaard, heeft en dát Hij zich zoo geopenbaard, heeft daarvoor hebben wij de bewijzen voor ons èn in de H. Schrift èn in het Israëlietische volk, dat nog heden ten dage onder ons woont. Verg. Ex. 7 : 9; 12 : 12[b]; Ex. 18 : 11.

(*Wordt vervolgd.*)

DE BAPTISTEN IN FRANKRIJK.

Het zal misschien den lezers van „de Christen" niet onaangenaam zijn eens iets van onze broeders in Frankrijk te vernemen, want het is iets eigenaardigs, dat wij gewoonlijk het meest belangstellen in personen en zaken, waarmede wij van harte vereenigd zijn. En hoewel wij met blijdschap hooren van de overwinningen des Evangelies, ook door middel van hen, die in sommige opzichten van ons verschillen, toch is 't ons altijd een bijzonder genoegen mededeelingen te ontvangen van den strijd, de beproevingen, maar ook den zegen van hen, die, in welk oord der wereld ook, met ons één Heer, één geloof, en één doop belijden.

Dezer dagen ontvingen wij een verslag van de werkzaamheden onzer broeders in Frankrijk over het jaar 1882, benevens een ex. van het door hen uitgegeven blad: „L' Echo de la Vérité," dat tweemaal in de maand verschijnt. Uit het jaarverslag willen wij het een en ander in het kort aan onze lezers mededeelen.

Tijdens de bezetting van Frankrijk door de verbondene legers der Europeesche mogendheden, na den val van den eersten Napoleon, waren er vrome soldaten van het Engelsche leger te Valenciennes en omstreken ingekwartierd, die des Zondags te samen kwamen om bijeenkomsten te houden. De liederen, die zij zongen, trokken de aandacht van buren en voorbijgangers, en sommigen kwamen hunne vergaderingen bijwonen. Zij werden toegesproken, hun werden godsdienstige blaadjes en fransche Nieuwe Testamenten gegeven, die zij lazen, en door middel van deze soldaten en hunne godvreezende officieren werden eenige Roomschen tot de kennis der waarheid gebracht.

Eenigen tijd later hoorde de heer Henry Pyt, agent van het genootschap voor Evangelisatie op het vaste land, gevestigd te Londen, van deze pasbekeerden en stelde zich met hen in betrekking. Tot dien tijd toe had niemand van hen ooit hooren spreken van den doop der geloovigen, maar op zekeren avond verhaalde de heer Pyt hun van den grooten zegen, dien de Heer aan de Baptisten zendelingen in Indië had verleend, en zij vroegen hem wat dat voor menschen waren. Zij vernamen toen, zoowel van hem als van anderen, dat de Baptisten, wat geloof en bekeering aangaat, met de andere Protestanten instemmen, maar dat zij geen salaris van den staat willen ontvangen voor hunne voorgangers; geene gemeenten willen hebben, waarin ook ongeloovigen eene plaats vinden; dat zij de roomsche kinderbesprenging verwerpen, en dus gemeenten willen, bestaande uit degenen, die als geloovigen gedoopt zijn.

Deze pas uit de roomsche kerk bekeerden, die gewoon waren slechts naar de Schrift te luisteren, werden bij onderzoek getroffen door wat het Evangelie er van zeide, spraken er onder elkander over, en, terwijl zij eens hunnen voorganger vergezelden naar een naburig dorp, waar hij eene bijeenkomst leiden zou, zeiden zij tot hem, toen zij een riviertje voorbijgingen: „Zie daar water, wat verhindert ons gedoopt te worden?"

Na eenigen tijd verliet de heer Pyt het noorden van Frankrijk, en toen het Amerikaansche Baptisten zendinggenootschap juist omstreeks dienzelfden tijd een zendeling naar Frankrijk zond, die zich te Douai vestigde, beriep de kleine gemeente te Nomain hem tot haren voorganger; en onder zijne leiding groeide zij, nam zij toe in kennis, zond zij colporteurs en evangelisten uit, die verscheidene van de tegenwoordige arbeiders in het werk tot de kennis van Christus mochten brengen.

Zoo was dan de grondslag van het werk onzer broeders gelegd. Maar de vijand der zielen liet niet na in de harten hunner roomsche medeburgers en vooral der priesters dien bitteren haat op te wekken, die zich ten allen tijde tegen het werk Gods heeft geopenbaard. In sommige dorpen bevalen de priesters hunnen koorknapen hen met steenen te werpen; zij werden beschuldigd van allerlei misdaden; men noemde hen „kinderen des nachts" en klaagde hen bij de politie aan. Sommigen werden in de gevangenis geworpen maar uit gebrek aan bewijs weder op vrije voeten gesteld, anderen werden tot boeten veroordeeld, omdat zij bijeenkomsten hadden gehouden. In een dorp was een priester zóó verbitterd, dat hij een broeder na zijn dood op nieuw besprengde en toen liet begraven. Op een anderen keer wierp een woedende troep van de trouwste volgelingen van dezen priester zich op den begrafenisstoet van een der broeders, sleepte het lijk in eene herberg, waarna hun priester hem weer even als den bovengenoemde besprengde en liet begraven.

Die tijden zijn nu echter voorbij, maar volgens het verslag waren ze misschien beter voor de evangelisatie dan de meer kalme dagen van tegenwoordig. In de laatste jaren toch is de toestand der gemeenten weinig veranderd, behalve die van Denain. Zeer opgewekt is het verslag dan ook niet. Het verhaalt veel van de moeilijkheden, waarmede zij te worstelen hebben, vooral van de godsdienstloosheid, die in die streken heerscht. „Men zou zeggen," lezen wij er, „dat de groote massa van ons volk geene godsdienstige behoeften heeft, en daardoor ook geene begeerte kent naar de waarheid van het Evangelie, noch verlangt naar een Zaligmaker." En verder: „Een broeder uit den vreemde kan zich niet voorstellen, welke moeilijkheden wij hebben te midden van een volk, dat zich om niets bekommert."

Toch werken de broeders zooveel zij kunnen. In éene maand verkondigen de drie voorgangers van Parijs met twee evangelisten, de broeders Vignal en Hannemann, het evangelie door huisbezoek en in meer dan zestig vergaderingen, waaronder gerekend zijn die van Mac All, waarin zij een werkzaam aandeel nemen. Bovendien hebben de drie voorgangers, Dez, Andru en Vincent, behalve hunne talrijke werkzaamheden, jongelingen, die zich onder hunne leiding voor den Evangeliearbeid bekwamen.

Gedurende het jaar 1882 zijn er achtenvijftig of zestig door de zeven voorgangers in de verschillende gemeenten gedoopt. Er waren wel meer, die door middel van hunnen arbeid tot den Heer zijn gebracht, maar die, om welke reden dan ook, zich niet door den doop bij hen hebben aangesloten.

Bovendien is er in de Noordelijke departementen veel bemoedigends.

Sedert 1868 werden er door den voorganger van Denain honderd negen en tachtig personen gedoopt, en tegenwoordig houdt de wakkere evangelist Véron in verscheidene geheel roomsche dorpen, die tot nu toe voor het Evangelie gesloten waren, samenkomsten met honderden hoorders. Vrucht wordt er ook gezien in de bekeering van zondaren, en het eerste locaal is reeds veel te klein geworden. Van verscheidene plaatsen wordt gesproken van vooruitgang, zoodat de broeders, bij al den strijd, ook veel reden hebben tot blijdschap en dank.

Wat het finantieele betreft, daarin gaat het hun als ons. Zij behooren meest allen tot de geringen der aarde, en zouden gaarne meer middelen hebben om den arbeid des te beter te kunnen voortzetten.

Zij hebben nu in Parijs drie voorgangers, twee evangelisten, en twee dames, die bijbellezingen en zondagscholen houden, naaivereenigingen voor vrouwen en kinderen leiden enz. De gemeente telde op 31 Dec. 1882 honderd acht en twintig leden. Al de gemeenten samen tellen 756 leden, en hebben, behalve de voorgangers, zeven evangelisten, drie colporteurs en vijf zusters, die bijbellezingen houden enz.

De zeven gemeenten zijn vereenigd tot eene „Unie van Baptisten gemeenten in Frankrijk," waarvan de heer J. B. Cretin president is. Hij is een der eerst gedoopten, die, niettegenstaande zijn hoogen ouderdom, nog zooveel zijne krachten het toelaten, zich wijdt aan het Evangelie en zijne gemeente te la Fère. Secretaris is de heer Aimé Cadot, voorganger der gemeente te Chauny.

Wij zien dus, dat ook onze broeders in Frankrijk niet ledig zijn, en dat hun werk gezegend wordt. Bidden wij den Heer des oogstes, dat Hij zijne knechten beziele met kracht tot het werk, dat Hij hun op de handen legde, dat Hij meer arbeiders uitstoote in Zijnen oogst, en zij deze korte schets ons een spoorslag om zelf op den ingeslagen weg voort te gaan tot eer Zijns Naams. Zijne verheerlijking in de redding van zondaren en in de heiligmaking zijner kinderen zij onze hoogste bedoeling.

A.

HET ZUURDEEG.

Het koninkrijk der hemelen is gelijk aan een zuurdeesem, welken eene vrouw nam en verbergde in drie maten meels, totdat het geheel gezuurd was.

MATTH. 13 : 33.

In een viertal aaneensluitende gelijkenissen leerde Jezus, volgens Mattheus, zijnen Jongeren de verborgenheden van het koninkrijk Gods kennen, omdat het hun gegeven was, als toekomstige dienaren, die te verstaan. Met een profetischen blik de geschiedenis der volgende eeuwen overziende, schetst de Heer hen hierin den loop des Evangelies en de vruchten daarvan.

In de eerste dezer gelijkenissen toont de Heer hen aan, dat het zaad des koninkrijks (het woord des Evangelies) over de geheele aarde gestrooid zal worden, want in de verklaring, die Hij zelf van deze gelijkenis geeft, noemt Hij de wereld de akker, die het zaad heeft ontvangen. Slechts een klein gedeelte echter zien we in goede aarde vallen en vrucht voortbrengen, terwijl van het grootste deel niets terecht komt.

De tweede gelijkenis stelt wederom een akker voor, doch nu is het niet de groote wereld-akker maar de veel beperktere van het koninkrijk der hemelen, waarmede Jezus *de christenheid* bedoelt.

Het woord Gods heeft in de wereld een grooten invloed uitgeoefend en alom, waar het gebracht is, de volken verlicht. Door de prediking des Evangelies werkte de Heer onmiddellijk aan de harten der menschen en was het onmogelijk de gevolgen tegen te gaan. Nu veranderde echter ook Satan van front en, waar de oogen langzamerhand open gingen voor de ledigheid en naaktheid van het heidendom, daar veranderde hij zich in een Engel des lichts. Hij gaat hetzelfde werk verrichten als de Heer des huizes en strooit zijn zaad op den zelfden akker, zoodat deze geheel groen wordt.

De grondtekst duidt hier eene soort van onkruid aan, dat precies op tarwe gelijkt, doch alleen bij het zetten der korrel van de ware tarwe is te onderscheiden. Wat kunnen we hier anders door verstaan dan de prediking van hen, die zich christenen noemen doch de kracht van Christus verloochenen, waardoor een bastaard-christendom ontstaat?

Dit heeft ten gevolge, dat het Koninkrijk der hemelen, zoo nietig in zijn oorsprong, tot een grooten boom zou worden, zooals de derde gelijkenis ons leert. Zie de Man van smarte, een worm en geen man daar met het aangezicht in het stof gebogen, en straks als een spot en smaad van menschen aan het vloekhout opgehangen als het roemloos einde van een leven, dat in een beestenstal begon en niet anders dan hoon en verguizing had opgeleverd. Een leven waarvan Hij zelf getuigt: „De vossen hebben holen (verborgen onder de aarde) en de vogelen des hemels nesten (boven de aarde), maar de Zoon des menschen heeft niets, waar hij het hoofd veilig op kan nederleggen," en hoor Hem dan zeggen tot zijne discipelen: „Het zij den dienstknecht voldoende, dat hij zij, gelijk zijn Meester. Zij hebben mijn woord verworpen, zij zullen ook het uwe verwerpen; zij hebben mij vervolgd, zij zullen ook u vervolgen. In de wereld zult gij verdrukking hebben." En nu volgt er niet op, lezer: „doch hebt goeden moed, want straks houdt dit alles op, dan wordt het zaadje tot een grooten boom," o neen, maar — — „Ik heb de wereld overwonnen en Ik blijf bij u, om u kracht te geven, tot aan het einde der wereld."

Slaan wij nu een' blik op de Kerk als de vertegenwoordigster der christenheid, dan zien we, dat zij haar Meester verre boven het hoofd is gegroeid, en hare smaadheid van haar is weggenomen. Ja, het is thans oneer geen lid der kerk te zijn, want dit behoort bij eene fatsoenlijke opvoeding. In de groote standen is het regel geworden, om geen jonge meisjes voor mondig te houden en tot alle bals en partijen toegang te verleenen, vóór zij hare „belijdenis achter den rug" hebben. En in de kerk geeft men rangen en titels en eereplaatsen, evenals in elk wereldsch genootschap. Het zaadje is tot een grooten boom geworden, helaas, enkel in schijn, want hij bezit noch de taaie, diep in den grond dringende wortels, noch den harden vezelachtigen stam, noch de saprijke, voedende vruchten, noch den levensduur van den waren boom. Zijne heerlijkheid is van korten duur, hoe schoon hij zich ook moge

vertoonen; zeer spoedig zal hij verdorren, zonder dat iets van hem overig blijft.

Thans komen we tot ons eigenlijk onderwerp, de vierde gelijkenis, waarin de Heer het koninkrijk der hemelen bij zuurdeesem vergelijkt. Gelijk Nebukadnesar in zijn' droom (Dan. 2) slechts den uitwendigen, historischen loop der wereld heerschappijen wordt getoond, en later aan Daniël (hoofdstuk 7) meer de godsdienstige ontwikkeling derzelve, zoo gaat ook de Heiland bij deze gelijkenis van het uitwendige tot het innerlijke over.

Het Koninkrijk der hemelen is een schijn-boom geworden en nu zal de Heer Zijnen jongeren haren inwendigen toestand doen kennen. Dit is de reden, waarom de tarwe thans als gemalen wordt voorgesteld. Wat we onder tarwe hebben te verstaan, heeft de Heer ons zelf in de tweede gelijkenis gezegd: het zijn de kinderen des koninkrijks.

„Eene vrouw," aldus zegt de Heer, nam drie maten meel en verbergde daaronder zuurdeesem."

Wie is deze vrouw? In Matth. 22 vergelijkt Jezus de Gemeente bij tien maagden. Paulus noemt in Eph. 5: 23 de vrouw als beeld van de Gemeente. Evenzoo doet Johannes in Openb. 12, 17 en 19. Wij behoeven dus niet te twijfelen of Jezus heeft hier de Gemeente, die straks op den Pinksterdag gesticht zal worden, op het oog. Deze vrouw *verbergt* iets. Haar daad is zeker af te keuren, want hetgeen zij voor hare plannen wil gebruiken, gaat zij bedekken, terwijl de Heer haar bevolen heeft om het licht, dat Hij haar geschonken heeft, te laten schijnen. Wat is het, dat zij zoo geheimzinnig wil doen werken? Jezus noemt het zuurdeeg. Reeds eenmaal heeft Hij zijnen discipelen van zuurdeeg gesproken. Matth 16: 6 luidt het: „Wacht u van den zuurdeesem der farizeën en Sadduceën." Paulus schrijft aan de Corinthiërs, wanneer hij hen vermaant om dengene, die in bloedschande leeft, uit de Gemeente te verwijderen: „Weet gij niet, dat een weinig zuurdeesem het geheele deeg zuur maakt? Zuivert dan den ouden zuurdeesem uit, opdat gij een nieuw deeg zijn moogt." En tot de Galaten zegt hij: „Gij liept wel; wie heeft u verhinderd der waarheid gehoorzaam te zijn? Dit gevoelen is niet uit Hem, die u roept. Een weinig zuurdeesem verzuurt het geheele deeg."

Wij hebben dus onder zuurdeeg niet de ontwikkeling der Gemeente (wel der kerk?!) te verstaan, zooals men gewoonlijk wil, maar integendeel haar bederf. Het zuurdeeg, we hebben het gezien, heeft altijd eene slechte beteekenis en is het beeld van *Farizeesch formalisme, Sadduceesch ongeloof en de boosheid en bedorvenheid van het onbekeerde hart.* De gelijkenis zegt, dat het deeg geheel doorzuurd werd. En, lezer, dat het meel werkelijk geheel doortrokken is van den menschelijken zuurdeesem, daarvan levert onze tijd de duidelijkste blijken. Waar elders vindt ge meer vorm dan wezen, dan bij de kinderen Gods? Men strijdt voor menschelijke leerstellingen in plaats van voor de eere Christi en hecht meer waarde aan zijne geloofsbelijdenis dan aan zijn bijbel.

Johannes zag in zijne gezichten, Openb. 12 eene vrouw, bekleed met de zon (beeld van de zon der gerechtigheid) en de maan (beeld der natuurlijke godsdienst en heidensche aanbidding) was onder hare voeten. De gemeente is in deze wereld de draagster van het goddelijke licht, waarom de Klein-Aziatische gemeenten kandelaren worden genoemd.

Dit was de gemeente eens in waarheid, toen haar door God in de woestijn eene plaats werd bereid, of zooals de geschiedenis ons verklaart, zij van Israël tot de Heidenen werd overgebracht. Later zag Johannes de vrouw terug (hoofdst. 17); doch hoe! En wie is zij thans? Haar licht is verdwenen; zij staat niet meer, maar zit op een troon; ontrouw geworden aan haar hemelschen Bruidegom, heeft zij met de koningen der aarde hoererij gepleegd en is dronken geworden van het bloed der heiligen. Als gaste en vreemdelinge in de heiden-wereld overgeplaatst, is zij daarin immermeer doorgedrongen en werd eerst naar dezelfde mate vervolgd, doch is daarna verleid, om het heidendom in zich op te nemen. Zij, die eens vervolgd werd, veracht en verguisd was als haar Meester, wordt thans aangebeden door de machtigen dezer wereld. De aarde is bij Johannes altijd de geordende maatschappij met hare wijsheid en beschaving. Is dit, waarde lezers, niet dezelfde geschiedenis als van het zuurdeeg? Men is met kleine ketterijen begonnen, heeft vervolgens de kinderbesprenging in plaats van den doop der geloovigen gesteld, waardoor het ongeloof zulk een ontzachelijk groote deur is opengesteld, heeft verder de wijsheid en beschaving der wereld overgenomen en heeft zoolang aan het christendom geslepen, dat het geheel wereldgelijkvormig is geworden.

Men heeft in één woord, Gods gebod krachteloos gemaakt door eigen inzettingen, leerende leeringen, die geboden van menschen zijn. Wereld-dienst en wereldzucht kenmerken de kerk thans. Wie herkent nog in de kerken onzer dagen de Gemeente van Jeruzalem? Het is met haar als met Israël in de dagen van Jezus; men bezat nog een tempel, had Priesters in overvloed, en nam de offeranden stiptelijk waar, ja had de vormen en inzettingen verdubbeld, doch de *Heerlijkheid des Heeren* was uit den tempel geweken. —

Johannes was door dit verval zoo getroffen, dat hij zegt: „Ik verwonderde mij met groote verwondering." Het ging hem als eens de profeet Jesaia toen hij uitriep: „Hoe is de Jonkvrouw Israëls tot eene hoere geworden!" En wat doet gij lezer? Beroemt gij u een lid der „Kerke Christi" te zijn? Wat zijt gij dan in die kerk, meel of zuurdeeg? Indien gij leeft, om den bloei uwer kerk te zoeken; strijdt voor de inzettingen der vaderen; het ongeloof met eerbied behandelt, en het uiterlijk vertoon u meer belang inboezemt dan innerlijke waarde; indien vorm bij u boven wezen gaat, en een edelman boven een bedelaar, dan zijt gij zuurdeeg. De Heer vraagt naar waarheid in het binnenste en Hem is een godsdienst zonder waarachtige bekeering des harten een gruwel. Dan heeft ook de Heer van u gezegd: „Het is nut, dat de ergernissen komen, doch wee, door wien ze komen!" Zijt gij echter in waarheid meel, zoo vermanen wij u met den Apostel Paulus: Zuivert dan den ouden zuurdeesem uit, opdat gij een nieuw, onbedorven deeg moogt zijn, want ons Pascha is voor ons geslacht." Zoek niet bij de menschen, maar bij God in den smaak te vallen. Christus heeft zich zelf geheiligd voor u; heilig gij u thans voor Hem. En met den Apostel Johannes roepen we u waarschuwend toe: „Gaat uit van haar, (de hoer), opdat gij aan hare zonden geene gemeenschap hebt, en opdat gij van hare plagen niet ontvangt. Want hare zonden zijn de eene op de andere gevolgd tot den hemel toe en God is harer ongerechtigheden gedachtig geworden." Openb. 18: 4 en 5.

't Zandt. V. D. SCHUUR.

DE CHRISTEN EN DE HEMEL.

Ik heb den goeden strijd gestreden, ik heb den loop geëindigd, ik heb het geloof behouden, voorts is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid, welke mij de Heer, de rechtvaardige Rechter, in dien dag geven zal; en niet alleen mij, maar ook allen, die Zijne verschijning lief gehad hebben. II Tim. 4: 7, 8.

De Christen bevindt zich op reis naar den hemel. Wel geniet hij alreede, door het geloof, het voornaamste dat de hemel hem zal geven nl. de gemeenschap van den God der liefde, die in zijn zoon de vleugelen der genade over hem, den eertijds verloren zondaar, die geen rust in deze wereld kon vinden, uitbreidde, doch hij blijft uitzien naar dien oogenblik, waarin hij die volmaakte plaats zal binnen treden, wijl hij in dit ondermaansche voortdurend blootgesteld is, aan de aanvechtingen van, en helaas! ook bezwijkingen voor de zonde, aan krankheden moeiten, ellenden, en alles wat hier in de woestijn dezes levens den armen pelgrim wedervaart. Doch geen nood, „daar blijft eene rust over voor het volk van God." Daar boven zal des Christens vreugde in den Heer door niets gestoord worden, noch door de zonde, noch door hare gevolgen. Daar zal geen wereld door haar goddeloosheid hem meer kwellen, en de Satan, hoe machtig ook in het bestrijden van 's Heeren kinderen op aarde, zal daar geen invloed meer uitoefenen. O! het verschil zal ontzachelijk groot zijn. De heerlijkheid des hemels is met geen pen te beschrijven. Zij zal elk begrip verre te boven gaan en de stoutste verwachtingen oneindig ver overtreffen. In stomme verbazing zal het kind van God den gouden dorpel dezer heilige en heerlijke plaats overschrijden. Een blik in die heerlijkheid zal voor hem voldoende zijn, om al zijn denken en kennen van den hemel als stukwerk te beschouwen. Het aangrijpend gezang der hemellingen hoorend zal hij in heilige verrukking, den Heer op zulk een wijze loven als hij hier nimmer deed. Dan zal ten volle de grootheid der verlossing gevoeld en gewaardeerd worden.

Boven de zonde met al hare gevolgen en verwoestende uitwerkingen verheven, zal hij voor het Lam, zijn Heer, nedervallen, om het te aanbidden en te danken voor hetgeen het voor hem gedaan heeft.

De Heer zal dan den Christen uit de windselen lichten en zijne heerlijkheid in het opstandingslichaam ontplooien. Dan zal alles werkelijkheid zijn, wat hier door het geloof is aanvaard en genoten.

De trouwe strijder die gewillig het kruis den Heiland nadroeg en zijn gansche leven in zelfverloochening doorbracht; die al de aanvechtingen des Satans en de aanlokselen der wereld moest weer staan en wiens lust het was mede te werken tot uitbreiding van Gods Koninkrijk, verlaat, wanneer zijn taak is afgeloopen, deze wereld om op te klimmen tot die hoogere waarheen het doel der reize was.

En hoe is het u op uw levensweg gegaan geliefde lezer, die zich met mij verblijdt Christen te zijn. Leven wij in die hope en wandelen wij overeenkomstig onze hooge roeping? Was ons leven gewijd aan de belangen onzer medemenschen en alzoo tot eer van God? Vorderden wij in deugd en heiligheid? Niet waar, zoo moest het en zoo kan het zijn, want de Heer zelf wilde ons bekwamen tot verkondigers zijner deugden en deed het daarbij aan krachten niet ontbreken. Paulus heeft zich zijn geheele leven door op de ondubbelzinnigste wijze als een getrouw volgeling van Jezus doen kennen, daarom kon dan ook zijn laatste woord zoo opgeruimd en beslist zijn. Zijn leven was in arbeid voor den Heer doorgebracht, doch zijn *roem* was het, het geloof te hebben behouden. Niet zijn leven, hoeveel beteekenend ook, maar Jezus dood en opstanding was de grond zijner hoop voor de eeuwigheid. Hieraan herkent men zelfs in de laatste ure den Christen. Waar anderen wijzen op hunne werken, die zij voor den Heer gedaan hebben, zeggen zij: „uit genade ben ik zalig geworden, door het geloof. Wat ik was en nu nog ben, ben ik alleen door Hem, want uit Hem, door Hem en tot Hem zijn alle dingen. De beschaamdheid is bij mij, de roem bij mijnen Heer."

Zie daar, de Christen!

H. D. H.

GEDACHTEN.

Denken is het spreken der ziel met zich zelve.
PLATO.

Woorden zijn als de bladeren, en waar ze 't overvloedigst zijn, vindt men zelden veel geestelijke vrucht.
POPE.

Zij, die wij oogenschijnlijk in weinige oogenblikken leeren kennen, zijn gewoonlijk het moeielijkst om in den grond te verstaan.
HAWTHORNE.

De oprechten kunnen alleen oprechtheid herkennen.
CARLYLE.

O, hoe zelden is de ziel zóó stil, dat God kan spreken.
FÉNÉLON.

PINKSTER.

Den Zeven Geesten voor den troon
Zij, met den Vader en den Zoon!
Aanbidding, lof en eere!
Het zevengeestental is Eén,
Oneindig in verscheidenheên,
Maar steeds één Geest, één Heere!
Bij donderslag en stemgeluid
Schiet Hij in zeven stralen uit
Op de allerhande scharen!
Van Hem is 't vloeibre olijvengoud,
Dat d' eeuwgen lichtglans onderhoudt
Der zeven kandelaren!

Ontzettende geheimenis!
Die was, Die wezen zal, Die is,
Is Eén en Drie te gader!
God is één Geest, dien niemand zag,
Geen schepsel immer nad'ren mag,
Lof zij d' onzichtbren Vader!
God is in 't vleesch geopenbaard!
Gehoord, gezien, getast op aard!
Hossanna onzen Heere!
God is een God, die 't Al behoudt
Met Geest en leven zevenvoud!
Den Heilgen Geest zij de eere!

O Geest! geleid ons tot den Zoon!
Breng ons, o Heer! voor 's Vaders troon!

Schenk ons den Geest, o Vader!
Bij de overzaalge wenteling
In dezen goddelijken kring
Koom 't hart U immer nader,
Totdat we ontheven, van dit stof,
Uitgalmen in uw hemelhof
Met al de Dienaars zamen,
Den zeven Geesten voor den troon
Zij, met den Vader en den Zoon,
Lof en aanbidding! Amen!

DA COSTA.

GEMEENTE NIEUWS.

SNEEK. Aan de voltooijing van ons bedehuis wordt de laatste hand gelegd.

Met verlangen zien wij den dag der opening te gemoet. Wij hopen maar dat vele br. en zr. aan onze uitnoodiging, voorkomende in dit blad, gehoor zullen geven. Boven alle dingen behoeven wij ook op dien dag, gelijk immer, den zegen des Heeren. Daarom: Broeders, bidt voor ons!

De Heer bewaarde onzen Voorganger genadig in een gevaar op reis, dat hem dreigde met de verplettering van zijn beide beenen; 't liep met een kneuzing in de rechter knie af, die reeds genezende is.

De tien dagen van Hemelvaart tot Pinkster kwam de Gemeente avond aan avond bijeen, biddende om den H. Geest. Ook de Gemeente te Heeg deed hetzelfde. „En wij weten, dat al wat wij bidden naar Zijnen wil, Hij ons dat schenkt."

—

GRONINGEN. Het gaat de Gemeente nog steeds goed. Hare pogingen tot redding van zondaren, door ze tot den grooten Redder te leiden, werden nog in de laatste dagen met liefelijke uitkomsten bekroond. Diep gezonkenen kwamen met gebroken harten tot den Heiland, en werden door Hem aangenomen ter genezing.

Op Zondag 29 April werden 2 zusters en op Zondag 6 Mei 1 broeder en zusters door den doop in de Gemeente opgenomen.

—

FOXHOL. Ditmaal mogen wij tot onze blijdschap melden, dat eene zuster, die reeds langer dan een jaar begeerig naar den doop uitzag, maar door tegenstand van hare ouders werd verhinderd, op Zondag 29 April met de Gemeente door den doop werd verbonden.

Wij gaan in eenvoudigheid voort en arbeiden voor den Heere naar de mate der gave van Christus ons gegeven, gedachtig aan de belofte: „Uw arbeid zal niet ijdel zijn in den Heere."

—

DEVENTER. De laatste tijd was niet zonder zware beproeving en vreeselijken strijd. Het was — inzonderheid op het gebied des geestes — alsof de booze machten in ontembare woede waren komen aanstormen om het kleine hoopsken gedoopten uit elkander te scheuren, en de tot nog toe getrouwen geheel moedeloos te maken, doch de Heere heeft het genadig verhoed (Luk. 12: 32).

Zondag 29 Mei was voor ons eene ware verkwikking, toen wij een zuster door den doop in ons midden mochten opnemen, 't welk veel opspraak heeft gemaakt onder de niet gedoopte geloovige vrienden.

—

NIEUWE PEKELA. Wij verheugen ons te kunnen vermelden, dat eene zuster, die reeds gedurende vele jaren van den doop der geloovigen overtuigd was, eindelijk tot gehoorzaamheid geleid is geworden. Met droefheid ziet zij thans terug op de jaren, waarin zij zich door vrienden en vijanden liet verleiden en afschrikken en zich zooveel zielestrijd berokkende, maar tevens verheugt zij zich, dat de Heer haar het leven spaarde, en haar geweten haar geen rust liet, tot dat zij gehoorzaam werd en den zaligen vrede van een vrij geweten mocht smaken. O! dat alle geloovigen aan hunne overtuigingen getrouw waren, hoeveel leeds zouden zij zich besparen, en hoezeer zouden zij in kennis en deugd toenemen.

VARIA

EEN BRIEF VAN EENEN JONGEN ADELBORST.

Geliefde Moeder!

Ik moet u eene blijde tijding mededeelen, de beste tijding, die ik u ooit kon schrijven. Mijn ziel is ontwaakt, en gisterenavond heb ik Christus als mijnen Zaligmaker aangenomen en bevonden, dat Hij voor mij voldaan heeft, het voor mij ook heeft volbracht. O moeder, ik ben zoo gelukkig. Alles rondom mij schijnt mijne vreugde te weêrkaatsen.

Ik zal u mededeelen hoe zulks is geschied.

Gisteren ging ik naar Mevrouw N.... koffie drinken en deed daarop met haar eene wandeling. Langzamerhand werd ons gesprek al onbeduidender, toen zij plotseling tot mij zeide:

„Ik heb er dikwerf over gedacht of gij een Christen zijt. Zijt gij het in waarheid?"

Ik zeide: „Neen, dat ben ik niet."

Zij antwoordde: „Waarom neemt gij het eeuwige leven niet, dat God u aanbiedt?"

Ik zeide: „Ik kan niet. Ik heb er al zoo dikwerf om gebeden."

Zij antwoordde: „Bid er niet om, maar neem het. Waarom bidt gij om eene gift, die gij slechts hebt aan te nemen. Gij zoudt toch niet om eene somme gelds vragen, die de een of ander u reeds had gezegd, dat gij slechts had aan te nemen? Waarom dan nog God te bidden voor hetgeen Hij reeds u bereid heeft en aangeboden, ja u voorhoudt sedert gij zijt geboren, en waarop Hij alleen wacht, dat gij het aanneemt. Ik was vroeger even als gij, ik bad en bad aanhoudend om het eeuwige leven, totdat ik op het laatst bemerkte, dat ik niet behoefde te bidden, maar alleen te zeggen, (natuurlijk met mijn hart ook): Ik neem het eeuwige leven aan, hetwelk de dood van Jezus Christus mij gegeven heeft. Ik vond vrede en heb steeds dien vrede behouden."

Wij gingen naar huis, totdat het tijd was, dat ik aan boord moest zijn.

Toen ik aan boord kwam knielde ik neder in mijn hut en zeide:

Ik neem het eeuwige leven, dat Gij mij geeft, geloovende in Christus, dat Hij voor mij voldaan heeft. En het ging zoo gemakkelijk dat ik zelf nauwelijks kon gelooven, dat ik van den dood overgegaan was in het leven. Joh. V: 24, waar wij lezen: „Voorwaar, voorwaar zegge Ik u, die mijn woord hoort en gelooft Hem, die Mij gezonden heeft, die *heeft* het eeuwige leven en *komt* niet in de verdoemenis, maar is uit den dood overgegaan in het leven," trof mij bijzonder en bevestigde mij, dat ik het eeuwige leven had en van den dood was overgegaan in het leven. Ik ben, o! zoo gelukkig. Wat mij ook moge overkomen, ik weet dat mijn Verlosser leeft en dat ik zalig ben.

Uw liefhebbende Zoon.

(*Uit het Engelsch.*)

A. H. R.

—

Een predikant bezocht eens eene arme oude vrouw, die hij zeer vroolijk en opgeruimd aantrof. Hij wist, dat zij in haar leven vele en zware beproevingen had doorgestaan, en zeide verwonderd: „Hoe is het toch mogelijk, dat gij altijd zoo goedsmoeds zijt. Gij hebt zooveel leed in uw leven ondervonden, zoovele donkere dagen gehad, dat ik waarlijk niet begrijp..." „Maar Dominé," viel ons vrouwtje hem in de rede, „Hij komt immers met de wolken!"

Bede om Hulp!

Een broeder en zuster verkeeren met hunne zes kinderen in nijpende omstandigheden.

In de laatste jaren werd de moeder door een, altijd wederkeerende en steeds verergerende, kwaal geruimen tijd op het krankbed neêrgelegd; nu ligt zij sedert maanden en haar toestand is zeer bedenkelijk.

De inkomsten van onzen broeder zijn luttel; dit maakt hunne positie zeer hachelijk.

Om 's Heeren wil bidden wij help dit leed verzachten en zend ons voor dat gezin een gave.

Gaarne verleenen wij inlichtingen.

SNEEK. J. HORN,
Evangeliedienaar.

LIEFDEGAVEN.

Kerkbouw te Sneek.

Sedert de vorige opgave met hartelijken dank ontvangen:

AMSTERDAM: van de br. H. D. A. M. f 10.—; Mej. B. f 10.—.

VELP: van Fr. v. T. v. K. f 10.—.

HARLINGEN: van br. J. v. d. W. f 2.50.

GRONINGEN: door br. van Beek van Gebr. R. f 3.—; br. ten W. f 2.50; zr. T. V. f 1.—.

FOXHOL: van de Gemeente f 15.— en van br. K. f 2.50.

Met aanbeveling,

Namens de Gemeente,
J. HORN.

—

CHINA. Voor de zending in China ontvangen: van br. S. te 's Hage f 1.00, uit het busje der kinderen van br. S. E. te 't Zandt f 4.00.

H. Z. KLOEKERS.

Advertentiën.

Den 3 Juni a. s. hopen onze geliefde ouders

G. OLIESLAGER
EN
H. KRUIT

hunne

VIJF-EN-TWINTIG-JARIGE ECHTVEREENIGING

te herdenken.

NIEUWE-PEKELA.

Hunne dankbare kinderen.

*** Voorspoedig bevallen van een **Zoon**
L. REILING—FORSTEN.
GASS. NIJVEEN, 13 Mei.

Ondertrouwd:

JAKOB A. ZOETHOUT,
van Heeg,
EN
ABELTJE L. BOOTSMA,
van Sneek.

HEEG, 6 Mei 1883.

Getrouwd:

FRANS P. DEINUM,
van Oudega,
EN
SIETSCHE W. DIJKSTRA,
Wed. H. G. WALINGA,
van Sneek.

SNEEK, 6 Mei 1883.

F. P. DEINUM en ECHTGENOOTE betuigen bij dezen hunnen hartelijken dank voor de vele bewijzen van belangstelling bij hun huwelijk ondervonden.

UNIE-VERGAGERING.

De Gemeenten worden herinnerd, dat de **Algemeene Vergadering der Unie** zal gehouden worden, D. V. op WOENSDAG den 20EN JUNI a. s. te Groningen, en diensvolgens ook aan de bepalingen in de Statuten Art. 6, lett. *b*, en in Art. 2 der „Nadere Bepalingen."

GRONINGEN, 8 Mei '83. N. VAN BEEK,
Secretaris.

VERANDERD ADRES:

N. VAN BEEK, Jakobstraat Y 654,
GRONINGEN.

INWIJDING
VAN HET
„VREDE-KERKJE"
TE SNEEK,

Zoo de Heer wil
OP WOENSDAG 6 JUNI A. S.

Bij dezen noodigen wij al de broeders en zusters onzer Gemeenten en allen, die in onzen arbeid belangstellen, vriendelijk uit tot ons over te komen om met ons te juichen voor het aangezicht des Heeren, en dat aangezicht te zoeken met smeekingen en gebeden.

Vriendelijk verzoeken wij vóór 1 Juni ons te willen berichten, opdat wij voor logies kunnen zorgen.

Gaarne verleenen wij inlichtingen betreffende reisgelegenheid naar Sneek.

Met 1 Juni wordt Sneek aan het spoorwegnet verbonden.

Namens de Gemeente,
J. HORN.
S. GORTER.
W. J. WIELENGA.
JOHs. DE VRIES Jz.

SNELPERSDRUK VAN J. J. WIARDA, TE SNEEK.

N°. 18. 15 JUNI 1883. 2de Jaargang.

DE CHRISTEN,

MAANDBLAD,

UITGEGEVEN DOOR DE

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

DIT BLAD VERSCHIJNT EENS IN DE MAAND.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

ABONNEMENTSPRIJS:

Per jaar, franco per post . . . . *f* 1.00.
Enkele nummers . . . . „ 0.10.

Bijdragen en Ingezonden Stukken
WORDEN FRANCO INGEWACHT BIJ DE REDACTIE,
Adres: H. Z. KLOEKERS, te Nieuwe Pekela.

ADVERTENTIËN AAN DEN DRUKKER.

ADVERTENTIEPRIJS:

Een tot vijf regels . . . . *f* 0.50.
Elke regel meer . . . . „ 0.05.
Groote letters naar plaatsruimte.

EENE BESPIEGELING OVER DE VERLOSSING.

(*Vervolg.*)

Door de wonderen in Egypte werden de valsche voorstellingen en bedorven zeden der Israëlieten van dien tijd, voor een groot deel weggenomen. Vroeger hadden zij geloofd in een veelgodendom, en hoewel zij den God van Abraham niet vergeten hadden, hadden zij toch, met het denkbeeld van Zijne almacht, (de eenige eigenschap, die door de aartsvaderen tamelijk goed begrepen werd) vele van de verkeerde eigenschappen van de Egyptische goden in hunne gedachten vereenigd. Door tusschenkomst van gemelde wonderen waren deze onteerende denkbeelden aangaande het goddelijke karakter weggenomen, opdat zij mochten worden bezield met ware begrippen aangaande de eigenschappen van Jehovah.

Maar hoe konden de harten, in de kindsheid der kennis van God en van plichten jegens de naasten, ontdaan van al het verkeerde, dat zij hadden geleerd, en op het punt om de eerste schreden van vooruitgang te maken, de eerste beginselen van ware Godskennis worden ingeplant?

Een ding moet ons als tastbaar noodzakelijk voorkomen: de menschelijke geest is van dien aard, dat wetenschap slechts trapswijze kan worden aangekweekt, en het was derhalve noodig, dat zij van eerste beginselen tot hoogere kennis zouden opklimmen. De menschelijke geest kan alle deelen van eenig godsdienstig stelsel of van wetenschap niet te gelijk vatten. Het eene feit of denkbeeld moet aan het andere worden toegevoegd of er uit ontwikkeld worden, gelijk de steenen van een gebouw van den grondslag tot de volle hoogte toe worden samengevoegd. Daar zijn trappen van kennis en wetenschap, en iedere volgende moet van eene andere worden voorafgegaan. Gelijk in alle Zijne werken zoo heeft de Heer ook in den geest des menschen de wet van ontwikkeling en vooruitgang gelegd, en het was derhalve noodzakelijk, dat de kennis van God en van 's menschen verplichtingen, door achtereenvolgende openbaringen, aan de Israëlieten zou worden medegedeeld — noodzakelijk, dat er een eerste stap zou zijn, een grondbeginsel als punt van aanvang en uitgang, om zoo tot de volmaaktheid voort te varen.

In overeenstemming met dit beginsel heeft God, bij het invoeren van het Mozaïsme eerst Zijn bestaan aan de Israëlieten bekend gemaakt. In Ex. 3: 13, 14 wordt gezegd, dat Mozes gevraagd heeft: „Als ik kom tot de kinderen Israëls, en zeg tot hen: De God uwer vaderen heeft mij tot ulieden gezonden, en zij mij zeggen: Hoe is zijn naam? wat zal ik tot hen zeggen?" En God zeide tot Mozes: IK ZAL ZIJN, DIE IK ZIJN ZAL! Ook zeide Hij: Alzoo zult gij tot de kinderen Israëls zeggen: IK ZAL ZIJN heeft mij tot ulieden gezonden." In den Hebreeuwschen tekst wordt echter die vorm van het werkwoord gebruikt, die overeenstemt met den eersten persoon van de aantoonende wijs, tegenwoordigen tijd van het werkwoord *zijn*, en dus moeten wij lezen: „IK BEN heeft mij tot ulieden gezonden," en deze uitdrukking: „IK BEN" geeft ons geen ander denkbeeld dan dat van bestaan en persoonlijkheid, de kern der kennis van God, de grondslag voor de bedeeling van dien tijd, waarop God, door toekomstige openbaringen, de eigenschappen van Zijne natuur kon mededeelen.

Op deze wijze werd, bij den aanvang dier bedeeling eene eerste, en wel de grondwaarheid in de harten gelegd. God openbaarde aan hen zijn persoonlijk bestaan, en het denkbeeld aan ware Godheid, aldus geopenbaard, werd nu in hunne harten, zonder eenige andere eigenschap dan die van almachtige kracht — eene eigenschap der Godheid, die alle menschen uit de natuur kunnen afleiden Rom. 1: 25, en die ook door de aartsvaderen aan God werd toegekend Gen. 17: 1, door de wonderen, aan den „IK BEN" — den Jehova der Israëlieten toegeschreven.

Zoo werd dat volk tot de eerste beginselen van den natuurlijken godsdienst teruggevoerd, hun geest van de valsche begrippen, die zij vroeger hadden ingezogen ontdaan, en het ware begrip van den Allerhoogsten God en Rechter der menschen aan hen geopenbaard. Door Zijne leidingen werden zij geleid om overeenkomstig het wezen der dingen, en den aard van den menschelijken geest, verdere openbaringen aangaande de zedelijke eigenschappen van Hem te ontvangen, dien zij als *hunnen* God hadden leeren kennen en erkennen.

(*Wordt vervolgd.*)

HET ZUURDEEG.

In ons vorig nummer kwam een stuk voor over de gelijkenis van het zuurdeeg. Wij plaatsten het op hope, dat deze of gene er het zijne over zoude zeggen, dewijl het ons wenschelijk voorkomt, waar verscheidenheid van denken over de een of andere uitlegging etc. bestaat, eene vriendelijke discussie toe te laten, en zelf uit te lokken. Dewijl wij echter niets van dien aard hebben ontvangen, meenen wij met een enkel woord zelf op de uitlegging van dien schrijver te moeten terug komen.—

Wat de eerste gelijkenis van Matth. 13 betreft, wij achten, dat wij bij het zaaien van het zaad wel aan den akker „de wereld" mogen denken, maar toch vooral hebben te denken aan den verschillenden grond, waarin het zaad valt, of wel aan de verschillende wijze, waarop het woord des Koningrijks door dezen of genen persoon gehoord of niet gehoord, aangenomen of verworpen wordt en alzoo al of niet vrucht voortbrengt.

Eerst in de verklaring van de tweede gelijkenis wordt gezegd „de akker is de wereld" en deze gelijkenis schijnt ons toe aan te toonen hoe de *Gemeente*, gesticht zijnde, al aanstonds door den vijand bestookt zou worden. „Als de menschen sliepen, kwam de vijand, en zaaide onkruid midden in de Tarwe, en ging weg." Terecht merkt de schrijver hier op, dat met dit onkruid eene soort van onkruid bedoeld wordt, dat precies op tarwe gelijkt, doch alleen bij het zetten der korrel, van de ware tarwe onderscheiden kan worden. Het zijn dus geene openbare goddeloozen, die er door aangeduid worden, maar huichelaren, die de gedaante van godzaligheid hebben, maar de kracht er van verloochenen. De zoodanigen uit de Gemeente te verwijderen is gevaarlijk voor de oprechten, omdat zij van dezen zoo moeilijk te onderscheiden zijn, en moeten derhalve, in tegenstelling van openbare zondaren, door de dienaren des evangelies geduld worden tot op den tijd, dat de oogst daar is, en zij door de maaiers verzameld, in den vurigen oven geworpen en verbrand zullen worden.

De derde gelijkenis, die van het mosterdzaad, doet ons zien, dat, welke ervaringen het woord in de eerste, en de Gemeente in de tweede der gelijkenissen ook mogen hebben, het Koningrijk der hemelen zich nochtans uitbreiden zal, en gelijk een mosterdzaadje in het Oosten een boom kan worden, waarin de vogelen des hemels nestelen, alzoo ook het evangelie aan het menschdom eene veilige rustplaats zal aanbieden, maar het zal die uitbreiding verkrijgen, niet door uitwendige vertooning, maar door eene innerlijke en geheimzinnige werking als die van den zuurdeesem in de vierde gelijkenis.

Gaarne erkennen wij dat er, van het zuurdeeg gesproken wordende, gewoonlijk iets verkeerds door aangeduid wordt. De Heer spreekt van den zuurdeesem der Farizeën en Sadducëen, *welke is geveinsdheid*, Matth. 16: 6. en Paulus spreekt van „den ouden *zuurdeesem der kwaadheid*," en vermaand om dien uit te zuiveren en feest te houden „in de ongezuurde brooden der oprechtheid en der waarheid" 1 Cor. 5: 7 en 9, en vraagt: weet gij niet dat *een weinig zuurdeesem* het geheele deeg zuur maakt? 1 Cor. 5: 6. Voorzeker. „Een weinig zuurdeesem verzuurt het geheele deeg," Gal. 5: 9. Dat is ook het zeggen van den Heer in de gelijkenis, maar evenmin als wij kunnen zien, dat de Heer hier de aandacht wil vestigen op de tarwe als gemalen, of op de driematen, dat is eene Efa, meels, of op de vrouw, die den zuurdeesem in het meel mengt, of op de uitdrukking, dat zij dien zuurdeesem er in *verborg*, evenmin kunnen wij ons vereenigen met hen, die meenen, dat wij hier aan het zuurdeeg als iets kwaads hebben te denken, maar veeleer op de *werking* van het zuurdeeg, als een beeld van de stille, verborgen en alles doordringende werking van het woord des Koningrijks. Wij achten dat *dit* in het oog moet gehouden worden, evenals er van een dief niets goeds kan gezegd worden, en de Heer toch wijst op den dief, als een beeld van *de onverwachte wijze*, waarop Hij komen zal. Matth. 24: 43, 44; Openb. 16: 15 etc.—

DE VREDE-KERK TE SNEEK.

Gelijk den Lezers van „de Christen" bekend is, zou de „Vrede-kerk" te Sneek, den 6en dezer worden geopend, opdat voortaan de Gemeente van Gedoopte Christenen daarin, als in haar gezamentlijk bedehuis, kunne vergaderen.

Om de openingsvreugde te verhoogen, hadden de Broederen per advertentie, in reeds genoemd blad, eene uitnoodiging geplaatst, waardoor ze allen, die maar eenigzins belang in hen stelden, verzochten in hun midden te komen. Wij willen het dan ook niet ontveinzen, dat het minder een ik *moet*- dan een ik *mag* naar Sneek bij ons was. Vol verwachting trokken wij heen, en de verwachting is nog verre,

zeer verre overtroffen, door de goedheid onzes Gods, en de liefde en hartelijkheid der Gemeente. Dat er zoo weinigen van de Zuster-gemeenten gebruik hebben gemaakt van de bijwoning dezer plechtigheid is volgens de afgevaardigden hoofdzakelijk daaraan toe te schrijven, dat het een dag in de week was, en bovendien in het drukste van den tijd. Toch waren ze in den geest in ons midden, en wij twijfelen niet of het aller grootste deel der Broeders en Zusters was met zijne gedachten bij ons. Het is aan die belangstellenden vooral, dat ik mij haaste om eene mededeeling te doen van hetgeen wij hier genoten; in het bewustzijn dat dezulken minder op den vorm dan op den inhoud van het geschrevene zullen letten. Volg mij dan, welwillende Lezer, met uwe gedachten naar Sneek, een van Frieslands grootste steden, waarin netheid en zindelijkheid u onwillekeurig in het oog moeten vallen. Wij gaan even buiten de stad op den Oppenhuizer weg, waaraan de kerk is gebouwd, en gaan het ijzeren hek door, dat heel solide, hoogst eenvoudig, maar toch bijzonder net is. Dit hek is, volgens den Voorganger, gekocht van het geld dat de beroemde volksprediker, de Weleerw. Heer C. H. Spurgeon uit Londen heeft gezonden. Het plantsoen voor de kerk, waardoor een pad van gele steenen naar de deur is gelegd, is voorzien van heesters en bloemen. De laatsten zijn bereidwillig afgestaan door de Broeders en Zusters, die den tuinman vrijheid gaven uit hunne collectie de mooiste potten uit te zoeken om daarmede het kerktuintje te versieren. Nu een blik op den gevel gericht, die hoewel nog niet geheel afgewerkt, toch belooft net te zullen worden. Jammer, dat het gulden schriftwoord: „VREDE DOOR HET BLOED DES KRUISES," dat straks den gevel met gouden letters zal versieren, nog ontbrak. Nog eens jammer (en dat mag ik hier ook niet verzwijgen), dat de gevel en het geheele gebouw van buiten niet een halve meter hooger is. De reden hiervan is, naar wij vernemen, minder in den Architect dan wel in het bouwfonds te zoeken. Maar laat ons binnen gaan, en ik weet zeker, dat ge allen zegt: dat is mooi; dat valt mij meê; zoo ruim had ik het niet verwacht. En wat is alles keurig netjes, en toch hoogst eenvoudig; geen enkele reden voor aanmerkingen. Wat prachtige groene gordijnen voor de ramen, en naar de stof te oordeelen ook deugdzaam. Zij zijn een geschenk van de Vrouwen-vereeniging te Sneek.

Het is 10 ure in den morgen, de tijd, waarop de opening is aangekondigd. Br. Horn, Voorganger der Gemeente, treedt de kerk binnen met een Bijbel in de hand en neemt plaats op het platform, waarop de Broeders, Voorgangers van Zuster-gemeenten eveneens hebben plaats genomen. Zijn Eerw. opende deze vergadering: in den naam des Vaders, des Zoons en H. Geestes, verzocht te zingen Ps. 84: 1, 2 en 3 (de zang werd begeleid door een seraphineorgel), las dien psalm, ging voor in 't gebed en begon met in korte trekken de geschiedenis van den bouw der kerk mede te deelen. Hij wees inzonderheid op de trouwe Gods, die een verhoorder is des gebeds en een waarmaker Zijner beloften. Hij sprak over de bereidvaardigheid, waarmede geofferd was geworden. Hoe de armen hun koper, de meer gegoeden hun zilver en de rijken hun goud hadden gezonden naar Sneek. Ja, dat zelfs weduwen en weezen hadden medegewerkt tot de voltooiing van dit Godshuis.

Vervolgens ging hij over om in naam der Gemeente allen een welkomstgroet toe te roepen: Eerst den EdelAchtbaren Heer Burgemeester der stad Sneek, die door zijne tegenwoordigheid toonde belang te stellen in den arbeid der Gemeente van Gedoopte Christenen. Bijzonder wees spreker er op, hoe van uit deze plaats het woord des vredes zoude verkondigd worden aan het volk, waarover ZEd. Achtb. de eer had, door God als hoofd te zijn aangesteld; dat van uit deze plaats gebeden zouden worden opgezonden, volgens uitdrukkelijk bevel der H. Schrift, voor den koning, en allen, die in hoogheid zijn gezeten, die het land en volk besturen.

In de tweede plaats een woord van dank aan de Afgevaardigden, die de Zuster-gemeenten: St.-Kanaal, N. Pekelà, Groningen, 't Zandt (Gr.), Haulerwijk, Haarlem, Heeg en Deventer vertegenwoordigden, en opgekomen waren om in de feestvreugde te deelen, maar, naar hij verwachtte, ook te verhoogen.

Toen een woord van erkentelijkheid aan den Architect, die zoo bereidwillig zijn teekenstift gebruikte om de lijnen te trekken voor dit Godshuis, die met veel toewijding zich van zijn taak kweet, waardoor het welslagen niet weinig is bevorderd. Vooral de goede verstandhouding, die er heerschte tusschen Opzichter, Aannemers en Aanbesteders deed in blijdschap aan den bouw terugdenken. Het is niet te verwonderen, dat onze Broeder hem toe wenschte, dat hij (de Architect zelf) ook eenmaal mocht worden toegevoegd als een levende steen aan dien Tempel, waarvan God de Bouwmeester en Kunstenaar is.

Daarna een woord ten beste voor de Aannemers, Broeders uit Heeg, waarbij werd opgemerkt, dat dit gebouw tot zooverre is gekomen, zonder dat er alcoholische dranken bij zijn gebruikt; dat zelfs vreemde knechten getuigd hadden, dat zij nog nooit op een karrewei waren geweest, waar alles zoo in liefde was toegegaan; dat de muren bij gebed waren opgetrokken.

Eindelijk een woord van dank en een welkom aan allen, die tegenwoordig waren.

Vervolgens wees spreker er op, dat tot voltooiing, de laatste hand er nog moest worden aangelegd en daartoe behoorde ook de inbrenging van het woord Gods. Hij nam dan den Bijbel, en legde hem op de daartoe bestemde plaats, waarbij hij verklaarde: dat de Gemeente van Gedoopte Christenen niets meer, maar ook niets minder verlangde dan dat Woord, het Woord van God alleen, het Woord van God geheel! zonder bijvoeging van formulieren en inzettingen der menschen. Na nog gezongen te hebben Ps. 118: 12, noemde spreker Haggaï 2: 10ᵇ: „in deze plaats zal ik vrede geven" als de tekst, waaruit zijn Eerw. de feestrede zoude ontvouwen: EEN WOORD VAN ONZEN GOD. I. *Toch niet vermetel ons toegeëigend?* II. *In het geloof de vervulling verwacht*, en III. *Echter niet onvoorwaardelijk geschonken.* Op eene hem eigene wijze sprak hij daarover en bepleitte met warmte de belangen en het beginsel der Gemeente van Gedoopte Christenen op grond van Gods Woord. Met bijzonderen nadruk toonde hij aan, dat Jezus Christus de eenige en volkomene Zaligmaker is, die kan en die wil zaligmaken allen, die tot Hem komen; wiens bloed voor de geheele wereld heeft gestroomd; dat bloed, dat reinigt van alle zonden, waardoor wij vrede verkondigen al den volke; en dat diegenen, die tot de verlossing in Christus gekomen zijn behooren *gedoopt* te worden, op bevel des Meesters, overeenkomstig de voorschriften van het Evangelie, om aldus het gebod des Heeren Jezus te gehoorzamen en getuigenis te geven niet meer in de zonde te willen leven, maar in de rechtvaardigheid Gods; om ook die weldaad in den doop geschonken te genieten.

Ten 3den wees hij op de noodzakelijkheid van de gemeenschap der heiligen (geloovigen) integenstelling van eene vermenging van geloovigen en ongeloovigen. Dit toonde hij duidelijk aan uit de gansche Heilige Schrift.

Ten slotte werd br. Kloekers verzocht dit huis in den gebede den Heere op te dragen. Daarna werd psalm 72: 11 staande gezongen, en hiermede eindigde deze plechtigheid.

Na een korte pauze schaarden Gemeenteleden, afgevaardigden, en genooden rondom den disch om koffie te drinken en, wat natuurlijk is bij de Friezen, met een flink stuk koek.

Andermaal pauze, waarin de tafel werd toegericht voor het „Liefdemaal," dat op eene eenvoudige wijze was aangelegd, maar dan toch zóó alsdat met het Friesche karakter, wat netheid en overvloed betreft, overeenkomt. Br. van Beek ging voor in 't gebed. Bij dezen maaltijd werden toespraken gehouden door de B. B.: H. Z. Kloekers, „die van blijdschap zijn boterham had laten staan" en geen wonder, als wij den lezer opmerkzaam maken, dat ZEerw. vele jaren in ons land heeft gereisd en gepredikt om de geloovigen op te wekken, tot volkomene gehoorzaamheid aan Godswoord, waarin hij zich zelf zoo gelukkig gevoelt. En nu, nu zijne haren beginnen te verzilveren, ziet hij deze waarheid heerlijk herrijzen in ons land, tot eere van zijnen grooten zender, die alles werkt in genade.

Vooral herinnerde hij ons aan voor 4 jaren en nu. Toen had hij br. Horn aangetroffen in een zwaar huiselijk lijden, door de ziekte van wijlen diens Echtgenoote, en zijn werkkring in een toestand van halfheid en onbeslistheid. Thans was er opgewektheid en vastheid van beginsel op grond der H. Schrift.

Br. van der Steur uit Haarlem wees vooral op de noodzakelijkheid, en gaf een middel aan de hand voor de bewaring en bevordering van innerlijken vrede en onderlinge liefde.

Br. v. d. Schuur van 't Zandt wees op den naam „Vrede-Kerk," en meende eerst daarin een pleonasme (dubbelzinnigheid) te zien, doch bij nadenken scheen hem zulks geheel anders toe. Kerk wil zeggen Godshuis, en nu zijn er vele Godshuizen in de Christelijke wereld maar waarin alles behalve de vrede werd gevonden. ZEerw. wenschte de Gemeente hartelijk geluk met dezen welgekozen naam voor haar bedehuis en hoopte, dat zij dien getrouw mocht betrachten.

Br. Kruit van St. Kanaal herinnerde ons de opkomst van de Gedoopte Christenen in ons land. Hoe hij, en nog enkelen door br. Köbner uit Hamburg gedoopt zijn, en den strijd, die daarop volgde. Hoe ze zich eerst moesten behelpen in kamers en boerenschuren, en dat ze later een kerk hadden gebouwd op aandrang van br. Kloekers, die toen als voorganger was gekozen, en den zegen, die in het bezit van een geschikt gebouw is gelegen. Zoodat ZEerw. dan ook van harte verblijd was met de broederen ter dezer plaatse nu in deze hunne behoefte is voorzien.

Br. Roeles uit Deventer sprak naar aanleiding van Spreuk 12: 20ᵇ „DIE VREDE RADEN HEBBEN BLIJDSCHAP," en wees er op, dat de Gem. door innerlijken vrede gedrongen van zelf naar buiten zich openbaarde in de verkondiging van dien vrede. Waaruit blijdschap moet volgen, en „in de blijdschap des Heeren zal uwe sterkte zijn."

Br. de Vries van Haulerwijk bepaalde de aanwezigen bij den zegen der gehoorzaamheid, maar ook bij de onheilen van het wederstreven des Heeren dit toonde hij aan uit de geschiedenis van Saul.

Br. Kuipers te Sneek, gaf zijn blijdschap te kennen, dat hij hier in de Gemeente zulk een goed tehuis had gevonden, spoorde aan tot volharding en beslistheid.

Deze toespraken werden afgewisseld door gezang.

Op voorstel van een der broeders werd aan broeder C. H. Spurgeon te Londen per telegram kennis gegeven van de opening der Vrede-kerk met heilgroeten der afgevaardigden.

Toen ieder naar genoegen gegeten en gedronken had verwijderden we ons een oogenblik, en werden de tafels afgenomen en op nieuw gedekt voor de viering der H. Avondmaals. De verkleedkamertjes werden in orde gemaakt en de doopvont opengezet, want er zou eene zuster, op een voorafgegaan verzoek van de Gem. Haarlem, worden gedoopt. Dit verhoogde onze feestvreugde niet weinig. Vooral toen ze met van blijdschap stralende oogen zich met ons aan 's Heeren disch plaatste, nadat ze gedoopt was. Een ervaring, die telkens als iemand gedoopt wordt, waar dan ook, wordt ondervonden. Wel een bewijs, dat vele kinderen Gods zich een grooten zegen onthouden, door hunne weêrstrevigheid aan al den wil van God en onwil in de overgave.

Br. Kloekers bediende het Avondmaal. ZEerw. liet vooral uitkomen dat dit niet een misoffer of een bloot gedachtenis-, maar een verbonds-maal is, waarin men op nieuw met den Heer en met elkander een verbond sloot, getrouw tot in den dood. Legde al den nadruk op het woord: „verbreking." Gelijk Christus voor ons is verbroken, alzoo moeten wij gewillig zijn ons te laten verbreken. Mochten we allen dit ernstige woord in onze harten bewaren en overleggen als Maria weleer.

Bij monde van br. Gorter dankten de geloovigen voor den beker, die daarna, gelijk het brood rond ging.

Na de verkondiging van den dood des Heeren sprak de voorganger den zegen uit, en wij verlieten tot 7 uur het gebouw, opdat plaats gemaakt kon worden voor de openbare samenkomst, die voor dezen avond, als ook de volgende, door strooibiljetten was bekend gemaakt. Die beide bijeenkomsten waren zeer druk bezocht, de kerk was vol volk en de zegen bleef niet uit, zoodat de eersteling reeds is toegebracht (Ps. 118: 12 berijmd).

Met dank vooral aan den Heer, en aan de Gem. Sneek zullen wij dit heerlijke feest herdenken, want waarlijk het was, zonder dit schroomvallig te moeten zeggen, een gezegend feest, en wij willen biddend verbeiden in de hope, dat spoedig weer deze of gene Gemeente worde bevoorrecht met zulk een heerlijk geschenk.

Deventer. B. ROELES.

EENE VERTOONING, DIE NIET BEDOELD WAS.

Onder de Romeinsche Keizers, die de christenen vervolgden, bekleedt Domitiaan, die van het jaar 81 tot 96 regeerde, eene eerste plaats. Deze Christus hatende Keizer was een hartstochtelijk beminnaar van tooneelvertooning. Om hem te believen zou er op een avond een stuk opgevoerd worden, waarin de leer der Christenen op eene bespottelijke wijze werd voorgesteld. Genésius, één der spelers, had op zich genomen de rol te spelen van een kranke, die in de Christelijke waarheid onderwezen was, en die, thans zijn einde voelende naderen, begeerte had den doop te ontvangen. Nu is het bekend, dat in de eerste Christentijden de doop door velen

tot aan het einde des levens uitgesteld werd. Genésius begon zijn heiligschennend spel op eene meesterlijke wijze. Hij lag midden op het tooneel als iemand, die dood ziek was en zijn einde ieder oogenblik te gemoet zag. Zijn leger werd omringd door verscheiden zijner medegenooten, die ten deele op de aandoenlijkste wijze weenden, terwijl de overigen zich beijverden van hem te vernemen, waarmee zij hem van dienst konden zijn.

„Ach,” sprak de kranke,” „ik gevoel dat mijn einde nadert; mijn eenige wensch is, dat ik als een Christen moge sterven.”

„En waarom, waarde Genésius?”

„Om aan gene zijde des grafs eene zekere toevlucht bij God te vinden,” was het antwoord.

Terstond werden er aanstalten gemaakt tot den doop. Twee mannen van welke een als Christen leeraar gekleed was, traden aan zijn leger en de leeraar legde hem met deelneming de vraag voor: „Waarom hebt gij ons laten ontbieden, mijn zoon? Durft gij niet zonder den troost, dien God den zondaar biedt, dit leven verlaten?” Geen donderslag heeft ooit zulk een indruk op iemands hart gemaakt, als deze woorden het hart van den tooneelspeler aangrepen. De Geest des Heeren had met één slag den roekeloozen mensch tot nadenken, en den onheilige tot een diep besef zijner zonden gebracht. Hij gevoelde alsof hij werkelijk op zijn sterfbed lag. In een enkel oogenblik stonden hem de zonden, van zijne vroegste jeugd af tot op dezen dag toe, voor den geest. Hij gevoelde zich tot in merg en been geschokt, zijne haren rezen hem te berge van siddering en angst, en uit de diepte zijner ziel rees luide de vraag op: „Wat moet ik doen om verlost te worden?”

De aandacht der toeschouwers werd grooter dan ooit. Zoo natuurlijk als hier eene rol vervuld werd, hadden zij het nog nooit aanschouwd. Die arme dwazen! Ze vermoedden niet, dat van het oogenblik af, dat de zoogenaamde Christenleeraar zijne vraag gedaan had, de Heilige Geest alle schijnvertooning had doen ophouden, en dat zij van nu af niets dan louter waarheid zagen. Als zij geweten hadden, dat God zich in vroeger tijd wel bediend had van eenen Bileam en eenen Kajafas om Zijnen raad aan te kondigen en dien te volbrengen, dan hadden zij op het denkbeeld kunnen komen, dat Hij nu ook wel den mond van een spottend tooneelspeler kon gebruiken om een anderen tooneelvertooner tot het heil in Jezus te leiden. Dan ach, gelijk nog ten huidigen dage geschiedt, geschiedde het toen; de wereld houdt eene tooneelvertooning voor waarheid, en als zij de waarheid aanschouwt, meent zij met tooneelspel te doen te hebben.

Zoo gij wilt verlost worden, was het antwoord, „dan is er slechts een weg, die daartoe leidt. Geloof in den Heer Jezus, en gij zult zalig worden. Want alzoo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijnen eenig geboren zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.”

„Die gelooft zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.”

„Dan geef ik mij in dit oogenblik met lichaam en ziel aan Jezus over,” liet Genésius er op volgen, „en begeer tot zijnen naam gedoopt te worden.”

Niemand begreep, dat het hier ernst was geworden, en aanstonds betoonde de gewaande leeraar zich bereid den doop aan den kranke toe te dienen, die, naar zijne meening, voortreffelijker dan ooit zijn rol speelde.

Naar het toenmalig gebruik werd de doop dan ook werkelijk aan hem voltrokken, en werden hem witte kleederen aangedaan. Om nu het spel volkomen te maken moesten de keizerlijke soldaten hem overvallen, en hem tentoonstellen als iemand, die, gelijk de Christelijke bloedgetuigen, om Jezus naam en ten aanschouwe en ter verlustiging van den Keizer, gepijnigd moest worden.

Aller oog was met gespannen verwachting op hem gericht, begeerig om te zien hoe hij thans de leer der Christenen in een bespottelijk licht vertoonen zou. Genésius stond op eene verhevenheid, opende den mond en sprak den Keizer met deze woorden aan:

Hoor mij aan, o Keizer, en de geheele bende des Keizers, en alle verstandige bewoners der stad mogen merken op hetgeen ik te zeggen heb! Zoo menigmaal ik voorheen slechts den naam der Christenen hoorde noemen kookte mij het bloed in de aderen. Ik werd met haat en wraak tegen hen vervuld, en wanneer zij bij hunne belijdenis bleven bespotte ik hen op de gruwelijkste wijze.

Mijn eigene ouders heb ik om den naam van Jezus, dien zij beleden, vervloekt. Ja, ik haatte de Christenen zoozeer, dat ik op eene sluwe wijze hunne geheimen uitvorschte, om hen voor aller oor in 't openbaar te bespotten. Maar toen ik na een innig gebed tot den Heer Jezus rust kreeg door het geloof in de kracht van zijn dierbaar bloed, en op de vraag des doopers geantwoord had: „ik geloof;” en vervolgens den doop ontving, toen was het mij, als zag ik van den Hemel eene hand tot mij afdalen en blinkende Engelen boven mij staan, die al de zonden, welke ik sedert mijne jeugd had bedreven, uit een boek voorlazen. Vervolgens wischten zij de bladen des boeks af met het bloed des Lams, en lieten het mij zien, en ziet het was witter geworden dan sneeuw. Daarom, hooggeroemde Keizer, en gij allen, die over het geloof en den doop der Christenen gelachen hebt, gelooft ook met mij, dat Jezus de ware God is; dat Hij het licht is en de waarheid, dat Hij de gerechtigheid is, en dat gij door Hem de vergeving kunt verkrijgen van al uwe gruwelijke zonden.”

Thans eerst gingen de oogen der aanwezenden open en begrepen zij, dat de geheele komedie geen komedie was geweest.

De Keizer barstte uit in woedenden toorn. Oogenblikkelijk gebood hij Genésius met stokslagen tot zwijgen te brengen, en dat men hem aan den prefect Ploutianus zou overleveren, die hem dwingen zou den afgoden offer te brengen. Deze man was een dienaar, zijn meester ten vollen waardig.

Hij liet Genésius op de pijnbank brengen, met ijzeren haken het vleesch uit het lichaam rijten en met brandende fakkelen de opene plekken verschroeien.

Genésius echter, hoewel hij slechts weinige uren geleden den Heer had leeren kennen en lief gekregen, bleef standvastig bij zijn geloof en sprak: Daar is geen Koning dan die, dien ik gezien heb. Ik houd mij aan Hem vast, ook al zou ik duizendmaal om zijnent wil moeten sterven; ik wil eeuwig zijn eigendom blijven. Geen martelingen zullen mij ooit Jezus uit den mond of uit het hart rukken. De eenige smart, die ik gevoel, bestaat daarin, dat ik voorheen zoo op den dwaalweg gewandeld en van 's Heeren Heiligen naam een afkeer betoond heb, en dat ik eerst zoo laat van een hevig bestrijder in een aanbidder van den waren Koning veranderd ben.”

Als een ratelende donderslag klonken zijne woorden de omstanders in de ooren. En Ploutianus, vreezende dat de merkwaardige bekeering van Genésius zich ook wel in de gemoederen van anderen kon overplanten en op die wijze nog menigeen van 't Heidendom kon aftrekken, gaf, zonder daartoe een bepaald bevel te hebben ontvangen, den last om den onverwachten belijder van Christus het hoofd voor de voeten te leggen. Het oordeel werd aanstonds voltrokken. Op den 29sten Augustus van het jaar 89 maakt de bijl een einde aan zijn leven op aarde, en baande hem den weg tot de inwoning bij zijnen Heiland, dien hij ter elfder ure zoo geheel onvoorbereid door het geloof had omhelsd.

KOM OVER EN HELP ONS.

Eene roepstem uit China.

De volgende treffende geschiedenis van zorg en angst zal ongetwijfeld het medegevoel en de gebeden van al onze lezers opwekken.

Tsing-cheu-fu, 1. Nov. 1882.

Waarde Heer Baynes!

Terwijl wij den Heer Richard van Tai-yuan-fu hier verwachtten, werden wij bedroefd een' brief van hem te ontvangen, met bericht, dat hij te Tsi-nan-fu, de hoofdstad dezer provincie ziek lag door een aanval van dysenterie, en vooreerst niet verder kon gaan. Na het ontvangen van dit bericht, besloot de heer Kitts den volgenden dag naar Tsi-nan-fu te gaan om den heer Richard te verzorgen, en na zijne herstelling met hem terug te keeren. Daags na het vertrek van den heer Kitts kwam eene andere bode met het bericht, dat de heer Richard aan de beterhand was, hetgeen ons geheel gerust stelde. Die gerustheid duurde echter niet lang, want eenige uren later kwam een derde bode, die met den meesten spoed gereisd had, en bracht een briefje, op ruw Chineesch papier gekrabbeld: „Vaartwel, geliefde broeders; begraaft mij te Tsing-cheu-fu. Gij zult nog eenige woorden in mijn zakboekje vinden.”

Gij kunt u voorstellen hoe terneergeslagen wij waren, toen wij dit lazen, hoewel wij niet konden denken dat de man, die zulk een groot werk vóor China gedaan had, zoo midden uit zijn werkkring zou opgeroepen worden. Zoodra de inlandsche Christenen het bericht vernamen, kwamen zij op straat in kleine groepjes samen, en praatten over „*Li-Ti-mo-ti*” (de heer Richard) dien zij allen zoozeer beminnen en achten, want als er iemand is, die door de Chinezen bemind wordt, dan is het de heer Richard. Een man, geen Christen, barstte in tranen uit, toen hij hoorde, dat de heer Richard stervende was.

Op de andere zijde van het briefje van den heer R. stonden een paar regeltjes van den heer Kitts, dat hij den bode ontmoet had, en met alle haast verder reisde.

Dewijl de heer Jones in Tsing-cheu-fu moest blijven om de ziekte zijner vrouw, was ik de eenige, die nog naar Tsi-nan-fu kon gaan. Wij huurden dus een kar met goede muildieren, de drijver moest dag en nacht doorreizen en niet anders ophouden dan om de dieren te voederen, en ik vertrok om elf uur 's avonds. Eer ik heenging, riep de heer Jones nog eenige inlandsche Christenen bij elkander, en wij knielden te zamen neder, en baden, dat God, als het mogelijk ware, het leven van onzen geliefden broeder mocht sparen voor het werk, waar hij zoozeer noodig is.

Ik zal niet licht het tooneel aan de poort vergeten, toen ik dien nacht vertrok. De kleine groep bezorgde Christenen, de arme Jones — geheel terneêrgeslagen, zijne vrouw gevaarlijk ziek, zijn oude vriend en collega stervende — nauwelijks in staat om te spreken of mij eene laatste boodschap aan zijn vriend meê te geven, als ik hem nog levend ontmoeten zou.

De nacht was somber genoeg, toen ik in de duisternis voortging, met eene lantaarn aan de zijde van de kar, die juist licht genoeg gaf om den weg te zien. Den ganschen nacht door klonken de woorden van br. Richards briefje: „Vaartwel, geliefde broeders; begraaft mij te Tsing-cheu-fu,” mij in de ooren. In Tsing-cheu-fu had hij zijn meest belangrijk werk gedaan. Hij had het groote werk begonnen, dat in de laatste jaren zoo uitgebreid was; en hier, in deze omstreken, wordt hij door duizende Chineezen bemind, zooals door geene woorden is uit te drukken.

Zoolang ik in China ben, heb ik op de hartelijkste wijze over den heer Richard door Chineezen hooren spreken, door Heidenen zoowel als door Christenen. Ik ben dikwijls op straat opgehouden door iemand, die wenschte te weten hoe het met hem was, en of hij spoedig terug zou komen. Het is bekend, dat eenmaal een geheel dorp hem te gemoet ging, toen het bekend was, dat hij er door zou trekken. Hij wordt door allen met de grootste liefde en achting beschouwd. Hij wordt door allen bemind.

Het was treurig om te denken, dat de man, die tijdens den hongersnood het leven van duizenden redde, alleen zou moeten sterven in eene Chineesche herberg, zonder één' vriend, die bij hem was. Hij wist, dat daar niemand was, die eenige medische kennis bezat, of die wist, hoe hij behandeld moest worden. Vóór mijn vertrek, had ik met den heer Jones overlegd hoe wij zijn lijk naar Tsing-cheu-fu zouden vervoeren, in geval ik hem niet meer levend vond. Dewijl Mevrouw Jones' toestand gevaarlijk was, verlangde haar man zeer, dat de heer Kitts zoo spoedig mogelijk terug zou komen, als hij den heer Richard niet meer van dienst mocht kunnen zijn, dewijl zijne medische bekwaamheid in Tsing-cheu-fu hoogst noodig was.

Met zulke gedachten begon ik mijne reis. Daarover behoef ik niet veel te zeggen; wij hielden alleen op om de dieren te voederen, en legden den geheelen afstand, 120 mijlen, in zeven en dertig uren af, eene verbazingwekkend snelle reis voor China.

Terwijl wij voortgingen, begon ik wat opgeruimder te worden; br. Richard's vroegere uitmuntende gezondheid en zijn sterk gestel gaven mij hoop, dat hij herstellen zou. Maar toen wij in de stad aankwamen, daalde mijn moed weder, want ik schrikte terug voor het nieuws, dat mij daar wachten kon. Toen wij de herberg bereikten, vroeg ik terstond aan den eigenaar hoe het met den heer Richard ging, en gij kunt begrijpen, dat mijn hart vervuld werd met blijdschap en dank, toen ik hem hoorde zeggen: „*hoo la*,” „goed.” Naar binnen gaande ontmoette ik den heer Kitts, die daags te voren aangekomen was en mij het goede nieuws bevestigde, en toen ik br. Richard's kamer binnen trad, was ik verheugd hem, hoewel natuurlijk zeer zwak, toch zóó te vinden, dat hij kans had van te zullen herstellen.

Toevallig waren de beide zendelingen van het Amerikaansche Presbyteriaansch genootschap, gestationeerd te Tsi-nan-fu, afwezig, zoodat er geen ander vreemdeling in de stad was. Wij brachten dus den heer Richard naar het huis van den Eerw. heer Murray, dat veel beter voor hem was dan de herberg, overtuigd, dat onze broeder het met blijdschap aan ons zou afstaan om te gebruiken. Juist in dezen tijd was de stad opgepropt met duizenden letterkundigen, die opgekomen waren voor een van de groote driejaarlijksche examens, en, dewijl het weder zeer heet was, maakte dat de stad zeer ongezond, omdat de kwade dampen van eene groote Chineesche stad daardoor meer dan gewoonlijk nadeelig waren.

Desniettegenstaande scheen alles zeer goed te gaan, en wij hoopten spoedig naar Tsing-cheu-fu te kunnen terugkeeren. Maar twee dagen na mijne aankomst begon de heer Kitts zich niet wel te gevoelen, en toen het vier of vijf dagen steeds erger geworden was, lag hij eindelijk gevaarlijk ziek. Ik vreesde zeer, dat het een terugkeer was van de ziekte, die hij het vorige jaar gehad had, dewijl verscheiden van de verschijnselen dezelfde waren. Om de zaken nog bedenkelijker te maken, kreeg ik zelf, toen de heer Kitts op het ergste was, een aanval van dysenterie, zoodat ik, met twee zieken bij mij en zelf niet wel, in een zeer moeielijke positie was. Toen ik voelde, dat ik zelf ziek was,

begreep ik terstond, dat ik hulp moest zoeken voor den heer Kitts, dewijl hij, als de koorts etc. aanhield, in groot gevaar was, zoodat ik twee boden tegelijk afzond, een' naar Tsing-cheu-fu en den ander naar den naastbijwonenden zendeling-geneesheer, die twee dagreizen van ons af woonde.

Daags na het afzenden van de boden, nam de toestand van den heer Kitts zulk een gunstigen keer, als het daags te voren erger geworden was, dewijl de koorts zeer snel afnam; ik zond dus twee andere boden af met het bericht, dat er niemand behoefde te komen, omdat het reizen in het heete jaargetijde ver van gezond is, zooals wij allen ondervonden hadden, en wij wilden de gezondheid van niemand in de waagschaal stellen.

De tweede bode ontmoette gelukkig Dr. Porter, de zendeling-geneesheer, aan wien ik geschreven had, juist toen hij vertrokken was, zoodat hij terstond terugkeerde. De bode naar Tsing-cheu-fu ontmoette Mevr. Kitts en onzen inlandschen doctor, toen zij reeds vijftien mijlen op weg was, maar zij keerden niet terug, dewijl Mevr. Kitts twijfelde aan de plotselinge herstelling van haar man.

Het verblijdt mij te kunnen zeggen, dat Mevr. Kitts niets kwaads ondervond van hare reis, hoewel twee van de haar vergezellende Chineezen zeer ziek waren, toen zij aankwamen. Na eenige dagen reisden wij langzaam naar Tsing-cheu-fu terug, waar wij tot onze vreugde allen spoedig weer aan het werk konden gaan.

Wij allen hebben onzen God hartelijk te danken voor Zijne groote goedheid en barmhartigheid ons betoond daarin, dat Hij ons uit al onze moeielijkheden gered heeft.

Uit al hetgeen ik nu heb medegedeeld, is duidelijk geworden, dat onze zendingspost te Tsing-cheu-fu te weinig mannen telt. Daarom moest de heer Richard Tai-yuen-fu in het heete jaargetijde verlaten om ons in Tsing-cheu-fu te komen helpen. Dit kostte hem bijna het leven. Zijne ziekte maakte het noodzakelijk voor den heer Kitts en mij om naar hem toe te reizen, dat uitliep op eene ziekte van ons beiden, die, wat den heer Kitts betreft, zeer gevaarlijk was. Dit maakte weder dat mevr. Kitts hare gezondheid moest wagen door te reizen in een tijd, wanneer zelf de inlanders het niet anders dan bij noodzakelijkheid doen. En dit alles eenvoudig, omdat wij te weinig mannen telden.

Het doel van dit schrijven is dat van al onze brieven: WIJ HEBBEN BEHOEFTE AAN MEER ARBEIDERS. Hier is een heerlijk werk te doen, maar er moeten meer mannen zijn om voort te zetten, wat er begonnen is. Er zijn voorzeker velen op de scholen in het vaderland, die met blijdschap ons ter hulpe zullen komen, als de behoefte van China en de gelegenheden om te werken tot heil van duizenden voor hunne aandacht gebracht worden.

Wij hopen zeer, dat, wanneer de Heer Jones Engeland bereikt, en de behoeften van China, en vooral die van onze China zending voor de gemeenten brengt, er een hartelijk en spoedig antwoord moge volgen.

Het verblijdt ons te hooren, dat er spoedig een nieuwe zendeling op reis zal zijn, en wij vertrouwen, dat er meer zullen volgen.

Met de vriendelijkste groeten,

Uw oprechte vriend,

(geteekend) J. S. WHITEWRIGHT.

GEDACHTEN.

Er zijn vele dingen, die de wereld teleurstellingen noemt, maar dat woord staat niet in het woordenboek des geloofs. Wat teleurstellingen zijn voor anderen, zijn voor de geloovigen wenken Gods.

NEWTON.

Ontmoediging is niet eene vrucht van nederigheid, maar van hoogmoed. FÉNÉLON.

Elke deugd, die wij verwaarloozen, wordt zevendubbel aan ons gewroken.

CHARLES KINGSLEY.

Als gij wilt leeren u zelf te beheerschen, begin dan met u over te geven aan den eenen Grooten Meester. LOBSTEIN,

Mijne liefste woning is een nederig hart, zegt God; daarvoor verlaat ik de hemelen, daar is mijn heiligdom! BAILEY.

GEMEENTE NIEUWS.

GRONINGEN. Onder vreugde en smart gingen we de laatste dagen voort in den door God ons aangewesen weg, maar mochten steeds de goede hand onzes Gods ervaren. Eén zuster werd door den doop in de Gemeente opgenomen, twee hebben zich voor den doop aangemeld; maar daarentegen werden wij in de droevige noodzakelijheid gebracht eene zuster wegens onchristelijken wandel, de gemeenschap te ontzeggen.

DEVENTER. Abusievelijk stond in de vorige „Christen” 29 Mei moest zijn April, toch scheen zulks een profetie te zijn, want den laatsten Zond. in Mei mochten wij een broeder doopen. Zondag 3 Juni verspreidden wij circa 3000 traktaten bij gelegenheid van de kermis.

—

FOXHOL. De tweede Pinksterdag was voor de Gemeente hier eene ware vreugdedag. Zij had tegen dien dag hare zustergemeenten van Groningen, van 't Zandt en van Haulerwijk uitgenoodigd tot een „liefdemaal.” Laatst genoemde Gemeente had, tot ons leedwezen, aan onze uitnoodiging geen gevolg kunnen geven. Die van 't Zandt was door haren voorganger benevens twee zusters vertegenwoordigd, terwijl van Groningen een 40tal broeders en zusters tot ons overgekomen waren.

Reeds voor dat onze samenkomst kon aanvangen, vernamen we in de verte de toonen van Psalm en lied, aangeheven onze br. en zr. die per scheeps gelegenheid tot ons kwamen.

Na aankomst van dezen verzamelden wij allen in ons lokaal. Br. Van Beek van Groningen opende, na het zingen van een Psalmvers, de vergadering door gebed, en las vervolgens Efez. 4 : 1—16, lichtte deze verzen eenigszins toe en wees verder op den hoofdinhoud er van n. l. de eenheid en eensgezindheid der geloovigen, mogelijk gemaakt door God in Christus en ten gevolge onzer vereeniging met Hem door geloof en gehoorzaamheid. Daarna sprak br. V. d. Schuur van 't Zandt over de hooge beteekenis van het Pinksterfeest. Zijn Ed. merkte op dat het op dit feest niet heette God met ons en ook niet God voor ons. maar God *in* ons, dewijl God door zijn H. Geest in zijne Gemeente als in zijn tempel is komen wonen. Hiermede eindigde de openbare vergadering, die nog door den laatsten spreker met eene hartelijke dankzegging werd besloten.

Des namiddags te half één ure ving het eigenlijke liefdemaal aan. De zusters hadden zich met ijver en lust gekweten om alles, tot ontvangst van gasten benoodigd, in gereedheid te brengen. Weldra bleek het ons dat hier op lichaams en geestes verkwikking mogt gerekend worden. Intusschen werd, onder de genieting van spijzen voor het lichaam, menig hartelijk woord door verschillende broederen gesproken; terwijl wij God en onzen zaligmaker Jezus Christus mogten prijzen met Psalmen, lofzangen en geestelijke liederen, met aangenaamheid in het hart.

Het waren ons zalige uren, die wij met elkander als zonen en dochteren van 't zelfde huis, mochten door brengen vooral ook toen we aan het einde van ons samenzijn met zulk een talrijke schare, bij 't gebruik des Avondmaals, den dood onzes Heeren mochten verkondigen.

Het einde kwam, naar velen al te spoedig — doch het moest ook hieruit weer blijken, dat het volmaakte nog niet gekomen is. Hier is het nog steeds beginnen en eindigen, daar, in de zalige gewesten, zal geene wisseling van tijd meer zijn.

Wij moesten scheiden, doch niet zoo spoedig als we hadden kunnen verwachten, want een groot aantal br. en zr. van Foxhol deeden de van elders gekomen uitgeleide tot op verren afstand, alwaar nog de juichtoonen, bij het aanheffen van Psalm en lied, voortgedreven door de zachte avondkoelte, plechtig over de vlakten ruischten.

—

NIEUWE PEKELA. Wij smaakten hier gedurende de Pinksterdagen grooten zegen en veel vreugde. Des zondags voormiddags sprak de voorganger over de woorden Hand. 2 : 33 en des namiddags waren de kindertjes van de zondagscholen bijeen om onder de leiding van onderwijzers en onderwijzeressen feest te vieren. De kerk was meer dan vol. De antwoorden der kinderen konden toonen, wat er geleerd was, terwijl er bovendien onder hen gevonden werden, die bewijzen gaven, dat zij voor de waarheid des evangelies een open hart hebben. In de pauze werd eene korte wandeling met hen gemaakt en daarna kwamen zij weder te samen om het eigenlijke feest te vieren. Daar was krentebrood en chocolade en daar was koek, waarvan de lieve kleinen genoten onder verschillende toespraken en vertellingen, en de feestvreugde werd niet weinig verhoogd door de vierstemmige liederen van Sankey, die door de ongeveer een half jaar geleden opgerichte zangvereeniging op aangename en vrolijke wijze gezongen werden. Ofschoon de kas niet had toegelaten om ook nog boekjes voor de kinderen aan te schaffen werd toch aan elk nog een traktaatje mede gegeven, en daarna gingen allen, zoowel de kleinen als de toeschouwers verheugd weer huiswaarts.

Op den volgende dag smaakten wij weder eenen grooten zegen. Toen was de Gemeente bijeen om feest te vieren. Een 25tal was van Valthermond gekomen om aan dat feest deel te nemen, en hadden in hun gezelschap twee personen, die den Heere geloovig geworden waren, en met drie andere geloovigen van Pekela gedoopt zouden worden. De kerk was vol volk. Na het lezen van Hand. 2 en gebed werden de vijf personen door den doop tot den dood begraven, waarna de voorganger met veel opgewektheid en ernst over het 38ste vers sprak, en vervolgens de nieuw gekozen diakenen bevestigde.

In den achtermiddag was het liefdemaal, dat inderdaad een liefdemaal kon genoemd worden. De bewustheid van verlost te zijn, en van oprechtheid voor God en menschen kan alleen zóó feest doen vieren, ook waar laster, verguizing, sluwheid, geschreeuw of geweld een inbreuk zouden wenschen te maken op den vrede des harten. „Waar twist en wrok verdwijnt,” omdat de liefde Gods het hart vervult, „zal alles door vrede bloeien, totdat geen maan meer schijnt.”

Advertentiën.

*** Getrouwd:

M. J. van der SCHUUR,

't Zandt.

en

D. EIJZENGA.

GRONINGEN, 14 Juni 1883.

In de afwezigheid van mijn echtgenoot overleed heden ons vierde kind, een zoontje van slechts bijna 8 maanden oud.

De liefde van Jezus geeft groote vertroosting.

J. OLDENBURGER,

Geb. BREELAND.

NIEUWE PEKELA, 22 Mei 1883.

Door dezen betuigen wij onzen hartelijken dank voor de vele bewijzen van belangstelling bij onze *vijf-en-twintig Jarige Echtvereeniging* ondervonden.

G. OLIESLAGER en ECHTGENOOTE.

N. PEKELA, 1883.

Aan alle onze geliefde broeders en zusters, die ons zulke hartelijke bewijzen van belangstelling en deelneming toonden bij het overlijden van onze geliefde Moeder en Behuwdmoeder HERMINA DIRKS, Wed. H. G. TEKELENBURG, betuigen wij door dezen onzen innigen dank.

H. REEDERS.

A. J. REEDERS—TEKELENBURG.

Amsterdam, 25 Mei 1883.

UNIE-VERGADERING

te GRONINGEN.

Bij gelegenheid dier Vergadering op **Woensdag** 20 en **Donderdag** 21 Juni a. s. zal gehouden worden, zullen des avonds, telkens ten 8 ure, in de Kerk der Gem. van Ged. Chr. (Warmoesstraat) toespraken worden gehouden door verschillende sprekers.

N. VAN BEEK.

OP DE BEDE OM HULP

voor den broeder en zijn zeer kranke vrouw, die met hunne zes kinderen in behoeftige omstandigheden verkeeren is door mij ontvangen: Groningen, van N. N. f 10; door br. v. Beek van zr. B. f 2.50; zr. T. V. f 1; br. C. B. 50 Ct.; br. N. B. S. 25 Ct. — Amsterdam, van N. N. f 10; van br. H. R. en eenige broeders en zusters f 10. — Franeker, door br. Mooij van br. M. van N. Dijk f 2.50. — Deventer, door br. Roeles coll. Zondagavond-vergadering f 5.50; van de Vrouwen-vereen. f 1.50. — Sneek, van N. N. 45 Ct.; A. F. f 1; br. v. d. W. f 1. — Hengelo, door br. Mensink v. br. S. f 1. — Q., van M. f 1.50. — N. Pekelà, door br. H. Z. Kloekers f 9.09. IJsselstein, van L. S. v. L. f 5. — Foxhol, door br. L. Lammers van de Gemeente v. Gedoopte Christenen f 5; van de Zangvereen. f 5. — Postm. Harlingen, van eene zuster die gaarne te hulp komt, een coupon groot f 12.37½. — Postm. Steenwijk, van N. N. 50 blauwe Postzegels. — Haulerwijk, door br. G. de Vries van A. H. 50 Ct.; S. v. d. M. 50 cts.; zr. B. 50 Ct.; Johs. d. V. te L. f 1. — den Helder, van v. G. f 2.50. — Buren, I. J. v. d. K. f 2.50. — Voorst, A. L. f 1.90. — Stadskanaal, van N. N. f 6. — Rotterdam, van de Wed. J. H. U. D. f 5.

Den milden gevers hartelijk dank. Uwe gaven waren den beproefden tot troost en blijdschap.

J. HORN,

SNEEK. *Evangeliedienaar.*

SNELPERSDRUK VAN J. J. WIARDA, TE SNEEK.

Nº. 19. 15 JULI 1883. 2de Jaargang.

DE CHRISTEN,

MAANDBLAD,

UITGEGEVEN DOOR DE

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

DIT BLAD VERSCHIJNT EENS IN DE MAAND.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

ABONNEMENTSPRIJS:

Per jaar, franco per post	*f* 1.00.
Enkele nummers	„ 0.10.

Bijdragen en Ingezonden Stukken
WORDEN FRANCO INGEWACHT BIJ DE REDACTIE,
Adres: H. Z. KLOEKERS, te Nieuwe Pekela.
ADVERTENTIËN AAN DEN DRUKKER.

ADVERTENTIEPRIJS:

Een tot vijf regels	*f* 0.50.
Elke regel meer	„ 0.05.
Groote letters naar plaatsruimte.	

EENE BESPIEGELING OVER DE VERLOSSING.

(*Vervolg.*)

De volgende beginselen zullen erkend worden waar te zijn, omdat zij door de bewustheid van ieder mensch bevestigd worden. Dewijl zij den grond uitmaken van de zedelijke bewegingen der ziel, en dewijl zij de bron en het middelpunt zijn van allen waren godsdienst, zoo zal de lezer wel doen ze goed in het oog te houden, ten einde de toepassing er van, in de volgende stukken, recht te kunnen waardeeren.

1°. De hartstochten raken in beweging door de voorwerpen of de hoedanigheden, die men gelooft in die voorwerpen te bestaan. Zij komen nooit in beweging, bijv. het hart heeft nooit lief, tenzij dat liefde gewekt worde door te zien, of te gelooven dat wij zien, de een of andere liefelijke of uitmuntende hoedanigheid in het voorwerp, dat onze aandacht heeft getrokken. Wanneer de ziel meent, dat die goede hoedanigheden een ander bezielen, en vooral wanneer die *jegens ons* in beoefening gebracht worden, dan bewegen de hartstochten zich, gelijk de trillingen van de magneetnaald, in de richting van dien persoon.

2°. De hartstochten zijn van den wil onafhankelijk. Noch onze eigen wil, noch die van een ander kan ze rechtstreeks beheerschen. Ik kan geen wezen willen beminnen, dat in mijn oog onbeminnelijk is, en dat geene eigenschappen of hoedanigheden heeft, die in staat zijn om mijne hartstochten te winnen; en evenmin kan ik door eenig bevel of door eenige wilskracht uit te oefenen een ander bewegen om mij te beminnen. De hartstochten laten zich niet dwingen. Gij kunt geen ander dwingen om u lief te hebben, te eeren of *van harte* te gehoorzamen. Zulk pogen zou veeleer afkeer dan liefde bewerken. Niemand denkt er dan ook aan, dat toegenegenheid aan den wil onderworpen zou wezen, en daarom pogen de menschen ook nooit om zich de toegenegenheid van anderen door bloote bevelen of dwang, maar wel door het openbaren van zulk een karakter, of het bewijzen van zulke gunsten of weldaden te verwerven, als zij oordeelen meest geschikt te zijn om het hart van anderen gunstig te stemmen. Een gevolg zou even goed zonder oorzaak kunnen bestaan als toegenegenheid in den boezem van eenig mensch, zonder goedheid of uitnemendheid gezien, of geloofd aanwezig te zijn in het voorwerp of den persoon, die zijne opmerkzaamheid tot zich had getrokken.

3°. Hoewel de hartstochten door den wil niet worden gewonnen oefenen zij daarentegen op den wil grooten invloed uit. Alle handelingen van den wil, geheel en al door zuivere liefde voor een ander verricht, zijn onbaatzuchtig. Allen hebben er ervaring van dat de hartstochten den wil bezielen. Daar is misschien geen mensch, die niet bij deze of gene gelegenheid, onder deze of gene omstandigheid in zijn leven, liefde voor iemand anders gevoelde, zoodat het hem meer genoegen deed het voorwerp zijner liefde dan zichzelven te behagen. De liefde voor een ander bezielt den wil steeds om den geliefden persoon welbehagelijk te zijn. De liefhebbende handelt altijd met het oog op de begeerten van den geliefden persoon, en zulke handelingen zijn onbaatzuchtig, als zijnde gedaan zonder zelfzuchtige bedoelingen, maar met het oog op dien anderen. Zoodra de hartstochten door eenig persoon worden aangetrokken zal de wil naar evenredigheid van die aantrekkingskracht bezield worden, om dien persoon te behagen, en indien het een hooger wezen is, zijnen wil te gehoorzamen, ten einde zijne goedkeuring weg te dragen.

4°. Ware gehoorzaamheid kan alleen uit liefde voortvloeien. Gehoorzaamheid uit liefde is vreugde voor het hart, dat die gehoorzaamheid bewijst, indien het geweten zijne goedkeuring kan geven aan het geliefde voorwerp, dat men gehoorzaamt; terwijl integendeel geene vreugde kan gesmaakt worden in het gehoorzamen van eenig wezen, dat wij niet van harte beminnen. God of onze ouders te gehoorzamen in daden, die enkel uit zelfzucht voortkwamen, zou zonde zijn. De duivelen zouden uit hetzelfde beginsel gehoorzaamd kunnen worden. Reine liefde moet derhalve het wezenlijke element zijn van alle ware gehoorzaamheid aan God.

5°. Als de liefde van twee wezens wederkeerig op malkander gevestigd is, vormt zij eenen band van vereeniging zoo krachtig en teeder tevens, dat hetgeen den eenen aandoet ook den anderen zal aandoen naarmate van de kracht der liefde, die tusschen beiden bestaat. De een schikt zich naar den wil en wensch van den ander, niet enkel uit een gevoel van verplichting, maar uit keuze, en de ziel is zoo samengesteld, dat het zoetst genot in de beoefening van die wederzijdsche liefde wordt gesmaakt.

6°. Als de omstandigheden van eenig mensch van dien aard zijn, dat hij voortdurend aan lijden en gevaar onderworpen is, hoo grooter zijn lijden is, hoe grooter zijne dankbaarheid zal zijn voor de liefde en de hulp, die hij onder zulke omstandigheden mocht ondervinden. Indien zijne omstandigheden van dien aard waren, dat hij zichzelven niet kon verlossen maar ongetwijfeld, aan zichzelven overgelaten, omkomen moest, en een ander, enkel uit welwillendheid jegens hem zou komen om hem te helpen en te redden, dan zou zijne liefde en dank grooter zijn naar de mate van het lijden en het gevaar, waaruit hij verlost werd.

7°. Het is eene bewezen zaak, dat langdurige en nauwkeurige aandacht, gewijd aan een persoon of zaak, waarover men denkt, die persoon of zaak diep in het geheugen prent, en hoe langer en hoe meer de geest zich met dezen persoon of deze zaak bezig houdt, hoe meer andere zaken en personen hunne belangrijkheid in onze oogen zullen beginnen te verliezen. Hetzelfde is waar ten aanzien van de liefde. Hoe langer en meer wij eenig voorwerp beschouwen met betrekking tot zijn vermogen om onze liefde te wekken of te vermeerderen, hoe dieper indruk het op onze harten, zoowel als op ons geheugen zal maken. De meest gunstige omstandigheden om eenen diepen indruk op ons hart en ons geheugen te maken, zijn, 1° langdurig en ernstig nadenken, en 2° dat, terwijl de indruk gemaakt wordt, de ziel er door in levendige beweging komt. Zonder deze zou de indruk, op het hart en geheugen gemaakt, gering zijn en gemakkelijk weder uitgewischt kunnen worden; terwijl daarentegen een indruk door diep gepeins, en onder levendig gevoel verkregen, als met een ijzeren griffel in den ziel wordt geschreven.

Welnu, denk met deze feiten voor uwen geest, aan de middelen, die gebruikt werden om de aandacht der Israëlieten te vestigen, en hunne gewaarwordingen te verlevendigen, en om, terwijl zij daaronder leefden, hunne liefde op God te vestigen. Daar leven zij onder eene verdrukking, die tot den ondragelijksten trap van wreedheid en onrechtvaardigheid is opgeklommen. Juist op het toppunt van ellende en wanhoop verschijnt God, de God hunner vaderen, als hun Verlosser, door de hand van Mozes. Het volk wordt saamgeroepen, de hoop op verlossing wordt hen voorgehouden, en hun aandacht op de beide partijen gevestigd — aan de eene zijde op Farao, hunnen verdrukker, en de moordenaar hunner eerstgeborenen, aan de andere zijde op God, den God van Abraham, die zich hunner aantrekt en in nederbuigende goedheid onderneemt om zich persoonlijk tegen hunnen verdrukker te stellen. Daarop volgt een tooneel, dat geheel en al in staat is om den diepsten indruk op hun hart en geheugen uit te oefenen. Nu eens schijnt de God van Abraham, door Zijne oordeelen den verdrukker bewogen te hebben om toe te geven en het volk te laten trekken. Hoop en moed vervult hunne harten. Dan weder wordt het hart van hunnen verdrukker verhard en vernieuwt hij zijne wreedheid. Hunne hoop begeeft hen, maar herleeft en wordt gesterkt bij het gezicht, dat God voort gaat Farao te plagen, en pogingen aanwendt om Zijn volk te verlossen. Zoo werden zij gedurende geruimen tijd in spanning gehouden. Jegens Hem, die zoo genadig tusschen beiden komt om hen te helpen wordt liefde, dank en bewondering gewekt; jegens hunnen verdrukker moest daarentegen een gevoel van geheel anderen aard tot volle rijpheid komen, — en deze toestand van spanning tusschen hoop en vrees, en liefde en haat ging voort, totdat een onuitwischbaren indruk op hunne zielen werd uitgeoefend.

Terwijl wij in herinnering houden, dat, hoe meer wij eenen weldoener behoeven, en die behoefte gevoelen, hoe meer ons gevoel van liefde en dank voor zulk eenen weldoener ons zal bezielen, merken wij verder op, hoezeer die indruk versterkt moest worden, toen de Israëlieten, aanvankelijk verlost, tot aan de Roode zee voortgetogen waren. Daar liggen zij aan den oever dier zee gecampeerd, en eensklaps worden zij verrast door het naderende vijandelijke leger van Farao. Zij kunnen noch voornoch achterwaarts zich wenden. Verlossing van den dood of van eene dienstbaarheid harder dan ooit was menschelijk onmogelijk. Juist op dit verschrikkelijk oogenblik verschijnt Jehova op nieuw. „Zeg den kinderen Israëls, dat zij voorttrekken," zegt Hij, en zij trekken voort, de wateren tegemoet, die een pad voor hen maken, en hen in veiligheid brengen aan de andere zijde. De Egyptenaren hadden het echter gewaagd om de vluchtenden ook in de zee te vervolgen. „Strek uwe hand uit over de zee, dat de wateren wederkeeren over de Egyptenaren," zegt God. Toen strekte Mozes zijne hand uit over de zee; en de zee kwam weder tegen het

naken van den morgenstond, tot hare kracht, en de Egyptenaren vluchtten die tegemoet, en de Heere stortte de Egyptenaren in het midden der zee.

Wij meenen te mogen verzekeren, dat, met het oog op den aard en de omstandigheden van de Israëlieten geen middel, behalve de zelfopoffering van den Verlosser, in staat zou zijn geweest om de gewaarwordingen der ziel zóó te treffen, en daarop zulk een blijvenden indruk te maken als deze wonderbare samenloop van feiten. En dat die indruk er door gemaakt werd wordt door het Bijbelsch verhaal bevestigd. Toen het volk verlost was stonden zij aan de andere zijde der zee, en hunne liefde en dank stroomden voort uit zang en muziek: „Ik zal den Heere zingen, want Hij is hoogelijk verheven! Het paard en zijnen ruiter heeft Hij in de zee geworpen. De Heer is mijn kracht en mijn lied en Hij is mij tot heil geweest. Deze is mijn God, daarom zal ik Hem eene liefelijke woning maken; Hij is mijn Vaders God, dies zal ik Hem verheffen." Ex. 15: 1, 2 enz.

Op deze wijze was de aandacht van het geheele volk op den waren God gevestigd geworden. Een diepe indruk van Zijne grootheid en goedheid was gegeven en ontvangen, en hunne liefde en dank waren opgewekt en gevestigd op het ware voorwerp van aanbidding. Dit, gelijk wij gezien hebben, was noodzakelijk vóór dat zij Hem op eene waardige en aangename wijze aanbidden, die liefelijke woning maken, en Hem daarom voortaan verheerlijken konden.

Het doel was bereikt door middelen, die geheel en al in overeenstemming met de menschelijke natuur en met de omstandigheden der Joden waren, en door middelen, die geen ander wezen ter wereld dan de Schepper van hemel en aarde uitdenken of gebruiken kon. Het bewijs is derhalve geleverd dat het verhaal der Schrift overeenkomstig den aard der omstandigheden en naar waarheid is, en dat geen ander verhaal, dat in den grond hiervan afwijkt, waar zou kunnen zijn.

(*Wordt vervolgd.*)

VERSLAG

VAN DE

COMMISSIE DER UNIE VAN GEM. VAN GED. CHRISTENEN IN NEDERLAND.

Geliefde Broeders in den Heer!

Gereed om eenig verslag te geven, aangaande den toestand en de werkzaamheden onzer Gemeenten, en der Unie, mag uwe Commissie met hartelijken dank melding maken van de in het afgeloopen jaar ondervonden trouw en hulpe Gods.

Hulpe van God verkregen hebbende staan wij nog onder het Nederlandsche volk als eenvoudige getuigen, handhavende de waarheid, die door den Heere Jezus en zijne Apostelen geleerd en gehandhaafd is geworden.

Waren onze krachten, van menschelijke zijde bezien, slechts klein, en was de verschijning onzer Unie in Nederland schijnbaar weinig beteekenend, toch meenen we grond te hebben om te beweren, dat niet alleen velen in den lande tot beslistheid zijn gekomen met betrekking tot onze beginselen, maar dat nog een veel grooter getal over dezelve tot nadenken zijn gebracht, van wie we hopen, dat ze oprechtheid genoeg zullen bezitten om alles, wat hen tot heden terughield, prijs te geven voor hetgeen hun, bij het licht der H. Schrift, zal gebleken zijn waarheid te wezen.

Werden wij door sommigen buiten ons, ook wel door belijders van den Christus (van wie men dit het minst zou verwachten) gesmaad, als of we kwaaddoeners waren, door vele anderen daarentegen werden ons redenen gegeven om van „genade bij de menschen" te spreken. Wij wenschen echter, wat er ook kome, bewaard te blijven van iets te doen of te laten om voordeel, eer of gunst van menschen, en steeds te bidden voor allen, die ons smaadden of smaden; want:

Menschen gunst, maar een blik,
Menschen ongunst, maar een schrik,
Rooven vaak het harte weg,
Dat men niet den Heer belijdt,
Voor Zijn waarheid lijdt en strijdt;
Waarom men, met overleg,
Soms het pad bezijden treedt,
En den trouwen Heer vergeet.

Doch om nu nader tot ons doel te komen wijzen wij u het eerst op

Den innerlijken toestand

der Unie, voor zoover uwe Commissie die kon nagaan en beoordeelen. Als op iets verblijdends mogen wij wijzen op de eensgezindheid, die er, wat het hoofddoel en de beginselen van onze Gemeenten betreft, tusschen de voorgangers en de Gemeenten valt op te merken. En moge er soms verschil van denkbeelden bestaan onder de broederen, dat zal geen schade veroorzaken, waar de heilige ernst aangaande de hoofdzaak bij ons blijft, en wij steeds voor oogen houden, dat de Gemeenten niet berusten op — of van andere gezindten gescheiden door — denkbeelden of leerstukken, maar op en door feiten.

Eenheid, niet slechts in de leer, maar bovenal in den heiligen ernst des levens, een *in* Christus: „Een Heer, een geloof, een doop, — wij zullen het allen gevoelen, broeders — is noodig om vereenigd te strijden tegen den gemeenschappelijken vijand, den moordenaar der zielen, ten einde de zielen onzer medemenschen uit zijne macht te redden.

Voorts, wanneer wij ons eene bescheidene opmerking veroorloven, dan is het deze, dat steeds meer het gemeenschappelijk belang onzer werkzaamheden behoort begrepen en behartigd te worden door de Gemeenten, opdat men niet te spoedig vrage, welk plaatselijk voordeel of belang hebben wij bij de Unie en hare werkzaamheid. De Unie bestaat uit vereenigde Gemeenten. en kan niets doen buiten de Gemeenten of zonder hare hulp.

De werkzaamheden

der Unie naar buiten bepaalden zich tot nu toe nog hoofdzakelijk tot de uitgaven van het maandblad „De Christen", en het Jaarboekje, benevens eenige duizenden tractaten, die aan de Gemeenten zijn verzonden ter verspreiding. Hare finantieele krachten lieten meerdere werkzaamheden niet toe. Moge dit weldra anders worden.

Het getal lezers van „De Christen" nam steeds toe, en het getal abonné's is reeds tot 400 geklommen, welk getal, met het oog op het vele, dat te lezen gegeven wordt. en op het standpunt, door ons ingenomen, niet gering moet geacht worden; van het Jaarboekje werden 500 Ex. verkocht.

De arbeid, die het blad en het jaarboekje vereischten, kostte sommigen der broederen, die bovendien in hunnen bijzonderen werkkring, met werkzaamheden als overladen worden, nog al eenige inspanning; maar de Heer heeft ook in dezen bijgestaan, en de verzekering dat de arbeid, met betrekking tot het voorgestelde doel, niet vruchteloos was, is voor hen eene zalige vergoeding.

Van verschillende zijden ontvingen we gunstige beoordeelingen, zoo wat betreft den inhoud van het jaarboekje als van het blad, van andere zijden werd ons de opmerking gemaakt, dat de inhoud van het blad meer populair behoorde te zijn, terwijl door vele Gemeenteleden de wensch werd uitgesproken, dat er meer buitenlandsch Gemeentenieuws, zendingsnieuws etc. in mocht opgenomen worden. Wij vertrouwen, dat de redactie den goedgunstigen lezers wel te wille zal zijn.

Van de rubriek binnenlandsch gemeentenieuws werd wel is waar in dezen jaargang meer gebruik gemaakt dan in den vorigen, maar toch waren er nog steeds Gemeenten, die weinig of niets, door middel van ons blad, van zich lieten hooren. Uwe Commissie acht het noodig, dat door de voorgangeren hierop gelet worde, en dat aan de billijke wenschen der lezers van „De Christen" zooveel mogelijk worde voldaan.

Verder vermelden we met blijdschap, dat alle broeders, die zich tot den arbeid in het Evangelie hebben gegeven, door God werden gespaard en tot den arbeid bekrachtigd, om in- en buiten de Gemeenten gezegend werkzaam te zijn.

Onder medewerking van alle broeders voorgangers der Gemeenten werden Evangelische samenkomsten gehouden te Stadskanaal, te N. Pekela, te Hengelo, te Groningen en te Deventer. Kennelijk rustte Gods gunst op dien arbeid, en op al de genoemde plaatsen, werden hier meer, daar minder, de liefelijkste uitkomsten gezien. Wij zeggen derhalve niet te veel, als we met innigen dank aan God vermelden, dat een aantal zielen in den lande, door middel van dezen arbeid der Gemeenten, van de dwaling huns wegs bekeerd en voor Christus gewonnen werden.

Waren ze allen, overeenkomstig den eisch des Heeren, door den doop in de Gemeenten opgenomen, hun getal zoude nog veel meer in 't oog vallend, en hunne keuze en belijdenis tot grooteren zegen, voor hun eigen hart in het bijzonder, en voor het Godsrijk in 't algemeen geweest zijn. — Helaas! dat nog zoovele schapen, door vreemde leidslieden misleid, dolen op alle bergen!

Buitenlandsche zending.

Van wege de kleine finantieele krachten der Gemeenten, en de vele behoeften in eigen vaderland, kan er slechts weinig voor het werk des Heeren in het buitenland gedaan worden. Toch deden we iets: wij baden, en brachten eenige penningen bij een om onze broederen in het buitenland te helpen. De zending in China werd hoofdzakelijk behartigd, terwijl de Gemeente te Sneek ook den arbeid in Egypte ondersteunde.

Aangaande de zending in China zijn door onzen buitenlandschen secretaris gunstige berichten ingewonnen. Het werk onzer broederen in het zoo machtige, Chineesche rijk, draagt vele liefelijke vruchten. Wij achten dat door onzen buitenlandschen secretaris weldra eene uitvoerige mededeeling dienaangaande door middel van ons blad, ten uwer kennis zal gebracht worden.

Moge de zendingsijver toenemen in onze Gemeenten, dan zal de offervaardigheid niet uitblijven, en God zal ons steeds meer middelen schenken, naarmate ons hart bereid is om Hem alles ten dienste te stellen.

De statistiek.

Het getal der Gemeenten, welke definitief in de Unie opgenomen zijn, is in dit jaar hetzelfde gebleven, ofschoon het getal der Gemeenten in Nederland is toegenomen.

De Gemeente te 't Zandt deed reeds ten vorigen jare aanvraag tot opname in de Unie, doch om bijzondere redenen kon er nog geen gevolg aan gegeven worden. De Gemeenten te Heeg en te Valthermond, die in dit jaar gevormd werden, hebben zich mede tot opname in de Unie aangemeld.

De statistiek der Gemeenten, opgenomen in het jaarboekje wees op 1 Januari dezes jaars een getal van 806 leden aan, welk getal thans zeker wel met 50 vermeerderd kan geacht worden.

Te Sneek werd in Maart jl. de eerste steen gelegd voor een nieuw kerkje, welk lief en wel ingericht gebouwtje den 6e Juni jl. ten dienste der Gemeente en haren arbeid, in den naam des Heeren, werd geopend.

Door de nieuwe georganiseerde Gem. te Heeg, werd rechtspersoonlijkheid aangevraagd, die haar, bij resolutie van Z. M. den Koning, reeds werd vergund.

Door deze Gemeente werd eene woning gekocht om tot locaal te worden ingericht, wanneer God haar de noodige middelen er toe verleent.

Ook de kleine Gem. te Haarlem heeft een locaaltje gehuurd. Vooral met het oog op haar steeds bloeiende zondagschool, is hierdoor in eene werkelijke behoefte voorzien.

De finantiën.

De stoffelijke behoeften der meeste Gemeenten zijn vele, en ook de Unie zoude in wijder kring kunnen werken, wanneer hare stoffelijke middelen ruimer stonden. Doch ook in dezen betaamt het ons biddend den Heere te verbeiden, want Hij weet het best wat zijne kinderen behoeven en wat voor Zijne zaak het heilzaamst werkt. Niet wat wij, maar wat Hij noodig acht, is goed. Voorts weten wij, dat we staan voor rekening van Hem, Wiens woord wij spreken en Wiens eer wij zoeken.

Slot.

Aan het einde van ons verslag gekomen roepen wij al onze strijdgenooten toe: „Weest niet versaagd!" Laat oprechtheid en vroomheid ons behoeden, opdat wij nog door openbaring der waarheid onszelven, en onze zaak, aangenaam mogen maken bij de gewetens der menschen, in de tegenwoordigheid Gods. De redding van zondaren, door hen te leiden tot den grooten Redder, Jezus Christus, de geredden te leiden in grazige weiden, en ze op te voeden naar de voorschriften van den Overste Herder, blijve steeds onze leuze. Straks zal die Oversten Herder zich vertoonen om al den getrouwen leiders en verzorgers zijner kudde, de onverwelkelijke kroon der heerlijkheid te schenken.

N. v. BEEK, *Secretaris.*

DE GEMEENSCHAP DES GEESTES.

Wij hooren zoo dikwijls den Apostolischen zegen: „De genade van onzen Heer Jezus Christus, de liefde Gods, en de gemeenschap des Heiligen Geestes zij met u allen," over onze hoofden uitspreken, dat wij naar die woorden als in sleur luisteren, zonder dat de kracht er van recht door ons gevoeld wordt. Vooral wordt bij de gemeenschap des Geestes weinig stilgestaan. De genade van onzen Heer Jezus Christus en de liefde Gods maken veelal het onderwerp van de gesprekken der kinderen Gods uit, maar hoe weinig hooren wij spreken van de gemeenschap des Geestes.

Toen Zijn aardsch leven ten einde spoedde, sprak de Heer veel met Zijne discipelen over „den Trooster, namelijk de Heiligen Geest," dien zij zouden ontvangen en waarom het hun nut was, dat Hij wegging. Die Trooster, dien de wereld niet kon ontvangen, omdat zij Hem niet ziet en kent, zou hen alles leeren, hen in al de waarheid leiden, bij hen blijven in der eewigheid. Uit deze en vele dergelijke uitdrukkingen blijkt, hoe groot gewicht de Heer hechte aan de komst en de werking des Geestes. En niettegenstaande dat, treffen wij zelfs onder de christenen slechts weinigen aan, die waarlijk beseffen, wat het is, in de gemeenschap des Geestes te leven.

Dit klinkt misschien vreemd, maar in der daad is het zoo. Christen te zijn, een kind Gods zich te weten, en niet leven in de gemeenschap des Geestes? Hoe bedroevend het zij, het is niettemin waar. Het leven der kinderen Gods is veelal van dien aard, dat het duidelijk aan hen op te merken is, dat zij niet waarlijk omgang hebben met God. Zij hebben Hem wel lief, zingen tot eer Zijns naams, verblijden zich in de verlossing, maar de verborgen omgang van hun geest met Gods Geest, het leven der ziel als in God wordt maar al te dikwijls gemist. En terwijl zij zelve die gemeenschap missen, schijnt het hun iets vreemds, ja een geestelijke hoogmoed te zijn, waar zij christenen zien, die dorsten naar eene onbelemmerde gemeenschap des Geestes of die genieten.

Geestelijke hoogmoed! Alsof die daar kon gevonden worden, waar men God zoekt. Ieder chris-

ten weet, dat er geene genade is dan voor zondaars; dat er geen weg tot God leidt dan de nederigheid; dat God zich slechts wil verheerlijken in de ootmoedigen; dat Hij Zijne kracht alleen in zwakheid wil volbrengen. Hoe kan er dan sprake zijn van hoogmoed des harten, waar niet slechts een zoeken, maar een genieten is van de gemeenschap des Geestes. Dit is immers niet mogelijk.

Neen, om waarlijk in die gemeenschap te leven is noodig, dat wij bezield zijn met den Geest, die in Christus Jezus was, die zeide: „De Zoon kan van zich zelven niets doen." Het is in 't oog springend duidelijk, dat het trachtten naar de gemeenschap des Geestes niet is een trachtten naar hooge dingen; maar dat *niets* te zijn daarbij juist een vereischte is.

Even duidelijk is het, dat, waar dat streven niet gevonden wordt, het geestes oog min of meer verdonkerd is ten opzichte van zonde en heiligheid. En de zonde, waar vindt die verschooning bij den Heer? Dikwijls, als ik hoor spreken over „den lieven Heiland," den „barmhartigen Vader," enz. denk ik: O, Hij zou u niet meevallen, als Hij hier voor u stond. Hij is liefde, ja, maar voor een verbroken hart en een verslagen geest; Hij is barmhartig, ja, maar niet voor de zonde. Hoe geduldig de Heer Zijne discipelen leidde en droeg, Hij verschoonde Petrus niet, toen deze uit liefde tot den Meester Hem wilde bewaren voor zooveel lijden; maar met de hardheid der liefde klonk Zijn woord: „Ga achter mij, Satanas." En als de discipelen twistten, wie van hen de meeste zou zijn, zeide Hij: „Indien gij u niet verandert, en wordt gelijk dit kindeken, (dat, nederig en ootmoedig bereid was op Zijn woord te komen) gij zult in het koninkrijk der hemelen geenszins in gaan." Hoe ernstig zegt Hij: „Voorwaar, voorwaar zeg ik u, tenzij uwe gerechtigheid overvloediger zij dan die van farizeën en schriftgeleerden, gij zult in het koninkrijk der hemelen geenszins ingaan." *Persoonlijke* verlossing en *persoonlijke* heiligmaking zijn vereischten voor het koninkrijk der hemelen; zijn vereischten voor de gemeenschap des Geestes.

In ons leven, ook als kinderen Gods, worden wij dikwijls geleid door het licht van anderen. Wij staan van onze vroegste jeugd aan onder den invloed eener geestelijke wereld, die zooveel op ons vermag. De verzoekingen des boozen, maar ook de roepstemmen des Heeren komen op duizenderlei wijzen tot ons. En, kortzichtig als wij zijn, beschouwen wij dikwijls datgene voor zonde, wat ons, door omgang met andere christenen, duidelijk is zonde te zijn. Levende naar die eenmaal opgevatte meening, hebben wij vrede, en veroordeelen onwillekeurig datgene, wat er niet mede overeenkomt. De gemeenschap des Geestes, die wij genieten, is in ons oog zóó volkomen, dat daar niets aan veranderd kan worden. Het is immers Gods Geest? O ja, maar hoe dikwijls gegoten in een vorm van opvoeding en leiding.

Waaraan hebben wij ons dan te houden? Aan de Schrift, waarin én de Heer, én Zijne Apostelen ons duidelijk zeggen, welke de *vruchten* zijn, die de gemeenschap des Heiligen Geestes afwerpt. De Apostel Paulus zegt ons: „De vrucht des Geestes is liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, matigheid." Wanneer deze dingen bij ons gevonden worden als vrucht van de gemeenschap des Geestes, zal ons oog helder zijn om de zonde te onderkennen van heiligheid, zonder inmenging van het licht van anderen.

Hiermede is niet gezegd, dat wij elkander niet noodig hebben. Integendeel, wij hebben groote behoefte aan elkander; gedurig zoeken wij als onwillekeurig elkanders raad en voorlichting, maar de bedoeling is, dat wij, door den Geest geleid, meer en meer licht ontvangen tot onderscheiding van geestelijke dingen.

Behalve *vruchten*, noemt de Apostel ons ook *werkingen* of *gaven* des Geestes, zooals wij lezen in 1 Cor. 12, o. a. de gaven der gezondmakingen; de werkingen der krachten; die der profetie; menigerlei talen enz.

Als wij de geschiedenis nagaan, dan zien wij, dat eeuwen lang meer op de vruchten dan op de gaven werd gelet. In den laatstsen tijd wordt in sommige kringen veel over de gaven gesproken, en het is goed daarnaar te jagen, maar laat ons zorgen, dat de vruchten er niet bij op den achtergrond geraken.

Uit de Schrift blijkt ons, dat dit mogelijk is. Er zijn personen geweest, die door teekenen en wonderen indruk maakten op de zielen der menschen, misschien meer dan degenen, die, zonder opspraak te maken, hun' weg met God bewandelden en zegen om zich heen verspreidden. Maar wat zegt ons Paulus? „Alware het, dat ik al het geloof had, zoodat ik bergen verzette, (eene gave des Geestes) en had de liefde niet, (eene vrucht des Geestes) zoo zou het mij geene nuttigheid geven." En daarom: „Jaagt de liefde na."

Bij den Heiland zien wij beide, vruchten en gaven, als in den evenaar, en waardoor? Door de ongestoorde gemeenschap des Geestes, die Hij genoot. Zijne ziel was altijd vlak voor God. Matthias Claudius zegt ergens, dat de zon bij storm zich niet in het water spiegelt. Dit is een schoon beeld. De zon is de zon der gerechtigheid, en hoe gelijkt onze ziel op het zoo licht bewogen water. En evenals bij hevigen wind wij de zon nog wel op de golven kunnen zien schitteren, maar haar beeld niet meer aanschouwen, zoo kan Gods beeld zich niet in onze ziel afspiegelen als zij niet stil is voor Hem, hoewel wij als 't ware de flikkeringen des Geestes nog kunnen opmerken.

En omdat de ziel des Heeren zoo vlak was voor den Vader, daarom kon Hij tot Filippus zeggen: „Die mij gezien heeft, heeft den Vader gezien," en noemt de schrijver aan de Hebreën Hem „het uitgedrukte beeld van Gods zelfstandigheid" en Paulus „het beeld des onzienlijken Gods."

Mij dunkt, het moest voor ieder kind van God eene begeerlijke zaak zijn om „den beelde Zijns Zoons gelijkvormig te zijn," „naar hetzelfde beeld van gedaante veranderd te worden, van heerlijkheid tot heerlijkheid als van des Heeren Geest." Wij zijn er toe geroepen, maar der Goddelijke natuur deelachtig zijnde, behoorde het iets te zijn, dat van zelf sprak, dat wij zachtmoedig waren als Hij, vriendelijk als Hij, lankmoedig als Hij, vreedzaam als Hij, in één woord — vol liefde als Hij, maar ook als Hij geene liefde bezittende, die over de zonde heenloopt; maar die ze in den liefsten vriend even goed opmerkt en bestrijdt als in den vijand en in ons zelven. Welk een machtigen invloed zouden de kinderen Gods uitoefenen, als zij meer geleken op den Verlosser hunner zielen.

En daarom: „vergetende hetgeen achter is, en strekkende ons uit naar hetgeen voor is, laat ons jagen naar het wit, den prijs der roeping Gods, die van boven is in Christus Jezus," opdat wij mogen zijn eene eer Zijns naams, en ons verblijden in eene ongestoorde gemeenschap des Heiligen Geestes. A.

VRUCHT NA VELE DAGEN.

Dr. *Phillips* is een Zendeling, die den doop der geloovigen voorstaat, werkzaam te *Midnapur*. In December van het jaar 1870 keerde hij van eene Zondagschool-vergadering te *Orissa* naar zijne woonplaats terug. Op die terugreis kwam hij tegen den avond zeer vermoeid in een klein dorp aan, begaf zich nochtans onder de menschen met het Evangelie, en vond eenige opmerkzame toehoorders. Een hunner, een jonge *Bengaal*, kocht van hem een traktaat. Tien jaren gingen voorbij. Dr. *Phillips* zat aan zijn schrijftafel geheel alleen, bij groote hitte, en wel niet in de vroolijkste stemming. Daar komt een jeugdige, welgevormde Brahmin aan van hooge gestalte. Hij treedt het Zendingshuis binnen en verklaart zonder omwegen, dat hij een Christen wil worden. Zijn naam was *Satschitananda Raja*. Eenige jaren lang had hij eene Zendingschool bezocht; ja, door een Roomschen Priester was hij in het geheim gedoopt geworden, zonder evenwel zijn Brahminensnoer afgelegd te hebben, of iets van zijnen overgang aan zijne familie te hebben medegedeeld. Tot zijn geluk bezat hij een N. Testament, en hierin vond hij klaar en duidelijk het bevel van Christus, dat, wie Zijn discipel wilde zijn, Hem ook voor de menschen moest belijden. De Priester trachtte hem gerust te stellen; hij zoude zich geene onnoodige gewetenswroeging daarover maken, hij, de Priester, had alles te verantwoorden enz. Deze toestand kon den jongeling op den duur niet bevredigen en zoo eindigde zijne verbinding met den Priester, die, o zoo gaarne, hem tot Monnik gemaakt had, en over deze wending der zaak natuurlijk zeer ontevreden was. Nu kwam hij alzoo bij Dr. *Phillips*, die hem eenige dagen bij zich hield, hem in aanraking bracht met de inlandsche Christenen en aan het Bijbelsche onderricht liet deelnemen. Wie hem zag bekwam den indruk, dat hij het ernstig en oprecht meende. Op zijn verzoek zond de Zendeling een inlandschen Prediker met hem naar zijne woonplaats (Dainmari) en ging ook later daar zelf heen. Het gevolg daarvan was, dat de geheele familie genegen was tot het Christendom overtegaan, zijne Moeder, Broeders, Zusters en Zwager. Met vreugde nam de Zendeling aan om hen te onderwijzen, en later werden zij ten aanschouwe van alle dorpbewoners in eene beek, die tot hun huis behoorde, gedoopt. Hunne bekeering maakte een' diepen en zeer gunstigen indruk op het geheele dorp. Aan vervolging dacht niemand.

Satschi's Vader die lang politie-dienaar was geweest, zat nu van wege eene wetsovertreding in de gevangenis. Toen de zendeling hem bezocht en hem alles vertelde, wat in dien tijd met zijne familie gebeurd was, was hij daarover zeer verrast en niet weinig verblijd, maar sprak evenwel geen woord daarover, daar hij hem trotsch en zwijgend aanhoorde. Dr. *Phillips* hoopt evenwel, dat ook hij nog zal gewonnen worden.

En wat was het begin van de bekeering dezer geheele familie, en ten eerste van dezen jongen man geweest? Als Dr. *Phillips* zijnen jongen vriend deze vraag voorlei, haalde hij een boekje te voorschijn, waaraan te zien was, dat hij het vlijtig gelezen, maar ook zorgvuldig bewaard had, en overreikte dat den zendeling met de woorden: „Dit boekje heeft mij het eerst met den Heiland bekend gemaakt". Dr. *Phillips* sloeg het open en daar stond met zijne hand geschreven: „27, 12, 70, d. w. z. 27 December 1870. Dit was de dag op welken hij in genoemd dorp was ingekeerd, en dit traktaat aan dien jongeling verkocht had, die nu als zijn Broeder in Christus voor hem stond. Niet slechts hij, maar zijn geheele huis was door het lezen van dit eene traktaat voor Christus gewonnen.

Laat het lezen van deze geschiedenis ons aansporen tot getrouwe traktaat-verspreiding onder ons diepgezonken volk.

H. D. H.

EEN VISIOEN.

LES VOOR EVANGELIE PREDIKERS.

In een klein Fransch blad komt het volgende verhaal voor van een buitenlandsch predikant.

Hij verhaalt van zich zelven het volgende:

Vermoeid van den arbeid en van een verantwoordelijkheid, die van dag tot dag grooter werd, zat ik peinzend in mijn studeerkamer. Gemakkelijk in mijn leuningstoel gezeten, kwam ik van zelf tot dien droomerigen toestand, waarin men niet waakt en niet slaapt, en waarbij men de omringende voorwerpen ziet en toch niet opmerkt. — Ik was waarlijk den laatsten tijd overladen geweest met werkzaamheden. Vele leden mijner kerk zochten met ernst de zaligheid hunner ziel; anderen hadden vrede gevonden en eischten voortdurend opbouwing en versterking in het geloof. Mijn bediening in het Evangelie was zeer gezegend, maar 't werd mij juist daardoor al drukker. Ik had veel aanmoedigingen. Mijn kerk was elken Zondag gevuld met aandachtige hoorders. Broederlijke liefde heerschte onder de geloovigen en vele leden mijner kerk waren ijverig voor den Heer. — Misschien had ik een half uur zoo zitten mijmeren, toen ik in mijn verbeelding een man mijn kamer zag binnenkomen. Hij had een verstandig, goedig en vastberaden gelaat. Hij was goed gekleed, maar tot mijn verwondering droeg hij balans en gewichten en distilleerketels bij zich, 't geen er hem wonderlijk deed uitzien.

De man naderde mij, strekte zijn hand over mij uit en zeide met een doorborende stem: „waar is uw ijver?"

Ik was gewoonlijk zeer tevreden over mijn ijver en kon niet nalaten te glimlachen, toen hij mij dat vroeg. Op hetzelfde oogenblik trok ik een tamelijk groot pak uit mijn zak en gaf hem dat. De onbekende nam het aan, legde het in een der schalen, woog het nauwkeurig en zeide: *honderd pond*.

Honderd ponden ijver! — Wat was ik tevreden over den uitslag! Er zijn veel predikanten, die zooveel niet zouden hebben, dacht ik bij mij zelven.

Den vreemdeling aankijkende, zag ik evenwel, dat hij nog niet klaar was met zijn onderzoek. Het geheele pak in stukken gescheurd hebbende, wierp hij alles in een smeltkroes. Alles smolt dooreen en een dikke laag schuim verhief zich boven den kroes. Met veel zorg nam de onbekende dat schuim weg en woog alles met veel nauwkeurigheid. Gedurende zijn onderzoek schreef hij al zijn waarnemingen op.

Toen het vuur de wezenlijke waarde van mijn honderd ponden ijver had aan het licht gebracht, gaf hij mij zijn aanteekeningen en met een diep medelijdenden blik mij aanziende, verdween hij, uitroepende: „God verlosse u!"

Ik opende de aanteekeningen en las het volgende:

IJver van N. N., kandidaat voor
de Kroon der heerlijkheid.

Bruto gewicht 100 pond.

Na onderzoek is gebleken:

Formalisme	10	deelen
Persoonlijke ambitie	23	„
Roemzucht	19	„
Secte-ijver	15	„
Trotschheid op talent	14	„
Heerschzucht	12	„
Zuivere ijver:		
Liefde voor God	4	„
Liefde voor de zielen	3	„
Totaal	100	deelen

Ik was verstomd. Ik meende eerst de waarheid dier berekening te moeten betwijfelen. Maar weldra was alles donker rondom mij. Ik riep uit: „Heere, verlos mij!"

Ja, de rekening was zeer juist. Ik zag, ik gevoelde, ik betreurde, ik beleed het, en smeekte den Heer, met veel tranen, mij te verlossen van mij zelven. Een kreet van angst en wanhoop slakende, ontwaakte ik.

Nooit vergat ik dit visioen. 't Was mij tot een rijken zegen — zoo eindigt de prediker.

Broeders, wat dunkt ons? H.

BRIEF VAN DEN EERW. C. H. SPURGEON.

Bij de opening van de „Vredekerk" te Sneek, op 6 Juni j.l., werd br. Spurgeon daarvan per telegram kennis gegeven. Die telegram was van den volgenden inhoud:

De kerk wordt thans geopend. De Gemeente en Voorganger wenschen U te groeten. De afgevaardigden der Gemeenten Pekelá, Stadskanaal, Groningen, Haulerwijk, 't Zandt, Haarlem en Deventer vereenigen zich in die groeten. HORN.

Twee dagen later ontving br. Horn te Sneek, als antwoord een eigenhandig schrijven. Onder meer schreef br. Spurgeon:

Waarde Vriend!

Uw telegram is gisterenavond door mij ontvangen en ik ben er zeer dankbaar voor. Het is toch geen geringe zaak door de Gemeenten van onzen Heer Jezus Christus met christelijke heilwenschen begroet te worden. Ik hoop, dat gij bij de opening van uwe kerk een goeden dag hebt gehad, en dat groote voorspoed moge rusten op de Gemeente, die er te samen komt, zoodat gij moogt toenemen in getal en genade, en God er grootelijks door verheerlijkt worde. Moge de goede zaak van den doop der geloovigen over geheel Nederland en het vaste land voorspoedig zijn.

Ik sluit de beloofde som hierbij in met den oprechten wensch, dat ik meer mocht hebben kunnen zenden. Ontvang het als een teeken van mijne Christelijke liefde.

Zeer hartelijk de Uwe,
C. H. SPURGEON.

In de *Heraut* lezen wij:

„De statistiek in Engeland toont aan dat daar jaarlijks ongeveer 50.000 menschen het slachtoffer zijn van het misbruik maken van sterkendrank. De helft van de krankzinnigen, tweederde van de armen, en drievierde van de misdadigers worden geleverd door hen, die verslaafd zijn aan den drank.

Volgens statistieke opgaven heeft in Amerika in den tijd van 10 jaren de alcohol meer dan 300.000 personen gedood. Zij heeft duizenden krankzinnigen, moordenaars en zelfmoordenaars gemaakt, terwijl 200,000 vrouwen weduwen werden, en 1.000.000 kinderen naar de weeshuizen werden gezonden, alles tengevolge van misbruik van sterken drank. Dit heeft aan den staat meer dan 3.000.000 gekost."

Ook in Nederland en andere landen, telt de sterkedrank duizenden van slachtoffers, en zijn een zeer groot aantal van misdaden en ellenden middelijker wijze aan den sterkendrank te wijten. Wij verheugen ons zeer, dat de staat eenige, al zijn het dan ook nog maar onvoldoende maatregelen, tegen den sterkendrank heeft genomen. Wij hopen dat alle weldenkenden, en vooral geloovigen, de handen der regeering in dezen zullen sterken, en wel op zulk eene wijze, dat, waar men zich niet vrijwillig van die pest der maatschappij, die verwoester van gevoel, verstand, en gezondheid, van huisgezin en maatschappij onthoudt, nog scherper maatregelen mogen voorbereid worden. Wij verheugen ons dan ook dat wij in de *Standaard* van 23 Mei ll. lazen: „*De stem der Liefde*, is de titel van een nieuw *Maandblad* met platen, dat wordt uitgegeven door de *Nationale Christen geheel onthouders vereeniging* gevestigd te Amsterdam. Het eerste no. dat er net uitziet, bevat een voorstuk „ons beginsel" van C. S. A. v. S. Verder beschouwingen, mededeelingen enz. De prijs is laag, f 1 per jaar."

Dat voorspoed dezen arbeid bekrone, en ook onze Gemeenten medewerken mogen als voorbeelden van *Geheele onthouding* van allen sterkendrank. Ook waar men zelf niet in gevaar mocht zijn van een dronkaard te worden, daar past het ons, ons zelfs in het gebruik te verloochenen om der zwakken wil, opdat zij behouden mogen worden. RED.

GEDACHTEN.

Wat is overgave? God tusschen ons zelven en onze moeilijkheden te plaatsen.
MAD. SWETCHINE.

De tolk tusschen God en den mensch, tusschen het Evangelie en de ziel, is de liefde. VINET.

Niemand kan tusschen God en onze ziel komen, dan wij zelven. MACLAREN.

Elke beproeving is eene gelegenheid om nader tot God te komen. THOMAS ADAM.

De beste naam, waarmede wij ons God kunnen denken, is: Vader. Het is eene veelbeteekenende, hartroerende naam, want de vadernaam is in zich zelven vol teederheid en troost. LUTHER.

GEMEENTE NIEUWS.

NIEUWE PEKELA. Op 20 Juni l.l. overleed onze geliefde broeder Jan Fokkes Nieboer. In zijne jeugd had hij zich als een verloren zondaar aan den éénigen Middelaar en Zaligmaker, Jezus Christus, overgegeven. Gedurende verscheiden jaren was hij niet alleen lid, maar ook ouderling van de Afgescheiden Kerk te dezer plaatse, en een ijverig voorstander van de kinderbesprenging en de leer der praedestinatie. Eindelijk begon hij het onvereenigbare dezer beide leerstellingen in te zien, leerde hij het wezen Gods en der Gemeente beter kennen, en, geloovende in de verzoening voor allen, den doop der geloovigen, en de gemeenschap der heiligen, liet hij zich doopen, werd niet lang daarna tot ouderling onzer Gemeente gekozen, en bekleedde deze waardigheid tot dat zijne laatste ziekte hem verhinderde om hare plichten te vervullen. Met vreugde denken wij aan de vrije ontwikkeling zijner godsdienstige begrippen, en de vele genoegelijke oogenblikken, die wij in zijn gezelschap doorbrachten, en met vreugde staren wij hem na, die 's daags voor zijn overlijden, op de vragen: „Welke is uw eenige troost beide in leven en in sterven? Dat ik niet mijns; maar mijns getrouwen Zaligmakers, Jezus Christus, eigendom ben. Nietwaar?" met zooveel klem antwoordde: „Ja, dát is de éénige Naam, die onder den hemel gegeven is, waardoor wij moeten zalig worden. Het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigt ons van alle zonden."

HAARLEM. Den 4den Juli l.l. was voor ons een recht blijden dag, doordien de Heer ons vergunde met de p. m. 170 kinderen onzer drie Zondagscholen feest te vieren. Wij hadden ons voorgenomen om in den namiddag van genoemden dag met de kinderen ons te begeven naar het Bloemendaalsche bosch, een uur buiten Haarlem. Alles was besteld en gereed. Te half twee zouden wij in de locaaltjes samen komen. Ten 12 ure ongeveer pakten donkere wolken zich samen; een hevig onweder barst los; de regen valt in stroomen neêr. Wat zaten wij er in...... Wij riepen tot den Heer en ziet, een kwartier voor wij de kinderen verwachten, klaarde de lucht op en kwam de lieve zon weer door de wolken. Vroolijk ging het nu voorwaarts, en onder gezang en gejubel bereikten wij weldra de plaats der bestemming. De kinderen werden onthaald op krentebrood, koek en melk, luisterden naar wat hen verteld werd, speelden, zongen, huppelden tot dat wij tegen den avond wederkeerden naar onze locaaltjes om den Heer te danken en dan huiswaarts te gaan.

Mocht de Gemeente zich de vorige maand verblijden in de aanwinst van eene zuster, 6 Juni l.l. te Sneek gedoopt, ook nu weder bereidde de Heer ons blijdschap naardien een Jongeling alsmede een Zuster uit Amsterdam den doop begeerden. Aan die begeerte voldeed de Gemeente en wel Zondag l.l., en wat ons niet het minst verblijde, was, dat een bijzondere gelegenheid zich opende, zoodat den doop in Haarlem zelf kon plaats vinden. Loof den Heere onze ziel en al wat binnen in ons is Zijnen heilige naam.

VARIA

Als een bewijs van de ongehoorde populariteit, welke Spurgeon in Amerika geniet, kan strekken, dat de *Press*, een der grootste bladen van Philadelphia, een overeenkomst heeft gesloten, om zich de preek, door Spurgeon Zondagsmorgens uitgesproken, elken nacht van Zondag op Maandag (op den Zondag zelf is er geen gelegenheid) te doen overseinen, ten einde haar 's Maandagsmorgens haar lezers aan te bieden.
(*Standaard*).

„Oom," zei een jong meisje tot een grijs staatsman, „u moet wel heel knap zijn. Maar wat is wel de moeilijkste les geweest, die u geleerd heeft?" „Dit," was het antwoord, „dat mijne tegenpartij, al verschilde hij van mij niet slechts van inzichten, maar zelfs van beginsel, even oprecht kan zijn als ik zelf."

LIEFDEGAVEN.

Kerkbouw te Sneek.

Sedert de vorige opgave met hartelijken dank ontvangen:

SNEEK: van de Vrouwen-vereeniging der Gemeente f 15.—; T. H. W. f 1.—; N. N. f 1.—; Collecte Inwijding f 50.07.
GORINCHEM: door br. Zootjes van A. S. f 1.50. Kapt. R. f 1.—; H. v. A. f 1.—; G. V. f 1.—.
LEEUWARDEN: van br. Joh. de V. f 1.50.
VELP: N. N. f 5.
ERMELO: van Ds. H. W. Witteveen f 5.—.
VALTHERMOND: van de Gemeente f 8.50.
HOMMERTS: van dhr. P. d. J. Jz. f 10.—.

Door tal van onvoorziene uitgaven blijft onze behoefte zeer groot en aan de liefde der broederen dringend aanbevolen.

Namens de Gemeente,
J. HORN.

Advertentiën.

*** Getrouwd:

Hendrik Juliaan Mendelaar

EN

Loise Auguste Paulina Nehrlich.

ENSCHEDÉ, 12 Juli 1883.

Heden behaagde het den Heer ons geliefd jongst zoontje **Keimpe**, pas 1 jaar en vier maanden oud, door den dood een wijle van ons te scheiden.

HEIDENSCHAP, 8 Juli '83.

M. KUIPERS.
S. KUIPERS—WIERSMA.

Heden behaagde het den Heer na een langdurig lijden van mijne zijde weg te nemen mijn geliefde Echtgenoote en mijner 6 kinderen liefhebbende Moeder

JANKE M. VAN SLUIS,

in den ouderdom van bijna 39 jaar.

Groot is mijn verlies, maar veel grooter haar gewin, want haar leven was Christus.

HEEG, 18 Juni 1883. C. MOSTERT.

Heden overleed na eene langdurige ongesteldheid mijn geliefde Echtgenoot

JAN FOKKES NIEBOER,

in den ouderdom van 68 jaren.

Vertrouwen op den éénigen Naam, die onder den hemel gegeven is om zalig te worden; op Hem, Wiens bloed van alle zonden reinigt, was, ook in de laatste oogenblikken van groote lichaamsbenauwdheden, de éénige troost van zijn hart.

WED. J. F. NIEBOER,
Geb. HUGES.

NIEUWE PEKELA, 20 Juni 1883.

OP DE BEDE OM HULP

voor den broeder en zijn zeer kranke vrouw, die met hunne zes kinderen in behoeftige omstandigheden verkeeren, is door mij sedert de laatste opgave ontvangen: Haulerwijk, door br. d. Vries van zr. S. D. 50 cts.; Rotterdam, N. N. f 1.50; Leiden, P. d. J. f 2.25; Grand-Rapids, A. K. en C. v. A. samen 4 Dollars (f 9.57); Arnhem, Fr. W. M. f 10.—.

De moeder is 18 Juni in Jezus ontslapen; dubbel welkom waren de gaven voor de vader, die met zijn 6 kinderen achter bleef. Den milden gevers hartelijk dank.

SNEEK. J. HORN,
Evangeliedienaar.

SNELPERSDRUK VAN J. J. WIARDA, TE SNEEK.

N°. 20. 15 AUGUSTUS 1883. 2de Jaargang.

DE CHRISTEN,

MAANDBLAD,

UITGEGEVEN DOOR DE

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV : 9.

DIT BLAD VERSCHIJNT EENS IN DE MAAND.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI : 16.

ABONNEMENTSPRIJS:

Per jaar, franco per post . . . . *f* 1.00.
Enkele nummers . . . . „ 0.10.

Bijdragen en Ingezonden Stukken
WORDEN FRANCO INGEWACHT BIJ DE REDACTIE,
Adres: H. Z. KLOEKERS, te Nieuwe Pekela.

ADVERTENTIËN AAN DEN DRUKKER.

ADVERTENTIEPRIJS:

Een tot vijf regels . . . . *f* 0.50.
Elke regel meer . . . . „ 0.05.
Groote letters naar plaatsruimte.

EENE BESPIEGELING OVER DE VERLOSSING.

(*Vervolg.*)

Wij achten het nuttig om de punten, waartoe wij thans gekomen zijn, in het kort samen te vatten, en van hieruit onze verdere beschouwing van het Godsplan om de wereld te verlossen verder uit te breiden. Deze terugblik is te meer passend, dewijl wij thans op een punt in de geschiedenis van Israël zijn gekomen, dat ons hen doet beschouwen als een volk, dat voorbereid was (voor zooverre ruwe stof voorbereid kan zijn) om dien vorm van bestuur aan te nemen, die God mocht wenschen aan hen te geven.

1°. Zij waren te samen vereenigd door alle banden, waardoor de menschen op het innigst vereenigd kunnen zijn, zoodat alles, hetzij in gevoel of praktijk, met algemeene, hartelijke en blijvende gehechtheid kon aangenomen en aangekweekt worden; en bovendien gevoelden zij zich, althans voor dien tijd, door eene langdurige en harde dienstbaarheid, verootmoedigd en ten eenenmale van Jehovah afhankelijk. Op deze wijze waren zij door de goddelijke voorzienigheid geschikt en voorbereid geworden om het onderwijs van hunnen Weldoener met dankbare blijdschap aan te nemen.

2°. Hun hart had met de afgoden gebroken, en Jehovah had Zijnen Naam en wezen aan hen bekend gemaakt, en door Zijne werken Zijne almachtige kracht aan hen geopenbaard, zoodat, toen hunne harten van de verkeerde denkbeelden aangaande de Godheid verlost waren, tevens een waar denkbeeld van de wezenlijke natuur van God aan hen geschonken was, en zij derhalve in staat waren om de kennis van de andere eigenschappen der Godheid te ontvangen.

3°. Zij waren geleid geworden om Jehovah als hunnen Verlosser en Beschermer te beschouwen. De meest aangrijpende en aandoenlijke gebeurtenissen hadden tot hunne harten gesproken, en op deze wijze waren zij aan God, als hunnen almachtigen Verlosser uit tijdelijke ellenden, verbonden geworden, door banden van dankbare liefde, bewondering en aanbidding.

4°. Toen zij aan de andere zijde der Roode Zee gekomen waren, waren zij bereid om *dien* God „eene liefelijke woning" te maken, en Hem van harte te aanbidden en te gehoorzamen, maar zij wisten den weg en de wijze niet! Zij waren als nog zonder burgerlijke, zedelijke en godsdienstige wetten. Nog nooit hadden zij onder eenig sociaal of godsdienstig nationaal bestuur geleefd. Zij moesten derhalve zelven begeerig zijn om, zonder eenige voorliefde of vooroordeel, zoodanig stelsel van zedelijk, burgerlijk en godsdienstig bestuur te aanvaarden als Jehovah mocht goedvinden te openbaren, en door Hem meest geschikt mocht geacht worden om de zedelijke belangen van het volk te bevorderen.

Van deze punten kunnen wij nu onze beschouwing over de openbaring voortzetten. Genoemde voorbereidselen moesten natuurlijk leiden tot de verwachting, dat hetgeen nog ontbrak, en hetgeen, waartoe zij op zulk eene wonderbare wijze voorbereid waren, voorzeker geschonken zou worden, nam. kennis aangaande het zedelijk karakter van God, en eene zedelijke wet, die hen hunne verplichtingen jegens God en den naaste bekend maakte. Zonder dit zou het plan, dat gedurende de voorgaande tijden, en door zoovele wonderbare bewijzen van goddelijke wijsheid en macht voorbereid geworden was, in gebreke zijn gebleven juist op het punt en oogenblik, waarin het doel het best kon bereikt worden.

Maar behalve de groote waarschijnlijkheid, die de voorgaande toebereidselen doen vooronderstellen, dat God thans eene zedelijke wet zou openbaren, zijn er duidelijke en besliste redenen aan te geven, die zulk eene openbaring als noodzakelijk doen kennen. De ervaring van de geheele wereld is (en dit is aan geen den minsten twijfel onderhevig) dat de mensch niet in staat is om een volmaakten regel van zijne verplichtingen te ontdekken of in orde te stellen. Wat ook moge gezegd worden van de vele uitnemende stellingen, die door verschillende personen onder verschillende natiën en in den loop der eeuwen te berde zijn gebracht, toch is het waar, dat geen stelsel van plichten jegens God en de menschen, dat met het verlichte verstand bestaanbaar is, door de wijsheid der menschen is uitgevonden en kenbaar geacht kan worden, en om de redenen, die in no. 13 en 14 van dit blad genoemd werden, zal zulks nooit het geval kunnen zijn.

Maar men zou kunnen vooronderstellen, dat ieder mensch genoegzaam verstand, en genoegzame kracht des gewetens had om hem persoonlijk in het pad van waarheid, en deugd, en alzoo tot geluk, te leiden. Een enkel feit zal zulk eene begoocheling kunnen wegnemen. Het geweten, die groote scheidsrechter tusschen deugd en ondeugd, heeft zeer weinig ingeschapen bewustheid van hetgeen waar, rechtvaardig en goed is, en wordt niet geheel en al door verstand, maar voor een groot deel door hetgeen geloofd wordt, geleid. Ja, geloof is de eigenlijke en wettige bestuurder van het geweten. Als iemand juiste begrippen heeft van zijne plichten jegens God en menschen, dan moet hij ook nog gelooven, dat die begrippen rechte begrippen zijn, dán eerst kan hij een recht geweten bezitten; als hij daarentegen bij een dwalend begrip aangaande goede zeden, en aangaande het karakter van God, kan geleid worden om te gelooven, dat diefstal, moord, en welke ondeugd ook, recht is, dan zal zijn geweten door zulk geloof bezoedeld wezen. Als menschen geleid worden om te gelooven, gelijk zij in heidensche landen veelal gelooven, dat het recht is om zelfmoord of kindermoord als een godsdienstige plicht te verrichten, dan veroordeelt het geweten hen, als zij die daad niet verrichten. Zoo zien wij dan, dat het geweten, dat uitspraak doet over het zedelijk karakter en gedrag van den mensch, door het geloof van dien mensch geregeld wordt, en het is even duidelijk, dat het aannemen en gelooven van een' waren en zuiveren levensregel, die door voldoende bewijzen gestaafd is, alleen in staat is om den mensch een zuiver geweten te bezorgen. God heeft de menschelijke ziel zoo gevormd, dat het noodzakelijk is, teneinde hare zedelijke vermogens te regelen, dat zij eenen levensregel ontvange onder de bepaalde goedkeuring van haren Maker. Zonder *zulk* eenen gewijden regel zouden hare zedelijke vermogens voortdurend in duisternis, onzekerheid en wanorde liggen.

Voorts, God bestuurt alle dingen door wetten, die met den aard dier dingen in overeenstemming zijn, en, tenzij de menschelijke ziel daarop eene uitzondering make, moet dit ook met haar het geval zijn. De wetten, waardoor de stoffelijke wereld beheerscht wordt, worden ons in de boeken, die over de natuurkunde handelen geschetst, en zijn aantrekking, afstooting, beweging, enz. De wetten, waarnaar de dierenwereld beheerscht wordt, worden gewoonlijk instinct geheeten. Hare werkingen en doel worden, tot op zekere hoogte, gegeven in verhandelingen over de levenswijze der dieren. Naar die wetten bouwt de bever zijne dammen, en volgen alle andere dieren deze of gene bijzondere gewoonte in plaats van eene andere. Alle bevers, van de eersten af tot op die van den tegenwoordigen tijd, zijn instinktmatig geleid om hunne dammen op dezelfde wijze te bouwen, en hun instinkt zal hen leiden om ze steeds, en tot op de einden der eeuwen, op dezelfde wijze te maken. De wet, die hen daartoe drijft is even beslist als de wet, die den rook noodzaakt om opwaarts te stijgen. Niets in de bezielde of onbezielde wereld is zonder het bestuur van wetten, die daarmede in oveenstemming zijn; en zou dan de edelste schepping Gods op aarde — de menschelijke geest — zonder wet kunnen gedacht worden? Te vooronderstellen, dat de menschelijke geest zonder zoodanige wet aan zichzelven overgelaten zou zijn om in onzekerheid, duisternis en wanorde zichzelven voort te slepen, zou even zooveel beteekenen als te vooronderstellen, dat God wel voor het mindere maar niet voor het meerdere zorge droeg, — te vooronderstellen, dat Hij de zedelijke vermogens der ziel zóó zou samenstellen, dat eene wet noodzakelijk was, maar dan zulk eene wet niet zou openbaren, — te vooronderstellen, bijzonder met het oog op de Israëlieten, dat Hij een volk zou bereiden om zulk eene wet te ontvangen en te gehoorzamen en hen dan desniettemin daarvan verstoken zou laten blijven. Dit te vooronderstellen is echter eene ongerijmdheid, en wij besluiten derhalve, dat God den Israëlieten eene wet wilde geven om zich daarnaar, in zeden en godsdienst te gedragen.

De wetten voor de onbezielde schepping of van het instinkt moeten echter, uit den aard der zaak, voor een redelijk en zedelijk wezen ongeschikt geacht worden. De toepassing van beiden op de menschelijke ziel zou 's menschen vrije handeling onmogelijk maken. God heeft den mensch een verstand gegeven en zijne natuur gevormd om de wet, waarnaar hij leven moet, te verstaan. De mensch heeft een wil en een geweten, maar hij moet de wet verstaan ten einde te willen gehoorzamen, en hij moet gelooven in het recht, waardoor de wet gehandhaafd wordt, vóór dat hij de verplichting om haar te gehoorzamen, kan gevoelen. Zal er dus eene wet zijn, die met de menschelijke natuur in overeenstemming is, dan moet zij tot het verstand spreken — door recht geheiligd zijn, en door voldoende straffen aangedrongen worden.

In overeenstemming met deze wettige gevolgtrekkingen gaf God den Israëlieten een regel om naar te wandelen — de zedelijke wet — die in tien ge-

boden beknoptelijk was vervat, en dewijl liefderijke gehoorzaamheid alleen ware gehoorzaamheid kan heeten, herinnerde Hij hen vóóraf aan de feiten, die in staat waren om liefde en dank te verwekken, zeggende: „Ik ben de Heere, uw God, die u uit Egypteland uit het diensthuis uitgeleid heb." „Gij zult geene andere goden voor mijn aangezicht hebben," enz., met andere woorden: *Heb mij*, uw God, *lief*, *en bewaar mijne geboden.*

(*Wordt vervolgd.*)

GEMEENSCHAP DER HEILIGEN.

Het gansche menschdom zoekt, uit zijnen aard, naar éénheid, doch mist in zich zelven de rechte middelen er toe, en deze hen door God in Christus aangeboden worden door de groote meêrderheid versmaad. Vandaar dat al het menschelijke zoeken naar éénheid op meerdere verdeeldheid uitloopt.

Christus is het door God gestelde middelpunt onder de menschen, en allen, die in Hem gelooven en Hem liefhebben, worden door Hem aangetrokken als de vochtdampen door de zon. Hierdoor wordt de ware éénheid gevormd, zonder welke er van geene gemeenschap der heiligen sprake kan zijn.

Zeer schoon zien wij de gemeenschap der heiligen verwezenlijkt bij de eerste belijders van den Christus, na den Pinksterdag, gelijk ons dit door Lucas is geteekend. Zonder bijzondere wetten of reglementen vormden zij eene heilige huishouding, waarin niemand naar den voorrang dong, dewijl die door allen aan Christus gegund werd; voor Hem trad alles en ieder op den achtergrond. God zelf vereenigde hen door zijn Geest. Hij voegde dagelijks tot de Gemeente, die zalig werden.

Het is duidelijk, dat ons met gemeenschap der heiligen iets meer te verstaan gegeven wordt dan bloot gezelschaps leven of het samenkomen of samenwonen der geloovigen, ofschoon dit laatste somswijlen wel als een gevolg van de gemeenschap der heiligen kan geacht worden.

In de H. Schrift komt de uitdrukking „gemeenschap" meest voor in den zin van: deelen in het zelfde met- of deelhebben aan iets of iemand, zooals bijv.: „gemeenschap met elkander," (deelen met elkander in hetzelfde lot of voorrecht), gemeenschap der bediening, des lijdens, des geloofs, enz., als ook gemeenschap van Christus, (deelhebben aan Chr.) gemeenschap des bloeds van Christus, des geestes enz.; evenzoo in kwaden zin: gemeenschap met de duivelen, met de duisternis, met de zonden van anderen etc.

Wij verstaan mitsdien door gemeenschap het gemeenschappelijk bezitten of beleven van dezelfde zaken of personen, die dan het middelpunt onzer vereeniging uitmaken. Zoo zien wij onder de christenheid een aantal corporatiën en vereenigingen, welker leden zich als in cirkels om hun eigen middelpunt bewegen. Die cirkels wijken veelal zoover van elkander af, dat derzelver omtrekken elkander niet eens raken. Dit brengt somwijlen zwakke zielen in verlegenheid, waardoor zij licht alles aangrijpen, wat met een godsdienstigen schijn tot hen komt; het doet het Christendom schande aan, en verbrokkelt vele krachten, die tot eer van Christus, en tot heil der wereld konden aangewend worden.

Die hierin verandering wenschen, hebben o. i. op het middelpunt van elke corporatie of vereeniging te letten. Er zijn eene menigte, en met verschillende benamingen, als: Paus, belijdenis of leer der vaderen, traditie der kerk, vrijheid, doop en Avondmaal, wijze van vergaderen etc., en ook wel de Bijbel. Het komt ons voor, dat onder al de genoemden niet één middelpunt is, dat dienen kan om tot gemeenschap der heiligen te leiden zooals ze door den Heere Jezus bedoeld en door *den H. Geest bewerkt wordt.* Maar — zoo hoor ik vragen — de Bijbel dan, het onfeilbaar woord van God, kan die voor de Christenen niet als Standaard dienen, waaromheen zij zich scharen? Ook dit durven wij niet onvoorwaardelijk toe te stemmen, want wij weten dat de leuze: „de Bijbel alleen als regel van geloof en leven," zoolicht eene bloote formule kan worden.

Wij herinneren ons hier een versje, dat wij ergens lazen:

„Gij noemt, mijn vriend! Gods woord de regel van 't gelooven;
Maar zeg mij eerst, wat is de regel van Gods woord?
Gelooft uw hart het zoo, wijl God zoo heeft gesproken?
Of spreekt Gods woord alzóó, omdat 't u zoo bekoort?

Wel leeren wij uit den Bijbel het ware middelpunt voor de vereeniging der geloovigen kennen; wel bevat hij den ganschen regel voor het geloof en leven van allen die zalig worden, maar middelpunt van vereeniging der geloovigen kan hij niet zijn.

De levende Christus, die ons in den Bijbel als de persoonlijke waarheid gepredikt wordt, mag alleen het middelpunt van vereeniging zijn, en, zijne liefde in hunne harten, de eenige kracht tot de gemeenschap der heiligen. Om Hem hebben zich alle geloovigen, evenals in de eerste dagen des christendoms, vervuld van zijne liefde en vol des H. Geestes, in geloof en gehoorzaamheid te scharen.

De Apostel Johannes schrijft: „Hetgeen" (d. i. het geopenbaarde leven in Christus), hetgeen wij gezien en gehoord hebben, dat verkondigen wij U, opdat gij met ons gemeenschap zoudt hebben, en deze gemeenschap ook zij met den vader en met zijnen zoon Jezus Christus". En verder: „Indien wij in het licht wandelen, gelijk Hij (God) in het licht is, zoo hebben wij gemeenschap met elkander" enz. Hieruit leeren wij, dat de gemeenschap der heiligen eene *vrucht* is van onze gemeenschap met God en Christus, en dat zij nimmer, door welke middelen ook, kan *gemaakt worden.*

Als wij van gemeenschap der heiligen spreken, dan denken wij aan een grooter of kleiner aantal heiligen, die gemeenschap oefenen, en uit hun aard niets onheiligs in hunne gemeenschap kunnen dulden. Hieruit ontstaat dan weer als van zelf de vraag, wie wij als heiligen hebben te beschouwen. Wij willen daaromtrent nog eene gedachte neerschrijven.

In bijbeltaal komt de onderscheidingsnaam „heiligen" in den regel voor in den zin van: afgezonderden van al het ongoddelijke, onreine etc., of aan God en zijn dienst toegewijdden, overgegevenen. Zoo waren de priesters onder Israël aan God gewijd of wel geheiligd; en wordt de Gemeente des N. Verbonds een Koninklijk Priesterdom een heilg volk genoemd.

Door heiligen hebben wij dus te verstaan menschen, die geheel zichzelven, hun eigen wil en zin aan God hebben gegeven, dat Gods wil in hen volbracht zoude worden, en Hij in hen zoude werken het willen en het werken, naar zijn welbehagen.

Gelijk nu de magneet wel ijzer, maar geen stroo aantrekt, zoo worden ook zij, en niet anderen door Christus aangetrokken, en hierdoor ontstaat de gemeenschap der heiligen. De kracht dier aantrekking is de reine en heilige liefde van Christus. Door haar vervalt bovendien de moeilijkheid voor hen, voor wie die nog schijnt te bestaan, om heiligen van onheiligen te onderscheiden. Ieder toch, bij wien niets van de liefde Christi, en dus van de kracht, die de leden van Christus, naar Gods wil, samentrekt, te bespeuren is, *mag* en *moet* geacht worden geen heilige te zijn, hoevele christelijke deugden hij overigens ook moge vertoonen.

Iedere poging ter bevordering van gemeenschap der Heiligen aangewend, die niet begonnen en voortgezet wordt met persoonlijke heiliging (afzondering van de onheiligen en het onheilige) en besliste onderwerping aan God gelijkvormigwording aan christus, achten wij onvruchtbaar te zijn. Wordt daarentegen het omschreven beginsel gehandhaafd, dan twijfelen we niet, of het zal steeds meer van de christenen kunnen heeten: „allen, die gelooven zijn één hart en één ziel" — dan is er gemeenschap der heiligen!

G. N. v. B.

ZENDING IN CHINA.

Aangaande de zending in China, waarvoor ook door middel van ons blad bijdragen door Ds. Kloekers ingezameld worden luidt het verslag van ZEw. als onzen buitenlandschen secretaris als volgt:

In een onlangs door den Engelschen consul Medhurst geschreven stuk over „China en de Chineezen", zegt deze:

„Zoodra een verstandig Christelijke geest de millioenen Chineezen zal aangegrepen en bezield hebben, zal een vaste en blijvende invloed tot hooger heil voor het gansche menschdom verzekerd zijn; want, hoewel trager van aard en minder onderdanig dan de Japaneezen, moeielijker om gewonnen te worden dan de zachtaardige bevolking van de stille zuidzee, en minder prikkelbaar dan de Afrikaan, de Chineezen hebben veel meer diepte en vastheid van karakter dan alle genoemde volken." —

Ja, de arbeid voor China zal ongetwijfeld op de toekomst der wereld invloed uitoefenen, want de Chineezen zijn een gehard en ondernemend volk, en worden niet zonder reden „de kolonisten der wereld" genoemd. Hun vermogen om alle klimaten te verduren, van de ijsstreken in het Noorden tot de meest broeiende streken der Keerkringen, gaat die van alle andere volken te boven. Geen volk van geringer ontwikkeling, dat het tegen hen uithouden kan, geen volk van hooger beschaving, dat van zoo weinig kan leven of met het weinige zooveel kan uitrichten. —

Ten behoeve van dit groote, belangstellingwekkend en hoopgevend volk werd, ook door onze broederen in Engeland in 1859, het zendingswerk aanvaard. Gelijk de heer Kloekers voor het China comité in Nederland de eerste, maar helaas! ook de laatste zendeling was geweest, zoo was hij ook de eerste, die door de Engelsche broederen derwaarts werd gezonden, maar, de Heer zij geloofd! niet om ook voor hen de laatste te wezen. Bij zijne aankomst te Shanghai vond hij, dat de Eerw. Heer J. Hall, vroeger van de „Chinese Evangelisation Society", in dienst van zijn genootschap overgegaan, en hem als medearbeider toegevoegd was geworden. In 1862, toen de cholera haar tienduizenden offers eischte, werd deze echter aan zijne zijde weggenomen en stond de heer K. weder alleen. Later kwamen de heeren Laughton, Kingdon en Mc Mechan, om zijne handen te sterken. De zaken, schenen zeer voorspoedig te zullen gaan. De heer K. had het voorrecht mogen smaken van twee gemeenten, eene te Yen-thai, en eene te Tsoung-Kia, te stichten, en twee Chinezen, Tseng U-Yun en Tsjeng Lao-oe, tot evangelisten te vormen, en zag zich bovendien thans omringd van drie Europesche medearbeiders. Verschillende zaken leidden hem er echter toe om in 1865, onder toegestaan verlof, naar Europa terug te komen, zich vervolgens in Nederland te vestigen, en den doop der geloovigen en gemeenschap der heiligen in het eigen vaderland te verkondigen. De heer Mc Mechan keerde in datzelfde jaar wegens ongesteldheid naar Engeland terug. Kort daarop vertrok de heer Kingdon naar Nieuw-Zeeland, en een weinig later werd de heer Laughton door den dood weggenomen. Zoo scheen ook het einde voor deze zending te zijn gekomen. Doch neen! De heer Richard, die een weinig vóór den dood van Laughton op het arbeidsveld was aangekomen, sterkte zich in den Heer zijnen God. Gelijk de heer K. den arbeid was begonnen zoo bouwde de heer R. met moed daaraan voort en werd later weder gesterkt door de br. Jones, Kitts, en Whitewright te Tsing Tsiou Foe in Shantong, en na den hongersnood in 1878 zich te Tai Yeun Foe in Shan Si vestigende, kwam br. Sowerby en diens zuster om hem daar ter zijde te staan, terwijl de heer en mevrouw James in het begin van dit jaar te Tsing Tsiou Foe zijn aangekomen om voorloopig de handen der broederen daar te sterken gedurende de afwezigheid van den heer Jones, die, wegens afgematheid, verlof had bekomen om naar Engeland te komen, en er reeds een paar maanden geleden aangekomen is. —

Het getal vertegenwoordigers van dit genootschap in China is derhalve op dit oogenblik vijf broederen met hunne vrouwen, benevens mej. Sowerby, en de inlandsche helpers, onder welken de Eerw. Tseng de eerste en voornaamste plaats inneemt. —

De beginselen van den arbeid dezer broederen kunnen uit het volgende worden opgemaakt. Zij schrijven onder anderen:

„Volgens ons inzien schijnt het geven van geldelijke belooning of iets dergelijks, voor de prediking van het evangelie binnen het bereik van de Gemeente der inboorlingen, een middel te zijn om het slechtste volk tot haar te trekken." —

„China kan nooit geëvangeliseerd worden dan door den kandidaat voor het lidmaatschap der Gemeente, van den beginne of aan, en zonder schroom, te kennen te geven, dat het zijn plicht is niet alleen om zelf de waarheid te helpen verbreiden, maar ook om de gekozen leeraren er van op zulk eene wijze te onderhouden als met zijne roeping en werkzaamheden overeenkomen."

Het is derhalve tegen ons beginsel om de gelden van het genootschap voor de plaatselijke belangen van deze of gene Gemeente te gebruiken. Wij laten de uitgaven hiervoor, en de moeiten en zorgen om te onderwijzen, geheel aan hen over, die van God de gaven ontvingen en verwekt worden om zich aan dien arbeid toe te wijden. Het geld van het genootschap wordt alleen gebruikt voor de zaken, die China in het algemeen betreffen, of voor zulke deelen er van, die geene geordende Gemeenten hebben, om daar het evangelie te verkondigen en Gemeenten te stichten."

In ons onderwijs pogen wij om de leer der Heilige Schriften te schikken naar den toestand en de omstandigheden der Chinezen, en stellen haar voor in de taal en in den vorm, waarin zij gewoon

zijn te denken, voldaan met hun een waar denkbeeld er van te geven, zonder nieuwe woorden of termen te gebruiken, die voor hen onverstaanbaar zijn, of de wijze van hun denken te verwerpen, maar veeleer te bewaren en met nieuw leven te bezielen."

De vrucht van den arbeid dezer broederen in Shantong, gedurende het verloopen jaar, moge uit het volgende worden opgemaakt:

In het district I-tal, waar wij voornamelijk werken, zijn door de inlandsche broederen vijf nieuwe stations gevestigd. Gedurende verleden zomer zijn ongeveer 130 personen als leden aangenomen. — Dit jaar kan ik voor de eerste maal melding maken van vertakkingen der Gemeente in *vijf* districten, waarin godsdienstige bijeenkomsten gehouden worden, en op onze Unie-vergadering waren afgevaardigden en bezoekers uit *acht* districten tegenwoordig."

En van Tai Yeun Foe in Shansi schrijft broeder Sowerby:

„Broeder Richard verliet ons verleden jaar in Juli om gedurende de afwezigheid van broeder Jones over het werk in Shantong het opzicht te hebben. Het bestuur van den arbeid hier rust derhalve op de schouders van Mevrouw Richard en mij, en wij hebben ons best gedaan om het werk even flink gaande te houden alsof hij hier geweest ware. Velen, die vroeger bitterlijk tegen ons waren, ontvangen thans Christelijk onderwijs en wonen onze godsdienstoefeningen geregeld bij. In verscheiden dorpen zijn tal van belangstellenden, waaronder twee Boeddhistische priesters, die zeer begeerig zijn om den weg des heils te leeren kennen. Velen verlangen om gedoopt te worden. Het vooruitzicht is zeer bemoedigend."

Aangaande de Gemeenteleden schrijft broeder Jones:

Niemand kan deze eenvoudige, oprechte dorpelingen ontmoeten en hen vereenigd zien om den waren God te aanbidden, niemand kan acht op hen slaan, wanneer de waarheid op hen toegepast wordt, zonder diep overtuigd te worden, dat zij burgers zijn van een ander en beter vaderland. Het is zoo, zij zijn zwak, veracht, verlaten op aarde, pelgrims gelijk, maar bezield met dat goddelijk ide en dien geestdrift, die altijd en eeniglijk de Gemeente des Heeren „inwendig verheerlijkt heeft doen zijn te midden van alle aardsche inrichtingen."

En ten aanzien van de Inlandsche evangelisten moge hier één voorbeeld volgen in de woorden van den heer Sowerby:

„Verleden zomer ging ik eene korte Zendingsreis met hem maken ten noorden van Taigann, en ik was waarlijk verbaasd over het taai geduld en de teedere zachtmoedigheid van dezen goeden broeder. Zijn goed humeur verdroeg alles. Dikwijls was hij vermoeid en hongerig, maar toch ging hij voort om de vragen te beantwoorden van de scharen, die gekomen waren om hen te hooren. Hij is een zeer eenvoudig, godvruchtig, ernstig en rondborstig verkondiger van het evangelie. In zes dorpen, die door hem bezocht worden, zijn kleine groepen van menschen, die naar de waarheid dorsten, en een tiental hunner zal spoedig gedoopt worden."

Zoo zijn wij dan aan het einde van ons verslag gekomen. Kunnen de broederen nog niet zeggen: „Gij ziet hoevele duizenden er zijn, die gelooven," wij willen niet vergeten de tegenspoeden, waarmede deze zending in den aanvang te kampen heeft gehad, noch ook de groote onkunde van het volk, waaronder zij arbeiden, ten aanzien van God, en het wezen en de gevolgen der zonde, en dat hun arbeid voor het grootste gedeelte nog slechts voorbereidend mag genoemd worden. Wij zijn dankbaar, dat de Heer zulke mannen verkozen en gezonden heeft om de blijde boodschap des heils aan de millioenen van China te zenden, en dat het hun gelukt is om zulk een gezegenden indruk op het volk te maken, als waarvan de berichten voortdurend getuigen. Reeds staan daar Gemeenten, die een sieraad zijn van waarachtig geloof, eene Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen, die ons hart van vreugde doet trillen, en de vooruitzichten van nuttige werkzaamheid zijn inderdaad bezielend met moed en verwachting. Gaarne echter voegen wij het woord des Heeren hieraan toe: „De oogst is groot, en de arbeiders zijn weinigen, bidt dan Heere des oogstes dat Hij arbeiders in Zijnen oogst uitstoote," en waar wij er om bidden, daar worde de oprechtheid dier bede getoond in bijdragen, naar vermogen, die gaarne in ontvangst genomen en opgezonden zullen worden door

H. Z. KLOEKERS,

Predikant te Nieuwe Pekelà.

DE COLPORTEUR KNAPE IN BERLIJN.

Br. *Knape* heeft in den laatsten tijd zijn arbeid meer tot de stad *Berlijn* bepaald. Dat hij aldaar een' harden bodem vindt, behoeft zeker niet gezegd te worden. Zijne ervaringen aldaar zijn in vele opzichten ontzettend. Openbare vijandschap tegen het dierbare woord van God en vuile en lage spotternij moet hij overal ondervinden. „Wij hebben geenen tijd om te lezen, wij moeten brood verdienen, aan het Bijbellezen heeft men niets," — dat zijn hier de beschaafdste tegenwerpingen der groote menigte. Daar komen ook zulke als: „Ach wat zaligheid? Wij zijn zalig, wanneer wij wat te eten hebben en een' behoorlijken *schnaps* daarbij," „een weinig natuurwetenschap is beter dan alles, wat in den Bijbel staat," „wacht gij nog maar een paar jaren, en dan zal men niets meer willen weten van den Bijbel of den godsdienst." Zulke tegenwerpingen zijn niet zeldzaam. Deze ervaringen stellen de grootspraak van de kerkmannen: „Wij zijn een Christelijk volk en willen het blijven," in een eigenaardig licht.

Onder zulke omstandigheden is het te meer verblijdend voor den zwaar beproefden arbeider in het koninkrijk Gods te ondervinden, dat in de diepte van het volksleven nog eene begeerte tot God en Zijn woord aanwezig is, welke ons het bewijs levert, dat de Heere overal zijn volk heeft, ook wanneer de menigte den Baäl dient. Zulke ondervindingen heeft ook Br. *Knape* aldaar opgedaan. Niet slechts, dat spotters en vijanden door hem tot zwijgen werden gebracht en daarna het Woord Gods van hem kochten, waarover zij te voren zoo verachtelijk gesproken hadden, maar men treft ook menigmaal zielen aan, die een schreeuwenden honger en dorst hebben naar de Goddelijke waarheid, en den Colporteur met de grootste vreugde begroeten. Een paar gevallen van dien aard willen wij hier noemen. Colporteur *Knape* berichtte:

„Eene vrouw, welke Jezus lief had, verwonderde zich zeer, dat er nog menschen waren, welke even als zij, in Jezus geloofden, ja nog meer, dat zij ook den Bijbel hunnen medemenschen aanboden. Zij geloofde alléén in de wereld te zijn met haar geloof."

„Eene familie, tot welke ik kwam, vertelde mij, in welke een' drukkenden toestand zij zich bevonden. Reeds lang hadden zij geenen arbeid en ook geen uitzicht om iets te bekomen. Hun toestand was dus geen benijdenswaardige. Ik vroeg hun of zij het nog niet met den God Israëls beproefd hadden, daar Hij in Zijn woord zegt: „Werpt al uwe bekommernis op Mij, want Ik zorg voor u." Ik zeide: Nog meer zulke heerlijke beloften zijn in dit heilige boek, hetwelk ik u aanbied. Zij hoorden beiden opmerkzaam toe, en ik vertelde, dat God zoo gaarne bereid is te zegenen diegenen, welke op Hem vertrouwen. De man vraagde daarop: „Is het dan werkelijk waar, wat in den Bijbel staat?" „Ja," vervolgde ik, „dat is de ervaring van alle geloovigen." Toen zeide de man tot zijne vrouw: „Moeder, wij hebben nog een Mark, en daarvoor willen wij ons eenen Bijbel koopen." De vrouw nam daar genoegen in, en zoo kochten zij voor hun laatste geld een Bijbel, waarover wij nog verder spraken."

„Een man, die zich in zijn werkplaats bevond, vernam dat ik Bijbels verkocht, en riep zijne vrouw, zeggende: „Moeder, kom spoedig, een man is hier met Bijbels, die wij reeds lang begeerd hebben." De vrouw kwam en was zeer verblijd, toen zij den Bijbel zag. Zij nam eenen Bijbel in hare hand en riep in verrukking uit: „Dit is het boek, hetwelk mij alléén troosten kan!" Zulke ervaringen geven weer nieuwen moed.

Br. *Knape* verhaalt nog verder:

„Met de huurkoetsiers in *Berlijn* houd ik mij zeer bezig. Een groot deel dezer mannen heeft geen gelegenheid Gods woord te hooren, daarentegen meer tijd, om het te lezen, want uren lang zitten of staan zij te wachten op een rid. Niet zelden heb ik een klein of grooter deel dezer mannen op de straat om mij. Begin ik met een hunner te spreken, dan komen anderen uit nieuwsgierigheid of uit verveling om te zien, wat dat beteekent.

Daar heb ik dan gelegenheid getuigenis van Jezus af te leggen, waarbij ik de H. Schrift aanbied, en zoo koopt de een eenen Bijbel, de ander een Testament, of een deel daarvan, wat meestal gebeurt."

Br. *Knape* deelt mee, dat hij van 1 December 1879 tot 1 December 1880 verkocht had: 517 Bijbels, 220 Testamenten, 331 gedeelten, te zamen 1068 Exemplaren. D. H.

H. (*Uit der Wahrheitszeuge.*)

In „de Heraut" van Zondag 29 Juli l.l. no. 292 lezen wij onder *Amerika*:

„De Baptisten zijn in Amerika sterk vertegenwoordigd. De vertegenwoordigers van hunne gemeenten komen elk jaar samen. Dit jaar was voornamelijk de quaestie van de Bijbelverspreiding aan de orde. Er werd gevraagd: Zullen de Baptisten de Engelsche vertaling van de Schrift blijven gebruiken, of een nieuwe vertaling laten drukken, welke meer in overeenstemming met de inzichten der Baptisten is? En zoo ja, door wie zal deze nieuwe Baptisten-vertaling worden bezorgd? Door een Baptistisch Bijbelgenootschap voor dat doel op te richten, of door een bestaande vereeniging tot het uitgeven van boeken?

Over het algemeen was men weinig ingenomen met de z. g. „King James" vertaling. De gereviseerde, of de vertaling van Canterbury, vond nog minder genade in de oogen der Baptisten, en daarom besloot men maar om over te gaan tot eene nieuwe vertaling, waarin hun geliefkoosd woord — onderdompelen — wordt opgenomen.

De reeds bestaande vereeniging tot verspreiding van stichtelijke boeken zal de nieuwe vertaling in het licht geven."

Tot toelichting van dit een en ander zij gezegd, dat de door den roomschen paus bevolene en door alle politieke kerken geliefkoosde kinderbesprenging de aanleiding is geweest, dat de uitdrnkking Matth. 3: 11: Εγὼ... *βαπτίζω ὑμᾶς ἐν ὕδατι*, in het Engelsch door: I baptise you with water, en in onzen bijbel door: Ik doop u met water is vertaald geworden. Door het woord *βαπτίζω niet* te vertalen, en het woordje *εν* door „*met*" te vertalen is men in Engeland even ontrouw geweest als men ten onzent ontrouw is geweest door van doopen „*met* water" te spreken. De eenvoudige bijbellezer in Engeland kan zoodoende de beteekenis van de Grieksche woorden niet kennen, terwijl de vertalers ten onzent eveneens de taal er mede bedorven hebben, en de eenvoudigen met het woordje „*met*" een rad voor de oogen hebben gedraaid. Als men de Grieksche woorden voor doop en doopen eenvoudig had vertaald, zooals de Heilige Geest ze aan de Evangelisten en Apostelen te schrijven gegeven heeft dan zou, in dit opzicht althans, geen strijd bestaan, want dan zou men in het Engelsch hebben vertaald: „I *dip*, or I *immerse* you *in* water" en in onze taal: „Ik doop u *in* water," eene vertaling, die door alle deskundigen *moet* erkend worden de eenig ware te wezen, gelijk dan ook onze kantteekenaren zelven te kennen geven. Nu wilde het geval dat onze broederen in Engeland, de eersten waren, die in 1792 aan de zending onder de Heidenen eenen nieuwen stoot gaven, en dat onze broeder Carey, die hun eerste zendeling was, en den bijbel in een veertigtal talen vertaalde, daarin van die Grieksche uitdrukkingen zuivere vertalingen leverde. Dit was den kinderbesprengers een doorn in het oog, want daardoor kwam het tegenstrijdige van hunne besprenging met den doop der Schriften in een voor hen ongewenscht licht te staan. Zij maakten derhalve nieuwe vertalingen, plaatsten daarin hunne geliefkoosde uitdrukkingen, en onttrokken zich derhalve aan het bijdragen tot en het verspreiden van die vertalingen, die door onze broederen in alle trouw des Heiligen Geestes, geleverd waren. Het gevolg was dat onze broederen thans begonnen om aan de oprichting van een genootschap tot bijbelvertaling te denken, hetwelk in 1840 gevormd werd, en waarvan het doel aldus wordt uitgedrukt: „Het „doel van dit genootschap zal zijn om hulp te ver„leenen in het drukken en verspreiden van die ver„talingen der Heilige Schriften, waaraan het Britsch „en Buitenlandsch Bijbelgenootschap zijne hulp ont„trokken heeft op grond dat de woorden, die op „den doop betrekking hebben, zijn vertaald door „uitdrukkingen, die de beteekenis van doop hebben; „en voorts om behulpzaam te zijn in het voortbren„gen en verspreiden van andere vertalingen van het „woord Gods, die even trouw en volmaakt zijn."

De vijandschap der Rhantisten of Besprengers tegen den doop heeft den Baptisten of Doopers genoodzaakt om dien weg in te slaan, en eenmaal op dien weg zijnde zullen zij ongetwijfeld pogen om tot den einde toe daarin te volharden, en aan hunnen gezegenden arbeid steeds meerdere uitbreiding te geven. Wij verheugen ons althans, dat de geest van trouw aan Gods woord ook in dit opzicht Amerika aan Engeland verbindt, en wenschen van ganscher harte, dat alle Christenen ook in Nederland zich meer en meer zullen openbaren als: *trouw aan het Woord* en *trouw aan den Heiligen Geest.*

RED.

GEDACHTEN.

Hij wordt zacht genoeg gedragen, dien Gods genade draagt. En wat wonder, indien hij zijn last

niet voelt, die gedragen wordt door den Almachtige en geleid wordt door den oversten Leidsman.
THOMAS á KEMPIS.

Er is eene kracht ten leven in de smart.
TEN KATE.

Hij, die veel over zijn verdriet spreekt met de menschen, doet het licht weinig met God. THOLUCK.

Het lijden is, in de hand van God, de hefboom om ons ten hemel te heffen. THOMAS ADAM.

Wanneer wij ooit eene rivier doorwaden, moeten wij, willen wij veilig de andere zijde bereiken, onze oogen steeds gericht houden op den tegenovergestelden oever, want zien wij op de wiegelende golven, dan verliezen wij het evenwicht. Zoo ook, als wij den stroom van de dingen dezer wereld doorgaan, moeten wij niet naar beneden zien, maar steeds den blik vestigen op het vasteland daarginds.
LONGFELLOW.

PSALTER 121 : 3.

„Ik hef mijne oogen op naar de bergen."

GOLGOTHA.

Door veel van 's aardrijks oorden, droeg ik den wandelstaf,
Van veler rotsen boorden, zag ik in dalen af,
Doch boven alle bergen ligt mij een heuvel na,
Geen een boeit mij op aarde, zoo zeer als Golgotha.

Hij steekt niet in de wolken zijn witbesneeuwden top,
Hij heft niet naar den hemel zijn Alpen gloeiend op,
Doch zoo aan de aard ontheven en zoo den hemel na
Ben ik nog nooit gekomen, als daar op Golgotha.

Zijn kale top is nergens op kroon van bosschen stout,
Hij draagt geen eikenbruin, geen kostbaar cederhout,
Doch alle koningscedren van Hermon vroeg en spa,
Zij neigen hunne kroonen, voor 't kruis van Golgotha.

Daar is wel niets te aanschouwen van aardsche heerlijkheen,
Daar is geen groene weide, geen zilvren stroom o neen!
Maar alle pracht der aarde verdwijnt uit 't oog aldra,
Voor 't edel aangezichte, op 't kruis van Golgotha.

Ook geen kristallen beekje welt uit bemosten steen;
Geen trotsche wat'ren vallen van boven naar beneên,
Toch vliet van 't hout des kruises in alle landen, ja,
Een bron van eeuwig leven, het bloed van Golgotha.

Des heuvels top omvonkelt geen gouden zonnenglans,
Een zwarte bui verdonkert, jaar in jaar uit zijn trans;
Maar bij den blauwsten hemel van Rome en Attika,
Zocht ik de heil'ge schaduw des heuvels Golgotha.

Daar slaat de trotsche heiden boetvaardig op zijn borst,
Uit 's moordenaars doodkleed bloeit daar, een bloem voor 's Levens-Vorst,
Daar spelen Englen harpen een zalig „Gloria"
De eeuwigheden zingen, een lied van Golgotha.

O pelgrim van deez aarde, daarheen houd goeden moed,
Werp daar den zondendelger al uwen last te voet!
En dan ga, zalig roemen uw heil, dat 't elk versta!
Wie 't Paradijs wil vinden, moet over Golgotha.

K. GEROK.

GEMEENTE NIEUWS.

NIEUWE PEKELA. Onze jongelings-vereeniging had eene Zondagschool geopend te Kibbelgaren, ten huize van een man van de Chr. Geref. Kerk, die er veel belang in scheen te stellen, en hen zijne woning daartoe had verhuurd; maar de Chr. Geref. Kerkeraad heeft dien man weten te bewegen om zijn woord te verbreken, ten einde hem te beletten daarmede voort te gaan en er zelf mede te beginnen. Ons volkje is er echter tot nog toe niet door bewogen om dien arbeid te staken, maar heeft terstond eene andere woning gehuurd en van banken voorzien, waarin zij de kleinen van de liefde van Jezus vertellen. Moge hun arbeid gezegend worden!

Op den 5den dezer werd onder ons een jongeling gedoopt, die president is van eene jongelings-vereeniging te Winschoten. Ook zijn geloof zal wel op de proef gesteld worden, want bij al het geroep van vrijheid van geweten schijnt die vrijheid nog maar weinig begrepen te worden. Wat ons aangaat, even edel en wenschelijk als wij het achten, dat men malkander in nederigheid en dienende liefde van eenige waarheid zoeke te overtuigen, even onedel en onraadzaam achten wij het pogen om iemands geweten door sluwheid, spot of geweld etc. te verkrachten. Het zij allen te doen om *waar te zijn*, en om in *de kennis der waarheid*, die naar de godzaligheid is vooruitte komen, en anderen daarin met bescheidenheid behulpzaam te zijn. God is de God der waarheid, en heeft lust aan waarheid in het binnenste. De Christus zeide: „Hier toe ben ik gekomen, en hiertoe ben ik in de wereld gekomen, opdat ik der waarheid getuigenis zou geven." En Paulus vermaant ons om door openbaring der waarheid ons zelven aangenaam te maken bij alle menschen, als in de tegenwoordigheid Gods. „Die de waarheid doet komt tot het licht."

HENGELOO. In den laatsten tijd hebben wij van bekeering van zondaren niet vernomen. Dit smart ons, maar spoort ons daarbij aan tot zelfonderzoek, of de oorzaak daarvan ook bij ons kan gevonden worden. Het toebrengen van zondaren aan de voeten van Jezus, hangt zoo nauw te zamen met het geestelijk leven der Gemeente.

In Denekamp, opende de Heere een deur voor het Evangelie. Op Zondag 8 en 22 Juli, sprak onze voorganger aldaar in een oud boerenhuis, de eerste keer voor ruim 100, de tweede keer voor 200 hoorders. Het grootste deel der hoorders bestond uit Roomschen en Joden. Tegenstand werd al terstond vernomen, maar de Heere, die aldaar eene deur opende, spreke ook in dezen: „niemand kan die sluiten."

De Jongedochters-vereeniging *Febe*, mocht het voorrecht smaken, op Zaturdag 28 Juli, haar 13 jarig bestaan, feestelijk te vieren. Afgevaardigden uit Nijverdal, Enschedé, Vriezenveen en Oldenzaal, waren mede opgekomen om met haar den Heere te danken voor Zijne liefde, waardoor zij in het verloopene jaar in ledental, alsook in begunstigers, mocht toenemen. Het feest was recht opgewekt. Vele ernstige woorden werden er gesproken. Ook de Zangvereeniging: „Zingt den Heere," gaf weer eene nieuwe proeve, hoe men, door eendrachtige oefening, zich die kunde kan verwerven om niet alleen te zingen, maar ook *welluidend* te zingen. De Heere zegene beide vereenigingen, en make haar verder tot dienaressen der Gemeente.

VARIA

KLEINE VOSSEN, DIE DEN WIJNGAARD BEDERVEN.

Een kleine vos is: „Langzamerhand." Als gij hem achtervolgt, komt gij eindelijk bij zijn hol: „Nooit."

Een andere kleine vos is: „Ik kan niet." Gij moet er een handig klein ding op los sturen: „Ik kan" genaamd. Dat doel wonderen.

Een derde kleine vos is: „Gij behoeft het niet te probeeren." Hij heeft meer wijngaarden bedorven en den groei van meer vruchten belemmerd dan menig grimmig vijand.

Een vierde kleine vos is: „Ik heb het vergeten." Hij is een groot bedrieger en slipt u door de vingers als de tijd. Hij is zeer lastig om te vangen.

Een vijfde kleine vos is: „'t Kan niet schelen." O, wat heeft die al veel kwaads gesticht!

Een zesde kleine vos is: „'t Is niet zoo erg." 't Is *wel* „zoo erg" als uw leven bedorven wordt door kleine gebreken.

„Wat zal 't aardig zijn, Moeder," zei de kleine Marie op een' avond, „als wij dood zijn en begraven, om dan een van Gods gedienstige geesten te zijn en soms naar deze oude wereld te gaan en de dingen naar Gods wil in orde te maken."

„Gij behoeft niet zoo lang te wachten om dat te doen, mijn kind," antwoordde hare Moeder. „Als gij een droevig gelaat verheldert, als gij u zelf verloochent om anderen genoegen te geven, als gij bidt voor degenen, die dwalen en tracht hen terecht te brengen, dan zijt gij een gedienstige geest, die de dingen naar Gods wil in orde maakt. Dat kunnen kleine menschen even goed op hunne manier als de grooten, en als zij Jezus liefhebben, doen ze dat ook. 't Is voor hen, evenals voor de engelen, een genot, als Gods wil geschiedt."

LIEFDEGAVEN.

OPLEIDING VAN JONGELINGEN.

Voor de opleiding van jongelingen tot den dienst des Evangelies werd ons door de Gemeente van gedoopte Christenen te Nieuwe Pekelá toegezegd *f* 51.30

Wij bevelen deze zaak aan de hartelijke belangstelling en ernstige overweging aan van allen, die de verbreiding van het Evangelie en de stichting der Gemeenten op prijs stellen. Eene onkundige, maar in waarheid geloovige ziel kan niet anders dan verlangen, dat ook anderen geloovig worden, en zal in zijn pogen om daartoe mede te werken, dikwijls gevoeld hebben, dat meerdere kennis op elk gebied hem van grooten dienst zou zijn geweest; en dat een wetenschappelijk man de wetenschap zou verachten is eene tegenstrijdigheid. — Wij hebben tot nog toe moeten roeiën met de riemen, die wij hadden, en wij danken den Heer recht hartelijk voor onzen vooruitgang; maar meenen toch, dat wij verder hadden kunnen zijn, als onze riemen èn in het openbaar èn in gesprekken met bijzondere personen, de wateren meer wetenschappelijk, en naar orde, regel, en derhalve met meerdere kracht doorkliefd hadden. Of zouden wij bij het ware, het schoone, en bij het eenvoudige Evangelie de wetenschap niet mogen gebruiken, en eene valschelijk genaamde wetenschap niet met degelijke bewijzen en met zuivere logika mogen voorlichten? Het moet den Christen te doen zijn om bij het innigste leven des geestes in gemeenschap met den Heer, ook de hoogste trap van kennis te bereiken, en alzoo met zijn gansche hart een verstandig godzalig leven te leiden. Het is wel waar, dat, „nademaal, in de wijsheid Gods, de wereld God niet heeft gekend door de wijsheid, zoo heeft het Gode behaagd, door de dwaasheid der prediking zalig te maken, die gelooven;" maar dat Evangelie zelf is geene dwaasheid dan alleen voor den ongeloovige 1 Cor. 1 : 23, en ook behooren wij zooveel mogelijk te zorgen, dat het wijsselijk verkondigd wordt, naar dat de Heer ons de gaven en de middelen er toe verleend heeft. Het behoort ons streven te zijn om als schriftgeleerden in het Koninkrijk Gods onderwezen, uit onzen schat oude en nieuwe dingen voort te brengen; ons streven, om het woord der profetie in ons vervuld te zien: „Ik zal mijnen mond open doen in gelijkenissen: ik zal dingen voortbrengen, die verborgen waren van de grondlegging der wereld." Wij bevelen derhalve het bijdragen voor de opleiding van onze geloovige jongelingen, die er eenen goeden aanleg voor hebben, aan alle broeders en zusters, met de meeste hartelijkheid aan, terwijl ook zij, die de onkosten uit eigen middelen kunnen bestrijden, natuurlijk niet zullen afgewezen worden. —

H. Z. KLOEKERS,
Pred. te Nieuwe Pekelá.

China.

Ontvangen door br. C. M. van de meisjes-vereeniging te Borne, voor de zending in China f 3.25.
H. Z. KLOEKERS.

Kerkbouw te Sneek.

Sedert de laatste opgave met hartelijken dank ontvangen:
HAARLEM: van N.N. f 2.83; zr. B. f 5.—.
JOURE: van P. M. f 5.—.
AMSTERDAM: van J. H. G. T. f 1.50.

Naardien de kosten van den bouw onze rekening overtroffen hebben, is een kleine nadruppeling ons zeer verkwikkend.

Namens de Gemeente,
SNEEK. J. HORN.

Op de bede om hulp.

HAULERWIJK: door br. de V. van br. A. K. 50 cts.

Traktaat-verspreiding.

Als boven 50 cts.
J. HORN.

Advertentiën.

VIJF-EN-TWINTIG-JARIGE ECHTVEREENIGING
VAN
Hendrik Johannes Kuipers
EN
Geeske Linses Huitema.
HAULERWIJK, den 9 Augustus 1883.

* * Door 's Heeren goedheid bevallen van een welgeschapen **dochter** A. VISSER, geliefde Echtgenoote van
P. VLAS.
AMSTERDAM, 5 Aug. 1883.

SNELPERSDRUK VAN J. J. WIARDA, TE SNEEK.

N⁰. 21. 15 SEPTEMBER 1883. 2de Jaargang.

DE CHRISTEN,

MAANDBLAD,

UITGEGEVEN DOOR DE

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV : 9.

DIT BLAD VERSCHIJNT EENS IN DE MAAND.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI : 16.

ABONNEMENTSPRIJS:

Per jaar, franco per post . . . . f 1.00.
Enkele nummers . . . . „ 0.10.

Bijdragen en Ingezonden Stukken
WORDEN FRANCO INGEWACHT BIJ DE REDACTIE,
Adres: H. Z. KLOEKERS, te Nieuwe Pekela.
ADVERTENTIËN AAN DEN DRUKKER.

ADVERTENTIEPRIJS:

Een tot vijf regels . . . . f 0.50.
Elke regel meer . . . . „ 0.05.
Groote letters naar plaatsruimte.

„DE HEER DENKT AAN MIJ."

PSALM 40 : 18m.

Als Koning David, begunstigd door de duisternis van den nacht, van weinig getrouwen omringd, barrevoets Jeruzalem heeft verlaten, vluchtende voor zijn ontaarden zoon Absalom, en bij het aanbreken van den morgen de overzijde van den Jordaan heeft bereikt, gevoelt hij zich gedrongen Zijn God te prijzen voor ervarene hulp en uitredding en zich in 's Heeren hoede verder aan te bevelen. Hij doet zulks in den veertigsten Psalm, en aan het slot van dezen is het dat wij hem het zielvertroostende woord hooren uitspreken, dat wij aan het hoofd van dit opstel plaatsten; een woord vol van beteekenis ook voor ons.

De Heer denkt aan mij. Staan wij eenige oogenblikken stil bij *de Waarheid*, het *bewustzijn*, den *troost* en den *eisch* van dit woord.

God denkt aan David, aan al zijne kinderen, ja ook aan de goddeloozen, aan al zijne schepselen.

Zoo breed van omvang is dit genade-woord, dat deszelfs waarheid zich uitstrekt over alle Godvergeters en Godverlaters.

Godvergeting en Godverlating, hoe anders zullen wij 's menschen afval van God en voortleven in een weg van onboetvaardigheid en zonde teekenen.

Hoe Goddelijk, genadig en ontfermend blinkt dit schrift der barmhartigheid op zulk een' donkeren achtergrond.

De mensch kan zijn God vergeten en verlaten, naar Satan luisteren en hem onderworpen worden, maar zijn God en formeerder kan hem niet vergeten.

De geschiedenis der menschheid van 6000 jaren is daar, en de geschiedenis van elk mensch afzonderlijk toont het: God denkt aan hem.

„Adam waar zijt gij?" Klinkt de stem der opzoekende liefde tot in het dichtst geboomte, als hij vreezende te voorschijn treedt, opent God hem zijne „gedachten", die heilsgedachten, gedachten des vredes zijn. Elke Godsopenbaring door zijne knechten, de profeten, is eene openbaring zijner gedachten, totdat die gedachte Gods over de gevallen menschheid zich in Christus belichaamd en de eeniggeboren zoon ons den Ongeziene verklaart.

Tal van stoffelijke zegeningen, elk grasprietje, elke koornhalm, die uit den tot doornakker gevloekte aarde ontspruit, elke zaaiing en oogsting, zomer en winter prediken het: „Gij doet uwe hand open en verzadigt al wat leeft", Gij, die uwe zon doet opgaan over boozen en goeden en die over rechtvaardigen en onrechtvaardigen regent.

Hoe beschamend, hoe verootmoedigend voor allen, die tot hiertoe God vergaten. O erken het, maar met een verbrijzeld hart: „de Heer denkt aan mij."

Dit alleen is de weg om tot het *bewustzijn* dezer waarheid te geraken. Zonder dit, blijft de toestand der goddeloozen „als zonder God in de wereld"; een toestand van verlatenheid en vergetenheid, geene hoop hebbende, en zulks tot in eeuwigheid.

't *Bewustzijn* dezer waarheid is het deel dergenen, die tot *zelfbewustheid* kwamen en daardoor geleid werden tot de belijdenis: „Ik ben ellendig en noodruftig;" eene belijdenis die onafscheidelijk zamen hangt met ons tekstwoord, en daaraan in onzen Psalm ook onmiddellijk vooraf gaat.

's Heeren verlosten, zij kwamen tot de erkentenis hunner zonden en der zonden vrucht, — de ellende. Zijn wij niet ellendig? Onze tallooze zonden — onze rampzalige toestand en toekomst. Dit maakt hen nooddruftig d. i. hulpbehoevend, smachtend naar verlossing en redding. In dien hopeloozen toestand deden zij liefelijke ervaringen op van Gods genade. Zij leerden Hem kennen, en zingen van Hem:

„Noodruftigen zal Hij verschoonen"

en

„Gij hebt, o Heer, in 't doodelijkst tijdgewricht
Mijn ziel gered." . . . .

Zoo leerden zij in Gods liefdehart blikken en daarom weten zij: „De Heer denkt aan mij."

Dat de Heer, die de zijnen kent, aan de zijnen denkt, is ontwijfelbaar zeker. De grond hiervoor ligt evenwel niet in hen, maar in Gods onbegrensde onveranderlijke liefde. Hij heeft ze „vrijwilliglijk"[1] lief. Hij heeft ze lief in Christus, die ze Hem tot een volk des eigendoms kocht met zijn eigen bloed, en niet eer zou Hij hen kunnen vergeten dan nadat Hij eerst het bloed en de tranen zijns Zoons vergate en Zijn oogen sloot voor de doorboorde Middelaars handen dag en nacht voor hen tot Hem opgeheven.

Neen de Eeuwig-getrouwe vergeet de Zijnen niet. Moge een vrouw haar zuigeling kunnen vergeten, zoodat zij zich niet ontfermt over den Zoon haars schoots,[2] bergen zullen wijken en heuvelen zullen wankelen, maar 's Heeren goedertierenheid zal van hen niet wijken, en het verbond zijns vredes zal niet wankelen, zegt de Heere, hun ontfermer.[3])

Hunne ervaring bevestigt zulks. Van oogenblik, tot oogenblik geeft Hij hen Zijne genade; bewaart hen als de appel Zijner oogen; ontfermt zich gelijk een Vader, en redt hen uit duizend nooden. Het is naar waarheid en als uit hun hart gezongen:

„Men hoort der vromen tent weergalmen
Van hulp en heil hun aangebracht."

en

„Hij schenkt mij hulp en redt mij *keer* op *keer*."

De Heer denkt aan mij. Welk een troost, bij wat Gods kinderen treft en dreigt. Ook zij hebben hun Saul, die hen vervolgt en wil dooden: hun Simïe: die hen vloekt, hun Absalom, die hen kwelt. Ook op hun levenspad vloeien tranenbeken, en wordt brood der smarten gegeten, ook zij moeten zuchten:

„'k Heb mijn tranen onder 't klagen
Tot mijn spijze dag en nacht."

Op hun weg zijn woestijnen als die van Zif, Mahon en Engedi niet vreemd.

Maar wat zegt dit alles, ook waar al Gods baren en golven over hunne hoofden gaan, tegenover de troostvolle wetenschap: „de Heer denkt aan mij."

Dat is de gouden rand om de donkerste wolk; de ster der hope, die in den somberste nacht nog flikkert.

„De Heer denkt aan mij," dit is het gouden letterschrift in elke beproeving en smart voor hen neergeschreven. Want ook in dat lijden zelf zien zij de Vaderhand, die, wie Hij lief heeft, kastijdt; den Oversten Leidsman, die door „lijden tot heerlijkheid" voert.

Nog éénmaal: „de Heer denkt aan mij." Onveranderlijk is deze waarheid als de Eeuwige zelf, maar het bewustzijn daarvan en de troost wordt niet genoten dan bij voortdurende in achtneming van haren eisch, en deze is — dat als uiting der zielsgesteldheid immer kan gelden: „Ik ben wel ellendig en nooddruftig."

Zoo deze gesteldheid verloren gaat, het is ten koste van het bewustzijn en de troost van ons tekstwoord. Dat wil zeggen: Nimmer iets te willen gelden in zichzelven, steeds te wandelen in afhankelijkheid van Hem, die de nooddruftigen redt.

Waar dit hapert treedt de zonde weder in, en deze brengt steeds een blinddoek mede, waardoor het oog belemmert wordt God te zien, en harde gedachten van God gekoesterd worden.

Dat wij die klip mijden, opdat Hij, die bij de verbrokenen van hart woont, aan onze ziel immer de kracht en troost kan doen smaken van zijne gezegende nabijheid, en wij met steeds meerder klaarheid leeren betuigen: „Hoe kostelijk zijn mij o God uwe gedachten."

SNEEK, J. HORN.

[1]) Hoséa 14: 5. [2]) Jes. 49: 15. [3]) Jes. 54: 10.

HET BESTAAN VAN HET RIJK DER DUISTERNIS.

„Een ieder Koninkrijk, dat tegen zich zelf verdeeld is, wordt verwoest, en een iedere stad, of huis, dat tegen zich zelf verdeeld is, zal niet bestaan."
MATTH. 12 : 25.

Daar is een rijk der duisternis, dat groot en machtig is. Het is vele eeuwen oud, en bestaat nog. Vele Koninkrijken gingen te niet, maar dit werd steeds machtiger. Met den val der *Engelen* ontstond het, en met den val van *Adam* kreeg het macht en heerschappij op aarde. Met Satan als Overste, aan het hoofd, bleef het, trots alle tegenwerking van het rijk des lichts, zijne heerschappij behouden. Hoe is dat mogelijk! Meen niet, dat er onder de Duivelen en hunne overwonnelingen *persoonlijke liefde* bestaat. Neen, de liefde is een uitvloeisel van het Wezen Gods, en wat van God is, kan in dat helsche rijk geenen ingang vinden. *Satan* is de groote tegenstander van den God der liefde, en daarom zoekt gij in hem, en in elk zijner onderdanen, te vergeefs, naar de liefde, als de hoogste macht in het rijk des lichts. Het laat zich veeleer denken, dat, als de dag der nederlaag voor dat rijk gekomen is, door dat Jezus het te niet maakt, er niet de minste harmonie onder hen zal zijn, omdat het een rijk van *verleiders* is, en de een den ander voor die verleiding zal vervloeken. Gelijk iedere Engel eene schepping op zich zelf is, omdat zij in geene bloeds betrekking tot elkander staan, zoo zullen zij straks als afzonderlijke personen, zonder eenig verband, elkanders verdoemenis verzwaren.

De menschen maken van wege de schepping in dezen eene uitzondering, daar zij allen tezamen van elkander afstammen, maar door de *zonde* rukten zij zich van God los, en wanneer het *oordeel* komt, trekt God zich van hen terug, en dan zal ook alle verband en zegenende gemeenschap onder hen ophouden, en dan zullen zij als eeuwige vijanden tegenover elkander staan, met verwijtingen, die zij steeds zullen uitbraken.

Niettegenstaande dat zal komen, vinden wij, dat het zich tot heden staande hield door *iets*, wat in zijn wezen tot het rijk des lichts, en daarom tot het gebied van het *goede* behoort, en wel de heerlijke deugd der *éénheid*. Zonder haar zoude het rijk der duisternis reeds lang vergaan zijn. Zonder haar blijft niets bestaan. Die éénheid in het rijk der duisternis is dus niet de vrucht van eene elkander toegedragen liefde, neen, ze is de vrucht van een *beginsel* dat in alle onderdanen van dat rijk woont en wél om God eeuwig tegen te werken en de schepselen van dien God te verleiden. Zij worden bestuurd door den *haat* tegen God en vinden hunnen *lust* om Zijne schepselen en kinderen te verderven. Omdat alle onderdanen van dat rijk door dat zelfde beginsel beheerscht worden, kan er sprake zijn van eene *éénheid* en wel eene *éénheid in doel*.

Zoo zien wij dus dat het rijk der duisternis door de éénheid sterk is, en nu vragen wij: mag die heerlijke éénheid onder de kinderen des lichts ontbreken? Wij weten, dat dit in strijd is met den uitdrukkelijkeu wil des Heeren, die om de éénheid Zijner jongeren bad (Joh. 17 : 21) en Zijn liefhebbend Priesterhart kan onmogelijk anders begeeren. En, waar kan eene éénheid beter bestaan dan onder hen. Hebben zij, in de weder geboorte, van God niet eene liefde tot de Broederen gekregen? Hebben zij niet allen een leven van zonde achter zich, en zijn ze nu niet gelukkig in hunnen Verlosser, en gaan ze niet te zamen eene heerlijkheid te gemoet, die alle voorstelling zal overtreffen? Zijn ze niet door elkanders gebeden en vermaningen tot Christus gekomen? Niet waar? hier moest eene éénheid gezien worden, zóó sterk, dat de *Satan* met geheel zijne helsche macht haar niet kon verbreken. *Éénheid* moet de vrucht der Goddelijke liefde zijn, die in Gods kinderen kwam, noet wonen, heerschen en steeds meerder worden in den omgang met den God der liefde, als onzen lieven Vader, in Christus.

Maar ach, hoe treurig is het met die éénheid onder de kinderen Gods gesteld! Het schijnt, dat de *Satan* al zijne kracht aanwendt, om het rijk des lichts te splitsen in groepen, en die groepen weer in personen, zoodat er eene oplossing komt, waardoor de geloovigen, als personen komen te staan en niet in hun geheel als de Gemeente van den levenden God.

Door persoonlijke veeten wordt het meest die Goddelijke éénheid verbroken. Hoe komt dat?

De geloovigen moeten in elkander niet den mensch met zijn aangenaam karakter, zijne kennis, zijn stand, zijn vermogen of iets wat tot den mensch in zijn natuurstaat behoort, zien, maar den *begenadigden zondaar*. Zij moeten elkander aanzien met heilige verwondering, zoodat hunne ziel tot den Heere spreekt: Geprezen zij de macht uwer liefde, dat Gij ook dezen zondaar hebt verlost. En in den omgang met elkander moet het openbaar worden, dat het werk Gods, in de wedergeboorte, hun liefde tot elkanderen schonk. Door dat in elkander te zien, en zóó met elkander om te gaan, is de grond van ware éénheid daar, en zal zij, trots alle gevaar, blijven bestaan. Wanneer ons dan Broeders minder goed behandelen, door ons te verdenken, te beschuldigen, te miskennen en in het een of ander te bemoeilijken dan zullen wij niet terstond in toorn ontvlammen. Wij denken dan: wat *goed* in mijn Broeder is, is van God; want van natuur is hij *boos;* en dan zal er eene smart in ons hart zijn dat onze Broeder nog niet meer door de genade van den Heere bezield is; ware dat zoo, dan had hij ons geen smart aangedaan. Met het leed, wat wij van onze Broeders hebben ondervonden, keeren wij dan bovendien tot ons zelven in en onderzoeken, of hetgeen ons is aangedaan, niet eene rechtvaardige vergelding is, van hetgeen wij vroeger anderen hebben aangedaan; maar waarover wij tot heden geen berouw en smart hadden. Tot dat gevoel moeten wij veelal komen, door hetzelfde van anderen te ondervinden. Al de minder aangename bejegingen van onze Broeders en Zusters moeten wij als uit de hand van den Heere aannemen, dan zullen wij daardoor nog dichter tot Hem komen, meer ons zelven verliezen, en alzoo de éénheid in Christus bevorderen. In dezen zielstoestand blijven wij in de gemeenschap van God, en, gevoelen wij, dat er eene spanning is tusschen ons en sommige Broeders; omdat zij hunne schuld tegen ons, niet erkennen, geven wij dit aan den Heere en aan den tijd over, en behouden de éénheid om de groote zaak, die wij te zamen voorslaan, de handhaving van Gods eer, de uitbreiding van het rijk onzes Heeren, de redding van verlorene zondaren, en den opbouw der Gemeente. In het rijk der duisternis bestaat geene liefde onderling, maar wel eene gezamenlijke éénheid in het verderven. Onder ons, Christenen, moet en kan onderlinge liefde zijn, al zijn wij van nature ook boos, omdat de Geest Gods in ons woont, en waar de omgang met elkander voor eenen tijd, niet zoo hartelijk kan zijn met sommige onzer broederen, wijl de zonde iets tusschen beide bracht, laat er gebed zijn tot wegneming, en zoo, om welke reden dan ook, het nog maar niet weg kan, laat dan toch het beginsel om vereenigd voor Jezus te leven ons blijven beheerschen. Wanneer dat blijft dan zal ook de persoonlijke liefde tot elkander wederkeeren, en de Heere zal in ons verheerlijkt worden, opdat Hij de éénheid zijnner kinderen wil. Blijft het rijk der duisternis door de éénheid bestaan, ook het rijk des lichts heeft die éénheid, daartoe noodig. Bidden wij daar ernstig om, en trachten wij allen, door verloochening van ons zelven, die te bevorderen, ook met het oog op het groote doel van ons leven: de uitbreiding van het rijk des Heeren.

H. D. H.

EENIGE WENKEN VOOR ZONDAG-SCHOOLONDERWIJZERS.

Den inhoud van een brief, die door br. H. C. Spurgeon te Londen, onlangs aan onderscheidene onderwijzers der Zondagscholen verzonden werd, achten we belangrijk genoeg, om ook ter kennis van de lezers van ons blad te brengen; vooral ook met het oog op onze Zondagschoolonderwijzers. Wij ontleenen een brief aan „Die Sentbote" orgaan der Duitsche Baptisten in N. Amerika. Hij luidt als volgt:

Geliefde Zondagschoolonderwijzers!

Gaat met volharding voort in uwen arbeid, want nooit was de Zondagschool meer noodig dan in dezen tijd, waarin het diep bederf der zonde in macht en omvang toeneemt.

Van de lessen, die u in den loop der week ter onderzoeking en tot uwe vorming worden voorgelegd, behoort gij met besliste toewijding gebruik te maken. Laat ge dit na, dan wordt het opkomend geslacht nog ellendiger dan het tegenwoordige.

Een zuiver wetenschappelijke ontwikkeling is goed en nuttig om menschen tot verschillende doeleinden dezes levens bruikbaar te doen zijn, maar de ware godsdienst slechts geeft aan de ontwikkeling en beschaving de rechte wijding en zedelijke kracht. Wij waardeeren zeer elke verstandelijke ontwikkeling, die men zich kan eigen maken; maar we verblijden ons nog veel meer over de kennis aangaande onzen Heer Jezus Christus, zonder welke alle licht der wetenschap ten slotte toch slechts maanlicht blijkt te wezen.

Volhardt in uwen arbeid, en vooral nu! De Gemeente gebruikt u om hare kinderen te onderwijzen, en des Heilands verstrooide lammeren te verzamelen. Het arbeidsveld is groot, zeer groot, en de arbeiders zijn weinige. Ik denk niemand te beledigen, wanneer ik zeg, dat, niettegenstaande er over 't algemeen veel werk van het Zondagschoolonderwijs gemaakt wordt, er ook in dezen arbeid nog feilen en gebreken zijn, die verholpen moeten worden, gelijk dat ook wel in alle afdeelingen van den arbeid in het godsrijk het geval zal zijn. Ik ontmoette wel kinderen, die sedert jaren leerlingen onzer Zondagscholen geweest waren, en die nog zeer onkundig bleken te zijn, zelfs aangaande de meest bekende en gewichtigste geschiedenissen des Bijbels. Dat moest zoo niet zijn. Ik wensch niemand te critiseeren, maar wel al de strijders in de Zondagscholen op het hart te binden, hunnen arbeid met dien ijver en ernst der liefde te betrachten, die deze heilige zaak vordert.

Volhardt in uwen arbeid en gebruikt al uwe ontvangene talenten en krachten. Om echter het werk naar den aard der zaak wel te doen gelukken, moeten de meest begaafden zich vooral wachten van zich, van wegen hunne meerdere kennis, de bekwaamsten tot het werk te achten, want om goede en blijvende indrukken door ons onderwijs op jonge en gedachtelooze kinderen te weeg te brengen, is vooral noodig heiligen ernst, veel genade en al onze krachten.

Voornamelijk moeten we de bekeering onzer leerlingen op het oog hebben, en bedenken, dat dit maar niet onmiddellijk geschiedt, en dat ze daar, waar niet in den rechten geest gearbeid wordt, niet zal gezien worden.

De bekeering, ofschoon geen werk van menschen komt toch het meeste voor onder leerlingen dier klassen, waarbij ernstige, liefdevolle, biddende en geloovige onderwijzers, met zoodanig doel voor oogen werkzaam zijn. De H. Geest staat de zulken bij, die zich op Hem verlaten, en laat de vermaningen der liefde niet op de aarde vallen.

Volharding beloont. De Heer gebruikt zijne knechten niet om zijn zaad, dat zij met tranen en gebed uitstrooien te doen verloren gaan.

Ik wensch u uit de rijke bron der genade Gods, groote en vele gaven en krachten, ten dienste van uw schoon en heerlijk ambt.

G. N. v. B.

CORRESPONDENTIE.

ROTTERDAM, Aug. 1883.

Den WelEd. Heer H. Z. KLOEKERS.

Mijnheer!

Daar ik in uw blad van 15 Juli l.l. in het Gemeentenieuws de kinderbesprenging met de leer der verkiezing gelijk hoorde stellen, kan ik mijn gevoel niet op het papier krijgen, want wat het eerste betreft, daarvoor kunnen de grootste voorstanders geen bijbelschen grond opgeven; dat is dus een leugen; maar wat het laatste betreft, dat is toch de adem voor Gods arme volk. Ik weet dat dit volk kan dwalen, maar verdwalen in eeuwigheid niet. En dat God zijn volk van de waarheid tot de leugen brengt, kan ik niet gelooven.

Ik meen, willen wij het doel van het offer kennen, dan moeten wij den offeraar zelf hooren, en als Hij het op zal wegen, hoor ik Hem bidden: „Vader! ik bid niet voor de wereld, maar voor diegenen, die Gij mij gegeven hebt."

Is die text niet voldoende voor u, voor mij wel. Ik durf God geene ongerechtigheid toe te schrijven, door de zonde eenmaal in zijn Zoon te straffen en ten tweeden in den zondaar, want verzoening en voldoening is bij mij eene zaak.

Mijnheer! naar mijne overtuiging is die man van het eene onhoudbare tot het andere vervallen.

Nu kom ik met de vraag:

Hoe komt het, dat de algemeene verzoening-drijvers weigeren den kinderen het verbondsteeken toe te dienen, daar de bijzondere allen doopen of besprengen.

Zoo het u belieft aan zulk eenen antwoord te geven, blijve ik in afwachting

Uw vriend,
DE WAARHEID.

Antwoord.

NIEUWE PEKELA, Sept. 1883.

Waarde vriend!

Het was mij recht aangenaam uwen brief te ontvangen, niet omdat gij u de waarheid noemt, want dat is *te* sterk gesproken, maar omdat ik uit uwe woorden bespeurde, dat gij, meenende de waarheid te verstaan, mij zoo gaarne van hetgeen gij als dwaling beschouwt, zoudt willen te recht brengen. Zoo dikwijls ik daarvan de bewijzen bespeur, springt mijn hart op van vreugde, dat wil zeggen, als dit in den geest der liefde, en op eene verstandige wijze geschiedt, want het is ook mij in allen ernst om waarheid te doen, en om anderen in het kennen der waarheid behulpzaam te wezen. Helaas! dat men zoo dikwerf, in hetgeen men voor waarheid beschouwt, ijvert zonder verstand, en dat verschil van beschouwing zoo dikwijls aanleiding geeft tot onaangename woorden, tot verwijdering, tot het verketteren en verdoemen van hen, die, evenals wij toonen, dat zij de waarheid liefhebben, en zoeken, en zeggen, dat de gemeenschap der heiligen hun dierbaar is. Dat behoorde zoo niet te zijn. Laat de kinderen in het geloof als kinderen, de jongelingen als jongelingen, de mannen en vaders als mannen en vaders spreken. Paulus zegt: „Waar wij toe gekomen zijn, laat ons dáárin naar denzelfden regel wandelen, laat ons het zelfde gevoelen," en, „indien gij iets anderszins gevoelt, ook dat zal u God openbaren." Moge *deze* geest *ons* beiden bezielen. In ieder geval hoop *ik* mij daarop toe te leggen: en dit schrijven zij u een bewijs, dat

„zulk eenen" gelijk gij van u zelven spreekt mij wel een antwoord waardig is.

In het beantwoorden van uwen brief wil ik beginnen met de opmerking, dat ik mij tevens verheugde te vernemen, dat, ook volgens u, door de grootste voorstanders geen bijbelschen grond voor de kinderbesprenging kan worden aangegeven. In de beschouwing daarvan zijn wij dus tot dezelfde slotsom gekomen. Maar *ik* heb mij, om dat het mij om waarheid te doen is, overeenkomstig die beschouwing van die „leugen", zooals gij haar noemt, verwijderd, en mij overeenkomstig de Heilige Schriften als een geloovige laten doopen. Mag ik u vragen of gij dat ook hebt gedaan? Of gij in dezen met mij, waar wij toe gekomen zijn, naar denzelfden regel wandelt? De Schrift zegt: „Spreekt alzoo, en doet alzoo, als die door de wet der vrijheid zult geoordeeld worden."

Het tweede, en wel het voornaamste punt van uwen brief, maakt tusschen ons een onderwerp van verschil in beschouwing; het betreft de leer der verkiezing. Ziehier hoe het mij hiermede gegaan is. Toen ik aan mij zelven ontdekt werd, smeekte ik om genade, las de Heilige Schriften, en geloofde na zwaren strijd in de blijde boodschap, met eene heerlijke en onuitsprekelijke vreugde. Spoedig daarna kwam ik echter in aanraking met Gereformeerde orthodoxen, en ik spreek van Gereformeerde orthodoxen, omdat er ook van Roomsche, Luthersche en andere orthodoxen gesproken kan worden, en allen orthodoxen genoemd worden, wanneer zij de leer van dit of dat kerkgenootschap, trouwelijk aanhangen. Zulke orthodoxen kunnen echter nog wel ongeloovigen zijn, wat het evangelie aangaat; terwijl de ongeloovigen met betrekking tot zulke kerkelijke leerstellingen, omgekeerd, zeer goed geloovigen naar de Schrift kunnen wezen. Ik kwam evenwel met Gereformeerde orthodoxen in aanraking die in den Heer geloofden, en al spoedig werd hun leer aangaande de predestinatie meer dan het evangelie mij voorgehouden en ingeprent. Nog geene genoegzame kennis van God hebbende, ook nog niet in staat om over het wezen van den mensch, en alzoo behoorlijk over den God-menschelijken weg der verlossing door te denken; en vertrouwende op hunne beweringen overeenkomstig de leer der vaderen, nam ik die leer in goed geloof aan, en begon haar zelfs met kracht te verdedigen, hoewel mijn eigen hart er toch niet recht aan wilde, en ik, zoodra ik maar weder alleen was, mij in de liefde van God verheugde, of, met zondaren sprekende ten einde hen tot bekeering te leiden, hen op de liefde van God wees en niet op de verkiezing, omdat ik *met mijn hart* in de liefde van God en *niet in de verkiezing* geloofde, en bovendien met de verkiezing bij hen niets uitrichten kon.

Al spoedig echter begon ik te begrijpen, dat die strijd tusschen hoofd en hart, tusschen gelooven en belijden, een einde moest nemen, dewijl ik mij niet zóó gelukkig gevoelde, mijzelven als met mijzelven in strijd en als *onwaar* begon te beschouwen, en onmogelijk een waar evangelie verkondiger zou kunnen zijn, tenzij mijn hoofd met mijn hart, en mijn hart in overeenstemming met Gods hart mocht wezen. In diepen ernst riep ik tot den Heere om licht, legde de vaderen op zijde, en las *zijn* woord, dat tot eene lamp voor onzen voet en een licht op ons pad is gegeven, en bleef niet staan bij enkele texten, want dan kan men van den bijbel wel alles maken, en iedere ketter heeft zijne letter, maar poogde die texten in verband en samenhang, en alzoo naar den Geest des Heeren te verstaan. Het duurde niet lang of het licht ging mij op. De eene moeilijkheid na de andere verdween, en geloofd zij de Heer, ik zag spoedig geen enkele text meer, die de verkiezing leert, zooals die door de gereformeerde Vaderen in navolging van Calvijn, en door dezen in navolging van Augustinus, die door de heidensche leer van het fatalisme geleid werd, is vastgesteld geworden. De liefde van God, die niet wil dat eenigen verloren gaan, maar dat allen tot bekeering komen, straalde mij van alle kanten uit Zijn woord tegemoet, en ik gevoelde dat mijn verstand in dezen met mijn hart, en mijn hart met Gods hart in harmony was gebracht.

De door u aangehaalde text Joh. 17: 9, behoorde ook tot een van mijne struikelblokken, gelijk zij het thans ook nog, maar zeer ten onrechte, voor u is. Vergun mij haar in verband en samenhang voor u toe te lichten.

Ik merk dan op, dat de Heer hier niet alleen voor zijne discipelen, maar eerst voor zichzelven daarna voor zijne discipelen, daarna voor degenen, die door hun woord in Hem gelooven zouden, en wel met het oog op de zaligheid van alle menschen, gebeden heeft.

Bijv. vs. 1. „Vader! de ure is gekomen, verheerlijk uwen Zoon, opdat ook uw Zoon u verheerlijke, gelijkerwijs Gij hem macht gegeven hebt over alle vleesch, opdat al wat Gij hem gegeven hebt, bij hun het eeuwige leven geve." — Hier zien wij al terstond, dat *alle vleesch* aan den Christus gegeven is, opdat Hij *aan alle vleesch* het eeuwige leven zoude geven, en nu bidt Hij, dat de Vader Hem verheerlijke, opdat Hij den Vader verheerlijke in zijne laatsten strijd *om dit heerlijke doel te bereiken.*

Vraagt men nu, waarin dit eeuwige leven bestaat, of hoe men dat deelachtig wordt? Wij vinden het antwoord in vs. 3. „Dit is het eeuwige leven, dat zij u kennen den eenigen waarachtigen God, en Jezus Christus, dien Gij gezonden hebt." Het eeuwige leven is dus God te kennen en Jezus Christus, dien Hij gezonden heeft. God te kennen als de Vader van Jezus Christus, en Jezus Christus als de Zoon van God, en God door Christus *als een heilig en rechtvaardig Vader*, gelijk vs. 1, 11, en 25 ons Hem doen kennen, die kennis op aarde te brengen, ziedaar, waartoe de Christus, volgens dit gebed; in de wereld gekomen is. En „de eenig geboren Zoon, die in den schoot des Vaders is, die *heeft* Hem ons verklaard, en *kon* zeggen, volgens vs. 4: „Ik *heb* u verheerlijkt op de aarde, ik *heb voleindigd* het werk, dat gij mij gegeven hebt om te doen;" of wel, vs. 6: „Ik *heb* uwen naam (uw wezen, het wezen van den eenigen waarachtigen God, als zijnde een heilig en rechtvaardig Vader) geopenbaard den menschen, die Gij mij uit de wereld gegeven hebt," en op dien grond vraagt Hij nu nogmaals vs. 5, wat Hij in het eerste vers ook gevraagd had: „En nu verheerlijk mij, Gij Vader, bij u zelven met de heerlijkheid, die ik bij u had eer de wereld was."

Vervolgens bidt Hij voor zijne discipelen. Hij had hun den naam, het wezen Gods, als zijnde een heilig en rechtvaardig geopenbaard, en zij hadden den waarlijk geloofd en bekend, dat Hij van den Vader was uitgegaan vs. 7, 8, en nu bidt Hij voor hen vs. 11: „Bewaar ze in uwen naam;" vs. 15: „Bewaar hen van den booze;" vs. 17. Heilig ze in uwe waarheid." De Heer bad derhalve om hunne bewaring in het geloof aan God als een heilig en rechtvaardig *Vader;* om hunne bewaring van de zonde, dewijl zij met een *heilig en rechtvaardig* Vader te doen hadden, en om hunne bevestiging en toeneming in geloof en Godzaligheid naar het woord: „Heilig ze in uwe waarheid; uw *woord is de waarheid.*" Maar nu vraag ik u: Hoe zou de Heer dit een en ander met mogelijkheid voor de wereld hebben kunnen bidden? „*Bewaar de wereld in uwen naam*," — en de wereld was *niet* in dien naam! „*Bewaar de wereld voor den booze*," — en de geheele wereld *ligt in* het booze! „*Heilig de wereld in uwe waarheid*," en de wereld kent de waarheid niet! Gij gevoelt *dat* kon de Heer voor de wereld niet bidden, maar wel voor zijne discipelen, en het zal u dus duidelijk zijn, dat uwe aanhaling van die text geheel buitensporig is.

Maar voorts, bad de Heer wel enkel voor Hem zelven en die Hem gegeven waren? Dacht Hij enkel aan zichzelven en hen, toen Hij dit zoogenaamde Hoogepriesterlijk gebed aan den Vader opzond?

Ik meen neen! In vs. 18 lezen wij: „Gelijkerwijs Gij mij in de wereld gezonden hebt (en de Heer is immers volgens deze bede in de wereld gezonden om den eenigen waarachtigen God als een heilig en rechtvaardig Vader bekend te maken) „*alzoo*," zegt hij, „heb ik ook hen in de wereld gezonden, en ik heilige mij zelven voor hen (ik geef mij zelven voor hen in den dood opdat ook zij geheiligd mogen zijn in waarheid," — opdat ook zij in de verkondiging van den eenig waarachtigen God, als zijnde een heilig en rechtvaardig Vader, tot den dood toe getrouw mogen wezen. Zij waren dus verlost om wederom anderen te verlossen, en de vrucht van hunne toewijding zou zijn, dat zij, gelijk Hij, inderdaad middelen tot bekeering van anderen zouden wezen; dat, gelijk zij door den Heer in God als een heilig en rechtvaardig Vader geloofden, weder anderen door hun woord gelooven zouden, en zie, gelijk de Heer eerst voor zichzelven, en daarna voor zijne reeds geloovige discipelen gebeden had, zoo zegt Hij nu ook, vs. 20: „Ik bid *niet alleen voor dezen, maar ook voor degenen, die door hun woord in mij gelooven zullen;*" opdat zij allen één zijn, gelijkerwijs Gij, Vader! in mij, en ik in u, dat ook zij in ons één zijn." — En met welk einddoel voor oogen wordt door den Heer alzoo gebeden? „*Opdat de wereld geloove* vs. 21, dit is vervolgens vs. 12, *opdat alle vleesch het eeuwige leven hebbe.*

Maar nu bid ik u toch, hoe kan men uit dit gebed van den offeraar gelijk gij het noemt, de leer der verkiezing van de Gereformeerden pogen te beweren. Neen! uit de volheid der liefde zendt God zijnen eenig geboren Zoon tot een zaligmaker der wereld; uit de volheid der liefde zendt de Christus zijne discipelen, en zegt Mark. 16: 15, „Gaat henen in de geheele wereld, predikt het evangelie aan alle creaturen; die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn zal zalig worden, maar die niet geloofd zal hebben, zal verdoemd worden;" en uit de volheid der liefde behooren degenen, die door hun woord in Hem gelooven, en dus ook wij, die gelooven, de menschen te bidden van Christus wege, alsof God door ons bade, wij bidden van Christus wege; „*Laat u met God verzoenen.*"

Als gij nu zegt: „Ik durf God geene ongerechtigheid toe te schrijven om de zonde eenmaal in zijn Zoon te straffen, en ten tweeden in den zondaar, want verzoening en voldoening is bij mij eene zaak," — dan twijfel ik er aan of gij zelf wel begrijpt wat gij zegt. Gaarne stem ik toe, dat de Heer Jezus alles gedaan heeft, wat maar gedaan kon worden om ons te redden; dat Hij in vollen nadruk kon zeggen: het is volbracht; en dat de Allerhoogste over zijn werk zóó voldaan was, dat Hij Hem uit de dooden opgewekt en tot zijn rechterhand verhoogd heeft, en eenen naam gegeven, die boven allen naam is, opdat in den naam van Jezus zich zou buigen alle knie, dergenen, die in den Hemel, die op de aarde en die onder de aarde zijn, en alle tong zou belijden, dat Jezus Christus de Heer is tot heerlijkheid Gods des Vaders; maar de voldoening door den Heer is *niet* hetzelfde als onze verzoening met God; integendeel, hoewel hij alles volbracht heeft — *zijne* voldoening baat niets zoolang *wij* geen gehoor geven aan zijne stem, of aan de stem zijner gezanten, die ons, nadat Hij zijn werk volbracht heeft, blijven toeroepen: „Wij bidden van Christus wege: *laat u* met God verzoenen."

Ook als gij zegt, dat de verkiezing de adem is voor Gods arme volk, dan moet ik alweder dit ten eenenmale ontkennen. De Gereformeerde leer is niet naar het wezen Gods, en ook niet naar de behoefte van den mensch; zij kan dus geene openbaring van God zijn, en is in Gods woord niet te vinden, dan alleen door verkeerde uitleggingen. Zij kan dus onmogelijk verademing geven, maar wel tot onverschilligheid, tot wanhoop of tot valsch vertrouwen leiden. Tot onverschilligheid, door de gedachte: als ik uitverkoren ben, dan zal ik er wel komen, en ben ik niet uitverkoren, dan baat het mij toch niet. Tot wanhoop, door de onmogelijkheid om te weten te komen of men een uitverkorene is. Het is zoo, men poogt bekommerden dan op te beuren door hen te wijzen op bevindingen, die even bedriegelijk en wisselbaar zijn als de toestanden en omstandigheden, en nooit eenige vastigheid kunnen geven.

Wee! der wereld wee! den bekommerde, maar ook wee! het arme volk van God van wege die leer der verkiezing. Ook dit arme volk kan in die leer geene vertroosting vinden. Als zij in verzoeking en strijd zijn, dan geeft niet de verkiezing, maar alleen de liefde en trouw van God gegronde vertroosting; en als zij door zwakheid of onvoorzichtigheid etc. in de zonde gevallen zijn, dan is het alleen door tot hetgeen, waarvan zij uitgevallen zijn, met boete en berouw, met belijdenis, en zoo mogelijk met herstelling van het bedreven kwaad weder te keeren, dat zij vertroosting kunnen vinden. In beide deze gevallen is het door aan de heilige en rechtvaardige liefde Gods in Christus te gelooven, dat zij òf bewaard òf op nieuw vertroost en bemoedigd, maar ook geheiligd kunnen worden.

Ik heb ze gekend, en ken ze nog, goddeloozen, die op hun geloof met de leer der verkiezing steunende, in het ongeloof voortleefden en nog leven, de zonde dienden en nog dienen, en verloren gingen of gaan zullen. Ik ken ze, die, door de leer der verkiezing verleid, zich voor het oog en oor van menschen zeer vroom weten aan te stellen en uit te drukken, maar in het geheim in de zonde van leugen, bedrog laster en verguizing etc. etc. voortleven, en op hun ijdel gezwets over de verkiezing, en de ervaringen van hun beschuldigend geweten en hunne valsche tranen etc. bouwende, anderen die in geloof leven en in de heiligheid najagen van hoogmoed en eigengerechtigheid beschuldigen, verketteren en verdoemen, alsof geloof en deugd te veroordeelen waren.

Hoe geheel anders zou het zijn, als men, in de heilige en rechtvaardige liefde van God geloovende, zich altijd met het Lam bezig hield, dat geslacht is om ons met God te verzoenen, en als men met

God, dat is, met Zijne heilige en rechtvaardige liefde verzoend zijnde; zich daaraan overgegeven hebbende, er naar streefde om volmaakt te zijn gelijk onze Vader, die in de hemelen is, volmaakt is! Gods genade is de vertroosting, èn voor het arme zondaarshart, èn voor het arme volk des Heeren; en Zijne heiligheid en rechtvaardigheid is het streven van den boetvaardigen zondaar, zoowel als van den oprecht geloovigen Christen. Voor beiden is het ware vreugde en zaligheid zichzelven te verliezen in den oceaan van Gods liefde en heiligheid; maar de Gereformeerde leer der verkiezing, gelijk zij den zondaar onverschillig en den zoekende wanhopig maakt, zoo maakt zij de meesten van de zoogenaamde geloovigen roekeloos, den geleerden in die heidensche filosofy hoogmoedig en bitter, en het woord der genade krachteloos om tot geloof en heiligheid en toenemende kennis van de onnaspeurlijke liefde Gods in Christus Jezus te leiden. Het is althans mijne onwrikbare overtuiging, gegrond op het woord van God, en op mijnen omgang met de oprechte geloovigen in Jezus onder de belijders van die leer, dat zij de vertroosting en zaligheid die zij genieten *niet aan die leer*, *maar* niettegenstaande die leer, *aan hun geloof in Gods genade in Christus, en aan eenen nederigen en Godzaligen wandel te danken hebben.*"

Wil hierover eens met ernst nadenken.

Op uwe vraag: „Hoe komt het dat de algemeene verzoeningdrijvers weigeren den kinderen het verbondsteeken toe te dienen, daar de bijzonderen allen doopen, hoop ik op een volgende keer mijne gedachten mede te deelen. Wees intusschen onzen heiligen en rechtvaardigen Vader in Christus bevolen, en geloof mij te zijn,

UEd. Dw. dienaar en br. in Jezus,

H. Z. KLOEKERS.

GEDACHTEN.

Wij moeten altijd bedenken, dat het de zonde is, die door God gehaat wordt, en dat daartegen het geheele woord van God gericht is.

Alle zonde in den menschelijken geest heeft de kracht der hel in zich en trekt er onophoudelijk heen als naar hare eigene plaats.

JOHN SMITH.

De grootste zonde is in de zonde voort te gaan. Want waar de gewoonte om te zondigen sterker wordt, daar wordt het geweten zwakker: het is gemakkelijker eene vonk te blusschen dan een vuur.

WARWICK.

Gij moet de zonde dooden of zij zal u dooden.

LUTHER.

Het is eene ongelukkige verdeeling, die er gemaakt is tusschen geloof en werken. Hoewel ik ze in mijne gedachten kan scheiden, even als het licht en de warmte van eene kaars, weet ik toch dat beide verdwenen zijn als de kaars uitgebluscht is; de een blijft niet zonder den ander; zoo is het ook met geloof en werken.

JOHN SELDEN.

DE ONVRUCHTBARE VIJGENBOOM.

In 's wijngaards grond, en vruchtbaar land,
Stond de eed'le vijgenboom geplant,
Verpleegd door zonneschijn en regen;
Zijn takken waren breed en groen,
En uit het weeldrig loover toen
Woei bloesemgeur het windjen tegen.

En telkens als de wijnoogst kwam,
Weerschitterde die fiere stam,
Gewiegd door streelende oosterluchten;
Zijn twijgen waren vol en schoon,
Maar hem ontbrak de beste kroon —
Zijn bloeisel loog: hij droeg geen vruchten.

„Drie lange jaren achtereen
„Zoek ik naar vrucht en vond er geen!"
Dus liet des meesters spijt zich hooren,
„Ondankbre, met uw trotsche blaân:
„De bijl zal u aan splinters slaan:
„Waartoe den kostbren grond verloren!

Daar bad de trouwe gaardenier:
„Och Heer, laat hem dit jaar nog hier!
„'k Wil hem verplegen dubbel teeder!
„Een zomer nog, en — 't najaar koom!
„Indien hij draagt, gij wint den boom —
„Zoo niet, gij houwt hem namaals neder."

Hoelang mijn hart! hoelang mijn geest!
Is niet die boom uw beeld geweest?
Gij prijkt met groen gebladert en bloemen,
U blonk Gods vriendelijk aangezicht,
U schonk hij dauw en zonnelicht,
Maar gij, kunt gij uw vruchten roemen!

Hoe vaak heeft Jezus' smeekgebed
U van den slag des doods gered,
Om alle mid'len te beproeven!
Genot en tranen, vreugde en pijn,
Hoelang wilt gij uw God bedroeven?

Leer o mijn ziel, wat Hij begeert,
Geen mond die Hem met klanken eert,
Maar vruchtbaarheid van hart en leven,
Wie Jezus kent, volge Jezus na,
De Heiland slaat hen zeegnend ga,
Wier werken hem getuignis geven.

R. M. CHEINE.

GEMEENTE NIEUWS.

GRONINGEN. De Gemeente is, over 't algemeen welvarende. Is er nog veel te bidden en te arbeiden tot opbouwing en heiliging der Gemeente, en ter bevordering van hare werkzaamheden en uitbreiding, de Heer geeft ons dagelijks ook nog veel dankensstof. Sedert onze laatste mededeeling werden 2 zusters door den doop met de Gem. vereenigd, en eene zuster heeft zich nu weder aangemeld om zich tot Christus dood te laten doopen.

Een jonge broeder is door den dood van ons weggenomen, maar deze, voor de grootste massa der menschen een koning der verschrikking, verschrikte hem niet meer, omdat Hij geloovig zag op Hem, die dood en hel verwon.

BUITENLANDSCH GEMEENTENIEUWS.

Het is verblijdend te vernemen, dat ook in het buitenland de arbeid der broederen gezegend wordt. Wij ontleenen aan „Der Wahrheitzeuge," het orgaan der Duitsche Baptisten, het volgende:

NIEUW-DANTZIG (Zuid-Rusland). „De Heer heeft groote dingen bij ons gedaan, dies zijn wij verblijd." Deze woorden van den Psalmist drukken wel het best de gevoelens der Gemeente uit, met het oog op den rijken zegen, dien zij gedurende de eerste helft dezes jaars ontving.

De zeer geringe aanwas der Gemeente, sedert hare oprichting in het jaar 1875, was oorzaak, dat ons niet zelden de smaadrede tegen klonk: „Met de Baptisten zal het weldra gedaan zijn, want die er zijn sterven weg en anderen komen er niet bij!" Ook wij kwamen zelfs in de verzoeking om zulks te gelooven, maar toen kwam de Heer ons verblijden met nieuw opwekkingsleven in Zijn werk. De gebedsweek bij den aanvang dezes jaars, die volgens het program der Evangelische alliantie gehouden werd was zoo gezegend, dat reeds in de eerste dagen honderde menschen tot gemeenschappelijk gebed vergaderden, en dat niet ééne, maar drie en een halve week volhielden. Over het geheel kan gezegd worden, dat de Gemeente iets dergelijks nog niet had beleefd. Zulk een drang tot gebed, zulk smeeken om erbarming als we toen vernamen, is eenig in onze ervaringen. 6, 8, 10 bidders verhieven somwijlen te gelijk hunne stemmen. Sommigen moge dat vreemd schijnen, maar men stelle zich dan voor eene schare van 200 begeerige zielen, die iederen avond samenkwamen om te bidden en allen aan de beurt wenschten te komen om hunne harten uit te storten; en dat in een tijd van ongeveer 2 uren. Dat de Heere die ernstige, geloovige gebeden met verhooring wilde kroonen, kan wel het beste blijken uit de vele zielen, die door de genade Gods verlost werden, wier getal boven de 150 gaat. 146 dier nieuwe bekeerden verklaarden zich bereid om zich door den H. Doop met de Gemeente te vereenigen.

De vooruitgang in onzen arbeid verwekt natuurlijk ook nijd en vijandschap bij hen, die Jeruzalems geluk niet zoeken. Wij kunnen dit echter rustig dragen, als de Heer Zion maar bouwt. Ook drie uitgeslotene leden mochten wij met verootmoedigde harten in de Gemeente terug zien keeren.

Voor al deze genade wonderen, zij den grooten Redder van zondaren alle eer gebracht.

BERICHTEN.

Wegens plaatsgebrek moet het vervolg op ons voorstuk „Bespiegeling over de Verlossing" tot het volgend No. blijven liggen.

ONZE ALMANAK.

't Voornemen bestaat ons Jaarboekje voor 1884 te versieren met een Portret van wijlen Dr. J. E. FEISSER, met een daaraan toegevoegde levensschets van ZEd.

Dr. Feisser; wie was dat? Zoo vragen wellicht de meesten onzer lezers. Ja zelfs vele leden onzer Gemeenten. Hij was het door God uitverkoren werktuig om de, onder de asch der kerkleer bedolven waarheid van den doop der geloovigen en de gemeenschap der heiligen naar de Schrift, in Nederland weder op den kandelaar te plaatsen. In Gods leidingen met dezen zoo schranderen als godzaligen man, zien wij het begin van dat werk des Heeren, wat wij nu aanschouwen mogen en zich steeds zien uitbreiden in de Gemeente van Gedoopte Christenen in ons Vaderland.

Wij vertrouwen, dat deze mededeeling onzen vrienden zal verblijden.

De kosten der uitgave echter worden hierdoor aanzienlijk verhoogd; wij dienen dus op middelen te peinzen om die te bestrijden, en daartoe roepen wij bij dezen de krachtige medewerking onzer bondgenooten in.

De Almanak van dit jaar had, hoewel de samenstellers alles gratis deden, een tekort, — hoe nu bij meerdere uitgaven dit, zoo mogelijk, te verhoeden.

Bekrimping van den inhoud? Maar dit gaat niet. Er moet ook nu een flink mengelwerk in gevonden worden, en in het andere kan geen bekorting, wijl de Almanak dan onbruikbaar wordt. Alleen de watergetijden, als minder vereischt voor onze lezers, denken wij achterwege te laten.

Prijsverhooging dan? Maar ook dat zou niet in den smaak vallen.

Er is een andere weg op.

De prijs van 25 cent blijft onveranderd. De omvang van het boeksken blijft ruim 100 bladzijden. Het portret moet goede lithographie zijn. Maar er moet het dubbele getal Exemplaren van vroeger geplaatst worden. Dit is mogelijk, wanneer al onze vrienden inliggende lijst ter hand nemen en daarmede werken. *Mogen wij U daartoe bij dezen vriendelijk verzoeken?*

Wij rekenen in dezen arbeid vooral op de jongelingen, jongedochters en kinderen der Gemeente.

De Heer gebiede op ons pogen genadiglijk Zijnen zegen, tot verbreiding der waarheid, die naar de godzaligheid is.

Opgaven worden ingewacht bij den administrateur

J. HORN, te SNEEK.

Advertentiën.

Heden overleed in de troostvolle verwachting des eeuwigen levens, onze geliefde Zoon

MARINUS LAMBERTUS,

in den nog jeugdigen leeftijd van bijna 18½ jaar.

De wetenschap van een zalig wederzien, bij onzen verheerlijkten Heiland, is als balsem voor onze verwonde ouderharten.

GRONINGEN, 12 Sept. 1883.

J. VOORHANS.
A. VOORHANS—DE ROOS.

ZUSTERS DER GEMEENTE!

Een broeder, een werkman, weduwnaar met 6 kinderen, waarvan de jongste 5 en de oudste 13 jaar is, zoekt op 12 November of eerder

een Huishoudster.

Inlichtingen worden verstrekt door J. HORN te Sneek.

JAARBOEKJE VOOR 1884,

UITGEGEVEN

DOOR DE UNIE VAN GEMEENTEN VAN GEDOOPTE CHRISTENEN IN NEDERLAND,

Versierd met het Portret van wijlen

Dr. J. E. FEISSER.

Behalve een levensschets van Dr. FEISSER zal dit boeksken, van ruim 100 bladzijden, bevatten een zooveel mogelijk volledige Almanak en een degelijk mengelwerk.

PRIJS 25 CENT.

Bestellingen worden aangenomen bij alle Voorgangers der Gemeenten, bij alle Boekhandelaars en bij

Uw Dw. dienaar,
J. HORN, te SNEEK.

SNELPERSDRUK VAN J. J. WIARDA, TE SNEEK.

N°. 22. 15 OCTOBER 1883. 2de Jaargang.

DE CHRISTEN,

MAANDBLAD,

UITGEGEVEN DOOR DE

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

DIT BLAD VERSCHIJNT EENS IN DE MAAND.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

ABONNEMENTSPRIJS:

Per jaar, franco per post . . . . *f* 1.00.
Enkele nummers . . . . „ 0.10.

Bijdragen en Ingezonden Stukken
WORDEN FRANCO INGEWACHT BIJ DE REDACTIE,
Adres: H. Z. KLOEKERS, te Nieuwe Pekela.

ADVERTENTIËN AAN DEN DRUKKER.

ADVERTENTIEPRIJS:

Een tot vijf regels . . . . *f* 0.50.
Elke regel meer . . . . „ 0.05.
Groote letters naar plaatsruimte.

EENE BESPIEGELING OVER DE VERLOSSING.

(*Vervolg.*)

Tot nog toe waren de Israëlieten slechts weinig met de eigenschappen van „Ik ben," behalve met die van Zijne almachtige kracht en goedheid, bekend, en Zijne goedheid kenden zij enkel als geopenbaard aan hen als eene bizondere, van alle volken onderscheiden, en door Hem begunstigde natie. Door de wetgeving wisten zij, dat God vereering en gehoorzaamheid jegens Zich zelven, en rechtvaardigheid van den eenen jegens den anderen onder hen verlangde; maar zij wisten nog niet, dat Zijne natuur van alle zedelijke besmetting van hart en leven zoo afkeerig was als zij is, en deze kennis konden zij uit zichzelven niet bekomen, gelijk wij vroeger reeds gezien hebben.

Ook konden zij die wetenschap van andere volken niet leeren, want de Egyptenaren, onder welke zij geleefd hadden, en die als de meest beschaafde natie mochten aangemerkt worden, waren afgodendienaren, in hunnen afgodendienst beestachtig, en de Israëlieten hadden ten dien aanzien wel veel kwaads, maar niets goeds geleerd, gelijk de eerste daden van ongehoorzaamheid na hunne verlossing duidelijk te kennen geven. Immers het gouden kalf, dat voor hen opgericht werd, bedoelde niet om hen van Jehovah afvallig te maken, integendeel, toen het gemaakt en opgericht was, liet men uitroepen. „Dit zijn uwe goden, Israël! die u uit Egypteland opgevoerd hebben." En toen het feest der inwijding van dit beeld door Aäron aangekondigd werd, werd het niet het feest van Isis of Osiris geheeten, maar zeide hij: „Morgen zal *den Heere* een feest zijn." Ex. 32: 4, 5. Zij offerden derhalve aan Jehovah, maar het was de onheilige en ontuchtige vereering der Egyptenaren, die Hem toegebracht werd, en daarin toonden zij duidelijk genoeg hunne onkunde aangaande de heiligheid van het wezen huns Gods, zoowel als de verdorvenheid hunner harten.

Het was derhalve noodzakelijk, ten einde eene rechte gezindheid des harten in hunne aanbidding te verwekken, dat de Israëlieten door andere middelen met de heiligheid Gods bekend gemaakt werden, en de vraag is nu op welke wijze dit geschieden kon. Als het bewezen kan worden, dat er slechs één weg is langs welken dit doel, naar den aard van den menschelijken geest, bereikbaar is, dan mogen wij zeer zeker besluiten, dat die weg door Jehovah gevolgd zou worden.

Welnu, kennis wordt alleen verkregen door middel van de zintuigen. Wat ook ooit door bespiegelende wijsgeeren over aangeboren denkbeelden moge gezegd zijn, allen komen toch daarin overeen en stemmen toe, dat de kennis, die verkregen wordt, alleen door een van de vijf zintuigen of het gebruik daarvan wordt verkregen. Door de zinnen wordt het bestaan van uitwendige voorwerpen aan den geest mede gedeeld, en de eenvoudige indrukken daardoor verkregen zijn de stof voor overweging, vergelijking en scheiding.

De etymologie der Hebreeuwsche taal, zooals die door Mozes geschreven en door de Israëlieten gesproken werd, geeft ons een belangrijk voorbeeld van den oorsprong van de weinige afgetrokken denkbeelden, waarmede zij bekend waren. Die afgetrokken denkbeelden kunnen in de meeste gevallen worden afgeleid van de voorwerpen of omstandigheden, die haar veroorzaakten. Zoo was het denkbeeld van kracht afgeleid van den *hoorn* van een dier; want het zelfde woord, dat een hoorn beteekent, beteekent ook kracht, en kan op beide wijzen vertaald worden, al naar dat de zin het vereischt. Het denkbeeld werd oorspronkelijk overgebracht door het oog, dat door waarneming bemerkte, dat de kracht van het dier door zijne hoornnen werd uitgeoefend. De kracht daardoor, en vooral wanneer het dier verwoed was, uitgeoefend, was de grootste, die onder hunne aandacht viel en somtijds waren de gevolgen van de aanwending dier kracht waarlijk verschrikkelijk. Vandaar dat de hoorn spoedig het beeld werd om kracht aan te duiden, en toen het denkbeeld eenmaal bestond en in hunne gedachten eenen bepaalden vorm had aangenomen, konden zij het gebruiken voor elk voorwerp, dat op de lichamen, of voor elke gewaarwording, die op den geest der menschen eenen krachtigen invloed uitoefende. Dit denkbeeld werd eveneens verwekt door de *hand*, omdat de mensch daardoor zijne macht uitoefent. Hetzelfde woord hand duidt het voorwerp aan èn het denkbeeld, dat er van afgeleid werd; bijv. „Dood en leven zijn in het *geweld* der tong" luidt letterlijk in het Hebreeuwsch: „Dood en leven zijn in de *hand* der tong". — Het licht der zon is in het Hebreeuwsch gelijkluidend met *geluk*, en het denkbeeld van geluk werd verwekt door de aangename gewaarwordingen, die door het zonlicht veroorzaakt werden; en veroorzaakt zijnde, werd het toegepast op dezelfde of dergelijke gewaarwordingen, die door andere oorzaken verwekt werden. — Het denkbeeld van oordeel of rechtvaardigheid is afgeleid van een woord dat *snijden* of *verdeelen* beteekent. Wanneer de vroegere jagers een hert of ander dier gedood hadden, dan werd het vleesch daarvan aan stukken gesneden en verdeeld onder degenen, die mede op de vangst geweest waren, en zoo werd het snijden en verdeelen van het gevangene de eerste aanleiding om het belangrijkste denkbeeld van rechtvaardigheid te doen ontstaan. — Nog andere voorbeelden zouden kunnen worden aangehaald; maar deze zullen voldoende zijn om te toonen op welke wijze de abstrakte, dat is de afgeleide of de afgetrokken denkbeelden onder de Hebreën ontstaan zijn, en dat elk ander verstandsbegrip oorspronkelijk veroorzaakt is geworden door den een of anderen indruk, dien de voorwerpen en hunne werkingen op de zintuigen uitoefenden.

Voorts, alle denkbeelden van meer of meest volmaakt kunnen eenig en alleen veroorzaakt worden door vergelijking. Dit voorwerp is schooner, reiner enz. kan alleen gezegd worden van een voorwerp, dat, in vergelijking van een ander, dit laatste in schoonheid en reinheid overtreft. Door trappen van vergelijking, waarvan elke laatste de voorgaande in schoonheid, reinheid enz. overtreft kan eindelijk een denkbeeld van den hoogsten trap van schoonheid en reinheid enz. verkregen worden. Zoo kan de eene bloem schoon, eene andere schooner, en de roos de schoonste bloem geheeten worden, en het denkbeeld van de schoonheid van de roos als boven alle bloemen verheven zou dus verkregen zijn. Hiermede is niet gezegd, dat de roos op zichzelven, en zonder vergelijking, niet schoon zou zijn; maar dat het denkbeeld van hare meest verheven schoonheid door vergelijking was verkregen, — en dat denkbeeld kon op geene andere wijze verkregen geworden zijn.

Met deze beginselen voor ons keeren wij thans terug tot de vraag. *Hoe kon het denkbeeld van Gods heiligheid, of zedelijke reinheid den Israëlieten worden medegedeeld.*

Vooreerst merken wij op, dat er in de stoffelijke wereld geen voorwerp gevonden wordt, dat, op zich zelf beschouwd, den menschelijken geest eenig denkbeeld van Gods heiligheid kon geven; ten tweeden, dat dat denkbeeld aan den geest moest worden aangebracht door middel van de zintuigen, en de werking van den geest, die er op ingericht was om dat denkbeeld te verwekken; en ten derden, dat die werking moest bestaan in eene hoeveelheid van vergelijkingen.

Slaan wij nu het oog op de overeenstemming van deze beginselen, gegrond op de wet van ons denken, en op het stelsel door God gevolgd om de Israëlieten in de kennis van Hem te onderwijzen.

De dieren van Palestina werden op Gods bevel in reinen en onreinen verdeeld. Op deze wijze werd een onderscheid gemaakt, en de eene soort werd geacht, in onderscheiding van de andere, van reinêren en beteren aard te wezen; van deze soort, afgezonderd als reiner dan de andere, werd weder een afzonderlijk dier gekozen om den Heere ten offer gebracht te worden. Immers, dat offer moest niet alleen van de reine soort genomen worden, maar op zijne beurt weder zijn — zonder eenig gebrek. Zoo was dus het offer niet alleen reiner door zijne soort, maar ook reiner dan de andere dieren van dezelfde soort.

De Israëlieten waren van de andere volken afgezonderd, maar werden bij de instelling van den tabernakel dienst niet waardig geacht om hunne eigene, door God als rein, aangewezene offerdieren Hem ten offer te brengen. Zij moesten geofferd worden door eene klasse van menschen, die van hunne broederen afgezonderd, gereinigd en alzoo voor dien dienst aangewezen werd, en niemand van dezen mocht tot het altaar naderen, wanneer te eenigertijd eenig gebrek in hem gevonden werd.

Op deze wijze werd het denkbeeld van reinheid door twee zaken voor hunne aandacht gebracht en gehouden: de afgezonderde en gereinigde priester, en het afgezonderde en gereinigde dier; en deze waren steeds voor hunne aandacht en bij het offer aanwezig.

Ja, zelfs dan, wanneer de priesters en het offer gereinigd waren, en alzoo het denkbeeld van volkomen reinheid langs verschillende trappen van vergelijking op het offer gevestigd was, mocht, — ten einde de reinheid van God tegenover de hoogst mogelijke reinheid van het aardsche, en als boven alles verheven, voor te stellen — noch priester, noch offer, noch offeraar in Zijne tegenwoordigheid verschijnen, maar allen en alles moest buiten het heilige der heiligen en in de verschillende voorho-

ven blijven of verricht worden, terwijl slechts éénmaal in het jaar aan den Hoogepriester toegang tot het Heilige der heiligen werd verleend, en wel om verzoening te doen voor zijne eigene en des volks misdaden. Op deze wijze werd het karakter van God, door vergelijking als in reinheid oneindig ver boven hen en hunne offers verheven, voor hunne aandacht gebracht en gehouden.

Maar niet alleen in de offers, — de geheele Levitische bedeeling, in al hare vormen, was van het denkbeeld van reinheid doorweven. — Het leger werd gereinigd, het volk werd gereinigd; alles werd gereinigd en herhaaldelijk gereinigd, en elke reiniging was er op ingericht om het denkbeeld van reinheid te versterken tot dat het, gelijk zoovele stralen der zon, tot een middelpunt vereenigd, het denkbeeld van de uitnemendste reinheid des Allerhoogsten bekomen had, en dewijl het denkbeeld van God, als zijnde dat van een oneindig machtig en goed wezen bij hen bestond, zoo moest de reinheid als een karaktertrek of hoedanigheid van dat wezen natuurlijk het karakter van *zedelijke reinheid* of *heiligheid* aannemen. Op deze wijze leerden zij in de taal der H. Schrift, *dat God te rein van oogen* was om het kwade te kunnen aanschouwen.

Het bewijs, dat het denkbeeld van zedelijke reinheid op deze wijze in den geest der Israëlieten geplant werd, berust echter niet alleen op deze bespiegeling, maar wordt ook door vele uitdrukkingen der Heilige Schriften geleverd. Zulke uitdrukkingen vinden wij, zoowel bij de schrijvers van van het Oude als bij die van het Nieuwe testament. Wij willen ons echter met slechts éene verwijzing naar den brief aan de Hebreën vergenoegen. Deze gansche brief toch is eene apostolische voorstelling van de geestelijke strekking der Oude bedeeling, en als de schrijver zegt 9 : 23: „Zoo was het dan noodzaak, dat wel de voorbeeldingen der dingen, die in de hemelen zijn, door deze dingen gereinigd werden, maar de hemelsche dingen zelve door betere offeranden dan deze," dan is de eenvoudige uitlegging daarvan, dat al de deelen, en derhalve het geheel der Levitische bedeeling, afbeeldingen waren, die tot de zinnen spraken; afbeeldingen van hemelsche dingen; en dat de reiniging van die afbeeldingen heenwezen op de reinheid der hemelsche dingen, die reiniging en reinheid van den mensch vereischten, eene *innerlijke* reinheid, geopenbaard door den wil, en de opoffering van alles, ook van het eigen leven 10 : 10 in den strijd tegen de zonde en voor reinheid en heiligheid, naar de reinheid en heiligheid des Allerhoogsten.

Bovendien hebben wij het bewijs, dat het denkbeeld van volmaakte zedelijke reinheid, in verband met het denkbeeld van God alleen door de Joodsche bedeeling verwekt en verspreid is geworden. Het Hebreeuwsche woord קדש *kodush* werd door hen gebruikt om het denkbeeld van heiligheid uit te drukken, zooals dat *door den tabernakeldienst* ver. wekt was. De eigenlijke beteekenis van dat woord is *rein, rein zijn, gereinigd tot heilig gebruik*, Het woord dat zoo ontstond, en deze beteekenis heeft, wordt in de Schrift gebruikt om de zedelijke reinheid of heiligheid van God uit te drukken, bijv. Lev. 20 : 3, שם קדשי *„mijn heilige naam."* In het Grieksch wordt dit woord overgebracht door Αγιος *agios*, maar het hebreeuwsche denkbeeld is aan dit woord verbonden geworden. In onzen eigen Bijbel is dit Grieksche woord weder door *heilig* vertaald, terwijl het Hollandsche woord *geheel* in dezen zijne oorspronkelijke beteekenis verloren en evenals het Grieksche woord de beteekenis van het Hebreeuwsche woord overgenomen heeft, zoodat ons denkbeeld van de heiligheid Gods hetzelfde is als dat, hetwelk door de Levitische bedeeling onder de Joden veroorzaakt werd.

Het denkbeeld van Gods zedelijke reinheid was derhalve door de Mozaische bedeeling op eene wijze, geheel en al overeenkomstig hare instellingen en de vatbaarheid van den menschelijken geest verwekt geworden, en dit zelfde denkbeeld is van het Hebreeuwsch door het Grieksch tot onze eigene taal doorgedrongen, en daar is, voor zooverre wij weten, geene taal in de geheele wereld, die het zuivere denkbeeld van Gods zedelijke reinheid wedergeeft gelijk dat plaats vindt door de instellingen, welke God door Mozes gegeven heeft.

Door de filosofie, de filologie en de geschiedenis is derhalve bewezen, dat het ware en noodzakelijke denkbeeld van Gods heiligheid, door de „voorbeelden" van de Levitische bedeeling ontwikkeld is, en dat dit denkbeeld in den aanvang op geene andere wijze zou hebben kunnen ontwikkeld worden.

Wordt vervolgd.

VOLHARDING.

In de geschriften van Dr. Gardiner Spring lezen we: „Spoedig nadat mijn Broeder Samuel eene hoop begon te koesteren, dat hij den Zaligmaker gevonden had, was hij op zekeren dag in gesprek met onze moeder, en gaf haar eene mededeeling van zijne ervaringen. Zij luisterde met belangstelling en eindigde het gesprek met de opmerking: „Elke christelijke deugd, behalve éene, heeft een valsch namaaksel. Gij kunt lief hebben, maar het kan eene zelfzuchtige liefde zijn. Gij kunt geloof hebben, maar het kan een geloof zijn, dat siddert. Gij kunt hoop en blijdschap hebben, doch zij kunnen valsch zijn. Éene genade is er echter, die gij niet vervalschen kunt." „En welke is die, moeder"? „De genade der volharding, mijn zoon!„

Volharding is eene genade. Het is een gave van God, maar een gave, die, gelijk liefde en geloof, moet gezocht worden. Zij wordt verkregen door gebed. Gelijk andere christelijke deugden, kan ze door oefening groeien. Satans hoofddoel is, den Christen nalatig te maken in het volharden in 't gebed, in godsdienstoefeningen, in geloof, hoop en liefde. Dit beproefde hij met Job. En in Job's volharding te toetsen, werd hem toegelaten dien heiligen man een tijdlang te ziften. „Geef uw vertrouwen en hoop op God op; wat gewin geeft u uw vroomheid; wandel niet langer op den weg der gods vrucht." Zoo sprak Satan, toen de kastijdingen des Heeren hem troffen en hij van elke vertroosting verstoken was. Maar Job volharde tot het einde zijner beproefing en werd daardoor een dierbaar voorbeeld, om al Gods lijdende kinderen te bemoedigen.

Tot de Gemeente te Smyrna werd de vermaning gericht: „Zijt getrouw tot den dood, en ik zal u de kroon des levens geven." Tot den dood toe moeten wij volharden. Er is geen oogenblik, waarin de krijgsknecht van Christus zich veilig kan gevoelen en niet op de wacht behoeft te staan. Zelfs aan den oever der Jordaan treedt hij op 's vijands grondgebied. Een beproefd dienstknecht Gods, hoe lang hij ook volhard moge hebben, mag niet gaan denken, dat hij buiten gevaar is. Bijna veertig jaren lang leidde Mozes Israël en verrichtte zijn taak zoo uitstekend, dat hij gedurig de goedkeuring van Jehovah ontving. Zijn geduld werd beproefd door de menigvuldige murmureering en wederspannigheid des volks. Zijne zachtmoedigheid werd luisterrijker met de jaren. Wie zou denken, dat zulk een dienstknecht Gods kon struikelen, ja vallen? En toch, in het laatste jaar van den tocht door de woestijn, in 't gezicht van Kanaän, werd hij toornig door den twist bij Meriba en sprak onbedachtzaam met zijne lippen. Hij, die volhard en zijn drift beteugeld had gedurende veertig jaren lang, bezwijkt eindelijk, en verliest zijn leven. En in de geschiedenis van vele uitnemende menschen vinden wij, dat zij, na jaren van volharding, in pijnlijke dwalingen of ergelijke zonden vielen. Davids zonde van overspel werd bedreven, toen hij vijftig jaren telde. Hiskia had vijf-en-twintig jaren in de vreeze des Heeren geregeerd, toen hij den misstap beging van de grootheid zijns koninkrijks te toonen aan de gezanten uit Babel. "Die meent te staan, zie toe, dat hij niet valle." Zoekt de genade der volharding. Het is in het geestelijke, gelijk in het natuurlijke, langdurige arbeid brengt de vrucht. Ouders, leeraars, zondagschoolonderwijzers en alle arbeiders in den wijngaard des Heeren hebben beproefd om te volharden. Ontmoedigingen zijn bijna talloos; de grootste van alle is de tegenstand van hen, die ons behoorden te steunen. De arbeid schijnt vruchteloos te zijn en het hart roept om een teeken van vruchtbaarheid te zien. Doch wij moeten aan het werken blijven. De zegen licht aan 't einde.

In een goddelooze buurt te New York richtten eenige vrome mannen een bidstond op. Eén man leidde die vergaderingen gedurende twintig jaren. Menigmaal was hun getal niet grooter dan dat, hetwelk de Heere Jezus beloofd heeft met Zijn tegenwoordigheid te zullen vereeren. Deze man werd van zijn post opgeroepen zonder eenige vrucht zijner volharding te zien. Een ander nam zijn plaats in en dat kleine getal bad nog tien jaren langer. En nog scheen de Hemel van koper en de aarde van ijzer te zijn. Doch toen begon de zegen te komen en vloeide steeds als een altijd breeder wordende bergstroom voort. Opwekking volgde na opwekking. In weinige jaren werden er honderden bekeerd in die buurt. De oude gemeente werd versterkt en een nieuwe gevormd, en tien jonge mannen, kinderen der opwekking, werden gezanten des kruizes in de vier hoeken der aarde. Het was de vrucht van langdurige en blijvende volharding. Iemand zeide eens in een gezelschap: „Ik bad achttien jaar, om de bekeering mijner vrouw, en toen werd zij een belijdende christin. Sedert dien tijd hebben we samen gebeden om de bekeering onzer kinderen. Deze gebeden zijn van tijd tot tijd verhoord, zoodat nu allen hope op Christus gekregen hebben."

„Ziet de landman verwacht de kostelijke vrucht des lands, lankmoedig zijnde over dezelve, totdat het den vroegen en spaden regen zal hebben ontvangen. Weest gij ook lankmoedig, versterkt uwe harten, want de toekomst des Heeren genaakt!" Jac. 5 : 7, 8.

't Z. V. D. S.

EEN NIEUWE GEMEENTE.

......gebouwd tot een geestelijk huis. 1 PETR. 2 : 5.

Te midden van de teekenen der tijden, die den geloovigen den dag van 's Heeren toekomst als zeer nabij verkondigen, is als hoogstmerkwaardig te beschouwen, dat allerwege onder de verlosten des Heeren de behoefte ontwaakt om uit den gemengden toestand te worden verlost, waarin onschriftuurlijke kerkstelsels of een hooggeroemde vrijheid, die naar waarheid bandeloosheid moet heeten, hen bracht.

Zoo ging het ook eenige broeders en zusters in Hoorn en het nabij gelegen Berkhout.

Meer dan 3 jaren dorstten zij naar gemeentelijk leven, spraken hierover dikwijls samen, en brachten die behoefte meermalen voor den Heer.

Doch welken weg in te slaan om het begeerde te verkrijgen? Zie, dat was de vraag, die hen lang bezig hield.

Veel en velerlei waren de antwoorden en raadgevingen hen op die vraag gegeven, desniettemin kon geene van die hen tot een besluit leiden.

Toch lag het antwoord voor de hand, maar zij behoefden iemand, die er hen opmerkzaam op maakte.

Het antwoord wat ons als naar waarheid voorkwam was: „Tot de wet en tot de getuigenis," „Terug naar Gods woord," en het werktuig, dat de Heer daartoe gebruikte was br. Horn van Sneek, die meermalen met zegen onder ons werkzaam geweest was, en zelfs voor sommigen onzer het middel geweest is hen tot Christus te leiden.

Van het gebied van „eigenwillige godsdienst" en vleeschelijke redeneeringen keerden wij terug tot de eenvoudigheid der schrift, en ziet, alles was zonneklaar. Wij zagen, dat de gemeente er was, en wij ze dus niet behoefden te *maken;* dat de Eenige, die daarop recht had, n.l. de Heer der Gemeente zelf, in Zijn woord de verordeningen dienaangaande gegeven had, en ons het zalig voorrecht bleef niet langer te redeneeren, maar dankbaar te aanvaarden.

Hoe duidelijk werd ons, dat de orde Gods in Zijn woord voor den zondaar is: door het Evangelie tot het geloof; door het geloof tot den doop; door den doop tot de Gemeente, en in de Gemeente de gemeenschap der heiligen door doop en Avondmaal. 't Werd ons duidelijk, dat de in den Heer geloovende tot één lichaam behoorden gedoopt te worden, en de tot één lichaam gedoopten zamen, tot onderlinge versterking van het in den doop gesloten verbond, met den Heere en met elkander, het verbondsmaal hadden te vieren. De gemeente alzoo, de vergadering der tot den Heer en Zijne Gemeente gedoopte geloovigen, en wat daarbuiten lag — eigenwillige godsdienst.

Reeds dit licht gaf blijdschap, en de begeerte kreeg een vast punt werwaarts zij zich richtte.

In dier voege liepen nu ook onze gesprekken; maar ziet, ook dat bracht ons niet verder, tot een onzer ons uit ons gepraat deedt opschrikken door te zeggen: „Broeders! ik laat mij doopen." Toen begrepen wij, dat er gehandeld moest worden en wij schreven aan broeder Horn hoe onze begeerte kon vervuld worden.

Pas was ons besluit gerijpt of vleesch en bloed deed zich gelden, en in dien kamp moest Adam *sterven* zou er van *begraven* sprake kunnen zijn.

Een zuster, die mede tot het besluit, om zich te laten doopen, gekomen was, ontmoette geweldigen tegenstand van haren man, een broeder zijnde; zoo zelfs, dat hij haar dreigde haar te zullen verlaten, bij aldien zij zich liet doopen. Zijne bedreigingen echter kwamen te laat, zij was gestorven en daarom onbewegelijk. De kalme standvastigheid zijner vrouw bracht hem op de kniën. Hij riep tot den Heer haar de oogen te openen, of, indien hij dwaalde, dat God het hem mocht doen zien, en ziet, op dat eigen oogenblik verhoorde de Heer dat

gebed; [illegible] op, de wolf werd een lam en vuriger dan iemand onzer begeerde hij den doop.

Als tusschen twee haakjes bevelen wij met het oog op het voorgaande, allen kinderen Gods, die tegen deze ordinantie des Driemaal Heiligen strijden aan, liever biddende Gods wil te beproeven, dan bevonden te worden tegen God te strijden.

Een andere broeder ondervond tegenstand bij zijn oude vrome moeder, doch ook deze hindernis nam de Heer genadig weg.

Inmiddels ontvingen wij antwoord van br. Horn. Hij stelde ons voor naar Sneek te komen, waar de Gemeente ons met blijdschap wilde ontvangen; kon dat niet, dan wilde hij beproeven of de doop ook kon plaats vinden te Amsterdam, nu br. Van Meerloo en zijn Evang. vrije Gemeente aldaar, ook eenige weken geleden tot de gehoorzaamheid des doops waren gekomen.

Dit laatste kwam ons zeer gewenscht voor. Wij verzochten br. Horn in Amsterdam te onderzoeken of het daar kon geschieden en dan wenschten wij bij voorkeur op Zondag 23 Sept. te worden gedoopt.

Dagelijks zagen wij naar antwoord uit, tot dat wij Zaterdag 22 Sept. een briefkaart ontvingen waaruit wij meenden te moeten lezen, dat de doop „iets later" en wel te Sneek moest geschieden.

Welk een teleurstelling!

Deze veranderde echter in verbazing, en deze weder in blijdschap, toen br. Horn des avonds plotseling voor ons stond, zeggende: „ik ben gekomen om u te doopen."

Alle raadselen losten zich weldra op; br. Horn had van A. bericht ontvangen, dat het daar moeielijk ging, en ten einde ons de teleurstelling te sparen was hij naar Hoorn gekomen, had zulks vooraf geschreven doch . . . . . . (wat in onzen tijd zeker zelden gebeurt) de brief was verloren geraakt; de genoemde briefkaart behelsde alleen het bericht dat hij „iets later" kwam dan hij in den brief had aangegeven.

Hebben brieven meermalen de gemeente gesticht, in de stichting onzer Gemeente blijft deze *verloren brief* onvergetelijk, aangezien het „liever niet in Hoorn gedoopt worden" daardoor totaal afgesneden werd; een telegram kon het nu niet meer keeren; wij stonden op eenmaal vlak voor de zaak; toen veranderde onze verbazing in blijdschap.

Die blijdschap werd niet weinig verhoogd, toen in dien avond ook nog br. Kloekers in ons midden verscheen, door br. H. daartoe uitgenoodigd.

De onvergetelijke Zondag brak aan. In Berkhout ten huize van een broeder was alles voor den doop geregeld.

't Was een heilige ure, toen wij met 8 broeders en 3 zusters daar vergaderd waren, en na toespraak, gebed en lied gedoopt werden naar 's Heeren woord.

Overweldigend was de oogenblik, toen wij er op gewezen werden hoe wij in den doop ook elkander aanvaarden, en ons de vraag gesteld werd, of ons harte zoo jegens elkander gezind was. Toen vloeide de nardus der „broederlijke liefde" op ongekende wijze.

Na den doop koos de Gemeente, na vooraf in deze zaak gebeden te hebben, een ouderling en een diaken.

Br. Kloekers bediende het avondmaal, en de Gemeente at, als één van hart en één van ziel, met verheuging des harten.

Onze harten zijn vol lof en dank aan den Heer, dat Hij ons alzoo heeft geleid, en wij hebben ervaren, dat het met de genade-weldaad des doops eveneens is als met elke andere weldaad: „Zij wordt niet eerder genoten dan zij wordt aanvaard." Ook in dezen geldt 's Heeren woord: „Zoo iemand wil des zelfs wil doen, *die zal bekennen*, of deze leer van God is." Nu ook verstaan wij, dat te spreken over den doop des Heiligen Geestes een holle phrase is bij allen, die voorbij zien dat heiligheid *gehoorzaamheid* is, en dat de HEILIGE Geest ons een teeder geweten geeft tegenover al de geboden Gods, de doop niet uitgezonderd.

Met deze mededeeling bevelen wij te gelijk onze kleine Gemeente bij de zuster-gemeenten aan. Gedenkt ons in uwe gebeden; wij hebben daaraan grootelijks behoefte. Ook wij van onze zijde gevoelen ons zeer verbonden met allen, die met ons één Heer, één geloof, één doop belijden, wijl één God en Vader is *boven* ons allen en *in* ons allen.

Door éénen Heer zijn onze harten,
Door éénen Geest en doop vereend,
Één Trooster is het, die in smarten,
Ons zamen sterkt, en hulp verleent.
't Is één geloof, waardoor wij leven,
Eén hoop op uwe zaligheid;
Één hart wilt Gij ons allen geven,
Dat hebt Gij zelf ons toegezeid.

Namens de Gemeente van Gedoopte Christenen te Hoorn en Berkhout,

D. Van Velden Jz.
Z. Groet.

Hoorn, Oct. 1883.

Nog voor het afdrukken ontvingen wij bericht, dat de verloren gewaande brief nu ontvangen is, doch via Haarlem, aangezien op het adres Haarlem in plaats van Hoorn stond, en door deze vergissing den Neef van den geadresseerde, aldaar woonachtig, in handen viel. De broeders schrijven: „de zaak is er niet minder wonderlijk door." Red.

CORRESPONDENTIE.

Waarde vriend,

In mijn voorgaand schrijven beloofde ik D. V. een antwoord te zullen geven op uwe vraag: „Hoe komt het, dat de algemeene verzoeningdrijvers weigeren den kinderen het verbondsteeken toe te dienen, daar de bijzonderen allen doopen of besprengen.

Dit is eene eenigszins vreemde, maar toch zeer goed te verklaren vraag. Ik hoop haar in bescheidenheid te beantwoorden.

Vooreerst wenschte ik echter op te merken, dat de uitdrukkingen „algemeene verzoening*drijvers*" en „bijzondere verzoening*drijvers*" mij minder wenschelijk voorkomen. Bovendien komt het mij voor, dat zij, wat de juistheid aangaat, veel te wenschen overlaten, en uw spreken van „het verbondsteeken toe te dienen" en van „doopen" of „besprengen"; alsof dit een en hetzelfde ware, kan door mij niet worden goedgekeurd. De reden zal u, hoop ik, in den loop van hetgeen ik zeggen zal, duidelijk worden.

Over de verzoening sprekende wil ik beginnen met te zeggen, dat ik mij niet herinner, dat de Schrift daarover spreekt alsof allen zich met God zouden laten verzoenen; maar evenmin, dat God wil, dat slechts enkelen zich met Hem verzoenen zullen. Integendeel, de verborgenheids Gods is volgens Paulus: „Om in de bedeeling van de volheid der tijden wederom alles tot één te vergaderen in Christus", Ef 1 : 9, 10, of wel: „dat Hij door Hem alle dingen verzoenen zou tot zichzelven, hetzij de dingen, die op de aarde, hetzij de dingen, die in de hemelen zijn", Cor 1: 20. Tevens zegt hij, dat God den Christus voorgesteld heeft *tot* eene verzoening door het geloof in zijn bloed Rom. 3: 25, en Johannes zegt: „Hij is eene verzoening voor onze zonden, en niet alleen voor de onze, maar ook voor de zonden der geheele wereld," 1 Joh. 2: 2; en wij hebben de menschen te „bidden van Christus wege, alsof God door ons bade: wij bidden van Christus wege, *laat u* met God verzoenen." 2 Cor. 5: 20.

God wil dus dat alle menschen zalig worden, en tot kennis der waarheid komen, 1 Tim. 2: 4, en de woorden des Heeren: „zoo *iemand* wil deszelfs wil doen, die zal deze leer bekennen of zij uit God is, dan of ik van mijzelven spreek," mogen veilig op deze waarheid toegepast worden. Maar hij zegt ook: *gijlieden* hebt niet gewild, en eenmaal zal hij zeggen: die niet gewild hebben, dat ik Koning over hen zoude zijn, brengt ze hier, en slaat ze hier voor mij dood."

Zoo is dan de Middelaar gegeven tot verzoening voor allen, en kan er, ten aanzien van God, van geene aanneming des persoons, en van geene bijzondere verzoening sprake wezen; maar de verzoening van den mensch met God is eene persoonlijke, en ten aanzien van hen kan van geene algemeene verzoening gesproken worden, tenzij dat allen zich *laten* verzoenen. Dat dit laatste het geval niet is, of wezen zal leert ons de Schrift en de ervaring, en dezen zullen gaan in de eeuwige pijn, maar de rechtvaardige in het eeuwige leven.

Nu zijn er die gelooven, dat Christus door God aan allen ter verzoening voorgesteld wordt, zooals b. v. Ds. Huët en eene groote menigte anderen in Nederland, en millioenen in Engeland en Amerika en elders; en omgekeerd zijn er ook eene menigte in Nederland en elders, die evenals Dr. Kuijper gelooven, dat Christus slechts aan enkelen ter verzoening voorgesteld wordt, en zie, *beide partijen besprengen alle kindertjes*, die maar onder hun bereik komen. Maar ook zijn er millioenen, die gelooven, dat Christus voor allen, en eveneens millioenen, die gelooven, dat Christus slechts voor sommigen gestorven is, en die de kindertjes *niet* besprengen. Het al of niet besprengen der kleinen hangt dus niet af van het geloof in hetgeen gij de algemeene of bijzondere verzoening noemt, maar staat in verband met andere begrippen.

De pauselijken bijv. besprengen ze, omdat de paus die besprenging in de plaats van den doop bevolen heeft, en omdat zij gelooven, dat de kinderen daardoor van de erfzonde gewasschen en wedergeboren worden. De Protestanten volgen over het algemeen deze instelling van den paus, maar minder consequent dan de pauselijken gelooven sommigen hunner, dat de erfzonde slechts *voor een deel* er door weggenomen wordt, hoewel zij bij gelegenheid van die kinderbesprenging zingen:[1]

[1]) „Wij bidden U, wil ons om Jezus hooren,
Aanschouw het kroost thans door den doop herboren."

Sommigen onder de Protestanten doen het echter op grond van het verbond met Abraham, den vader der geloovigen, en achten, dat dat verbond in de Christelijke Kerk voortgezet is, en door haar zich ook tot de heidenen uitbreidt om allen te omvatten. De doop is dan volgens hen in de plaats der besnijdenis gekomen, de besprenging eene verbetering van den paus op de instelling van onzen Heer; en de afwassching van een deel der erfzonde, en de wedergeboorte, en de opname in de Gemeente des Heeren zijn dan tevens begrippen, die zij daarmede vereenigen.

Ik zou voort kunnen gaan om nog meer soorten van kinder*besprengers*, en ook van kinder*doopers*, te noemen, maar dit zal genoeg zijn om u te doen zien, welke een chaos van bijgeloovige en vleeschelijke denkbeelden er, onder hen, die in de kinderbesprenging gelooven, gevonden wordt, en bovendien, hoe inconsequent zij zijn, die in de door u bedoelde bijzondere verzoening gelooven, en dan, om welke reden ook, de kinderbesprenging verdedigen.

De groote fout is, dat zij de geestelijkheid van de Gemeente uit het oog verloren hebben; dat zij zich door menschen leeringen laten verblinden, zoo dat zij haar niet kunnen terug vinden, en, waar het hun begint te schemeren, den moed niet hebben om haar te aanvaarden. Waar men zich echter aan Gods woord houdt, en gelooft dat God een Geest is, dat de ware aanbidders den Vader aanbidden in geest en in waarheid, en dat de Gemeente Gods een geestelijk huisgezin is, een heilig priesterdom om geestelijke offeranden op te offeren, die Gode aangenaam zijn in Christus Jezus, daar worden de oogen voor die dwalingen en bijgeloovigheden geopend, en houdt men zich met zulke beuzelingen niet meer bezig. Ik kan althans niet zien, dat de besprenging in den Bijbel geleerd wordt, en om haar eene verbetering op de instelling van onzen Heiland te noemen vind ik afschuwelijk. Dat men door de besprenging, of zelfs door den doop, de erfzonde geheel of gedeeltelijk zou kunnen afwasschen acht ik onredelijk en bijgeloovig, want de zonde zit er maar niet zoo van boven op; evenmin kan zij door eenige uitwendige handeling in vereeniging met de doopsformule als eene soort van tooverformulier uit het hart worden gebannen. Ook zien wij niet, dat de doop of besprenging den kinderen de wedergeboorte geeft, en hen een nieuw leven instort, want bij het opgroeien wordt het maar al te zeer openbaar, dat er van geen geestelijk leven sprake kan wezen. Voorts, het verbond met Abraham was een verbond met Abraham en zijn zaad, dat onder de Nieuwe bedeeling niet van de Joden tot de Heidenen *uitgebreid* werd, want dan zou er van geene *nieuwe* bedeeling of van een Nieuw verbond sprake hebben kunnen wezen, dewijl er ook onder de Oude bedeeling gelegenheid was om tot het Jodendom toegelaten te worden. Neen! wij hebben met een in waarheid en wezenlijkheid ander en Nieuw verbond te doen, en derhalve is ook de doop niet in de plaats der besnijdenis gekomen, maar het verbond veranderd zijnde, zoo geschiedt er ook noodzakelijk verandering der wet. Het Oude verbond was een vleeschelijk en volksverbond, en had de besnijdenis als een teeken in in het vleesch, en dit teeken moest aan alle nakomelingen van Abraham gegeven worden, als een zinnebeeld van de uoodzakelijkheid der besnijdenis des harten, in den geest, en van de bedeeling des Geestes, die door den Heer begonnen is verkondigd te worden. Waar die besnijdenis des harten, in den geest, aanwezig is daar houdt het Oude verbond en zijn teeken in het vleesch op; daar is een Nieuw Verbond met God gesloten, en wordt dit verbond onder de Nieuwe Bedeeling gevolgd door den doop, gelijk de Joden dan ook, hoewel zij in

[1]) Ev. Gez. 98. Berijming van het dank-formulier na den doop.

het vleesch besneden waren, zoodra zij in Jezus geloofden, even zoo goed als de Heidenen, die geloofden, gedoopt moesten worden. Nergens echter lezen wij in de Schrift, dat hunne of der heidenen kinderen ooit op het geloof hunner ouderen gedoopt zijn geworden. Het geloof is eene persoonlijke daad of overgave aan Christus, en de doop is eene daarmede overeenstemmende persoonlijke daad van toewijding, eene zelfbewuste en welbewuste openbare aansluiting aan den Heer en Zijne Gemeente om persoonlijk en gemeentelijk in de wereld te zijn gelijk Hij in de wereld geweest is — eene eere des Vaders, een licht voor degenen, die in de duisternis zijn. —

De zaak is derhalve deze: De geheele wereld is verdoemelijk voor God; God heeft zijnen Zoon gezonden tot een Zaligmaker der wereld, en hem voorgesteld tot eene verzoening door het geloof in zijn bloed; die in den Heere gelooft is één geest met Hem, en die één geest met hem is, die moet zich door den doop van de ongeloovigen afscheiden en aan hem en zijne Gemeente aansluiten, en wandelen gelijk Hij gewandeld heeft.

De geheele fabriek van den paus, en van Calvijn, en van wie ook, komt derhalve in de Gemeente des Heeren niet te pas. Het bijgeloof van den eenen en de filosofie en ijdele verleiding van den anderen; de zonde, de eigenwijsheid en heerschappijvoering over het erfdeel des Heeren, mogen in de Gemeente niet geduld worden. Willen zij heerschappij voeren en filosofeeren, dat zij dat doen buiten de Gemeente; maar de geloovigen die door hunne heerschappijvoering en filosofie in verschillende kerkgenootschappen verstrooid, met de ongeloovigen vermengd, en van malkander gescheiden zijn, moeten tot één lichaam gedoopt worden.

Verscheidenheid van inzichten, van vermogens en gaven zijn in de Gemeente niet te vermijden; de karakters verschillen, de opvoeding verschilt, en de eene komt pas tot bekeering en in de Gemeente, terwijl de andere reeds jaren lang den Heer gekend en Zijn Woord onderzocht heeft. Als de wortel der zaak maar aanwezig is, en een heilige, ootmoedige geest allen bezielt, dan moeten die verscheidenheden geduld worden, en zijn zelfs een sieraad, en voor het welzijn der Gemeente noodzakelijk, ten einde te samen op te wassen in geduld en zachtmoedigheid, in wijsheid en kennis der Schriften, en in genade bij God en de menschen; maar overigens is het in de Gemeente „één Heer, één geloof en één doop; één God en Vader van allen, die daar is boven allen, en door allen en *in u allen.*"

Ik hoop hiermede aan uw verlangen te hebben voldaan; het zal mij aangenaam zijn te vernemen, dat ook gij als een geloovige tot den Heer en zijne Gemeente gedoopt zijt, of den moed zult hebben om zoo spoedig mogelijk den Heere in dezen gehoorzaam te zijn, en het is mijn hartelijke wensch, hoe verschillend ook de denkbeelden der geloovigen op vele punten mogen wezen, dat allen van de ongeloovigen gescheiden mogen worden om te zijn ééne kudde onder den éénigen Herder, en met malkander vereenigd er naar streven om vervuld te worden tot alle de volheid Gods. Zijne genade zij met u.

UEd. Dw. dienaar en br. in Jezus,

H. Z. KLOEKERS.

GEDACHTEN.

„Wat ik doe, weet gij nu niet, maar gij zult het na dezen verstaan," is de onverandelijke taal Gods in Zijne voorzienigheid. Hij eischt vertrouwen bij elken voetstap. Hij heeft geene redenen, omdat Hij het geloof wil oefenen.

Hij, die den storm zendt, bestuurt het vaartuig.

THOMAS ADAM.

Wat de wetenschap overeenstemming in de natuur noemt, neemt het geloof aan als de trouw van God. 't Is eene wonderbare preek die de wetenschap steeds voor ons houdt over den text: God is getrouw.

J. MARTINEAU.

Hij wordt zacht genoeg gedragen, dien Gods genade draagt. En wat wonder, indien hij zijn last niet voelt, die gedragen wordt door den Almachtige, en geleid wordt door den oppersten Leidsman.

THOMAS ÁKEMPIS.

Is God mijn schild,
Wil God mijn Redder wezen,
Wat heb ik dan met mijnen God te vreezen,
Wat woede d'afgrond om mij spilt?

VAN DEN BERG

GEMEENTE NIEUWS.

NIEUWE PEKELA. Wij zijn hier in de treurige noodzakelijkheid geweest om eene vrouw, met wie wij reeds vele jaren groot geduld hadden geoefend, de gemeenschap te ontzeggen. Moge deze ernstige daad haar nog tot nadenken en bekeering leiden voor het voor eeuwig te laat is.

Den **10e November** zal het 400 jaar geleden zijn dat Maarten Luther, de groote Hervormer, te Eisleben, in Duitschland, geboren werd. Verhinderde plaatsruimte zulks niet, wij zouden gaarne een korte levensschets van dezen merkwaardigen man geven. Wij mogen echter veronderstellen dat de meeste onzer lezers in meer of mindere mate met zijne geschiedenis bekend zijn. Hij is ongetwijfeld de grootste man, die sedert de Apostelen op aarde geleefd heeft, en moeten wij ook al erkennen, dat de Hervorming van Luther, omdat zij een *massaal* karakter droeg, niet in volkomen harmony kon zijn met den geestelijken aard der Gemeente, zooals die in het evangelie beschreven wordt, toch erkennen wij in hem het middel in Gods hand om die massa van het pauselijke juk te bevrijden en den bijbel in handen te geven, waardoor allen tot dat geestelijke en gemeentelijke leven geleid kunnen worden. Om die reden heeft onze Gemeente dan ook besloten om op 10 November aanstaande den Heer voor de geboorte van zulk een' man gezamenlijk dank toe te brengen, en gaarne wekken wij al onze Gemeenten op om zich daarin met het gansche protestantisme en met onze Gemeente te vereenigen.

—

HAULERWIJK. Zondag 7 Oct. was voor de Gemeente een heerlijke dag. Vereenigd rondom den disch des Nieuwen Testaments mochten wij gemeenschap der heiligen oefenen, ook met een broeder en zuster uit Leeuwarden en een broeder uit Groningen tot ons overgekomen. Bovendien was het ons een vreugde broeders der Gemeente, die van wege hunne werkzaamheden den ganschen zomer niet in ons midden waren, als door Heer bewaard en gezegend weder bij ons te zien. Er heerschte opgewektheid; de Heer was in ons midden.

De Zondagschool bloeit en telt 80 leerlingen; 25 van de oudsten vereenigden wij tot een zangvereeniging; voor die vereeniging hebben wij groote behoefte aan vierstemmige Psalmboeken; ook het geld om ze ons aan te schaffen ontbreekt ons; wie der vrienden wil ons helpen? Adres: G. de Vries, Haulerwijk.

Als dit No. van de Christen de lezers bereikt, zijn D.V. de Bestuursleden der Unie alhier vergaderd, die Dinsdag en Woensdagavond 6 uur bij openbare samenkomst het Evangelie hopen te verkondigen. Gij, die dit leest en bidden geleerd hebt, — zendt in dezen oogenblik een geloovige bede tot God voor dit werk, opdat milde stroomen van genade over deze dorre streken mogen uitgegoten worden, Gode tot eer.

—

HEEG. De Gemeente verheugt zich in het vooruitzicht het door haar indertijd gekochte pand weldra gedeeltelijk in een lokaaltje verbouwd te zien. Op ongedachte wijze zag zij zich hiertoe in staat gesteld. Zij brengt bij dezen haren hartelijken dank voor wie haar daarin behulpzaam waren, terwijl zij zich, met het oog op die verbouwing, minzaam blijft aanbevelen aan wie haar nog met een liefdegave wil verblijden.

Een ruim arbeidsveld is haar geopend onder de Polderwerkers, die hunne keeten bij het nabijgelegen Oudega hebben opgeslagen. In de laatste weken trekken 8 à 10 broeders Zondagsmorgens derwaarts, bezoeken de keeten, houden toespraken, zingen Sankeij-liederen, bidden en deelen tractaten uit. Hoewel ook daar de vijandschap tegen het kruis niet ontbreekt, worden zij over het geheel goed ontvangen. Het is bemoedigend dat de polderjongens hen telkens met belangstelling terug zien komen en bij sommigen hunner het gesprokene diepen indruk maakt; zichtbaar soms in de tranen, die over die ruwe aangezichten vloeien.

Zegenrijk werkt deze arbeid voor de Gemeente zelf wijl de mededeeling van hun wedervaren aan de tehuis gebleven op de namiddag vergadering, aller harte vervuld met dankzegging en gebed.

Wat waar is van den enkelen Christen is ook waar van de Gemeente: „Zal ze leven, dan moet ze werken."

—

SNEEK. De verrassingen des Heeren zijn velen. Behalve de goede tijdingen, die onze voorganger uit Hoorn mocht medebrengen, gaat de Heer ook in ons midden voort zijne weldadigheid groot te maken.

In de vorige maand werd een broeder en zuster door den doop tot de Gemeente toegedaan.

De eerste Zondag van deze maand was een „dag der dagen." Aan den morgen vereenigden zich een schare van broeders en zusters aan den disch des Heeren, uit 9 verschillende plaatsen te zameu gestroomt. Zelfs van het eiland Ameland werd „de eersteling" door den doop aan de Gemeente toegevoegd; in de leiding van dien broeder tot ons was de hand des Heeren bijzonder kenbaar. Zoo wachten dan nu ook de eilanden op zijne leer.

Behalve tot de avond-prediking, die zeer goed bezocht was, kwam de Gemeente nog feestelijk te zamen tot herdenking van de verjaring van haren voorganger. De Heilige zalfolie der liefde (Ps. 133) verspreidde ook bij die gelegenheid overvloedig hare liefelijke geuren.

BUITENLANDSCH GEMEENTENIEUWS.

NEUDORF (Zuid-Rusland.) Ook in den loop dezes jaars mochten wij weder vele zegeningen onzes Gods in de Gemeente genieten. Bijzonder verblijdend waren ons de doopfeesten, op welke wij 23 brs. en zrs., die zich voorgenomen hadden hunnen Heiland getrouw te volgen, in Jezus naam mochten doopen.

Voor eenigen tijd hielden wij hier onze conferentie, waarbij broeders van nabij en van verre tegenwoordig waren, en dit werd een middel tot verheuging van onze vreugde. De Heer werkte krachtig aan zondaars harten, en zoo is in den laatsten tijd het getal der nieuwbekeerden over de zestig gestegen. Nog menig ziel zoekt ernstig naar den Heer; Hem zij eer en aanbidding!

DE ALMANAK.

Reeds werden wij verblijd door de opgave van inteekenaars en wij zien dagelijks uit naar meerdere.

Mocht iemand tot heden zijn lijst ongebruikt hebben laten liggen hij neme die als nog ter hand en hij zal ervaren, dat er voor een boekje van meer dan 100 bladzijden met portret en levensschets van DR. FEISSER voor slechts 25 Cts. nog wel liefhebbers zijn. Vooral in die streken waar DR. F. heeft gewoond en gearbeid moet niet een der bewoners met deze uitgave onkundig blijven.

't Is niet noodig dat men ons de lijsten zendt; opgave van het getal is voldoende. Vooral zende men ons geen lijsten met slechts een cents postzegel, want dan moeten wij, wat reeds gebeurd is, er tien cent bij passen.

J. HORN, te SNEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor de zending in China werd door ons ontvangen van br. A. H. v. d. S. van de kinderen der zondagschool te Haarlem f 3.50.

Voor het te kort op het jaarboekje of de almanak voor het loopende jaar, waarvan in ons laatste blad melding werd gemaakt, van N.N. f 1.—.

Van N.N., voor een nog nader te bespreken doel eene koninklijke gave van een stuk, 4 pCt. geconsolideerde Russische spoorwegen, groot 625 Roebels.

Voor de opleiding van Jongelingen voor de Evangeliedienst, van de Vereeniging „het Mosterzaadje" te Sneek, toezegging van een jaarlijksche bijdrage van f 20.—. H. Z. KLOEKERS.

Advertentiën.

LOGEMENT „TE HUIS,"
Haverstraat, Enschedé,
VAN
J. MENDELAAR,
wordt het reizend publiek aanbevolen.

JAARBOEKJE VOOR 1884,
UITGEGEVEN
DOOR DE UNIE VAN GEMEENTEN VAN GEDOOPTE CHRISTENEN IN NEDERLAND,
Versierd met het Portret van wijlen
DR. J. E. FEISSER.

Behalve een levensschets van Dr. FEISSER zal dit boeksken, van ruim 100 bladzijden, bevatten een zooveel mogelijk volledige Almanak en een degelijk mengelwerk.

PRIJS 25 CENT.

Bestellingen worden aangenomen bij alle Voorgangers der Gemeenten, bij alle Boekhandelaars en bij *Uw Dw. dienaar*,
J. HORN, te SNEEK.

Vrede-Kerk te Sneek.
EVANGELISCHE SAMENKOMSTEN
D. V. 12 Nov. en volgende dagen.
In de geloovige voorbede der Gemeenten dringend aanbevolen.

SNELPERSDRUK VAN J. J. WIARDA, TE SNEEK.

N°. 23. 15 NOVEMBER 1883. 2de Jaargang

DE CHRISTEN,

MAANDBLAD,

UITGEGEVEN DOOR DE

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

DIT BLAD VERSCHIJNT EENS IN DE MAAND.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

ABONNEMENTSPRIJS:

Per jaar, franco per post . . . . *f* 1.00.
Enkele nummers . . . . „ 0.10.

Bijdragen en Ingezonden Stukken
WORDEN FRANCO INGEWACHT BIJ DE REDACTIE,
Adres: H. Z. KLOEKERS, te Nieuwe Pekela.

ADVERTENTIËN AAN DEN DRUKKER.

ADVERTENTIEPRIJS:

Een tot vijf regels . . . . *f* 0.50.
Elke regel meer . . . . „ 0.05.
Groote letters naar plaatsruimte.

EENE BESPIEGELING OVER DE VERLOSSING.

(*Vervolg.*)

Heiligheid en rechtvaardigheid zijn woorden, die ons verschillende denkbeelden geven; maar zij staan met malkander in het naauwste verband en de beteekenis van het eene kan door het andere worden opgehelderd. Heiligheid duidt aan de reinheid der goddelijke natuur van zedelijke besmetting, terwijl rechtvaardigheid de betrekking aanduidt, die God door Zijne heiligheid moet aannemen tegenover den mensch als voorwerp van Zijne regering. Het eene is subjectief, en wijst aan dat God rein is van de zonde; het andere objectief, en openbaart zijne bestrijding van de zonde, dat is, bestrijding der overtreding van Zijne wet.

God had den Joden eene wet gegeven, en zij wisten, dat Hij wilde, dat zij Hem gehoorzamen zouden; maar wat naar het wezen Gods de eigenlijke misdaad, het gevolg of de straf der zonde was wisten zij niet. Gelijk de afgodendienaars, waren ook zij gewoon geworden om het loon der deugd en de straf der ondeugd als toevallig en niet geëvenredigd te beschouwen; daarom moesten zij niet alleen de heiligheid, maar ook de onkreukbare rechtvaardigheid Gods leeren kennen, of met andere woorden, zij moesten leeren verstaan, dat heiligheid niet slechts eene lijdelijke hoedanigheid van Zijne natuur was, maar ook een werkelijk en werkzaam,- niet slechts het tegenovergestelde van, maar ook een der zonde bestrijdend, en den zondaar van Zijne gemeenschap uitsluitend beginsel.

Welnu, op welk eene wijze kon deze kennis der rechtvaardigheid Gods, of wel de vloek der zonde en het loon der deugd den Joden worden duidelijk gemaakt?

Daar is slechts één weg langs welken eenig wezen aan den geest van andere wezens zijn afkeer van de zonde kan toonen, namelijk door het bepalen, en het toepassen van straffen op den overtreder.

Allen, die de macht en het recht hebben om wetten te maken moeten dat doen met het oog op het welzijn van hunne onderdanen, en hun geweten moet de standaard zijn van de hoegrootheid der straf, die op den overtreder moet worden toegepast.

De hoegrootheid der straf, die het geweten van den wetgever voor schrijft is juist in overeenstemming met den afkeer, dien hij heeft van de overtreding, dat is,- de hoegrootheid der achting, die hij heeft voor zijne eigene wet, zal de weegschaal zijn van de hoegrootheid van zijn afkeer van de overtreding, en van de maat zijner strafbepalingen.

Hoe heiliger en rechtvaardiger eenig wezen is des te meer zal hij zich tegen de zonde stellen, en en des te zwaarder straf zal zijn geweten toestaan als loon voor de overtreding van zijn gebod, terwijl zijne onderdanen die straf in vergelijking van zijne eigene heiligheid eveneens zullen billijken.

Bijvoorbeeld, veronderstel een Vader openbaarde zijn wil met betrekking tot den gang van zijn gezin, maar hij zelf leefde niet overeenkomstig zijne voorschriften, welken invloed zouden dan zijne voorschriften hebben?

Vooronderstel voorts dat de vader er wel naar leefde, maar zoodra waren de voorschriften niet gegeven of eenigen zijner kinderen waren ongehoorzaam, en de vader liet deze ongehoorzamen maar begaan en strafte hen niet, maar behandelde hen als zijne andere gehoorzame kinderen. Zou hij door zoo te handelen zijne ongehoorzame kinderen niet aangemoedigd, die gehoorzamen niet ontmoedigd, zijn eigen gezag niet ondermijnd, en aan allen niet den indruk gegeven hebben, dat hij geene achting had voor de schikkingen, die door hem zelf gemaakt waren? Ja, vooronderstel hij strafte wel, maar in geringe mate, zouden zij er niet uit opmaken, dat hij de overtreding van zijne geboden slechts eene kleinigheid achtte te zijn? Zij zouden overeenkomstig den menschelijken geest onmogelijk anders kunnen denken. Maar wanneer de vader, als een van zijne kinderen had overtreden, dien overtreder strafte, en hem buiten zijne gunst sloot, totdat hij met een berouwhebbend hart zijne misdaad erkende en zich aan zijn gezag onderwierp, dan zou het geheele gezin gevoelen, dat gehoorzaamheid aan den wil des vaders noodzakelijk was, en dat zij hadden te kiezen tusschen liefderijke onderdanigheid, of uitsluiting van den omgang met den vader en de overige gehoorzame kinderen. Zóó zou de achting van den vader voor zijne eigene wetten, zijne belangstelling in het welzijn van zijn gezin, en zijn afkeer van de ongehoorzaamheid in het hart van alle kinderen bevestigd worden door de straf, die hij van wege de overtreding had doen ondergaan.

God nu is een wezen van onbegrijpelijke liefde, wijsheid en heiligheid, en derhalve op eene onbeschrijfelijke wijze tegen de ongehoorzaamheid gekant, en kan zijnen eerbied voor zijne wetten niet anders dan door straffen aan zijne zondige menschen kinderen bekend maken. Strafte hij niet, waartoe dan eenig voorschrift gegeven, strafte hij slechts in geringe mate, de geheele wereld zou goeden grond hebben om te gelooven, dat Hij het met de zonde zoo nauw niet nam; straft Hij daarentegen in de hoogste mate en op de strengste wijze, dan kan dit voor allen het bewijs zijn, dat Hij in de hoogste mate tegen de zonde en voor heiligheid ijvert, en wel ten goede van Zijne schepselen.

Dezen grond gelegd hebbende keeren wij thans terug tot de vraag: Hoe kon de schuld der zonde en het loon der deugd, of het denkbeeld van Gods rechtvaardigheid den Joden worden duidelijk gemaakt.

Het volk had reeds een tamelijk goed begrip van hetgeen zonde was. Behalve het licht der natuur en des gewetens hadden zij de tien geboden ontvangen, benevens de uitleggingen, die Mozes er van gegeven had en de toepassingen er van in het dagelijksche leven. Hunne verstanden waren derhalve op de volgende punten verlicht geworden:

1°. dat het zonde was, als zij deden hetgeen door God *ver*boden was;

2°. dat het zonde was, als zij nalieten te doen hetgeen door God *ge*boden was; en

3°. de nadenkenden onder hen konden weten, dat vele dingen. die niet bepaald in voorschriften geëischt of verboden waren, overeenkomstig den geest der wet als zonden tegen Jehovah, hunnen weldoener en wetgever, beschouwd moesten worden; ja, dat de wet in haren diepsten grond geestelijk was, en ten doel had om de zonde in den hartader aan te tasten en uit te roeien, en hen niet alleen in hun uitwendig en maatschappelijk bestaan vroom, maar in hun innerlijk zijn heilig en alzoo volkomen gelukkig te maken.

Om dit nog duidelijker, aangrijpend en indrukwekkend te maken, werden verschillende soorten van offeranden bevolen, waarin de straf der zonde en het loon der rechtvaardigheid zichtbaar voor oogen werd gesteld; en de belangrijksten dier offers zijn die, waaraan de dood was verbonden.

Het eerste, en wel het voornaamste was het brandoffer, een offer dat geheel en al door vuur werd verteerd. Offeranden van deze soort zijn van den vroegsten tijd aan God gebracht geworden, Gen. 4: 3—5; 8: 20. — Zij werden geofferd als eene erkentenis van de verplichting van algeheele en dankbare toewijding, Lev. 1: 1—17.

Na het brandoffer kwam het dank, lof of vreugdeoffer, dat gebracht werd, als iemand zich, zijner algeheele toewijding bewust, in de goddelijke goedkeuring en zegen kon verlustigen. Het was de uitdrukking van het recht, om, overeenkomstig de beteekenis van het brandoffer gehoorzaam geworden zijnde tot den dood, daarna met den Heere en zijne priesters aan den maaltijd aan te zitten. Lev. 3: 1—17 en 7: 11—21. —

Daarentegen volgde ook op het brandoffer, of offer van algeheele toewijding, een zonde of schuldoffer, ingeval men gezondigd had of schuldig geworden was door bewuste of ook door onbewuste overtreding, waarvan men later kennis of berouw kreeg; of ook door het niet waarschuwen, vermanen of bestraffen van anderen. Lev. 4: 1—7: 10.— Van deze zond- of schuldoffers mocht door den overtreder niet gegeten worden. Hoe zou hij ook feest hebben kunnen vieren of in de tegenwoordigheid Gods vroolijk hebben kunnen zijn, terwijl het geweten hem beschuldigde? Neen! het vet werd aan den Heere geofferd, een deel van het vleesch, en wel de beweegborst en de rechterschouder werd door de priesters gegeten, maar al het overige moest buiten het leger door vuur worden verbrand. En waar de priesters of het gansche volk gezondigd hadden of schuldig geworden waren, daar moest wel het vet eveneens op het altaar, maar mocht noch de priester, noch het volk iets van het vleesch nuttigen. In dit geval moest *al* het vleesch buiten het leger verbrand worden, terwijl eerst dáárna op nieuw het brandoffer, het offer van algeheele overgave en toewijding, en vervolgens het dankoffer mocht worden geofferd. Lev. 9: 1—24.

Voorts, de Joden hadden geleerd, dat de ziel van het dier in zijn bloed was. Immers, zij hadden het volgende onderwijs dienaangaande ontvangen: Lev. 17: 11. „De ziel van het vleesch is in het bloed; daarom heb Ik u het bloed op het altaar gegeven om over uwe zielen verzoening te doen: want het is het bloed, dat voor de ziel verzoening doet." — Dit bloed hetwelk de ziel van het dier bevatte, en daarom de ziel hunner offers uitmaakte, werd aan het altaar uitgestort, en een deel daarvan, vertegenwoordigende het geheel, door

den priester, naar omstandigheden aan de hoornen van het brandaltaar, of op het geheele brandaltaar, of voor en op het reukaltaar en op het verzoendeksel gesprengd, om de ziel van het offer, als in de onmiddelijke tegenwoordigheid van God, Hem aan te bieden; duidelijk voorstellende, voor zooverre vormen en schaduwen dit doen konden, dat de zondaar van zijne zonde en schuld berouw had, zich op nieuw met hart en ziel aan Hem toewijdde, en op zijne vergeving en zijnen zegen en gemeenschap hoopte, die dan ook door den Heere genadiglijk was beloofd.

Eindelijk. Als iemand een van deze offers bracht, dan gaf hij het eerst aan den priester om het als het ware te keuren, en als het offer, door wie ook gebracht, goedgekeurd was, dan legde de offeraar zijne hand op het offer, beleed zijne zonde en doemschuldigheid, zijne toewijding of dankbaarheid, en werd het leven van het dier genomen als een zinnebeeld van *bewuste* doemschuld, toewijding of dank van den offeraar.

Gelijk prenten in het boek van een kind aan den kinderlijken geest denkbeelden geven lang voor dat het kind afgetrokken denkbeelden kan bevatten, zoo ontvingen de Joden, in de kindschheid hunner kennis van God, en vóór zij afgetrokken denkbeelden van Gods wezen bezaten, de begrippen van Gods heiligheid en de noodzakelijkheid van algeheele gehoorzaamheid tot zaligheid, alsmede van zijne rechtvaardigheid en genade, door de zintuigen; — van Zijne heiligheid en rechtvaardigheid in het straffen van de zonde der ziel; en van de noodzakelijkheid van algeheele toewijding, en van genade in geval van overtreding, wanneer de zondaar zijne zonde erkende, en beleed het leven zijner ziel verbeurd te hebben, en om genade tot God de toevlucht nam.

Zoo leerden zij door het brandoffer, dat algeheele toewijding gehoorzaamheid tot den dood moest wezen, maar dan ook na den dood eene opstanding tot lof en dank in Gods gemeenschap tengevolge had; maar tevens door het zond en schuldoffer, dat hunne overtreding en nalatigheid eveneens den dood, maar dan tevens voor goed uitsluiting van zijne gemeenschap en verbranding buiten de legerplaats tengevolge had, tenzij zij met boete en belijdenis van zonden wederkeerden om hart en leven aan Hem te wijden; dat heiligheid, en derhalve gerechtigheid en gericht de vastigheid van Zijnen troon zijn, en dat de zaligheid alleen door rechtvaardigheid overeenkomstig zijne heiligheid kan verkregen worden.

En op deze wijze werden niet alleen de Joden, maar wordt ook door hen het gansche menschdom overeenkomstig de omstandigheden, en door middelen geheel en al in overeenstemming met den natuur der dingen, met Gods rechtvaardigheid en heiligheid tot zaligheid bekend gemaakt, en naar den aard der zaligheid kunnen wij niet zien, dat God haar op eenige andere wijze den menschen bekend en deelachtig zou kunnen maken. —

(*Slot volgt*).

JESAJA 62.

Jesaja heeft menige klacht, gelijk ook de andere Profeten, tegen Israël en de inwoners van Jeruzalem van wege hunne boosheden en snoode handelingen jegens God. Als hij rondom zich ziet, dan aanschouwt hij niets anders dan ellende, dood en verderf. Onwil des volks aan de éene, en vijandschap des boozen aan de andere zijde, verergerden Israëls toestand. Doch wanneer hij, als de Ziener Gods opwaarts ziet, en de toekomst inblikt, dan is alle treurigheid geweken om plaats te maken voor vroolijkheid en geschal; dan ziet hij op het einde den Heer triumfeeren en de zonde verdelgd worden, en het volk Gods verheerlijkt; dan grijpt hij moed, sterkt zich in zijnen God en verheft de stem om als een trouwe wachter op Zions muren te staan, bij wien geen stilzwijgen is om het heil van Jeruzalem. Heeft de profeet, in dit hoofdstuk, veel bemoedigends voor het oude bondsvolk, er ligt ook eene groote vertroosting in voor de Gemeente des N. Testaments.

De winter staat voor de deur, en met hem de tijd, zoo geschikt voor den arbeid in het hemelsch Koninkrijk.

De Evangelische Samenkomsten, zoo rijk van den Heer gezegend, hebben weder een aanvang genomen, en wel te Sneek. Nieuwepekelà en Groningen zullen, naar wij vernemen, volgen. De Heer bereide alles toe en voor, opdat er een bedding zij voor den stroom des levens, die Hij zoo gaarne schenkt. Wij verwachten, dat de Gemeenten zich zullen opmaken in de kracht onzes Gods om zielen te winnen voor Zijn eeuwig koninkrijk. Ten dien einde verzoek ik den gewilligen lezer dringend om geloovig Jes. 62 te lezen, en het op de Gemeente toe te passen. Het zou te veel ruimte van ons blad innemen, om vers voor vers te behandelen, evenwel nemen wij de vrijheid bij de drie laatste verzen eenige aanteekeningen te maken — geen Schriftuitlegging.

In vers 10 spreekt Jesaja in heilige geestverrukking: „Gaat door, gaat door;" dit roepen wij der Gemeenten toe. Blijft niet stil staan, laat de handen niet slap hangen, richt op de zwakke kniën, verbeuzelt uw' tijd niet met strijdvragen als anderszins, maar gordt u aan als helden, als vaardige strijders voor uwen Vorst, met de gansche wapenrusting Efeze 6 : 11—18 toegerust. Laat ieder het zijne doen, elk lid in het bijzonder, van den jongste tot den oudste, opdat het woord Gods zijnen vrijen loop hebbe. Er bestaat een „Reddingsleger" in Engeland, dat zich ten doel stelt de wereld voor Jezus te veroveren. Laten onze Gemeenten zulk een reddingsleger worden voor ons land, om aanvallenderwijze op den vijand af te gaan. Met dank aan God erkennen wij, dat er „Vereenigingen en gezelschappen" zijn, die zich ten doel stellen om voor den Heer te arbeiden, en het verlorene te zoeken en naar Jezus te brengen, maar nergens hoorden wij dat geheele „Gemeenten" zich aaneensloten, om als *één geheel* te werken. Laten wij dat doen, dan zijn wij krachtig. Alle leden medearbeiders, niet één uitgezonderd, — daar bedoel ik niet mede om het land door te trekken — maar ieder in zijne naaste omgeving te beginnen, en de Gemeenten om in uitgebreider kring werkzaam te zijn.

Er is, God zij geloofd, eene belangrijke schrede voorwaarts gedaan; toch zijn wij nog niet volkomen daar, waar wij zijn moeten. Er zijn, om zoo eens te noemen, nog „achterblijvers en twijfelaars." Komt, broeders en zusters, een stap voorwaarts, in gesloten gelederen den strijd aangevangen. „*Bereidt den weg des volks.*" Maakt het hun gemakkelijk, zoekt hen te winnen om de prediking bij te wonen, opdat ze onder de beademing komen van het Evangelie. Al worden wij gesmaad — het is de zaak des Heeren, en daarom de zaak der Gemeente (Spreuk. 24 : 11 en 12) en daardoor van ieder, die tot haar behoort. „Ruimt de steenen weg." Overal en wellicht in al de Gemeenten zullen nog wel struikelblokken liggen, die den zegen verhinderen. Toen de Heere Jezus bij het graf van Lazarus werd gebracht, eischte Hij : „*Neemt den steen weg.*" Martha maakte tegenbedenking, ongeloof overviel haar, toen ze aan haar gestorvenen broeder dacht, die alreede vier dagen daar lag, en maakte de opmerking : „*Heer, hij riekt al.*" Nu was voor haar alle hoop verloren. Was hij nog ziek geweest, of pas gestorven, als het dochtertje van Jaïrus, of nog op de baar, als de jongeling te Nain, dan . . . . . . Haar redeneering, door ongeloof, bracht haar in 't graf bij den doode, en trok haar van Jezus, den levende en levengevende, af. De Heer bleef eischen. „*Zij wentelden den steen af.*" Nu konden ze niet meer — hier schoot hun macht te kort — de Heer trad toe. Wat den mensch onmogelijk was, deed Hij, — den doode het leven te geven. „*Lazarus kom uit!*" Zoo klonk het door de graven. „*En de gestorvene kwam uit, gebonden aan handen en voeten.*" Jezus zeide tot hen: „*Ontbindt hem, en laat hem henengaan.*" Dit was weêr *hun* werk. Hebt ge mij verstaan, lezer? Welaan, ga heen, doe desgelijks. „*Ruimt de steenen weg,*" roept de profeet. De zielen het leven te geven is Gods werk.

Hier de steenen alle bij name te noemen, die soms in den weg liggen is mij niet mogelijk, en zeker ook niet noodig. Hier heeten ze *twist*, daar *wantrouwen*, ginds *ongeloof*, enz. En als de steenen weggeruimd zijn, en de Gemeente heeft eene „*verhoogde, effene baan*" gemaakt, dat is, wanneer zij één van hart, en één van zin is geworden om hare gezamentlijke beden, als één gebed om de bekeering van zondaren voor den troon der genade gedurig neder te leggen, dan is de tijd gekomen „*om de banier omhoog te heffen,*" opdat het volk dezelve aanschouwe, d. i. dan is de tijd van werk gekomen — bid en werk. Ongetwijfeld zal zij dan ook eenparig, gegrond op de H. Schrift, in haar vaandel schrijven : I. „de mensch dood in zonden en misdaden, verdoemelijk voor God ;" II. „redding voor allen, bij Jezus Christus en dien gekruist ;" III. „die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden ;" IV. „het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigt van *alle* zonden."

Wanneer de Gemeenten, in heiligen ernst en eensgezindheid elkander steunende, zoo den arbeid beginnen en volharden, dan zal de Heer, die door de vlakke velden rijdt, rijkelijk zegenen, wijl Hij een waarmaker is van Zijne beloften. „Zeg der dochter van Zion (de Gem.), zie uw heil komt." Zijt gij bereid om den zegen in uwen schoot op te nemen? Kunt gij hem ontvangen? Zijn er vaardige handen om de windselen te ontbinden? Is er plaatse in uw midden voor de toegebrachte zielen? Is er versche melk en zoo noodig vaste spijze voorhanden? Of is er niets aanwezig dan verouderde toonbrooden en zure wijn — d. i. drooge redeneeringen en dorre mathematische gesprekken, waardoor de teedere planten verstikken en even spoedig sterven als ze ontloken zijn.

„*Zie, uw heil komt!*" Maak u gereed, opdat de zegen niet voorbij stroome, of, wanneer hij uit uwe bedding uitloopt, ten vloek worde.

De profeet gaat verder, hij brengt ons nader. „Zie," zegt hij, „zijn loon is met Hem, en zijn arbeidsloon voor zijn aangezicht." Dit is bemoedigend. Ieder ontvangt loon naar werk. Het is niet ijdel te arbeiden voor den Heer (1 Cor. 15 : 58). Een beker koud waters in naam eens discipels gegeven, blijft niet onopgemerkt. Die mede heeft gewerkt ontvangt loon, ook die voor zich zelf meent geen deel te hebben. Zoowel de gereedschapbewaarders als die ten strijde zijn uitgetogen ontvangen" (1 Sam. 30 : 24). Alleenlijk tegen hem, die zijn pond lusteloos in de aarde begraaft, is de Heer hard (Luc. 19 : 22). In het allergunstigste geval zal hij behouden worden, doch als door vuur (1 Cor. 3 : 15).

Br. Horn schreef: „dat het voor de Gemeente zelve tot heiliging leidt, wanneer zij zich in den gebede voorbereidt, met betrekking tot eene „Samenkomst," en dat is op zich zelf genomen al een groote zegen, als eerste vrucht; want zonder heiligmaking zal niemand — ook de Gemeente niet — den Heer zien." Jesaja zegt: „Zij zullen hen noemen het heilige volk, de verlosten des Heeren." Heeft Israël die toekomst, de Gemeente van Christus moet zich niet enkel in den hemel, maar ook op aarde dien naam verwerven. Sommige geloovigen nemen het niet nauw, wat de wereld van hen zegt, gebruiken ten onrechte Jezus woorden : „Wee u! wanneer alle menschen wel van u spreken," schijnen daardoor te meenen, dat ze nu leven kunnen, zooals hun hart dat opgeeft, zonder naar goeden raad te luisteren, „want," zeggen zij, „wij zijn niet onder de wet, maar onder de genade." De profeet, of beter, de H. Geest, denkt hier gansch anders over. „Het heilige volk" is hier geen scheldmaar een eerenaam, dien elk geloovige moet bemachtigen in het leven. De wereld heeft er eerbied voor — het dwingt haar eerbied af. *Schijnheilig* wil niemand heeten; men ergert zich, zoo genoemd te worden. Trouwens er is ook niet veel aanlokkelijks in *den schijn*. Daarom strekke elk onzer zich uit naar *het wezen* — 't welk volkomen overeenstemt met de belijdenis van den doop. O! dat wij volkomen met *recht* dezen naam konden dragen: „het heilige volk, de verlosten des Heeren." „De verlosten des Heeren," niet alleen van de vloekschuld, van den eeuwigen dood, maar ook verlost van de zonde. Niet alleen, om zoo eens te noemen, van de hoofdsom, maar ook van de onderdeelen, d. i. niet enkel van den boom, maar ook van zijne wortelen; wat nog dieper gaat van de vezelen, die het hart omslingeren. Dat zijn van die verborgene zonden, die inwendig voortwoekeren, waardoor het geestelijk leven wordt ondermijnd, en wanneer die vergiftige plant in het geheim zich genoegzaam heeft vastgeworteld, dan schiet ze dikwijls pijlsnel te voorschijn als een paddestoel in één nacht, brengt in het midden der Gemeente naamlooze ellende, en een groote schande over haar naar buiten. Dat wij het woord des Engels toch beter mochten verstaan: „Hij zal zijn volk zalig maken *van hunne zonden* (Matth. 1 : 21). Daar moet het toekomen, opdat de Verlosser eere ontvange, in deze zondige wereld. Dan ook zal de Gemeente worden : „*de gezochte, de stad die niet verlaten is.*"

„*De gezochte,*" gelijk het was in de dagen van Israëls vredevorst, toen ze van alle windstreken opkwamen om in Jeruzalem te aanbidden en haren vrede te begeeren, en om Salomo's wijsheid te bewonderen. Meer dan Jeruzalem, meer dan Salomo is hier. Het is opmerkelijk, dat in alle tijden, wanneer een kind van God, als een ware Nazireër, zich strengelijk van de wereld afzonderde en toch in haar midden bleef leven, deze eene vraagbaak werd op geestelijk gebied. Dit moet de Gemeente worden. Zij kan het worden, en zal het worden, wanneer zij hare roeping uitspreekt en behartigt. De Gemeente van gedoopte Christenen heeft eene toekomst, wij durven dit onverholen uitspreken, — eene toekomst, die bij den dag heerlijker wordt, maar daardoor is haar verantwoording des te grooter en vordert toenemenden ernst en geheele toewijding aan de zaak des Heeren.

Gemeente van Christus! zet uwe poorten wijd open, opdat er de zonde kan worden uitgedreven, als de Heer komt met den geesel van touwtjes om zijn huis te reinigen. Hij doet het tot uw nut. Zet uwe poorten wijd open, opdat de arme verlorene zondaar er binnen kan vluchten, die een schuldeischer en een bloedwreker heeft, die hem vervolgt, opdat hij in uw midden vrede en schuldvergiffenis ontvange aan de voeten van Jezus.

Daartoe werken krachtig mede de „meetings," omdat zij „uit God zijn."

Niemand ergere zich, of meene dat het geestdrijverij is, wanneer de zondaar gedrongen — schijnbaar gedwongen — wordt om tot zich zelven en daarna tot Christus te komen. In dezen moeten wij ook met de gewone opinie, met de overlevering der ouden, met het oordeel der menschen breken. Wij, die verworpen hebben „de bedekselen der schande" om geheel op den zuiveren bodem der H. Schrift te staan, en op dat terrein te wandelen, nemen haar ook in deze ter hand, en kunnen dan niet anders zien, dan dat zij de wijze van werken op de „Samenkomsten" volkomen rechtvaardigt. De Heer is zelf alzoo voorgegaan, de discipelen zijn Hem gevolgd, en wij willen het alzoo nadoen, niet vragende naar het oor- en veroordeel der menschen, maar naar de leiding des H. Geestes.

„Wij dan wetende den schrik des Heeren, *bewegen* de menschen tot het geloof" (2 Cor· 5 : 11).

Deventer. B. ROELES.

WONINGEN DES VREDES.

„Mijn volk zal in eene woonplaats des vredes wonen, en in welverzekerde woningen, en in stille en geruste plaatsen." JES. XXXII : 18.

„Die profeteert, spreekt den menschen stichting en vermaning en vertroosting," zoo leert ons de Apostel Paulus, en gaarne zou ik in dezen zin profeteeren. Hij zegt echter ook: „Wij hebben niet ontvangen den geest der wereld, maar den Geest, die uit God is, opdat wij zouden weten de dingen, die ons van God geschonken zijn; dewelke wij ook spreken, niet met woorden, die de menschelijke wijsheid leert, maar met woorden, die de Heilige Geest leert, *geestelijke dingen* met *geestelijke* zamenvoegende."

Ik wenschte de aandacht van den lezer voor een oogenblik, kon het zijn voor eeuwig, te bepalen bij de woningen des vredes, en hem eenen blik doen slaan op de hechtheid van haren bouw, en de duurzaamheid, die daardoor aan haren vrede wordt gegeven; alsmede op de liefelijkheden, die daarin te vinden zijn.

Het zou niet ondienstig zijn aan te vangen met Melchizedek, den koning der Vredestad, zoo als hij ons in den brief aan de Hebreën wordt voorgesteld; maar dit onderwerp is voor mij te hoog. De opmerking echter, die de Apostel er over maakt, is wel behartigens waard. Wij zien hier althans, dat ook deze eerbiedwaardige priester des Allerhoogsten Gods in de eeuwige waarheid was, die wij in den Bijbel, en in Gods gansche schepping vinden, n.l. door oprechtheid tot vrede. Op andere wijze dan hij komen wij er ook niet toe. Geen andere naam is er onder den hemel gegeven, waardoor wij zalig kunnen worden, dan den naam van Jezus. Jezus noemt zich de waarheid en het licht der wereld en het is ons voorzeker allen duidelijk, dat waarheid en licht bij de gerechtigheid behooren, zooals leugen en duisternis bij de ongerechtigheid gevonden wordt. Of liever, (en nu begin ik naar het rijk des geestes over te gaan) de gerechtigheid heeft hare woning in het licht der waarheid, zooals de ongerechtigheid haar verblijf steeds opslaat in het rijk der duisternis van de leugen.

Er staat geschreven: „In den beginne schiep God den hemel en de aarde." De hel schiep de goede Vader niet; die is er later bijgekomen. Maar wat heeft die schepping van hemel en aarde met de woningen des vredes te maken? zult gij vragen. In mijne profetie dacht ik echter zulks noodig te hebben. Zie eens. Ook voor een iegelijk onzer heeft de Heer een hemel en aarde geschapen, toen Hij ons het aanzijn gaf. Ook ons plaatste Hij in eenen hof met den last dien te bewaren en te bebouwen. Jammer maar, zouden wij haast zeggen, dat er reeds zoovele doornen en distelen in gevonden worden, en dat er van naburige hoven, of wildernissen, zooveel onkruidzaden overwaaien, waardoor dubbele drukte ontstaat. Gij begrijpt mij immers? Is niet ons lichaam de aarde van ons leven? Kunnen wij niet in dien hof (n.l. onder den zegen des Oppersten Werkmeesters en uit de kracht, die Hij verleent) allerlei goedheden aankweken en allerlei boosheden tegengaan? Is niet ons geestelijk gevoel, of het gevoel onzes geestes, de hemel, dien wij tegelijk met onze aarde ontvangen hebben? Neen! geen materialist zal beweren, ten minste naar mijn inzien, dat appels en peren, vleesch en visch, koren en most ons verzadigen kunnen; d. w. z. al hadden wij van alle stoffelijke zegeningen volop om te genieten, terwijl wij, met onzen geest, in de boosheden der hel waren in plaats van in de goedheden des hemels, wij zouden ons niet gelukkig, niet verzadigd, gevoelen. De vruchten van onzen aardschen hof waren dan distelen en doornen gelijk, en weening der oogen en knerzing der tanden ons deel. „Zalig zijn zij, die hongeren en dorsten naar gerechtigheid en waarheid, want zij zullen verzadigd worden." O, mij dunkt, de geest van ieder menschenkind schreeuwt om die spijze en drank, maar helaas! hoe menigeen kweekt in zijnen hof niets, of slechts luttel van hetgeen verzadigen kan.

Wat moet het een mager menschdom wezen, over het algemeen, als de aarde, n.l. het vleesch, daarvan afgenomen is en zij in de woonplaats huns geestes zullen verkeeren, en dat eeuwiglijk. En hoe duister! Niets dan leugen en ongerechtigheid. En welk een brand, welk een hitte! Honger en geen eten, dorst en geen drinken. De maag van streek, zoodat goede spijzen walgen en pijn veroorzaken, en het ware drinken als olie in het vuur werkt. Ach en wee! En dan maken zoovele armen zich nog wijs, dat er geen hel is! De goede hemelsche Vader kan niet kwellen, zegt menigeen. Wel neen, arme blinde, niet om brandende zandwoestijnen te maken, laat God het liefelijk zonnelicht schijnen.

Niet om doornen en distelen voort te brengen schiep Hij de aarde. En nu is mijne profetie spoedig ten einde. Maar de woningen des vredes dan, waarvan gij ons zooveel ophef maaktet, zult gij zeggen. Gij hebt ze gezien mijn vriend, in de verte of meer nabij, naar dat uw oog helder was.

Wij kunnen evenwel den weg wat verder opwandelen; misschien zult gij ze dan beter zien, maar er blijft altijd veel voor uw eigen onderzoek over.

Hebt gij dien Zoon des menschen gezien, wiens woning in de hemelen is? Die daar aan den kruispaal nog uitriep: „Vader vergeef het hun want zij weten niet wat zij doen." Zijne toenmalige woning wordt *lijdzaamheid* genoemd; de liefde Gods en des menschen had haar gebouwd, en zichzelven ter woning. En daar was vrede in die woning, dunkt u ook niet? Wie wil bij hem wonen? De Heer zegt: „In het huis mijns Vaders zijn vele woningen." Eene daarvan leert Hij ons kennen in Luk. XXII: 24 en v. v. „En er werd ook twisting onder hen wie van hen scheen de meeste te zijn. En hij zeide tot hen: de koningen der volken heerschen over hen, en die macht over hen hebben worden weldadige heeren genoemd. Doch gij niet alzoo! maar de meeste onder u, die zij gelijk de minste, en die voorganger is als een die dient." Wie wil met hem heerschen? Zulke heerschers wonen zeker. Het verblijf huns geestes is eene woning des vredes. Zij wordt *dienstvaardigheid* genaamd.

Ziet gij die mannen, Abraham en Lot. „Kies," zegt Abraham, „gaat gij ter rechter, zoo ga ik ter linker, en gaat gij ter linker, zoo ga ik ter rechterhand." En Lot hief zijne oogen op, en hij zag de gansche vlakte der Jordaan, dat zij die geheel bevochtigde enz. Zijne woonstede wordt begeerlijkheid genoemd en het verderf dat in de wereld is (2 Petr. 1: 4). Maar Abraham woonde in de woning des vredes, die *wijsheid* genoemd wordt, die vreedzaam is en uit God (Jak. III: 17) en het vertrek, waar hij was wordt wel *toegevendheid* genaamd. Zal ik u meer woningen aantoonen, waar spijze is, voorraad in de schuren en weide voor de schapen? Zal ik vergevensgezindheid, mededeelzaamheid, goedheid noemen, geloof en hare bijgebouwen, vertrouwen en getrouwigheid. Zal ik vermelden van de woningen des vredes, nederigheid en ootmoed, voorwaar ik zeg het u, en gij zult het mij toestemmen naar ik hoop, in deze woningen is grooten vrede. Hoe liefelijk zijn uwe woningen, Heer Zebaöth!

Nog eene woning des vredes, die wij eerst voorbijgeloopen zijn, waar wij echter wel dikwijls bij mogen stilstaan om ze tijdelijk voor onze woning te kiezen, omdat wij ons nog zoo vaak ophouden aan de grenzen van het vrederijk. Zij heet *boetvaardigheid.*

Ziet gij dien moordenaar aan het kruis?

„Wij toch," zegt de arme, „lijden waardig hetgeen wij gedaan hebben enz.," en in zijn hart was vrede; en dan nog Zacheus: „Heere, de helft van mijne goederen geef ik den armen," zegt hij, en zoo ik iemand iets met bedrog ontvreemd heb, geef ik het hem vierdubbel weder. De woning van deze twee is ook voortreffelijk, maar wij zien toch de woningen zijn niet allen even heerlijk. „De meeste van die," zou de apostel Paulus zeggen, „is de liefde (1 Cor. XIII; 13.) Deze is als het ware het Raadhuis of de Tempel der stad; van haar gaat het licht uit; daarom dankt de Heer den Vader, dat zijne leerlingen in waarheid hebben bekend, dat Hij (die de Waarheid en het licht is (Joh. VIII 32—36) (Joh. IX; 5) van Hem die de liefde is (1 Joh. IV: 8) en den tempel des nieuwen Jeruzalems (Openb. XXI; 23 is uitgegaan."

Laat ons dan bidden: Uw koninkrijk kome, Heer Jezus Christus. Het kome op onze aarde al meer en meer, zooals het in uwen hemel is, opdat ook wij daar verblijven mogen.

O broeders, hoe heerlijk is het, wanneer wij vanuit de woning onzes geestes, als die in Christus is, onzen aardschen hof mogen bebouwen! Dan komt zijn koninkrijk op onze aarde als in den hemel. Dan ontvangen wij de zegening, waartoe de Zaligmaker eerst tot de Joden gekomen is om ze hun te schenken; n. l. om hen af te keeren van hunne boosheden. (Hand, II; 26). Dan zullen wij, wanneer ons aardsche huis dezes tabernakels verbroken wordt een gebouw bij God hebben, niet met handen gemaakt, maar eeuwig in de hemelen.

EXCELSIOR.

GEDACHTEN.

Daar is maar één weg, die naar God leidt: nederigheid. Alle andere paden voeren van Hem af, ook al waren zij bezaaid met alle mogelijke deugden.

BOILEAU.

Evenals de zon niet wacht op de gebeden en lofzangen der menschen eer zij opgaat, maar op haar tijd te voorschijn komt en door allen met vreugde begroet wordt, zoo moet gij niet wachten op lof en eer vóór gij goed doet, maar het uit eigene vrije keuze doen, en, als de zon, zult gij bemind worden.

EPICTETUS.

Liever vare mij weg Vorsten- en menschengunst en blijve mij Gods gunst, zoo zal zich menschengunst wel vinden; vindt zich die niet, dan is Gods gunst mij genoeg. LUTHER.

Wat wij behoeven is: een eenvoudig oog om te zien, wat ons werk is, de nederigheid om het aan te nemen, het geloof om het voor God te doen, en de volharding om er mee voort te gaan tot onzen dood toe.

NORMAN MC LEOD.

Wie volharden zal tot het einde, die zal zalig worden. DE HEER.

GEMEENTE NIEUWS.

GRONINGEN. De Gemeente is, onder de hoede van den Oppersten Herder, welvarende. Nu de zomerdagen weer voorbij zijn, komen meerdere werkzaamheden in het Evangelie, zoo binnen als buiten de stad, weder in vollen gang. Ja, het is alsof wij den Heer des oogstes ons weer hooren toeroepen: „heft uwe oogen op en aanschouwt de velden, want ze zijn alredo wit om te oogsten. En die maait ontvangt loon." Dit mogten wij weder in de laatste dagen ervaren. Zondaren kwamen met verwonde harten tot den Heiland (heeler) van zondaren, die door Hem niet werden afgewezen.

O, dat toch alle Gemeenten zich aangorden ten strijde, want de nood der zielen roept! Laten anderen zich aftobben voor de in hun oog zuivere leer, dat wij echter de handen uitstrekken tot de verlorenen, door hen den levenden Christus voor te stellen, en den opbouw der Gemeente Gods te bevorderen, overeenkomstig de eenvoudige woorden der Apostelen en Profeten.

Op den 14e Oct. jl. mochten wij eene zuster, na belijdenis van haar geloof in Christus, doopen.

De doop der geloovigen, gelijk onze Heere Jezus dien verordend, en zijne Apostelen dien gehandhaafd hebben, vindt in de oogen van vele Christenen hier nog maar geene genade. Het is jammer, maar wel te verklaren, voor ons, die den aard der zoogenaamde godsdienstige wereld kennen door Gods verlossende genade.

Eenige leden der Gemeente waren in de laatste dagen krank, maar voor zoover ons bekend, zijn allen weer herstellende. Gode zij dank.

Door de Gem. werd besloten om, zoo God wil, in Jannari a. s. hier Evang. samenkomsten te houden.

HOORN. Zondag j. l. was voor onze kleine gemeente weer een vreugdedag doordien een broeder, die sinds lang van den doop overtuigd was, (en hoeveel zulke broeders zijn er niet) aan ons toegevoegt werd, door ook in dezen den Heer te volgen. Deze vernieuwde betooning van 's Heeren liefde doet ons juichen.

Wij hielden zamen gedachtenis van 's Heeren dood bij brood en beker; ook nu was de Heer, gelijk altijd, zegenend in ons midden.

Wij gaan in stilheid voort, beproevende, welke de goede en welbehagelijke wil des Heeren zij.

Wat klinkt het ons nu vreemd in de ooren, als wij lieve Broeders hooren zeggen: „Wij doopen de kinderen in den naam enz." alsof de Heer hen dat bevolen had (zie Vredebode van 3 Nov.) Hoe is het mogelijk om te zeggen, dat men alleen luistert naar de stem des Heeren, en dan een leering als deze aankleven en te verkondigen tegen het uitdrukkelijk bevel des Heeren. Wij verblijden ons, dat wij ons hebben laten overtuigen door biddend onderzoek van het woord des Heeren, en bevelen onze kleine Gemeente bij vernieuwing in de voorbede der broederen aan.

—

NIEUWEPEKELA. Op Maandag 26 Nov. aanstaande en volgende dagen hopen wij hier Evangelische Samenkomsten te houden. Wij bevelen dien arbeid aan de voorbede van de geloovigen aan. Mogen vele zielen van de dwaling huns wegs tot den Heere bekeerd, zijne Gemeente gesticht, en Zijn Naam verheerlijkt worden.

Aan de Gemeenten van Gedoopte Christenen.

Geliefde Broeders en Zusters!

Met bescheidene vrijmoedigheid brengen wij, door middel van ons blad, dit schrijven onder uwe aandacht, vertrouwende, dat het met blijdschap zal worden gelezen, en dat zooveel mogelijk zal worden voldaan aan den wensch en de bede daarin uitgedrukt.

De broederschap te Zutfen, hoewel nog klein, en arm naar de wereld, heeft eene belangrijke schrede voorwaarts gedaan op den goeden weg tot uitbreiding van Gods koninkrijk. Onder biddend opzien tot God, in goede hope door genade, huurde zij, tegen f 2.— per week, half Novb. a. s. te aanvaarden, in de volkrijkste buurt der stad, een flink ruim lokaal om daarin geregeld het evangelie te prediken.

Maar, — en nu vermoed elk wel ongeveer wat er zal volgen — maar het gebouw is ledig, en zal het aan het doel beantwoorden, dan moet er gezorgd worden voor zitplaatsen, vuur en licht, enz. enz., voor alles, wat zooal noodig is voor soortgelijke inrichting. Daartoe zal nagenoeg HONDERD gulden, zegge f 100.00, vereischt worden, een som gansch en al boven hare macht.

Wij zijn voornemens, het ameublement zoo in te richten, dat het, hoewel eenvoudig, toch altijd en overal kunne gebruikt worden.

Het is ons niet onbekend, dat iedere Gemeente in eigen boesem genoeg heeft te doen; maar toch het albekende spreekwoord: „Vele handen maken licht werk" is ook hier van toepassing, en dan twijfelen wij niet of het benoodigde is spoedig gevonden. Bijv. als HONDERD broeders of zusters van de 900 Gem. leden, elk één gulden doen, of twee honderd een halven, of vier honderd, elk een kwartje samen brengen, en stellen het dan in handen der Voorgangers, die het gaarne aan een der ondergeteekenden zullen overmaken, dan is deze zaak spoedig voor elkander. Mochten er echter onder de lezers van „de Christen" zijn, die buiten de Gemeente om, hunne gaven willen zenden, ook die zullen dubbel welkom zijn. Wij zijn zoo vrij deze vrienden daarop opmerkzaam te maken,

Zutfen, — vergun ons dit nog even te zeggen, en wij vermoeden, dat het mede een aansporing is voor den bereidwilligen gever, — Zutfen is de éérste en tot nog toe de éénigste plaats in de groote prov. Gelderland, waar de Gem. v. ged. Chr. haar vaandel heeft ontplooid. De stad zelve telt 16.000 inwoners, is door hare schoone ligging grootelijks bevoorrecht met prachtige environs, bizonder begunstigd door spoorwegen, waardoor een rechtstreeks verkeer bestaat met: Amsterdam, Arnhem, Winterswijk, Hengeloo en Zwolle.

De rivier, de IJssel, spoelt bovendien dag en jaar tegen hare wallen, en brengt eveneens een druk scheepsverkeer mede.

Zutfen is een centrum, zoo gezegd straalt het uit naar alle oorden des lands, en zelfs (en dat zonder overdrijving) tot in het machtige Duitschland. Zoodat, mocht het Gode behagen in Zijne oneindige liefde te dezer plaatse een flinke uitgebreide Gem. te stichten, dan zou zulks niet van belang ontbloot zijn. Waarom wij dan ook des te meer vrijmoedigheid gebruiken met de bede: Broeders en Zusters, en allen, die de zaak van Gods koninkrijk liefhebben,

Helpt ons!

De gaven zullen in dank ontvangen en in dit blad verantwoord worden door:

B. ROELES, *Evangelist*, } Deventer,
CORN. PETERS, Noordenbergstraat, }
R. JANSEN, in de Hoven, te Zutfen.

CORRESPONDENTIE.

„KLEIN BIJ DEN WEG."

Met de hulp des Heeren mogen wij, met nog één nummer, den tweeden Jaargang van ons Blad voltooid zien. Dit geeft ons stof tot dank, want wij ontveinzen het niet, en ontveinsden het nimmer, dat wij, hoewel met moed en lust, toch niet zonder het bewustzijn van de geringheid onzer krachten deze taak aanvaardden en voortzetten.

Niet weinig bemoedigend was het voor de Redactie van vele zijden te ervaren, dat haar pogen met welwillendheid werd bejegend; meermalen vernam zij, dat de 15e der maand met ongeduld werd verbeid, en nog voor de eerste jaargang ten einde was deden vele stemmen zich hooren: „Het blad moet meermalen, minstens tweemaal per maand verschijnen."

De Redactie echter wist dien storm te bezweren door haar lijfspreuk: „*Klein bij den weg*," en ook in 1883 bleef "De Christen" éénmaal per maand verschijnen. De storm van toen is echter inmiddels tot een orkaan aangegroeid, en zoo oorverdoovend is het geloei, dat ons: „Klein bij den weg" geen gehoor meer vindt. De Redactie heeft echter behoefte aan een kalm oogenblik om, voor 1884 in 't land is, nog een enkel woordje te zeggen.

Hoewel het getal abonné's niet onbeduidend is; hoewel Redactie en Administratie gratis werkten, bleef er nog een klein tekort. Hoe nu de kosten te vinden als de uitgaven bijna verdubbelen?

Neem aan, in plaats van 12 maal verschijnt „De Christen" in 1884 vier en twintig maal; moet dan de abonnementsprijs van één gulden op twee gulden worden gebracht? Maar dat gaat immers niet! Men zegt de Couranten zijn allerwege zoo goedkoop; de uwe moet ook goedkoop zijn; doch, men vergeet, dat de Couranten hunne abonné's bij duizenden tellen en uit hunne Advertentiën een groot deel hunner kosten kunnen dekken, terwijl wij ons tot heden met eenige honderdtallen abonné's moesten te vreden stellen en de opbrengst onzer Advertentiën niet noemens waard is.

Toch erkennen wij, zal ons blad tweemaal per maand in eenigszinds gewijzigden vorm verschijnen, de abonnementsprijs niet meer dan *f* 1.30 moet bedragen, *maar dan ook moet het getal abonné's verdubbelen.*

Ieder zal moeten toestemmen, dat de aanwinst voor onze abonné's bij deze verandering groot is. Immers tot nu toe ontvingen zij 12 Nos. voor *f* 1.—, dan 24 Nos. voor *f* 1.30. Won nu elke abonné er slechts één nieuwe bij, dan was de uitgave gedekt, en de Redactie in vereeniging met het Bestuur der Unie, kon met blijdschap alle krachten aan het blad blijven wijden.

Bij alle beraadslagingen over deze zaak hebben wij ons „klein bij den weg" niet kunnen opgeven, en alleen voorwaardelijk tot het uitgeven van 2 bladen per maand kunnen besluiten.

Van het grootste gedeelte der abonné's ontvingen wij de verzekering dat zij met deze geringe verhooging gaarne de uitbreiding van ons blad zagen, doch er zijn er, die nog niet hebben gesproken.

Denk echter eens, dat een deel der abonné's ter wille van de verhooging hun abonnement opzeiden — dan zouden wij onverwijld moeten besluiten om op den ouden voet voort te blijven gaan.

Wij komen derhalve met de volgende vraag: „Zijn er misschien abonné's, die ons blad zouden willen blijven ontvangen, als wij op den ouden voet voortgaan, maar die het zouden willen opzeggen, als zij in plaats van 12 bladen voor een gulden, 24 bladen zouden ontvangen met de geringe verhooging van 30 centen per jaargang? Wij gelooven het niet; maar zoo ja, dat zij dan de goedheid hebben ons zulks ten spoedigste per briefkaart te berichten. Inmiddels roepen wij allen toe: „*Blijft voortgaan en bemoedigt ons door opgave van nieuwe abonné's.*"

's Heeren zegen ruste genadiglijk op onzen arbeid tot heil onzer medemenschen, en tot heerlijkheid van Zijnen grooten naam. DE REDACTIE.

Adres voor Administratie den heer J. HORN te *Sneek.*

ALMANAK.

Reeds is de Snelpers druk in de weer om de 1000 Ex. van ons Jaarboekje af te drukken. Indien onze jeugdige vrienden even ijverig zijn in de verzameling van inteekenaars, dan kunnen wij weldra verzenden.

De arbeid der Redactie tot het in gereedheid brengen van zulk een Almanak is niet gering; doet nu evenwel elk zijn best, dan zien wij ons werk wel gelukken. Naar bestellingen blijft dagelijks verlangend uitzien

Uw Dw.,
J. HORN te *Sneek.*

Correctie.

In het stuk „Volharding" in ons voorgaand blad zijn twee zinstorende fouten geslopen. Mozes „verliest zijn *leven*," moet zijn: „verliest zijn *loon*;" „alle arbeiders in den wijngaard des Heeren hebben *beproefd* om te volharden", moet zijn: „hebben *behoefte* om te volharden."

Advertentiën.

*** Aan allen, die belang in ons stellen, berichten wij door dezen, dat ons 16 October j.l. een **Zoon** is geboren.

Tevens brengen wij onzen hartelijken dank voor de liefde en belangstelling bij dezen van velen ondervonden,

DEVENTER, 1883. B. ROELES.
L. ROELES—DE JONG.

Mijne geliefde Echtgenoot, die mij op den 9e October een zoontje schonk, werd mij den 1e November door den dood ontnomen, mij nalatende 5 kinderen, die allen nog zoo zeer eene moederlijke verzorging behoefden.

Hoe smartelijk mij deze beproeving ook is, wensch ik toch te berusten in God, Wiens wil wijs en heilig is.

GRONINGEN, 1 Nov. 1883.
D. NANNENGA.

Werden wij op 24 October verblijd door de geboorte van een ZOON, heden werd ik met de mijnen in rouw gedompeld door het overlijden van de Moeder, mijne geliefde Echtgenoot **H. BEENS.**

GRONINGEN, 8 Nov. 1883. L. DOL.

LOGEMENT „TE HUIS,"
Haverstraat, Enschedé,
VAN
J. MENDELAAR,
wordt het reizend publiek aanbevolen.

JAARBOEKJE VOOR 1884,
UITGEGEVEN
DOOR DE UNIE VAN GEMEENTEN VAN GEDOOPTE CHRISTENEN IN NEDERLAND,
Versierd met het Portret van wijlen
DR. J. E. FEISSER.

Behalve een levensschets van Dr. FEISSER zal dit boeksken, van ruim 100 bladzijden, een zooveel mogelijk volledige Almanak en een degelijk mengelwerk bevatten.

PRIJS 25 CENT.

Bestellingen worden aangenomen bij alle Voorgangers der Gemeenten, bij alle Boekhandelaars en bij *Uw Dw. dienaar*,
J. HORN, te SNEEK.

SNELPERSDRUK VAN J. J. WIARDA, TE SNEEK.

N°. 24. 15 DECEMBER 1883. 2de Jaargang.

DE CHRISTEN,

MAANDBLAD,

UITGEGEVEN DOOR DE

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

DIT BLAD VERSCHIJNT EENS IN DE MAAND.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

ABONNEMENTSPRIJS:
Per jaar, franco per post .... *f* 1.00.
Enkele nummers .... „ 0.10.

Bijdragen en Ingezonden Stukken
WORDEN FRANCO INGEWACHT BIJ DE REDACTIE,
Adres: H. Z. KLOEKERS, te Nieuwe Pekela.
ADVERTENTIËN AAN DEN DRUKKER.

ADVERTENTIEPRIJS:
Een tot vijf regels .... *f* 0.50.
Elke regel meer .... „ 0.05.
Groote letters naar plaatsruimte.

EENE BESPIEGELING OVER DE VERLOSSING.

(*Slot.*)

De Oude Bedeeling bedoelde om van het veel godendom tot de kennis van den eenig waarachtigen God en Zijne eigenschappen te leiden. De Joden hadden Dien éénigen als hunnen almachtigen Beschermer en Weldoener leeren kennen, en Zijne heiligheid en rechtvaardigheid was velen hunner uit hunne wetten en de beteekenis hunner offers duidelijk geworden. Deze wetten en offers werden echter door de meesten hunner slechts naar de letter gehoorzaamd, en de *geestelijke* strekking er van slechts door zeer enkelen in vroeger en lateren tijd begrepen, terwijl zij God bovendien meer als een heilig en rechtvaardig Gebieder, dan als een heilig en rechtvaardig Vader gehoorzaamden, en als voor hen alléén bestaande, of hen alléén gunstig gestemd, beschouwden.

Ook van dit vormelijke, liefdelooze en partijdige moesten de Joden genezen worden, en door hen het gansche menschdom met het ware begrip van God, *als zijnde een heilig en rechtvaardig Vader van allen*, bekend gemaakt worden.

Reeds door de rechtvaardiging van Abraham uit geloof, zonder de werken der wet, had hun duidelijk kunnen zijn, dat het er eigenlijk op aankwam om voor Gods aangezicht in oprechtheid en waarheid te wandelen; Mozes had gezegd, dat den Heer lief te hebben, met geheel het hart, de geheele ziel, en het geheele verstand, en de naasten als zichzelven, het eigenlijke was, wat de Heer van hen verlangde; de profeten hadden er op gewezen, dat zij toch geene vergeefsche offers zouden brengen, en dat hun vertrouwen op de uitwendige eeredienst en uitwendige offeranden Hem niet kon behagen, maar wel de besnijdenis des harten, het leven naar den geest in gemeenschap met den geest des Heeren, als bron van der menschen handelingen: maar hunne verkiezing uit, en hunne bevoorrechting boven de natiën had hen verijdeld om op het uitwendige te vertrouwen en het wezen der zaak voorbij te zien.

Bovendien had God tot Eva, de moeder *aller* levenden, gezegd, dat het zaad der vrouw den slang den kop zou vermorselen; tot Abraham: „In u en in uw zaad zullen *alle geslachten* des aardbodems gezegend worden," en door de profeten aangaande den Christus: „Het is te gering, dat gij Mij een knecht zoudt zijn om op te richten de stammen van Jakob, en om weder te brengen de bewaarden in Israël: *Ik heb u ook gegeven tot een licht der Heidenen, om mijn heil te zijn tot aan het einde der aarde;*" maar de Joden begrepen dat de Messias alleen voor hen en met aardsche heerlijkheid zou komen, en dat zij, onder Hem, over alle Heidenen met aardsche heerlijkheid en majesteit het gebied zouden voeren.

De zonden van Israël, die van deze ijdele gedachten hunner uitverkiezing, en van hun vertrouwen op uiterlijke plichtplegingen het gevolg waren, werden het middel om velen, ten deele, van die gedachten en handelingen te verlossen. Gods heiligheid en rechtvaardigheid openbaarden zich heerlijk tegenover hunne misdaden, en de bron waaruit zij voortvloeiden. Van tijd tot tijd stonden er profeten op om hen te onderwijzen, vermanen en waarschuwen; van tijd tot tijd werden de Joden, omdat zij aan die waarschuwingen geen gehoor gaven, door de hen omringende volken bestookt, en vervolgens, eerst ten deele, en eindelijk het geheele volk in ballingschap naar Assyrië en Babel weggevoerd.

Daar leerden zij tot zichzelven in te keeren, de boosheden der harten als de bron hunner misdaden en ellenden te betreuren, en tot God, ook zonder tempel en offers, om genade te smeeken, en de Heere verhoorde hun geroep en verloste hen uit de macht hunner vijanden, maar tevens van het dwaze denkbeeld, dat hunne uitverkiezing een vrijbrief tot een zondig leven zoude zijn, en om zich in hoogmoed boven de hen omringende volken te verheffen.

Intusschen was nog een ander doel des Heeren bereikt geworden. Door hunne verstrooiing onder die natiën hadden zij de talen dier natiën geleerd, en waren die natiën eenigermate met hunne taal, en wetten en instellingen meer van nabij bekend geworden. Bij hunne wederkeering onder Cyrus bleven velen in de landen, waarin zij verstrooid waren, wonen; vervolgens raakten velen hunner door de overwinningen van Alexander den Grooten onder de Grieken, en in de latere oorlogen tusschen Syrië en Egypte, en door hun verbond met de Romeinen ook onder die volken verstrooid, en werden overal aansluitingspunten voor hunne bezoekers van uit Jeruzalem gevonden, terwijl de verstrooiden, omgekeerd, voortdurend gemeenschap met den hoofdzetel van hunnen godsdienst te Jeruzalem onderhielden.

Bovendien was door hun lijden, hun verstrooid zijn, en dorst naar hereeniging het oog van velen hunner op de komst van den beloofden Messias, hunnen Verlosser gevestigd, en die verwachting had zelfs onder de heidenen ingang gevonden. Alles was voorbereid om de Joden zelven met nog hoogere en Gode waardiger denkbeelden te bezielen, en door hen het heidendom er mede bekend te maken. Het kon in de eigenaardige taal der Schrift „de volheid des tijds" genoemd worden.

Daar verschijnt eindelijk de lang beloofde, en door de Joden verwachte Messias, de Zoon van David, de Zoon van Abraham, het zaad der vrouw, de Zoon van God.

De meesten verwachtten Hem als een Verlosser van aardschen nood en ellende, slechts weinigen als de Verlosser van de bron der ellende: de zonde, en wellicht niemand als de Verlosser van *alle* de kinderen van Adam; maar hoewel zij liefst van hem als van „den Zoon van David" spreken, spreekt hij voortdurend van zich zelven als: *„Zoon des menschen,"* en waar zelfs zijne discipelen verwachten, dat hij zichzelven als een aardsch koning zal doen gelden, daar spreekt Hij van *lijden en sterven.*

De maatschappelijke en persoonlijke ellende is een gevolg der zonde. Zoolang de zonde in den persoon en in de maatschappij gevonden wordt *kan* die persoon en die maatschappij onmogelijk gelukkig wezen. De zonde moet uitgeroeid worden en heiligheid triomfeeren, zal men gelukkig zijn; en de Messias komt om dat als Zoon van God en Zoon des menschen te bewerken door *lijden.*

Als een godvreezend mensch de zonde bestraft en tot deugd en heiligheid vermaant, dan kan hij er op rekenen van den zondaar tegenstand te zullen ontmoeten; als hij de rijken, wijzen en machtigen er op wijst dat „de meerdere den mindere moet dienen" in plaats van te overheerschen, dan kan hij zeker zijn daarvoor geene ooren te vinden; als hij den uitwendig vroome, die naar den regel wandelt er op wijst, dat het wandelen naar den regel niet voldoende is, maar dat het eigenlijk op het hart aankomt, waaruit de vroomheid door levensgemeenschap met God moet voortstroomen, of met andere woorden, dat de vroomheid geene vertooning, geen maaksel, maar eene vanzelfheid moet wezen, dan kan hij er zeker van zijn door het formalisme en formulisme uitgeworpen te zullen worden.

De godsdienst des harteu, die als godsvrucht zich openbaart, vindt bij den zondigen, den machtigen en den uitwendig godsdienstigen mensch geene genade. Wij zien het bij Kaïn en Abel, bij Mozes en Farao, bij de profeten en hunne tijdgenooten, en ook in onzen tijd; en het zal voortduren zoolang er in waarheid godvruchtigen en goddeloozen op aarde zijn, en wel naar de mate van de eerlijkheid en goede trouw, waarmede de oprechten de goddeloozen tegenstaan. Hoe kon het dus anders of de ware Messias, die de hoogste openbaring van gemeenschap met God en van trouwe bestrijding van zonde, heerschzucht, en formalisme zou wezen *moest een lijdende Messias* zijn, en de gruwzaamste beleedigingen en den smadelijksten dood ondergaan!

Hij wist dat, maar deinsde er niet voor terug, want Hij kwam om de hoogste openbaring der Godheid te brengen, en het menschdom van de zonde te verlossen. „Daarom, komende in de wereld, zegt hij: slachtoffers en offerande hebt gij niet gewild, maar gij hebt mij het lichaam toebereid; brandofferen en offer voor de zonde hebben u niet behaagd; toen sprak ik: zie, ik kom (in het begin des boeks is van mij geschreven) om uwen wil te doen, o God!" In den doop nam Hij op zich om tot dood en graf toe (waarvan de doop een zinnebeeld is) gehoorzaam te wezen; en ten aanschouwe van de schare, die tegenwoordig was, daalde de Heilige Geest neer, om als met den vinger aan te wijzen Hem, van wien gezegd werd: „Deze is mijn geliefde Zoon, in denwelken Ik een welbehagen heb."

Van dat oogenblik aan is het oog van allen, zoo goede als kwade menschen en geesten, op Hem gevestigd. *„Indien* gij Gods Zoon zijt..." zoo spreekt men van de eene, — *„Gij zijt* de Christus, de Zoon des levenden Gods," zoo spreekt men van de andere zijde, en waar Hij door dezen wordt aangebeden, daar knersen genen de tanden tegen Hem; maar met majestieuse kalmte gaat het voort om God *als een heilig en rechtvaardig Vader van allen* te openbaren, en terwijl Hij zijn welgevallen toont over degenen, die Hem aanhangen tot reiniging van zonde en dwaling, blijft hij ook voor zijne vijanden bidden en werken, „zoolang als het dag is, eer de nacht komt, waarin niemand werken kan."

„Nooit heeft een mensch gesproken als deze mensch," en nooit heeft een mensch geleefd, ear-

beid en daden verricht als deze mensch. Hij is allen alles geworden, en voor allen staat Hij daar als het beeld Gods, die zijne zon laat opgaan over boozen en goeden, en den regen doet nederdalen op het land van rechtvaardigen en onrechtvaardigen; maar tevens met den geest des oordeels en der uitbranding van alle zonde en ongerechtigheid, den dood trotseerend in zijne heilige liefde, en uitroepende: „Als ik van de aarde zal verhoogd zijn, zal ik *allen* tot mij trekken."

En hij is van de aarde verhoogd, gehoorzaam geworden zijnde tot den dood, ja den dood des kruises. Hetgeen in het brandoffer, als een offer van algeheele toewijding, en gehoorzaamheid, een offer dat gansch verteerd wordt, werd voorgesteld is in hem vervuld geworden, maar waar de zonde in al hare vormen van list, geweld en wreedheid over hem triomfeerde, daar heeft het Godsleven in hem over alle geweld en list der zonde getriomfeerd, en, „is hij krachtiglijk bewezen de Zoon van God te zijn, naar den geest der heiligmaking door zijne opstanding uit de dooden."

Zoo zien wij hem, de Zoon van God, zijne menschheid bezielen, opdat het Jodendom door hem, en door de Joden het gansche menschdom tot een waar begrip van — geloof in — en wedergeboorte tot God, *als een heilig en rechtvaardig Vader van allen*, verlicht en bezield en tot de hoogste gelukzaligheid gevoerd zou worden.

De menschelijke taal is steeds vooruitgegaan van den laagsten trap, waarin denkbeelden door middel van de zintuigen verkregen werden, tot hoogere, waarin afgetrokken denkbeelden door middel van geschikte woorden en schrijfteekenen kunnen worden medegedeeld. Als het een of ander denkbeeld eenmaal door uitwendige voorwerpen etc. verkregen, en een woord gevonden is om dat denkbeeld voor te stellen, dan is het niet meer noodzakelijk of wenschelijk, dat het voorwerp waardoor het denkbeeld geboren werd, met het denkbeeld zelf in den geest des menschen vereenigd zou blijven voortbestaan. Het is zelfs duidelijk, dat de beteekenis van het afgetrokken denkbeeld moet lijden door het medebestaan van het voorwerp dat het denkbeeld verwekte. Zoo hebben wij thans eene duidelijke voorstelling van geestelijk bestaan, wanneer wij het woord *geest* gebruiken, maar de duidelijkheid en kracht van het denkbeeld zou geschaad worden door er aan te denken, dat het woord *geest* oorspronkelijk *wind* beteekende, en dat het woord geest oorspronkelijk door den wind was ontstaan. Zoo ook in andere gevallen. Hoewel de denkbeelden van afgetrokken en geestelijke dingen in de eerste plaats door uitwendige dingen kunnen verwekt worden, zoodra zij verwekt zijn, en de geestelijke beteekenis er van in behoorlijke woorden en teekenen kan worden uitgedrukt, dan is het wenschelijk voor hunne grootere kracht en duidelijkheid, dat hunne gemeenschap met de stof in den menschelijken geest verbroken worde.

In alle geschreven talen is deze vooruitgang van den eenen trap van volmaaktheid tot den anderen, door de toevoeging van afgetrokken denkbeelden, waarneembaar, en de ervaring leert ontegenzeggelijk, dat de vooruitgang van de menschelijke taal, als hierboven omschreven, met den vooruitgang van de menschelijke samenleving in het nauwste verband staat.

Het gezegde op ons onderwerp in toepassing brengende zou daaruit volgen, dat de Mozaïsche bedeeling, die de afgetrokken denkbeelden aangaande het ware karakter van God mededeelde, niet meer nuttig zoude zijn, na dat die denkbeelden verwekt waren, bepaalden vorm aangenomen hadden, en met woorden uitgedrukt werden, die hare afgetrokken en geestelijke beteekenis zuiver weder gaven; dat zij geheel en al ter zijde gezet zou worden, wanneer het doel, waartoe zij in werking was gebracht, bereikt was geworden; dat zoodra de Joden van de afgoderij genezen waren, en zuivere denkbeelden aangaande de eigenschappen van God als zijnde *een heilig en rechtvaardig Vader van allen* ontvangen hadden, hunne afzondering en de bedeeling van ceremonien en schaduwen naar den aard der dingen zou ophouden, en plaats maken voor eene meer volmaakte geestelijke en algemeene bedeeling.

Wij vinden dan ook dat de tabernakeldienst langzamerhand werd weggenomen. In de woestijn zien wij haar in volkomenheid, maar na de vestiging der Joden in Palestina niet meer. Zij reisden in de woestijn totdat degenen, die uit Egypte getogen waren, gestorven waren. Het geslacht, dat hen opvolgde, smaakte het voorrecht, dat allen hunne opvoeding aan de instellingen van Mozes te danken hadden, en verlost waren van de vuile gewoonten en herinneringen eener heidensche omgeving. Later kwamen de profeten, om eene plaats in te nemen tusschen de stoffelijke en vormelijke bedeeling van Mozes en de zuivere geestelijke bedeeling van den Christus, en toen deze verscheen waren de Joden onder alle natiën der wereld verspreid, met de talen dier natiën bekend, en konden de geestelijke waarheden van de nieuwe bedeeling onder alle die natiën verbreid worden. Daarom was het dan ook dat Jeruzalem, het middelpunt van de Oude Bedeeling, met den tempel en alle dingen, die tot den dienst behoorden, zoodra de Nieuwe bedeeling maar goed wortel had geschoten, op eenmaal en voor goed verwoest werd. Het zou niet goed zijn geweest om het oude vroeger te vernietigen, omdat het nieuwe op den grond van het oude gebouwd moest worden, en het zou niet goed zijn geweest om het oude langer te laten voortduren dan hoogst noodzakelijk was, om de duidelijke reden, die de Heer er voor geeft, dat het niet goed was om nieuwen wijn in oude lederen zakken te doen, noch ook om de oude en onvolmaakte vormen met het nieuwe en geestelijke systeem te vermengen. De groote zaak was nu: Gaat heen in de geheele wereld, predikt het evangelie aan alle creaturen; die gelooft zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden; maar die niet gelooft zal hebben, zal verdoemd worden."

EVANGELISCHE SAMENKOMSTEN
TE SNEEK.

Met dank aan God namen wij de uitnoodiging aan van onze Zuster-Gemeente te Sneek om in haar midden te komen arbeiden tot uitbreiding van Gods Koninkrijk, en verheugden ons de Broederen de Hart, Kloekers en van Beek daar, alsmede br. Horn voorganger der Gemeente in welstand te ontmoeten.

De Gemeente leefde in groote verwachting; en geen wonder, want zij had eenige avonden vooraf zich telkens in gemeenschappelijk gebed, voor dezen arbeid afgezonderd; bovendien had zij door advertentiën in de Nieuwspapieren, aanplakbiljetten, programma's met gelegenheids-liederen onder het volk te verspreiden, op ruime schaal publiciteit aan de zaak gegeven.

Den eersten avond, 12 Nov. jl. was de opkomst niet zoo groot als de volgende avonden. Niet alleen kunnen wij zeggen dat het gehoor bevredigend was, maar het klom boven verwachting, zoodat trots storm en regen de kerk de menigte niet altijd kon bevatten.

Wij vonden geene vrijheid om op Vrijdagavond 16 Nov. te sluiten, zooals was aangekondigd, maar gaven toe aan den algemeenen wensch om voort te gaan, zoodat wij eerst op Woensdagavond 21 Nov. met vrijmoedigheid eindigden.

Dus tien — zegge tien — avonden achter elkander hadden wij bijeenkomsten met eene steeds flink gevulde kerk.

Bovendien was er Zondagsmorgens prediking door br. de Hart, die toen sprak over Jes. 6 op eene eenvoudige maar treffende wijze, vooral het oog hebbende op de heiliging der Gemeente en daardoor de innerlijke kracht van haar op de wereld. Des middags 2 uur hielden br. Horn en ik eene meeting met kinderen beneden de 16 jaar, die ten getale van circa 80 waren opgekomen. Dit deden wij, omdat de niet ongegronde vrees bestond, dat er anders 's avonds voor de ouden geen ruimte genoeg zou zijn, in welke bijeenkomst de kinderen geen toegang hadden.

Br. Kloekers en van Beek waren Zaterdags naar huis vertrokken, doch de laatste om Maandag weer te keeren.

Is het wonder dat het heele stadje als in beroering was omtrent deze bijeenkomsten? Van verschillende zijden hoorden wij, dat de menschen er druk over praatten, tot zelfs op de marktplaats, waar men anders zich om weinig meer bekommert dan om den handel.

Zouden wij de opgevangen gesprekken hier mede deelen, men zou zich beurtelings ergeren en bedroeven. Doch wij willen er ons liever van onthouden. Voldoende is het als wij zeggen, dat het sommigen tot een direkten zegen was, want een tiental kwam tot de overgave des harten aan Christus, en daardoor tot de verlossing in Hem; anderen gingen hoofdschuddend heen, als weleer van Golgotha's heuvel de velen, die den gekruisten Christus verlieten.

Niet weinigen keerden, voor een oogenblik althans, tot zich zelven in, met de belijdenis: „het is de waarheid; wij moeten tot Christus komen willen wij gelukkig worden."

Wat in zulke harten de nawerking zal zijn, dat weet God. Zij, die in bittere satyre lucht gaven aan hunne harten, bleven evenmin uit, zooals dat duidelijk was, inzonderheid op den laatsten avond.

Dit was dan trouwens — gelijk terecht werd opgemerkt — ook het middel, dat het evangelie schijnbaar op die gemoederen afstuitte. Desniettegenstaande gelooven wij aan de tweesnijdende scherpheid van Gods woord, waarvan de kenteekenen zich niet lieten wachten. Gaarne deden wij enkele mededeelingen van de toegebrachten, doch daar „de Christen" een publiek blad is, meenen wij dezen keer genoodzaakt te zijn daarvan te zwijgen.

Niet onopgemerkt mag blijven dat van alle richtingen op godsdienstig gebied, onder het gehoor zijn geweest; Zoowel ultra-orthodoxen als den Christus verloochenende modernen, en wat zich tusschen deze uitersten van het protestantisme bevindt; ook ultramontanen, (Roomschen) en Israëlieten lieten zich daarvinden. Dit is op zich zelve beschouwd reeds eene krachtige aanbeveling voor de Samenkomsten en een reden, waarom ze overal moeten worden bevorderd. Menschen, die men anders niet gemakkelijk bereiken kan, òf door scherpe scheiding van godsdienstige richting, òf door een zedeloos leven, òf door hun stand in de maatschappij, komen dan als van zelf onder de prediking des Evangelies, aangetrokken door de afwijking van den gewonen regel. Niet zelden wordt de nieuwsgierigheid voor velen ten zegen.

Tweemaal scheen het, alsof een storm onvermijdelijk was, doch de Heer heeft het genadig afgewend, en zelfs de daartoe omgekochte mannen (dit is ons van verschillende zijden verzekerd) zagen zich in hun voornemen verhinderd door eene wending, die aan de navergadering werd gegeven, en waarin wij eene verhooring des gebeds aanschouwden.

Vóór elke vergadering werd er van 5—6 uur bidstond gehouden, en om 7 uur ving de prediking aan. Van onderscheidene zijden ontvingen wij blijken van instemming o. a. uit Woudsend een telegram, alsmede brieven uit Hoorn, Amsterdam, Haarlem, Deventer, Hengeloo, op al welke plaatsen mede gebeden werd.

Uit verschillende dorpen in den omtrek van Sneek waren er avond op avond menschen onder de prediking, niettegenstaande het ruwe, regenachtige weêr.

Wij verwachten dat de nalezing beter zal zijn dan de oogst zelve en verbeiden biddend de uitkomst.

Deventer, Nov. '83. B. ROELES.

DOODE EN LEVENDE HOOP.

Vele menschen spreken dikwijls over hopen, zoowel met betrekking tot hunne tijdelijke als tot hunne eeuwige belangen. „Hoop doet leven," zegt men. Dat moge zoo zijn, maar dan zal het toch in ieder geval eene welgegronde, wezenlijke hoop moeten wezen. Helaas, maar al te weinig wordt door de groote massa der menschen, vooral met het oog op eeuwige dingen, ernstig onderzocht of de hoop, waarover men spreekt, wel werkelijk bestaat, en zoo ze al bestaat, wel op goede gronden rust. In den mond des volks heeft het woord „hoop" in den regel de beteekenis van *wenschen*, terwijl toch de ware beteekenis er van is, verwachting, rekenen op iets, en dat op goede gronden.

Menige wensch of zoogenaamde hoop wordt, met betrekking tot de zaken dezes levens, niet verwezenlijkt of baart bittere teleurstelling, terwijl het dan blijkt, dat, wat men hopen noemde, slechts wenschen was en gansch en al ongegrond. In dit geval blijft er dikwijls toch nog ruimte voor nieuwe hoop, en hoe duister het somwijlen in de nachten des levens kan worden, toch breekt menigmaal nog eene ster der hope door de wolken, die nieuwen moed verwekt. Vreeselijker echter is het, te trachten zich te bevredigen met eene valsche hoop aangaande de eeuwige dingen. Eenmaal aan het einde des levens gekomen, dat ook de avond van den dag der genade, van den welaangenamen tijd kan genoemd worden, is de eeuwige beslissing daar. Voor hen, die ten gevolge van de liefde tot de zonde eenerzijds, en door de overtuiging van hun geweten en de vrees voor het eeuwige verderf anderzijds, zich eene valsche hoop trachten op te dringen, zal in den vreeselijken nacht des doods geen enkele lichtstraal der vertroosting, geene flikkering van eenige ster der hope meer doorbreken. Vreeselijk lot!

Wij stellen ons voor bij het sterfbed van een zoodanig hopende te vertoeven. Hem worden belangstellende vragen gedaan betrekkelijk zijn toekomstig lot. Met herhaald zuchten antwoordt hij: „Och, wat zal ik zeggen, ik hoop, maar..... Ik

. de rechtzinnige waarheid liefgehad en geheb en overigens heb ik, met aankleve van gezoch natuurlijk, mijn plicht gedaan, meer kan b al niet doen. Voorts moeten wij het maar aan Gods genade overlaten, God is barmhartig en genadig, derhalve ik hoop." „Maar hebt gij dan geene *zekerheid* aangaande uwe toekomst?" — „Zekerheid? neen, die heb ik niet, maar wie zou die ook *kunnen* hebben, het blijft hier *slechts* hopen."

O, armzalige hoop zonder wezen, grond of waarborg, gij stort uw slachtoffer in een draaikolk van zelfbedrog, in eene zee van eeuwigen jammer! Zulk eene hoop mogen we met recht eene doode noemen.

Daartegenover staat de in de H. Schrift (1 Petr. 1: 3) genoemde „levende hoop," die alleen aanwezig kan zijn bij waarlijk levenden: dat zijn degenen, die door overgave van zichzelven, of, zoo ge wilt, door geloof in den Christus, het eeuwige leven deelachtig, wedergeborenen werden. Voor dezen gelden de woorden des Heeren Jezus: (Joh. 11: 26) „die leeft: en in mij gelooft, zal niet sterven in der eeuwigheid." Het geloof, dat berust op een onwankelbaar, een alles omvattend, een alles afdoend feit — de opstanding van Jezus Christus uit de dooden, is de vaste grond der „levende hoop." Christus, „de eerstgeborene uit de dooden," leeft, en werd overwinnaar over alle geweldhebbers van het doodenrijk, als zoodanig is Hij gezien, gehoord en getast geworden. Hierom zeggen al de zijnen door den H. Geest: „Wij *weten* de dingen, die ons van God geschonken zijn."

Twijfeling aangaande de toekomstige zaligheid is een bewijs, dat de tegenwoordige zaligheid, die men door gemeenschap met God smaakt, en het getuigenis des H. Geestes in het hart, gemist wordt; zij staat gelijk met twijfel aan de waarachtigheid van Christus en zijne verlossing, en is mitsdien zondig; zij werkt vreesachtigheid, en de vreesachtige wordt veroordeeld tot den tweeden dood, Openb. 21: 8.

Hoe staat het met u lezer?

Gr. N. v. B.

EENE GESCHIEDENIS VOOR OUD EN JONG.

door V. d. S.

Op een schoonen Zondagavond in den herfst spoedt een jongeling zich door de straten eener kleine stad, zorgvuldig die plaatsen vermijdende, waar het zwakke schijnsel eener straatlantaarn hem voor een vriend herkenbaar kan maken. Hij treedt op een nette burgerwoning toe, met het doel om binnen te gaan, doch vindt de deur gesloten, terwijl hij met zichtbare teleurstelling bemerkt, dat hij geen sleutel bezit. Een oogenblik staat hij besluiteloos, wat te moeten doen, toen zijn oog op het huis van een buurman, een logementhouder, valt, wiens deur nog open staat. Ongemerkt sluipt hij door diens gang, klimt vervolgens over een schutting en weet zich zoo toegang tot de woning te verschaffen. Zij is ledig. „Vader en moeder zijn nog op 't gezelschap," mompelt hij, terwijl hij langs den zelfden weg terug keert, „'t is dus nog niet zoo laat, als ik vreesde."

Op de straat terug gekomen, zet hij zich op een bank voor de woning neer, om de komst zijner ouders af te wachten. Daar vervalt hij in een somber gepeins, terwijl de kloppingen van 't geweten zich doen gevoelen. Eene stem in zijn binnenste doet hem de hevigste verwijtingen en ernstigste vermaningen hooren. „Op welken weg hebt gij den voet gezet," zoo klinkt het daar binnen. „O, o! indien uwe ouders eens wisten, hoe gij de Zondagavonden doorbrengt, hoe zou hen dat bedroeven; nu durft ge reeds tot aan den nacht uitblijven. Zij verwachten en gelooven alles goeds van u, en hoe bitter bedrogen zouden zij zich zien, indien zij wisten, wat door u verricht wordt, en wie uwe vrienden zijn.

De tooneelen van den avond staan hem hierbij helder voor den geest, en het nog betrekkelijk onbedorven gemoed van den knaap ijst bij het walgelijke der zondelusten.

Hij siddert bij de gedachte aan Hem, die alles ziet en hoort, en onwillekeurig richt zich het oog naar boven en is het hem te moede, alsof de duizende sterren even zoo vele oogen zijn, die hem gadeslaan. Neen, hij wil zijn ouders geen verdriet doen en den lieven Heiland niet bedroeven; hoe zou hij dit ook kunnen! en neemt zich stellig voor, om niet meer mede te gaan, en zijn verkeerde makkers vaarwel te zeggen. Helaas, eigen kracht!

Zijn geweten is hier door weer in rust gebracht, erwijl de koude avondlucht het verhitte bloed heeft fgekoeld, zoodat hij straks zijn ouders ongedwon...fs met blijdschap kan begroeten.

De gansche week herhaalt Karel zi belofte zoo dikwijls hij aan zijn vrienden denkt. ij zal niet meer gaan; hij meent het oprecht; het hem ernst; hij zal zijn woord houden. Ach, hij kt de zwakheid van zijn hart nog niet.

De Zondag breekt weder aan; hi wordt even godsdienstig en plechtig gevierd als ltijd. Deze dag is den Heere gewijd en alle aarche beslommernissen worden heden vergeten. n weet echter niet, dat juist dit een dag van vrgde en blijdschap moet zijn, maar gelooft, dat ve vroomheid in somberheid en naargeestigheid beat.

Eindelijk daalt de avondschemering er en spreidt zijn valen sluier over de aarde uit, aardoor velen tot een welverdiende en welverlangd rust worden genoopt, maar die tevens de vervng met zich voert in het gemoed van den jongng. Op zijn studeerkamertje gezeten, heeft hij en namiddag met lezen doorgebracht. Thans kahij niet meer zien en 't voldoet hem ook niet laer. Wat zal hij doen? „Och, had ik een vriend, zucht hij, „met wien ik kon wandelen of gezellig itten praten." Hij heeft er geen. „Ginder wacht u hartelijke vrienden en vriendinnen," die u den ijd wel zullen verkorten," zoo spreekt de stem dererleiding. „Gij moogt niet gaan," zoo vermaant h geweten. Terwijl de jongeling daar aan het vensr neer zit, met het hoofd op de hand rustend, vot hij een strijd, die wellicht zwaarder is, dan die n menig krijgsman te midden van 't knetteren d geweren en 't bulderen der kanonnen. Daar hoor hij de deur toe slaan; — hij ziet het raam uit; - 't is de meid, die vrij af heeft en nu haar gezelsap gaat zoeken. Weder wordt de deur geopend; ' zijn de ouders die 't huis verlaten om ook aan 'gezellig verkeer deel te nemen. Karel gevoelt zic thans nog meer verlaten. „Ieder heeft wat," brot hij, „behalve ik. „Ginder, zoo herhaalt de dvel daarbinnen, ginder wacht u vermaak; waaro zoudt gij niet gaan? Is het uw schuld dat ge en vrome vrienden hebt? en zijn deze dan zoo ze te verwerpen?"

Eindelijk sprong hij van zijn sel op en met den uitroep: „Ik ga," grijpt hij zijn oed en ontvlucht eveneens het ledige huis. Langzam en met weifelende schreden wandelt hij de traat door, want het geweten laat hem nog niet os, doch gedurig verhaast hij zijn tred, terwijl he hart reeds vooruitvliegt. Waarheen? Wij willn hem niet volgen lezer en de beschrijving der lbandige zedelooze gezelschappen u besparen.

Weder heeft de zomer plaats emaakt voor den herfst.

Alles is oogenschijnlijk hetzelfe gebleven. De korenvelden zijn ook nu weder kal en de schuren vol geworden, de zwaluw reeds op reis gegaan naar warmere gewesten e de late herfstzon kleurt ook thans de boomen et verschillende tinten. De natuur is dezelfde geleven; de menschenwereld is veranderd. Velen ijn naar de laatste rustplaats geleid, terwijl andeen voort 't eerst het levenslicht hebben aanschouwd

Sommigen zijn zwakker, andere sterker, velen armer, enkelen rijker, dezen gelukkiger en genen rampspoediger, doch allen zijn ze ouder geworden.

Wij treden nog eens de ons beende woning binnen en bestijgen den trap, die on naar de kamer geleidt, waar we onzen Karel ens zagen zitten. Ook nu vinden we hem daar, met een sigaar in den mond, het hoofd op de hand, de beenen kruiselings op een stoel gelegd, bij ezelfde tafel, aan het zelfde raam in een boek lezend. Alles is ook hier het zelfde gebleven, alleen o bewoner is veranderd. Kent ge hem nog? Misschien ontsnapt u een kreet van verbazing, misschien welt er een traan in uw oog. Ja, hij is veranderd, doch niet in zijn voordeel. De bolle wangen zijn ingezonken, terwijl hun frische blos door een geel witte kleur vervangen is; het heeft zijn glad verloren, het donkere oog staat dof en mat; op het eens zoo schrandere voorhoofd heeft de zonde haar stempel gedrukt. Een flauw kuchje doet zich voor en na hooren. Zijn hart is verhard en alle betere gevoel schijnt verstompt, zijn gelaat teekent niets dan onverschilligheid. Is het wonder, lezer, dat de zorgzame moeder reeds menigen nacht slapeloos heeft doorgebracht, en de vader met zwijgend leed op zijn eenigst kind, zijn hoop en trots de steun en kroon zijns ouderdoms neer ziet? Eens deden zij dit met welgevallen en stonden dikwijls verbaasd over den vluggen geest van hun jongske, die iets groots voorspelde. Hij zou eens een sieraad der kerk en een beroemd lid der maatschappij worden.

Ook de onderwijzers deelden die meening en hadden altijd met lof van hem gesproken, terwijl menig eerbewijs zijn vlijt en aanleg had bekroond.

Ach, hoe geheel anders is het thans. In hadden zij de verandering bij hun zoon niet bemerkt, later konden zij zich die niet verklaren, want Karel zondigde in 't geheim, dat had hij van zijn vrienden geleerd, en verwoestte daardoor langzaam zijn gezondheid. Zij hebben voor hem gebeden, over hem gezucht, geweend, hem vermaand, bestraft, die lieve ouders; doch alles te vergeefs. Hij is al verder den weg der zonde opgegaan. Eindelijk moest de raad van den dokter worden ingeroepen, doch deze kon slechts de oorzaak ontdekken zonder een middel ter genezing te hebben.

Wilt gij mij nog eenmaal in gedachten vergezellen, waarde lezer? De ruwe stormvlagen zijn weer voorbij en hebben plaats gemaakt voor eene zachte voorjaarskoelte; sneeuw en ijs zijn van de aarde verdwenen, die thans als met een groen tapijt is versierd, waarop de lammeren dartelen en het vee rustig graast, terwijl het heldere beekje zich als een zilveren draad tusschen de groene velden slingert. De gansche natuur is verjongd; zelfs de grijze van dagen heeft zijn hoekje bij den haard verlaten en gevoelt zijn hart sneller kloppen en het traag geworden bloed vlugger door de aderen vloeien, nu hij zich in de zon kon koesteren, de voorjaarslucht inademen en zijn oog de vernieuwing des aardrijks nog eens mag aanschouwen. Overal is nieuw leven, overal is beweging. Zelfs daar buiten op de zilte baren, zien we de schepen, die voor korten tijd nog even kaal waren als de boomen des wouds, heur blanke zeilen uitspreiden, de lange wimpers van de hooge stengen wapperend en de vlaggen in top geheschen, terwijl onder een vroolijk liedje der matrozen hier en daar reeds het anker wordt gelicht, om straks voort te dobberen over de rimpelende golven. Overal is leven, overal vroolijkheid, overal — behalve in de woning, waar binnen we reeds meermalen vertoefden. Hier heeft de dood zijn zetel opgeslagen. Kunt ge u grooter tegenstelling denken, dan die de verjongde natuur en het paleis des doods aanbiedt? Hoe somber, hoe akelig koud is hier alles; slechts een flauwe schemering dringt door de gesloten ramen. Was het ons ruim om het hart daar buiten, hier binnen geraakt het gemoed beklemd en ontvlucht de adem met moeite de borst. Daar, onder dat witte kleed is de prooi des doods verborgen. Het is Karel; zijn geboortedag is zijn sterfdag geworden; bittere ironie! Slechts 22 jaren is hij oud geworden. Hier zouden wij geneigd zijn, om den wijzen koning na te zeggen: „Beter is de dag des doods, dan de dag, dat iemand geboren wordt."

Hoe smartelijk was het lijden der laatste maanden. Hoe menigmaal is dat thans koude gelaat besproeid met de tranen eener moeder, die nog niet kon gelooven, dat haar lieveling zoo wreed van haar zal gescheiden worden. Nachten achtereen heeft zij aan zijn leger doorgebracht, met de teederste zorg en de innigste liefde wakende over het haar zoo dierbare leven. Hoe heeft zij zich afgemarteld, de arme moeder, om toch maar iets tot verzachting aan te brengen. Hoe dankbaar was zij, wanneer zij maar voor een oogenblik de folterende pijnen kon verlichten. Maar bovenal, hoe heeft zij geworsteld met den Heer, aan de zijde haars echtgenoots, voor het behoud van haar kind. Hoe grievend was het voor haar gebroken hart, die ijskoude onverschilligheid, waarmede Karel — haar Karel — de blijken harer liefde beantwoordde. Zij heeft geleden, zij heeft gestreden, de zwakke vrouw, en — wat vermag de liefde niet? — Het harde hart is eindelijk gebroken, de ijskorst, waarmede het omschanst was, is, even als daar buiten, langzaam gesmolten en het: „O, God! wees mij zondaar genadig," is nog van die bleeke lippen gehoord. Eer nog de kille hand van den dood voor een hevig lichaamslijden ongevoelig maakte, heeft de ontfermende Gods aan een nog vreeselijker zielelijden een einde gemaakt. De laatste dagen waren nog gelukkige dagen, en met vrede is de arme lijder heengegaan naar het huis des Vaders met zijne vele woningen.

Met gebogen hoofd en waggelenden gang volgt de vader de lijkbaar, die het stoffelijk omhulsel van zijn dierbaar kind naar den doodenakker voert. Menig voorbijganger staart met weemoedigen blik den zwijgenden stoet na, en pinkt zich een traan uit de oogen bij 't gezicht van den beklagenswaardigen vader en de herinnering aan den levenslustigen jongeling, door allen gekend, door velen bemind.

Welk een ernstige prediker is de dood; zonder woorden spreekt hij toch regelrecht tot de gewetens der menschen! Deze jongeling, die de poort wordt uitgedragen, is een waarschuwing voor allen, die hem zien heengaan, evenals voor ons.

…c eigen hand heeft hij zijn levensdraad afgesneden, en de vader is niet onschuldig aan den gepleegden zelfmoord. Het zij verre van ons, dat wij den diep bedroefde hard zouden vallen, maar toch is hij niet te rechtvaardigen, en hij zelf zal de laatste zijn, die dit zal trachten te doen. Neen, gedurig verwijt hij zich, dat hij beter voor zijn kind had moeten zorgen, niet alleen vader, maar ook vriend van zijn zoon had behooren te zijn, wiens vertrouwen hij had moeten trachten te winnen, en in wiens geestelijke behoeften hij beter had moeten voorzien. Hij had eigen genot gezocht in plaats van het zijn zoon te verschaffen, waardoor de verveling, de bron van al de ellende, ware voorkomen.

Hoevele ouders doen evenzoo en laten hun kinderen, wanneer zij meenen, groot genoeg te zijn, om op eigen beenen te gaan, aan hun lot over en bedenken niet, dat het pad des jongelings met gevaren is omringd. Hoevele ouders vervreemden hunne kinderen bij het opwassen van zich en geven zich niet de minste moeite om deelgenoot te worden van hun geheimen en begeerten, teleurstellingen en verdrietelijkheden. Hoevele christen-ouders verlaten juist des zondags hun woning, om gezelschappen te bezoeken, en meenen elders te moeten zoeken, wat men zoo gemakkelijk thuis kon vinden. O, ouders! tracht uwe kinderen aan huis te binden, niet door dwang, maar door het hen daar binnen zoo aangenaam mogelijk te maken, vooral op den zondag. Juist dan hebt gij de schoonste gelegenheid, om het heil uwer jeugdige huisgenooten te bevorderen en over hunne belangen te waken. Verschaft hen, zoo gij dit kunt, nuttige en aangename lectuur, die den geest voedt en vormt, maar bovenal tracht uwe woning zoo gezellig te maken als gij slechts kunt, en laat het des Zondagsavonds feest bij u zijn. Dit kunt ge doen zonder vele uitgaven, alleen een blij hart en vroolijk gezicht is er voor noodig.

Matthias Claudius, de menschkundige geleerde, schreef eens, dat het bij hem appelenfeest was. „Wat is dat, en hoe wordt dat gevierd?" zoo laat hij zijn lezers vragen. „Ik zal 't u zeggen: „Wij zoeken de schoonste appelen uit den grooten hoop, die als wintervoorraad geborgen is; doen die in een grooten pot, en stoken allen om het hardst het vuur, onder een vroolijk gezang. Wanneer zij gaar zijn, worden ze op een schotel gedaan en op tafel gebracht. Wij danken God en zingen een vroolijk lied, zien elkander vroolijk aan en zeggen met een blij gelaat: Het is heden appelenfeest."

Wacht er u bovenal voor om onnatuurlijke vroomheid bij de jeugd aan te kweeken; gij zult daardoor slechts spotters en huichelaars vormen.

En gij jonge lezer, wien het leven tegenlacht, mijn verhaal zij ook u tot leering. Ontvlucht die plaatsen en zulke boeken, die uw leven, het lieve leven, slechts verwoesten en u een vroegtijdigen dood berokkenen. Vermijd den omgang met zulke vrienden, die met minachting van God en Zijn woord spreken en u den dienst der zonde als bekoorlijk voorstellen. Waarom zoudt gij een zelfmoordenaar worden?

Hebt gij in het voorjaar wel eens stil gestaan bij een appel- of perenboom, wit van bloesem? Welk een rijken oogst verwachttet gij van zulk een boom, niet waar? En wat was de oorzaak, dat ge in den herfst te vergeefs naar de saprijke vrucht zocht? Omdat een enkele nachtvorst al die hoop had verwoest. De jeugd is schoon en hoopvol, evenals de bloesemknop, maar ook even teeder. Eén zonde kan uw leven vergiftigen en alle hoop op een rijpen ouderdom verloren doen gaan, zoodat ge als een geknakte bloem van den stengel valt. Van de rechtvaardigen lezen we, dat ze in den ouderdom nog vet en groen zullen zijn. Geniet vrij het leven, want het is een geschenk van God, alleen zoek Hem er in te verheerlijken. Zijn vriendelijk oog zal over u lichten en Zijne Engelen zullen uwen voet voor struikelen behoeden.

GEDACHTEN.

Gij moet, om door de enge poort in te gaan, alles verloochenen en verlaten. Murmureer niet, omdat die poort zoo eng is maar dank God, dat er zulk eene enge poort is. VERHOEFF.

Acht datgene voor zonde, wat de gedachte aan God voor u benevelt. LAVATER.

Ik heb besloten, door de genade Gods, aan een iegelijk alles te vergeven, aan mij zelve niets. THOMAS ADAM.

Berisp no iemand, eer gij voor hem gebeden hebt. THOMAS ADAM.

Wij lezen ergens, dat Josua's hand moede was van het zwaard te voeren, maar Mozes' hand was vermoeid van het houden van den staf. Hoe meer geestelijk het werk is, hoe lichter wij er in vertragen, hoe eder het ons vermoeit. SPURGEON.

CORRESPONDENTIE.

500

exemplaren onveer, van ons Jaarboekje voor 1884, zijn nog onvercht; waar moet dat heen!

't Vorige ja bedroeg het tekort slechts éénige guldens en was n te dekken, maar dit getal vertegenwoordigt een drag van ruim *Honderd gulden*; Wie zal dat betaler

Betalen . . . . ? Wel ze moeten aan den man gebracht. Afgien zelfs van de honderd gulden schade, zou het jamer zijn, dat deze exemplaren hunne bestemming omet rijk van God te dienen, en anderen ten zegen izijn, niet zouden bereiken.

Laat de bewking van het portret buiten onze schuld en ook iten de schuld van onzen uitgever wel iets te wenscheover, 't ziet er overigens keurig net uit en kan wedveren met de beste voortbrengselen der edele drukkist. En wat is de inhoud rijk van dit meer dan 10 bladzijden dikke boekje.

Die indhoud ials volgt:

Titel. — Bestur der Unie. — Eclipsen. — Kalender. — Weekmarkten. — Jaarmarkten. — Tarief van het zegel. — Taef der Posterijen. — Binnenlandsche maten en gewichn. — Regeerende Keizers, Koningen en Presidenn. — Verjaardagen van het Koninklijke huis. — Chstelijke Feestdagen. — Israëlitische Feestdagen. — Ivolking der aarde. — Bevolking van Nederland. — Statistiek der Gemeenten van Gedoopte Christenen over de geheele wereld. — Statistiek der Gemeenten van Gdoopte Christenen in Nederland. — Statuten der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

MENGELWERK.

Dr. J. E. Feisser.
Eene ontboezeming.
Hoort God de gebeden?
Voltaire in de stervensure.
Een geducht wapen.
Eene avondontmoeting.
Bijgeloof in Bretagne. Frankrijk.
„Hoe goed is een woord op zijn tijd."
De vreedzame vrucht der gerechtigheid bij de door lijden geoefenden.
„'t Zal u in de ure gegeven worden".
Eene geloofsle.
Blijf bij mij.
En dat alles voor 25 cent.

Neemt ieder der abonné's 1 exemplaar voor zijn rekening dan word de groote berg een molshoop.

De vorige week ontvingen wij van een waardigen broeder een commisse van 50 Ex. die ZEd. wilde verspreiden; dat kan helpen.

Vrienden! een laatst beroep op uwe gewaardeerde medewerking zij niet als dat eens roependen in de woestijn.

Verblijdt met uwe bestellingen

Uw Dw.
J. HORN,
Administrateur.

SNEEK, 15 Dec. 1883.

LIEFDEGAVEN.

Ontvangen voor het Lokaal van br. Roeles c. s. te Zutfen van N.N. te N. P. f 5.— en van H. te N. P. f 0.50, tesamen f 5.50.

Voor de Zending in China door br. C. M. van de Zondagschool te Borne f 2.—.

Voor de Unie der Gem. van Gedoopte Christenen van de Wed. E. te N. P. f 1.—.

H. Z. KLOEKERS.

Met hartelijken dank ontvangen voor 't Lokaal Zutfen (zie „de Christen" 15 Nov.):

Sneek: door br. Horn van N.N. f 1.50; van br. H. 25 cts.; van N.N. 50 cts.; van zr. v. R. 50 cts.; van br. v. d. W. f 1.—.

Groningen: door br. van Beek van gebr. J. 50 cts.; van N.N. 25 cts.

Velp: van zr. W f 1.50.

Deventer: van zr. P. f 1.—; van P. 50 cts.

Hoorn: van br. v. V. f 1.50.

Hengeloo: door br. de Hart van zr. N.N. f 1.—; br. T. H. f 0.50; br. S. f 0.75.

Foxhol: door br. v. Beek van br. K. f 1.—.

De broeders en zusters zullen hebben gemerkt, dat de ontvangst lang niet toereikende is om de noodzakelijk gemaakte kosten te betalen. Met vrijmoedigheid brengen wij nog weer onze nooden onder uwe aandacht, in de hoop, dat er een goede kerstfeestgave op volge.

Uw Dw. Br. in Chr.,
B. ROELES.

Advertentiën.

*** Wij kunnen de Brs. en Zrs., door de hulp en trouw onzes Gods, melden, dat mijn geliefde vrouw GEESJE KRUIT voorspoedig is bevallen van een Zoontje, HENDRIK genaamd.

STADSKANAAL, den 28 Nov. 1883.
H. DETHMERS JR.

*** Door Gods goedheid bevallen van een **zoon**
I. v. D. BAAREN—LAMMERS.

GRONINGEN, 4 Dec. 1883.

Getrouwd:

M. DE WIND
EN
JELTJE VEENMAN.

GRONINGEN, 2 Dec. 1883.

EVANGELISCHE SAMENKOMSTEN

zullen D.V. gehouden worden

te Groningen,

in de kerk der Gem. van Ged. Christenen, Warmoesstraat, op **7 Januari a.s. en volgende dagen.**

Deze arbeid wordt dringend in de voorbede der broederen aanbevolen.

Een arme Weduwe.

Geliefde Br. en Zr. in Christus!

Gedenkende aan het woord des Heeren, „de armen hebt ge altijd bij u, en indien ge wilt, gij kunt die weldoen," gevoel ik mij gedrongen in Zijnen Naam uwe hulp in te roepen voor een gezin, waar de Heer mij mede in aanraking heeft gebracht, en waar de nood zoo groot is, dat ik niet bij machte ben die hulp te verleenen.

Door langdurig lijden van den vader geheel verarmd, zoodat ze steeds het geen ze hadden te gelde gemaakt hebben om in de behoeften te voorzien, is deze nu de vorige week ontslapen, in vol vertrouwen op Zijn Heiland, zijn bedroefde echtgenoote, die in een toestand is om ieder oogenblik moeder te worden, en een zoontje van 8 jaar achterlatende. O, geliefden! ik wend mij tot u, en vraag aan ieder, die iets bij kan brengen, van welken aard ook. O! helpt spoedig, opdat zij een blij Kerstfeest kan vieren en Hem danken, die kwam om door zijne armoede ons de schatten des Hemels te openen. Dankbaar zal elke gift, hoe gering ook, door ons aangenomen en vermeld worden in dit blad. De Heer heeft den blijmoedige gever lief.

Uw broeder in Christus,
A. H. v. D. STEUR,
Kleinheiligland No. 69. — HAARLEM.

JAARBOEKJE VOOR 1884,

UITGEGEVEN

DOOR DE UNIE VAN GEMEENTEN VAN GEDOOPTE CHRISTENEN IN NEDERLAND,

Versierd met het Portret van wijlen

DR. J. E. FEISSER.

Behalve een levensschets van Dr. FEISSER zal dit boeksken, van ruim 100 bladzijden, een zooveel mogelijk volledige Almanak en een degelijk mengelwerk bevatten.

PRIJS 25 CENT.

Bestellingen worden aangenomen bij alle Voorgangers der Gemeenten, bij alle Boekhandelaars en bij

Uw Dw. dienaar,
J. HORN, te SNEEK.

SNELPERSDRUK VAN J. J. WIARDA, TE SNEEK.

RIJKSARCH
A
BAPTIS
Nr.

Bovenal op de navergadering met bekommerden hebt gij te waken, dat gij den Geest niet uitbluscht. Dit kunt gij doen door met een onverschillig gezicht met een anderen broeder of zuster te gaan praten, door met den vinger te wijzen naar wie bleven zitten en te vragen, wie zij zijn; of wel door er bij te komen staan, als eene of andere broeder of zuster met een bekommerde spreekt, om die zoodoende door uwe nieuwsgierigheid te ergeren en de vrijmoedigheid te benemen. Neen! kunt gij niet meêdoen, ga stil naar huis, of anders neem eene ziel voor uwe rekening en worstel er mede tot gij Satan hebt overwonnen; of anders: geef een der broeders een wenk, en terwijl die spreekt, begeef u dan tot stil gebed.

O Gemeente, wedersta den H. Geest niet; want gij weet niet half hoe verlammend het werkt op hem, die met zielen worstelt, als hij u ledig op de markt ziet staan in eene Atheners gestalte d. w. z. „begeerig om iets nieuws te hooren of te zeggen."

Niet het minst heet het tot ons, die de vaten des Heeren dragen: „heiligt u!" Men late den preekrok, de preekterm en alles wat tot het voetschoeisel behoort, vrij thuis, en het beste is, dat men zich van deze dingen eens vooral bekeert. Laat onze getuigenis niet zijn in *ver-*, maar in *be*tooning van kracht. Wie schitteren wil, hij worde komediant; in de Gemeente des Heeren is de minste de meeste. Een broeder hield op Vrijdagavond, in gezelschap, eene bidstond voor de dienaren des woords; eene dame bad: „Heer! laat Uwe knechten niets spreken dan wat Gij hun voorzegt." Zoo is het, broeders, dan werkt God door ons. Uitgeledigd van het onze, en vervuld met wat van God is, kan het werk des Heeren door ons gewerkt worden. Onze getuigenis zij op den man af; ernstig en eenvoudig. Nemen wij een exempel aan Paulus; hij *handelde* met Felix....; hij *handelde* met de Joden in de Synagoge en dagelijks op de markt, hen *aanradende* de dingen van het koningrijk Gods.

Dat wij *staan* in de mogendheid des Heeren. Dat wij kampen in geloof en volharding, wetende dat de strijd des Heeren is.

Bedenken wij steeds, dat wij den strijd niet hebben tegen vleesch en bloed, maar tegen de booze geesten in den geestelijken dampkring, waarin de zielen ademen. Wij strijden dus niet tegen menschen, maar tegen Satan, en wij weten dat onze Heiland hem overwon, en wij door Hem overwinnaars kunnen zijn. Doch en vergeten wij dit niet: „dit geslacht vaart niet uit dan door vasten en bidden." Dat wij dan vasten d. w. z. ons onthouden in alles; heel onze ziel er op zetten en alle andere behoeften verloochenen, volhardende in smeekingen en gebeden. Die zielen vangt is wijs. Staan wij naar die wijsheid.

Eene dame zeide eens tot een dienaar in het Evangelie, die aan haar bekeering arbeidde: „Ik gevoel duidelijk, dat *gij* mij niet tot Christus kunt leiden; de hand, die gij naar mij uitgestrekt hebt komt maar halverwege en raakt mijn hart niet." Wij moeten 's Konings vijanden treffen tusschen de gespen en het pantsier, en zulks vermocht alleen *een man in zijne eenvoudigheid*. Gevoelen wij door een of ander ons ongeschikt Gods medearbeiders te zijn, laten wij ons van getuigen onthouden. De zaak van God ga ons boven alles ter harte; het blinken van 's Heeren luister zij onze eenige begeerte, zij het dan ook met verbleeking van eigen glans. En in der waarheid, zoo wij nog eigen glans hebben of zoeken, dan zijn wij eerroovers Gods, verwoesters van Zijn werk. Broeders, laat ons niet zijn zoekers van ijdele eer.

20 November, zoo God wil, zijn wij te Hengelo; mogen wij dan rekenen op het gebed van al de Gemeenten?

Vele tegenstanders zijn daar, maar God is machtig ons eene krachtige deur te openen.

Gemeenten des Heeren, waakt op! trekt sterkte aan. Duizende zielen schreijen om brood en uw Heiland gelastte u: „geeft gij hun te eten." En zegt gij, ziende op uwe weinige brooden en vischjes: „wat zijn deze onder zoo velen?" Hij zegt: „breng ze tot Mij." Ja, met uwe armoede naar Jezus, en dan maar aan 't uitdeelen, totdat de duizenden verzadigd zijn, en er zal alleen aan overgeschotene brokken genoeg zijn, om voor u elk eenen korf te vullen om u, wanneer ooit of immer ongeloof in uw hart komt, te herinneren, dat bij uw' Heer eene volheid is.

O ZION, GIJ VERKONDIGSTER VAN GOEDE BOODSCHAP! KLIM OP EENEN HOOGEN BERG; HEF UWE STEM OP MET MACHT, HEF ZE OP, VREES NIET, ZEG DER STEDEN, DER DORPEN EN VLEKKEN: ZIET, HIER IS UW GOD!

Sneek. J. HORN.

EVANGELISCHE SAMENKOMSTEN,

GEHOUDEN TE N. PEKELA VAN DINSDAG 10 TOT VRIJDAG 14 OCTOBER J. L.

Bij deze gelegenheid vergaderde de „commissie der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland," om de belangen van al de Gemeenten te behartigen en tevens het „jaarboekje" der Unie samen te stellen voor 1883.

Ter loops neem ik de vrijheid om den lezer — als tusschen twee haakjes — in het oor te fluisteren, dat het jaarboekje of zoo ge wilt „de almanak" aller belangstelling waardig is. Er is eene groote verbetering, wat den *almanak* betreft, aangebracht, en zelden hebben wij een *mengelwerk* zóó boeiend, zóó degelijk aangetroffen als hierin voorkomt.

Genoeg, niemand zal het berouwen (daarvan houd ik mij overtuigd) zijn best gedaan te hebben om den almanak van 1883 zooveel mogelijk onder het volk te brengen, want hij kan wedijveren met de besten. Ieder mag zich bevlijtigen in de verspreiding, allen kunnen medehelpen, en als ieder lid der Gemeente slechts één inteekenaar krijgt dan zal spoedig de niet onbelangrijke oplage van dezen jaargang geplaatst zijn, en ongetwijfeld heilzaam werken.

Wij willen nu overgaan om den lezer eenige mededeelingen te doen van de *openbare samenkomsten*, die des avonds werden gehouden.

Dinsdagsavonds om 7 ure namen zij een aanvang in de nette, goed verlichte kerk van de Gem. van ged. Chr. te N. Pekela. Br. Kloekers, voorganger der Gem. las een gedeelte uit Gods woord, schetste het doel van samenkomsten, op zijne hem eigene boeiende wijze, ging daarna voor in 't gebed, en gaf het woord aan de Broeders: J. Horn van Sneek, G. de Vries van Haulerwijk, N. van Beek van Groningen, J. de Hart van Hengelo en B. Roeles van Deventer.

Al de sprekers hadden één doel op het oog:

a. de eer van hun grooten Zender Jezus Christus, Hem als den volkomenen Verlosser te prijzen en te belijden;

b. het heil van onsterfelijke zielen te bevorderen,

c. de geloovigen aan te moedigen om onbeschroomd voor hunnen Heer uit te komen.

Er werd met ernst gesproken. Allen waren bezield met liefde tot het verlorene. De Geest des Heeren versterkte de kracht des woords. Allen die onbevooroordeeld tegenwoordig waren, zullen kunnen betuigen, dat het hier geen strijd was om de eerste te zijn, maar alleenlijk om de uitbreiding van Gods koninkrijk en het heil der Gemeente van Christus te bevorderen. Ieder deed zulks op zijne eigene wijze, naar de mate der gaven hem van God geschonken.

Dat de zondaren en zondaressen Gods liefde en de vergeving der zonden door het bloed van Christus niet terstond aannamen, is wel bedroevend, evenwel niet bevreemdend; toch, die Hem aannamen, heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden (Joh. 1: 12). Dit ondervond ook eene vrouw, die hare plaats niet kon verlaten. Zij vergat, wat om haar heen voorviel; zij was als de verloren zoon „tot zich zelve gekomen" en heete tranen biggelden langs hare wangen, van wege hare zonden tegen Gód; zij had geen vrede, zeide zij tot een broeder, die met haar sprak. Hij bad *met* en *voor* haar, en de Heer, die het gebed hoort, liet zich ook hier niet onbetuigd, maar gaf den vrede in de ziel, die tot Hem schreide. Hare tranen droogden, de droefheid maakte plaats voor blijdschap, en het was heerlijk op te merken, hoe in den loop der week haar vrede bestendigd werd en hare zaligheid toenam, zoodat ze op den laatsten avond getuigde: „Het spijt mij, dat ik zoolang buiten Jezus heb geleefd; ik heb het nooit kunnen denken, dat het zoo zalig is Christus toe te behooren." Op dienzelfden avond werd ook nog een man gered; zijn zoon was lid van de Chr. Jongel. Ver., waartoe de vader hem vrijheid had gegeven, nadat hij eerst had onderzocht naar de leer. Bij die gelegenheid van onderzoek, werd er juist een broeder gedoopt, (het was bij Israël de vreugde der wet) en de vader kon niets vinden, waarom hij zijn zoon zou terughouden van eene vereeniging die onder leiding stond van zulk een prediker.

De zoon, verblijd, bezocht getrouw de Vereeniging, en het woord Gods was voor hem niet ongezegend. Toen in de maand Juni dezes jaars te Stads Kanaal (zie „de Christen" no. 8) samenkomsten werden gehouden, begaf ook deze jongeling zich met andere zijner makkers daarheen. Den eersten avond, en in zijne eigene getuigenis: „kreeg hij eenen onweerstaanbaren indruk des H. Geestes," den tweeden avond kwam hij tot volle overgave des harten aan Jezus, en de Heere Jezus verheerlijkte zichzelven in Hem. Met vreugde keerde hij huiswaarts, en den anderen dag zeide hij tot zijn' vader: „Vader! wat doet u mij een smart aan door nog steeds sterken drank te drinken." Dit eenvoudige maar ernstige woord viel diep in het hart des vaders, die van nu aan begon te denken over het heil zijner onsterfelijke ziel en God zij geloofd! op den eersten avond der samenkomst werd hij nu door den Heere Jezus verlost, die allen redt, die zalig willen worden.

Is het niet bemoedigend, Broeders en Zusters, dat zulk een eenvoudig woord, zulke belangrijke gevolgen heeft gehad? O spant dan in allen eenvoud gedurig uw boog (1 Kon. 22: 34) opdat nog menigeen worde getroffen met een pijl uit Gods pijlkoker. Is het niet terecht, dat de Heer tot de zijnen — zonder onderscheid — heeft gezegd: „Gij zijt het licht der wereld, eene stad op eenen berg," (Matth. 5: 14) „Laat uw licht alzoo schijnen voor de menschen" (vs. 16). Een trouw discipel of discipelin van Jezus, wanneer die zijn *koningen priesterschap* laat gelden, wat hem door Christus is verworven, brengt in zijne omgeving eene geheele omkeering in de denkwijze en openbaring der menschen. Zij staan boven het volk, hoewel zij schijnbaar de minderen zijn. Dit mocht ook onze jeugdige broeder ervaren. Nu zijn vader is bekeerd, boog ook zijne moeder, (des Vrijdags) hare knieën voor den Zaligmaker, zoodat met recht kan worden gezegd: „Dezen huize is zaligheid geschied" (Luk. 19: 9).

Op Woensdagavond werd wederom getuigenis gegeven. Br. van Petegem was ook tegenwoordig, als ook de volgende avonden, en met ZEw. waren er velen uit Veendam opgekomen. Gods woord werd met kracht gepredikt, maar het was duidelijk op te merken, dat het verzet tegen de waarheid toenam; er was hardnekkige vijandschap openbaar. Naar men ons heeft medegedeeld stonden, de maar al te getrouwe vasallen der Farizeën voor de kerk, om de menschen terug te houden, om niet de navergadering te bezoeken (Luk. 11: 52). Voor zoover ons bekend is werd dien avond niet één gered.

Donderdagsavonds beleden er twee van nu aan Jezus te willen volgen, en Hij zal ze zeker leiden aan de stille wateren van Gods genade en in grazige weiden, waar hunne zielen het noodige voedsel vinden.

Vrijdags was de laatste avond; ook nu bevestigde zich weer wat wij immer ervoeren, nl.: dat de opkomst elken avond meerder werd; van alle kanten kwamen de menschen opdagen uit O. Pekela, St. Kanaal, Wildervank, Veendam, enz. Het woord des Heeren legde beslag op de harten. *Twee* werden dien avond voor Jezus gewonnen, o. a. een meisje, dat ten vorige jare een' indruk had gekregen op de Samenkomsten te dezer plaatse. In dit jaar werd ze door een zwaar verlies in diepen rouw gedompeld en nu kon ze niet langer den kloppenden Heiland weerstand bieden, zij gaf den Heere eene plaats in haar hart, waarom Hij reeds lange had gesmeekt. Heerlijk openbaarde zij zich, toen een broeder, die ernstig met haar had gesproken, na eene poos stilzwijgens haar vroeg: „zullen wij samen den Heer bidden om den vrede des harten en de vrijmoedigheid om den Heiland te belijden?" Zij antwoordde: „Hij heeft het mij al geschonken, mijnheer!" Satan werd beschaamd, en de Engelen Gods juichten, en wij loofden den Heer voor de redding van deze ziel.

Zijn deze „Samenkomsten" weer rijkelijk gezegend in de bekeering van zondaren, niet minder voor de Gemeente, waarvan, naar ik verwacht, de rubriek Gem. nieuws in „de Christen" in 't vervolg zal getuigen. Wij vertrouwen eveneens, dat spoedig meer zal openbaar worden van den zegen dezer bijeenkomsten. Met blijdschap in God, die ons zoo genadig was, met dank aan de Gemeente in wier midden wij zooveel goeds mochten smaken, en met heilbede voor de toegebrachte zielen, alsook voor de bij vernieuwing opgewekte kinderen Gods, eindigen wij dit verslag.

Dat wij niet van spotters melding gemaakt hebben is, omdat zij zich hebben te verantwoorden voor dien Christus, die hun zonder vreeze, door den drang der liefde met kracht van overtuiging is gepredikt geworden. Zij zullen zich eeuwig beklagen, indien zij zich niet bekeeren over de lichtzinnigheid hunner harten om dien Jezus te verwerpen, die nu nog bereid staat hen te redden van het eeuwig verderf.

De Heer geve ons allen voor die ongelukkigen te bidden, gelijk Christus deed aan het kruis voor Zijne vijanden, opdat ze nog mogen behouden worden.

Heilbiddend
Uw Dw. Dr. in Christus
Deventer, Nov. '82. B. ROELES.

LEER EN LEVEN.

Tengevolge van mijne opvoeding, van der jeugd aan geneigd zijnde om omgang te hebben met- en vertrouwen te schenken aan menschen van wie gezegd werd, dat ze God vreesden, hoewel van verschillende godsdienstige gezindheden, heeft het mij dikwijls getroffen, dat bij velen zoo jammerlijk weinig overeenkomst gezien werd tusschen den aard der leer, die zij verkondigden en hun praktisch leven. Deze opmerking deed mij zelfs somwijlen denken, dat de leer des bijbels, op welke die lieden zich beriepen, als ongeschikt moest geacht worden ter toepassing in het dagelijksche leven. Wij stemmen toe, wanneer iemand zegt, dat het juist niet in de bedoeling van bovengenoemde personen ligt, om gedachten, als zich bij ons opdrongen, uit te lokken; maar deze ontstaan als gevolgtrekkingen uit de schromelijke inconsequentie bij hen, die den bijbel Gods woord, de onfeilbare waarheid, de eenige regel van geloof en leven noemen, en toch eigen zin en lust, of ook de leerstelsels van menschen boven alles gehoorzaam zijn. Zulke handelingen maken het christendom verdacht bij hen, die het tegenstaan, of van terzijde beschouwen; terwijl velen, die nog ernstig denken, er door in een' maalstroom gebracht, eindelijk van de H. Schrift, ja zelfs van Christus afkeerig worden.

Het bevreemdt ons derhalve niet, dat velen, die zich denkende menschen noemen, en sommigen, die het ook wel zijn, doch nimmer iets van de kracht of den zegen van Christus smaakten, beweren, dat het christendom slechts een product van menschelijk denken is, en op filosofie gegrond, en bestemd om als godsdienstrichting, naast anderen, die bijv. tengevolge van de heidensche begrippen van Confucius of door de droombeelden van Mahomed ontstaan zijn, eene plaats op aarde in te nemen.

Deze redeneering moge door menigeen als eene vermelding van uitersten beschouwd worden, toch weten wij, en weet ieder, die op dit gebied niet gedachteloos wandelt, dat het verachten van het christendom en spotten met de Gods-openbaring gepaard met de verloochening van de waarheid der H. Schrift, onder alle afdeelingen der menschheid van dag tot dag toeneemt.

Dit wordt nu in den regel wel op de rekening van de mannen des ongeloofs geschreven (en wij stemmen gaarne toe, dat deze veel geestelijke verwoesting aanrichten) maar wij vragen ook of niet zij, die met zooveel eerbied en beslistheid over Gods woord spreken, maar in menige handeling gedurig met dat woord in tegenspraak komen, er veel toe bijdragen om het ongeloof te sterken, en de leugen ingang te doen vinden bij de schare.

Vele belijders van den Christus, en onder hen menigeen, die moet dienen in het woord en in de leer, weten en spreken dit somwijlen meer of min duidelijk uit, dat de doop der geloovigen naar Gods woord is, en de kinderbesprenging mitsdien eene vinding van menschen of een leerstuk der kerk moet zijn. Niet weinigen zijn overtuigd, en allen kunnen het weten, dat de gemeenschap met de zonden van anderen verboden is, en dat de vereeniging van ongeloovigen met geloovigen, beslist tegen Gods geopenbaarden wil is, maar toch gaan velen voort met kunstmatig leden voor „de kerk” te vormen, om die, na behoorlijk onderwijs in „de leer,” zonder hen naar de waarachtige overgave des harten aan den Heer te vragen, tot de tafel des nieuwen verbonds te leiden. Onderwijl wordt er in menige zoogenaamde „voorbereidingspreêk,” krachtig en met gloed der rede geleerd, dat het H. Avondmaal slechts voor verloste zielen is gegeven. In deze dingen blijkt het, dat de leer der zoodanigen in lijnrechte tegenspraak is met de praktijk huns levens. Maar wat kan dan zulk een leer baten, al is zij ook gegrond op de uitspraak der Heilige Schrift?

Doch het zijn niet alleen de genoemde droevige verschijnselen op christelijk gebied, waaraan wij denken. Ook in het bijzonder leven en in iedere betrekking des christens, hetzij gedoopt of ongedoopt geldt het woord van Jakobus: „Spreekt alzoo en doet alzoo.” In Johannes 1sten brief luidt het: „Mijne kinderkens! laat ons niet liefhebben met den woorde, noch met de tong, maar met de daad en waarheid.” — Hieruit zien wij, dat woord en daad zelfs in het allerheiligste, niet altijd bij allen trouwe bondgenooten zijn, en dat, waar zulks het geval niet is, geene waarheid aanwezig is.

Wat baten ons woorden en klanken, die zich gelijk een knal in de lucht verliezen! Geene leer, hoe zuiver en rechtzinnig, hoe evangelisch ook zal den duivel verschrikt maken, noch deze arme wereld redden, maar feiten, werkelijkheid, heeft alleen wezen en kracht om te overwinnen.

Laten de geloovigen zich vereenigen in de gehoorzaamheid aan hun eenig Hoofd. „Eén Heer, één geloof, één doop, één God en Vader.” Laten wij in alles betoonen, dat wij het wèl meenen met den Heere Jezus en Zijn woord, dan zal er eene kracht in de Gemeente gezien worden, die den vorst der duisternis doet sidderen en duizende zielen uit zijne ijzeren boeien rukt!

De leer der chr. Gemeente berust op werkelijkheid, op een feit, door God gegeven, in Christus verwezenlijkt en voor de oogen der menschheid geschied; eene hemelsche geschiedenis op aarde. Eveneens moet er in het leven van ieder, die aanspraak maakt op den naam van christen, een feit, eene gebeurtenis plaats hebben, van Gods wege in hem gewrocht en door hem geloovig aanvaard. Wij bedoelen hiermede niet eene bekeeringsgeschiedenis, die men zich kan herinneren van voor eenige jaren, maanden, weken of dagen, maar eene werkelijke aanvaarding van het leven Gods in de aanname van Jezus Christus, die het leven zelve is. Dan heet het: „Wij zijn der goddelijke natuur deelachtig geworden;” dan ervaren wij dagelijks niet alleen de kracht, maar vinden ook den hoogsten lust in de beoefening van al hetgeen ons onder de leiding des H. Geestes uit de heilsopenbaring Gods te voorschijn komt. Vandaar dat we spreken, omdat wij gelooven, geven omdat wij hebben, anderen tot gehoorzaamheid aansporen, omdat wij zelve een vermaak in de gehoorzaamheid vinden, terwijl wij er den Heiland in verheerlijken.

Blijkens de leer der H. Schrift gaat bij God het woord vóór het feit, dat wil zeggen, God belooft of verkondigt eerst, wat hij doen of geven zal, om het daarna te verwezenlijken; en dit geschiedt, omdat al wat God geeft of doet uit Hem zelven voortkomt.

Voor den christen echter geldt het: „Wat hebt gij, dat gij niet ontvangen hebt;” ontvangen en hebben is dus bij hem voorwaarde. Gaat bij hem mitsdien het woord of de leer vóór of boven de praktijk des levens, dan moet noodwendig het geloof zich in lippenklank oplossen en het leven in doodschen vorm te gronde gaan. Op deze wijze is de levenlooze leer ontstaan, die zooveel haat, bitterheid en verdeeldheid heeft doen ontstaan onder hen, die tegenover de wereld spreken, alsof ze hetzelfde doel beoogen. Hemelhooge muren van leer zijn opgetrokken tusschen leden van één huisgezin, die tezamen behooren te wonen.

Christus daarentegen is één, Hij is de eenheid van allen, die door geloof en overgave des levens met Hem vereenigd zijn. Deze eenheid slechts als leerbegrip of theologisch leerstuk, werkt niets uit, maar waar ze openbaar wordt door de eensgezindheid der geloovigen met Christus, en in heiligen ernst om den wil te doen van hunnen Vader in den hemel, daar leidt zij tot heiligmaking, is zij zichtbaar voor de wereld, en wordt de menschheid ten zegen (Joh. 17).

Wij roepen onszelven en allen christenen toe: „Weest ernstig, weest waar, opdat wij van Hem niet beschaamd gemaakt worden in zijne toekomst.”

Gr. v. B.

BESCHOUWING VAN DE GEMEENTE, EN WIE DAARTOE BEHOOREN.

Toen in de volheid der tijden de Heer der heerlijkheid in de wereld kwam om de wereld met God te verzoenen, was een doel, ja wellicht het groote doel van Zijne komst, het vestigen van Zijne zichtbare Gemeente. Die gemeente grondvestte Hij zelf, Hij onderrichtte Zijne discipelen zorgvuldig in den aard van hare wetten, en in het bijzonder in die grondregels, welke het fondament Zijner gemeente uitmaken.

Natuurlijk moet de Heiland groot belang hebben gesteld in die grondregels. Moedwillige ongehoorzaamheid aan deze grondregels, die den aard van Zijn zichtbaar koninkrijk regelden en vaststelden, moet door Hem worden beschouwd als miskenning van Zijn gezag en opstand tegen Hem.

De belangrijkste dezer grondregels was die, welke *de bepalingen aanduidde* van hetgeen vereischt wordt om leden en onderdanen van dit koninkrijk, zijne gemeente te zijn.

Deze bepalingen zijn eigenlijk het fondament van Zijne gemeente. Het karakter, de invloed, de wasdom van Zijne gemeente zijn afhankelijk van het karakter van de personen, waaruit die gemeente bestaat.

Het rijk Israëls was eene schoone type van betere aanstaande dingen, doch het was een aardsch koninkrijk, en bevatte, niettegenstaande het vele goede dat het in zich had, toch veel kwaads, waarom dan ook zooals de apostel het uitdrukt, het oude verbond onprofijtelijk is bevonden. Nu stichtte Christus bij Zijne komst niet een aardsch Koninkrijk, maar Hij grondvestte een geestelijk koninkrijk. Zijne heerschappij moest zijn eene geestelijke heerschappij, Zijne onderdanen moesten zijn, bekeerde mannen en vrouwen, die leefden ter eere Gods en God liefhadden boven alles. Zooals de Heer aan Nicodemus zeide, konde niemand daartoe, behooren, die niet wedergeboren was, dus uit wedergeborenen moest Zijne gemeente bestaan. Die gemeente was dus bestemd om het voortdurend en levend bewijs te zijn van de macht en zuiverheid Zijner godsdienst. De leden Zijner gemeente moesten zijn, levende brieven, gekend en gelezen door allen, hebbende Zijne wetten geschreven in hunne harten. Der gemeente wordt niet alleen *bevolen* heilig te zijn, *vermaand* om heilig te zijn, maar zij wordt gezegd heilig te *zijn*, en steeds als heilig aangesproken. Altijd is zij beschouwd als een lichaam, eene vereeniging van bekeerde mannen en vrouwen. Zoovelen als in Christus waren gedoopt, hadden zij Christus aangedaan en behoorden dus tot de gemeente. Deze waren het, die op Christus vertrouwden, die wandelden door het geloof; die leefden, doch niet meer zij, maar Christus leefde in hen. Zondaars waren zij geweest, maar nu werden zij heiligen genaamd, en waren erfgenamen, ja mede erfgenamen van Christus.

Zij waren een heilig volk, een verkregen volk, ijverig in goede werken. Niet van de wereld, niet als de wereld, want Christus had hen uit de wereld getrokken.

Zoodanig was de gemeente, zooals Hij ze vestigde, en aldus zoude zij voortgaan tot aan het einde.

Om dit karakter te behouden bepaalde Hij, dat niemand in Zijne gemeente zoude worden toegelaten dan diegene, die berouw had over zijne zonden, zich bekeerde, in Hem ter zaligheid geloofde, en alsdan gedoopt werd. De deur of ingang in Zijne gemeente was dus de door Hem ingestelde doop.

Dientengevolge, wanneer iemand zich bekeerde, geloofde, en blijken gaf dat hij *was wedergeboren* moest hij gedoopt worden, en werd hij alsdan gerekend tot de gemeente te behooren.

De aard zelve, en het doel van de vestiging Zijner gemeente, vereischen, dat geene andere personen immer mogen toegelaten worden.

Hoedan kan de Heer, zonder verontwaardiging en afschuw nederzien op die daad, waar een dienaar der kerk (nog bewerende op zijn bevel te handelen) de fondamenten van Zijne gemeente omverwerpt, haren aard of natuur verandert en het doel van hare vestiging vernietigt, door willens en wetens in die gemeente in te leiden personen, die noch boetvaardig, noch geloovig, noch wedergeboren zijn, maar integendeel onbewuste kinderen. Als de doop hen nog bekeerde of wederbaarde zoude er misschien reden tot verontschuldiging zijn, maar daaraan gelooft zelfs geen redelijk denkend schepsel, als men maar den toestand nagaat van de zoogenaamd gedoopte kinderen, als zij tot jaren des onderscheids komen.

Iedereen weet dat een gedoopt kind evenzeer als een zondaar opgroeit als een ongedoopt. Mogen nog eenigen een ander denkbeeld hebben, geen mensch van gezond verstand gelooft dat het besprengen van het gelaat van een kind met eenige druppels water, deszelfs hart verandert en hetzelve een nieuw schepsel in Christus maakt.

Door die daad wordt het kind, zooals men beweert, opgenomen in de gemeente van Christus, komt dus daardoor in die gemeente als een zondaar, onbekeerd, onboetvaardig, niet wedergeboren, dus juist zulk een zondaar als Christus verbood er ooit in toe te laten. Dus juist het tegenovergestelde van hetgeen Christus, als eenige wetgever geboden heeft.

En wat is nu het natuurlijke gevolg van het niet gehoorzamen aan 's Heeren gebod, het omkeeren daarvan, en dus opstand tegen dien Heer?

Laat ons kort de geschiedenis der kerk nagaan. Waarlijk, het is voldoende om iedereen, die Jezus liefheeft tranen te doen storten bij de aanschouwing der gevolgen, die uit het afwijken van 's Heeren gebod zijn ontstaan.

Gedurende de eerste twee of drie eeuwen bleef de gemeente, wat Christus zich had voorgesteld en Zijnen discipelen had aangewezen. Het was een lichaam van geloovige belijders; de geschiedenis erkent in hare leden een karakter van zeldzame oprechtheid en zuiverheid; zij was een licht schijnende in de duisternis.

Maar helaas! zoodra onbekeerden en kinderen in plaats van de bekeerden in de gemeente werden ingeleid, veranderde haar geheele karakter, het geestelijke geraakte op den achtergrond en verdween. De dienaren der gemeente werden wereldsch, hakende naar rijkdom, eer en macht. In eenige weinige opvolgende geslachten nam de kerk de wereld in zich op, ja werd de wereld zelve.

Al wat slecht was was in de kerk, die zich noemde de kerk van Jezus Christus. Geen heiden, zelfs de wreedste, was zoo wreed in de vervolging der ware christenen als die gemeente van gedoopte kinderen, toen zij ouder werden, en de macht verkregen om te vervolgen en te dooden. Niets was te verschrikkelijk om te worden toegepast op hen, die in Christus waarlijk geloofden, en met hunne nieuw in gevoerde stellingen, als strijdig met 's Heeren bevel, niet wilden te maken hebben.

Dit heeft alle eeuwen doorgeduurd; die vervolging bleef niet bepaald bij de roomschen, neen, alle kerken, die den zoogenaamden kinderdoop in tegenstelling met 's Heeren bevel in praktijk brachten, hebben evenzeer de ware geloovigen vervolgd, die zich alleen aan 's Heeren instellingen hielden. De wereld is overstroomd van het bloed, dat gestort is door de leden dier kerken, die in hunne jeugd gedoopt, en in die kerken opgenomen zijn, geheel tegen den wil desgenen, die volgens hunne eigene belijdenis, het hoofd en dus de eenige wetgever hunner kerk is.

Kan en mag men eene daad, die geheel de fondamenten der gemeente des Heeren omkeert, en tot zulke vreeselijke gevolgen heeft geleid, anders be-